T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT ANABİLİM DALI
İSLAM TARİHİ BİLİM DALI

1495 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNE GÖRE RİZE'NİN EKONOMİK ve SOSYAL HAYATI

Yüksek Lisans Tezi

ARZU PEHLEVAN

İstanbul, 2008

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT ANABİLİM DALI
İSLAM TARİHİ BİLİM DALI

1495 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNE GÖRE RİZE'NİN EKONOMİK ve SOSYAL HAYATI

Yüksek Lisans Tezi

ARZU PEHLEVAN

Danışman: Prof. Dr. ZİYA KAZICI

İstanbul, 2008

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

İLAHİYAT Anabilim Dalı İSLAM TARİHİ Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi ARZU PEHLEVAN nın 1495 NUMARALI ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİNE GÖRE RİZE'NİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATI adlı tez çalışması ,Enstitümüz Yönetim Kurulunun 19.06.2008 tarih ve 2008/10-25 sayılı kararıyla ile oluşturulan jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Öğretim Üyesi Adı Soyadı	İmzası
Tez Savunma Tarihi :	22/9/2008	
1) Tez Danışmanı :	PROF. DR. ZİYA KAZICI	.....
2) Jüri Üyesi :	PROF. DR. CAHİT BALTACI	.....
3) Jüri Üyesi :	PROF. DR. BEDRETTİN ÇETİNER	.....

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin önemli kültür miraslarından biri olan şer'iyye sicilleri, muhtevalarının zenginliği itibariyle, hemen her konuda kaynak olma özelliğine sahip olmanın yanı sıra, şehir tarihleri ve mahallî hayata dair incelemelerde de araştırmacılara sağlam bilgiler sunmaktadır. Bu sebeple şer'iyye sicillerinden istifade yoluna gitmeden yapılacak olan sosyal tarih çalışmalarının, eksik kalacağını söylemek mümkündür. Biz de Rize'nin sosyal, ekonomik ve dînî hayatıyla ilgili sağlam bilgilere ulaşmak ve bu bilgileri tahlil edebilmek amacıyla yaptığımız bu çalışmamızda, Hicrî 25 Cemâziyelûlâ 1286 ilâ 6 Zilkade 1287 (Milâdî 2 Eylül 1869-27 Ocak 1871) tarihleri arasındaki mahkeme kayıtlarını ihtiva eden 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'ni esas aldık.

Çalışmamıza 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'ni yeni Türk harflerine çevirerek başladık. Sonrasında ise, sicilde yer alan dava kayıtlarını, muhtevalarına göre tasnif ettik. Bu tasnif sırasında, bazı kayıtları birden fazla konuyla ilgili olmaları sebebiyle farklı başlıklar altında yeniden inceledik.

Rize'nin ekonomik ve sosyal hayatına dair hazırlamaya çalıştığımız bu tezimiz, giriş ve iki bölümden meydana gelmektedir. Giriş kısmında Rize ilinin tarihiyle, Osmanlı Devleti'nde şer'iyye mahkemeleri ve bu mahkemelerde tutulan şer'iyye sicilleri hakkında genel bilgi vermeye çalıştık. Araştırmamızın esas kısmını oluşturan birinci bölümde, incelemiş olduğumuz sicilden hareketle H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'nin sosyal, ekonomik ve dînî hayatını değerlendirmeye çalıştık. İkinci bölümde ise, şer'iyye sicili defterinin transkripsiyonunu verdik.

Tez konusunun belirlenmesinde bana yol gösteren ve çalışmamın her satırını özenle inceleyerek gerekli düzeltmeleri yapan danışman hocam sayın Prof. Dr. Ziya Kazıcı'ya, görüş ve tecrübelerinden istifade ettiğim değerli hocalarım sayın Prof. Dr. Cahid Baltacı ve Prof Dr. Bedrettin Çetiner'e, sicilde yer alan sülale isimleriyle köy ve mahalle isimlerini okumamda yardımcı olan sayın İshak Güven Güvelioğlu'na, çalışmam sırasında bana her konuda destek olan aileme ve eşim Ali'ye teşekkür ederim.

İstanbul, 2008 **Arzu PEHLEVAN (YILDIZ)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ I
İÇİNDEKİLER II
ÖZET VI
ABSTRACT VII
TABLO LİSTESİ VIII
KISALTMALAR X

GİRİŞ 1

I. RİZE TARİHİNE GENEL BAKIŞ 1
A. RİZE İLİNİN YERİ ve KOMŞULARI 1
B. "RİZE" ADININ MENŞEİ ve İLİN ALDIĞI ADLAR 1
C. RİZE İLİNİN TARİHÇESİ 2
1. Koloni Öncesi Dönem 2
2. Kolonileşme Dönemi 3
3. Medler ve Persler Dönemi 4
4. Pontos Devleti Dönemi 5
5. Roma ve Bizans Dönemi 5
6. Trabzon Rum İmparatorluğu Dönemi 7
7. Osmanlı Dönemi 8
8. Cumhuriyet Dönemi 11
II. OSMANLI ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GENEL BAKIŞ 11
A. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ 11
1. Şer'iyye Mahkemelerindeki Görevliler 12
a. Kadı 12
b) İkinci Derecedeki Adlî Görevliler 13
2. Şer'iyye Mahkemelerinde Yargılama Usûlü 14
3. Mahkeme Binası 15
B. ŞER'İYYE SİCİLLERİ 16
1. Tarifi ve Genel Özellikleri 16
2. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri 17
a. Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler 17
aa) Hüccetler 17
ab) İ'lâmlar 17
ac) Ma'rûzlar 17
ad) Mürâseleler 18
b. Başka Makamlarca Gönderilen ve Sicile Kaydedilen Belgeler 18
3. Şer'iyye Sicillerinin Muhteva ve Önemi 18
4. Şer'iyye Sicillerinin Bugünkü Durumu 19

BİRİNCİ BÖLÜM
RİZE'NİN SOSYAL EKONOMİK VE DÎNÎ HAYATI

I. RİZE'NİN SOSYAL HAYATI 21
A. AİLE HAYATI 21
1. Evlenme 21
a. Nikâh Akdi 21
b. Evlenmede Rıza 23
c. Evlenme Engelleri 26
2. Evlenmenin Sonuçları 27
a. Mehir 27
b. Nafaka 31
c. Rize'nin Aile Yapısı 33
ca. Çok Eşlilik 33
cb. Akraba Evliliği 36
cc. Kadının Ailedeki Yeri 37
cd. Çocuk Sayısı 39
3. Evliliğin Sona Ermesi 42
a. Talak 42
b. Muhâla'a 45
c. Tefrik 47
4. Evliliğin Sona Ermesinin Neticeleri 48
a. İddet ve İddet Nafakası 48
b. Hidâne 50
B. RİZE'NİN FİZİKÎ ve MİMARÎ YAPISI 53
1. Nüfus ve Mahalleler 53
2. Sosyal, Dînî ve Ticarî Müesseseler 56
a. Sosyal Müesseseler 56
b. Dînî Müesseseler 57
c. Ticarî Müesseseler 58
C. GÜNLÜK HAYATTA KULLANILAN ELBİSE ve EŞYA 60
1. Elbise 60
a. Entari 60
b. Kuşak 61
c. Şalvar 61
d. Gömlek 61
e. Kürk 62
f. Peştamal 62
g. Çarşaf 63
2. Eşya 64
a. Ev Eşyası 64
aa. Mutfak Eşyası 64
ab. Mobilya ve Mefruşat 64
b. Ziynet Eşyası 65
c. Çeşitli Eşya 66
d. Kitaplar 66

e. Kumaşlar....66
f. Silah ve Bazı Aletler....68
fa. Silah ve Kesici Aletler....68
fb. Tarım Aletleri....68
D. MÜSLİM - GAYR-İ MÜSLİM MÜNASEBETLERİ....69
E. TOPLUM AHLÂKI....73
1. İşlenen Suçlar....73
a. Gasb....73
b. Hırsızlık....74
c. Eşkıyalık....75
d. Adam Öldürme (Katl)....76
e. Dövme ve Yaralama (Darb u Cerh)....77
f. Sahibinden İzinsiz Ağaç Kesme....78
g. Çocuğunu Terketme....78
2. Güzel Ahlâka Dair Davranışlar....79
a. Ekonomik Destek Sağlama....79
b. Terkedilmiş Çocuğu Sahiplenme....80
c. Sulh....80
d. Muslihûn Tavassutu....81
F. RİZE'DE KULLANILAN İSİM ÜNVAN ve LAKAPLAR....82
1. İsimler....82
a. Sülale İsimleri....82
b. Şahıs İsimleri....91
ba. Erkek İsimleri....91
bb. Kadın İsimleri....92
bc. Gayr-i Müslim İsimleri....93
2. Ünvanlar....93
3. Lakaplar....98
II. RİZE'NİN EKONOMİK HAYATI....99
A. EKONOMİK FAALİYETLER....99
1. Borç-Alacak İlişkileri....99
2. Mübâya'a....108
3. Ferâğ....117
4. Hibe....123
5. Vekâlet....124
6. Kefâlet....126
7. Emânet....128
8. Rehin....128
9. Takas....129
10. Âriyet....130
11. Îcâr....131
12. Havâle....132
13. Müzâyede....132
B. RİZE HALKININ GEÇİM KAYNAKLARI....133
1. Tarım....133
2. Hayvancılık....137
3. Ticaret....139

C. MESLEKLER 143
1. İdarî Görevliler 143
2. Askerî Görevliler 147
3. Adlî Görevliler 147
4. Dînî Görevliler 149
5. Esnaf ve Sanatkârlar 150
D. MİRAS İŞLEMLERİ 151
1. Tereke Sahiplerinin Sosyal ve Ekonomik Durumları 151
a. Sayıları, Cinsiyetleri, Yaşları ve Medenî Halleri 151
b. Vefat Yerleri ve Vefat Şekilleri 153
c. Görev, Meslek ve Ünvanları 154
d. Servetleri 155
2. Tereke Üzerindeki Haklar 159
a. Techiz ve Tekfin 159
b. Borçların Ödenmesi 161
c. Vasiyet 162
3. Vârisler 163
4. Terekeden Alınan Harçlar 166
5. Vasî Tayini 169
E. VERGİLER 171
III. RİZE'NİN DÎNÎ HAYATI 174
A. VAKIF ve VAKFİYE 174
B. VAKIFLARIN YÖNETİMİ 176
C. VAKIF GÖREVLİLERİ ve GÖREVLİLERİN TAYİNİ(TEVCÎH-İ CİHÂT) 177
D. VAKIFLARIN GELİR KAYNAKLARI 182
E. VAKIF ESERLERİ 184

İKİNCİ BÖLÜM

1495 NUMARALI RİZE ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

I. SİCİLİN TRANSKRİPSİYONU SIRASINDA TAKİP EDİLEN USÛL 186
II. 1495 NUMARALI RİZE ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU 187

SONUÇ 631

EKLER 635

1495 NUMARALI RİZE ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEN ÖRNEK VARAKLAR 635

BİBLİYOGRAFYA 640

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinden ayrılıp Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile beraber harf inkılâbı yapılmış, ilerleyen zaman içerisinde yeni nesiller Osmanlı Devleti'nin arşiv ve kütüphanelerindeki yazılı vesikalardan istifade etmekte güçlük çekmeye başlamıştır. Böylece Osmanlı alfabesi ile kayıt altına alınmış vesikaların Latin alfabesine çevrilmesi ihtiyacı doğmuştur.

"1495 Numaralı Şer'iyye Sicili Defterine Göre Rize'nin Ekonomik ve Sosyal Hayatı" başlığı altında yaptığımız bu tez çalışmamızın amacı, söz konusu sicilin günümüz Türkçesine çevrilmesi ve sicilde yer alan kayıtların değerlendirilmesiyle Rize'nin sosyal ve ekonomik hayatına dair sağlam bilgilere ulaşılmasıdır.

Çalışmamız giriş ve iki bölümden meydana gelmektedir. Giriş kısmında bugünkü Rize ilinin tarihin ilk dönemlerinden cumhuriyet dönemine gelinceye kadar genel tarihinden, Osmanlı Devleti'nde yargı sisteminin önemli unsurlarından biri olan şer'iyye mahkemeleriyle bu mahkemelerdeki görevliler ve yargılama usûlünden, şer'iyye sicillerinin muhtevası, önemi ve bu sicillerdeki belge çeşitlerinden söz edilmiştir.

Birinci bölümde, sicildeki dava zabıtlarından yola çıkarak Rize'nin sosyal, ekonomik ve dînî hayatı tahlil edilmeye çalışılmıştır. Üç ana başlık altında ele alınan bu bölümde Rize toplumunun temelini oluşturan aileden, Rize'nin fizikî ve mimarî yapısından, Rize halkının günlük hayatta kullandığı çeşitli elbise ve eşyadan, toplumdaki Müslim-gayr-i Müslim ilişkilerinden, Rize'de kullanılan isim, ünvan ve lakaplardan, Rize'deki çeşitli ekonomik faaliyetlerle Rize halkının geçim kaynaklarından, miras işlemlerinden, vakıf müessesesi ve bu müessesenin işleyişinden söz edilmiştir. İkinci bölümde 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rize, Şer'iyye Sicilleri, Sosyal-Ekonomik ve Dini Hayat

ABSTRACT

After falling of Ottoman Empire, an alphabet reform was made with the Foundation of new Turkish Republic. Because of that as the time passes, next generation of Republic have had difficulty with the understanding of Ottoman sources in the libraries. For reason that it appeared that the need for the transcription of Ottoman sources into new alphabet.

The aim of our dissertation under headline of "Economic and Social Life of Rize According to 1495 Registered Islamic Court Record" is to transcribe some part of Islamic Court Records and to give sound information about economic and social life of Rize.

Our work consists on an introduction and two parts. It's been examined Rize from prehistoric eras to republic era, history of Rize, Ottoman jurisdiction, Islamic court of law, the court, method of judiciary, content of court records and their importance and classification of documents in the court registered.

In the first part we analyzed economic, social and religious life of Rize province as state by the register. In this section consisting of three main parts we inform about the family being composed of the foundation of Rize society, physical environment and architectural features, daily life of the people and their dressing stile and stuff they used, relation between Muslims and non-Muslims, names, titles, appellations, miscellaneous economic activities of Rize, ways of making living of the people, will records, trust institutions and their functions. In the second part it has given the transcription of 1495 registered Islamic court records of Rize.

Key Words: Rize Province, Islamic Court Records, Social-Ekonomic and Religious Life.

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Konu	Sayfa No
TABLO-1	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kadınların Mehr-i Muaccel Miktarları	29
TABLO-2	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kadınların Mehr-i Müeccel Miktarları	30
TABLO-3	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Erkeklerin Eş Sayısı	34
TABLO-4	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Ailelerin Çocuk Sayısı	40
TABLO-5	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Nafaka-i İddet Miktarları	49
TABLO-6	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Nafaka Miktarları	53
TABLO-7	H. 1286 (M. 1869-1870) Yılı Rize ve Bağlı Nahiyelerdeki Nüfus ve Hane Sayısı	54
TABLO-8	H. 1287 (M. 1870-1871) Yılı Rize ve Bağlı Nahiyelerdeki Nüfus ve Hane Sayısı	54
TABLO-9	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'deki Sülale İsimleri İle Günümüzdeki Kullanımları	87-90
TABLO-10	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kullanılan Ünvanlar İle Bu Ünvanlara Sahip Kişilerin Sayısı	94
TABLO-11	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç Alıp Veren Sosyal Gruplar	100
TABLO-12	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç Alacak İlişkilerinin Din Gruplarına Göre Dağılımı	102
TABLO-13	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç-Alacak Miktarları	104
TABLO-14	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Satılan Mülklerin Fiyat Aralığı	109

TABLO-15	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Mülk Alışverişinde Bulunan Sosyal Gruplar	113-114
TABLO-16	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Mîrî Arazi Ferâğında Bulunan Sosyal Gruplar	119
TABLO-17	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Ferâğ Edilen Mülklerin Ferâğ Bedeli	122
TABLO-18	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arasında Rize'de Yetiştirilen Tarım Ürünlerinin Ortalama Fiyat Aralığı	136
TABLO-19	Hicrî 1286-1287 (M. 1870-1871) Yılları Arası Rize'de Yetiştirilen Hayvanlar ve Bu Hayvanlardan Elde Edilen Ürünlerin Ortalama Fiyatları	139
TABLO-20	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Satılan Çeşitli Ürün ve Eşyaların Ortalama Fiyat Listesi	141-142
TABLO-21	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Erkeklerin Servet Dağılımı	155-156
TABLO-22	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Şahısların Techiz ve Tekfin Masrafları	160
TABLO-23	H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Şahısların Vârisleri	163

KISALTMALAR

age	Adı geçen eser
agm	Adı geçen makale
agmd	Adı geçen madde
AÜ DTCF	Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi
bkz.	Bakınız
çev.	Çeviren
DİA	Türkiye Diyanet Vakfi İslâm Ansiklopedisi
edt.	Editör
H.	Hicrî
haz.	Hazırlayan
Hz.	Hazreti
IRCICA	İslâm Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
İA	İslâm Ansiklopedisi
İSTEM	İslâm, San‘at, Tarih, Edebiyat ve Mûsikîsi Dergisi
İ.Ö.	İnsanlık öncesi
İÜ	İstanbul Üniversitesi
M.	Milâdî
MEB	Millî Eğitim Basımevi
M.Ö.	Milâttan önce
M.S.	Milâttan sonra
MÜ İFAV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
OSAV	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
R.Ş.S.	Rize Şer‘iyye Sicili
s.	Sayfa
sad.	Sadeleştiren
sy.	Sayı
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
trc.	Tercüme
TTK	Türk Tarih Kurumu
Y.Y.	Yüzyıl

GİRİŞ

I. RİZE TARİHİNE GENEL BAKIŞ

A. RİZE İLİNİN YERİ ve KOMŞULARI

Rize, Karadeniz Bölgesi'nin Doğu Karadeniz bölümünde, 40° 22' ve 41° 22' doğu boylamları ile 40° 31' ve 41° 20' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır.[1] İl toprakları doğudan Artvin'in Arhavi, batıdan Trabzon'un Of, güneyden Artvin'in Yusufeli ve Erzurum'un İspir ilçeleri, kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir.[2] Yüzölçümü 3.920 km² olan Rize[3], Doğu Karadeniz Bölümü'nün en yüksek ve engebeli kesiminde yer alır. Arka kısımda dağların yükselmesi, şehrin dar bir kıyı şeridi üzerinde genişlemesine sebep olmuştur.[4]

B. "RİZE" ADININ MENŞEİ ve İLİN ALDIĞI ADLAR

Rize bölgesi İ.Ö. 4000'lerde Kuban, İ.Ö. 3200'lerde Kolkhide,[5] Pontos Krallığı döneminde Sannika, Roma İmparatorluğu döneminde Pontus Polemoniacus, Bizans imparatoru I. Justinianos zamanında Rhisios, Osmanlı Devleti ve Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde Lazistan olarak adlandırılmıştır.[6] İlin bugünkü adının nereden geldiği konusunda ise değişik görüşler ileri sürülmektedir. Bu hususta günümüze kadar pek çok araştırmacı incelemelerde bulunmuş ve fikir yürütmüşse de, ortak bir karara varılamamıştır.

Rize adının menşei ile ilgili görüşleri şu şekilde sıralamamız mümkündür: Rize ismi Yunanca "pirinç" anlamındaki Rhizios'tan gelir. Bu görüşe göre, kolonileştirme döneminde yörede bol miktarda pirinç yetiştirildiğinden, Rize kasabasının yakınlarından geçen çaya Yunanca pirinç anlamına gelen Rhizios adı verilmiş, kent de adını bu

---

[1] Mehmet Havuş, **Karadenizname**, Ajans-Türk Basım ve Basın, Ankara 2002, s.176.
[2] İlker Çakan, **Karadeniz Bölgesi**, Özkan Matbaacılık, Ankara 1994, s.423.
[3] İbrahim İspir, **Rize İli Yakın Çevre İncelemeleri**, Türkiyem Yayınları, Ankara 1969, s.11.
[4] Haşim Karpuz, **Rize**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, s.4.
[5] Hakan Şeker Tavukçuoğlu, **Her Yönüyle Güneysu Rize**, Güneysu Sosyal Dayanışma ve Kültür Derneği Yayınları, İstanbul 1996, s.72.
[6] **Rizem 2004**, Rideva Yayınları, İstanbul 2004, s.9; Havuş, **age**, s.178.

çaydan almıştır.[7] Rize'nin Rumca "dağ eteği" anlamındaki "Riza" kelimesinden geldiğini belirten görüşe göre, yüzyıllar önce bir grup insan bölgeye gelmiş, dağların yamacında bir kent kurarak adına "dağ altı" anlamına gelen Rize demişlerdir.[8]

Umumiyetle kabul edilen bu iki görüşün yanı sıra, Rize kelimesinin Farsça'da "kırıntı, döküntü" anlamına geldiği,[9] Erzincan'ın Sakalar döneminde Eriza olan adının başındaki "e" sesinin düşmesiyle Rize için de kullanıldığı,[10] Rhizios isminin Lazlar tarafından verilmiş olup Lazca'da "insanların toplandığı yer" anlamına geldiği,[11] ilin adının Farsça "asma çubuğu" anlamına gelen Rez'den kaynaklandığı,[12] Rize kelimesinin Kafkas dilleri ve İskit Türklerine ait olduğu,[13] yaygın olmamakla birlikte ileri sürülen görüşler arasındadır.

C. RİZE İLİNİN TARİHÇESİ

Rize ve çevresi yüksek dağlarla çevrili olması, bol yağışlı iklimi, tarıma elverişli olmayan arazi yapısından dolayı tarih boyunca herhangi bir medeniyete merkezlik yapmamış, savaş ve göç gibi önemli olaylara genellikle kapalı kalmıştır.[14] Bu yüzden Rize'nin tarih öncesi dönemleri ve eski çağlardaki tarihine dair bilgilerimiz oldukça yetersizdir. Yapılan çalışmalarda da, Rize genellikle komşu il ve bölgelerin tarihleriyle irtibatlı olarak ele alınmıştır.

1. Koloni Öncesi Dönem

Rize'nin yazılı tarihine ilişkin bilgiler, Yunanlı denizcilerin bölgeye yaptığı seferlerle başlamaktadır.[15] Ancak Rize ve çevresinin Yunanlı kolonicilerden çok önceleri iskân edildiği de bilinen bir gerçektir. Zira araştırmalar, bölgeye ilk olarak M.Ö. 3000 ilâ 2000 yılları arasında Oğuzların öncü kollarından biri olan Gas/Kas ve

---

[7] Makbule Sarıkaya, **Milli Mücadele Döneminde Rize**, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 2004, s.3; Şâkir Şevket, **Trabzon Tarihi**, haz. İsmail Hacıfettahoğlu, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 2001, s.98.
[8] **Rize İl Yıllığı**, Rize Valiliği, 1973, s.87.; Sarıkaya, **age**, s.4
[9] Orhan Naci Ak, **Rize Tarihi**, Rize Halk Eğitim Merkez Müdürlüğü Yayınları, Rize 2000, s.23.
[10] **Cumhuriyetimizin 75. Yılında Rize**, Rize İl Özel İdaresi, Ankara 1998, s.2.
[11] Flavius Arrianus, **Arrıanus'un Karadeniz Seyahati**, çev. Murat Arslan, Odin Yayıncılık, İstanbul 2005,
s. 13.
[12] Sarıkaya, **age**, s.4
[13] Şemsi Güner ve Ömer Özgüner, **Karadeniz**, Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık, İstanbul 1998, s.34.
[14] Ak, **age**, s.1-2.
[15] **Rizem 2004**, s.9.

Gud/Gutilerin yerleştiğini ortaya koymaktadır.[16] Kolkhlar, Makronlar,[17] Khalybler, Taokhlar,[18] Driller,[19] Tibarenler, Mossynoikler, Heptakometler,[20] Byzeresler, Bechiresler, Tzannlar,[21] Ekekheirieler de[22] bu dönemde bölgede yaşayan diğer kavimlerdir. Bu kavimlerin Yunan menşeli olmayıp, Orta Asya'dan gelen Turanî ırka mensup olduğu kabul edilmektedir.[23]

Orta Asya kökenli bu kavimlerin bölgeye yerleştikleri dönemlerde, Doğu Anadolu'da en belirli yeri Hurriler işgal etmektedir. Hurrilere son vererek Anadolu'ya yerleşen ve burada güçlü bir devlet kuran Hititler (M.Ö. 1850-1180), Doğu Karadeniz'e gerçek anlamda hâkim olamamışlardır. Zira bölge halkı kısa bir süre Hititlere itaat etmiştir. Hititler'in M.Ö. 1200 yıllarında Frigler tarafından ortadan kaldırıldığı dönemde, Doğu Karadeniz'de dolayısıyla Rize ve civarında Kimmerlere rastlanmaktadır.[24] İskitlerin (Sakalar) Kimmerleri takip ederek Doğu Karadeniz Bölgesi'ne gelmesiyle, Kimmerlerin bölgedeki hâkimiyeti sona ermiştir.[25] İskitler de, Medler tarafından ortadan kaldırılıncaya kadar 28 yıl bölgede hüküm sürmüşlerdir.[26]

2. Kolonileşme Dönemi

Hitit İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Anadolu'nun ticarî hayatı Asurluların eline geçerken, Yunanlılar da istila amacı olmaksızın sadece ekonomik sebeplerle Akdeniz, Ege ve Karadeniz'de koloniler kurarak bölgenin zenginliklerini sömürmeye çalışmışlardır. Bu amaçla M.Ö. 756 yılında Doğu Karadeniz Bölgesi kıyılarına da geldikleri gibi,[27] ilk koloniyi de Sinop'ta kurmuşlardır.[28] Ancak Orta Asya kökenli

---

[16] Kenan İnan, "Trabzon'un Fethi", **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 2001, s.106.
[17] Ksenophon, **Anabasis**, çev. Hayrullah Örs, MEB, İstanbul 1962, s.185.
[18] Ksenophon, **age**, s.174.
[19] Ksenophon, **age**, s.196.
[20] Strabon, **Geographıka Antik Anadolu Coğrafyası**, çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2000, s.28.
[21] İlyas Karagöz, **Tarihsel Süreçte Trabzon Halkı**, Derya Kitabevi, Trabzon 1998, s.11.
[22] Muzaffer Arıcı, **Her Yönüyle Rize**, Odak Ofset, Ankara 1993, s.24.
[23] Hüseyin Mümtaz, **Elen Irkının Kâbusu Karadeniz**, Türk Ocakları, Trabzon 1997, s.14.
[24] **Rize İl Yıllığı**, s.88.; Ak, **age**, s.1.
[25] Mehmet Bilgin, **Sürmene Tarihi**, Sürmene Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 1990, s.57.
[26] Herodotos, **Herodot Tarihi**, çev. Müntekim Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul 1973, s.229.; Hanefi Bostan, **XV-XVI. Asırlarda Trabzon Sancağında Sosyal ve İktisadi Hayat**, TTK, Ankara 2002, s.1.
[27] Mahmut Goloğlu, **Trabzon Tarihi Fetihten Kurtuluşa Kadar**, Kalite Matbaası, Ankara 1975, s.15.
[28] Hüseyin Albayrak, **Trabzon Kültür Tarihine Bir Bakış**, Kuzey Gazetecilik Matbaacılık, Trabzon 1989, s.12.

Proto-Türk kavim olarak kabul edilen[29] Kimmer ve İskitlerin hâkimiyet dönemleri boyunca Sinop'tan Trabzon'a uzanan kıyı şeridini kontrol altına almalarından dolayı, Yunan kolonilerinin bölgede tutunmaları pek mümkün olmamıştır.[30]

Kimmer ve İskitlerin bölge hâkimiyetini kaybetmesiyle, Yunanlılar M.Ö. 670 yıllarından itibaren Karadeniz sahillerinde koloni kurmaya devam etmişlerdir.[31] Yunanlıların Karadeniz kıyılarında yüze yakın koloni kurdukları bu dönemde, Rize'nin de küçük bir liman ve pazaryeri olarak kolonize edilmiş olması kuvvetle muhtemeldir.[32]

Yunanlıların M.Ö. VII. yüzyıldan itibaren başlayan geniş kapsamlı koloni hareketleri, M.Ö. VI. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir. Bu dönemden sonra koloni kurmaları bölgedeki Pers hâkimiyetinden dolayı mümkün olmamıştır.[33]

3. Medler ve Persler Dönemi

M.Ö. VII. yüzyıl sonlarında İran'ın orta kesimlerinde kurulan Medler, Anadolu topraklarını istila ederek, İskitlerden sonra Doğu Karadeniz Bölgesi'ne hâkim olmuşlardır.[34] Medlerin Doğu Karadeniz'deki hâkimiyeti boyunca, bölgede Yunan kolonilerini görmek mümkündür. Ancak Yunanlılar Doğu Karadeniz Bölgesi'ni yerleşme amaçlı değil sömürme amaçlı kullandıkları için, bölge genel yönetim bakımından Medlere bağlıdır. Bununla birlikte bölge halkı bağımsız yaşamaktadır.[35] Medlerin bölgedeki hâkimiyeti M.Ö. 550 yılına kadar sürmüştür.[36] Bu tarihten itibaren Anadolu'nun tamamı dolayısıyla Doğu Karadeniz Bölgesi, Perslerin yönetimi altına girmiştir.[37]

M.Ö. 550'de Medleri ortadan kaldırarak topraklarını ele geçiren Persler, ülkeyi 22 yönetim bölgesine ayırmıştır. Satrap denilen geniş yetkilerle donatılmış valiler

---

[29] Karpuz, **age**, s.8.
[30] İbrahim Tellioğlu, **Osmanlı Hâkimiyetine Kadar Doğu Karadeniz'de Türkler**, Serander Yayınları, Trabzon 2004, s.20.
[31] Melek Öksüz, "Trabzon Tarihine Kısa Bir Bakış", **Karadeniz Araştırmaları**, sy.5, KaraM Araştırma ve Yayıncılık, Çorum 2005, s.17.
[32] Karpuz, **age**, s.8.
[33] Adem Işık, **Antik Kaynaklarda Karadeniz Bölgesi**, TTK, Ankara 2001, s.6.
[34] Sarıkaya, **age**, s.6.
[35] Mahmut Goloğlu, **Anadolu'nun Millî Devleti Pontos**, Goloğlu Yayınları, Ankara 1973, s.27-28.
[36] Bilgin, **Sürmene**, s.59.
[37] Karpuz, **age**, s.8.

tarafından yönetilen bu bölgelere Satraplık deniyordu. Rize ve çevresi de, bu satraplıklardan biri olan Pont Satraplığı içinde yer alıyordu.[38]

Perslerin Doğu Karadeniz'deki hâkimiyeti, Büyük İskender'in M.Ö. 334 yılında başlayan doğu seferine kadar devam etmiştir. 11 yıl süren bu seferler esnasında Doğu Karadeniz Bölgesi işgal edilmemiş, bölge halkı Pers İmparatorluğu'nun yenilgiye uğratılmasıyla kendiliğinden Büyük İskender'in hâkimiyetini kabul etmiştir. Böylece Perslerin Pont Satraplığı yani Doğu Karadeniz Bölgesi de, Pontos Devleti'nin kurulmasına kadar Makedonyalıların egemenliği altında kalmıştır.[39]

4. Pontos Devleti Dönemi

İskender'in, M.Ö. 323 yılında ölmesiyle komutanları arasında bağımsızlık mücadeleleri ortaya çıkmıştır. Pontos Devleti, bu mücadeleler sırasında bağımsızlığını ilân eden Pers asıllı Mithridates Kitistes tarafından Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kurulmuştur (M.Ö. 298).[40] Pontos kralları ilk zamanlarda Anadolu içlerine doğru genişlemekte başarı gösteremeyince, ticaretin canlı olduğu kıyı kentlerine yönelmişlerdir. Bu dönemde Rize de işgal edilerek krallığın topraklarına katılmış,[41] Trabzon'la birlikte "Sannika" olarak adlandırılmıştır.[42] Pontos Devleti, Romalılara rakip olabilecek kadar güçlenmesine rağmen M.Ö. 66'da Roma orduları tarafından üç parçaya bölünmüş,[43] M.Ö. 63 yılında ise imparator Pompeinus tarafından ortadan kaldırılmıştır.[44]

5. Roma ve Bizans Dönemi

Roma İmparatorluğu'nun, M.Ö. 63 yılında Pontos Devleti'ni yıkıp bütün Anadolu'yu istila etmesi üzerine, Rize'nin de içinde bulunduğu Doğu Karadeniz Bölgesi Roma hâkimiyetine girmiştir.[45] Başlangıçta imparatorluğun doğu sınırı, Roma imparatoru tarafından taç giydirilen küçük krallıklarca yönetilirken, daha sonra bu

[38] Ak, **age**, s.13.
[39] Gologlu, **Pontos**, s.47-49.
[40] Gologlu, **Trabzon**, s.16.
[41] Sarıkaya, **age**, s.7.
[42] Ak, **age**, s.14.
[43] Sarıkaya, **age**, s.6-7.
[44] Karpuz, **age**, s.8.
[45] Gologlu, **Trabzon**, s.16.

siyaset değiştirilerek ülke sınırları Roma askerî garnizonları tarafından korunmaya başlanmıştır. Bu dönemde Rize bölgesi de, doğrudan doğruya Roma garnizonları tarafından yönetilmiştir.[46]

Roma'nın Pontos Polemoniacus eyaleti içinde yer alan Rize, M.S. 395 yılında imparatorluğun Doğu ve Batı olmak üzere ikiye bölünmesiyle, M.S. 1204 yılına kadar Doğu Roma'nın (Bizans) sınırları içinde kalmıştır.[47]

Roma hâkimiyeti boyunca merkeze uzak olmasından dolayı gereken önemi kazanamayan Doğu Karadeniz Bölgesi, Bizans topraklarına katıldıktan sonra önem kazanmaya başlamıştır. Zira bölge bu dönemde Bizans imparatoru Justinianus (527-565) ile İran'da kurulan Sasaniler arasındaki mücadelede muharebe alanını oluşturmuştur. İmparator Justinianus bu savaşların ardından Doğu Karadeniz sınırını güçlendirmek amacıyla, Balkanlarda yenilgiye uğratılan Bulgar Türklerinden bir kısmını sınırdaki garnizonlara asker olarak yerleştirmiştir. Bizans-İran savaşları imparator Heraclius zamanında da (610-641) devam etmiştir. Özellikle Heraclius'un 622-628 yılları arasında İran üzerine yaptığı seferlerde ve İran'a karşı Hazar Türkleri ile kurduğu ittifakta, bölge önemli olaylara sahne olmuştur. Rize'nin dolayısıyla Doğu Karadeniz Bölgesi'nin İslâm ordularıyla ilk teması da, yine Bizans hâkimiyeti dönemine rastlamaktadır.[48]

Müslüman Araplar, Bizans imparatoru II. Justinianus zamanında (705-711) Anadolu'ya yaptıkları akınlarla Ankara yöresine kadar ilerlemişler, bu bölgeden sevk ettikleri kuvvetlerle Doğu Karadeniz Bölgesi'ne de akınlar düzenlemişlerdir.[49] Bu akınlar sırasında Rize'ye ulaşılamamış,[50] ancak Trabzon Müslümanların eline geçmiştir. Bundan sonra Bizanslılar ve Müslümanlar arasında sürekli el değiştiren şehir, neticede

[46] Mehmet Bilgin, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, edt. Seyfi Başkan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1997, s.22.
[47] Sarıkaya, **age**, s.9.
[48] Bilgin, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, s.22-26.
[49] Bilgin, **Sürmene**, s.89.
[50] Rize İl Yıllığı, s.89.

Müslümanlardan geri alınmıştır. Ancak Müslüman Arapların şehir surları dışındaki hâkimiyeti, uzun bir müddet devam ederek yerini Türkmen akınlarına bırakmıştır.[51]

Türkmen boylarının Anadolu üzerine yaptığı akınlar XI. yüzyıldan çok önceye dayanmakla birlikte, 1071 Malazgirt Savaşı'nda Selçuklu Devleti'nin Bizans'ı yenilgiye uğratmasıyla daha da yoğunlaşmıştır. Malazgirt Zaferi'nden sonra yapılan akınlarda Rize ve civarı da fethedilmiştir. 1077'de kurulan Anadolu Selçuklu Devleti'nin sınırları içine alınan Rize ve çevresi, Anadolu Selçuklu Devleti'ne bağlı Erzurum Saltuklu Beyliği'ne verilmiştir.[52] Ancak Anadolu Selçukluları'nın Rize'deki hâkimiyeti, Haçlı Seferleri yüzünden pek uzun ömürlü olmamıştır. Zira bu seferler esnasında, Bizans Haçlı ordusunun da yardımıyla kaybettiği toprakları geri almıştır. Böylece Karadeniz kıyısındaki bütün bölgeler gibi Rize de, yeniden Bizans kontrolü altına girmiştir. Trabzon Rum İmparatorluğu'nun kurulmasıyla da, bu devletin sınırları içinde kalmıştır.[53]

6. Trabzon Rum İmparatorluğu Dönemi

İstanbul 1203 yılında IV. Haçlı kuvvetleri tarafından işgal edilerek, burada bir Latin İmparatorluğu kurulmuştu. Bu işgal esnasında imparator ailesiyle Rumların ileri gelen ailelerinden bir kısmı, şehirden kaçmayı başarmıştı. Bunlardan imparator hanedanı İznik şehrini kendilerine merkez yaparak 1206 yılında İznik Rum İmparatorluğu'nu, İstanbul'dan kaçarak Trabzon'a sığınan Kommen ailesi de, 1204 yılında Aleksi Kommen önderliğinde Trabzon Rum İmparatorluğu'nu kurmuştu.[54] Böylece Rize ve çevresi de bu imparatorluğun sınırları içinde kalmıştır. Bu dönemde bir tekstil ve ticaret şehri olan Rize, aynı zamanda Trabzon'daki imparatorluğa bağlı bir kaza merkezi durumundadır. Rize'nin doğusundaki topraklar ise imparatorluğun sınırları içinde ayrı bir idarî birimi oluşturmaktadır.[55]

Trabzon Rum İmparatorluğu başlangıçta Gürcü krallığının himaye ve yardımını görmüş, daha sonraki dönemlerde ise Anadolu'da siyasî birliğin

[51] İsmail Hacıfettahoğlu, "Kuruluşundan Fethine Kadar Trabzon'un Kısa Tarihi ve Fethi", **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 2001, s.14.
[52] Sarıkaya, **age**, s.10.
[53] Havuş, **age**, s.180
[54] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, II, TTK, Ankara 1983, s.51.
[55] Bilgin, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, s.28.

sağlanamamasından istifade ederek 257 yıl gibi uzun bir dönem tarih sahnesinde kalmıştır.[56] Bu dönem boyunca Selçuklulara, Gaznelilere, Moğollara ve İlhanlılara vergi vererek varlığını sürdürmüştür. Beyliklerin ortaya çıktığı dönemde ise Akkoyunlular, Taceddinoğulları, Hacıemiroğulları gibi Türkmen beylikleriyle evlilik sayesinde ittifak kurarak ayakta kalmayı başarmıştır.[57] Fatih Sultan Mehmed'in Trabzon'u fethetmesiyle de, bölgedeki hâkimiyeti sona ermiştir.[58]

7. Osmanlı Dönemi

Fatih Sultan Mehmed'e kadar İlhanlılara, Moğollara, Akkoyunlulara tâbi olan Trabzon Rum İmparatorluğu, kale surları içinde sembolik bir devlet haline gelmiştir. Sultan II. Murad zamanında karadan ve denizden kuşatılmasına rağmen bölgenin fethi mümkün olmamış, ancak imparatorluk vergiye bağlanmıştır.[59] 1458'de tahta geçen Rum imparatoru David Kommen, Osmanlılara vergi vermediği gibi, önceden verdiklerini de Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın vasıtasıyla Osmanlı'dan geri istemiştir. Uzun Hasan'ın sıhriyet dolayısıyla Trabzon Rum İmparatorluğu'nu himaye etmesi ve imparator David'in Osmanlı'ya karşı Haçlı ittifakına dâhil olması, imparatorluğun sonunu hazırlamış, Fatih'in başlattığı askerî faaliyet 1461 yılında Trabzon'un fethiyle sonuçlanmıştır.[60] Anlaşma gereği teslim olan İmparator David Kommen ve ailesi, fethin ardından şehirdeki pek çok Rumla birlikte gemilere bindirilerek önce İstanbul'a, oradan da Edirne'ye nakledilmiştir.[61] İmparatorluğun sınırları içerisinde yer alan Rize ve çevresi de, fetihle birlikte Osmanlı topraklarına katılmıştır.[62]

Trabzon'un fethedilmesiyle birlikte bölgede birtakım idarî ve askerî düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler esnasında bugünkü Rize vilayetinin sınırları içerisinde bulunan topraklar Rize, Atina (Pazar) ve Lazmağal olmak üzere üç nahiyeye ayrılmıştır. Rize'ye kadı tayin edilmek suretiyle kaza haline getirilmiştir. Ayrıca bölge

---

[56] Ak, **age**, s.39.
[57] Bilgin, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, s.28.
[58] Karpuz, **age**, s.10.
[59] Albayrak, **age**, s.15.
[60] Ahmed Âşıkpaşazâde, **Tevârih-i Âl-i Osmandan Âşıkpaşazâde Tarihi**, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332, s.161.; Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, II, s.52.
[61] İlhan Şahin, "Osmanlı-Akkoyunlu Mücadelesinde Trabzon", **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 2001, s.176.
[62] Haşim Karpuz, "Rize'nin Yakın Tarihine Dair Mehmet Fahri Mete'nin Anıları", **Tarih ve Toplum**, XXXII, sy.191, İletişim Yayınları, İstanbul 1999, s.35.

halkının büyük çoğunluğu Rumeli'ye sürgün edilirken, dışarıdan da pek çok aile sürgün yoluyla veya gönüllü olarak Rumların boşalttığı topraklara yerleştirilmiştir. Bu esnada Çepni ailelerinden, Arnavutluk başta olmak üzere Kosova, Siroz, Yenişehir, Kalkandelen gibi Balkan şehirlerinden,[63] Amasya, Çorum, Tokat ve Sivas'tan, 1466 yılında Karaman Beyliği'nin ortadan kaldırılmasıyla Maraş, Elbistan ve Karaman'dan getirilen ailelerin bir kısmı Rize ve çevresine yerleştirilerek kendilerine tımar verilmiştir.[64]

Trabzon'un fethini müteakip yapılan bu düzenlemelere rağmen, Trabzon ve Rize dolayları uzun bir müddet eyalet teşkilâtına bağlanmamıştır. Devlet merkezinden zaman zaman bazı vezir ve önemli şahsiyetlerin gönderilmesine rağmen, bölge genellikle müstakil idareci ve kumandanlar, kalelerde dizdarlar, şehir ve kasabalarda ise kadı, zaim ve ümera vasıtasıyla idare edilmiştir. Bölgenin idarî, malî ve askerî bakımdan önem kazanması, XVI. yüzyılda II. Bayezid döneminde ve Yavuz Sultan Selim'in bölgeye sancak beyi olarak gönderilmesi suretiyle başlamıştır.[65] Dolayısıyla Rize'nin Trabzon eyaletine bağlı bir kaza olarak kimlik kazanması da bu dönemde olmuştur.[66]

Trabzon ve çevresindeki iskân faaliyetleri, Yavuz Sultan Selim'in Trabzon sancak beyliği sırasında da devam etmiştir. Bu dönemde Akkoyunlu Türkmenlerle Dulkadiroğulları Beyliği'ne mensup birçok aile Trabzon sancağına getirilirken, bunların önemli bir kısmı da Rize bölgesine yerleştirilmiştir.[67] Yine Yavuz Sultan Selim'in sancak beyliği sırasında, annesi Gülbahar Hatun Rize'ye gelmiş ve burada kendi adıyla anılan bir cami yaptırmıştır.[68]

XVI. yüzyılda Trabzon sancağına bağlı kazalardan biri olan Rize, XVII. yüzyılda da idarî olarak bu bağlılığını sürdürmüştür.[69] Bu yüzyıllarda savaş bölgelerinin

---

[63] Bilgin, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, s.30.
[64] Karpuz, **age**, s.11.
[65] M. Tayyib Gökbilgin, "XVI. Yüzyıl Başlarında Trabzon Livası ve Doğu Karadeniz Bölgesi", **Belleten**, XXVI, sy.102, TTK, Ankara 1962, s.293.
[66] Sarıkaya, **age**, s.14.
[67] Bilgin, "Rize Tarihine Bir Bakış", **Rize**, s.32.
[68] **Cumhuriyetimizin 75. Yılında Rize**, s.6.
[69] İbrahim Güler, "XVIII. Yüzyılda Rize", **I. Rize Sempozyumu 16-17-18 Kasım 2007**, Rize Valiliği, İstanbul 2007, s.42.

dışında ve uzağında kalmış, bölgede önemli bir iç karışıklık görülmemiştir.[70] Ancak XVIII. yüzyıla gelindiğinde ayanlık sistemine bağlı olarak gerek hükümete başkaldıran, gerekse yaptıkları eşkıyalıklarla bölge halkının huzur ve güvenliğini bozan bazı zümreler ortaya çıkmıştır. Bu zümrelerin çıkardığı isyanlar, Osmanlı Devleti'nin bölgedeki otoritesini bir hayli zayıflatmıştır.[71] Bu isyanlar içerisinde Osmanlı Devleti'ni en uzun süre uğraştıranı, XIX. yüzyılda yaklaşık 20 yıl süren Tuzcuoğulları isyanıdır.[72]

XIX. yüzyılın sonlarına gelindiğinde Osmanlı idarî teşkilâtında birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Bu amaçla çıkarılan 1867 tarihli Vilayet Nizamnâmesi'yle livalar sancaklara, sancaklar da kaza denilen idarî birimlere ayrılmıştır. Nizamnâmeyle birlikte Trabzon eyaleti, Trabzon Merkez, Canik, Gümüşhane ve Lazistan sancaklarından oluşan bir vilayet durumuna getirilmiştir.[73] Rize kazası da, Trabzon Merkez Sancağı'na bağlanmıştır.[74]

93 Harbi olarak bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından imzalanan Berlin Antlaşması'nda (3 Mart 1878), Lazistan sancağının merkezi Batum Ruslara bırakılınca, Rize kazası Kurâ-yı Seb'a, Mapavri ve Karadere nahiyeleriyle birlikte Lazistan sancağına dâhil edilerek sancak merkezi haline getirilmiştir.[75]

1914 yılında başlayan I. Dünya Savaşı'nda işgal edilen illerimizden biri olan Rize, savaşın başladığı ilk aylarda Rus bombardımanı ve taarruzuna uğramış, 1916 yılında Ruslar tarafından işgal edilerek iki yıl işgal altında kalmıştır. 1917 yılında Rusya'da Bolşevik İhtilâli'nin çıkması sonucu Ruslar bütün cephelerden çekilmek zorunda kalınca,[76] Rize de 2 Mart 1918 tarihinde Rus işgalinden kurtulmuştur. Ancak Rus ordusunun Rize'den çekilmesi sırasında orduda bulunan Ermeniler, Rize'deki Orta Camii ile birlikte Rize çarşısını ateşe vermişlerdir.[77]

---

[70] Ak, **age**, s.112.
[71] Sarıkaya, **age**, s.14
[72] İshak Güven, **Kalkandere Tarihi**, Kaya Matbaacılık, İstanbul 1998, s.15.
[73] Ak, **age**, s.140-141.
[74] Ak, **age**, s.147.
[75] Bilgin, "Rize Tarihine Bir Bakış", s.48.
[76] Sarıkaya, **age**, s.191.
[77] Çakan, **age**, s.440.

8. Cumhuriyet Dönemi

Kurtuluş Savaşı kazanılıp Türkiye Cumhuriyeti kurulunca, birtakım idarî düzenlemelere gidilmiştir. Bu amaçla 20 Nisan 1924 tarihinde çıkarılan kanunla, sancak teşkilâtları kaldırılarak yerine vilayetler kurulmuştur. Trabzon'a bağlı Lazistan sancağının merkezi olan Rize, bu kanunla vilayet olmuştur. Bu durum 1933 yılına kadar sürmüştür. 1933 yılında Artvin ve Rize, Çoruh vilayeti adı altında birleştirilmiştir. Böylece vilayetin sınırları daha da genişlemiştir.[78]

2 Ocak 1936 tarihinde yürürlüğe giren 2885 sayılı kanunla, Erzurum'un Yusufeli ilçesi, Rize'nin Pazar ilçesinden sonraki arazi parseli, ilçe ve bucakları alınmak suretiyle bugünkü Artvin ili, Çoruh adıyla vilayet haline getirilmiştir. Böylece Rize tek ilçesi olan Pazar'la il olarak kalmıştır.[79]

Günümüzde Rize'nin Merkez, Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Derepazarı, Fındıklı, Güneysu, Hemşin, İkizdere, İyidere, Kalkandere ve Pazar olmak üzere 12 ilçesi, 327 köyü bulunmaktadır.[80]

II. OSMANLI ŞER'İYYE MAHKEMELERİ ve ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GENEL BAKIŞ

A. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

Kadı veya nâiblerin cuma ve bayram günleri dışında, şer'î hükümlere göre yargılamada bulundukları resmî dairelere *şer'iyye mahkemeleri* adı verilmektedir.[81] Şer'iyye mahkemelerini ifade etmek için, mehâkim-i şer'iyye, meclis-i şer', meclis-i şer'-i enver ve meclis-i şer'-i nebevî gibi tabirler de kullanılmaktadır.[82]

---

[78] Ak, **age**, s.213.
[79] M. Erdal Eren, "Tarih ve Kültür Kentimiz Rize", **I. Rize Sempozyumu 16-17-18 Kasım 2007**, Rize Valiliği, İstanbul 2007, s.328.
[80] İhsan Topaloğlu, **Rus İşgalinde Rize**, Karadeniz Yazarlar Birliği, Trabzon 1997, s.6.
[81] Halit Ongan, **Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicili**, AÜ DTCF Yayınları, Ankara 1958, s.XXI.; Ahmet Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988, I, 77.
[82] Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri**, I, 76.

1. Şer'iyye Mahkemelerindeki Görevliler

a. Kadı

Şer'iyye mahkemelerindeki görevlilerin başında, karar mercii olan kadı gelmektedir. Arapça'da kazâ kökünden ism-i fâil olan kādî kelimesi fıkıh terimi olarak, insanlar arasında meydana gelen hukûkî ihtilafları şer'î hükümlere uygun bir şekilde çözümlemek amacıyla yetkili makamlarca tayin edilen kişi anlamına gelmektedir.[83]

Kadılık müessesesi, insanlık tarihi kadar eskidir. Çünkü insan varoluşundan bu yana, kendisi ile başkaları arasında meydana gelen anlaşmazlıkların çözümünde, daima başka bir insana ihtiyaç duymuştur. İnsanlar arasındaki davalara bakan bu kişiler, genellikle kabilelerin akıl ve kuvvetçe önde gelenlerinden olmuştur. İslâmiyet'le birlikte, bu görevi bizzat Hz. Peygamber üstlenmiştir. Hulefâ-i Râşidîn döneminde de yargı, halifenin görevleri arasında yer almıştır. Ancak zamanla İslâm toprakları genişleyip yargıya dair işler çoğalınca, halifeler gerek hilâfet merkezinde gerekse vilayetlerde, kendilerine vekâleten davalara bakmak için husûsî memurlar tayin etmişlerdir. İslâmiyet'te bu amaçla ilk kadı tayin eden halife, Hz. Ömer'dir.[84] Osmanlı Devleti de Müslüman bir devlet olması itibariyle, aynı kaza usûlünü benimsemiştir. Osman Gazi döneminden itibaren, fethedilen yerlere birer kadı tayin edilmesi bunun en güzel örneğidir.[85]

Kadılık, Osmanlı adliye teşkilâtında son derece önemli bir vazife olduğu için, bu vazifeye tayin edilecek kişinin Müslüman, akıllı, bâliğ, hür ve erkek olmasının yanı sıra,[86] mutlaka medrese eğitimi de almış olması gerekirdi. Bununla birlikte medreseden mezun olup mülâzımlık (adaylık) hakkını kazanan kişiler, hemen kadı olarak tayin edilmezlerdi. Adaylardan Rumeli'de görev almak isteyenler Rumeli kadıaskerinin, Anadolu'da görev almak isteyenler ise Anadolu kadıaskerinin matlab, tarîk veya ruznâme adı verilen defterine isimlerini yazdırarak sıra beklerlerdi. Bir nevi staj

---

[83] Ahmed Cevdet Paşa, **Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye**, madde 1785, Matbaa-i Osmaniye, İstanbul 1300.
[84] Osman Nuri Ergin, **Mecelle-i Umûr-ı Belediye**, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul 1995, I, 249-250.
[85] Ahmed Lütfi, **Osmanlı Adalet Düzeni**, sad. Erdinç Beylem, Marifet Yayınları, İstanbul 1997, s.17.
[86] Fahrettin Atar, **İslam Adliye Teşkilâtı: Ortaya Çıkışı ve İşleyişi**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1979, s.97.

yaptıkları mülâzemet dönemi sonunda yazılı ve sözlü imtihana tâbi tutularak, alt kademedeki kaza kadılıklarından birine tayin edilirlerdi.[87]

Mahkemeye intikal eden bütün şer'î ve örfî davalara bakmak, kadıların en temel göreviydi. Ancak kadıların yetki ve vazifeleri sadece yargıyla sınırlı değildi. Bunun yanı sıra kadılar, sefer esnasında ordu ihtiyaçlarının temini, avârız hanelerinin kaydı ve bununla ilgili vergilerin toplanması, vakıf mütevellîlerinin ve medreselerin kontrolü, gelen ferman ve emirlerin halka ulaştırılması, şehrin düzen ve temizliği, asayişin sağlanması, eşyaya narh koyma gibi idarî, malî, beledî, askerî pek çok alanda yetki sahibiydiler.[88]

b) İkinci Derecedeki Adlî Görevliler

Şer'iyye mahkemelerinde karar mercii kadı olmakla birlikte, kadıya yardımcı olan bazı görevliler daha vardı. Bunlar; kadının en önemli yardımcısı ve vekili olarak, kadı adına muhtelif hizmetlerde vazife gören *nâibler*,[89] vefat etmiş bir kimsenin terekesini, vârisleri arasında taksim eden *kassâmlar*,[90] davacılarla davalıların mahkemeye çağrılması ve muhâkeme esnasında mahkemede asayişin temininden sorumlu *muhzırlar*,[91] mahkeme i'lâmlarının icrâsı, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, hukûken kesinleşen bedenî ve nakdî cezaların infazı gibi vazifeleri ifa eden *çavuşlar*,[92] muhâkeme esnasında tarafların ifadesini, şahitlerin beyanını ve kadının kararını usûlüne uygun bir şekilde sicile kaydetmek ve mahkemeyle ilgili yazışmaları yürütmekle görevli *kâtipler*,[93] mahkemelerde celb ve tebliğ işlerinde vazife

---

[87] Ziya Kazıcı, **İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 2003, s.210.; Halil Cin-Gül Akyılmaz, **Türk Hukuk Tarihi**, Sayram Yayınları, Konya 2003, s.155-156.; Mehmet İpşirli, "Klâsik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilâtı", **Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, edt. Ekmeleddin İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 1998, I, 264.

[88] Mustafa Akdağ, **Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi**, Cem Yayınevi, İstanbul 1995, II, 67-68.; Abdullah Saydam, **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Derya Kitabevi, Trabzon 1999, s.287, Mehmet Ali Ünal, **Osmanlı Müesseseleri Tarihi**, Isparta 1997, s.237-239.; İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı**, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 1994, s.41-42.

[89] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı**, TTK, Ankara 1965, s.117.; Mehmet İpşirli, "Nâib", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXXII, 312.

[90] Sait Öztürk, "Kassâm", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2001, XXIV, 579.

[91] Recep Ahıskalı, "Muhzır", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXXI, 85.

[92] Halil Cin-Ahmet Akgündüz, **Türk-İslam Hukuk Tarihi**, Timaş Yayınları, İstanbul 1990, I, 280.

[93] Mehmet Âkif Aydın, "Osmanlı'da Hukuk", **Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, edt. Ekmeleddin İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 1994, I, 401.; Ortaylı, **Osmanlı Devleti'nde Kadı**, s.64.

gören *mübâşirler*,[94] şer'iyye mahkemesinde alınan kararları tatbik etmek ve merkezden gelen emirlerin uygulanmasını sağlamakla görevli *subaşılar*,[95] şahitlerin güvenilir olup olmadıklarını soruşturan *tezkiye memurları,*[96] mahkeme kapısının önünde durarak mahkemeye başvurmak isteyenleri sıraya koyan *kapıcılar*, muhâkeme esnasında güvenliği sağlayan, lüzumsuz söz ve uygunsuz davranışlara engel olan *hademeler*,[97] farklı etnik unsurların yaşadığı bölgelerde vazife gören *tercümanlar*dan ibarettir.[98]

2. Şer'iyye Mahkemelerinde Yargılama Usûlü

Osmanlı Devleti'ndeki şer'iyye mahkemelerinde, şer'î ve hukukî bütün davalar Hanefi mezhebine göre karara bağlanırdı.[99] Ancak davalı davasının diğer üç mezhepten birine göre bakılmasını isterse, kadının bu isteğe uyması gerekirdi.[100] Taraflar her türlü hukukî anlaşmazlıkta mahkemeye müracaat etme hakkına sahipti. Bunun için bir formaliteye veya aracıya gerek yoktu. Davası olanlar, ya bizzat ya da vekilleri aracılığıyla mahkemeye müracaat edebilirlerdi. Diğer tarafın da mahkemeye çağrılmasıyla yargılama başlatılırdı.[101]

Yargılama esnasında, kadı öncelikle davacının iddiasını dinlerdi. Eğer iddia önceden zabta geçirilmişse, okunarak davacıya tasdik ettirilirdi. Davalı davacının iddiasını ikrâr ederse, kadı davalıyı ikrârıyla ilzâm ederdi. İddiayı inkâr ettiği takdirde ise, davacıdan beyyine (delil) istenirdi. Davacı beyyine ile iddiasını isbat ederse, kadı davalı aleyhinde karar verirdi. Davacı iddiasını isbat edemezse, talebi üzerine davalıya yemin teklif olunurdu. Davalı yemin ettiğinde veya davacı yemin talebinde bulunmadığı durumda, kadı davacıyı davalıya muârazadan men ederdi. Şayet davalı yeminden kaçınırsa (nükûl), davalı aleyhinde karar verilirdi. Kadı bu şekilde yargılamayı bitirdikten sonra gereğine göre hüküm vererek, kararı taraflardan her birine bildirirdi.[102]

---

[94] Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, II, 592.
[95] Ortaylı, **age**, s.35.
[96] Saydam, **age**, s.289.
[97] Cin-Akyılmaz, **Türk Hukuk Tarihi**, s.161.
[98] İpşirli, "Osmanlı Devlet Teşkilâtı", s.265.
[99] Uzunçarşılı, **İlmiye Teşkilâtı**, s.83.
[100] Halil İnalcık, "Mahkeme", **İA**, MEB, İstanbul, 1988, VII, 151.
[101] Ali Himmet Berki, **Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han**, Kurtuluş Basımevi, İstanbul 1953, s.60.; Saydam, **age**, s.296.
[102] **Mecelle**, madde 1816-1827, s.603-605.

Şer‘iyye mahkemelerinde yargılama alenî olarak icra edilirdi. Bu durumun en önemli göstergesi, muhâkeme esnasında kadının yanında bulunan ve bilirkişi diyebileceğimiz bir heyetinin varlığıydı. Şuhûdu'l-hâl, udûlu'l-müslimîn, şuhûdu'l-udûl tabirleriyle de anılan bu heyet, genellikle emekli kadılar, kadıaskerler, müderrisler ve müftüler gibi bölgenin ileri gelenleri arasından seçilirdi. Bu kişilerin mutlaka Müslüman olmaları da şart değildi. Toplumda doğruluk ve dürüstlükleriyle tanınmış itibar sahibi kişiler olmaları, bu göreve getirilmeleri için yeterliydi. Ayrıca dava konusu olan mesele veya davanın tarafları değiştikçe, müşâhid heyetinde ve heyetteki kişilerin sayısında da değişiklikler olurdu. [103]

Şuhûdu'l-hâl denilen bu topluluk, davanın değil, mahkemede yapılan yargılamanın müşâhitleriydi. Bunlar yargılamaya doğrudan müdahale etmeseler de, mahkemedeki varlıklarıyla kadının âdil karar vermesinde etkili olurlardı. Kadı davayla ilgili konularda gerekirse bu topluluktan mütalaa isteyebilirdi. Ayrıca bu şahitlerin isimleri mutlaka dava zabtına kaydedilirdi.[104]

3. Mahkeme Binası

Başlangıçta şer‘iyye mahkemelerinin belli bir binası yoktu. Ancak bu durum yargılamanın yapıldığı belirli bir yerin olmadığı anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte davası olanların diledikleri zaman başvurabilecekleri ve kadının yargı işlerini rahatlıkla yürütebileceği bir mekânın olması şarttır. Bu mekân kadının oturduğu evin uygun bir bölümü olduğu gibi, cami, mescit, medrese gibi yerlerin bir odası da olmuştur.[105]

Sultan II. Mahmud döneminde yeniçeri ocağının ortadan kaldırılmasıyla (1826), Ağakapısı şeyhülislamlığa tahsis edildi. Bundan böyle burası Bâb-ı Meşihat olarak isimlendirildi. Bu döneme kadar kendi evlerini resmî daire olarak kullanan

[103] Nâsi Aslan, **İslam Yargılama Hukukunda Şuhûdu'l-hâl Jüri: Osmanlı Devri Uygulaması**, Beyan Yayınları, İstanbul 1999, s.58-59.; Yaşar Anıl Şahin, **Osmanlı’da Kadılık**, İletişim Yayınları, İstanbul 1993, s.52.; Akdağ, **age**, I, 322.; Saydam, **age**, s.290.; Ünal, **age**, s.238-239.;
[104] Aslan, **age**, s.53.; Akdağ, **age**, I, 323.; Şahin, **age**, s.51.
[105] Akgündüz, **Şer‘iyye Sicilleri**, I, 77.

Kadıasker ve İstanbul kadılarının makamı Bâb-ı Meşihat'taki boş odalara nakledilince, yargı görevi de ilk defa resmî bir mahkeme binasında ifa edilmeye başlandı.[106]

B. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1. Tarifi ve Genel Özellikleri

Kadıların vermiş oldukları hükümleri, merkezden kendilerine gelen emir ve fermanları, vazifeleri gereği tuttukları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlere şer'iyye sicilleri denilmektedir.[107] Şer'iyye sicillerine, şer'iyye defterleri, şer'î mahkeme vesikaları, kadı sicilleri, sicillât defteri veya zabt-ı vekâyi sicilleri gibi isimler de verilmektedir.[108]

Osmanlı Devleti'nde, her kadının mahkemede mutlaka bir sicil defteri bulundurması gerekirdi. Şer'î mahkemelerde verilen her türlü karar, asıllarına uygun bir şekilde bu defterlere kaydedilirdi. Ayrıca kayıtların düzgün tutulmasına, belgelerin eksiksiz ve tahrif edilmemiş olmasına da dikkat edilirdi. Sicil defterleri kadıdan kadıya demirbaş eşya olarak intikal ederdi. Zira kadının azli vuku bulduğunda, ya kendisi ya da emini vasıtasıyla şer'iyye sicil defterini kendisinden sonra gelen kadıya teslim ederdi.[109]

Şer'iyye sicil defterleri belli bir usûle göre uzun boylu ve dar enli olurdu. Yazı şekilleri genellikle tâlik kırması olup, kâğıtları son derece parlak ve sağlamdı. Genellikle defterlerin üzerinde hangi yıla ait oldukları ve o yıl vazifede olan kadının ismi yazardı. Ayrıca sicillerde yer alan her türlü kayıt, sakk-ı şer'î denilen belli bir usûl ve kaideye göre kaleme alınırdı.[110]

---

[106] Mehmet İpşirli, "Bâb-ı Meşîhat", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1991, IV, 362-363.; Cin-Akgündüz, **age**, I, 283

[107] Uzunçarşılı, **İlmiye Teşkilâtı**, s.109.; Abdülaziz Bayındır, "Şer'iyye Sicilleri", **İlim ve Sanat**, sy.29, Vefa Yayıncılık, İstanbul 1991, s.24.; Pakalın, **age**, II, 383.

[108] M. Fuad Köprülü, "Anadolu Selçukluları Tarihi'nin Yerli Kaynakları", **Belleten**, VII, sy.26, TTK, Ankara 1943, s.408.; Ziya Kazıcı, "Osmanlı Müesseselerinin Yazılı Kaynakları", **İSTEM**, Serhat Ofset Matbaacılık, Konya 2005, V, 113.; Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri**, I, 17.

[109] **Mecelle**, madde 1814, s.602-603.; Kazıcı, agm, **İSTEM**, V, 114.; Ortaylı, **age**, s.66.

[110] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", **Ülkü Halkevleri Dergisi**, V, sy.29, Ulus Basımevi, Ankara 1935, s.366.; Kazıcı, agm, **İSTEM**, V, 113.; Uzunçarşılı, **İlmiye Teşkilâtı**, s.116.

2. Şer‘iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

a. Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

aa) Hüccetler

Kadının hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrârıyla diğerinin bu ikrârı tasdikini gösteren ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının imza ve mührünü taşıyan belgelerdir.[111] Şer‘iyye sicillerinde yer alan belgelerin büyük çoğunluğunu, hüccetler teşkil etmektedir. Hüccetler bir anlamda mahkemelerin günümüz noterlik faaliyetleriyle ilgili kayıtlarına benzemektedir. Nikâh, talak, muhâla‘a, mübâya‘a, vakfiye, vekâlet, kefâlet, sulh ve ibrâ hüccetlerde yer alan konulardan bazılarıdır.[112]

ab) İ‘lâmlar

Kadının bir davada verdiği kararı ihtiva eden, alt tarafında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgelerdir. İ‘lâmları diğer belgelerden ayıran en önemli özellik, kadının kararını ihtiva etmesidir.[113] Borcun ikrârı, alacağın isbatı veya te’cîli, karşı tarafa yemin teklifi, vakıf, icâre, evlenme, boşanma, diyet, kısas, sulh, Müslüman olma veya dinden çıkma belli başlı i‘lâm konularıdır.[114]

ac) Ma‘rûzlar

Halk tarafından çeşitli konularda mahkemelere yapılan şikâyetlerle, kadının üst makamlara arz ettiği konuları ihtiva eden belgelerdir.[115] Bu belgelere ma‘rûz, arîza, arz da denilmekte olup, genellikle çoğulu olan ma‘rûzât kelimesi kullanılmaktadır. Kadı tarafından kaleme alınan ma‘rûzların i‘lâmlardan en önemli farkı, kadının kararını ihtiva etmemesidir.[116]

---

[111] Abdülaziz Bayındır, "Eyüp Mahkemesi", **1. Eyüpsultan Sempozyumu Tebliğler**, edt. İsmail Demirci, Eyüpsultan Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 1997, s.19.; Pakalın, **age**, I, s.865.
[112] Akgündüz, **Şer‘iyye Sicilleri**, I, 21-27.; Bayındır, "Eyüp Mahkemesi", **1. Eyüpsultan Sempozyumu**, s.19.
[113] Ahmet Akgündüz, "İ‘lâm", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2000, XXII, 72.; Bayındır, "Eyüp Mahkemesi", **1. Eyüpsultan Sempozyumu**, s.20.
[114] Akgündüz, **Şer‘iyye Sicilleri**, I, 32.
[115] Bayındır, "Eyüp Mahkemesi", **1. Eyüpsultan Sempozyumu**, s.20.
[116] Akgündüz, **Şer‘iyye Sicilleri**, I, 37.

ad) Mürâseleler

Anadolu ve Rumeli kadıaskerleri tarafından kadı ve nâiblere, onlar tarafından da nahiye nâiblerine tayin ve vazifelerine dair yazılan resmî belgelerdir.[117]

b. Başka Makamlarca Gönderilen ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Şer'iyye sicillerinde yer alan kayıtlar, yukarıda zikredilen belgelerden ibaret değildi. Bunların yanı sıra yetkili makamlarca gönderilen yazılı belgeler de, kadı tarafından sicile kaydedilirdi. Bu belgeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Umûmî veya husûsî durumlarda padişah tarafından gönderilen *berat, ferman* ve *nişanlar*; sadrazam, vezir, defterdar, beylerbeyi ve kadıasker gibi yüksek rütbe sahibi vazifelilerin yazılı emirlerini ihtiva eden ve bu makamlarca gönderilen *buyruldular*, üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan resmî belge anlamındaki *tezkereler*; mîrî arazide veya gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkına sahip olan kişilere yetkili makam ve şahıslarca verilen *temessükler*.[118]

3. Şer'iyye Sicillerinin Muhteva ve Önemi

Muhteva itibariyle şer'iyye sicillerini iki kısımda değerlendirebiliriz:

1. Her türlü dava zabıtlarıyla, vakfiye, vekâlet, kefâlet, vesâyet, borçlanma, tereke gibi şer'î muamelelerle ilgili kayıtlar,

2. Başta padişah olmak üzere, her derecedeki makamdan çeşitli kademelerdeki memurlara hitaben yazılan ferman, berat, tezkere, mektup gibi resmî mahiyetteki emir ve yazılar.[119]

Bunların yanı sıra, çeşitli fetva makamlarından alınan fetva suretleri, yangın, sel, fırtına gibi tabiî afetlere dair kayıtlar, bazı kadı ve nâiblerin ihtisaslarına dair yazdıkları şiirler, şehirlerdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ve ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazarlarda satılan malların narh listesi, halktan toplanan vergilerin miktarı, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, bu faaliyetlerde kullanılan malzemelerin

[117] Pakalın, **age**, II, 262.
[118] Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1994, s.197.; Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri**, I, 39-46.
[119] Ongan, **age**, s.X.

çeşit ve fiyatlarıyla ilgili kayıtlar da şer'iyye sicillerinde yer alan konulardan bazılarıdır.[120]

Şer'iyye sicilleri muhtevalarının zenginliği itibariyle, hemen her konuda kaynak olmakla birlikte, özellikle şehir tarihleri ve mahallî hayata dair araştırmalarda, yer adlarının ve önemli tarihî müesseselerin doğru olarak tesbitinde, muhtelif dönemlerde Osmanlı ailesinin refah seviyesini, kullandıkları eşyaları, sahip oldukları mal varlığını belirlemede, nişanlanma, evlenme gibi müesseselerinin nasıl işlediğini tesbitte, birçok devlet adamının hal tercümelerinin yazılmasında araştırmacılara değerli bilgiler sunmaktadır. Bu bakımdan, şer'iyye sicilleri incelenmeden Osmanlı Devleti'nin idarî, ictimâî, iktisadî, askerî ve hukûkî tarihini tam anlamıyla ortaya koymak mümkün değildir.[121]

4. Şer'iyye Sicillerinin Bugünkü Durumu

Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin sadece son 450 yılına ait bulunmaktadır. Önceki yıllara ait siciller ise, savaşlar, düşman işgalleri, tabiî afetler ve uzun yıllar uygun olmayan ortamlarda bırakılmaları sebebiyle günümüze kadar gelememiştir. Şer'iyye sicillerinin bir kısmı da, bugün Türkiye sınırları dışında yer alan bazı Balkan ve Arap ülkelerinde kalmıştır.[122]

Günümüzde T.C. sınırları içerisinde bulunan siciller (İstanbul hariç), 1991 yılından itibaren Ankara Millî Kütüphane'de bulunmaktadır. İstanbul ve çevresine ait siciller ise, İstanbul Müftülüğü'ne bağlı Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde muhafaza edilmektedir. Ancak Karadeniz Bölgesi'ne ait defterlerin bir kısmı, hâlâ Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'ndedir.[123] Türkiye'deki çeşitli müze ve kütüphanelerde de, değişik sayıda şer'iyye sicili bulunmaktadır.[124] Mevcut sicillerle ilgili katalog çalışmaları yapılmış

---

[120] Erol Özbilgen, **Osmanlı Hukukunun Yapısı**, Nihal Kitabevi, İstanbul 1985, s.22.; Rifat Özdemir, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **Fırat Üniversitesi Dergisi (Sosyal Bilimler)**, I, sy.1, Elazığ 1987, s.192-193.; Ongan, **age**, s.X.

[121] Ongan, **age**, , s.XI-XIV.; Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri**, I, 12-14.

[122] Atilla Çetin, "Türkiye Haricindeki Osmanlı Şer'iyye Sicilleri Hakkında", **İslam Medeniyeti Mecmuası**, V, sy.1, İstanbul 1981, s.49-50.; Kazıcı, agm, **İSTEM** , V, 114.

[123] Kazıcı, agm, **İSTEM**, V, s.114.

[124] Abdülaziz Bayındır, **İslam Muhâkeme Hukuku**, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul 1986, s.27.

olmakla birlikte,[125] henüz toplu bir katalog yapılmadığı için, Türkiye'deki bütün siciller hakkında kesin bir rakam verilememektedir.

[125] Bu konuyla ilgili yapılmış çalışmalar için **bkz.** Osman Ersoy, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **AÜ DTCF Dergisi**, XXI, sy.3-4 (1963), s.33-65.; Mücteba İlgürel, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.28-29, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1975, s.123-166.; Yusuf Halaçoğlu, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru: Adana Şer'iyye Sicilleri", **İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.30, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1976, s.99-108.; Yusuf Oğuzoğlu, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **AÜ DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi**, XIV, sy.25, Ankara 1982, s.343-360.

BİRİNCİ BÖLÜM

RİZE'NİN SOSYAL EKONOMİK ve DÎNÎ HAYATI

I. RİZE'NİN SOSYAL HAYATI

A. AİLE HAYATI

İnsanlığın başlangıcından bu yana varlığını sürdüregelmiş bir müesesese olan aile, toplumun en temel öğelerinden biridir. Bu sebeple çalışmamıza konu teşkil eden 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'ne göre, Hicrî 25 Cemâziyelûlâ 1286-6 Zilkade 1287 (Milâdî 2 Eylül 1869-27 Ocak 1871)[126] tarihleri arasında, Rize'nin sosyal hayatını anlayabilmek için, öncelikle Rize toplum yapısının önemli bir unsuru olan aile üzerinde durmanın faydalı olacağı kanaatindeyiz. Söz konusu dönemde Rize ailesiyle ilgili tesbit edebildiğimiz bilgileri, anahatlarıyla şu başlıklar altında vermeyi uygun görüyoruz:

1. Evlenme

a. Nikâh Akdi

Evlenmeden ibaret olan nikâh, aralarında evliliğe engel bir durumun olmadığı bir erkekle kadının, ortak bir hayat ve nesil için gerekli bağı meydana getirmek amacıyla yaptıkları, taraflara birtakım hak ve vazifeler yükleyen, eşlerin birbirlerinden meşrû surette istifadelerini câiz kılan rızaî bir akittir.[127]

Nikâh, dînî bir akit olmadığı için, akit esnasında resmî bir memurun veya din adamının bulunması şart olmadığı gibi, dînî bir merasimin yapılması da gerekmemektedir. Bununla birlikte nikâhın, sosyal hayattaki öneminden dolayı, erken dönemlerden itibaren, hukukî yönden bilgi sahibi olan kişilerin huzurunda yapılmasına özen gösterilmiştir.[128] Osmanlı Devleti'nde de nikâhlar ya mahkemelerde bizzat kadı

---

[126] Yücel Dağlı-Cumhure Üçer, **Tarih Çevirme Kılavuzu**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1997, V, 213-217.

[127] Ömer Nasuhi Bilmen, **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu**, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1985, II, 5.; Hayreddin Karaman, **Mukayeseli İslam Hukuku**, İz Yayıncılık, İstanbul 2001, I, 291.; Ziya Kazıcı, **Osmanlı'da Toplum Yapısı**, Bilge Yayınları, İstanbul 2003, s.190.; Cin-Akgündüz, **age**, II, 70.

[128] Mehmet Âkif Aydın, **İslam-Osmanlı Aile Hukuku**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 1985, s.12.; Halil Cin, **İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Konya 1988, s.282.

tarafından ya da din adamı veya mahalle imamı tarafından kıyılıyordu. Kadı huzurunda kıyılan nikâhlarda, taraflar bizzat mahkemeye başvurabildikleri gibi, vekilleri tarafından da temsil edilebilirlerdi. Mahkemede kıyılan nikâhlarda kadı, taraflar arasında evlenme engelinin bulunup bulunmadığını araştırmakta, evlenmeye mâni bir durum olmadığı takdirde, nikâhı kıyarak şer'iyye siciline kaydetmekteydi. Kadı tarafından kıyılmayan nikâhlarda ise, her nikâh için kadıdan ayrı bir izinnâme* alma şartı getirilerek, birtakım suistimallerin önlenmesi yoluna gidilmekte idi. Bununla birlikte kadı izni aranmaksızın kıyılan nikâhlar da vardı.[129]

İncelemiş olduğumuz 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'ne göre, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de gerçekleşen evliliklerin sadece 21'i mahkeme kayıtlarıyla tescil edilmiştir.[130] Nikâh akdiyle ilgili dava kayıtlarının bir kısmında yer alan "işbu meclis-i şer'" ifadesi, akitlerin mahkemede kıyıldığını göstermektedir.[131] Diğer akitler ise, kanaatimizce şahitler huzurunda gerçekleştirildikten sonra, mahkemeye başvurmak suretiyle kayda geçirilmiştir.[132]

Nikâh akdiyle ilgili dava kayıtlarına göre, söz konusu dönemde Rize'de evlenecek adaylar, bülûğ çağına erdikleri zaman bizzat mahkemeye gelebildikleri gibi,[133] vekilleri tarafından da temsil edilebiliyorlardı.[134] Bülûğ çağına ermeyen kişilerin akdi ise, velîleri tarafından gerçekleştirilmekteydi.[135] Bu akitler içerisinde evlenecek kız ve erkeğin bizzat mahkemeye başvurarak kıydırdıkları nikâh akdi, sayı itibariyle çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu durum, ailelerin evliliğe izin vermemesi üzerine, kız ve erkeğin aile baskısından kurtulabilmek için mahkemeye sığındığı şeklinde

---

* İzinnâme, kadı tarafından, aralarında evlenme engeli bulunmayan adayların nikâhlarının kıyılmasına dair, mahalle imamına hitâben yazılan izin kâğıdı demektir. **Bkz.** Pakalın, **age**, II, 109.

[129] Aydın, **Aile Hukuku**, s.89-93.

[130] **1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili**, 3a, 4a, 9b, 14a, 14a, 25a, 26b, 43a, 44a, 46b, 57a, 58a, 61b, 63b-64a, 68a, 79b, 92a, 94b, 100a, 101a, 107a.

[131] **R.Ş.S.**; 3a, 4a, 9b, 14a, 68a, 79b.

[132] **R.Ş.S.**; 14a, 25a, 26b, 43a, 44a, 46b, 57a, 58a, 61b, 63b-64a, 92a, 94b, 100a, 101a, 107a.

[133] **R.Ş.S.**;4a, 9b, 14a, 14a, 26b, 43a, 46b, 57a, 58a, 61b, 68a, 79b, 94b.

[134] **R.Ş.S.**; 3a, 25a, 44a, 63b-64a, 92a, 100a.

[135] **R.Ş.S.**; 101a.

yorumlanmışsa da,[136] biz bunun Rize'de evlenmek isteyen kız ve erkeğin hukukî yollara rahatlıkla başvurabildiklerinin bir göstergesi olduğu kanaatindeyiz.

Vekâletle kıyılan nikâh akitlerinde, genellikle kızı temsilen bir vekil bulunduğu gibi,[137] bazen erkeğin de vekille temsil edildiği görülmektedir.[138] Tarafların vekilleri baba,[139] erkek kardeş,[140] dayı[141] gibi yakın akrabadan olabildiği gibi, aralarında akrabalık bağı bulunmayan kişiler de vekil olarak seçilmişlerdir.[142]

Rize'de meydana gelen evlilikler, genellikle aynı köy ve mahalleden şahıslar arasında olmakla birlikte,[143] farklı köy ve mahalle halkı arasında da oluyordu.[144] Bu durum kız ve erkeğin eş tercihinde bulunurken, sadece kendi köy ve mahalleleriyle sınırlı kalmadıklarının güzel bir örneğidir. Bu arada kısaca şunu da belirtelim ki, nikâh akdi esnasında bazen mehr-i muaccel ve mehr-i müeccelin her ikisi de belirlenmiş,[145] bazen de sadece mehr-i muaccel[146] veya mehr-i müeccel[147] kayda geçirilmiştir. Mehr-i müeccelin hemen her akitte tesbit edilme sebebinin, ileride ödenmesi esnasında çıkabilecek anlaşmazlıkların önüne geçilmesi olduğunu söyleyebiliriz.

b. Evlenmede Rıza

Evlilik akdiyle birlikte yeni bir aile teşekkül ettiği için, söz konusu dönemde Rize'de meydana gelen evliliklerde -ailenin sağlıklı bir şekilde devamının sağlanması amacıyla- tarafların rızasına büyük ölçüde önem verildiğini söylememiz mümkündür. Zira incelediğimiz sicilde yer alan nikâh akdiyle ilgili kayıtlara göre, Rize'de bülûğ

[136] Hayri Erten, **Konya Şer'iyye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. Y.Y. İlk Yarısı)**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001, s.50.
[137] **R.Ş.S.**; 3a, 25a, 44a, 63b-64a, 92a, 100a.
[138] **R.Ş.S.**; 100a.
[139] **R.Ş.S.**; 28a, 100a.
[140] **R.Ş.S.**; 25a, 44a.
[141] **R.Ş.S.**; 28a
[142] **R.Ş.S.**; 3a, 63b-64a, 92a,
[143] **R.Ş.S.**; 4a, 9b, 14a, 14a, 43a, 44a, 46b, 57a, 58a, 61b, 79b, 100a, 101a, 107a.
[144] **R.Ş.S.**; 3a, 25a, 26b, 63b-64a, 68a, 92a.
[145] **R.Ş.S.**; 4a, 9b, 14a, 14a, 25a, 26b, 46b, 58a, 61b, 63b-64a, 68a, 79b, 94b, 107a.
[146] **R.Ş.S.**; 3a.
[147] **R.Ş.S.**; 43a, 57a, 92a, 100a.

çağına eren kızların genellikle kendi rızalarıyla evlendikleri,[148] isteklerine bağlı olarak nikâh akdinde kendilerini vekillerinin de temsil edebildiği görülmektedir.[149]

Rize'de bülûğ çağına erdiği hâlde, rızası olmadan evlendirilen kızlar, mahkemeye başvurdukları takdirde nikâhlarını iptal ettirebilmektedirler. Nitekim Rize'nin Gürgen karyesinde ikâmet eden Zeliha ismindeki bâliğ kız, H. 1286 (M. 1870) yılında, kendisinin rızası olmaksızın, kardeşi Receb tarafından Kayışoğlu Ahmed ismindeki bir şahısla evlendirilmiştir. Ahmed, Zeliha'nın nefsini kendisine teslim etmediği iddiasıyla mahkemeye başvurmuşsa da, Zeliha'ya muârazadan men edilmiştir.[150] Hazavit (Ulucami) karyesi sâkinelerinden Şuşika ismindeki bâliğ kız ise, H. 1287 (M. 1870) yılında, Topçuoğlu Ahmed'in, kendisini zorla hanesine götürüp, başkasıyla evlenmesine engel olduğunu iddia ederek, evliliğine müdahaleden men olunmasını talep etmiştir. Ahmed de, Şuşika 18 yaşında olduğu hâlde, vekâleti ve izni olmaksızın babası tarafından kendisiyle evlendirildiğini iddia etmiştir. Ancak mahkeme Şuşika'nın lehinde karar vermiştir.[151]

Rize'de bülûğ çağına eren kızların, haklarındaki evlilik iddialarının reddi için de, mahkemeye başvurdukları görülmektedir. Bu durumda da mahkeme kararı kızın lehinde olmuştur. Buna göre, Sahur (Düzköy) karyesi sâkinelerinden Hadice ismindeki bâliğ kız, H. 1286 (M. 1870) yılında, başkasıyla evlenme niyetinde olduğu sırada Civelekoğlu Hasan'ın evliliğine mâni olduğu iddiasıyla mahkemeye başvurarak, müdahaleden men olunmasını talep etmiştir. Mahkeme de Hasan'ı Hadice'ye muârazadan men etmiştir.[152]

Evlilikte rıza konusunda üzerinde durmamız gereken hususlardan biri de, küçük yaşta evlendirilen kişilerin durumudur. Zira küçük çocukların, bülûğ çağına erenlerden farklı olarak rızaları olmaksızın velîleri tarafından evlendirilmeleri mümkündür. Bununla birlikte baba ve dedeleri dışındaki velîlerce evlendirilen çocuklar,

[148] **R.Ş.S.**; 4a, 9b, 14a, 26b, 43a, 46b, 57a, 58a, 61b, 68a, 79b, 94b, 107a.
[149] **R.Ş.S.**; 3a, 25a, 63b-64a, 92a, 100a.
[150] **R.Ş.S.**; 44a.
[151] **R.Ş.S.**; 120a.
[152] **R.Ş.S.**; 43a.

bülûğ çağına erdiklerinde mahkemeye başvurarak nikâhlarını feshettirme hakkına sahiptir. Ancak nikâhlarının iptali için, kadı kararı gerekmektedir.[153]

Rize'de tesbit edebildiğimiz velâyetle kıyılan nikâhlar, önceki yıllara ait olmakla birlikte, bu nikâhlarda genellikle tarafların velâyetini babalarının üstlendiği görülmektedir.[154] Sadece bir kayıtta kız ve erkeğin akraba olmasının da etkisiyle, her ikisinin de velîsi erkeğin babası olmuştur.[155]

Rize'de babaları tarafından küçük yaşta evlendirilen bazı kızlar, rüşt çağına geldiklerinde evliliklerini feshettirme hakkına sahip olmadıklarından, istemedikleri evlilikten kurtulmak için farklı iddialarda bulundukları gibi, evliliklerini inkâr yoluna da gitmişlerdir. Nitekim Kuriloz (Adacami) karyesinden Gülfe ismindeki kız, H. 1269 (M. 1853) yılında babası Receb'in velâyetinde, amcasının oğlu Ustaömeroğlu Osman'la evlendirilmiştir. Bülûğa erdiğinde ise mahkemeye başvurup eşi Yunus'la aralarında süt akrabalığı olduğunu iddia ederek nikâhlarının feshini talep etmiştir. Ancak iddiasını isbatlayamamıştır.[156] Silyan karyesi sâkinelerinden Ali kızı Fâtıma ise, H. 1286 (M. 1869) yılında, Boşnakoğlu Yusuf'un, evliliğine müdahale ettiği iddiasıyla mahkemeye başvurarak, müdahaleden men'ini talep etmiştir. Ancak Yusuf'un H. 1271 (M. 1855) yılında babalarının velâyetiyle evlendiklerini isbatlamasıyla, Fâtıma eşine itaate tenbih olunmuştur.[157] Atyanoz karyesi sâkinelerinden Hüseyin kızı Zeyneb de, H. 1271 (M. 1855) yılında, babası tarafından Menaroğlu İbrahim'le velâyeten evlendirilmesine rağmen, bülûğa erdikten sonra Menaroğlu Receb ismindeki şahısla velâyeten evli olduğu iddiasında bulunmuştur. Ancak İbrahim'in evliliklerini isbatlamasıyla eşine itaate tenbih olunmuştur.[158]

Rize'de babaları dışındaki şahıslarca velâyeten evlendirilen kızlardan bazılarının, bülûğa erdikten sonra evliliklerini sona erdirmek amacıyla mahkemeye başvurabildikleri görülmektedir. Nitekim Kapnes (Dağdibi) karyesi sâkinelerinden Düriye ismindeki kız, H. 1287 (M. 1870) yılında mahkemeye gelerek, küçük yaşta

[153] Bilmen, **age**, II, 8.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.25-27.
[154] **R.Ş.S.**; 13b, 21a, 30a, 109b-110a.
[155] **R.Ş.S.**; 68a.
[156] **R.Ş.S.**; 109b-110a.
[157] **R.Ş.S.**; 13b.
[158] **R.Ş.S.**; 21a.

babasının amcasının oğlunun velâyetinde Yunus oğlu Arif'le evlendirildiğini ifade edip, bülûğa ermesi sebebiyle nikâhın feshini talep etmiştir. Ancak bülûğunu isbatlayamayınca muârazadan men edilmiştir.[159]

c. Evlenme Engelleri

Evliliğin meydana gelebilmesi için adaylar arasında evlenmeye engel bir durumun bulunmaması gerekir. İslâm hukukunda kendisiyle evlenilmesi haram olan kişiler açık bir şekilde belirlenmiş olup, Osmanlı mahkemelerinde de bu hususta İslâm hukukunun esaslarına riayet edilmiştir.[160]

Başkasıyla evli olan bir kadının yeni bir evlilik yapması dînen haram olmakla birlikte,[161] Rize'de bazı kadınların, evli olmalarına rağmen başka bir erkekle evlenme teşebbüsünde bulundukları ve bunun mahkeme tarafından engellendiği görülmektedir. Nitekim Silyan karyesi sâkinelerinden Ali kızı Fâtıma, H. 1286'da (M. 1869), Boşnakoğlu Yusuf'un, evliliğine müdahale ettiği iddiasıyla mahkemeye başvurarak bu müdahalesinin men'ini talep etmiştir. Yusuf'un H. 1271 (M. 1855) senesinde Fâtıma ile velâyeten evlendiklerini ve bülûğa erdikten sonra aralarında defalarca halvet-i sahîha olduğunu şahitlerle isbatlaması üzerine de, eşine itaate tenbih olunmuştur.[162]

Yine benzer bir davaya göre, Atyanoz karyesinden Hüseyin kızı Zeyneb, hâl-i sığarında iken babası tarafından Menaroğlu İbrahim'le velâyeten evlendirildiği ve bülûğa erdikten sonra İbrahim'le aralarında defalarca halvet-i sahîha olduğu hâlde, H. 1286 (M. 1870) senesinde, başkasıyla velâyeten evli olduğu iddiasında bulunmuştur. Ancak iddiasını isbatlayamayınca eşine itaat etmesi gerektiği tenbihinde bulunulmuştur.[163]

Rize'de bazı kadınların evliliklerini inkâr ederek başkasıyla evlenme teşebbüsünde bulunmalarının yanı sıra, bazen erkeklerin de evli kadınlarla evlenme

[159] **R.Ş.S.**; 68a.
[160] Evlenme mânileri (el-muharremât) hakkında ayrıntılı bilgi için **bkz.** Karaman, **Mukayeseli**, I, 313-319.
[161] Aydın, **Aile Hukuku**, s.29.
[162] **R.Ş.S.**; 13b.
[163] **R.Ş.S.**; 21a.

iddiasında bulundukları görülmektedir.[164] Buna göre Hama (Bahattinpaşa) karyesi ahalisinden Purpuroğlu Osman, H. 1287 (M. 1870) senesinde, başkasıyla evli olan Mehmed kızı Yâsime'nin, kendisiyle vekâleten evli olduğu iddiasıyla mahkemeye başvurmuştur. Ancak iddiasını isbatlayamayınca Yâsime'ye muârazadan men edilmiştir.[165]

Evlenme engellerinden biri de süt yoluyla oluşan akrabalıktır.[166] Rize'de bu şekilde yapılmış bir evliliğe rastlanılmamakla birlikte, bazı kadınların istemedikleri evlilikten kurtulmak amacıyla, eşleriyle aralarında süt yoluyla akrabalık olduğu iddiasında bulundukları görülmektedir.[167]

2. Evlenmenin Sonuçları

a. Mehir

Sözlükte ücret manasına gelen mehir kelimesi, fıkıh terimi olarak, erkeğin evlilik akdi ile birlikte kadına verdiği ya da vermeyi taahhüd ettiği para veya malı ifade etmektedir.[168] Mehir, mehr-i müsemmâ ve mehr-i misil olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Nikâh akdi esnasında tarafların üzerinde anlaştıkları mehre *mehr-i müsemmâ*, mehrin miktarı tesbit edilmediği veya üzerinde şüpheye düşüldüğü durumda, kızın baba tarafından yaş, güzellik ve bekârlık gibi vasıflarda emsali durumundaki kadınların mehri göz önünde bulundurularak tesbit edilen mehre ise, *mehr-i misil* adı verilmektedir.[169]

Mehir, evlenmenin tabiî bir sonucudur. Bu sebeple nikâh akdi esnasında açıkça belirtilmese de, kadına ödenmesi gerekir. Ancak mehrin peşin olarak ödenmesi şart değildir. Peşin ödenebildiği gibi (mehr-i muaccel), tamamının veya bir kısmının evlilik içerisinde ya da evliliğin talak ve ölümle sona ermesi durumunda ödenmesi de (mehr-i müeccel) mümkündür.[170]

---

[164] **R.Ş.S.**; 30a, 100a.
[165] **R.Ş.S.**; 100a.
[166] Karaman, **Mukayeseli**, I, 316.
[167] **R.Ş.S.**; 28a, 110a.
[168] Ömer Ferruh, **İslam Aile Hukuku**, trc. Yusuf Ziya Kavakçı, Sebil Yayınevi, İstanbul 1994, s.90.; Mehmet Âkif Aydın, "Mehir", **DİA**, TDV Yayınları, Ankara 2003, XXVIII, 389.
[169] Bilmen, **age**, II, 10.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.34.; İlber Ortaylı, "Anadolu'da XVI. Yüzyılda Evlilik İlişkileri Üzerine Bazı Gözlemler", **Osmanlı Araştırmaları**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1980, I, 36.
[170] Bilmen, **age**, II,10.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.103.

Mehir, evlenen kadının hakkı ve malıdır. Kadın bu malda hibe ve satış gibi yollarla dilediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir. Karşılığında herhangi bir çeyiz hazırlamak zorunda da değildir. Bu sebeple kadın bu hakkından feragat etmediği sürece, erkek mehri kadına ödemek mecburiyetindedir.[171]

Mehir, bu yönleriyle başlık parasından ayrılır. Zira Osmanlı döneminde olduğu gibi, günümüzde de bazı bölgelerde görülen başlık, evlenen kadına değil, ailesine verilen bir maldır. Başlık parasının evlilikten önce kararlaştırılarak ödenmesi gerekir. Kız tarafı genellikle başlığın bir kısmını çeyiz masraflarına harcar.[172]

Bu durumun örneğini Rize'de de görmemiz mümkündür. Nitekim Betroz (Fıçıtaşı) karyesinden Puşuroğlu Yakub Reis, Hurtoz (Fener) Mahallesi'nden Kâmil Efendi'nin kız kardeşiyle evleneceği sırada, Kâmil Efendi'ye başlık olarak kendi malından 275 kuruş* vermiştir.[173] Bu karardan da anlaşılacağı üzere başlık parası evlenen kızın değil, ailesinin olmaktadır. Kızın ağabeyine verilmesi ise, babalarının vefatı sebebiyle olmalıdır.

İncelediğimiz sicilde mehirle ilgili bilgileri, nikâh,[174] talak,[175] muhâla'a,[176] tereke taksimi[177] ve ölüme bağlı tasarruflarla ilgili dava kayıtlarından[178] edinmekteyiz. Bu kayıtlarda mehir, mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel olmak üzere iki şekilde ifade

---

[171] Vehbe Zuhaylî, **İslam Fıkhı Ansiklopedisi**, trc. Ahmet Efe, Risale Yayınevi, İstanbul 1994, IX, 225.; Kazıcı, **Toplum Yapısı**, s.194.

[172] Kazıcı, **Toplum Yapısı**, s.194.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.104.

* Kuruş, Osmanlı Devleti'nde kullanılan gümüş para birimidir. Avrupa devletlerinin altın ve özelikle de büyük boy gümüş sikkeleri, XVI. yüzyılın ortalarından itibaren, Osmanlı topraklarına da girmiş ve piyasalarda uzun süre kullanılmıştır. İlk Osmanlı kuruşları ise, Sultan III. Ahmed döneminde (1703-1730) darbedilmeye başlanmıştır. Böylece 1 Osmanlı kuruşu = 40 para = 120 akçe üzerinden yeni bir para birimi oluşturulmuştur. **Bkz.** Şevket Pamuk, "Kuruş", **DİA**, TDV Yayınları, Ankara 2002, XXVI, 458.; "Kuruş", **AnaBritannica**, Ana Yayıncılık, İstanbul 2004, XIV, 109.

[173] **R.Ş.S.**; 19b.

[174] **R.Ş.S.**; 3a, 4a, 9b, 14a, 14a, 21a, 25a, 26b, 30a, 43a, 46b, 57a, 58a, 58a, 61b, 63b-64a, 68a, 79b, 92a, 94b, 100a, 107a, 109b-110a .

[175] **R.Ş.S.**; 12a, 18b, 19b, 20b, 23b, 28a, 32b, 32b, 32b, 39b, 41a-b, 54a, 57b, 58b, 74b, 76a, 87a, 92a, 106a-b, 114a-b, 130b.

[176] **R.Ş.S.**; 13b-14a, 19a, 24a, 33a, 33a, 34a, 41b, 41b, 43b, 47b, 62b, 63b, 73b, 90a, 94b, 98a, 103a, 130b.

[177] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 13a, 14a-b, 28b, 31a, 31b, 32a, 36b, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 11a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 19b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.

[178] **R.Ş.S.**; 45a-b, 45b-46a, 57a-b, 60b, 67b, 68b, 80b, 88b-89a, 93b.

edilmiştir. Buna göre Rize'de nikâh esnasında verilmesi kararlaştırılan mehr-i muaccel miktarları şu şekildedir:

Mehr-i Muaccel Miktarları	**Sayı**	**%**
50-100 kuruş	__	0
101-200 kuruş	3	20
201-300 kuruş	2	13.33
301-400 kuruş	__	0
401-500 kuruş	4	26.66
501 kuruş ve üzeri	6	40
Toplam	15	100

Tablo 1: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kadınların Mehr-i Muaccel Miktarlarını Gösteren Tablo

Tablo 1'den anlaşıldığı üzere, tesbit ettiğimiz mehr-i muaccellerin genellikle 500 kuruş ve üzeri miktarlarda olduğu görülmektedir. Bunlar içerisinde en düşük mehr-i muaccel miktarı 150 kuruşken,[179] en yüksek 900 kuruştur.[180] Mehir miktarının belirlenmesinde, ailelerin sosyal ve ekonomik durumlarının yanı sıra, evlenecek olan kızın yaş, güzellik, dulluk, bekârlık gibi özelliklerinin de etkisi vardır.[181] Ancak incelediğimiz sicilde nikâh kayıtlarının sayı itibariyle yetersiz oluşu, mehir miktarlarını bu hususlar açısından sağlıklı bir şekilde değerlendirmemizi mümkün kılmamaktadır.

Nikâh kayıtlarından hareketle her iki mehri birlikte değerlendirecek olursak, en düşük mehir miktarının 400,[182] en yüksek miktarın ise 1200 kuruş olduğu görülmektedir.[183] Bunlar içerisinde mehr-i muaccel miktarı genellikle mehr-i müeccelden yüksek olup,[184] bazen her ikisinin de aynı[185] veya mehr-i müeccelin daha yüksek miktarda[186] olduğu görülmektedir. Buna göre söz konusu dönemde Rize'de

[179] **R.Ş.S.**; 26b.
[180] **R.Ş.S.**; 46b.
[181] Bilmen, **age**, II, 10.
[182] **R.Ş.S.**; 19b, 63b-64a.
[183] **R.Ş.S.**; 25a, 26b.
[184] **R.Ş.S.**; 9b, 14a, 14a, 25a, 26b, 58a, 61b, 68a.
[185] **R.Ş.S.**; 4a, 79b.
[186] **R.Ş.S.**; 19b, 46b, 63b-64a.

bülûğ çağına ermiş bekâr bir kızın mehir miktarının, ortalama 785 kuruş olduğunu söyleyebiliriz.

İncelediğimiz sicile göre Rize'de mehr-i müeccel miktarlarının dağılımı ise şu şekildedir:[187]

Mehr-i Müeccel Miktarları	**Sayı**	**%**
50-100 kuruş	43	33.33
101-200 kuruş	42	32.55
201-300 kuruş	25	19.37
301-400 kuruş	6	4.65
401-500 kuruş	10	7.75
501 kuruş ve üzeri	3	2.32
Toplam	129	100

Tablo 2: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kadınların Mehr-i Müeccel Miktarlarını Gösteren Tablo

Tablo 2'ye göre, Rize'de mehr-i müeccel miktarlarının çoğu, 50-200 kuruş arasında değişiklik göstermektedir. Dolayısıyla mehr-i müeccelleri tesbit edilen kadınların yaklaşık olarak 1/3'ü, en düşük mehir grubunda bulunmaktadır. Bundan sonra mehir miktarı arttığında, kişi sayısında genellikle düşüş görülmektedir.

İncelediğimiz dönemde Rize'de tesbit edilen mehr-i müeccel miktarlarının en düşüğünün 50 kuruş,[188] en yükseğinin ise 1100 kuruş olduğu görülmektedir.[189] En düşük mehir grubunda yer alan kişilerin terekelerindeki mal varlığından hareketle,[190] Rize'nin orta halli aileleri arasında yer aldıklarını söyleyebiliriz. 1100 kuruşluk mehre sahip olan kadının, kayınpederinin el-Hâc ve Efendi ünvanlarına sahip oluşu, ailenin maddî durumu ve sosyal mevkiinin mehir miktarında etkili olduğunu göstermektedir.

[187] 12a, 23b, 39b, 41a-b, 54a, 57b, 58b, 74b, 106a-b, 130b nolu davalarda mehr-i müeccel miktarı konusunda boşanmış eşler arasında anlaşmazlık olması sebebiyle, değerlendirmeye dâhil etmedik.
[188] **R.Ş.S.**; 76a, 98a-b, 115a .
[189] **R.Ş.S.**; 80b.
[190] **R.Ş.S.**; 98a-b, 115a.

Mehr-i müeccel miktarlarıyla ilgili dikkatimizi çeken hususlardan biri de, Rize'de birden fazla kadınla evli erkeklerin eşlerine verdikleri mehr-i müeccellerin genellikle aynı[191] veya birbirine yakın miktarlarda olmasıdır.[192]

Mehr-i müeccelle ilgili kayıtlardan anladığımıza göre, Rize'de çok az sayıda kadın, evliliğin sona ermesinden önce mehrini tamamen[193] veya kısmen[194] tahsil etmiştir. Mehr-i muaccelin ödenmesiyle ilgili ise, herhangi bir anlaşmazlığa düşülmemiştir. Dolayısıyla Rize'de mehr-i muaccelin nikâh akdiyle birlikte, mehr-i müeccelin ise genellikle evliliğin sona ermesi üzerine ödendiğini söyleyebiliriz.

b. Nafaka

Kelime olarak çıkmak, gitmek, sarf etmek anlamına gelen nafaka, bir insanın ailesine sarf ve infak ettiği şeyi ifade etmektedir.[195]

Evlilik akdinin sonuçlarından biri olan nafaka, erkeğin eşine temin etmekle mükellef olduğu yiyecek, içecek, giyecek, mesken, tedavi, ilaç ve bazı durumlarda hizmetçi masraflarının hepsini içine almaktadır. Erkeğin nafaka borcuyla mükellef olması için zengin olması gerekmediği gibi, kadının da fakir olması gerekmemektedir. Zira kadın zengin bile olsa, nafakası erkeğe aittir. Dolayısıyla eşleri tarafından nafakası karşılanmayan kadınlar, mahkemeye başvurarak nafaka takdir ettirme hakkına sahiptir.[196] İncelemiş olduğumuz sicil ve dönemde Rize'de bu şekilde nafaka talep ve takdiriyle ilgili davalara rastlamamamız münkündür. Söz gelimi Rize halkından olan Havva isimli kadın, H. 1286 (M. 1870) senesinde, mahkemeye başvurarak eşi Sıkrıkalioğlu Mahmud'dan, kendisini infâk ve iksâya (giydirme) riâyetsizliği sebebiyle davacı olmuştur. Mahmud ise eşinin nafakasını gücü yettiğince karşılayacağını taahhüd etmekle birlikte, kendisinden kefil de istenmiştir.[197]

Yine benzer bir davada Rize'nin Kuriloz (Adacami) karyesinden Fâtıma isimli kadının, H. 1286 (M. 1870) yılında, mahkemeye başvurarak eşi Çolakoğlu Temel'den

[191] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 43b.
[192] **R.Ş.S.**; 31b, 69b, 124b.
[193] **R.Ş.S.**; 99a.
[194] **R.Ş.S.**; 19b, 32b.
[195] Bilmen, **age**, II, 444.
[196] Aydın, **Aile Hukuku**,s.33-34.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 342.; Cin-Akgündüz, **age**, II, 98.
[197] **R.Ş.S.;** 51a.

nafaka hakkı olan bir basma entari ve bir peştamal talebinde bulunduğu görülmektedir.[198] Bunun yanı sıra, Rize'de eşleri nafaka bırakmadan başka memleketlere giden kadınların da, mahkemeye başvurarak kendileri için nafaka takdir ettirdikleri ve borçlanmak için izin aldıkları görülmektedir. Borçlarına da kendileri değil, eşleri muhatap olmaktadır.[199] Bu sayede hem kadınların birikmiş nafaka haklarını kaybetmedikleri, hem de borçlanma yoluyla ihtiyaçlarını giderebildikleri görülmektedir.

Yukarıda da izah edildiği üzere erkeğin eşine olan nafaka borcundan biri de, mesken tedarikidir. Erkek, oturulacak evin yerini kendisi tesbit etmekle birlikte, varsa diğer eşlerini bu evde oturtma hakkına sahip değildir.[200] Bu sebeple, incelediğimiz yıllarda Rize'de kuması ve kayınvalidesiyle birlikte oturmaya mecbur bırakılan veya eşleri tarafından kendilerine tahsis edilen meskenlerde oturmaları engellenen kadınların, mahkemeye başvurdukları durumda, lehlerine karar verildiği görülmektedir. Nitekim Rize'nin Kuvaroz (Sabuncular) Mahallesi sâkinelerinden Müzeyyen isimli kadın, aynı evde yaşadığı kuması ve kayınvalidesinin kötü muamelesi sebebiyle, evini terk ederek kendi annesinin evinde kalmaya mecbur olmuştur. Eşi Şahinoğlu Mehmed, H. 1287 (M. 1870) yılında, mahkemeye başvurarak Müzeyyen'in kendisine itaate tenbih olunmasını talep etse de, mahkeme, Mehmed'in eşi Müzeyyen'e yeni bir mesken tedarik etmesinden sonra eşinin kendisine itaat etmesi yönünde karar almıştır.[201]

Bundan başka Rize'nin Setoz (Kıbledağı) karyesinden Hanife Hatun, kayınpederi Mağriblioğlu Kürt Mustafa'nın, dokuz sene önce askere giden eşinin kendisine ödünç olarak bıraktığı evi yıktığı ve kendisini evine almayıp oğullarıyla kötü muamelede bulunduğu iddiasıyla, H. 1286 (M. 1870) yılında mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme de kayınpederin evi yeniden inşa etmesi ve eşinin dönüşüne kadar Hanife'nin nafakasını tahsis etmesine karar vermiştir.[202]

Erkeğin nafaka yükümlülüğü karşısında, kadının da eşine itaat etmesi, eşinin tesbit ettiği evde oturması ve izinsiz olarak evini terk etmemesi gerekir. Zira kadın

---

[198] **R.Ş.S.;** 22a.
[199] **R.Ş.S.;** 105a.
[200] Aydın, **Aile Hukuku**, s.33.
[201] **R.Ş.S.;** 79b.
[202] **R.Ş.S.;** 20a.

eşinin izni olmaksızın evini terk ederse, terk ettiği süre içinde itaatsiz duruma düşeceğinden nafaka hakkını kaybetmektedir.[203]

İncelediğimiz sicilde Rize'de eşlerine itaat etmeyen veya eşlerinin izni olmadan yabancı evlerde kalan bazı kadınların nafakalarının verilmediği,[204] kendilerine ait bazı eşyaların alıkonularak evden çıkarıldıkları[205] veya eşlerinin mahkemeye başvurarak kendisine itaate tenbih olunmasını talep ettiği[206] görülmektedir.

c. Rize'nin Aile Yapısı

ca. Çok Eşlilik

Çok kadınla evlilik, sadece belli toplum ve kültürlere has olmayıp, geçmişten bu yana var olagelen bir durumdur. Dolayısıyla sadece İslâm toplumuna özgü değildir.[207] Bilindiği üzere İslâm dini çok kadınla evlenmeye belli bir sınırlama getirerek, ancak dörde kadar evliliğe müsaade etmiş, bu müsaadeyi de eşler arasında adaletli davranma şartına bağlamıştır.[208] İslâm dininin çok eşliliğe getirdiği bu şartlı izne bağlı olarak, Osmanlı toplumunda da birden fazla kadınla evliliklere rastlanılmaktadır.[209] Ancak Kur'an-ı Kerim'in eşler arasında âdil davranılamayacağını belirterek tek eşle yetinilmesini tavsiye etmesinin yanı sıra,[210] İslâm dininin eşlerine iyi muamele etme ve geçimlerini sağlama konusunda erkeğe birtakım mükellefiyetler yüklemesinin, Osmanlı'da birden fazla kadınla yapılan evliliklerin sayısını azalttığı söylenebilir.[211]

---

[203] Bilmen, **age**, II, 165.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.34.; Cin-Akgündüz, **age**, II, 94.
[204] **R.Ş.S.;** 4a.
[205] **R.Ş.S.;** 111a.
[206] **R.Ş.S.;** 65a, 102b.
[207] Erten, **age**, s.56.
[208] **Kur'an**,en-Nisa 4/3.
[209] Said Öztürk, "Osmanlı Ailesi Üzerine Düşünceler", **İlim ve Sanat**, Vefa Yayıncılık, İstanbul 1992, I-II, sy.45, s.63.
[210] Nisa 4/3.
[211] Abdurrahman Kurt, **Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876)**, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa 1998, s.86.

İncelediğimiz sicile göre, Rize'de çok eşliliğin yaygınlık derecesi şu şekildedir:[212]

Erkeklerin Eş Durumu	**Sayı**	**%**
Bir kadınla evli olan erkekler	298	95.51
İki kadınla evli olan erkekler	11	3.52
Üç kadınla evli olan erkekler	1	0.32
Dört kadınla evli olan erkekler	2	0.64
Toplam	312	100

Tablo 3: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Erkeklerin Eş Sayısını Gösteren Tablo

Tablo 3'te görüldüğü üzere, söz konusu yıllarda Rize'de evli erkeklerin % 95.51'i tek kadınla, % 3.52'si iki kadınla, % 0.32'si üç kadınla, % 0.64'ü ise dört kadınla evlilik yapmıştır. Evli erkeklerin % 4.48'inin birden fazla kadınla evli olması, söz konusu dönemde Rize'de en yaygın evlenme şeklinin, % 95.51 oranıyla tek kadınla evlilik olduğunu göstermektedir.

Birden fazla kadınla evlenmenin yegâne sebebi, İslâm dininin dört kadına kadar evlenmeye izin vermesi değildir. Bunun yanı sıra erkeklerin meslekleri, gelirleri, yerleşim yerleri, sosyal mevkileri, soylarını devam ettirmek amacıyla erkek çocuğa sahip olma istekleri, eşlerinin kısır veya hasta olması gibi sebepler de vardır. Bu yüzden incelediğimiz dönemde Rize'de çok kadınla evliliğin, bu hususlar açısından değerlendirilmesiyle daha iyi anlaşılacağı kanaatindeyiz.[213]

Rize'de, birden fazla kadınla evli kişileri, çocuk sahibi olma açısından değerlendirdiğimizde, çocuk sayısının genel oranla yaklaşık olarak aynı olduğu görülmektedir. Zira iki kadınla evli erkeklerin toplam 45 çocuğu vardır. Kişi başına düşen çocuk sayısı ise, yaklaşık olarak 4'tür. 2 kadınla evli 11 erkek[214] içerisinde sadece

[212] 2a, 11a, 17a, 42a, 52a, 68b, 70a-b, 95b, 108b, 109a, 110a nolu kayıtlarda birden fazla kadınla yapılan evliliklere rastlanılmakla birlikte, bu evliliklerin ölüm veya boşanma sonrası ayrılıktan sonra gerçekleşme ihtimali olduğundan, değerlendirmeye dâhil etmedik.
[213] Erten, **age**, s.68.; Öztürk, agm, **İlim ve Sanat**, I-II, 45, s.63.
[214] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 27a-b, 31b, 33b, 43b, 59b, 67b, 69b, 78a, 79b.

bir tanesinin[215] çocuk sahibi olup olmadığı kesin değildir. Diğer erkeklerin çoğunun hem kız hem de erkek çocuğu olmakla birlikte,[216] çocukların kaçıncı evlilikten meydana geldiği genellikle bilinememektedir.[217] Bazı erkekler ise, çocuk sahibi oldukları hâlde ikinci evliliklerini gerçekleştirmişlerdir.[218] Dolayısıyla Rize'de birden fazla kadınla evli erkeklerin, sadece çocuk sahibi olmak için yeni bir evlilik yaptıklarını söylememiz mümkün değildir.

Rize'de iki kadınla evli erkeklerin genellikle köyde yaşamaları, terekelerinde tarla, ağaçlık, fidanlık ve bahçenin yanı sıra, çeşitli tarım aletleriyle tarım ürünlerinin ve inek, tosun gibi hayvanların bulunması,[219] temel geçim kaynaklarının tarım ve hayvancılık olduğunu göstermektedir. Bu alanlarda insan gücüne duyulan ihtiyacın, Rize'de görülen birden fazla kadınla evliliklerde etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca bazı erkeklerin maddî durumunun iyi olması da,[220] İslâm'ın kendilerine verdiği şartlı izni kullanmalarında etkili olmuştur. Zira ikinci bir eşle evlenmek, erkeğin üstleneceği masrafların artması anlamına gelmektedir.

Rize'de birden fazla kadınla evli erkeklerin, meslekleri ve sosyal mevkileri hakkında pek fazla bilgi edinemediğimizden, bu hususların birden fazla kadınla evlenmede ne derece etkili olduğunu tesbit etmemiz pek mümkün görünmemektedir. Ancak çok eşliler arasında el-Hâc, Ağa, Efendi ünvanlı kişilerin yanı sıra,[221] tüccar da[222] bulunmaktadır. Nitekim Rize'nin Silyan karyesinden Torlakoğlu Hüseyin isimli şahıs, evli olduğu hâlde ticaret amacıyla gittiği İzmit sancağına bağlı Sapanca kasabasında, ikinci bir evlilik gerçekleştirmiştir.[223] Bu gelişmeden anlaşıldığı üzere, Rize'de evlerinden uzak yerlere çalışmaya giden erkekler arasında, eşlerini boşamayarak gittiği yerde yeni evlilik yapanlar da bulunmaktadır.

---

[215] **R.Ş.S.**; 79b.
[216] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 27a-b, 31b, 33b, 59b, 69b, 78a.
[217] **R.Ş.S.**; 10a, 27a-b, 33b, 43b, 59b, 78a.
[218] **R.Ş.S.**; 8b, 31b, 67b, 69b.
[219] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 31b, 43b, 69b.
[220] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 31b, 69b, 78a.
[221] **R.Ş.S.**; 78a, 123b.
[222] **R.Ş.S.**; 67b.
[223] **R.Ş.S.**; 67b.

Tabloda da görüldüğü üzere, Rize'de 3 kadınla evli erkek sayısı sadece 1'dir.[224] Koçömeroğlu Hüseyin isimli bu şahsın, iki erkek 1 kız olmak üzere toplam üç çocuğu vardır. Erkeklerin ikisinin de üçüncü eşten olması, ilk iki eşin hasta veya kısır olma ihtimalini arttırmaktadır. Dolayısıyla Ömer isimli şahsın, erkek çocuğa sahip olma isteği ve maddî durumunun iyi olmasının, üç kadınla evlenmesinde etkili olduğunu söylememiz mümkündür.

Dört kadınla evli erkeklerden birinin toplam 4 erkek 3 kızı vardır.[225] Çocukların hangi eşten olduğu bilinmemekle birlikte, eş sayısına göre çocukların azlığı dikkat çekmektedir. Diğerinin ise 3 kız 2 erkek çocuğu bulunmaktadır. Ayrıca eşlerden ikisi vefat etmiştir.[226] Diğer iki evliliğin de, eşlerin vefatından sonra olup olmadığı kesin değildir. Eşlerden birinin çocuğunun olmaması, çocuk sayısının azlığı ve erkeğin maddî durumunun iyi olması, dört kadınla evlenmesinin sebepleri arasında zikredilebilir.

cb. Akraba Evliliği

Rize ailesiyle ilgili üzerinde durmamız gereken hususlardan biri de, akraba evliliğidir. Zira incelemiş olduğumuz sicilde, bu hususun örneklerini görmemiz mümkündür.

Akraba evliliğiyle ilgili tesbit edebildiğimiz dava kayıtlarına göre, Rize'de bu evliliklerin genellikle baba tarafından akrabalar arasında gerçekleştiği görülmektedir.[227] Akraba evlilikleri, tarafların bülûğ çağına ulaştıkları durumda bizzat mahkemeye başvurarak nikâh akdinde bulunmaları[228] veya kendi yerlerine vekil tayin etmeleri şeklinde gerçekleştiği gibi,[229] henüz bülûğ çağına ulaşmadıkları sırada velîleri tarafından evlendirilmeleri şeklinde de olmuştur.[230]

Akraba evliliğiyle ilgili dikkatimizi çeken hususlardan biri de, kızın başkasıyla evlenmek istemesi üzerine, bu duruma muhalefet eden akrabalarından bazı şahısların,

[224] **R.Ş.S.**; 124b.
[225] **R.Ş.S.**; 81b-82a.
[226] **R.Ş.S.**;123b.
[227] **R.Ş.S.**; 4a, 65a-b, 68a, 100a.
[228] **R.Ş.S.**; 4a.
[229] **R.Ş.S.**; 100a.
[230] **R.Ş.S.**; 68a.

kızla daha önce evlenmiş oldukları iddiasıyla mahkemeye başvurmalarıdır.[231] Bir iddiadan öteye geçemeyen bu başvurunun sebebinin, akrabadan olan kızın yabancılarla evlenmesine mâni olmak olduğunu söyleyebiliriz.

cc. Kadının Ailedeki Yeri

Bir toplumun aile yapısı, aileyi oluşturan fertlerin haklarıyla, özellikle de kadınların aile ve toplumdaki yeriyle yakından ilgilidir.[232] Bu sebeple Rize ailesinin yapısını anlayabilmek için, kadının ailedeki yeri ve sahip olduğu hakların üzerinde durulması gerekir.

İncelemiş olduğumuz sicilde, Rizeli kadınların, eşlerinden veya eşlerinin ailesinden kötü muamele gördüklerinde veya haksızlığa uğradıklarında bizzat mahkemeye başvurarak şikâyetçi oldukları görülmektedir. Nitekim Setoz karyesinden Hanife Hatun, kayınpederi Mağriblioğlu Kürt Mustafa'nın, eşinin askere giderken kendisine ödünç olarak bıraktığı evi yıkması ve kendisini evine almayarak oğullarıyla birlikte kötü muamelede bulunması üzerine, H. 1286 (M. 1870) yılında mahkemeye başvurarak, kayınpederinden davacı olmuştur. Mahkeme de kayınpederin evi yeniden inşa etmesi ve oğlunun askerden dönüşüne kadar Hanife'nin nafakasını karşılaması yönünde karar almıştır.[233] Hurtoz (Fener) Mahallesi'nden Fâtıma Hatun ise, kayını Gömükbaşoğlu Memiş Reis'in, aralarında çıkan tartışma esnasında haksız yere kendisine vurduğu iddiasıyla, H. 1287 (M. 1870) senesinde mahkemeye başvurarak kayınını dava etmiştir. Ancak iddiasını isbatlayamayınca, Memiş Reis'e muârazadan men edilmiştir.[234]

Rize'de eşlerinden kötü muamele gören bazı kadınların, mahkemeye başvurmamakla birlikte, bu duruma sessiz kalmadıklarına da şahit olunmaktadır. Nitekim eşi Şahinoğlu Mehmed tarafından kumasıyla aynı evde oturmaya mecbur bırakılan, eşi ve kayınvalidesinden kötü muamele gören Müzeyyen isimli kadın, evini

[231] **R.Ş.S.**; 100a, 105b, 115b.
[232] Kurt, **age**, s.95.
[233] **R.Ş.S.**; 20a.
[234] **R.Ş.S.**; 115a.

terk ederek annesinin evinde kalmaya başlamıştır. Durum mahkemeye intikal ettiğinde ise, karar Müzeyyen'in lehinde olmuştur.[235]

Yukarıda zikrettiğimiz dava kayıtlarından hareketle, Rizeli kadınların aile içerisindeki mevki ve haklarından haberdar olduklarını ve herhangi bir kötü muameleyle karşılaştıklarında -bu kişi kayınpederleri bile olsa- mahkeme yoluyla haklarını aradıklarını söyleyebiliriz.

İncelediğimiz dönemde Rizeli kadınların birtakım ekonomik haklara sahip olduklarını ve bu hakları diledikleri gibi kullandıklarını söylememiz mümkündür. Zira bazı kadınların aile fertlerine[236] veya aile fertleri dışındaki kişilere,[237] ev, arsa, mağaza, dükkân, tarla ve ağaçlık gibi gayr-i menkullerini sattıkları görülmektedir. Bununla birlikte eşlerinden[238] veya eşleri dışındaki erkeklerden[239] ev, bahçe, ağaçlık ve değirmen gibi mülk satın alan kadınlar da olmuştur.

Rize'de kadınların hayvan yetiştirmek,[240] tarla,[241] bahçe ve değirmen[242] satın almak suretiyle üretim faaliyetlerine katılmalarının yanı sıra, borç alıp verme şeklinde de ekonomik destek faaliyetlerinde bulundukları görülmektedir. Buna göre kadınlar birbirlerine,[243] eşlerine,[244] babalarına[245] veya aileleri dışındaki erkeklere,[246] hatta muhtar[247] gibi mahallenin ileri gelen kişilerine[248] bile borç para vermişlerdir.

Sahip oldukları malları eşlerinden bağımsız bir şekilde tasarruf eden ve farklı şekillerde ekonomik hayata katılan Rizeli kadınlar, kendi mal ve eşyaları üzerinde

---

[235] **R.Ş.S.**; 79b.
[236] **R.Ş.S.**; 48a.
[237] **R.Ş.S.**; 6b-7a, 17a, 22a-b, 23b, 24a, 28b-29a, 34a-b, 37a-b, 37b-38a, 62a, 70a, 72b-73a, 93a-b, 93b-94a, 94a-b, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 101b-102a, 103a, 104b, 105a, 108a-b, 113b, 116b, 128b.
[238] **R.Ş.S.**; 29b, 83b, 92a.
[239] **R.Ş.S.**; 28b-29a, 58b.
[240] **R.Ş.S.**; 19b, 35a-b.
[241] **R.Ş.S.**; 37b-38a.
[242] **R.Ş.S.**; 29b.
[243] **R.Ş.S.**; 84a, 92a.
[244] **R.Ş.S.**; 54a, 65b.
[245] **R.Ş.S.**; 49b.
[246] **R.Ş.S.**; 26b, 33a, 35a-b, 54a, 54a-b, 61b, 62b, 65b-66a, 73a, 80a-b, 89b, 90a, 91b, 128b.
[247] **R.Ş.S.**; 83b.
[248] **R.Ş.S.**; 14a-b.

eşlerinin herhangi bir müdahalesi olduğunda[249] veya mehir[250] ve nafakalarının ödenmemesi durumunda,[251] mahkeme yoluyla hak talebinde bulunuyorlardı. Ayrıca vefat eden eşlerinin terekesindeki haklarını bizzat[252] veya vekille[253] talep ettikleri gibi, vefat eden eşlerinin alacaklarını da tahsil yoluna gidiyorlardı.[254]

Rizeli kadınlar, mahkemede haklarını talep ederken vekille temsil edilebildikleri gibi,[255] kendilerine vekâlet verilmek suretiyle akrabalarının alacaklarını tahsilde[256] veya bazı gayr-i menkullerin satımında da bulunmuşlardır.[257] Ayrıca kadınların çocukları veya torunlarına vasî[258] ve kayyım tayin edilmeleri,[259] çocukları adına ekonomik faaliyet[260] ile nafaka talebinde bulunmaları,[261] vefat eden çocuklarının alacaklarıyla[262] terekedeki haklarını talep etmeleri,[263] sosyal hayattaki mevkilerini göstermesi bakımından önemlidir.

cd. Çocuk Sayısı

Ailenin önemli unsurlarından biri de, çocuktur. Dolayısıyla incelediğimiz dönemde Rize ailesini daha iyi tanıyabilmek için, ailenin sahip olduğu çocuk sayısı ve bunu etkileyen hususların üzerinde durmamız gerekir. Buna göre tesbit edebildiğimiz kadarıyla Rize'de ailelerin çocuk sayısı şu şekildedir:

[249] **R.Ş.S.**; 19b, 32b, 32b-33a, 41a-b, 54a, 57b, 92a.
[250] **R.Ş.S.**; 12a, 19b, 32b, 39b, 41a-b, 54a, 57b, 58b, 76a, 130b.
[251] **R.Ş.S.**; 4a, 12a, 19b, 22a, 23b, 32b, 39b, 41a-b, 51a, 57b, 76a, 111a.
[252] **R.Ş.S.**; 42a, 64b, 65a-b, 80b, 116a.
[253] **R.Ş.S.**; 33b.
[254] **R.Ş.S.**; 2a, 43a-b, 45b-46a, 57a-b, 67b, 78a-b, 88b-89a, 93b, 108b, 114b, 118a.
[255] **R.Ş.S.**; 26b, 33b, 35a-b, 49b, 54a, 54a-b, 64b, 65a-b, 73a, 80a-b, 89b, 90a, 91b
[256] **R.Ş.S.**; 22a-b.
[257] **R.Ş.S.**; 22a-b.
[258] **R.Ş.S.**; 4a-b, 11b, 12b, 12b-13a, 13a, 25a, 28b, 31b, 32a, 43a, 43a-b, 47a, 50a, 60b, 62a, 66b, 68b, 76b, 78a-b, 85b, 87a, 93a-b, 96b, 99a, 100b, 100b, 101a, 101b-102a, 103b, 104b, 106b, 107b-108a, 109a, 110b-111a, 119b-120a, 122b, 124b-125a, 125a, 125b, 127b, 129b.
[259] **R.Ş.S.**; 32a, 82b, 84b-85a, 113b, 119a.
[260] **R.Ş.S.**; 101b-102a, 104b.
[261] **R.Ş.S.**; 2a-b, 12b, 19a, 20b, 29a, 33b, 35b, 59b, 64a, 74b, 76a, 88b, 92b, 98a, 101b, 108a, 126b.
[262] **R.Ş.S.**; 77b, 85a-b.
[263] **R.Ş.S.**; 11b, 60b

Ailelerin Çocuk Sayısı	Aile Sayısı	%
Çocuğu olmayanlar	10	4.95
Bir çocuğu olanlar	21	10.39
İki çocuğu olanlar	30	14.85
Üç çocuğu olanlar	35	17.32
Dört çocuğu olanlar	32	15.84
Beş çocuğu olanlar	30	14.85
Altı çocuğu olanlar	13	6.43
Yedi çocuğu olanlar	18	8.91
Sekiz çocuğu olanlar	6	2.97
Dokuz çocuğu olanlar	2	0.99
On çocuğu olanlar	4	1.98
On bir çocuğu olanlar	1	0.49
Toplam	202	100

Tablo 4: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Ailelerin Çocuk Sayısını Gösteren Tablo

Tablo 4'e göre, incelediğimiz yıllarda Rize'de ailelerin çoğunun iki, üç, dört ve beş çocuğa sahip oldukları görülmektedir. 8, 9, 10 ve 11 çocuklu ailelerin sayısı, oldukça düşüktür. Çocuk sayısı 11'den fazla olan aileye rastlanılmamaktadır. Bu dönemdeki Rize ailesinin ortalama çocuk sayısı ise, yaklaşık olarak 4'tür. Bu durum, bir ailenin ortalama altı kişiden meydana geldiğini göstermektedir. Ayrıca tesbit ettiğimiz erkek çocuk sayısı 420 (% 52) iken, kız çocuk sayısı 385 (% 48)'tir. Buna göre 202 aile içerisinde erkek çocukların oranı, kız çocukların oranından % 4 fazladır.

Çok eşlilik konusunda olduğu gibi, çocuk sayısında da birden fazla hususun etkili olduğunu söylememiz mümkündür. Bunlar; ailelerin sahip olduğu çocukların cinsiyeti, sosyal ve ekonomik durumları, yerleşim yerleri, eş sayısı gibi hususlardır. Dolayısıyla Rize'de ailelerin sahip olduğu çocuk sayısını ve sebeplerini incelerken, bu ve benzer hususların dikkate alınması gerekmektedir.

Rize'de çocuk sayısı ortalamanın üzerinde olan aileleri incelediğimizde,[264] genellikle Rize'nin farklı köy ve mahallelerinde yaşadıkları, temel geçim kaynaklarının tarım ve hayvancılık olduğu görülmektedir.[265] Bu alanlarda fazla çocuğun daha çok iş gücü ve kuvvet anlamına gelmesinin, çocuk sayısında görülen artışta etkili olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca çocuk, beraberinde birtakım maddî yükümlülükleri de getirdiğinden, bazı ailelerde çocuk sayısının ailenin maddî durumuna bağlı olarak arttığı görülmektedir.[266] Bununla birlikte el-Hâc, Efendi, Ağa ünvanlı bazı kişilerin az sayıda çocuğa sahip olması,[267] maddî durumun iyi olmasının, her zaman çocuk sayısını arttırmadığını göstermektedir.

Rize'de ailelerin çocuk sayısının, çocukların cinsiyetine bağlı olarak artış gösterdiğini de söyleyebiliriz. Zira bazı ailelerde kız çocuğuna nazaran erkek çocuğunun olmaması veya sayı itibariyle azlığı, aileleri tekrar çocuk sahibi olmaya teşvik etmiştir.[268] Bunun yanı sıra erkek çocuğa sahip olan ailelerin de, kız çocuğunu arzu ettikleri görülmektedir.[269] Ancak bu duruma fazla rastlanılmayışı, Rize'de erkek çocukların kız çocuklarına nisbetle daha çok önemsendiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Rize'de birden fazla kadınla yapılan evliliklerde, çocuk sayısının en fazla 7,[270] her aileye düşen ortalama çocuk sayısının ise, tek eşli ailelerle aynı olduğu görülmektedir. Ayrıca çocuk sahibi olma isteği, erkekleri yeni evliliklere yönlendirmiştir.[271] Dolayısıyla Rize'de çok eşliliğin çocuk sayısını artırıcı bir husus olduğunu söyleyebiliriz.

---

[264] **R.Ş.S.**; 2a, 3a-4a, 5b, 5b-6a, 6b, 7b-8a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 11a, 14a, 22a, 24b, 25b, 27b, 27b, 28b, 31b, 33b, 36a, 37a, 37a, 44a-b, 46b, 47b, 48b-49a, 50a, 52a, 54b, 55a, 55b, 55b, 57b, 59b, 60b, 66a-b, 68b, 69b, 72a, 75b, 77a, 79a-b, 79b-80a, 81a, 81b-82a, 82b, 84a, 84a-b, 85a, 86a, 90a, 94a-b, 96a-b, 96b, 98a-b, 100a-b, 100b, 104b, 105b, 106b, 109a, 109b, 111a-b, 112b, 112b, 114b, 115a, 115b, 116b-117a, 118a, 123b-124a, 123b-124a, 125a, 129a.

[265] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 5b-6a, 6b, 7b-8a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 25b, 31b, 44a-b, 46b, 48b-49a, 50a, 50b, 55b, 57b, 69b, 72a, 79a-b, 79b-80a, 81a, 82b, 96a-b, 96b, 98a-b, 100a-b, 100b, 106b, 107b, 109a, 109b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 116b-117a, 125a.

[266] **R.Ş.S.**; 2a, 3a-4a, 6b, 7b-8a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 14a, 22a, 50a, 54b, 55b, 66a-b, 69b, 75b, 84a, 90a, 96b, 99b, 105b, 106b, 109b, 112b, 112b, 129b.

[267] **R.Ş.S.**; 22a, 51a-52a, 80b, 99b.

[268] **R.Ş.S.**; 5b, 5b-6a, 10a-b, 11a, 25b, 37a, 66a-b, 84a, 109a, 112b, 125a.

[269] **R.Ş.S.**; 48b-49a, 100b, 115b.

[270] **R.Ş.S.**; 11a, 31b, 68b81b-82a.

[271] **R.Ş.S.**; 31b, 43b, 124b.

Tablo 4'te de görüldüğü üzere, incelediğimiz dönemde Rize'de 3 ve 4 çocuklu aileler sayı itibariyle daha fazladır. Bu ailelerde evlilik hayatı genellikle babanın vefatıyla sona ermiştir. Babanın vefatı sırasında çocukların çoğunun büyük olması,[272] Rize'nin orta halli aileleri arasında tercih edilen çocuk sayısının 3 veya 4 olduğunu göstermektedir.

Çocuksuz, 1 ve 2 çocuklu ailelerde ise, evliliğin genellikle çocuk olmadan veya çocukların küçüklüğünde talak,[273] muhâla'a[274] ve anne babadan birinin vefat etmesiyle sona erdiği[275] görülmektedir. Bu sebeple 1 veya 2 çocuğun Rize ailesinde pek de tercih edilen bir sayı olmadığını söylememiz mümkündür.

3. Evliliğin Sona Ermesi

a. Talak

Lügatte boşanmak, hissî veya manevî bir kayıttan kurtulmak manasına gelen talak kelimesi, ıstılahî olarak erkeğin tek taraflı irade beyanı ve belirli sözleriyle evlilik bağına son vermesi demektir.[276] Talak, ric'î ve bâin talak olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Erkeğe yeni bir nikâh akdine ihtiyaç duymaksızın boşadığı eşine dönme imkânı veren boşamaya *ric'î talak*, erkeğe boşadığı eşine ancak yeni bir nikâh ve mehirle dönme imkânı veren boşamaya ise, *bâin talak* denilmektedir.[277]

Talak esas itibariyle erkeğin yetkisi dâhilindedir. Erkek istediği zaman eşini boşama hakkına sahiptir. Bunun için bir sebep göstermek zorunda olmadığı gibi, mahkeme kararına da ihtiyaç yoktur. Kadın ise ancak bu konuda kendisine yetki

---

[272] **R.Ş.S.**; 2b, 3a-4a, 4a-5a, 5b, 7a, 22a, 32a, 36a, 38a, 51a-52a, 62a-b, 73b, 80b, 84b, 88b-89a, 89a-b, 89b, 91a, 92a, 93a, 102b, 103b, 123b-124a, 123b-124a, 123b-124a, 123b-124a, 126a.
[273] **R.Ş.S.**; 12b, 29b, 38a, 59b, 64a, 74b, 88b, 92b, 98a, 101b.
[274] **R.Ş.S.**; 20b, 33b.
[275] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 13a, 17a, 22a-b, 22a-b, 36b, 36b, 37b, 43b, 45a-b, 51a-52a, 52b, 57a-b, 78a-b, 85a, 87a, 99a, 99a-b, 99b, 101b, 105a, 117a-b, 120b, 125a-b, 129b.
[276] Bilmen, **age**, II, 175.; Nihat Dalgın, **İslam Hukukunda Boşama Yetkisi**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 2001, s.33.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 354.
[277] Erdoğan, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, Ensar Neşriyat, İstanbul 2005, s.542.; Cin-Akgündüz, **age**, II, 106.

verilmesi durumunda (tefvîz-i talak), evliliğe son verebilir. Bununla birlikte erkeğin eşine verdiği boşama yetkisini geri alması da mümkündür.[278]

Talak konusunda erkeğe geniş yetki verilmesi, Osmanlı Devleti'nde boşanmaların çok yaygın olduğu anlamına gelmemektedir. Zira sebepsiz boşamaların toplumda hoş karşılanmayışı, erkeğin hukûken serbest olmakla birlikte dinen aynı serbestliğe sahip olmayışı ve boşanmanın getirdiği malî mükellefiyetler, talakın Osmanlı toplumunda günümüze nisbetle daha az oranda görülmesine yol açmıştır.[279]

İncelemiş olduğumuz sicilde, boşanmayla ilgili 44 dava bulunmaktadır.[280] Bunların bir kısmında tarafların aynı kişiler olması sebebiyle, boşanmayla ilgili davaların sayısı 28'e düşmektedir. Ancak bu davalar talakın meydana gelişiyle değil, boşanma sonrası kadın ve erkeğin çeşitli taleplerle bizzat[281] veya vekil aracılığıyla[282] mahkemeye başvurmalarıyla ilgilidir.

Erkeğin tek taraflı iradesiyle eşini boşaması için mahkeme kararının zorunlu olmamasının da etkisiyle, Rize'de tesbit edebildiğimiz boşanmaların hepsi mahkeme dışında cereyan etmiştir. Bu sebeple söz konusu talakların meydana gelişi hakkında tam olarak bilgi sahibi olunamamaktadır. Bununla birlikte, talakla ilgili kayıtlardan, boşanmaların bir kısmının bâin talak,[283] bir,[284] iki[285] veya üç talakla[286] gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu arada bazı erkeklerin, boşama esnasında kadının mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet hakkını tamamen ödediği görülmektedir.[287]

---

[278] Halil Cin, **Eski Hukukumuzda Boşanma**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1976, s.69-70.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.109-110.
[279] Aydın, **Aile Hukuku**, s.114.
[280] **R.Ş.S.**; 11b, 12a, 12b, 18b, 19a, 19a-b, 19b, 19b, 19b, 20b, 23b, 28a, 28b, 32b, 32b, 32b, 32b, 32b-33a, 38a, 39b, 41a, 41a-b, 54a, 54a, 57b, 58b, 64a, 64b, 74b, 74b, 76a, 76a, 87a, 88b, 92a, 92b, 98a, 98a, 98b, 101b, 106a-b, 108a, 114a-b, 126b, 130b.
[281] **R.Ş.S.**; 11b, 12a, 12b, 18b, 19a, 19a-b, 19b, 19b, 20b, 23b, 28a, 28b, 32b, 32b, 32b, 32b, 32b-33a, 38a, 39b, 41a, 41a-b, 54a, 54a, 57b, 58b, 64a, 64b, 74b, 74b, 76a, 76a, 87a, 88b, 92a, 92b, 98a, 98a, 98b, 101b, 106a-b, 108a, 126b, 130b.
[282] **R.Ş.S.**; 28a, 32b, 114a-b.
[283] **R.Ş.S.**; 18b, 19b, 23b, 28a.
[284] **R.Ş.S.**; 32b, 32b, 32b, 39b, 87a, 106a-b, 114a-b, 130b.
[285] **R.Ş.S.**; 20b.
[286] **R.Ş.S.**; 41a-b, 57b, 58b, 74b.
[287] **R.Ş.S.**; 18b, 28a, 87a.

Rize'de boşanma durumunda olan kadınların birçoğu, boşanma esnasında eşlerinden mehir ve nafakalarını alamadıkları için, boşanmanın gerçekleştiği gün[288] veya bundan bir müddet sonra[289] mahkemeye başvurarak hak talebinde bulunmuşlardır. Bu durumda, zaman zaman boşanan eşler arasında mehir veya nafaka miktarıyla ilgili anlaşmazlıklar yaşanmıştır.[290] Bununla birlikte boşanan eşler içinde anlaşmaya varanlar da olmuştur.[291] Mehir ve nafaka gibi alacakların yanı sıra, tapu ilmuhaberinden[292] tencere kapağına kadar[293] pek çok mal ve eşya da, boşanan eşler arasında anlaşmazlık konusu olmuştur.[294] Mehir, nafaka ve söz konusu eşya tahsil edildiğinde ise, bu durum mahkeme kayıtlarıyla tescil edilmiştir.[295] Böylece hem kadınların maddî yönden zor durumda kalması engellenmiş, hem de erkeğin ileride boşandığı eşi tarafından dava edildiği takdirde yeni maddî yükümlülükler alma ihtimali ortadan kaldırılmıştır.

Rize'de meydana gelen boşanmaların bu şekilde kayda geçirilmesiyle, boşanan eşlerin ileride yapacakları yeni evliliklere hukukî bir zemin hazırlandığını söylememiz mümkündür. Zira talak kayıtlarından tesbit edebildiğimiz kadarıyla bâin ve üç talakla gerçekleşen boşanmaların diğer boşanma şekillerine göre azımsanmayacak sayıda olması,[296] bazı boşanmalarda aynı gün veya boşanmadan kısa bir süre sonra mehir ve nafakanın erkek tarafından kadına tamamen ödenmesi[297] ve boşanan kadının iddet süresi sona erdiği hâlde erkeğin eşine dönmemesinin,[298] boşanmış eşlerin yeni evlilikler kurma ihtimalini arttırdığı görüşündeyiz. Bununla birlikte boşadığı eşine tekrar dönme talebinde bulunan erkeklere de rastlamaktayız. Nitekim Rize'nin Mavrant (Kalecik) karyesinden Molioğu Hüseyin isimli şahıs, H. 1287 (M. 1870) senesinde mahkemeye gelerek, bir yıl önce talak-ı selâse ile boşadığı eşi Rabia'nın, iddeti sona erdikten sonra İspirli Mustafa ile evlendiğini, İspirli Mustafa'nın da Rabia'yı boşaması ve iddet

[288] **R.Ş.S.**; 19b, 23b, 32b, 32b, 39b.
[289] **R.Ş.S.**; 12a, 12b, 32b, 41a, 41a-b, 54a, 54a, 57b, 58b, 64a, 74b, 76a, 76a, 88b, 92a, 92b, 98a, 101b, 108a, 126b.
[290] **R.Ş.S.**; 23b, 32b, 39b, 41a-b, 54a, 57b, 58b, 98a.
[291] **R.Ş.S.**; 23b, 32b, 41a-b, 54a, 57b, 92a, 98a.
[292] **R.Ş.S.**; 19a.
[293] **R.Ş.S.**; 11b.
[294] **R.Ş.S.**; 11b, 12a, 19a, 19a-b, 19b, 32b, 32b-33a, 41a-b, 54a, 57b.
[295] **R.Ş.S.**; 32b, 74b, 106a-b130b.
[296] **R.Ş.S.**; 18b, 19b, 23b, 28a, 41a-b, 57b, 58b, 74b.
[297] **R.Ş.S.**; 18b,20b, 23b, 28a, 32b, 74b, 87a, 106a-b114a-b, 130b.
[298] **R.Ş.S.**; 20b, 32b, 58b.

süresinin bitmesi üzerine, Rabia'yla aralarında yeniden nikâh gerçekleştiğini iddia etmiştir. Fakat bu iddiası iltifata şayan görülmemiştir.[299]

b. Muhâla'a

Sözlükte çıkarmak, gidermek, ayırmak gibi anlamlara gelen hul' kelimesi, fıkıh terimi olarak kadının eşine vereceği belli bir bedel karşılığında evlilik birliğine son vermesini ifade etmektedir. Karşılıklı anlaşmaya dayalı olması sebebiyle de, bu boşanmaya muhâla'a adı verilmektedir.[300]

Boşama yetkisinin esas itibariyle erkeğe ait olması sebebiyle, erkek dilediği an istemediği bir evliliği sona erdirme imkânına sahiptir. Bununla birlikte kadın da -eşinin rızasını almak şartıyla- muhâla'a yoluyla sevemediği, anlaşamadığı fakat kendisini boşamak istemeyen eşinden kurtularak evliliği sona erdirme imkânına sahip olmuştur.[301]

Karşılıklı anlaşma ile boşanmada (muhâla'a), kadın genellikle eşine belli bir bedel ödemektedir. Bu bedel, kadının mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet hakkından vazgeçmesi şeklinde olabileceği gibi, buna ilaveten belli bir para, mal veya küçük çocuğun büyütülmesi de olabilmektedir. Dolayısıyla erkek de talak hakkının kendisine yüklediği mehir, nafaka gibi malî mükellefiyetlerden kurtulma imkânı bulduğu için, genellikle eşiyle anlaşarak karşılıklı rıza ile boşanmayı tercih edebilmektedir.[302]

İncelemiş olduğumuz sicilde, muhâla'ayla ilgili 18 dava bulunmaktadır.[303] Bu davalardaki muhâla'alar, mahkeme dışında meydana gelmekle birlikte, talak kayıtlarında olduğu gibi muhâla'a sonrası taraflar bizzat mahkemeye gelerek boşandıklarını sicile kaydettirmişlerdir. Bunun sebebinin, kadının boşanma bedeli olarak vazgeçtiği mehr-i müeccel ve nafaka gibi haklarını ileride tekrar talep etmesini

---

[299] **R.Ş.S.**; 58b.
[300] Halil İbrahim Acar, **İslâm Hukukunda Evliliğin Sona Ermesi**, Kültür Eğitim Vakfı Yayınevi, Erzurum 2000, s.126.; Fahrettin Atar, "Muhâlea", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2005, XXX, 399.; Erdoğan, **age**, s.390.
[301] Aydın, **Aile Hukuku**, s.42.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 366.
[302] Ahmet Akgündüz, **Belgeler Gerçekleri Konuşuyor**, Nil Yayınları, İzmir 1989, I, 65.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.115.; Cin, **Boşanma**, s.70.
[303] **R.Ş.S.**; 13b-14a, 19a, 24a, 33a, 33a, 34a, 41b, 41b, 43b, 47b, 62b, 63b, 73b, 90a, 94b, 98a, 103a, 130b.

ve boşanan eşlerin yapacakları yeni evliliklerde hukukî bir sorunun ortaya çıkmasını engellemek olduğunu söylememiz mümkündür.

Muhâla'anın sebebi olarak ileri sürülen konulardan birine, burada işaret etmemiz gerekir. O da söz konusu muhâla'aların mahkemede tescili sırasında, eşler arasındaki geçimsizliğin muhâla'aların temel sebebi olduğu ve bu durumun "hüsn-i muâşeretin olmaması"[304] şeklinde ifade edildiğidir.

Bu kayıtlarda muhâla'a bedeli değişiklik arz etmekle birlikte en çok başvurulan, kadının, mehr-i müeccel, nafaka-i iddet ve meûnet-i süknâ* hakkından kısmen[305] veya tamamen[306] vazgeçmesi suretiyle olanıdır. Bunlara ilave olarak kadından belli miktarda para[307] ve birtakım eşyanın alınması,[308] küçük çocuklarının bakımının kadının üzerinde olması[309] şekliyle yapılan muhâla'alara da rastlanılmaktadır. Burada söz konusu bedellerdeki değişikliği etkileyen en önemli faktörün, kadının malî gücü olduğu kanaatindeyiz.

Rize'de muhâla'a yoluyla boşanan bazı kadınlar, boşanma sonrasında ekonomik güçlüklerle karşılaştıkları durumda, mahkemeye başvurarak bakımlarını üstlendikleri çocukları için boşandıkları eşlerinden nafaka talep edebildikleri gibi,[310] farklı iddialarla muhâla'a esnasında vazgeçtikleri mehir, nafaka gibi haklarını da geri almaya çalışmışlardır.[311] Nitekim Rize'nin Atyanoz karyesi sâkinelerinden Gül'ıraz Hatun, H. 1286 (M. 1870) yılında meclis-i şer'de, zevc-i muhâlı'ı Karaosmanoğlu Mehmed'in, geceleri alet-i cârihadan kamasıyla üzerine hücum ederek, kendisini mehir ve nafakasından fâriğ olmak üzere muhâla'aya zorladığını iddia etmiştir. Muhâla'anın eşinin zorlamasıyla gerçekleşmesi sebebiyle de, mehir ve nafakasını geri istemiştir. Fakat mahkeme kaydından anlaşıldığına göre, bu iddiasını isbat edememiştir.[312]

---

[304] **R.Ş.S.**; 13b-14a, 19a, 33a, 33a, 34a, 41b, 41b, 47b, 62b, 63b, 73b, 90a, 94b, 98a, 103a, 130b.
* Meûnet-i süknâ, mesken konusunu içine alan bakım masrafları demektir. **Bkz.** Erdoğan, **age**, s.371.
[305] **R.Ş.S.**; 24a, 41b, 41b, 47b, 62b, 63b, 73b, 90a, 94b, 98a, 103a, 130b.
[306] **R.Ş.S.**; 13b-14a, 19a, 33a, 33a, 34a, 43b.
[307] **R.Ş.S.**; 33a.
[308] **R.Ş.S.**; 62b, 90a, 130b.
[309] **R.Ş.S.**; 19a, 33b.
[310] **R.Ş.S.**; 19a, 33b.
[311] **R.Ş.S.**; 24a, 43b.
[312] **R.Ş.S.**; 43b.

c. Tefrik

Kelime olarak iki şeyin birbirinden ayrılması anlamına gelen tefrîk, fıkıh ıstılahında hâkimin kararıyla gerçekleşen boşanmayı ifade etmektedir.[313]

Boşama yetkisinin erkeğe verilmesi sebebiyle, erkeğin bu yetkiyi kullanarak evlilik hayatını sona erdirmesi mümkündür. Bununla birlikte sınırlı da olsa, mahkeme kararıyla boşanma hakkının bazen kadına verildiği de olmuştur. Buna göre eşlerin birbirinden ayrılması, kadının mahkemeye müracaat ederek boşanma talebinde bulunması ve hâkimin ayrılığa karar vermesiyle mümkün olmaktadır. Karar için muhâla'ada olduğu gibi, erkeğin rızası da aranmamaktadır.[314]

Evlilik hayatının fiilen devamını engelleyen erkeğin cinsel iktidarsızlığı (innîn olma), incelediğimiz sicile göre, Rize'de kadınların boşanma talebiyle mahkemeye başvurmalarına sebep olan konulardan biri olmuştur. Buna göre Kandeva (Kırklartepesi) karyesi sâkinelerinden İsmail kızı Nefise, Emin oğlu Osman ile evliliklerinin üzerinden üç sene geçmesi ve kendisi tarafından mâni olmaksızın aralarında defalarca halvet-i sahîha gerçekleşmesine rağmen, eşinin innîn ve vusûle kudretinin olmaması, kendisinin de hâlâ bâkire olması sebebiyle, H. 1287 (M. 1870) senesinde mahkemeye başvurarak, şer'î hükümlere göre gerekenin yapılmasını talep etmiştir. Mahkeme boşanma kararı almadan önce, erkeğe bir sene mühlet vermiştir. Nefise de bu süre zarfında eşine itaate tenbih olunmuştur.[315]

İncelediğimiz yıllarda Rize'de mahkeme kararıyla boşanmalara sebep olan konulardan biri de, evlilik yaşı ile ilgilidir. Buna göre, Rize'de küçük yaştayken velîleri tarafından evlendirilen kızların, bülûğa erdikten sonra bülûğ muhayyerliği* hakkını kullanarak, nikâhlarının feshi talebiyle mahkemeye müracaat ettikleri görülmektedir. Nitekim Kapnes (Dağdibi) karyesi sâkinelerinden Hurşid kızı Düriye, H. 1287 (M. 1870) yılında meclis-i şer'de hâl-i sığarında iken Abdullah oğlu Arif ile velâyeten evlendirildiğini ifade ederek, beş ay önce bülûğa ermesi sebebiyle Arif'le aralarındaki

[313] Acar, **age**, s.146.; Aydın, **Aile Hukuku**, s.43.
[314] Acar, **age**, s.146.; Cin-Akgündüz, **age**, II,110.
[315] **R.Ş.S.**; 58a.

nikâhın feshini talep etmiştir. Fakat bülûğa erdiğini isbatlayamayınca muârazadan men edilmiştir.[316]

Rize'de bazı kadınların, evliliklerini sona erdirmeyi istemekle birlikte, muhâla'anın maddî yükümlülüklerini üzerlerine almaktan kaçınmaları veya eşlerini muhâla'aya razı edememeleri sebebiyle, farklı iddialarla mahkemeye başvurarak tefrik talebinde bulundukları da görülmektedir. Buna göre, Rize'nin Kandeva karyesinden Fâtıma Hatun, H. 1287 (M. 1870) senesinde meclis-i şer'e gelip, eşi Tafanınoğlu Temel'in 6 ay önce "işbu kavrulmuş olan ete bir daha tuttuğun hâlde benden üç talak ile boş ol" diyerek ta'lîk talak* ettiğini, kendisinin zikr olunan ete tutmasıyla da talakın vâki olduğunu iddia ederek tefrik talebinde bulunmuştur. Ancak iddiasını isbatlayamaması üzerine, boşanmalarına karar verilmediği gibi, eşine itaat etmesi için tenbih olunmuştur.[317] Eşi tarafından, nefsini kendisine teslim etmediği gerekçesiyle H. 1286 (M. 1869) senesinde dava edilen Mehmed kızı Fâtıma ise, meclis-i şer'de eşi Temel Çavuş'un süt amcası olması sebebiyle aralarında nikâhın haram olduğunu iddia ederek nikâhlarının feshini talep etmiştir. Ancak bu iddiasını isbatlayamayınca, nefsini teslim ve eşine itaate tenbih olunmuştur.[318]

4. Evliliğin Sona Ermesinin Neticeleri

a. İddet ve İddet Nafakası

Evliliğin sona ermesinin önemli sonuçlarından biri olan iddet; eşi ölen, boşanan veya evliliği feshedilen kadının, bu evlilikle ilgisinin tamamen kesilmesi ve başkasıyla evlenebilmesi için beklemesi gereken süreyi ifade etmektedir.[319] Kadının hamile olup olmadığının anlaşılması, vefat eden kocanın hatırasına hürmet, ric'î talakta erkeğe boşadığı eşine tekrar dönmesi için düşünme imkânı sağlamak, iddet denilen bekleme süresinin gayeleri arasındadır.[320]

---

* Bülûğ muhayyerliği (Hıyâr-ı bülûğ), bâliğ olmakla velâyet altından kurtulan bir şahsın, hakkındaki nikâhı kabul veya feshettirebilme salâhiyetidir. **Bkz.** Bilmen, **age**, II, 8.

[316] **R.Ş.S.**; 68a.

* Ta'lik talak (şartlı talak), bir şeye ta'lik suretiyle yapılan talaktır. **Bkz.** Erdoğan, **age**, s.542.

[317] **R.Ş.S.**; 98b.

[318] **R.Ş.S.**; 28a.

[319] Karaman, **Mukayeseli**, I, 382.

[320] Cin-Akgündüz, **age**, II, 116.

İddet nafakası ise, ric'î, bâin ve bazı istisnaları olmakla birlikte fesih iddeti bekleyen kadının, boşandığı eşi tarafından giyecek, yiyecek ve mesken gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasını ifade etmektedir.[321]

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de tesbit edebildiğimiz nafaka-i iddet miktarları şu şekildedir:

Dava No	**Yer**	**Tarih**	**Nafaka-i İddet**
12a	Kabahor karyesi	23 Receb 1286	50 kuruş (bâkî nafaka)
18b	Malpet karyesi	14 Şaban 1286	100 kuruş
19b	Hama karyesi	19 Şaban 1286	100 kuruş
23b	Milakamoz karyesi	29 Şaban 1286	100 kuruş
24a	Ğoloz karyesi	29 Şaban 1286	20 kuruş (bâkî nafaka)
28a	Filargoz karyesi	25 Ramazan 1286	100 kuruş
32b	Kuzandinoz karyesi	14 Şevval 1286	100 kuruş
39b	Arkulikoz Mahallesi	12 Zilkade 1286	150 kuruş
41b	Sandık karyesi	17 Zilkade 1286	100 kuruş
41a-b	Maşer karyesi	18 Zilkade 1286	100 kuruş
76a	Ğotoz karyesi	14 Rebîulûlâ 1287	100 kuruş
87a	Hurtoz Mahallesi	22 Rebîulâhir 1287	90 kuruş
90a	Aspet karyesi	3 Cemâziyelûlâ 1287	100 kuruş
98a	Kaluharaf karyesi	16 Cemâziyeluhrâ 1287	250 kuruş
106a-b	Hurtoz Mahallesi	13 Receb 1287	150 kuruş
114a-b	Masin karyesi	13 Şaban 1287	220 kuruş
130b	Kaçaran karyesi	6 Zilkade 1287	100 kuruş

Tablo 5: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Nafaka-i İddet Miktarlarını Gösteren Tablo

İncelediğimiz sicilde iddet nafakasıyla ilgili bilgileri, talak ve muhâla'a kayıtlarından edinmekteyiz. Talak kayıtlarından anlaşıldığına göre, Rize'de meydana gelen boşanmalarda, boşanan eşler, aralarında anlaşarak iddet nafakası için belli bir

[321] Aydın, **Aile Hukuku**, s.51.

miktar tesbit etmişlerdir.[322] Dolayısıyla kadı tarafından tayin edilen nafaka örneğine rastlanılmamaktadır. İddet nafakasının miktarı ve ödenmesi konusunda sonradan taraflar arasında anlaşmazlık çıktığında ise, durum mahkemeye intikal etmiştir.[323]

Muhâla'ayla ilgili kayıtlara göre ise, Rize'de eşlerinin de rızasını alarak boşanan kadınların bir kısmı nafaka hakkından vazgeçerken,[324] genellikle erkek iddet nafakasını ödemekle yükümlü tutulmuştur.[325] İddet nafakasının miktarı tesbit edilirken, bazen kadının mesken masraflarıyla (meûnet-i süknâ) beraber değerlendirilmiş,[326] bazen de her ikisi ayrı ayrı belirlenmiştir.[327]

Tablo 5'te de görüldüğü üzere, Rize'de boşanan erkeklerin eşlerine verdikleri nafakalar içerisinde en yükseği 250 kuruşken, en düşüğü 90 kuruştur. Genellikle tayin edilen miktarın ise 100 kuruş olduğu görülmektedir. Burada tarafların rızalarının ve erkekle kadının maddî durumunun nafaka miktarını belirleyen temel faktörler olduğunu söylememiz mümkündür.

b. Hidâne

Arapça bir kelime olan hidâne, çocuğun bakımı ve terbiye edilmesi anlamına gelmektedir. Boşanma veya vefat sebebiyle ayrılıktan sonra, hidâne hakkında önceliğe sahip olan kişi, çocuğun annesidir. Annenin olmadığı durumda, çocuğun bakımı, annenin akrabalarına ve kadınlara öncelik verilmek üzere diğer akrabalara intikal etmektedir. Hidâne yaşının üst sınırı kızlarda 9-11, erkeklerde 7-9 yaşları arasında değişmektedir. Bu yaşlardan sonra ise, çocuk babasının yanında kalır. Babanın ölmesi, kaybolması veya sefihliği durumunda da, çocuğu terbiye hakkı başta dedeler olmak üzere erkek akrabalara geçer.[328]

---

[322] **R.Ş.S.**; 12a, 18b, 19b, 23b, 28a, 32b, 39b, 76a, 87a, 106a-b, 114a-b, 130b.
[323] **R.Ş.S.**; 12a, 19b, 23b, 39b, 41a-b, 57b, 106a-b.
[324] **R.Ş.S.**; 13b-14a, 19a, 33a, 33a, 43b.
[325] **R.Ş.S.**; 24a, 34a, 41b, 47b, 62b, 63b, 73b, 94b, 103a, 130b.
[326] **R.Ş.S.**; 12a, 13b-14a, 18b, 19a, 19b, 23b, 28a, 33a, 33a, 39b, 41a-b, 41b, 43b, 87a, 90a, 98a, 106a-b, 114a-b, 130b.
[327] **R.Ş.S.**; 24a, 32b, 34a, 41b, 47b, 62b, 63b, 73b, 76a, 94b, 103a, 130b.
[328] Zuhaylî, **age**, X, 48.; Aydın, **Aile Hukuku**, 54-55.; Cin-Akgündüz, **age**, II, 117.

İncelediğimiz sicile göre, Rize'de meydana gelen boşanmalar sonrasında hidâne hakkı genellikle annede olmakla birlikte,[329] annenin çocuğa namahrem biriyle evlenmesi durumunda, hidâne hakkını kaybettiği görülmektedir. Buna göre, Rize'de yaşayan Hicâbe isminde kadın, H. 1287 (M. 1870) yılında eşinden boşandıktan sonra, küçük kızının bakımını üstlenmiştir. Ancak Hicâbe Hatun'un kızına namahrem birisiyle evlenmesi üzerine, hidâne hakkı çocuğun anneannesi olan Fâtıma Hatun'a geçmiştir.[330]

Çocukların terbiye edilememesi veya ahlâklarının bozulmasına sebep olacak bir durumun ortaya çıkması hâlinde de, annenin hidâne hakkını kaybettiği görülmektedir. Nitekim Rize'nin Hancı (Sandıktaş) karyesi ahalisinden Alihanoğlu Mehmed isimli şahıs, H. 1286 (M. 1870) yılında meclis-i şer'e gelerek, boşandığı eşi Ömer kızı Hicâbe Hatun'un, küçük çocukları Esad ve Gülfe'yi geceleri evde yalnız bırakıp annesiyle beraber başka mahallerdeki evlerde kalmaları, gündüzleri de namahrem insanlarla ihtilat etmeleri sebebiyle, çocukların boşandığı eşinden alınarak kendisine verilmesini talep etmiştir. Şahitlerin de tasdikiyle çocuklar anneden alınarak babaya teslim edilmiştir.[331]

Boşanma sonrası anne çocuğun bakımını üstlenmede maddî yönden zorluk çektiği durumda, mahkemeye başvurarak çocuğu için boşandığı eşinden nafaka talebinde bulunabilmektedir. Nafaka talep ederken çocuğun boşandığı eşinden olma, kendisinden doğma olduğunu, asla malı olmayıp nafakaya muhtaç olduğunu da ifade etmesi gerekmektedir. Bu durumda kadı çocuğun giyecek, yiyecek ve diğer zarurî ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere nafaka takdir eder. Nafakayı kullanma, gerektiğinde istidâne (borç isteme) ve babaya rucû yetkisi de hâdine durumundaki anneye verilmektedir.[332]

Nafakanın, kadı tarafından tayin edilmesi, babanın maddî durumunun dikkate alınmadığı veya taraflar arasında miktar hususunda anlaşmaya gidilmediği anlamına gelmemektedir. Zira tablo 6'da da görüleceği üzere nafaka miktarlarındaki farklılık, nafakanın babanın maddî durumuna göre belirlendiğini ortaya koymaktadır.

---

[329] **R.Ş.S.**; 12b, 19a, 20b, 29a, 33b, 38a, 59b, 64a, 74b, 76a, 88b, 92b, 98a, 101b.
[330] **R.Ş.S**; 59b.
[331] **R.Ş.S.**; 38a.
[332] **R.Ş.S.**; 12b, 19a, 20b, 33b, 64a, 74b, 76a, 88b, 92b.

Takdir edilen nafaka, baba tarafından peşin ödendiği gibi,[333] bazen de geciktirilmiştir.[334] Bu durumda anne çocuğunun birikmiş nafaka parasını, boşandığı eşinden talep etmek üzere tekrar mahkemeye başvurmakta,[335] miktar konusunda anlaşmazlık çıktığında ise sulh yoluna gidilmektedir.[336]

Rize'de meydana gelen nafaka davalarında genellikle boşanan çiftlerin mahkemede hazır bulunmasının yanı sıra,[337] gıyabî davaların yapıldığı da görülmektedir.[338] Bu durumda baba mahkemeye başvurarak gıyabında takdir edilen nafaka miktarının düşürülmesini talep edebilmektedir. Nitekim Kal'a (Kale) Mahallesi'nden Yedibelaoğlu el-Hâc Zekeriyya, H. 1287 (M. 1870) yılında meclis-i şer'e gelerek, boşandığı eşi Hamide Hatun'un, kendisinin gıyabında küçük kızı Seyyare'ye yevmî (günlük) ikişer kuruş nafaka takdir ettirdiğini, ancak kendisinin bu nafakayı ödemeye gücünün olmadığı ve Seyyare'ye günlük kırkar para nafakanın kifâyet edeceği gerekçesiyle, geri kalan kırk paranın düşürülmesini talep etmiştir. Bunun üzerine sağîrenin nafakası yevmî kırk para olarak belirlenmiştir.[339]

Nafaka ile ilgili kayıtlarda dikkatimizi çeken hususlardan biri de, terkedilmiş çocukların cemiyet tarafından sahiplenilmesi ve kendilerine devlet tarafından nafaka takdir edilmesidir. Buna göre Rize'de Orta Cami-i Şerif avlusunda bulunan bir aylık bebek, Samrı mahalleli Fâtıma ismindeki kadın tarafından sahiplenilerek, kendisine Hamide ismi verilmiştir. Fâtıma Hatun'un maddî imkânsızlık sebebiyle, H. 1286 (M. 1870) yılında mahkemeye başvurarak Hamide için nafaka talebinde bulunması üzerine, Hamide'ye ailesi ortaya çıkıncaya kadar günlük 30 para nafaka takdir edilmiştir.[340]

---

[333] **R.Ş.S.**; 20b.
[334] **R.Ş.S.**; 29a, 98a, 101b, 126b.
[335] **R.Ş.S.**; 29a, 98a, 101b, 126b.
[336] **R.Ş.S.**; 98a.
[337] **R.Ş.S.**; 12b, 19a, 20b, 20b, 33b, 64a, 74b, 76a, 88b, 92b, 98a, 98a, 101b, 126b.
[338] **R.Ş.S.**; 98a.
[339] **R.Ş.S.**; 98a.
[340] **R.Ş.S.**; 35b.

İncelediğimiz defterde tesbit edebildiğimiz nafaka miktarlarını tablo hâlinde vermeyi uygun görüyoruz:

Dava No	Yer	Tarih	Nafaka Miktarı
29a	Müftü Mahallesi	Gurre-i Cemâziyelevvel	Beher mâh 22,5 kuruş
19a	Andon karyesi	21 Receb 1286	Beher yevm 15 para
12b	Kabahor karyesi	23 Receb 1286	Beher mâh 25 kuruş
20b	Liparit karyesi	21 Şaban 1286	Beher yevm 25 para
33b	Arğaloz karyesi	15 Şevval 1286	Beher yevm 30 para
59b	__	16 Muharrem 1287	Beher mâh 12,5 kuruş
64a	Kuzandinoz karyesi	29 Muharrem 1287	Beher yevm 25 para
74b	Veyla karyesi	5 Rebîulûlâ 1287	Beher yevm 30 para
76a	Ğotoz karyesi	14 Rebîulûlâ 1287	Beher yevm 20 para
88b	Hurtoz Mahallesi	21 Rebîulâhir 1287	Beher yevm 20 para
92b	Mirakaloz karyesi	15 Cemâziyelûlâ 1287	Beher yevm 25 para
98a	Kal'a Mahallesi	5 Cemâziyeluhrâ 1287	Beher yevm 40 para
101b	Kabahor karyesi	28 Cemâziyelâhir 1287	Beher mâh 20 kuruş

Tablo 6: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Nafaka Miktarlarını Gösteren Tablo

B. RİZE'NİN FİZİKÎ ve MİMARÎ YAPISI

1. Nüfus ve Mahalleler

İncelemekte olduğumuz sicilden, Hicrî 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arası Rize'nin Müslim ve gayr-i Müslim nüfusu hakkında kesin bir bilgiye ulaşamamaktayız. Bununla birlikte aynı yılları kapsayan Trabzon vilâyeti salnâmelerinden hareketle,[341] söz konusu dönemde Rize ve bağlı nahiyelerdeki nüfus ve hane sayısını şu şekilde gösterebiliriz:

[341] **Trabzon Vilâyeti Salnâmesi**, Trabzon Vilâyet Matbaası, Trabzon 1286, s.65.; **Trabzon Vilâyeti Salnâmesi**, Trabzon Vilâyet Matbaası, Trabzon 1287, s.89.

Kaza ve Nahiyeler	Erkek Nüfus		Hane Sayısı	
	Müslüman	Rum	Müslüman	Rum
Rize kazası	26965	209	6719	76
Kurâ-yı seb'a nahiyesi	5765	__	1803	__
Toplam	32730	209	8522	76

Tablo 7: H. 1286 (M. 1869-1870) Yılı Rize ve Bağlı Nahiyelerdeki Nüfus ve Hane Sayısını Gösteren Tablo

Kaza ve Nahiyeler	Erkek Nüfus		Hane Sayısı	
	Müslüman	Rum	Müslüman	Rum
Rize kazası	19364	251	6150	81
Kurâ-yı seb'a nahiyesi	5765	__	1935	__
Mapavri nahiyesi	4100	__	1200	__
Karadere nahiyesi	3800	__	590	__
Toplam	33029	251	9875	81

Tablo 8: H. 1287 (M. 1870-1871) Yılı Rize ve Bağlı Nahiyelerdeki Nüfus ve Hane Sayısını Gösteren Tablo

Tablo 7 ve 8'de görüldüğü üzere, Rize kazasındaki toplam nüfus ve hane sayısı, yıl içerisinde artış göstermiştir. Rize'nin Mapavri, Karadere ve Kurâ-yı seb'a nahiyelerinde, gayr-i Müslim nüfusa rastlanılmamaktadır. Dolayısıyla gayr-i Müslimlerin yerleşim yerleri, Rize merkeze bağlı karye ve mahallelerdir. Yine bu yıllarda, Rize kazasındaki toplam karye ve mahalle sayısı 184'tür.[342] İncelemiş olduğumuz sicilde, söz konusu mahalle ve karyelerden tesbit edebildiklerimiz şunlardır:

Rize Merkez:

Andon karyesi, Apanconoz karyesi, Arğaloz karyesi, Arkulikoz Mahallesi, Aron karyesi, Askoroz Mahallesi, Aspet karyesi, Atyanoz karyesi, Babik Mahallesi, Betroz karyesi, Canbolat Mahallesi, Çarihoz Mahallesi, Çaklı karyesi, Çikara Atyanoz karyesi, Çiklenar karyesi, Çoncik karyesi, Emineddin Mahallesi, Filandoz karyesi, Filargoz karyesi, Fosa karyesi, Ğiliçoz karyesi, Ğodri karyesi, Ğoloz karyesi, Ğotoz

[342] **Trabzon Vilâyeti Salnâmesi**, Trabzon 1286, s.89.

karyesi, Ğuncivanoz karyesi, Haçanoz Mahallesi, Haldoz Mahallesi, Hama karyesi, Hancı karyesi, Hanis karyesi, Harvel karyesi, Haytef karyesi, Hazavit karyesi, Hohol karyesi, Hos karyesi, Humrik Mahallesi, Hurtoz Mahallesi, İksenit karyesi, Kaçaran karyesi, Kal'a Mahallesi, Kalamoz karyesi, Kalitoz karyesi, Kalohten Mahallesi, Kaluharaf karyesi, Kaluklar karyesi, Kamenit Mahallesi, Kandeva karyesi, Kankalanoz Mahallesi, Karasu karyesi, Kofin karyesi, Kamaşinoz Mahallesi, Kuriloz karyesi, Kuzandinoz karyesi, Lazkoz karyesi, Liparit karyesi, Mahanca karyesi, Mağloz karyesi, Malpet karyesi, Mavrant karyesi, Mirakaloz karyesi, Mişona karyesi, Muskas karyesi, Müftü Mahallesi, Paşayan Mahallesi, Pelaymanoz karyesi, Peripol Mahallesi, Pindoz Mahallesi, Piriçelebi Mahallesi, Rados karyesi, Romanoz Mahallesi, Roşi Mahallesi, Ruspa karyesi, Sahur karyesi, Salandoz karyesi, Salarha karyesi, Salarha Harvel karyesi, Salarha Kaçaran karyesi, Salarha Kapnes karyesi, Salarha Likoz karyesi, Salarha Singöz karyesi, Samrı Mahallesi, Sandık karyesi, Serandenoz karyesi, Setoz karyesi, Seveloz karyesi, Sıkrık karyesi, Singaz karyesi, Şetroz karyesi, Uma karyesi, Uma Tohli karyesi, Varankoz karyesi, Velkü karyesi, Veroz karyesi, Veyla karyesi, Vonit Mahallesi, Yapraklar karyesi, Yeniköy Mahallesi, Zavendik karyesi.

Karadere (Kalkandere) Nahiyesi:

Apancene karyesi, Besalet karyesi, Kapnes karyesi, Maşer karyesi, Seftar karyesi, Silyan karyesi, Sivarne karyesi, Tohli karyesi, Vandri karyesi.

Kurâ-yı Seb'a (İkizdere) Nahiyesi:

Ancer karyesi, Kabahor karyesi, Kapse karyesi, Komes karyesi, Varda karyesi.

Mapavri (Çayeli) Nahiyesi:

Ahiyoz karyesi, Akrotir karyesi, Çanceva karyesi, Çeçeva karyesi, Galata karyesi, Ğorğor karyesi, Haytef karyesi, Komika karyesi, Kuvaroz Mahallesi, Latum karyesi, Leroz karyesi, Leroz Haytef karyesi, Makraş karyesi, Mamul karyesi, Perkam karyesi, Raşot karyesi, Yaka karyesi, Zancel karyesi.

Söz konusu karye ve mahallelerden, Rize merkeze bağlı Romanoz Mahallesi,[343] Vonit Mahallesi[344] ve Kalitoz karyesi,[345] gayr-i Müslimlerin yaşadığı köy ve mahalleler arasındadır. Aynı köy ve mahallelerde, Müslüman nüfusun da varlığı,[346] gayr-i Müslimlerle Müslümanların tarla, ev ve dükkânlarının birbirine sınır olması,[347] sosyal hayattaki ilişkilerini göstermesi bakımından önemlidir.

2. Sosyal, Dînî ve Ticarî Müesseseler

a. Sosyal Müesseseler

İncelediğimiz dönemde Rize'de yer alan sosyal müesseselerin başında, mahalle ve karyelerin de en önemli unsurlarından biri olan evler gelmektedir. Bilhassa mülk satışıyla ilgili kayıtlardan elde ettiğimiz bilgilere göre, bu dönemde Rize'deki evlerin çoğu, bahçe içerisindedir.[348] Evlerin bahçesinde portakal, limon ve armut gibi meyve ağaçlarıyla, meyvesiz ağaçlar yetiştirilmektedir.[349] Bazı evlerin bitişiğinde, muhtemelen bahçe ve tarlalarda yetiştirilen ürünlerin saklanması için, serenderler yapılmıştır.[350] Evlerin etrafında, genellikle ev sahibinin tarlasıyla,[351] umumî olarak kullanılan bir yol bulunmaktadır.[352] Buradan hareketle, Rize'de ev inşa eden şahısların, günümüzde de olduğu gibi, yer olarak öncelikle kendi arazilerini tercih ettiklerini ve evlerin dağınık bir görünüm arz ettiğini söylememiz mümkündür. Bununla birlikte, bazı evlerin de, başkalarının tarla,[353] bahçe[354] veya evleriyle[355] sınır olduğu görülmektedir. Evlerin

[343] **R.Ş.S.**; 8a-b, 39b, 44b, 52a, 65a, 116a-b, 122a.
[344] **R.Ş.S.**; 58a, 58b-59b, 64b.
[345] **R.Ş.S.**; 56b-57a.
[346] **R.Ş.S.**; 14b-15a, 52b, 58a, 60b-61a, 73b, 81b, 89b, 102b, 129b.
[347] **R.Ş.S.**; 56b-57a, 58b-59b, 64b, 90a, 108a-b.
[348] **R.Ş.S.**; 17a, 20b, 23a, 24a-b, 48b-49a, 56b, 64b, 71b, 79a-b, 86b-87a, 94a, 103a, 113a, 121a-b, 121b, 123b-124a, 130b.
[349] **R.Ş.S.**; 17a, 20b, 23a, 24b-25a, 48b-49a, 71b, 79a-b, 86b-87a, 103a, 113a, 121a-b, 121b, 123b-124a, 130b.
[350] **R.Ş.S.**; 3a-4a.
[351] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 13a-b, 20a, 20b, 23a, 24a-b, 27a, 27a-b, 28b, 34a-b, 38b-39a, 42a, 42a-b, 44a-b, 60b, 68a-b, 78b, 83a, 83b, 86a-b, 86b-87a, 105a, 110a, 113a, 117a-b, 118b.
[352] **R.Ş.S.**; 13b, 17a, 17b, 20a, 23a, 23a, 24b-25a, 27a-b, 28b, 29a, 34a-b, 38b-39a, 44a-b, 48a, 48b-49a, 60b, 71b, 78b, 79a-b, 83a, 83b, 86a-b, 94a, 94a-b, 95b-96a, 103a, 105a, 110a, 113a, 117a-b, 121a-b, 121b, 123b-124a, 128a-b, 130b.
[353] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 13b, 17b, 29a, 44a-b, 48a, 48a-b, 56a, 60b, 71b, 79a-b, 86a-b, 94a, 94a-b, 95b-96a, 103a, 121b, 128a-b, 130b.
[354] **R.Ş.S.**; 17a, 17b, 48b-49a, 103a, 123b-124a.
[355] **R.Ş.S.**; 17b, 56a.

birbirine yakın olması durumunda, bazılarının etrafı duvarla kapatılmıştır.[356] Dere veya ırmak kenarında yapılan evler de vardır.[357] Bu sayede bazı şahıslar, açtıkları arklarla evlerinin avlusuna kadar içme suyu getirmişlerdir.[358] Rize'de iki katlı evler de inşa edilmekle birlikte,[359] evlerin genellikle kaç katlı olduğuna dair bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Bazı evlerin avlusunda,[360] kadınların yemek pişirmek için kullandıkları aşhane bulunmaktadır.[361] Hane numarası olan evler de vardır.[362]

Rize'de tesbit edebildiğimiz sosyal müesseselerden biri de telgrafhanedir. Söz konusu telgrafhane, H. 1287 (M. 1870) yılında, Rize kazasındaki Hükümet Konağı'nın civarında inşa edilmiştir. Telgrafhanenin inşa edildiği arsa, Meclis-i De'âvî mümeyyizlerinden Tuzcuzâde Hacı Arif Ağa'ya ait olup, kendisi tarafından cânib-i mîrîye bağışlanmıştır. Telgrafhane binası, iki katlıdır. Üst katta üç oda, bir sofa, bir memşâ (tuvalet), alt katta ise bir ahır bulunmaktadır. Ayrıca binanın inşası için, 6726 kuruş 10 para harcanmıştır.[363]

b. Dînî Müesseseler

İncelediğimiz dönemde Rize'de tesbit edebildiğimiz dînî müesseseler, cami, mescit ve tekkeden ibarettir. H. 1286 (M. 1869-1870) yılında Rize kazası ve bağlı nahiyelerinde toplam 149 cami, 29 mescit ve 3 tekke bulunmaktadır.[364] Dolayısıyla Rize'deki mahalle ve karyelerin tamamına yakınında, cami veya mescidin bulunduğunu söylememiz mümkündür. Aynı tarihte Rize kazasının merkezinde, 3 kilise bulunmakla birlikte,[365] kayıtlarda bu kiliselere dair herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Söz konusu cami ve mescitlerin bulundukları yerlerle ilgili, kayıtlardan birtakım bilgilere ulaşmamız mümkündür. Buna göre, Rize'nin Atyanoz,[366] Çoncik,[367]

---

[356] **R.Ş.S.**; 56b, 64b.
[357] **R.Ş.S.**; 17a, 22a, 38b-39a, 42a-b, 94a-b, 103a, 123b-124a.
[358] **R.Ş.S.**; 40a, 42a-b.
[359] **R.Ş.S.**; 64b.
[360] **R.Ş.S.**; 24a-b, 42a-b,
[361] **R.Ş.S.**; 56b, 64b.
[362] **R.Ş.S.**; 18a, 34a-b, 128a-b.
[363] **R.Ş.S.**; 78a.
[364] **1286 Tarihli Trabzon Vilayet Salnamesi**, s.71.
[365] **1286 Tarihli Trabzon Vilayet Salnamesi**, s.70.
[366] **R.Ş.S.**; 15a-b.
[367] **R.Ş.S.**; 93a.

Ğuncivanoz,[368] Hohol,[369] Hurtoz,[370] Kapnes,[371] Karasu,[372] Latum,[373] Mağloz,[374] Mamul,[375] Salarha Harvel,[376] Seveloz,[377] Varda[378] ve Varotlar karyeleriyle;[379] Humrik,[380] Yapraklar[381] ve Yeniköy Mahalleleri,[382] caminin olduğu köy ve mahalleler arasındadır. Askoroz Mahallesi'yle[383] Şetroz karyesinde ise,[384] mescit bulunmaktadır. Orta Cami-i Şerif,[385] Latum Cami-i Şerifi[386] ve Yeni Cami-i Şerif de,[387] isimlerini tesbit edebildiğimiz camilerdir. Bazı camiler de, İsmail oğlu Mehmed Cami-i Şerifi, [388] Abdullah oğlu Mehmed ve Mustafa oğlu Ahmed Cami-i Şerifi gibi,[389] muhtemelen camiyi yaptıran şahısların ismiyle anılmıştır.

Yukarıda ifade edildiği üzere, Rize'de yer alan dînî müesseselerden biri de, tekkelerdir. İncelediğimiz sicilde, tekke ile ilgili bir kayda rastlanılmaktadır. Bu kayıtta yer alan tekke, Kadiriye tarikatına bağlıdır. Tekke binası, Piri Çelebi Mahallesi'nde, Kadiriye tarikatı şeyhlerinden Hacı Ahmed Şemseddin Efendi'nin arsası üzerinde inşa edilmiştir. Bina, altlı üstlü iki bab şeyh odası, bir zikirhâne, bir kahve ocağı ve beş adet çilehâne hücresinden meydana gelmektedir.[390]

c. Ticarî Müesseseler

Rize'de tesbit edebildiğimiz ticarî müesseseler, bölgenin ekonomik hayatında da önemli bir yeri olan, dükkân ve mağazalardır. Kayıtlarda yer alan dükkân ve

[368] **R.Ş.S.**; 106a.
[369] **R.Ş.S.**; 99a.
[370] **R.Ş.S.**; 30a.
[371] **R.Ş.S.**; 118b.
[372] **R.Ş.S.**; 116a, 127a.
[373] **R.Ş.S.**; 31a.
[374] **R.Ş.S.**; 93a.
[375] **R.Ş.S.**; 79a.
[376] **R.Ş.S.**; 48b.
[377] **R.Ş.S.**; 114a, 128a.
[378] **R.Ş.S.**; 117b, 122b.
[379] **R.Ş.S.**; 58b-59a.
[380] **R.Ş.S.**; 90b.
[381] **R.Ş.S.**; 66b-67a.
[382] **R.Ş.S.**; 108a-b.
[383] **R.Ş.S.**; 97a.
[384] **R.Ş.S.**; 39b, 40b, 41a.
[385] **R.Ş.S.**; 31a, 35b, 71b.
[386] **R.Ş.S.**; 31a.
[387] **R.Ş.S.**; 91b, 130a.
[388] **R.Ş.S.**; 15a-b.
[389] **R.Ş.S.**; 30a.
[390] **R.Ş.S.**; 111b.

mağazalar, genellikle Rize'nin Yeni Çarşı, Yukarı Çarşı ve Aşağı Çarşı caddeleriyle Medrese-i Cedid Sokağı gibi merkezî mahallerinde[391] veya deniz kenarına yakın yerlerde bulunmaktadır.[392] Söz konusu mahallerde yer alan dükkân ve mağazaların, dağınık olmaktan ziyade, iç içe bir görünüm arz ettiğini söylememiz mümkündür.[393] Buralarda yer alan dükkânların tamamı, şahıslara ait olmayıp, içlerinde vakıf dükkânı olanlar da vardır.[394] Söz konusu dükkân ve mağazaların bir kısmı iki katlı olup,[395] çoğunun numarası vardır.[396] Ayrıca nisbeten merkeze uzak bazı köy ve mahallelerde de, dükkân ve mağazalar bulunmaktadır.[397] Tesbit edebildiğimiz kahvehanelerle, halkın ekmek ihtiyacını karşılayan fırınlar da, genellikle mahallelerin iskele mevkiinde bulunmaktadır.[398]

Yukarıda ifade ettiğimiz sosyal, dînî ve ticarî müesseselerin yanı sıra, tarla, orman, bahçe, ağaçlık, fidanlık ve meşelik gibi yeşil alanlar, Rize'de önemli bir yer tutmaktadır. Ticarî müesseselerin varlığının, bu arazilere engel olmadığını söylememiz mümkündür. Öyle ki Rize kazasının merkezinde yer alan dükkânlar arasında bile, tarlalara rastlanılmaktadır.[399]

Tarımın yaygın olduğu Rize'de, halk için önem arz eden serender ve ambarlar da, genellikle ekilebilir arazilere yakın yerlerde yapılmıştır.[400] Tarla ve bahçelere sınır, bazı nehir ve ırmaklar vardır.[401] Bu ırmak ve nehirlerin suyundan istifade edebilecek şekilde, yakın yerlerine değirmenler yapılmıştır.[402]

---

[391] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 54b, 72b-73a, 82b-83a, 90a, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 98b, 102a, 107a-b, 107b, 108a-b, 111b-112a, 121a-b, 130a.
[392] **R.Ş.S.**; 26a, 48b-49a, 52a, 73a-b, 103a, 109a, 122a.
[393] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 54b, 72b-73a, 82b-83a, 91b, 95a, 95b, 98b, 102a, 107a-b, 107b, 108a-b, 109a, 111b-112a,122a, 130a.
[394] **R.Ş.S.**; 91b, 108a-b, 122a, 130a.
[395] **R.Ş.S.**; 91b, 121a-b.
[396] **R.Ş.S.**; 23b-24a, 72b-73a, 82b-83a, 90a, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 97a-b, 98b, 102a, 107a-b, 107b, 109a, 111b-112a, 122a.
[397] **R.Ş.S.**; 52a, 103a, 122a.
[398] **R.Ş.S.**; 26a, 48b-49a.
[399] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72b-73a, 82b-83a, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 98b, 107b, 108a-b, 121b, 122a.
[400] **R.Ş.S.**; 55b-56a, 103b-104a.
[401] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 7a, 7a-b, 13a-b, 16a, 17b-18a, 20b-21a, 21a-b, 22a, 22b, 24b, 26a-b, 28a, 29a, 30b, 33b-34a, 35b-36a, 36a, 36a-b, 37a-b, 37b-38a, 38b-39a, 44a, 44a-b, 44b, 46b, 47b, 48a, 48b-49a, 51b-52a, 52b, 54a-b, 56b-57a, 58b, 58b-59a, 60b-61a, 61b, 62b, 64a, 68b-69a, 69b-70a, 70a, 70a-b, 71a, 73b, 79b-

C. GÜNLÜK HAYATTA KULLANILAN ELBİSE ve EŞYA

Hicrî 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arası, Rize halkının sosyal hayatıyla ilgili önemli hususlardan biri de, günlük hayatta kullanılan elbise ile eşyanın neler olduğunun bilinmesidir. Bu bilgiyi vefat eden kimselerin terekeleri başta olmak üzere, çeşitli kayıtlardan tesbit etmek mümkün olmaktadır. Buna göre söz konusu yıllarda Rize'de günlük hayatta kullanılan elbise ve eşyayı aşağıdaki şekilde gösterebiliriz:

1. Elbise

a. Entari

Basma, patiska ve kumaş gibi ince bir şeyden yapılan, kadınların genellikle evde ve yatakta, erkeklerin de eskiden evde, sokakta ve yatakta giydikleri, geniş kollu, uzun, çoğunlukla bol ve tek parçadan ibaret olan bir kıyafettir.[403]

Tesbit ettiğimiz kayıtlar içerisinde, en sık rastlanılan giysi türü entaridir.[404] Kayıtlarda entari[405] veya anteri[406] şeklinde karşımıza çıkan bu kıyafet, incelediğimiz dönemde Rize'de, hem erkekler[407] hem de kadınlar tarafından giyilmiştir.[408] Bu entarilerin çoğu, kutnî denilen kumaştan olup,[409] basma,[410] gezi,[411] sevâî[412] ve şal[413] türündeki kumaşlardan yapılan entariler de kullanılmıştır. Bununla birlikte, entarilerin rengi, işlemesi gibi özellikleri hakkında, herhangi bir bilgi elde edilememektedir.

80a, 80b-81a, 83a, 84a, 86a, 88b, 94a-b, 101b-102a, 103b-104a, 104b, 106b-107a, 110b-111a, 114b-115a, 115a, 116a, 117a-b, 121a-b, 123b, 126b.

[402] **R.Ş.S.**; 29a, 35b-36a, 84a, 84a-b.

[403] İlhan Ayverdi, **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 2006, I, 861.; Mehmet Doğan, **Büyük Türkçe Sözlük**, Vadi Yayınları, Ankara 2001, s.390.; Şemseddin Sâmî, **Kâmûs-i Türkî**, İkdam Matbaası, Dersaadet 1317, s.171.; Pakalın, **age**, I, 541.

[404] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19b, 22a, 24a, 32b, 32b-33a, 38b-39a, 41a-b, 54b, 62b, 99a-b, 111a, 129b.

[405] **R.Ş.S.**; 19b, 24a.

[406] **R.Ş.S.**; 14a-b, 22a, 32b, 32b-33a, 38b-39a, 41a-b, 54b, 62b, 99a-b, 111a, 129b.

[407] **R.Ş.S.**; 14a-b, 38b-39a, 54b, 99a-b, 129b.

[408] **R.Ş.S.**; 19b, 22a, 24a, 32b, 32b-33a, 41a-b, 62b, 111a.

[409] **R.Ş.S.**; 14a-b, 24a, 32b, 41a-b, 62b.

[410] **R.Ş.S.**; 22a, 38b-39a, 54b, 129b.

[411] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19b, 54b.

[412] **R.Ş.S.**; 32b-33a.

[413] **R.Ş.S.**; 14a-b.

b. Kuşak

Bele bağlanan, uzun, enli veya ensiz kumaştır.[414]

Bu dönemin Rize'sinde hem erkeklerin[415] hem de kadınların[416] kullandığı giyim eşyasından biri de kuşaktır. Kuşaklar, ekseriyetle pamuklu kumaşlardan olmakla birlikte,[417] yünlü kumaşlardan yapılanlar da vardır.[418] Bunun yanı sıra, Rize'de kullanılan kuşaklar arasında, Trablus kuşağı[419] ve Fransız kuşağı gibi,[420] yer ismiyle adlandırılanlar da bulunmaktadır.

c. Şalvar

Genellikle kumaştan, bazen de ipekten yapılan, bir uçkurla büzülerek bele bağlanan, bilhassa ağı bol, paçaları dar üst donudur.[421]

Tesbit edebildiğimiz kadarıyla şalvar, Rize'de kadınlardan ziyade,[422] erkeklerin kullandığı[423] kıyafetlerden biridir. Kadınların giydiği şalvarlar, ipek ve pamuk karışımı kumaştan yapılmıştır.[424] Erkeklerin giydiği şalvarlar ise, genellikle yünlü kumaşlardan olmakla birlikte,[425] siyah bezden yapılanlar da vardır.[426]

d. Gömlek

Erkeklerin ceket ve yelek altına giydikleri, vücudun üst kısmını örten kıyafettir.[427]

İncelediğimiz kayıtlarda, gömlek daha ziyade erkek kıyafetleri arasında zikredilmekle birlikte,[428] sadece iki kayıtta kadınlara ait gömlek yer almaktadır.[429]

---

[414] **R.Ş.S.**; Ayverdi, **age**, II, 1805.; Doğan, **age**, s.826.
[415] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 33b, 38b-39a, 54b, 129b.
[416] **R.Ş.S.**; 32b, 62b, 111a.
[417] **R.Ş.S.**; 31a, 33b, 38b-39a, 62b, 129b.
[418] **R.Ş.S.**; 14a-b, 32b, 54b.
[419] **R.Ş.S.**; 111a.
[420] **R.Ş.S.**; 31a.
[421] Sâmî, **age**, s.765.; Ayverdi, **age**, III, 2905.; Doğan, **age**, s.1224.
[422] **R.Ş.S.**; 32b-33a.
[423] **R.Ş.S.**; 19a, 19a-b, 54b, 99a-b, 129b.
[424] **R.Ş.S.**; 32b-33a.
[425] **R.Ş.S.**; 19a, 19a-b, 54b, 99a-b.
[426] **R.Ş.S.**; 129b.
[427] Ayverdi, **age**, I. 1070.
[428] **R.Ş.S.**; 14a-b, 38b-39a.

Bunlardan biri, beyaz renkte olup,[430] diğeri hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir. Erkeklerin kullandığı gömlekler ise, ketenin yanı sıra,[431] ipek ve pamuk karışımı bezlerdendir.[432] Ayrıca bazı kadın[433] ve erkeklerin,[434] gömleklik bezlere sahip oldukları görülmektedir.

e. Kürk

Güzel ve yumuşak tüylü hayvanların postlarından yapılan giyim eşyasıdır.[435]

Rize'de kürk kullanımıyla ilgili kayda, sadece vefat eden bir şahsın terekesinde rastlanılmaktadır.[436] Bu durum, incelediğimiz yıllarda Rize'de kürk kullanımının pek de yaygın olmadığını göstermektedir. Söz konusu tereke kaydında tesbit ettiğimiz kürkler, gezi ve çuha adı verilen kumaşlarla kaplı olup, içlerinde kullanılmış ve eskimiş olanları da vardır.[437]

f. Peştamal

Hamamda vücudun belden aşağısını örtecek şekilde, bele sarılan bezdir. Ayrıca bazı bölgelerde, kadınların sokağa çıkarken başlarıyla beraber vücutlarını örtmek için kullandıkları dokumaya da peştamal denilmektedir.[438]

Günümüzde Rizeli kadınların yöresel kıyafetlerinden biri olan peştamal, incelediğimiz dönemde kadınların yanı sıra,[439] erkeklerin de kullandığı giysilerden biri olarak görülmektedir.[440] Bunlardan bir kısmı kayıtlarda, Artvin peştamalı,[441] Trabzon peştamalı[442] şeklinde yer almaktadır. Fakat buradaki yer isimlerinin, söz konusu

---

[429] **R.Ş.S.**; 19b, 111a.
[430] **R.Ş.S.**; 19b.
[431] **R.Ş.S.**; 12a, 14a-b.
[432] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[433] **R.Ş.S.**; 32b.
[434] **R.Ş.S.**; 12a.
[435] Doğan, **age**, s.837.
[436] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[437] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[438] Ayverdi, **age**, III, 2498.; Doğan, **age**, s.1074.
[439] **R.Ş.S.**; 22a, 32b, 111a.
[440] **R.Ş.S.**; 31a, 105b, 129b.
[441] **R.Ş.S.**; 31a, 129b.
[442] **R.Ş.S.**; 31a.

peştamalların üretim yeri olup olmadığı kesin değildir. Kullanılan peştamallar içerisinde, büyük ve küçük boyda olanlar da vardır.[443]

g. Çarşaf

Kadınların tesettür amacıyla örtündüğü, kolsuz, bol ve geniş örtüdür.[444]

Peştamalın yanı sıra, incelediğimiz yıllarda Rizeli kadınların kullandığı dış kıyafetlerden biri de çarşaftır.[445] Kayıtlarda zikredilen çarşafların, yatak üzerine serilen çarşaf olabileceği ihtimalini de göz önünde bulundurarak, bilhassa diğer kadın kıyafetleriyle bir arada verilenleri dikkate aldığımızda, kadın giysisi olarak çarşafa, peştamala nazaran daha sık rastlanıldığını söylememiz mümkündür. Bu çarşafların içerisinde siyah renkte olanlar da vardır.[446]

Tesbit edebildiğimiz diğer kıyafetleri, kadın ve erkekler tarafından kullanılmaları açısından değerlendirdiğimizde, koyu yeşil ve yerli çemberler,[447] yemeniler,[448] ipekli ve ipek pamuk karışımı kumaşlardan dikilmiş işlikler (içlikler),[449] uçkurlar[450] ve pabuçların[451] incelediğimiz dönemde Rizeli kadınlara ait giysilerden olduğunu söyleyebiliriz. Yünden ve kumaştan mintanlar,[452] boyun ve gömlek fanilaları, hırka ve paltolar, yünden başlıklar, setre ve pantolonlar, donlar,[453] beyaz renkte ve yünlü cübbeler,[454] dizlik,[455] kocuk,[456] fes,[457] yün şal,[458] yünlü ve ipek pamuk karışımı kumaştan yelekler[459] aba ve abânî kumaşlarından yapılan giyecekler[460] ve abdestlik de,[461] Rizeli erkeklerin kullandıkları giysiler arasındadır.

---

[443] **R.Ş.S.**; 105b.
[444] **R.Ş.S.**; Sâmî, **age**, s.496.; Doğan, **age**, s.242.
[445] **R.Ş.S.**; 19b, 32b-33a, 33a, 41a, 54a, 111a.
[446] **R.Ş.S.**; 33a, 111a.
[447] **R.Ş.S.**; 31a, 129b.
[448] **R.Ş.S.**; 31a.
[449] **R.Ş.S.**; 32b-33a, 33a, 62b.
[450] **R.Ş.S.**; 19b.
[451] **R.Ş.S.**; 32b.
[452] **R.Ş.S.**; 14a-b, 38b-39a, 99a-b, 129b.
[453] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[454] **R.Ş.S.**; 14a-b, 106b.
[455] **R.Ş.S.**; 31a.
[456] **R.Ş.S.**; 99a-b.
[457] **R.Ş.S.**; 31a, 99a-b, 129b.
[458] **R.Ş.S.**; 105b.
[459] **R.Ş.S.**; 14a-b, 129b.

2. Eşya

a. Ev Eşyası

aa. Mutfak Eşyası

Bakırdan mamul güğüm,[462] tâbe (tava),[463] sahan,[464] tencere kapağı,[465] tas,[466] kazan,[467] sini,[468] karavana,[469] tepsi,[470] pekmez tâbesi (pekmez tavası),[471] tekne,[472] minkal (mangal),[473] yağ kavanozu,[474] testi,[475] küp, çanak ve teneke tablalar,[476] Rize'de kullanılan mutfak eşyası arasındadır. Ayrıca mutfak eşyasının bir kısmı, kayıtlarda ayrı ayrı zikredilmek yerine, nuhâs[477] veya evânî-yi nuhâsiyye[478] şeklinde ifade edilmiştir.*

ab. Mobilya ve Mefruşat

Sandık,[479] çekmece,[480] iskemle,[481] beşik,[482] yatak,[483] yorgan,[484] yorgan göbeği,[485] döşek,[486] şilte,[487] yastık,[488] çarşaf,[489] peşkir,[490] kilim,[491] kaput,[492] yağlık,[493]

---

[460] **R.Ş.S.**; 19a-b, 38b-39a.
[461] **R.Ş.S.**; 54b.; Abdestlik, kolayca abdest almaya mahsus, kolları dirseğe kadar olan cüppeye verilen isimdir. **Bkz.** Pakalın, **age**, I, 5.
[462] **R.Ş.S.**; 11b, 31a, 121b.
[463] **R.Ş.S.**; 11b, 19a, 31a, 55b-56a, 121b.
[464] **R.Ş.S.**; 11b, 55b-56a.
[465] **R.Ş.S.**; 11b.
[466] **R.Ş.S.**; 12a, 55b-56a.
[467] **R.Ş.S.**; 19a, 31a, 38b-39a, 55b-56a, 58b, 121b.
[468] **R.Ş.S.**; 32b, 121b.
[469] **R.Ş.S.**; 58b, 121b.
[470] **R.Ş.S.**; 58b.
[471] **R.Ş.S.**; 55b-56a, 121a-b.
[472] **R.Ş.S.**; 31a.
[473] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[474] **R.Ş.S.**; 105b.
[475] **R.Ş.S.**; 42a-b, 105b
[476] **R.Ş.S.**; 105b.
[477] **R.Ş.S.**; 5b, 12b-13a.
[478] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 129b.
* Nuhâs bakır, evânî-yi nuhâsiyye, bakırdan yapılmış kap kacak anlamındadır. Sâmî, **age**, s.1455.; Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2007, s.239.
[479] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19a, 19b, 31a, 31b, 32b, 33a, 41a, 45a, 54a, 54b, 57b, 62b, 90a, 99a-b, 105b, 129b.
[480] **R.Ş.S.**; 54b, 105b.
[481] **R.Ş.S.**; 31a.
[482] **R.Ş.S.**; 19a.
[483] **R.Ş.S.**; 5b-6a, 6b, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 11a, 28b, 31b, 32a, 36b, 50a, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 82b, 98a-b, 99a-b, 99b, 101a, 109b, 111a-b, 112b, 119a, 119b, 126a.
[484] **R.Ş.S.**; 10b-11a, 12a, 12b-13a, 19a, 19a-b, 25b, 50b, 54b, 96b, 106b, 120b, 121a-b, 124b, 129b.

çevre,[494] seccade,[495] bohça,[496] tesbih, ipek şerit,[497] boncuk bağı,[498] iğne ve makas,[499] Rize halkının kullandığı mobilya ve mefruşat türü eşyadan bazısıdır.

Tesbit edebildiğimiz kadarıyla sandıklar, Rize'de hem erkekler,[500] hem de kadınlar[501] tarafından kullanılan eşyadandır. Sandıklar içerisinde büyük ve küçük boyda olanlarla,[502] Hind işi olanlar da vardır.[503] Döşek ve yastıkların içi, genellikle yünle doldurulmuştur.[504] Yorganların yapımında basma türünde bez kullanılmış, bazılarının içi pamukla doldurulmuştur.[505] Çarşaflar içerisinde, ipek olanlar da vardır.[506]

b. Ziynet Eşyası

Büyük ve küçük boyda gümüş hamâiller,[507] gümüş yüzükler[508] ve gümüş düğme kadınlara; maden kuşak,[509] dirhem taş[510] ve saatler de,[511] erkeklere ait ziynet eşyası olarak görülmektedir. Erkeklerin kullandığı cep saatleri içerisinde,[512] siyah muhafazalı ve Fransız meşeli olanlar da vardır.[513] Ayrıca altın yüzüğe[514] ve yüzük taşına[515] sahip olan erkekler de bulunmaktadır.

---

[485] **R.Ş.S.**; 129b.
[486] **R.Ş.S.**; 12a, 14a-b, 19b, 54b, 121a-b, 129b.
[487] **R.Ş.S.**; 54b.
[488] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 121a-b, 129b.
[489] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[490] **R.Ş.S.**; 12a, 38b-39a.
[491] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19a, 19a-b, 31b, 99a-b, 105b, 112b, 121a-b.
[492] **R.Ş.S.**; 19a-b.
[493] **R.Ş.S.**; 19b.
[494] **R.Ş.S.**; 105b, 129b.
[495] **R.Ş.S.**; 14a-b, 54b, 99a-b.
[496] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[497] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[498] **R.Ş.S.**; 31a.
[499] **R.Ş.S.**; 38b-39a.
[500] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19a, 31a, 31b, 54b, 99a-b, 105b, 129b.
[501] **R.Ş.S.**; 19b, 32b, 33a, 41a, 54a, 57b.
[502] **R.Ş.S.**; 54b.
[503] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[504] **R.Ş.S.**; 14a-b, 121a-b.
[505] **R.Ş.S.**; 14a-b, 121a-b, 129b.
[506] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[507] **R.Ş.S.**; 19b, 62b.
[508] **R.Ş.S.**; 19b, 32b, 32b-33a.
[509] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[510] **R.Ş.S.**; 31a.
[511] **R.Ş.S.**; 12b, 14a-b, 72a, 78a-b, 105b, 126a-b.
[512] **R.Ş.S.**; 12b, 14a-b, 78a-b, 105b, 126a-b.
[513] **R.Ş.S.**; 12b, 78a-b.

c. Çeşitli Eşya

Geçme çubuk, kehribar çubuk takımı, çubuk lüle, sigara ağızlığı, fırça,[516] sigara kâğıdı, çuval, kibrit,[517] ustura, ustura çarkı, kayış,[518] leğen,[519] balık ağı,[520] çömlek,[521] tarak, çamur kutu, kibrit, taş belge, kefenlik, kâğıt, teneke terazi,[522] kantar,[523] ipli teneke terazi, demir ve hasır, Rize halkının kullandığı eşyadan tesbit edebildiklerimiz arasındadır.[524] Bu arada ev eşyasının bir kısmı, kayıtlarda ayrıntılı olarak belirtilmemiştir. Bunun yerine hırdavât[525] veya hırdavât-ı menzil[526] şeklinde ifade edilmiştir.

d. Kitaplar

İncelemekte olduğumuz dönemde, Rize'de kitap sahibi olanlar, sadece dört kişiden ibarettir.[527] Bu durum, Rize'deki okuryazarlığın ne ölçüde olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Tesbit edilen kitaplar genellikle dînî içeriklidir. Bunlar, başta Kelâm-ı kadîm (Kur'an-ı Kerim)[528] ve ilmihal kitabı olmak üzere,[529] Delâil-i Şerîf, Kırk Suâl, Gülistan, Ledünn-i İlâhî[530] ismindeki kitaplardır. Üç kitabın adı ve türü tesbit edilememektedir.[531]

e. Kumaşlar

Dövme yünden yapılmış kalın ve kaba bir kumaş olan *abâ*,[532] sarı dallı nakışlarla işlenmiş, beyaz ipekli kalın bir kumaş olan *abânî*,[533] beyaz pamuklu bir bez

---

[514] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[515] **R.Ş.S.**; 129b.
[516] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[517] **R.Ş.S.**; 31a.
[518] **R.Ş.S.**; 38b-39a.
[519] **R.Ş.S.**; 14a-b, 38b-39a.
[520] **R.Ş.S.**; 82b.
[521] **R.Ş.S.**; 31a, 105b.
[522] **R.Ş.S.**; 105b.
[523] **R.Ş.S.**; 10a, 105b.
[524] **R.Ş.S.**;129b.
[525] **R.Ş.S.**; 5b, 6a, 38b-39a, 69b, 81a, 112b, 115a, 115b, 119b, 124b, 126a, 127b.
[526] **R.Ş.S.**; 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10b, 10b-11a, 11a, 25b, 31b, 32a, 36b, 43b, 46b, 50a, 54b, 57b, 66a-b, 84b, 99a, 99a-b, 99b, 103b, 105b, 107b, 129b.
[527] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19a, 106b, 121b.
[528] **R.Ş.S.**; 106b, 121b.
[529] **R.Ş.S.**; 19a.
[530] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[531] **R.Ş.S.**; 106b.
[532] **R.Ş.S.**; 19a-b.; Kenan Özbel, "Eski Türk Kumaşları", **El Sanatları**, C.H.P. Halkevleri Bürosu, III, 18.; Devellioğlu, **age**, s.2.; Doğan, **age**, s.1.

olan *amerikan*,[534] beyaz pamuklu dokuma üzerine, sonradan renkli desen basmak suretiyle elde edilen bir kumaş olan *basma*,[535] pamuklu bir kumaş türü olan *beledî*,[536] ince pamuklu dokuma diyebileceğimiz *bez*,[537] ince dokunmuş ipekli bir kumaş olan *canfes*,[538] yünden dokunmuş, sık ve tok bir kumaş olan *çuha*,[539] ipek ve pamuk ipliği karışımı hâreli bir kumaş türü olan *gezi*,[540] pamuk ipliği ve ham ipekten karışık olarak yapılmış dokuma olan *helâlî*,[541] keten bitkisinin liflerinden yapılan *keten bezi*,[542] pamuk ipliği ile karışık, atlas taklidi ipekli bir kumaş olan *kutnî*,[543] çeşitli süslerle, ipek ve klaptanla dokunmuş bir kumaş olan *sevâî*,[544] yünden dokunmuş ince elbiselik kumaş olan *şal*[545] ve şal taklidi bir kumaş olan *şalakî*,[546] incelediğimiz dönem Rize'sinde, kadın ve erkeklerin günlük hayatta kullandıkları çeşitli kıyafet ve eşyada tercih ettikleri kumaşlardandır.

Tesbit ettiğimiz bu kumaşların, Rize halkı tarafından nerelerde kullanıldığıyla ilgili birtakım bilgilere ulaşmamız mümkündür. Buna göre, entarilerin basma,[547] gezi,[548] kutnî,[549] sevâî[550] ve şaldan,[551] yeleklerin kutnî[552] ve şaldan,[553] şalvarların kutnî,[554] gezi[555] ve çuhadan,[556] gömleklerin keten bezi[557] ve helâliden,[558] mintanların

---

[533] **R.Ş.S.**; 38b-39a, 54b.; Melek Sevüktekin Apak-Filiz Onat Gündüz-Fatma Öztürk Eray, **Osmanlı Dönemi Kadın Giyimleri**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1997, s.21.; Doğan, **age**, s.2.
[534] **R.Ş.S.**; 31a, 129b.; Doğan, **age**, s.58.
[535] **R.Ş.S.**; 14a-b, 22a, 31a, 38b-39a, 54b, 121a-b, 129b.; Doğan, **age**, s.132.
[536] **R.Ş.S.**; 38b-39a.; Mine Esiner Özen, "Türkçe'de Kumaş Adları", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1982, sayı: 33, s.304.
[537] **R.Ş.S.**; 129b.; Doğan, **age**, s.157.
[538] **R.Ş.S.**; 33a.; Nurettin Yatman, **Türk Kumaşları**, Ankara Halkevi Neşriyatı, Ankara 1945, s.66.; Doğan, **age**, s.203.
[539] **R.Ş.S.**; 14a-b, 38b-39a, 54b, 99a-b, 129b.; Doğan, **age**, s.272.; Yatman, **age**, s.67.
[540] **R.Ş.S.**;14a-b, 54b, 62b, 130b.; Doğan, **age**, s.470.
[541] **R.Ş.S.**; Doğan, **age**, s.552.
[542] **R.Ş.S.**; 12a, Doğan, **age**, s.758.
[543] **R.Ş.S.**; 14a-b, 24a, 32b, 32b-33a, 41b, 62b, 111a.; Doğan, **age**, s.828.
[544] **R.Ş.S.**; 32b-33a.; Özen, agm, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.33, s.332.
[545] **R.Ş.S.**; 14a-b, 19a-b, 32b, 54b.; Özen, agm, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.33, s.334.
[546] **R.Ş.S.**; 14a-b.; Doğan, **age**, s.1223.
[547] **R.Ş.S.**; 22a, 38b-39a, 54b, 129b.
[548] **R.Ş.S.**; 14a-b, 54b.
[549] **R.Ş.S.**; 14a-b, 24a, 32b, 41b, 62b.
[550] **R.Ş.S.**; 32b-33a.
[551] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[552] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[553] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[554] **R.Ş.S.**; 32b-33a.
[555] **R.Ş.S.**; 19a-b.

çuhadan,[559] kuşak ve hırkaların şaldan,[560] işliklerin gezi[561] ve canfesten,[562] yorganların basmadan,[563] cübbe, başlık ve setrelerin de çuha adı verilen kumaştan yapıldığına şahit olmaktayız.[564]

f. Silah ve Bazı Aletler

fa. Silah ve Kesici Aletler

Tüfenk,[565] şişhâne tüfenk,[566]piştov,[567] kılıç, kama,[568] bıçak[569] ve alaçam bıçağı,[570] Rize'de erkekler tarafından kullanılan silah ve kesici aletlerden bazılarıdır.

fb. Tarım Aletleri

Başta balta,[571] tahra,[572] kazma olmak üzere,[573] zincir,[574] bel,[575] çapa,[576] saban demiri[577] ve kürek,[578] Rize'de kullanılan tarım aletleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

---

[556] **R.Ş.S.**; 54b, 99a-b.
[557] **R.Ş.S.**; 12a, 14a-b.
[558] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[559] **R.Ş.S.**; 38b-39a, 99a-b, 129b.
[560] **R.Ş.S.**; 14a-b, 32b, 54b.
[561] **R.Ş.S.**; 62b.
[562] **R.Ş.S.**; 33a.
[563] **R.Ş.S.**; 14a-b, 121a-b, 129b.
[564] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[565] **R.Ş.S.**; 10a, 54b, 80a, 105b.
[566] **R.Ş.S.**; 121b.
[567] **R.Ş.S.**; 54b, 72a, 87b.
[568] **R.Ş.S.**; 14a-b, 54b.
[569] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[570] **R.Ş.S.**; 8b.
[571] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[572] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31a, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107b, 109a, 110b, 111a-b, 112b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[573] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 7b-8a, 9a, 10a, 10a-b,10b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107b, 109a, 110b, 111a-b, 112b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[574] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31b, 36b, 43b, 50a, 54b, 71b-72a, 82b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 115b, 119a, 119b, 121b, 124b, 125a, 126a, 129b.
[575] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 6a, 8b, 9a, 10a-b, 54b, 10b-11a, 98a-b, 105b, 112b.
[576] **R.Ş.S.**; 54b, 105b, 129b.
[577] **R.Ş.S.**; 11b.
[578] **R.Ş.S.**; 54b.

D. MÜSLİM - GAYR-İ MÜSLİM MÜNASEBETLERİ

Gayr-i Müslim, herhangi bir ayrım yapılmadan, İslâm dinine inanmayan bütün topluluklar için kullanılan bir tabirdir.[579] Zimmî ise, zimmet antlaşması sonucu kendi dinlerini değiştirmeden bir İslâm devletinin himayesinden yararlanan, can, mal ve ibadet hürriyetleri İslâm devleti tarafından güvence altına alınan, Müslüman olmayan ehl-i kitap kişileri ifade etmektedir.[580] Osmanlı Devleti'nde zimmet ehli için, gayr-i Müslim tebaa veya reaya ifadeleri kullanılmıştır. Reaya tabiri, başlangıçta Müslüman olsun olmasın bütün Osmanlı tebaasını ifade ettiği hâlde, sonraları sadece gayr-i Müslimler için kullanılan bir kavram hâline gelmiştir.[581]

Bilindiği üzere, Trabzon'un Osmanlı Devleti tarafından fethinden sonra, Trabzon ve çevresinin İslâmlaşması ve Türkleşmesi için, birtakım faaliyetlerde bulunulmuştur. Bu amaçla Amasya, Çorum, Tokat, Sivas, Karaman ve Maraş gibi şehirlerden bölgeye Müslüman halk gönderilirken, Trabzon'daki özellikle de şehir merkezindeki gayr-i Müslim halkın bir kısmı da Trabzon dışına sürülmüştür. Bu durum Trabzon ve çevresinin, dolayısıyla Rize'nin etnik yönden çeşitlenmesini ve Müslümanlarla gayr-i Müslimler arasında birtakım ilişkilerin yaşanmasını da beraberinde getirmiştir.[582] Kayıtlarda yer aldığı ölçüde, incelediğimiz yıllarda Rize'de yaşayan Müslümanlarla gayr-i Müslimler arasındaki bu ilişkilerin incelenmesinin, Rize'nin sosyal hayatının anlaşılması açısından önem arz ettiği kanaatindeyiz.

İncelediğimiz sicilde, gayr-i Müslimlerle alakalı 37 kayıt bulunmaktadır.[583] Bu kayıtlardaki gayr-i Müslimlerin çoğu Rum asıllı olup, çok azı da Ermenidir.[584] Söz konusu kayıtlardan hareketle, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yıllarında Rize'deki gayr-i

---

[579] Yavuz Ercan, **Osmanlı Yönetiminde Gayrimüslimler**, Turhan Kitabevi, Ankara 2001, s.XVII.; Ahmet Özel, "Gayri Müslim", **DİA**, İstanbul 1996, XIII, 418.
[580] Gülnihâl Bozkurt, **Alman İngiliz Belgelerinin Işığı Altında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu (1839-1914)**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1989, s.8.
[581] Bilal Eryılmaz, **Osmanlı Devleti'nde Gayr-i Müslim Tebaanın yönetimi**, Risale Yayınları, İstanbul 1990, s.19.
[582] Kemal Çiçek, "Şer'iyye Sicillerine Göre Trabzon'da Müslim-Gayrimüslim İlişkileri", **Trabzon Tarihi Sempozyumu (6-8 Kasım 1998)**, Trabzon Belediyesi Yayınları, Trabzon 1999, s.235.; Karpuz, **age**, s.11.; Şahin, agm, **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, s.176.
[583] **R.Ş.S.**; 8a-b, 26b, 27a, 29b, 39b, 40b, 42b, 42b, 44b, 44b, 52a, 56b, 56b, 56b-57a, 58a, 58b-59b, 64b, 65a, 71b, 73b, 75a, 76a, 78a, 80b, 83b, 84a, 90a, 103a, 108a-b, 110a, 110b, 113a, 114a, 116a-b, 122a, 125b.
[584] **R.Ş.S.**; 29b, 75a, 76a.

Müslimlerin sosyal ve ekonomik hayattaki durumları ve Müslümanlarla olan münasebetleriyle ilgili, sınırlı da olsa, birtakım bilgilere ulaşmamız imkân dâhilindedir.

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında, gayr-i Müslimlerin Rize'de yaşadıkları karye ve mahallelerden tesbit edebildiklerimiz, Romanoz[585] ve Vonit mahalleleriyle,[586] Kalitoz karyesidir.[587] Kayıtlardan anlaşıldığı üzere, bu karye ve mahallelerde gayr-i Müslim ahalinin yanı sıra, Müslümanlar da yaşamaktadır.[588] Müslüman ve gayr-i Müslim halkın aynı karye ve mahallelerde bir arada yaşaması, farklı din gruplarından olan bu insanlar arasında, birtakım sosyal ve ekonomik münasebetleri de beraberinde getirmiştir.

Rize'deki Müslüman gayr-i Müslim münasebetlerinin en canlı örneğini, borç-alacak ilişkilerinde görüyoruz. Zira gayr-i Müslimlerle ilgili tesbit edebildiğimiz 37 kaydın 23'ü, borç alıp vermeyle ilgilidir.[589] Bu kayıtların 5'inde gayr-i Müslimler birbirleriyle,[590] 18'inde ise Müslümanlarla borç-alacak münasebetinde bulunmuşlardır.[591] 18 kaydın da çoğunda, gayr-i Müslimler alacaklı durumundadır.[592] Hatta aynı anda iki gayr-i Müslime borçlu olan Müslümanlara da rastlanılmaktadır.[593]

Gayr-i Müslimlerle Müslümanların birbirlerinden aldıkları borçları miktar olarak değerlendirdiğimizde, en düşük miktardaki borcun 30 kuruş,[594] en yüksek miktardaki borcun ise 18.000 kuruş olduğu görülmektedir.[595] Diğer borçlar da, 30 ilâ 18.000 kuruş arasında değişmekte olup, genellikle yüksek miktarlardadır.[596]

Rize'de Müslümanlarla gayr-i Müslimlerin birbirlerinden aldıkları borçları ödeme hususunda, genellikle anlaşmazlığa düşülmediği, alacaklının verdiği borcu

[585] **R.Ş.S.**; 8a-b, 39b, 44b, 52a, 65a, 116a-b, 122a.
[586] **R.Ş.S.**; 58a, 64b.
[587] **R.Ş.S.**; 57a-b.
[588] **R.Ş.S.**; 14b-15a, 52b, 60b-61a, 64b, 73b, 81b, 89b, 102b, 106a-b, 117b, 129b.
[589] **R.Ş.S.**; 26b, 27a, 29b, 39b, 40b, 44b, 52a, 52a, 56b, 56b, 71b, 73b, 75a, 76b, 80b, 83b, 84a, 103a, 113a, 114a, 116a-b, 122a, 125b.
[590] **R.Ş.S.**; 29b, 40b, 75a, 76b, 116a-b.
[591] **R.Ş.S.**; 26b, 27a, 39b, 44b, 52a, 52a, 56b, 56b, 71b, 73b, 80b, 83b, 84a, 103a, 113a, 114a, 116a-b, 122a, 125b.
[592] **R.Ş.S.**; 27a, 44b, 52a, 56b, 56b, 80b, 83b, 113a, 114a, 122a.
[593] **R.Ş.S.**; 56b.
[594] **R.Ş.S.**; 52a.
[595] **R.Ş.S.**; 122a.
[596] **R.Ş.S.**; 26b, 39b, 44b, 56b, 56b, 71b, 83b, 113a, 122a, 125b.

mahkemede talebi sırasında, borçlu olan şahsın borcunu ikrar ettiği görülmektedir.[597] Hatta kendi rızasıyla borç miktarını düşüren alacaklılara da rastlanılmaktadır.[598] Ancak bu durumun istisnalarını da görmemiz mümkündür.[599] Nitekim Rize'nin Romanoz Mahallesi ahalisinden ve Devlet-i Aliyye tebaasının Rum milletinden olan Yani oğlu Haralam, H. 1287 (M. 1870) yılında Çiklenar karyesinden Salih Reis'e 18.000 kuruş borç vermiştir. 7 gün sonra elinde Salih Reis'in imzasının da bulunduğu borç senedi olduğu hâlde, mahkemeye gelerek Salih Reis'in borcunu ödemekten çekindiğini ifade edip, ödemesi gerektiği hususunda tenbih olunmasını talep eder. Salih Reis borcu ödediğini iddia etse de, iddiası kabul edilmeyerek borcu ödemesi gerektiği belirtilmiştir.[600]

Borç alıp vermenin yanı sıra, Rize'deki gayr-i Müslimlerle Müslümanlar arasında görülen diğer bir ekonomik faaliyet de alışveriştir. Alışverişe konu olan mülkler, balık yağıyla mahiyeti belirtilmeyen çeşitli eşya olup, taşınabilir özelliktedir.[601] Dolayısıyla, farklı din grubundan olan bu insanlar arasında, gayr-i menkul mülk alım satımıyla ilgili herhangi bir kayda rastlanılmamaktadır.

Müslümanlarla gayr-i Müslimler arasındaki mülk alışverişiyle ilgili kayıtların sadece birinde, satın alınan eşyanın bedeli alışveriş sırasında ödenmiştir.[602] Diğerlerinde ise ödeme sonraya bırakılmıştır.[603] Hatta bazı gayr-i Müslimler, Müslümanlara sattıkları eşyadaki alacaklarının vadesini uzatarak, ödemede kolaylık sağlamışlardır.[604] Ancak alışverişte bazı istenmeyen olaylar da vukû bulmuştur. Nitekim Rize'nin Akrotir karyesinden Hacıoğlu Mehmed Reis, 100 batman* balık yağını Vonit Mahallesi'nden Yani oğlu Karanfil'e 920 kuruşa satmıştır. Ancak balık yağını teslim etmesi mümkün olduğu hâlde teslim etmeyip, 1550 kuruşa başkasına satar. Yani oğlu Karanfil de H. 1287 (M. 1870) yılında mahkemeye başvurarak, 1550 kuruşu Mehmed Reis'ten talep

[597] **R.Ş.S.**; 26b, 27a, 44b, 52a, 56b, 71b, 83b, 84a, 103a, 125b.
[598] **R.Ş.S.**; 52a.
[599] **R.Ş.S.**; 39b, 73b, 113a.
[600] **R.Ş.S.**; 122a.
[601] **R.Ş.S.**; 42b, 44b, 58a, 65a, 110a, 110b.
[602] **R.Ş.S.**; 58a.
[603] **R.Ş.S.**; 42b, 44b, 65a, 110a, 110b.
[604] **R.Ş.S.**; 110a, 110b.
* Batman, yerine ve malına göre iki okkadan altı okkaya kadar olan ağırlık ölçüsüne verilen addır. **Bkz.** Pakalın, **age**, II, 174.

eder. Mehmed Reis, Yani oğlu Karanfil'in vaatleri olan 10 gün içerisinde balık yağını almaması yüzünden, yağın telef olduğunu iddia eder. Ancak iddiası kabul edilmeyerek, Yani oğlu Karanfil'e 1150 kuruş vermesi üzerine aralarında anlaşma sağlanır.[605]

Rize'deki gayr-i Müslimlerden bazılarının oturdukları mahallerde[606] veya kendi köy ve mahalleleri dışındaki yerlerde tarla sahibi oldukları görülmektedir.[607] Bu tarlaların sınırında, Müslümanlara ait tarlaların olması[608] ve bazı gayr-i Müslimlerle Müslümanların, tarlalarını sulamak için, aynı ırmağın suyunu ortaklaşa kullanmaları,[609] ekonomik hayattaki münasebetlerinin ne derecede olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Rize'de tarımın yanı sıra ticaretle uğraşan gayr-i Müslimlere de rastlanılmaktadır. Zira bazı gayr-i Müslimlerin, Rize'nin Yukarı Çarşı mevkiinde, Müslümanların dükkânlarıyla aynı yerde dükkânları vardır.[610] Gayr-i Müslimlerden bazıları da, boyacı, kazgancı ve terzi esnafındandır.[611] Ayrıca Meclis-i De'âvî mümeyyizliği[612] ve Meclis-i İdare azalığı gibi,[613] devletin adlî ve idarî makamlarında görevli olan gayr-i Müslimlere de rastlanılmaktadır.

Gayr-i Müslimlerle ilgili tesbit edebildiğimiz 37 dava kaydının 7'sinde, taraflardan her ikisi de gayr-i Müslim,[614] 27'sinde ise taraflardan biri Müslüman diğeri gayr-i Müslimdir.[615] Gayr-i Müslimlerin miras taksimi ve alınan borcun ödenmesiyle ilgili, kendi aralarında çıkan anlaşmazlık neticesinde, cemaat mahkemeleri yerine,* şer'iyye mahkemesine başvurmaları,[616] hukukî açıdan herhangi bir sınırlanmaya uğramadıklarını ve diledikleri zaman şer'iyye mahkemelerine müracaat edebildiklerini

---

[605] **R.Ş.S.**; 58a.
[606] **R.Ş.S.**; 56b-57a, 58b-59b.
[607] **R.Ş.S.**; 56b-57a.
[608] **R.Ş.S.**; 56b-57a, 58b-59b.
[609] **R.Ş.S.**; 56b-57a.
[610] **R.Ş.S.**; 90a, 108a-b.
[611] **R.Ş.S.**; 27a, 40b, 75a, 76a, 90a, 108a-b.
[612] **R.Ş.S.**; 78a.
[613] **R.Ş.S.**; 42b, 78a.
[614] **R.Ş.S.**; 8a-b, 29b, 40b, 42b, 75a, 76a, 116a-b.
[615] **R.Ş.S.**; 26b, 27a, 39b, 42b, 44b, 44b, 52a, 52a, 56b, 56b, 56b-57a, 58a, 64b, 65a, 71b, 73b, 78a, 80b, 83b, 84a, 103a, 110a, 110b, 113a, 114a, 122a, 125b.
* Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan gayr-i Müslimler, evlenme, boşanma, miras, vesâyet ve evlat edinme gibi ahvâl-i şahsiyye ile ilgili dava ve ihtilaflarında, kendi cemaat mahkemelerine başvurma hakkına sahiplerdi. Bununla birlikte hukukî muhtariyete sahip oldukları konularda, şer'iyye mahkemelerine de başvurabilirlerdi. Müslümanlarla gayr-i Müslimler arasındaki davalarda ise, tek yetkili merci şer'iyye mahkemeleriydi. **Bkz.** Saydam, **age**, s.277-278.
[616] **R.Ş.S.**; 8a-b, 29b, 40b, 42b, 75a, 76a, 116a-b.

göstermektedir. Gayr-i Müslimlerle Müslümanlar arasındaki davaların çoğunda, davacının gayr-i Müslim olması da, bizi aynı sonuca ulaştırmaktadır.[617]

E. TOPLUM AHLÂKI

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yıllarında, Rize'de topluma huzursuzluk veren ve mahkemeye intikal eden, suç olarak nitelendirebileceğimiz birtakım olaylar yaşanmıştır. Bunun yanı sıra, söz konusu yıllarda Rize halkı arasında güzel ahlâka dair davranışların bazı örneklerini de görmemiz mümkündür. Gerek suç teşkil eden davranış, gerekse güzel ahlâkı ifade eden davranışları belirtme bakımından şöyle bir sıralamayı takip edebiliriz:

1. İşlenen Suçlar

a. Gasb

Gasb, bir kimsenin malını izni olmaksızın, haksız yere elinden veya tasarrufundan alıp zabt etmektir. Başkasının malını haksız yere elinden alan kimseye *gâsıb*, başkasından haksız yere alınan mala da *mağsûb* denir.[618]

İncelediğimiz yıllarda, Rize'de mahkeme kayıtlarıyla tescil edilen üç gasb olayına rastlanılmaktadır.[619] Bu olayların ikisinde gasbedilen mallar, bakırdan mamul kazan, karavana ve tepsi gibi çeşitli eşya,[620] birinde ise nakit paradır. Söz konusu paranın miktarı 2000 kuruştur.[621]

Gasbla ilgili davalarda görüldüğü üzere, Rize'de bazı kimselerin malları, akrabaları olan şahıslarca gasbedilmiştir. Buna göre, Rize'nin Perkam karyesinden Hurduluşoğlu Hacı Osman Efendi'nin birtakım eşyası, H. 1286 (M. 1869) yılında, akrabasından Hurduluşoğlu Ali ismindeki şahıs tarafından gasbedilmiştir. Bu davada dikkatimizi çeken bir diğer husus ise, Hacı Osman Efendi'nin, gasbedilen eşyasını aynı karyeden Mehmed oğlu Ahmed'den isteyerek, kendisini muhâkeme olunmaksızın hapse attırmasıdır. Ahmed isimli şahsın ise, istemeyerek de olsa, gasbedilen eşyayı sahibine

[617] **R.Ş.S.**; 27a, 44a, 52a, 52a, 56b, 56b, 56b-57a, 58a, 80b, 83b, 110a, 110b, 113a, 114a, 122a.
[618] **Mecelle**, madde 881.; Bilmen, **age**, VII, 327-328.
[619] **R.Ş.S.**; 9a-b, 58b, 80a.
[620] **R.Ş.S.**; 9a-b, 58b.
[621] **R.Ş.S.**; 80a.

teslim etmek, teslim edemediği takdirde, söz konusu eşyanın kıymeti olan 1161 kuruşu Hacı Osman Efendi'ye vererek hapisten kurtulmak üzere, Hurduluşoğlu Ali'ye kefil olmasıdır.[622]

Rize'de malı gasbedilen bazı şahısların, mallarını geri almak üzere mahkemeye başvurmaları sırasında, söz konusu malları gasbeden kişilerin, asılsız iddialarla kendilerini haklı çıkarmaya çalıştıkları görülmektedir. Nitekim Rize'nin Kuvalyoz (Çataklıhoca) karyesinden Çomoğlu Salih, H. 1286 (M. 1869) yılında avcılık için Batum'da olduğu sırada, Kalyoncuoğlu Yusuf'un gündüz vakti eşi ve kızları evdeyken, evine girip bakır kazan, karavana ve tepsisini gasbettiğini ifade ederek, şer'î hükümlere göre gerekenin yapılmasını talep etmiştir. Kalyoncuoğlu Yusuf ise, eşyanın elinde olduğunu ikrar eder. Ancak Salih'in söz konusu karavanayı 19 sene önce kendisine sattığını, kazan ve tepsiyi ise, 2,5 sene önce 80 kuruş borcuna mukabil, rehin olarak kendisine verdiğini iddia eder. İddiasını isbatlayamayınca da, eşyayı sahibine teslim etmesi gerektiği konusunda tenbih olunur.[623]

b. Hırsızlık

Bilindiği üzere hırsızlık, bir kimsenin başkasına ait olan bir malı gizlice alıp, kendisine mal etmesidir.[624]

İncelediğimiz yıllarda, Rize'de mahkemeye intikal eden hırsızlık olayları, sayı itibariyle gasb davalarını geçmemiştir. Olayların üçünde de taraflar erkek olup, çalınan veya çalındığı iddia edilen mallar; cep saati, Kur'an-ı Kerim, seccade ve 120 kuruş nakit paradan ibarettir.[625] Hırsızlık olaylarından biri Rize'de,[626] diğerleri ise Rize dışında, Dersaadet (İstanbul) ve Batum'da meydana gelmiştir.[627] Rize'de hırsızlığı yapan şahsın, Hacı ünvanına sahip olması ve çaldığı malı uzun yıllar kullanması dikkatimizi çekmektedir. Nitekim Rize'nin Yeniköy Mahallesi ahalisinden Ömer Yazıcı, H. 1286 (M. 1869) yılında mahkemeye gelip, altı sene önce kaybettiği siyah muhafazalı cep saatinin, Kal'a Mahallesi'nden Hacı Ahmed Kaptan'ın elinde olduğunu iddia ederek,

[622] **R.Ş.S.**; 9a-b.
[623] **R.Ş.S.**; 58b.
[624] Bilmen, **age**, III, 261.
[625] **R.Ş.S.**; 12b, 15a, 82b.
[626] **R.Ş.S.**; 12b.
[627] **R.Ş.S.**; 15a, 82b.

saatin kendisine verilmesini talep etmiştir. Mahkemede Ahmed Kaptan'ın elindeki saatin incelenmesi ve şahitlerin de dinlenilmesi üzerine, Ahmed Kaptan saati sahibine teslim etmesi gerektiği konusunda tenbih olunmuştur.[628]

Dersaadet'te meydana gelen hırsızlık olayında, çalınan malın satılmak üzere Rize'ye gönderildiği görülmektedir. Buna göre, Rize'nin Setoz karyesinden Molla Tayyib isimli şahıs, Emineddin mahalleli Müftüzâde Abdülhalim'le, Dersaadet'te bir odada kaldıkları sırada, Abdülhalim'in 400 kuruş değerindeki Kur'an-ı Kerim'ini çalarak, satılıp parasının ailesine sarfedilmesi üzere Rize'nin Kal'a Mahallesi'nden Mehmed oğlu Ahmed'e göndermiştir. Ahmed de Kur'an-ı Kerim'i 265 kuruşa satmıştır. Abdülhalim çalınan Kur'an-ı Kerim'ini Molla Tayyib'den talep ettiğinde, Molla Tayyib Kur'an-ı Kerim'i sattığını itiraf ederek, 10 güne kadar kendisine geri vereceğini kefille taahhüd etmiştir. Ancak sözünde durmamıştır. Durum mahkemeye intikal ettiğinde ise, Molla Tayyib Kur'an-ı Kerim mevcutsa aynen, mevcut değilse kıymetini vermek zorunda bırakılmıştır.[629]

Batum'da meydana gelen hırsızlık olayı, davacının iddiasından öteye gidememiştir. Nitekim Bıyıkoğlu Hasan isimli şahıs, H. 1287 (M. 1870) yılında meclis-i şer'e gelerek, Batum'da aynı sandalda oldukları sırada, Mehmed ve Osman Reis'in, 40 kuruş kıymetli bir adet seccadesiyle, 120 kuruşunu çaldıklarını iddia etmekle birlikte, iddiasını isbatlayamamıştır. Mehmed ve Osman Reisler ise, mahkemede 120 kuruşu çaldıklarını inkâr ederek, seccadenin yanlışlıkla sandallarında kaldığını ifade etmişlerdir. Bunun üzerine seccadeyi Bıyıkoğlu Hasan'a teslimle ilzâm olunmuşlardır.[630]

c. Eşkıyalık

Eşkıya kelimesi, lügatte bedbaht, talihsiz, günahkâr ve asi gibi anlamlara gelen şakî kelimesinin çoğuludur. Ancak bu kelime Türkçede farklı bir anlam kazanarak, yol

[628] **R.Ş.S.**; 12b.
[629] **R.Ş.S.**; 15a, 38a-b.
[630] **R.Ş.S.**; 82b.

kesen manasına gelen "kuttâu't-tarîk" ile haydut ve harami anlamlarındaki "muhârib" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır.[631]

Osmanlı Devleti'nde XIV. yüzyıldan itibaren etkisini hissettirmeye başlayan ve zamanla büyük bir problem haline gelen eşkıyalık faaliyetlerine,[632] incelediğimiz yıllarda Rize'de de rastlamamız mümkündür. Devlete başkaldıran, Rize halkının can ve mal güvenliğine kasteden bu şakîlerden tesbit edebildiğimiz tek şahıs, Rize'nin Kuvaroz (Sabuncular) karyesi ahalisinden Seyyidoğlu Ali'dir. Bu şahıstan "meşâhir-i eşkıyadan" şeklinde bahsedilmesi dikkatimizi çekmektedir. Seyyidoğlu Ali isimli bu şakî, H. 1283 (M. 1866) yılında kendi karyesi ahalisinden Ali isminde bir şahsı, tüfeğiyle öldürmüştür. Yine aynı karyeden Sarıhasanoğlu Ali, H. 1287 (M. 1870) yılında, öldürülen bu kişinin kızkardeşlerine olan 2000 kuruş borcunu ödemek üzere evlerine gittiği sırada, Seyyidoğlu Ali de oraya gelerek, Sarıhasanoğlu Ali'yi öldürmekle tehdit edip, elindeki parayı da gasbetmiştir.[633]

d. Adam Öldürme (Katl)

Katl (öldürme), ruhun cesetten çıkmasına sebep olan bir fiildir. Bir hayat sahibini öldürene *katil*, öldürülen kişiye de *maktûl* denir.[634]

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yıllarında Rize'de mahkeme kayıtlarıyla tescil edilen, sadece bir öldürme olayına rastlanılmaktadır. Bu kayda göre, Rize'nin Kabahor (Gölyayla) karyesi ahalisinden değirmenci Mustafa Mikdad isimli şahıs, ticaret için bir süreliğine gittiği Tuna vilâyetinin Balçık kazasında, Ömeroğullarından Halid ve Mehmed Ali ismindeki iki kardeş tarafından öldürülmüştür. Öldürülme sebebi veya ne şekilde öldürüldüğü hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir. Halid ve Mehmed Ali, Balçık kazasında hapse atılmıştır. Öldürülen şahsın eşi Nefise Hatun ise, vekâletle mahkemeye başvurarak katillerden diyet* talebinde bulunmuştur.[635]

---

[631] Ali Bardakoğlu, "Eşkıya", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1995, XI, 463.
[632] Mücteba İlgürel, "Eşkıya", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1995, XI, 467.
[633] **R.Ş.S.**; 80a.
[634] Bilmen, **age**, III, 17.; Zuhaylî, **age**, VIII, 13.
* Diyet, cinayet sebebiyle öldürülen kimseye veya vârislerine, bir nevi tazminat mahiyetinde, ödenmesi gereken maldır. **Bkz.** Bilmen, **age**, III, 12.
[635] **R.Ş.S.**; 45a-b.

e. Dövme ve Yaralama (Darb u Cerh)

Darb kelimesi, vurma, dövme; cerh ise, baş ve yüz dışındaki uzuvlardan herhangi birini yaralama anlamına gelmektedir. Bir kimseyi başı ve yüzü dışındaki herhangi bir uzvundan yaralayan kimseye *cârih*, yaralanan kişiye de, *mecrûh* veya *cerîh* denilmektedir.[636]

Rize'de meydana gelen yaralama ve dövme olaylarıyla ilgili, incelediğimiz sicilde 5 kayıt bulunmaktadır.[637] Bu kayıtların bir kısmında darb ve cerh filleri bir arada kullanılırken,[638] bazı kayıtlar sadece dövme[639] veya yaralamayla[640] ilgilidir. Yaralama sırasında kullanılan aletler, alaçam bıçağı, tahra ve piştov olarak ifade edilmektedir.[641] Darb olaylarından biri, elle dövme şeklinde gerçekleşmiş olup,[642] diğerinin ne şekilde meydana geldiği konusunda herhangi bir bilgi verilmemiştir.[643]

Tesbit edebildiğimiz yaralama olayları içerisinde, kasıtlı olarak yapılanlar olduğu gibi, hatâen meydana gelenler de vardır. Nitekim Rize'nin Ğoloz (Kendirli) karyesi ahalisinden Abdullah oğlu Mehmed, H. 1286 (M. 1870) yılında, tarlasının kenarına kızılağaç fidanı diktiği sırada, aynı karyeden Güvalioğlu Hasan yanına gelip, "Buraya fidan dikme!" diyerek, elindeki tahrasıyla Mehmed'i sol gözünün üzerinden yaralamıştır. Bu olaydan dört gün sonra Mehmed mahkemeye başvurarak Güvalioğlu Hasan'dan davacı olunca, Hasan suçunu itiraf etmek zorunda kalmıştır. Bunun üzerine, Mehmed'e diyet olarak 200 kuruş vermesine karar verilmiştir.[644] Malpet karyesinden Kutrioğlu Zekeriyya ise, Küçükalioğlu Hasan ile aynı sandalda oldukları sırada, Hasan'ın boş zannettiği tüfeğini üzerine doğrultması ve tüfeğin ateşlenmesi sonucu, sağ gözünden vurularak, gözü kör olmuştur. Zekeriyya H. 1287 (M. 1870) yılında

---

[636] Bilmen, **age**, III, 9-10.
[637] **R.Ş.S.**; 8b, 48a, 75a, 87b, 115a.
[638] **R.Ş.S.**; 8b, 48a.
[639] **R.Ş.S.**; 75a, 115a.
[640] **R.Ş.S.**; 87b.
[641] **R.Ş.S.**; 8b, 48a, 87b.
[642] **R.Ş.S.**; 115a.
[643] **R.Ş.S.**; 75a.
[644] **R.Ş.S.**; 48a.

mahkemeye başvurarak Hasan'dan diyet talebinde bulunmuşsa da, kendi isteğiyle bu talebinden vazgeçmiştir.[645]

Darb kayıtlarında dikkatimizi çeken husus, Rize'de aile içerisinde veya akrabalar arasında meydana gelen bu tür olayların, mahkemeye kadar götürülmesidir. Nitekim Hurtoz Mahallesi'nden Fâtıma Hatun, haksız yere eliyle kendisine vurduğu gerekçesiyle, kayın biraderi Gömükbaşoğlu Memiş Reis'i dava etmiştir.[646] Muskas karyeli Süleyman oğlu Dursun ise, oğlu Ömer'i sebepsiz yere dövdüğü iddiasıyla, amcasından davacı olarak, şer'î hükümlere göre gerekenin yapılmasını talep etmiştir.[647] Ancak davacıların her ikisi de, darb iddialarını isbatlayamamışlardır.

f. Sahibinden İzinsiz Ağaç Kesme

Bu konuyla ilgili iki kayda rastlanılmaktadır. Kayıtlardan birine göre, Rize'nin Aspet (İyidere) karyesinden Karaalioğlu Hacı Temel, Rakıcıoğlu Kâşif Ağa'nın Betroz (Fıçıtaşı) karyesindeki meşeliğinden, kendisinin izni olmaksızın, 4 adet kestane ağacını kesmiştir. Kâşif Ağa da ağaçların kıymeti olan 50 kuruşu Hacı Temel'den alınca, aralarında alacak vereceğin kalmadığını mahkemede tescil ettirmişlerdir.[648] Diğer kayıtta ise, Setoz karyeli Memiş, izin almadan, amcasının oğlu Mustafa Ağa'nın bir adet ağacını kesmiştir. Mustafa Ağa, kesilen ağacının bedeli olan 20 kuruşu talep etmişse de, sonra bu talebinden vazgeçmiştir.[649]

g. Çocuğunu Terketme

H. 1286 (M. 1870) yılında meydana gelen ve mahkeme kayıtlarıyla tescil edilen bu olaya göre, tahminen bir aylık bebek, Rize'deki Orta Cami-i Şerif'in avlusuna bırakılmıştır. Bebeğin ailesi veya ne sebeple terkedildiği hakkında herhangi bir bilgi yoktur.[650] Aradan geçen bir yıl içerisinde, terkedilen bebeğin ailesinin bulunduğuna dair, incelediğimiz defterde herhangi bir kayda rastlanılmamaktadır.

---

[645] **R.Ş.S.**; 87b.
[646] **R.Ş.S.**; 115a.
[647] **R.Ş.S.**; 75a.
[648] **R.Ş.S.**; 92b.
[649] **R.Ş.S.**; 66a.
[650] **R.Ş.S.**; 35b, 71b.

Bunların yanı sıra, söz konusu yıllarda Rize halkı tarafından hoş görülmeyen ve toplumda huzursuzluğa sebep olan birtakım olayların daha yaşandığı görülmektedir. Bu olayları, kadınların kendilerine namahrem olan erkeklerle bir arada bulunmaları ve eşlerinin izni olmaksızın başkalarının evlerinde kalmaları,[651] yol üzerine ev inşa ederek yoldan geçişi engelleme,[652] dere mahalline ağaç dikerek suyun mecrasını değiştirme,[653] başkasının dükkânı önünde duvar inşa ederek dükkânın açılmasını engelleme,[654] sattığı malı sahibine teslim etmeden tekrar başkasına satma,[655] tarlalarda ortaklaşa kullanılan suyun mecrasını değiştirerek başkalarının kullanmasını engelleme,[656] emanet bırakılan eşyayı borcu karşılığında alacaklıya verme,[657] öteden beri geçiş hakkı olan kişilerin, tarlasından geçmesine izin vermeme[658] şeklinde ifade etmemiz mümkündür.

2. Güzel Ahlâka Dair Davranışlar

a. Ekonomik Destek Sağlama

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de yardımlaşmanın en güzel örneklerini iktisadî destek faaliyetlerinde görmemiz mümkündür. Söz konusu yıllarda Müslim gayr-i Müslim, kadın erkek, toplumun hemen her kesiminden insanın, borç-alacak münasebetinde bulunması, bu düşüncemizi doğrular mahiyettedir. Zira bu dönemde, Rize'de ihtiyaç sahibi pek çok kişiye borç verilmesinin yanı sıra,[659] verilen borcun vadesinin uzatılması[660] veya taksitlendirilmesi yoluyla,[661] borçluya ödemede

---

[651] **R.Ş.S.**; 4a, 38a, 65a.
[652] **R.Ş.S.**; 41b.
[653] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[654] **R.Ş.S.**; 26a.
[655] **R.Ş.S.**; 58a.
[656] **R.Ş.S.**; 35b-36a, 36a-b, 40a, 40b, 42a-b, 65b, 82a-b, 87b.
[657] **R.Ş.S.**; 126a-b.
[658] **R.Ş.S.**; 18b-19a, 24a-b, 66b-67a, 78b.
[659] **R.Ş.S.**; 2a, 2a, 6b, 7a-b, 9b, 9b-10a, 11b, 14a-b, 14b, 14b, 15b, 16a, 17b, 17b-18a, 19b, 22a-b, 22b, 23a, 23a, 23a, 24b, 24b-25a, 26a, 26a, 26a, 26a-b, 26b, 26b, 27a, 29b, 29b, 29b, 30a, 30b, 30b, 32b, 33a, 33a, 34a, 34b, 35b, 37b, 37b-38a, 38a, 38a, 38a, 38b, 39b, 40b, 40b, 42a, 42a, 42b, 42b, 43a-b, 44a, 44b, 45a, 45a, 45a-b, 45b-46a, 46a, 46a, 47a-b, 48b, 49b, 52a, 52a, 52b, 52b, 54a, 54a, 54a-b, 55b, 55b, 56a, 56b, 56b, 56b, 57a-b, 57b, 60a, 60a, 60a-b, 61b, 62b, 64a, 64b, 65a, 65a, 65b-66a, 67b, 68a, 68a, 70a, 70a, 71a, 71b, 71b, 71b, 73a, 73b, 74a-b, 75a, 75a, 75b, 76a, 76a, 76b, 77a, 77b, 78a-b, 80a-b, 81a, 81a, 83a, 83b, 84a, 84a, 85a, 85a, 85a-b, 86b, 88a, 88a, 88b-89a, 89a, 89b, 90a, 90a, 90a, 90b, 90b, 91b, 92a, 92a, 92a, 93b, 93b-94a, 95a, 97a, 98b, 101b, 102a, 103a, 104a-b, 106b-107a, 107a, 109b, 112a, 113a, 113a, 113a, 113a, 113b, 114a, 114a, 114a, 114b, 114b, 115b, 116a-b, 116b, 117a-b, 117b, 118a, 118a, 118b-119a, 119b, 121a, 122a, 122b, 122b-123a, 123b, 125b, 125b, 125b, 126a-b, 128b.
[660] **R.Ş.S.**; 40b, 41b, 101b, 110b, 116a.
[661] **R.Ş.S.**; 55a.

kolaylık sağlandığına, hatta taraflar arasında anlaşma sağlanarak, alacaklının kendi rızasıyla borcun miktarını düşürmesine de şahit olmaktayız.[662]

b. Terkedilmiş Çocuğu Sahiplenme

Bu konuyla ilgili tesbit ettiğimiz dava kaydına göre, H. 1286 (M. 1870) yılında Rize'deki Orta Cami-i Şerif'in avlusunda bulunan ve Hamide ismi verilen terkedilmiş bebek, Velkü (Erenköy) karyesinden Mustafa Çavuş'un eşi Fâtıma Hatun tarafından sahiplenilmiştir. Ancak Fâtıma Hatun, maddî yönden bebeğe bakacak imkâna sahip olmadığı için, mahkemeye başvurarak nafaka talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine Hamide'ye günlük 30 para nafaka tahsis edilmiştir.[663]

c. Sulh

Lügatte barış, barışma, barışıklık gibi anlamlara gelen sulh kelimesi, ıstılahta davacı ve davalının rızaları üzerine, aralarındaki çekişmeyi ortadan kaldıran bir akitten ibarettir.[664]

İncelediğimiz kayıtlarda sulh konusu, daha ziyade alacak-verecek davalarında karşımıza çıkmaktadır.[665] Bu davaların bir kısmında her iki tarafın da rızasıyla,[666] bir kısmında ise araya başkalarının girmesiyle,[667] davacı ile davalı arasında anlaşma sağlanarak, borcun miktarının düşürülmesi yoluna gidilmiştir. Bunun yanı sıra, Rize'de araziyle ilgili çeşitli anlaşmazlıklarda,[668] gasb davalarında,[669] menkul ve gayr-i menkullerin alım satımında,[670] boşanan eşlerin birbirlerinden bazı eşyalarını taleplerinde[671] ve vefat eden kişilerin vârislerinin miras taksimi sırasında[672] ortaya çıkan çekişmelerin, tarafların rızası veya aracılar vasıtasıyla sona erdirilerek, pek çok davanın sulhla sonuçlandığı görülmektedir.

---

[662] **R.Ş.S.**; 6b, 9b, 15a, 19b, 23a, 28a, 30b, 38a, 38b, 40b, 42a, 45a, 47a-b, 52a, 75a, 75b, 76a, 81a, 85b, 97b, 113a, 113b, 123a.
[663] **R.Ş.S.**; 35b, 71b.
[664] Bilmen, **age**, VIII, 5.; Sâmî, **age**, s.830.
[665] **R.Ş.S.**; 7b, 9b, 19b, 23a, 28a, 30b, 33a, 35a-b, 38a, 38b, 40b, 42a, 45a, 47a-b, 49b, 52a, 62a, 65a, 71b, 75a, 75b, 76a, 81a, 85b, 103a, 113a, 121b, 123a.
[666] **R.Ş.S.**; 7b, 9b, 19b, 23a, 28a, 38a, 38b, 40b, 42a, 45a, 52a, 75a, 75b, 76a, 81a, 85b.
[667] **R.Ş.S.**; 35a-b, 47a-b, 49b, 65a, 71b, 103a, 123a.
[668] **R.Ş.S.**; 13a-b, 16a-b, 38b, 49b, 78b, 83b-84a, 86b-87a.
[669] **R.Ş.S.**; 9a-b.
[670] **R.Ş.S.**; 58a, 77b-78a, 130a.
[671] **R.Ş.S.**; 24a, 32b, 32b, 32b-33a, 41a, 41a-b, 54a, 57b, 74b, 92a, 98a, 106a-b, 130b.
[672] **R.Ş.S.**; 8a-b, 33b, 37a, 41a, 50b-51a, 51a-52a, 59b, 62a-b, 65b-66a, 70a-b.

d. Muslihûn Tavassutu

İncelediğimiz dönem Rize'sinde, gerek aile fertleri ve akrabalar gerekse Rize halkı arasında çeşitli konularda birtakım anlaşmazlıkların yaşandığını söyleyebiliriz. Nakdî borçların yanı sıra alışverişten doğan borçların ödenmesi,[673] tarladan başkalarının geçişini engelleme ve başkasının tarlasında hak iddia etme,[674] boşanan eşlerin birbirlerinden mehir ve nafakalarıyla çeşitli eşyalarını talepleri,[675] vefat edenlerin geride bıraktıkları malların taksimi ve mirasçıların hak talebinde bulunması,[676] alım satım[677] ve hibe gibi konularda yaşanan bu anlaşmazlıkların pek çoğu,[678] "muslihûn tavassutu" şeklinde ifade edilen yolla yani anlaşmazlığa düşen tarafların arasına dürüstlüğü ve güvenilirliği ile bilinen kimselerin girmesiyle, tarafların lehine sonuçlandırılmıştır.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız hususların yanı sıra, söz konusu yıllarda Rize halkı arasında yardımlaşma ve güzel ahlâka dair davranışların başka örneklerini de görmemiz mümkündür. Bunları, sahip olduğu malın bir kısmını Allah rızası için vakfetme,[679] cami ve mescid gibi hayır eserleri yaptırma ve bunları halkın istifadesine sunma,[680] Rize'nin bazı köylerindeki meraların, köy halkı tarafından ortaklaşa kullanılması ve ahaliden kimsenin birbirinin hakkına müdahale etmemesi,[681] bazı şahısların arsalarını tekke ve telgraf binalarının yapılması için karşılıksız olarak vermeleri,[682] Rize'de tarla sahibi bazı kimselerin, tarlalarına gelen suyu müşterek kullanmaları,[683] maddî yönden zor durumda olan ailelerin çocuklarının karşılıksız olarak bakılması[684] ve evlerin inşa edilmesi sırasında mahremiyete dikkat edilmesi[685] şeklinde ifade edebiliriz.

---

673 **R.Ş.S.**; 47a-b.
674 **R.Ş.S.**; 24a-b, 78b, 86b-87a, 122a.
675 **R.Ş.S.**; 54a, 57b, 98a.
676 **R.Ş.S.**; 8a-b, 33b, 37a, 41a, 50b-51a, 59b, 70a-b, 73b-74a, 102b, 127a.
677 **R.Ş.S.**; 77b-78a, 130a.
678 **R.Ş.S.**; 35a-b.
679 **R.Ş.S.**; 97a.
680 **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 116a, 118b, 127a.
681 **R.Ş.S.**; 47a.
682 **R.Ş.S.**; 78a,111b.
683 **R.Ş.S.**; 56b-57a.
684 **R.Ş.S.**; 56b.
685 **R.Ş.S.**; 64b.

F. RİZE'DE KULLANILAN İSİM ÜNVAN ve LAKAPLAR

İncelediğimiz sicilden hareketle, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında, Rize'de gerek kadınlar gerekse erkekler tarafından kullanılan şahıs ve sülale isimleriyle, bazı ünvan ve lakaplar hakkında birtakım bilgilere ulaşabilmekteyiz. Bu ünvan ve isimlerin günümüz Rize'siyle de ilgi kurulmaya çalışılarak ortaya konulmasının, Rize'nin sosyal hayatının daha iyi anlaşılması bakımındana faydalı olacağı kanaatindeyiz.

1. İsimler

a. Sülale İsimleri

Abbasoğlu, Abdireisoğlu, Afacanoğlu, Ağlamışoğlu, Ahmedağaoğlu, Ahmedağanınoğlu, Ahmetçebioğlu, Ahmedoğulları, Akmehmedoğlu, Akreboğulları, Alemdaroğlu, Alemdarzâde, Alevaoğlu, Aliağaoğlu, Alicikoğlu, Aliçanoğlu, Alihanoğlu, Alihocaoğlu, Alireisoğlu, Altıkulaçzâde, Ameşoğlu, Araboğlu, Arbikoğlu, Ardaloğlu, Arnabudoğlu, Arnabudoğulları, Aspetoğlu, Aşıksüleymanoğlu, Aşlamacıoğlu, Atmacaoğlu, Avcıoğlu, Aynacıoğlu, Aynacıoğulları, Ayvazoğlu, Azaklıoğlu, Azmanoğlu, Bağdatlıoğlu, Balcıoğlu, Balevaoğlu, Baliçoğlu, Barutoğlu, Basdırmacıoğlu, Baskaboğlu, Başalioğlu, Başköylüoğlu, Başoğlu, Başömeroğlu, Battaloğlu, Bayrakdaroğlu, Bekâroğlu, Bekirbaşoğlu, Bekiroğlu, Berberalioğlu, Berberoğlu, Besiroğlu, Beşikcioğlu, Beşikcizâde, Beşincioğlu, Beşiroğlu, Beyazıdoğlu, Beyazoğlu, Bıçakçıoğlu, Bıçakoğlu, Bıyıklıoğlu, Bostancıalioğlu, Bostanoğlu, Boşnakoğlu, Boşnakoğulları, Bozikaoğlu, Buberoğlu, Buberoğulları, Bulutoğlu, Burnazoğlu, Bursalıoğlu, Canımhasanoğlu, Celiboğlu, Cemandanoğlu, Cenkcioğlu, Cerrahoğlu, Cevahiroğlu, Cibonunoğlu, Cimillioğlu, Cinanoğlu, Cincialioğlu, Civelekoğlu, Çaboğlu, Çakıroğlu, Çaklılıoğlu, Çalıkoğlu, Çamuralioğlu, Çavuşoğlu, Çebioğlu, Çekmişoğlu, Çelikoğlu, Çenbercioğlu, Çenkçiroğlu, Çepnioğlu, Çerkesoğlu, Çillioğlu, Çillimahmudoğlu, Çinçiroğlu, Çolakoğlu, Çomoğlu, Çuhniyaoğlu, Çuhniyaroğlu, Çuhtaroğlu, Dalkıranoğlu, Deliahmedoğlu, Delibaltaoğlu, Delihüseyinoğlu, Deliibrahimoğlu, Delimehmedoğlu, Delimustafaoğlu, Delioğlu, Deliömeroğlu, Dellaloğlu, Demetoğlu, Demiralioğlu, Demircioğlu, Demiroğlu, Dereoğlu, Dervişoğlu, Diğerbaşoğlu, Dilooğlu, Dilsizoğlu, Dişlioğlu, Dişlininoğlu,

Dizdaroğlu, Durmuşefendioğlu, Durukoğlu, Elekçioğlu, Eminoğlu, Emirahmedoğlu, Emiroğlu, Engeloğlu, Engirlioğlu, Eskitoğlu, Eyüboğlu, Fazlıoğlu, Ferhadoğlu, Fettahoğlu, Fındıkoğlu, Filargoçoğlu, Firaşoğlu, Firengioğlu, Fitozoğlu, Fuzulioğlu, Gençalioğlu, Gezmişoğlu, Giridlioğlu, Goliçoğlu, Gonceroğlu, Gonzeroğlu, Gömükbaşoğlu, Görüsoğlu, Güranoğlu, Gürcüoğlu, Gürgenlioğlu, Güvalioğlu, Güzoğlu, Ğarharoğlu, Ğolozluoğlu, Ğorsioğlu, Habiboğlu, Hacıabdurrahmanoğlu, Hacıahmedoğlu, Hacıalioğlu, Hacıbayrakdaroğlu, Hacıbilaloğlu, Hacıcevahiroğlu, Hacıefendioğlu, Hacıgençağazâde, Hacıhaliloğlu, Hacıhasanoğlu, Hacıibrahimzâde, Hacıismailoğlu, Hacılahanaoğlu, Hacımahmudoğulları, Hacımahmudzâde, Hacımehmedoğlu, Hacımemişoğlu, Hacımustafaoğlu, Hacınınoğlu, Hacıoğlu, Hacıoğulları, Hacıosmanoğlu, Hacıosmanoğulları, Hacıömeroğlu, Hacısakaoğlu, Hacıselimoğlu, Hacısolakoğlu, Hacışakiroğlu, Hacıtataroğlu, Hacıyakuboğlu, Haliloğlu, Haliloğulları, Halimoğlu, Hamzaçavuşoğlu, Hanioğlu, Hantaloğlu, Hantaloğulları, Hapamatoğlu, Harmanoğlu, Hasanağaoğlu, Hasanbaşoğlu, Hastaoğlu, Havyalıoğlu, Hocaoğlu, Hocoğlu, Hoçazoğlu, Hohologlu, Hohorioğlu, Hoşamoğlu, Hoşaroğlu, Hubyaroğlu, Hulkoğlu, Hurduluşoğlu, Husikaoğlu, Hutanınoğlu, Hutoğlu, Hutooğlu, Hutozoğlu, Hüseyinçebioğlu, Ilıcakoğlu, İbrahimağaloğlu, İbukaoğlu, İhtiyaroğlu, İksiloğlu, İlancıoğlu, İmamoğlu, İncemehmedoğlu, İslamoğlu, İsmailağaoğlu, İstafiloğlu, İvazoğlu, Kabaoğlu, Kabahorluoğlu, Kabiloğlu, Kaboğlu, Kaboğulları, Kabosmanoğlu, Kabosmanzâde, Kaçaloğlu, Kaçanoğlu, Kaçaranoğlu, Kaçaranoğulları, Kadıoğlu, Kadızâde, Kadoğlu, Kafkamelioğlu, Kaiçoğlu, Kakavanoğlu, Kakavanzâde, Kakşioğlu, Kalamozluoğlu, Kalçaoğlu, Kalçızâde, Kalevaoğlu, Kaliçzâde, Kalyoncuoğlu, Kanberoğlu, Kanburoğlu, Kanacaoğlu, Kandeoğlu, Kandiloğlu, Kangelioğlu, Kangeloğlu, Kanoğlu, Kansızoğlu, Kapselioğlu, Kaputoğlu, Karaahmedoğlu, Karaalioğlu, Karabulutoğlu, Karacaoğlu, Karacaoğulları, Karacıoğlu, Karaçengeloğlu, Karaderelioğlu, Karafazlıoğlu, Karahacıoğlu, Karahasanoğlu, Karahüseyinoğlu, Karaibrahimoğlu, Karakullukçuoğlu, Karamahmudoğlu, Karamahmudoğulları, Karamanoğlu, Karamehmedoğlu, Karamustafaoğlu, Karaosmanoğlu, Karaömeroğlu, Karaömeroğulları, Karasolakoğlu, Karaşitoğlu, Karavinoğlu, Karpuzoğlu, Karoğlu, Kartoğlu, Kasbaroğlu, Kaşmiroğlu, Katşaroğlu, Kavalcıoğlu, Kavaloğlu, Kavaroğlu, Kavrakoğlu, Kayışoğlu, Kazdaloğlu, Kazgancıoğlu, Kazmaoğlu, Kebabcıoğlu, Kekezoğlu, Kelahmedoğlu, Kelalioğlu,

Kelerlioğlu, Keleşağaloğlu, Keşkinoğlu, Kırımlıoğlu, Kıroğlu, Kısıroğlu, Kızıloğlu, Kızılgözoğlu, Kilerlioğlu, Kirişoğlu, Kirişoğulları, Kitabsızoğlu, Kitabsızoğulları, Kocamanoğlu, Kocokdıroğlu, Koçalioğlu, Koçaloğlu, Koçazoğlu, Kolayoğlu, Kolçakoğlu, Kolçıismailoğlu, Kolevaoğlu, Koloğlu, Komeslioğlu, Komesoğlu, Komisoğlu, Konciloğlu, Konoömeroğlu, Kopuzoğlu, Korçamoğlu, Koşununoğlu, Kotiloğlu, Kotriloğlu, Köralioğlu, Köribrahimoğlu, Köroğlu, Kösemehmedoğlu, Köseninoğlu, Köseoğlu, Köseömeroğlu, Kubatoğlu, Kudimanoğlu, Kukuçaoğlu, Kukuçoğlu, Kukudoğlu, Kukuloğlu, Kulakoğlu, Kulaksızoğlu, Kulioğlu, Kulömeroğlu, Kumanikoğlu, Kumuşoğlu, Kunduloğlu, Kunduzoğlu, Kurçamoğlu, Kurdooğlu, Kuriloğlu, Kurkoğlu, Kuroğulları, Kurukoğlu, Kurunoğlu, Kutiroğlu, Kutremitoğulları, Kutrininoğlu, Kutrioğlu, Kuvaroğlu, Kuzalioğlu, Küçükalioğlu, Küçükhacımemişoğlu, Küçükhacımemişoğulları, Küçükhüseyinoğlu, Küçükislamoğlu, Küçükmehmedoğlu, Küçükmustafaoğlu, Küçükosmanoğlu, Küçükömeroğlu, Küpelioğlu, Kürdoğlu, Kürkçüoğlu, Kürtoğlu, Kürüsoğlu, Lafzanoğlu, Lahanaoğlu, Lavasoğlu, Lazoğlu, Lazzâde, Lerozluoğlu, Levendoğlu, Likevaoğlu, Likoğlu, Likonunoğlu, Maçulacıoğlu, Ma‘danoğlu, Mağriblioğlu, Mahanoluoğlu, Mahuralıoğlu, Maioğlu, Makrioğlu, Mamatioğlu, Mamuşoğlu, Mamuşoğulları, Manavoğlu, Mandevoğlu, Mandoloğlu, Manlelioğlu, Mapsunoğlu, Mataraoğlu, Mataracızâde, Matrikoğlu, Mayisoğlu, Mazlumoğlu, Meditoğlu**,** Medyenoğlu, Mehmedbaşoğlu, Melekoğlu, Memioğlu, Menaroğlu, Mengeneoğlu, Menteşeoğlu, Mercanoğlu, Merdoğlu, Merzifonîzâde, Metinoğlu, Metininoğlu, Metioğlu, Metodoğlu, Metonunoğlu, Metooğulları, Metozâde, Miçoğlu, Mimikaoğlu, Mimoğlu, Mizelioğlu, Mizelioğulları, Molioğlu, Mollaabdioğlu, Mollaahmedoğlu, Mollaalioğlu, Mollabekiroğlu, Molladelioğlu, Molladelioğulları, Molladervişoğlu, Molladurmuşoğlu, Mollaeyüboğlu, Mollahüseyinoğlu, Mollaibrahimoğlu, Mollakeleşoğlu, Mollamehmedoğlu, Mollamustafaoğlu, Mollanınoğlu, Mollaosmanoğlu, Mollaömeroğlu, Mollaömerzâde, Mollasaidoğlu, Moraloğlu, Morgiloğlu, Morgüloğlu, Morioğlu, Morininoğlu, Mumuloğlu, Murmuzoğlu, Murtezaoğlu, Murzioğlu, Musanınoğulları, Musibetoğlu, Musluoğlu, Musluoğulları, Mustafayazıcıoğlu, Müftizâde, Nalkıranoğlu, Nevruzoğlu, Nimetoğlu, Norozoğlu, Ofluoğlu, Oğuzoğlu, Ormanoğlu, Osmanağanınoğlu, Osmanyazıcıoğlu, Öksüzoğlu, Öksüzoğulları, Öksüzömeroğlu, Ömeroğulları, Ömerzâde, Paliçoğlu, Papakiroğlu, Peçeoğlu, Pehlivanoğlu, Pehlivanoğulları, Penciloğlu, Pendazoğlu,

Pervanınoğlu, Pırpıroğlu, Piçaoğlu, Pilaçoğlu, Piroğulları, Poryazoğlu, Pulihozluoğlu, Punburoğlu, Purpuroğlu, Puskiroğlu, Puşküloğlu, Puşuroğlu, Rakıcıoğlu, Rakıcıoğulları, Razioğlu, Rebioğlu, Sabuncuoğlu, Sadıkoğlu, Sağoğlu, Sağuroğlu, Sağuroğulları, Sakanınoğlu, Sandalcıoğlu, Sandıkçıoğlu, Sarğanoğlu, Sarıahmedoğlu, Sarıhasanoğlu, Sarıibrahimoğlu, Sarımahmudoğlu, Sarımehmedoğlu, Sarımustafaoğlu, Sarıoğlu, Sarıosmanoğlu, Sarıömeroğlu, Satıroğlu, Sedeflioğlu, Seferoğlu, Seferoğulları, Seğmenoğlu, Sekmanoğlu, Semizoğlu, Seraseroğlu, Serdaroğlu, Sermekeşoğlu, Sermetoğlu, Seyranoğlu, Seyyidoğlu, Sıkrıkalioğlu, Sıkriklioğlu, Sımaroğlu, Sırhanoğlu, Silyanoğlu, Sipahioğulları, Sipâhizâde, Sirkecioğlu, Sofialioğlu, Sofiahmedoğlu, Sofioğlu, Solakoğlu, Suyabatmazoğlu, Sükasoğlu, Süleymanoğlu, Süleymanağaoğlu, Şadoğlu, Şahinoğlu, Şamataoğlu, Şamlıoğlu, Şamlıoğulları, Şamşalıoğlu, Şapuroğlu, Şehirlioğlu, Şerahoğlu, Şeremetoğlu, Şerifoğlu, Şerifzâde, Şeyhoğlu, Şişmanoğlu, Şomaroğlu, Şotioğlu, Tabakoğlu, Tafanınoğlu, Tanpuzoğlu, Tarakçıoğlu, Taşcıoğlu, Tataroğlu, Tatoğlu, Taviloğlu, Tenkaloğlu, Terlioğlu, Terziahmedoğlu, Terzialioğlu, Terzihacımustafaoğlu, Terzioğlu, Timurcuoğlu, Tiryakioğlu, Topalmahmudoğlu, Topaloğlu, Topçuoğlu, Toposmanoğlu, Topuzoğlu, Torlakoğlu, Torpioğlu, Trabzonluoğlu, Trabzonluoğulları, Tulakoğlu, Tulaoğlu, Tulanınoğlu, Tulumcuoğlu, Turanoğlu, Turaoğlu, Turidoğlu, Turidzâde, Turnaoğlu, Turzoğlu, Turuzoğlu, Tuzcuzâde, Tüfenkcioğlu, Tüfenkcioğulları, Tüylioğlu, Tüysüzoğulları, Uskuroğlu, Ustaahmedoğlu, Ustaoğlu, Ustaosmanoğlu, Ustaömeroğlu, Uzunabdioğlu, Uzunahmedoğlu, Uzuneminoğlu, Uzunhasanoğlu, Uzunmustafaoğlu, Uzunosmanoğlu, Uzunömeroğlu, Vanlıoğlu, Vanlıoğulları, Vardalaoğlu, Vardalıoğlu, Varelcioğlu, Vecoğlu, Veliismailoğlu, Velioğlu, Vezireoğlu, Veziroğlu, Yabancıoğlu, Yanaloğlu, Yanıkoğlu, Yankıoğlu, Yavaşoğlu, Yazıcı, Yazıcıoğlu, Yedibelaoğlu, Yelkencioğlu, Yetimoğlu, Yıldırımoğlu, Yoğurancıoğlu, Yomakoğlu, Zağimoğlu, Zangaroğlu, Zankaroğlu, Zehiroğlu, Zehiroğulları, Zelikoğlu, Zirhoğlu, Zirhzâde, Zimmetoğlu ve Zurnacıoğlu, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de kullanılan sülale isimlerinden tesbit edebildiklerimizdir.

Trabzon'un fethiyle birlikte, Trabzon ve çevresindeki topraklar, Osmanlı hâkimiyetine girdikten sonra, Fatih Sultan Mehmed ve Yavuz Sultan Selim zamanlarında, Osmanlı topraklarından pek çok aile, bu bölgeye yerleştirilmiştir. Bu

aileler içerisinde, geldikleri yeri sülale ismi olarak kullananların varlığı, Rize'de tesbit edebildiğimiz sülale isimlerinden bazılarının kökeni hakkında bilgi sahibi olmamızı mümkün kılmaktadır. Buna göre, kayıtlarda Arnabudoğlu,[686] Arnabudoğulları,[687] Boşnakoğlu[688] ve Boşnakoğulları[689] olarak geçen ailelerin, Balkanlardan Trabzon'a gönderilen Arnavut ve Boşnaklardan olduklarını söyleyebiliriz. Karamanoğlu sülale adını taşıyanlar,[690] Fatih'in Karaman Beyliği'ni Osmanlı topraklarına katmasıyla, bu bölgeden Trabzon ve çevresine iskân edilen ailelerdendir. Bağdatlıoğlu,[691] Çolakoğlu,[692] Fettahoğlu,[693] Küçükalioğlu,[694] Solakoğlu[695] ve Vanlıoğlu[696] aile adını taşıyanlar, Yavuz Sultan Selim'in, Dulkadiroğulları Beyliği'ne son vermesiyle, bu beylikten bölgeye gönderilen aileler arasındadır. Ahmedoğulları[697] ve Hacıoğulları[698] akraba isimlerini taşıyanlar ise, Akkoyunlulara son verilmesinin ardından, Trabzon ve civarına yerleştirilen boylardandır. Çepnioğlu sülale ismi de,[699] 24 Oğuz boyundan biri olan Çepnilerden gelmektedir.[700]

Kayıtlarda tesbit edebildiğimiz pek çok sülale isminin, günümüzde Rize'nin çeşitli köy ve mahallelelerinde soyadı olarak kullanıldığını söyleyebiliriz.[701] Bunlar arasında, incelediğimiz dönemdeki şekliyle kullanılanlar olduğu gibi, birtakım değişikliklere uğrayanlar da vardır. Bazı sülale isimleri ise, sonlarındaki oğlu veya oğulları kelimelerinin kaldırılması suretiyle kullanılmaktadır. Söz konusu sülale isimlerinin günümüzde ne şekilde kullanıldığını tablo halinde vermeyi uygun görüyoruz:

---

[686] **R.Ş.S.**; 15a, 33b-34a, 34a, 45a, 46b, 47a, 88b, 90b, 122b-123a.
[687] **R.Ş.S.**; 15a.
[688] **R.Ş.S.**; 13b, 29b, 86b-87a.
[689] **R.Ş.S.**; 13b.
[690] **R.Ş.S.**; 24b, 32b, 58b-59a.
[691] **R.Ş.S.**; 96b.
[692] **R.Ş.S.**; 8b, 22a, 37a-b, 38b-39a, 54a-b, 67a-b, 80a, 81a, 84a, 91b, 92a, 105b, 106a.
[693] **R.Ş.S.**; 68b-69a.
[694] **R.Ş.S.**; 40b, 41a, 42b, 51a-52a, 63b, 87b, 92a, 96a-b, 110a-b.
[695] **R.Ş.S.**; 75b, 83a.
[696] **R.Ş.S.**; 126a-b.
[697] **R.Ş.S.**; 93b.
[698] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[699] **R.Ş.S.**; 40a, 57b, 78a.
[700] Mehmet Bilgin, **Doğu Karadeniz Tarih Kültür İnsan**, Ötüken Yayınları, İstanbul 2007, s.191-198.
[701] **Rize Alfabetik Telefon Rehberi**, Oğul Gazetecilik ve Basın, İstanbul 1996, s.1-102.

Sülale Adı	Bugünkü Şekli	Sülale Adı	Bugünkü Şekli
Abbasoğlu	Abbas	Abdireisoğlu	Abdireis
Afacanoğlu	Afacanoğlu	Ahmedoğulları	Ahmetoğlu
Akmehmedoğlu	Akmehmet	Alemdaroğlu	Alemdar
Alevaoğlu	Aleva	Alicikoğlu	Alicikoğlu
Altıkulaçoğlu	Altıkulaç	Araboğlu	Arapoğlu
Arbikoğlu	Arabikoğlu	Ardaloğlu	Ardal
Aşlamacıoğlu	Aşlamacı	Atmacaoğlu	Atmaca
Avcıoğlu	Avcı	Aynacıoğlu/oğulları	Aynacı
Ayvazoğlu	Ayvaz	Azaklıoğlu	Azaklı
Azmanoğlu	Azman	Bağdatlıoğlu	Bağdatlı
Balcıoğlu	Balcı-Balcıoğlu	Barutoğlu	Barutoğlu
Başoğlu	Başoğlu	Başömeroğlu	Başömer
Battaloğlu	Battal	Bayrakdaroğlu	Bayraktaroğlu
Bekâroğlu	Bekâr	Bekiroğlu	Bekir-Bekiroğlu
Berberoğlu	Berber-Berberoğlu	Beşikcioğlu	Beşikçi
Beşiroğlu	Beşir	Beyazıdoğlu	Beyazıt
Bıçakçıoğlu	Bıçakçı	Bıyıklıoğlu	Bıyık-Bıyıklı
Bostanoğlu	Bostan	Bursalıoğlu	Bursalı
Buberoğlu	Biber-Biberoğlu	Bulutoğlu	Bulut
Canımhasanoğlu	Canım-Canımoğlu	Cemandanoğlu	Camadanoğlu
Cerrahoğlu	Cerrah-Cerrahoğlu	Cevahiroğlu	Cevahir
Civelekoğlu	Civelek	Çakıroğlu	Çakır-Çakıroğlu
Çalıkoğlu	Çalık-Çalıkoğlu	Çavuşoğlu	Çavuş-Çavuşoğlu
Çebioğlu	Çebi	Çekmişoğlu	Çekmiş
Çelikoğlu	Çelik	Çenbercioğlu	Çemberci
Çepnioğlu	Çepni-Çepnioğlu	Çillioğlu	Çilli
Çolakloğlu	Çolak-Çolakoğlu	Çomoğlu	Çomoğlu
Çuhniyaoğlu	Çuhniyaoğlu	Delibaltaoğlu	Delibalta
Dellaloğlu	Delal	Demetoğlu	Demet
Demiroğlu	Demir	Demircioğlu	Demirci
Dereoğlu	Dere	Dervişoğlu	Dervişoğlu
Dilsizoğlu	Dilsiz-Dilsizoğlu	Dişlioğlu	Dişli

Dizdaroğlu	Dizdar	Durmuşefendioğlu	Durmuşoğlu
Eminoğlu	Eminoğlu	Emiroğlu	Emiroğlu
Eyüboğlu	Eyüpoğlu	Fazlıoğlu	Fazlıoğlu
Ferhadoğlu	Ferhatoğlu	Fettahoğlu	Fettahoğlu
Gezmişoğlu	Gezmiş	Giridlioğlu	Girit
Gürcüoğlu	Gürcü-Gürcüoğlu	Güvalioğlu	Güveli-Güven
Habiboğlu	Habipoğlu	Hacıalioğlu	Hacıalioğlu
Hacıefendioğlu	Hacıefendioğlu	Hacıgençağazâde	Hacıgençağaoğlu
Hacıhasanoğlu	Hacıhasanoğlu	Hacıoğlu	Hacıoğlu
Hacmustafaoğlu	Hacımustafaoğlu	Hacıosmanoğlu	Hacıosmanoğlu
Hacıömeroğlu	Hacıömeroğlu	Hamzaçavuşoğlu	Hamzaoğlu
Hanioğlu	Hanoğlu	Hantaloğlu	Hantal
Hasanbaşoğlu	Hasanbaşoğlu	Havyalıoğlu	Havyalıoğlu
Hocaoğlu	Hocaoğlu	Hurduluşoğlu	Kurtuluş
Hutoğlu-Hutooğlu	Hut-Hutoğlu	Hüseyinçebioğlu	Hüseyinoğlu
İbukaoğlu	İbuk	İhtiyaroğlu	İhtiyar
İlancıoğlu	Yılancıoğlu	İmamoğlu	İmamoğlu
İslamoğlu	İslam-İslamoğlu	İncemehmedoğlu	İncemehmetoğlu
İsmailağaoğlu	İsmailoğlu	Kabaoğlu	Kaba
Kabiloğlu	Kabil	Kaboğlu	Kaboğlu
Kaçaranoğlu	Kaçaran	Kadıoğlu	Kadıoğlu
Kakavanoğlu	Kalkavanoğlu	Kakşioğlu	Kakşi
Kalcıoğlu	Kalçıoğlu	Kalçaoğlu	Kalça
Kalyoncuoğlu	Kalyoncu	Kanberoğlu	Kanberoğlu
Kanburoğlu	Kambur	Kandiloğlu	Kandil
Kangeloğlu	Kangel	Kanoğlu	Kanoğlu
Kansızoğlu	Kansızoğlu	Karaahmedoğlu	Karaahmetoğlu
Karalioğlu	Karaali	Karabulutoğlu	Karabulut
Karacaoğlu	Karaca	Karadereliоğlu	Karadereli
Karafazlıoğlu	Karafazlı	Karahasanoğlu	Karahasanoğlu
Karaibrahimoğlu	Karaibrahimoğlu	Karamahmudoğlu/oğulları	Karamahmutoğlu
Karamehmedoğlu	Karamehmetoğlu	Karamustafaoğlu	Karamustafaoğlu
Karaosmanoğlu/oğulları	Karaosmanoğlu	Karavinoğlu	Karavin

Kasbaroğlu	Kasparoğlu	Kavalcıoğlu	Kavalcı
Kayışoğlu	Kayış	Kazdaloğlu	Kazdal
Kazgancıoğlu	Kazancı	Kelerlioğlu	Keler
Keleşağaoğlu	Keleş-Keleşoğlu	Keşkinoğlu	Keskin
Kısıroğlu	Kısır	Kocamanoğlu	Kocaman
Koçalioğlu	Koçali	Koçaloğlu	Koçal
Kolayoğlu	Kolay	Kolçıismailoğlu	Kolcuoğlu
Kopuzoğlu	Kopuz	Kotiloğlu	Kotil-Kotiloğlu
Köroğlu	Köroğlu	Köseoğlu	Köse-Köseoğlu
Kukuloğlu	Kukul	Kulaksızoğlu	Kulaksız
Kumuşoğlu	Kumuşoğlu	Küçükislamoğlu	Küçükislamoğlu
Küçükmustafaoğlu	Küçükmustafa	Kürkçüoğlu	Kürkçü
Levendoğlu	Leventoğlu	Likoğlu	Lik
Ma‘danoğlu	Maden	Makrioğlu	Makıroğlu
Mamatioğlu	Mamati	Mamuşoğlu/oğulları	Mamuş
Manavoğlu	Manavoğlu	Mandevoğlu	Mandev-Mendev
Mataracızâde	Mataracı	Meditoğlu	Medetoğlu
Mehmedbaşoğlu	Mehmetbaşoğlu	Mengenoğlu	Mengen
Mercanoğlu	Mercan	Merdoğlu	Mert-Mertoğlu
Metinoğlu	Metin	Metooğlu	Metoğlu
Mollaibrahimoğlu	Mollaibraihmoğlu	Mollamehmedoğlu	Mollamehmetoğlu
Mollaömeroğlu	Mollaömeroğlu	Morgiloğlu	Morgil
Morgüloğlu	Morgül	Murtezaoğlu	Murteza
Murzioğlu	Murzoğlu	Musanınoğulları	Musaoğlu
Musluoğlu	Musluoğlu	Nalkıranoğlu	Nalkıranoğlu
Ofluoğlu	Oflu-Ofluoğlu	Oğuzoğlu	Oğuz
Osmanağanınoğlu	Osmanağoğlu	Öksüzoğlu	Öksüz
Ömeroğulları	Ömeroğlu	Paliçoğlu	Paliç
Papakiroğlu	Papaker	Peçeoğlu	Peçe
Pehlivanoğlu/oğulları	Pehlivan	Piroğulları	Piroğlu
Poryazoğlu	Poyraz	Rakıcıoğlu/oğulları	Rakıcı
Sabuncuoğlu	Sabuncu	Sadıkoğlu	Sadıkoğlu
Sağuroğlu/oğulları	Sağıroğlu	Sakanınoğlu	Saka

Sandalcıoğlu	Sandalcılar	Sandıkçıoğlu	Sandıkçı
Sarıahmedoğlu	Sarıahmetoğlu	Sarıhasanoğlu	Sarıhasanoğlu
Sarıibrahimoğlu	Sarıibrahim	Sarımehmedoğlu	Sarımehmetoğlu
Sarıoğlu	Sarı-Sarıoğlu	Satıroğlu	Satır-Satıroğlu
Seferoğlu/oğulları	Seferoğlu	Seğmenoğlu	Seymenoğlu
Semizoğlu	Semiz	Serdaroğlu	Serdar
Silyanoğlu	Silyan	Sipahioğlu/oğulları	Sipahi-Sipahioğlu
Sofioğlu	Sofi-Sofuoğlu	Solakoğlu	Solak-Solakoğlu
Suyabatmazoğlu	Suyabatmaz	Sükasoğlu	Sukas
Şadoğlu	Şad-Şadoğlu	Şahinoğlu	Şahin-Şahinoğlu
Şamlıoğlu	Şamlı-Şamlıoğlu	şehrlioğlu	Şehirli
Şerifoğlu	Şerifoğlu	Şişmanoğlu	Şişman
Tabakoğlu	Tabak	Tarakçıoğlu	Tarakçı
Taşcıoğlu	Taşçı-Taşçıoğlu	Tataroğlu	Tataroğlu
Tatoğlu	Tat-Tatoğlu	Taviloğlu	Tavil-Taviloğlu
Terzioğlu	Terzi-Terzioğlu	Tiryakioğlu	Tiryaki
Topaloğlu	Topal-Topaloğlu	Topçuoğlu	Topçu-Topçuoğlu
Topuzoğlu	Topuz	Torlakoğlu	Torlak
Torpioğlu	Torpi	Trabzonluoğlu	Trabzonlu
Tulaoğlu-Tulanınoğlu	Tula	Turidoğlu	Türüt
Tuzcuoğlu	Tuzcu-Tuzcuoğlu	Tüfenkcioğlu/oğulları	Tüfekçi
Tüylioğlu	Tüylü-Tüylüoğlu	Tüysüzoğlu/oğulları	Tüysüz
Ustaoğlu	Usta-Ustaoğlu	Uzunhasanoğlu	Uzunhasanoğlu
Vanlıoğlu/oğulları	Vanlı-Vanlıoğlu	Velioğlu	Velioğlu
Veziroğlu	Veziroğlu	Yanıkoğlu	Yanık
Yavaşoğlu	Yavaş-Yavaşoğlu	Yazıcı	Yazıcı-Yazıcılar
Yazıcıoğlu	Yazıcıoğlu	Yetimoğlu	Yetim-Yetimoğlu
Yıldırımoğlu	Yıldırım	Yomakoğlu	Yamak
Zağimoğlu	Zaimoğlu	Zehiroğlu/oğulları	Zehir-Zehiroğlu
Zirhoğlu	Zırh	Zurnacıoğlu	Zurnacı

Tablo 9: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'deki Sülale İsimleri İle Günümüzdeki Kullanımlarını Gösteren Tablo

b. Şahıs İsimleri

ba. Erkek İsimleri

İncelediğimiz dönemde Rize'de en sık kullanılan erkek isimleri, başta Ali, Ahmed ve Mustafa olmak üzere,[702] Abdullah, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Memiş, Mahmud, Osman, Ömer, Salih, Süleyman, Yakub ve Yusuf'tur. Abdulvehhab, Abdurrahman, Abdurrahim, Abdülaziz, Abdülhamid, Abdülkadir, Abdülkerim, Alaaddin, Arif, Behram, Bekir, Cafer, Cevahir, Durmuş, Dursun, Emin, Eyüb, Feyzi, Halid, Haşim, Hurşid, İdris, Kâmil, Mehmed Ali, Mikdad, Receb, Reşid, Rûşen, Sadullah, Şaban, Şakir, Tahir, Temel, Yahya, Yunus ve Zekeriyya, çok yaygın olmamakla birlikte, söz konusu dönemde Rize'de kullanılan isimler arasındadır.

Abbas, Abdi, Abdülhalim, Abdürrezzak, Âkif, Ali Rıza, Asım, Alişan, Arslan, Ataullah, Azmi, Bahadır, Battal, Beşir, Bilâl, Burhan, Cemal, Derviş, Dilâver, Durali, Edhem, Esad, Eşref, Faik, Feyzullah, Hakkı, Halil, Hamza, Harun, İshak, İslam, İlyas, İzzet, Kahraman, Kasım, Kâşif, Keleş, Kemal, Kibar, Lütfullah, Mansur, Mazhar, Mesud, Muharrem, Murad, Musa, Numan, Nurullah, Rahmi, Râşid, Rif'at, Rüstem, Sabit, Safer, Said, Sâkin, Salahaddin, Sedat, Selim, Seyfi, Şahin, Şerif, Şevki, Şeyhullah, Talib, Tayyar, Tayyib, Tevfik, Tufan, Vehbi ve Zîver isimleri ise, çok az erkek tarafından kullanılmıştır.

İncelediğimiz yıllarda Rize'de yaygın olarak kullanılan erkek isimlerinin, günümüzde de nisbeten yaygınlığını sürdürdüğünü söylememiz mümkündür. Ancak söz konusu dönemde kullanımı oldukça az olan Âkif, Ali Rıza, Bilal, Burhan, Cemal, Ethem, Hakkı, Kemal ve Murad isimlerine, günümüzde Rize'de daha sık rastlanılmaktadır.

Rize'de kullanılan erkek isimleri arasında, peygamber isimlerinin yanı sıra, Allah adıyla oluşturulan isimlerin sayı itibarıyla fazla oluşu; Receb, Şaban, Muharrem ve Safer gibi dînî ayların isim olarak kullanılışı, söz konusu dönemde Rize halkının dînî

[702] H. 1286-1287 (1869-1871) yılları arasında, Rize'de bu isimleri taşıyan 400'ün üzerinde şahıs tesbit edilmiştir.

hassasiyetini göstermesi bakımından önemlidir. Bununla birlikte kayıtlarda Ramazan ismine hiç rastlanılmayışı da, dikkat çekmektedir.

İncelediğimiz dönemde Rize'de erkek ismi olarak genellikle tek isim tercih edilmekle birlikte, nadiren de olsa, Ahmed Faik, Mehmed Kemal ve Mustafa Mikdad gibi iki isim kullanan erkeklere de rastlanılmaktadır.[703] Bununla birlikte kayıtlarda tesbit edebildiğimiz çift isimlerin çoğu, Rize halkına değil, kaim-i makam, kadıasker, kadı, nâib, kaza müdürü, emlâk kâtibi, sipahi ve meclis kâtibi gibi devlet erkânından olan şahıslara aittir.[704]

Erkek isimleriyle ilgili dikkatimizi çeken hususlardan biri de, incelediğimiz dönemde çok sayıda erkeğin, baba[705] veya baba tarafından dedeleriyle aynı ismi taşımalarıdır.[706] Dolayısıyla bu dönemde erkek çocuğa isim vermede, günümüzde de olduğu gibi, aile büyüklerinin isimlerinin etkili olduğunu söyleyebiliriz.

bb. Kadın İsimleri

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arası, Rize'de en sık rastlanılan kadın isimleri, başta Fâtıma olmak üzere, Âyişe, Cemile, Gülfe, Hadice, Hafize, Hamide, Havva, Rukiye, Şuşika, Ulviye, Zeliha ve Zeyneb'dir. Bunlar kadar yaygın olmasa da, Âkıle, Asiye, Emetullah, Emine, Fatuli, Fındıka, Gül'ıraz, Gülşe, Güvercin, Hanife, Hanume, Hasibe, Has Hatun, Hediye, Hicâbe, Menşûre, Nâile, Necibe, Nefise, Nokta, Nuriye, Penbe, Rabia, Rahime, Râzıye, Safiye, Şerife, Şîşe, Tevhide, Ümmügülsüm, Vesile, Yâsime ve Zarife isimleri de, Rize'de kullanılan kadın isimlerindendir.

Âdile, Belkıs, Celbiye, Cemâliye, Düriye, Esma, Fâtımatüzzehrâ, Fındık, Fidan, Firdevs, Gülbahar, Gülcemal, Hanım, Hayriye, Havva Sırma, Hille, Hüsnihal, İffet, Kadîre, Kadife, Menefşe, Mahbûbe, Melike, Meryem, Meşhûre, Miyase, Müzeyyen, Nadide, Nâfiye, Nâme, Narcihan, Narince, Nazife, Nebiye, Örfiye, Râife, Rebâbe, Refia, Refika, Sâkine, Saliha, Seher, Selime, Selvinaz, Seniye, Servinaz,

[703] **R.Ş.S.**; 45a-b, 110a, 110b.
[704] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 8a-b, 15b, 41a, 48b-49a, 70a-b, 74a-b, 82a-b, 86a, 98a, 111b, 121a.
[705] **R.Ş.S.**; 3a, 3a-4a, 4a-5a, 8b, 16b, 33a, 33b, 35b, 45a-b, 55a, 61b, 75a, 76b, 77b, 125a-b.
[706] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 5b-6a, 6a, 7a-b, 7b-8a, 8b, 10b, 17a, 17a-b, 18b-19a, 22a-b, 23b-24a, 25a, 28b, 32a, 38a, 38b-39a, 39a-b, 44a, 55b-56a, 60b, 67b, 69b, 73b-74a, 77a, 79b-80a, 82b, 85a-b, 85b, 92b, 96b, 100a-b, 100b, 103b, 104b-105a, 109a, 110b, 111a-b, 112b, 114b, 117a-b, 124b, 126a, 126b, 127b.

Seyyâre, Sırma, Şahsenem, Şemâile, Şirin, Tâhire, Tenzile, Zâide ve Zülfe isimlerine de, kayıtlarda bir veya iki yerde rastlanılmaktadır. Dolayısıyla bunların, Rize'de tercih edilen isimler arasında olmadığını söylememiz mümkündür.

Kayıtlarda Fâtıma olarak geçen isim, incelediğimiz dönem kadar yaygın olmasa da, Rize'de Fatma veya Fadime şeklinde kullanılmaya devam etmektedir. Bunun yanı sıra, Gülşe, Hamide, Necibe, Şerife, Şuşika ve Ulviye isimlerinin, nisbeten kullanımının azaldığını, Emine, Esma, Seher, Nuriye ve Zeynep isimlerinin ise, daha da yaygınlaştığını söyleyebiliriz.

Bu dönemde, erkek isimlerinde olduğu gibi, kadın isimlerinde de genellikle tek ismin tercih edildiği görülmektedir. Bizi böyle bir düşünceye sevkeden âmil, defterimizdeki çift isimli kadın sayısının altı kişiden ibaret olmasıdır.[707]

Kadın isimleriyle ilgili dikkatimizi çeken hususlardan biri de, Rize'de bazı kız çocuklarına isim verilirken, annelerinin yanı sıra, hala, teyze, babaanne gibi akrabalarından bazı kişilerin isimlerinin tercih edilmesidir.[708]

bc. Gayr-i Müslim İsimleri

Anastas, Arakil, Banika, Banoli, Dimitri, Filyo, Haraka, Haralam, Hristo, İstani, Kostanti, Lazar, Liba, Nanic, Naşita, Nikola, Pano, Piraşkoy, Simon, Yani, Yanika, Yaniko, Yorika ve Yorvan, incelediğimiz dönemde Rize'de yaşayan gayr-i Müslim erkeklere ait isimlerdir. Bunlar içerisinde, en sık rastlanılan isimler, Yani ve Yorika'dır. Erakil ve Naşita Ermenilere ait isimler olup, diğerleri Rumların kullandığı isimlerdir. Nuhye ise, Rize'de yaşayan gayr-i Müslim kadınlarla ilgili tesbit edebildiğimiz tek kadın isimdir.

2. Ünvanlar

İncelediğimiz dönemde Rize'de tesbit edebildiğimiz ünvanların hemen hepsi, erkekler için kullanılmıştır. Bu ünvanlara sahip erkeklerin toplumun hangi kesiminden oldukları ve meslekleri üzerinde bir değerlendirmeye gitmeden önce, söz konusu

[707] **R.Ş.S.**; 29a, 31b, 62b, 66a-b, 69a, 107a.
[708] **R.Ş.S.**; 10a, 36a, 37a-b, 44a-b, 50a, 69b, 71b, 72a, 79a-b, 87a, 99a-b, 106b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 123b-124a.

ünvanların yaygınlığını gösterebilmek amacıyla, bunları kullanan kişi sayısını tablo halinde vermeyi uygun görüyoruz:

Ünvanlar	**Kullanan Kişi Sayısı**
Ağa	147
Bey	17
Efendi	213
el-Hâc-Hacı	271
Halîfe	5
Molla	75
Reis	57
Seyyid	5
Şeyh	3

Tablo 10: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Kullanılan Ünvanlar İle Bu Ünvanlara Sahip Kişilerin Sayısını Gösteren Tablo

Tablo 10'da görüldüğü üzere, incelediğimiz dönem Rize'sinde, en çok kullanılan ünvan Hacı'dır. Kayıtlarda el-Hâc şeklinde de yer alan bu ünvan, İslâm toplumunda hac farizasını ifa eden kişiler için kullanılmaktadır. Bu dönemde haccın zorluğu ve birtakım maddî mükellefiyetler gerektirmesinden hareketle, Rize'de bu ünvan sahibi kişilerin, maddî durumlarının hacca gidebilecek kadar iyi olduğunu söylememiz mümkündür. Hacı ünvanına sahip kişilerden tesbit edebildiklerimiz arasında, bir de kadın bulunmaktadır. Hacı Zeyneb Hanım isimli bu kadın, aslen Rize'nin Kurâ-yı seb'a nahiyesinden olup, Dersaadet'e bağlı Beşiktaş'ta ikâmet etmektedir. H.1286 (M. 1869) yılında burada vefat etmiştir.[709]

İncelediğimiz kayıtlarda Hacı ünvanından sonra, en sık rastlanılan ünvan Efendi'dir. Bu ünvan Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfına mensup olanlarla, diğer bazı devlet ricali için kullanılmıştır.[710] XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de, daha geniş bir surette kullanılmaya başlanmıştır.[711] Rize'de Efendi ünvanına sahip kişilerden görev

[709] **R.Ş.S.**; 11b.
[710] Mithat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lugatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986, s.94.
[711] Pakalın, **age**, I. 506.

ve mesleklerini tesbit edebildiklerimiz, kadı,[712] nâib,[713] cerrah,[714] emlâk kâtibi,[715] emlâk memuru,[716] esnaf kethüdası,[717] evkaf müdür vekili,[718] kaim-i makam vekili,[719] kaza müdürü,[720] kaza müdürü vekili,[721] kaza müftüsü,[722] mahkeme kâtibi,[723] mahkeme mukayyidi,[724] Meclis-i De'âvî kâtibi,[725] Meclis-i De'âvî mukayyidi,[726] Meclis-i De'âvî mümeyyizi,[727] Meclis-i İdare azası,[728] İhtiyar Meclisi azası,[729] muharrir,[730] muhasebe mukayyidi,[731] muhtar,[732] nüfus mukayyidi,[733] telgraf memuru,[734] vilayet rusûmu mültezimi,[735] Asakir-i Zabtiye süvarisi[736] ve zabtiye neferatından ibarettir.[737] Dolayısıyla Rize'de Efendi ünvanının, geniş bir kullanım alanına sahip olduğunu ve bu ünvana sahip kişilerin, başta adlî olmak üzere, idarî ve askerî makamlarda görev yaptıklarını söylememiz mümkündür.

Hacı ve Efendi ünvanlarından sonra, Rize'de yaygın olan bir diğer ünvan Ağa'dır. Ağa ünvanı, Osmanlı askerî teşkilâtında en çok kullanılan ünvanlardan biridir. Bunun yanı sıra, saray teşkilâtında vazife gören bazı kişilerle, halkın ileri gelenleri, esnaf kethüda ve yiğitbaşıları ile taşra ayan ve eşrafı için de kullanılmıştır.[738] Elimizdeki sicil defterinde, bu ünvana sahip bazı kişilerin, diğer ünvanlarda da olduğu gibi, görev

---

[712] **R.Ş.S.**; 2a.
[713] **R.Ş.S.**; 8a-b, 15b, 41a, 67a-b, 70a-b, 98a, 111b-112a.
[714] **R.Ş.S.**; 48b.
[715] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[716] **R.Ş.S.**; 18a, 34a-b, 71b, 107a-b, 107b, 113a, 121b, 128a-b, 130b.
[717] **R.Ş.S.**; 112a.
[718] **R.Ş.S.**; 49b, 93a, 114a.
[719] **R.Ş.S.**; 16a-b.
[720] **R.Ş.S.**; 24a-b, 83b-84a.
[721] **R.Ş.S.**; 50a.
[722] **R.Ş.S.**; 18a, 31a.
[723] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 38b, 40a, 50a-b, 56b, 67a, 72b-73a.
[724] **R.Ş.S.**; 9b, 26b, 39b, 82b-83a, 112b, 122b.
[725] **R.Ş.S.**; 108a, 113a.
[726] **R.Ş.S.**; 108a, 122b.
[727] **R.Ş.S.**; 34a-b, 56b, 107b, 129a.
[728] **R.Ş.S.**; 48b-49a, 58b-59a, 107b.
[729] **R.Ş.S.**; 121a-b.
[730] **R.Ş.S.**; 3a.
[731] **R.Ş.S.**; 34a-b.
[732] **R.Ş.S.**; 62b, 90b.
[733] **R.Ş.S.**; 15a-b, 93a, 111b, 114a, 118b, 127a, 128a, 130a.
[734] **R.Ş.S.**; 78a.
[735] **R.Ş.S.**; 78b.
[736] **R.Ş.S.**; 102b.
[737] **R.Ş.S.**; 115b.
[738] Faruk Sümer, "Ağa", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1988, I, 452.; Sertoğlu, **age**, s.7.

ve meslekleri hakkında bilgi verilmemektedir. Bununla birlikte, kal'a gediği,[739] kaim-i makam vekili,[740] Meclis-i De'âvî azası,[741] Meclis-i De'âvî mümeyyizi,[742] Meclis-i İdare azası,[743] mübaşir,[744] mütevellî,[745] kaza müdürü,[746] kaza müdürü vekili,[747] nahiye müdürü,[748] zabtiye neferatı,[749] muhtar,[750] muhzır,[751] sipahi[752] ve tüccar,[753] Rize'de Ağa ünvanına sahip kişilerden görev ve mesleklerini tesbit edebildiklerimizdir. Bu mesleklerden hareketle, Ağa ünvanının, Rize'de daha çok devletin adlî ve idarî makamlarında görev yapan şahıslar için kullanıldığını söyleyebiliriz.

Tesbit edebildiğimiz diğer ünvanların, Rize'de toplumun hangi kesiminden insanlar için kullanıldığına dair bir sonuca varmak amacıyla, bu ünvanlara sahip kişilerin de görev ve meslekleri üzerinde durmayı uygun görüyoruz. Buna göre Rize'de Halîfe ve Molla* ünvanına sahip kişilerin, genellikle dînî görevliler arasında yer aldığını söyleyebiliriz. Zira imamlık,[754] hatiblik[755] ve mütevellîlik,[756] bu ünvanlara sahip olan kişilerin vazifeleri arasındadır. Bununla birlikte, İhtiyar Meclisi azası olduğu hâlde, Molla ünvanına sahip olan şahıslara da rastlanılmaktadır.[757] Rize'de Reis ünvanına sahip kişiler içerisinde, muhtar[758] ve İhtiyar Meclisi azası olmakla birlikte,[759] bu ünvanı kullanan şahısların çoğunun vazifesi hakkında bilgi sahibi olunamamaktadır. Ancak

---

[739] **R.Ş.S.**; 4a-5a.
[740] **R.Ş.S.**; 7a-b, 56b, 56b-57a, 68b-69a, 82a-b, 87b, 123b-124a, 129a.
[741] **R.Ş.S.**; 13a-b.
[742] **R.Ş.S.**; 34a-b, 78a, 90b.
[743] **R.Ş.S.**; 78a.
[744] **R.Ş.S.**; 6b.
[745] **R.Ş.S.**; 106a, 119b-120a.
[746] **R.Ş.S.**; 16b, 18b, 22b, 49a, 50b-51a, 86a.
[747] **R.Ş.S.**; 93a.
[748] **R.Ş.S.**; 13a-b, 51a-b.
[749] **R.Ş.S.**; 12b, 16b, 24a-b, 27a, 29b, 35b, 61a, 68a-b, 69a, 71a, 96a-b.
[750] **R.Ş.S.**; 86a, 90b, 93b, 108a-b, 126b.
[751] **R.Ş.S.**; 18a, 32a, 39a, 97b, 108a, 113a.
[752] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 59a-b, 64b, 83b-84a, 86a.
[753] **R.Ş.S.**; 22a-b.
* Lügatte alim, fâzıl ve fakih gibi anlamlara gelen molla kelimesi, "monla" şeklinde de yazılmıştır. Bu ünvan, Osmanlı Devleti'nde genellikle mevleviyet pâyesine ulaşan kadılarla, Süleymaniye müderrislerinden 300 akçelik kadılıklara tayin edilenler için kullanılmıştır. Ancak devletin son dönemlerinde, sosyal anlamda değer kaybına uğrayarak, medrese talebeleri için de kullanılır olmuştur. **Bkz.** Hamid Algar, "Molla", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2005, XXX, 238-239.; Pakalın, **age**, II, 549.
[754] **R.Ş.S.**; 30a, 97a, 114a, 116a, 118b, 127a, 128a.
[755] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 93a, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.
[756] **R.Ş.S.**; 99a.
[757] **R.Ş.S.**; 104a-b.
[758] **R.Ş.S.**; 88b-89a.
[759] **R.Ş.S.**; 90b.

bazı kaptanlarla sandal sahibi şahısların da bu ünvanı kullandıkları görülmektedir.[760] Aynı şekilde Bey* ünvanına sahip kişilerin meslekleri hakkında da, fazla bir bilgi edinilememektedir. Bununla birlikte kaza kaim-i makamı,[761] kaza müdürü[762] ve sipahi gibi idarî görevliler,[763] bu ünvana sahip kişiler arasındadır.

Bilindiği üzere Seyyid, Peygamber Efendimiz'in torunu Hz. Hüseyin'in soyundan gelenler için kullanılan bir ünvandır.[764] İncelediğimiz dönem Rize'sinde kadı,[765] kaim-i makam,[766] mutasarrıf, muhasebe vekili[767] ve nâibler[768] için de bu ünvan kullanılmıştır. Ancak buradaki seyyid ünvanının, söz konusu kişilerin Hz. Peygamber'in soyundan geldiklerini ifade eden bir ünvan olarak kullanılıp kullanılmadığı kesin olarak bilinememektedir. Şeyh ünvanı da, bir tekkenin veya loncanın reisi anlamına gelmektedir.[769] İncelediğimiz dönemde Rize'de bu ünvana sahip dört şahıs bulunmaktadır.[770] Bu şahıslardan üçü, Kadiriye tarikatına mensuptur.[771]

Rize'de tesbit edebildiğimiz ünvan sahibi kişiler içerisinde, birden fazla ünvan kullananlar da bulunmaktadır. Buna göre, Hacı ünvanına sahip kişilerden pek çoğu, aynı zamanda Ağa[772] veya Efendi[773] ünvanına da sahiptir. Hacı ve Efendi ünvanlarının her ikisini de kullanan erkeklerden 9'u, aynı zamanda hafızdır.[774] Efendi ünvanına sahip

---

[760] **R.Ş.S.**; 9b, 82b, 103a.

* Bey ünvanı, Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinden itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Askerî ve mülkî memurlarla, büyük devlet adamlarının erkek çocukları için kullanılan bu ünvan, devletin sonlarına gelindiğinde daha da yaygınlaşmış olup, az çok bir mevki sahibi olan kişilerce de kullanılır olmuştur. **Bkz.** Pakalın, **age**, I, 213.

[761] **R.Ş.S.**; 2b, 35b, 36a-b, 58b-59a, 65a-b, 102b, 114b-115a, 116b-117a, 119b-120a.

[762] **R.Ş.S.**; 55b-56a, 59a-b, 86a.

[763] **R.Ş.S.**; 75b.

[764] Kazıcı, **Müesseseler Tarihi**, s.264.

[765] **R.Ş.S.**; 2a, 54b, 121a.

[766] **R.Ş.S.**; 2b, 4a-5a, 16a-b, 18b-19a, 20b-21a, 36a-b, 39b, 48b-49a, 65a-b, 68a-b.

[767] **R.Ş.S.**; 91a.

[768] **R.Ş.S.**; 121a.

[769] Devellioğlu, **age**, s.995.; Sertoğlu, **age**, s.324.

[770] **R.Ş.S.**; 72b, 111b.

[771] **R.Ş.S.**; 111b.

[772] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 9b, 11b, 13a-b, 14a-b, 18b, 20a, 22a-b, 26a, 26b, 29a, 32a, 38a, 38b, 49a, 51a-b, 58b-59a, 78a, 90b, 92b, 102a, 107a-b, 108a, 113a.

[773] **R.Ş.S.**; 2a, 6a, 8a, 8a-b, 9a-b, 13a-b, 13b, 16a-b, 18a, 23b-24a, 26a, 29a, 31a, 32a, 39b, 48b, 49a, 51a-52a, 54a, 54b, 55a, 60a-b, 70b, 71a, 78b, 80b, 84b, 86b, 88b-89a, 90a, 90b, 92b, 94b, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 98b, 101a, 102a, 104a-b, 105a, 106a, 107a-b, 107b, 108a, 108a-b, 110b, 111b-112a, 116b, 118b-119a, 121a-b, 122a, 123b-124a, 126a-b, 127b-128a, 130b.

[774] **R.Ş.S.**; 54b, 95b, 98b, 108a, 120b-121a.

kişilerden, 1'i molla,[775] 3'ü seyyid,[776] 4'ü şeyh,[777] 8'i de hafızdır.[778] Bey ünvanını kullanan şahıslardan ise, 2'si seyyiddir.[779]

Rize'de erkeklerin yanı sıra, kadınlar için kullanılan ünvanlar da bulunmaktadır. Ancak bunlardan tek tesbit edebildiğimiz Hanım ünvanıdır. Toplumda yüksek mevkideki kadınlar için kullanılan bu ünvana,[780] Rize'de sadece dört kadında rastlanılmaktadır.[781]

3. Lakaplar

Altıparmak,[782] Atmaca,[783] Cin,[784] Civelek,[785] Çakır,[786] Çalık,[787] Çebin,[788] Fındık,[789] Fitoz,[790] Genç,[791] Gömükbaş,[792] Gümüş,[793] İnce,[794] Jurnal,[795] Kara,[796] Kel,[797] Kör,[798] Köse,[799] Kuru,[800] Küçük,[801] Kürt,[802] Mamati,[803] Saka,[804] Taflı,[805] Topal[806] ve

[775] **R.Ş.S.**; 106a.
[776] **R.Ş.S.**; 2a, 54b, 121a.
[777] **R.Ş.S.**; 72b, 111b.
[778] **R.Ş.S.**; 15b, 26a, 80b, 92b, 98b, 99b, 107b, 108a-b.
[779] **R.Ş.S.**; 2b, 65a-b.
[780] Pakalın, **age**, I, 730.
[781] **R.Ş.S.**; 11b, 14a-b, 69b, 122a.
[782] **R.Ş.S.**; 32b, 55b-56a.
[783] **R.Ş.S.**; 81b.
[784] **R.Ş.S.**; 4a-5a.
[785] **R.Ş.S.**; 6a.
[786] **R.Ş.S.**; 22b, 80b-81a.
[787] **R.Ş.S.**; 13b.
[788] **R.Ş.S.**; 58b-59b.
[789] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 75b.
[790] **R.Ş.S.**; 27b.
[791] **R.Ş.S.**; 12b, 13b, 29b, 30a, 47a, 75b, 81b.
[792] **R.Ş.S.**; 51a.
[793] **R.Ş.S.**; 80a.
[794] **R.Ş.S.**; 64b.
[795] **R.Ş.S.**; 2a, 24b.
[796] **R.Ş.S.**; 30b, 51a, 67a-b, 75b.
[797] **R.Ş.S.**; 60a, 61a, 62a, 84a.
[798] **R.Ş.S.**; 75b.
[799] **R.Ş.S.**; 103b-104a.
[800] **R.Ş.S.**; 7a-b.
[801] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[802] **R.Ş.S.**; 20a, 5b, 65b, 67a-b, 101a, 114b, 115b.
[803] **R.Ş.S.**; 18a.
[804] **R.Ş.S.**; 82a.
[805] **R.Ş.S.**; 65a, 122a.
[806] **R.Ş.S.**; 91b, 105b, 106a.

Topçu,[807] Rize'de kullanılan lakaplardandır. Bu lakapların tamamı erkeklerle ilgili olup, genellikle isimlerden önce kullanılmışlardır.

II. RİZE'NİN EKONOMİK HAYATI

A. EKONOMİK FAALİYETLER

1. Borç-Alacak İlişkileri

İncelemekte olduğumuz sicilde, nakdî borç-alacak davalarıyla ilgili 180 kayıt bulunmaktadır.[808] Bu kayıtların çoğu, borcun ödenmemesi üzerine, alacaklı durumundaki kişinin mahkemeye başvurarak, alacağını talebiyle ilgilidir.[809] Tarafların genellikle ihtiyaç durumunda mahkemeye başvurmasından hareketle, Rize'de borç-alacak ilişkilerinin, sicilde yer alan kayıtlarla sınırlı olmadığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte tesbit edebildiğimiz kadarıyla, incelediğimiz dönemde Rize'de borç-alacak münasebetlerinin, toplumun hangi kesiminde ne ölçüde görüldüğünü şu şekilde gösterebiliriz:

---

[807] **R.Ş.S.**; 30a, 82a-b.

[808] **R.Ş.S.**; 2a, 2a, 6b, 7a-b, 9b, 9b-10a, 11b, 14a-b, 14b, 14b, 15b, 16a, 17b, 17b-18a, 19b, 22a-b, 22b, 23a, 23a, 23a, 24b, 24b-25a, 26a, 26a, 26a, 26a-b, 26b, 26b, 27a, 29b, 29b, 29b, 30a, 30b, 30b, 32b, 33a, 33a, 34a, 34b, 35b, 37b, 37b-38a, 38a, 38a, 38a, 38b, 39b, 40b, 40b, 42a, 42a, 42b, 42b, 43a-b, 44a, 44b, 45a, 45a, 45a-b, 45b-46a, 46a, 46a, 47a-b, 48b, 49b, 52a, 52a, 52b, 52b, 54a, 54a, 54a-b, 55b, 55b, 56a, 56b, 56b, 56b, 57a-b, 57b, 60a, 60a, 60a-b, 61b, 62b, 64a, 64b, 65a, 65a, 65b-66a, 67b, 68a, 68a, 70a, 70a, 71a, 71b, 71b, 71b, 73a, 73b, 74a-b, 75a, 75a, 75b, 76a, 76a, 76b, 77a, 77b, 78a-b, 80a-b, 81a, 81a, 83a, 83b, 84a, 84a, 85a, 85a, 85a-b, 86b, 88a, 88a, 88b-89a, 89a, 89b, 90a, 90a, 90a, 90b, 90b, 91b, 92a, 92a, 92a, 93b, 93b-94a, 95a, 97a, 98b, 101b, 102a, 103a, 104a-b, 106b-107a, 107a, 109b, 112a, 113a, 113a, 113a, 113a, 113b, 114a, 114a, 114a, 114b, 114b, 115b, 116a-b, 116b, 117a-b, 117b, 118a, 118a, 118b-119a, 119b, 121a, 122a, 122b, 122b-123a, 123b, 125b, 125b, 125b, 126a-b, 128b.

[809] **R.Ş.S.**; 2a, 2a, 6b, 7a-b, 9b-10a, 11b, 14b, 15b, 16a, 17b, 17b-18a, 19b, 22a-b, 22b, 23a, 23a, 23a, 24b, 26a, 26a, 26a-b, 26b, 27a, 29b, 29b, 30a, 30b, 30b, 32b, 33a, 34a, 34b, 35b, 37b, 37b-38a, 38a, 38a, 39b, 40b, 40b, 44a, 42a, 42a, 42a, 42b, 43a-b, 44b, 45a, 45a, 45a-b, 46a, 46a, 47a-b, 48b, 49b, 51a, 52a, 52a, 52b, 52b, 54a, 54a, 54a-b, 55b, 55b, 56a, 56b, 56b, 56b, 57a-b, 57b, 60a, 60a, 60a-b, 61b, 62b, 64a, 64b, 65a, 65a, 65b-66a, 67b, 68a, 68a, 70a, 70a, 71a, 71b, 71b, 73a, 73b, 74a-b, 75a, 75a, 75b, 76a, 76a, 76b, 77a, 77b, 80a-b, 81a, 81a, 83a, 83b, 84a, 84a, 85a, 85a, 85a-b, 86b, 88a, 88b-89a, 89b, 90a, 90a, 90b, 90b, 91b, 92a, 92a, 92a, 93b, 93b-94a, 95a, 97a, 98b, 102a, 103a, 104a-b, 106b-107a, 107a, 109b, 112a, 113a, 113a, 113a, 113a, 113b, 114a, 114a, 114a, 114b, 114b, 115b, 116a-b, 116b, 117a-b, 117b, 118a, 118a, 118b-119a, 119b, 121a, 122a, 122b, 122b-123a, 123b, 125b, 125b, 125b, 126a-b, 128b.

Sosyal Gruplar	Borç Veren	%	Borç Alan	%
Müslüman kadın	39	19.5	10	5.29
Gayr-i Müslim kadın	__	0	1	0.52
Müslüman erkek	79	39.5	121	64.02
Gayr-i Müslim erkek	14	7	9	4.76
Efendi	12	6	8	4.23
Ağa	13	6.5	9	4.76
Hacı	8	4	4	2.11
Reis	6	3	9	4.5
Molla	4	2	6	3.17
Askerî grup	6	3	10	5.29
Esnaf	10	5	__	0
Tüccar	4	2	__	0
Cerrah	1	0.5	__	0
Kaptan	4	2	2	1.05
Toplam	200	100	189	100

Tablo 11: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç Alıp Veren Sosyal Grupları Gösteren Tablo

Tablo 11'den anlaşılacağı üzere, incelediğimiz dönemde Rize'de, toplumun hemen her kesiminden insanın borç-alacak münasebetinde bulunduğu görülmektedir. Bu durumu, Rize'de paranın belirli şahısların elinde toplanmadığı ve zengin olup halka sürekli borç veren kişilerin olmadığı şeklinde yorumlayabiliriz. Bununla birlikte Rize'de borç alıp verenlerin büyük çoğunluğunu, Müslüman erkekler oluşturmaktadır. Esnaf ve tüccarların ise, tamamının borç veren grubunda bulunması dikkat çekmektedir. Askerî* kesime mensup farklı vazifelerdeki kişiler içerisinde, borç alanlar sayı itibariyle borç verenlerden fazladır. Dolayısıyla bu gruptaki kişilerin ekonomik durumlarının, pek de iyi olmadığını söylememiz mümkündür.

Hacı, Ağa, Efendi, Reis ve Molla ünvanlı Rize ileri gelenlerinin, borç-alacak münasebetlerinde belli bir yerinin olduğu görülmektedir. Zira toplumda mevki sahibi bu

kişiler, kendi aralarında borç alıp verdikleri gibi,[810] gayr-i Müslimlerle,[811] hatta kadınlarla da[812] borç-alacak münasebetinde bulunmuşlardır. Buna göre Paşayan (Çarşı) Mahallesi'nden Tuzcuzâde Reşid Ağa, Rizeli Hacı Mehmed Ağa'ya 50 kuruş borç vermiştir.[813] Romanoz (Hayrat) mahalleli Yani oğlu Haralam ismindeki gayr-i Müslim, H. 1287 (M. 1870) yılında Çiklenar (Sarayköy) karyesinden Mahmud oğlu Salih Reis'e 18 adet yüzlük mecidiye* altını (1800 kuruş) borç vermiştir.[814] Yine aynı köyden Lazoğlu Hacı Mehmed isimli şahıs ise, H. 1287 (M. 1870) yılında, Kayluklar (Çanakçeşme) karyeli Havva ve Yâsime ismindeki iki kız kardeşten 30 kuruş borç almıştır.[815]

Müslüman kadınlar, borç alan grubunda sayıca az olmakla birlikte, borç verenler içerisinde önemli bir yekûnu oluşturmaktadırlar. Zira kadınlar, karşılıklı borç-alacak münasebetinde bulundukları gibi,[816] yabancı erkeklerin yanı sıra[817] kendi aile fertlerine de[818] borç para vermişlerdir. Ayrıca aynı anda birden fazla kişiye borç veren kadınlara da rastlanılmaktadır.[819] Nitekim Rize'nin Mirakaloz (Hamidiye) karyesinden Şerife isimli kadın, H. 1287 (M. 1870) yılında Samrı (Kaplıca) mahalleli Fatıma'ya 100 kuruş borç vermiştir.[820] Yine aynı yıl Arkilikoz (Ekmekçiler) Mahallesi'nden Emetullah Hatun, Dervişoğlu Süleyman'a 10 kuruş borç vermiştir.[821] Kuzandinoz (Kurtuluş)

---

* Askerî, Osmanlı Devleti'nde reâyâdan ayrı olarak padişahın otoritesini temsil eden idareci, asker ve ulemadan oluşan sınıfı ifade etmektedir. **Bkz.** Halil Sahillioğlu, "Askerî", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1991, III, 488.

[810] **R.Ş.S.**; 2a, 7a-b, 9b-10a, 11b, 14a-b, 14b, 15b, 22a-b, 23a, 30b, 47a-b, 55b, 56a, 68a, 70a, 92a, 112a, 125b.

[811] **R.Ş.S.**; 27a, 39b, 81a, 110b, 122a, 125b.

[812] **R.Ş.S.**; 11b, 14a-b, 26a, 49b, 60a, 71b, 113b.

* Mecidiye, Osmanlı padişahı Sultan Abdülmecid'in adına basılan altın ve gümüş paraların genel adıdır. Yeni darbedilen altın mecidiyeler, 500 (beşyüzlük), 250, 100 (yüzlük), 50 (yarım) ve 25 (çeyrek) kuruşluk idi. Gümüş mecidiyeler ise, 20 kuruşluk (1 mecidiye), 10 kuruşluk (yarım mecidiye) ve 5 kuruşluk (çeyrek mecidiye) olarak darbedilmişti. Gümüş mecidiyeler halk arasında beyaz mecidiye veya sim mecidiye olarak da anılıyordu. **Bkz.** Ekrem Kolerkılıç, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Para**, Doğuş Ltd. Şirket Matbaası, Ankara 1958, s.131-132.; DİA, "Mecidiye", **DİA**, TDV Yayınları, Ankara 2003, XXVIII, 239.

[813] **R.Ş.S.**; 22a-b.

[814] **R.Ş.S.**; 122a.

[815] **R.Ş.S.**; 113b.

[816] **R.Ş.S.**; 33a, 84a, 92a,

[817] **R.Ş.S.**; 11b, 14a-b, 17b-18a, 26b, 33a, 34b, 37b-38a, 38b, 52b, 60a, 62b, 73a, 80a-b, 89b, 90a, 93b-94a, 113b, 116b, 128b.

[818] **R.Ş.S.**; 14a-b, 32b, 49b, 54a, 54a, 64b.

[819] **R.Ş.S.**; 33a, 37b-38a.

[820] **R.Ş.S.**; 84a.

[821] **R.Ş.S.**; 128b.

karyeli Hamide Hatun, H. 1287 yılında eşi Morgiloğlu Receb'e 80 kuruş borç vermiştir.[822] Kuvaroz (Sabuncular) karyeli Ümmügülsüm Hatun ise, H. 1286 (M. 1870) yılında aynı köyden altı kardeşe 1000 kuruş borç vermiştir.[823] Dolayısıyla Rize'de maddî durumu iyi olan kadınların, borç vererek serbest bir şekilde ekonomik faaliyette bulunduklarını söylememiz mümkündür.

Rize'de borç-alacak münasebetinde bulunan kişileri, mensup oldukları dine göre bir değerlendirmeye tâbi tuttuğumuzda, şöyle bir tabloyla karşılaşmaktayız:

Borç Veren Kişiler	**Sayı**	**%**
Müslüman→Müslüman	186	88.99
Müslüman→Gayr-i Müslim	5	2.39
Gayr-i Müslim→Gayr-i Müslim	8	3.82
Gayr-i Müslim→Müslüman	10	4.78
Toplam	209	100

Tablo 12: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç Alacak İlişkilerinin Din Gruplarına Göre Dağılımını Gösteren Tablo

Tablo 12'de görüldüğü üzere, incelediğimiz dönemde Rize'de borç-alacak münasebetlerinde, Müslümanlar % 88.99 oranıyla çoğunluğu oluşturmaktadır. Ancak sayıca az olmakla birlikte, gayr-i Müslimlerle Müslümanların da, birbirlerinden borç aldıkları görülmektedir. Bu şekilde farklı din grupları arasında meydana gelen borç-alacak ilişkilerinde, borcun talebi durumunda genellikle bir anlaşmazlığa düşülmediği gibi,[824] taraflar arasında sulha gidilerek alacaklının kendi isteğiyle borç miktarını düşürdüğüne de şahit olmaktayız.[825] Zira H. 1286 (M. 1870) yılında Romanoz (Hayrat) Mahallesi'nden Bıyıkoğlu Yorika, mahkemeye başvurarak Yapraklar karyeli Metooğlu Salih'e verdiği 815 kuruşu talep etmiştir. Salih de Yorika'ya olan borcunu ikrar etmiştir.[826] Aynı mahalleden Hamuratoğlu Nikola ise, İksenit (Kambursırt) mahalleli Bursalıoğlu Yunus'a 30 kuruş borç vermiştir. Nikola'nın rızası üzerine borcun 5 kuruşu

[822] **R.Ş.S.**; 64b.
[823] **R.Ş.S.**; 33a.
[824] **R.Ş.S.**; 26b, 27a, 44b, 52a, 56b, 56b, 71b, 83b, 103a, 113a, 114a.
[825] **R.Ş.S.**; 40b, 52a, 81a.
[826] **R.Ş.S.**; 52a.

sulh olmuştur.[827] Örnek olarak zikrettiğimiz davalardan hareketle, incelediğimiz dönemde Rize halkının, borç-alacak münasebetlerinde din gruplarına göre bir ayrıma gitmediğini ve Müslümanlarla gayr-i Müslimlerin borç alıp vermede birbirlerine güven duyduklarını söyleyebiliriz.

Rize'de toplumun farklı kesiminden insanlar arasında görülen borç-alacak ilişkilerine, aile fertleri[828] ve akrabalar arasında da[829] rastlamamız mümkündür. Zira Rize'nin Apancene (Esendere) karyesinden Hacıosmanoğlu Mustafa, H. 1286 (M. 1870) yılında, oğlu İsmail'e 30 kuruş,[830] Kuvaroz (Sabuncular) Mahallesi'nden Fındıka Hatun ise, H. 1287 (M. 1870) yılında amcası Ömer'e 10 kuruş borç vermiştir.[831] Bu konuda dikkatimizi çeken hususlardan biri de, akraba veya aile fertlerinden birine borç veren kişilerin, mahkemede alacak talebinde bulunurken, genellikle vekil tarafından temsil edilmeleridir.[832] Nitekim Gürgen karyeli Hacıömeroğlu Mustafa, oğlu Yemliha'ya verdiği 20 kuruş borcun talebi için, H. 1286 (M. 1870) yılında, Durmuşefendioğlu Molla Hasan'a vekâlet vermiştir.[833] Peripol (Pehlivan) Mahallesi sâkinelerinden Raife Hatun ise, babası Mehmed Efendi'ye verdiği borcu talep için, H. 1286 (M. 1870) yılında, nikâhlı eşi Suyabatmazoğlu Mehmed Şakir Efendi'ye vekâlet vermiştir.[834]

[827] **R.Ş.S.**; 52a.
[828] **R.Ş.S.**; 14a-b, 26a-b, 30b, 32b, 40b, 44a, 49b, 54a, 64a, 64b, 106b-107a, 107a, 118b-119a.
[829] **R.Ş.S.**; 54a.
[830] **R.Ş.S.**; 40b.
[831] **R.Ş.S.**; 54a.
[832] **R.Ş.S.**; 26a-b, 30b, 32b, 40b, 44a, 49b, 54a, 64a, 106b-107a, 107a, 118b-119a.
[833] **R.Ş.S.**; 44a.
[834] **R.Ş.S.**; 49b.

Borç-alacak davalarında tesbit edebildiğimiz nakdî borç miktarlarını, şu şekilde gösterebiliriz:

Borç Miktarı	**Adet**	**%**
0-50 kuruş	51	27.56
51-100 kuruş	23	12.43
101-200 kuruş	22	11.89
201-300 kuruş	22	11.89
301-400 kuruş	3	1.62
401-500 kuruş	13	7.02
501-1000 kuruş	23	12.43
1000 kuruş ve üzeri	28	15.13
Toplam	185	100

Tablo 13: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Borç-Alacak Miktarlarını Gösteren Tablo

Tablo 13'e göre, söz konusu yıllarda Rize'de borç miktarlarının, 0-50 kuruş ile 500 kuruş ve üzeri miktarlarda yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bunlar içerisinde tesbit ettiğimiz en düşük borç miktarı 10 kuruşken,[835] en yüksek borç miktarı, Rizeli Mollaömeroğlu Hacı Mustafa Ağa'nın, H. 1286 (M. 1870) yılında Harvel (Güzelköy) karyeli Tüylioğlu Salih Bayraktar'a borç olarak verdiği beş adet yüz Osmanlı lirasıdır.[836] Bu miktar da 50000 kuruşa tekabül etmektedir. Bunun yanı sıra tesbit ettiğimiz yüksek miktardaki diğer borçların ise, genellikle Hacı, Ağa, Efendi, Reis ve Molla ünvanlı kişiler tarafından alınıp verildiklerini söyleyebiliriz.[837] Ancak bu ünvanlara sahip kişilerin de, düşük miktarlarda borç alıp vermeleriyle ilgili örneklere rastlamaktayız.[838] Kadınlar, daha ziyade düşük miktarlarla borç-alacak münasebetinde

[835] **R.Ş.S**; 17b-18a, 60a-b, 85a-b, 89b, 90a, 106b-107a, 116b, 122b-123a, 128b.
[836] **R.Ş.S.**; 38a. Lira, Osmanlı Devleti'nde kullanılan para birimlerinden biridir. 1 altın lira 100 gümüş kuruşa denk gelmektedir. Pamuk, agmd, **DİA**, XXVI, 459.
[837] **R.Ş.S.**; 2a, 2a, 9b-10a, 14a-b, 14b, 23a, 24b-25a, 26a, 30b, 38a, 39b, 42b, 47a-b, 55b, 56a, 65b-66a, 85a, 86b, 91b, 92a, 104a-b, 109b, 112a, 122a, 122b, 125b.
[838] **R.Ş.S.**; 7a-b, 11b, 14a-b, 15b, 17b, 22a-b, 27a, 30b, 34a, 51a, 57a-b, 60a, 60a-b, 64a, 70a, 70a, 81a, 103a, 107a, 113b.

bulunurken,[839] yüksek miktarlarda borç alıp veren kadınlara da rastlamaktayız.[840] Bunlar içerisinde Rize'nin Peripol (Pehlivan) Mahallesi'nden Raife Hatun ismindeki kadının, babası İsmail Efendi'ye verdiği doksan iki adet yüzlük mecidiye altını (9200 kuruş) borç, miktarının yüksekliği bakımından dikkat çekmektedir.[841]

Rize'de borç-alacak ilişkileriyle ilgili üzerinde durmamız gereken hususlardan biri de, alınan borcun vaktinde ödenip ödenmediğidir. Buna göre, borçların ödenme zamanıyla ilgili, kayıtlarda yeterince bilgi olmamakla birlikte, bazı borçların üzerinden bir[842] veya birkaç yıl[843] geçmesine rağmen ödenmedikleri görülmektedir. Bazı şahıslar ise, borçlarını ödemeden[844] veya alacaklarını tahsil edemeden[845] vefat etmişlerdir. Borçlarını ödemeden vefat eden şahısların borçlarına, ya mirasçıları muhatap olmakta[846] ya da geriye bıraktıkları nakit paraları borçlarına yetmediği takdirde, terekelerindeki gayr-i menkuller satılarak borçları ödenmektedir.[847] Ayrıca yukarıda da belirttiğimiz gibi, borç-alacak davalarının büyük çoğunluğu, alacaklı durumundaki kişilerin, bizzat[848] veya vekil aracılığıyla[849] mahkemeye başvurarak, tahsil edemedikleri alacaklarını talepleriyle ilgilidir. Dolayısıyla Rize'de bazı şahısların ihtiyaç durumunda borç aldıklarını, ancak borçlarını ödemekte güçlük çektiklerini söyleyebiliriz.

Ödenmeyen borcun alacaklı tarafından mahkemede talep edilmesi üzerine, birtakım anlaşmazlıkların olduğu da vâkidir. Buna göre borçlu durumundaki kişi, aldığı

---

[839] **R.Ş.S.**; 11b, 14a-b, 17b-18a, 26b, 34b, 37b-38a, 52b, 54a, 54a-b, 73a, 80a-b, 89b, 90a, 92a, 93b-94a, 113b, 116b, 128b.
[840] **R.Ş.S.**; 33a, 38b, 60a, 62b, 116a-b.
[841] **R.Ş.S.**; 49b.
[842] **R.Ş.S.**; 9b-10a, 126a-b.
[843] **R.Ş.S.**; 2a, 30b, 55b, 66a, 113a, 116a-b.
[844] **R.Ş.S.**; 2a, 14a-b, 42b, 78a-b, 85a, 88a, 89a, 90a, 118a.
[845] **R.Ş.S.**; 11b, 22a-b, 43a-b, 45a-b, 45b-46a, 57a-b, 65b-66a, 77a, 77b, 78a-b, 85a-b, 88b-89a, 114b, 117a-b, 118a.
[846] **R.Ş.S.**; 76b, 85a, 118a,
[847] **R.Ş.S.**; 42b, 88a, 89a, 90a
[848] **R.Ş.S.**; 2a, 6b, 9b-10a, 14b, 14b, 16a, 19b, 22b, 23a, 23a, 23a, 26a, 26b, 27a, 29b, 30b, 30b, 33a, 35b, 37b, 38a, 38a, 39b, 40b, 42a, 42a, 42b, 44b, 45a, 45a, 46a, 46a, 48b, 51a, 52a, 52a, 52b, 54a, 55b, 55b, 56a, 56b, 56b, 56b, 57b, 60a, 62b, 64b, 66a, 68a, 68a, 71b, 75a, 75a, 76a, 81a, 83a, 83b, 84a, 84a, 85a, 86b, 90a, 90b, 90b, 92a, 92a, 92a, 95a, 97a, 98b, 102a, 103a, 104a-b, 109b, 112a, 113a, 113a, 113a, 114a, 114a, 114a, 114b, 115b, 116a-b, 117b, 118a, 119b, 121a, 122a, 122b, 123b, 125b, 125b, 125b, 126a-b.
[849] **R.Ş.S.**; 7a-b, 17b, 17b-18a, 24b, 26a-b, 26b, 30b, 32b, 34a, 34b, 37b-38a, 40b, 44a, 47a-b, 49b, 52b, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61b, 64a, 65a, 70a, 71a, 71b, 73a, 74a-b, 75b, 80a-b, 81a, 88a, 89b, 90a, 91b, 93b-94a, 106b-107a, 113b, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.

borcun miktarını az söylediği gibi,[850] borcu ödediğini iddia ederek, inkâr yoluna da gitmiştir.[851] Muhtemelen bu gibi durumların önüne geçilmesi amacıyla, bazı kişilerin borç verirken karşı taraftan kefil[852] veya üzerinde borçlunun imza ve mührünü taşıyan borç temessüğü istediklerine şahit olmaktayız.[853] Zira borçludan alınan temessük* sayesinde, ileride borcun miktarı ve ödenmesi konusunda ortaya çıkacak olan sorunlar engellenmeye çalışılmıştır. Buna göre, Rize'nin Tohli (Medrese) karyesinden Mollaalioğlu Mehmed Efendi, H. 1285 (M. 1868) yılında Kal'a (Kale) mahalleli Kurdooğlu Hacı Ahmed'e 5733 kuruş borç vermiştir. Mehmed Efendi, 2 yıl sonra üzerinde Hacı Ahmed'in imza ve mührü bulunan borç senediyle mahkemeye başvurarak alacak talebinde bulununca, Hacı Ahmed de borcunu itiraf etmiştir.[854] Bununla birlikte temessüğünü kaybeden kimseler ise, alacakları hususunda herhangi bir hak iddia edememektedir. Nitekim Zancel (Büyüktaşhane) karyeli Şerifoğlu Hacı İbrahim, Tordonit karyeli Ali Efendi'ye temessük karşılığında verdiği 500 kuruş borcu, temessüğünü kaybettiği için isbatlayamadığından tahsil edememiştir.[855] Borçludan kefil istenildiğinde ise, şayet borç ödenmemişse, borca kefil muhatap olmaktadır. Bu sayede alacaklının mağduriyeti de engellenmektedir. Nitekim Rize'nin Leroz karyesinden Bostanoğlu Mustafa, aynı karyeden Kanberoğlu Hasan'a 2100 kuruş borç vermiştir. Borcun 1400 kuruşunun ödenmesine Sarıhasanoğlu Ali kefil olunca, alacaklı durumundaki Mustafa H. 1286 (M. 1869) yılında mahkemeye başvurarak, alacak hakkını borçlunun kefili Ali'den talep etmiştir.[856]

İncelediğimiz kayıtlarda borcun ödenme şekline baktığımızda, bazı kişilerin aldıkları borçları bir defada ödemedikleri görülmektedir. Bu durumda bazı alacaklılar, geriye kalan miktarı alabilmek için mahkemeye başvurmuşlardır.[857] Borçlunun, borcunu ödemede güçlük çektiği veya belli bir müddet zarfında ödemediği durumlarda, taraflar

---

[850] **R.Ş.S.**; 39b, 64b, 70a, 86b, 97a, 102a, 104a-b.
[851] **R.Ş.S.**; 42a, 113a, 114a, 116a-b, 121a, 122a, 126a-b.
[852] **R.Ş.S.**; 6b, 14b, 46a, 73b, 109b.
[853] **R.Ş.S.**; 2a, 14b, 30b, 38a, 39b, 52a, 55b, 57b, 68a, 70a, 73b, 75a, 75b,76a, 81a, 90b, 114a, 114b, 117b, 118a, 122a, 126a-b.
* Temessük, bir borcun ödenmesinin kabul edilmesi veya bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi hususlarda, karşı tarafa verilen senet demektir. **Bkz.** Kütükoğlu, **age**, s.281.
[854] **R.Ş.S.**; 55b.
[855] **R.Ş.S.**; 30b.
[856] **R.Ş.S.**; 6b.
[857] **R.Ş.S.**; 2a, 9b-10a, 14b, 35b, 38a, 40b, 70a, 114a.

arasında anlaşma sağlanarak, alacaklının kendi isteğiyle borç miktarını düşürdüğü de görülmektedir.[858] Bunun yanı sıra, alacaklı tarafından borcun vadesinin uzatılması veya taksitlere bağlanılması suretiyle de, ödemede borçluya kolaylık sağlanmıştır. Buna göre Salarha Singöz (Kömürcüler) karyeli Kanacaoğlu Emin Usta'nın, Yeniköy mahalleli Atmacaoğlu Hacı Ali'den aldığı 60 kuruş borcu ödemekte güçlük çekmesi üzerine, borcun her ay 15 kuruş ödenmek üzere taksite bağlanmasına karar verilmiştir.[859] Mağloz (Camidağı) karyesinden Araboğlu Mustafa ise, zabtiye neferatından Tarakçıoğlu Yunus'a verdiği yüz kırk kuruşluk borcun, yetmiş kuruşunun on yedi güne kadar, geri kalanının ise kırk beş güne kadar ödenmesi üzere, vadesini uzatmıştır.[860]

Alacaklıların, kendilerinden borç alan kişilere, borçlarını ödeme hususunda her zaman kolaylık göstermediklerine ve gerektiğinde cezaî yollara başvurduklarına da şahit olmaktayız. Zira Rize'nin Babik Mahallesi'nden Bekâroğlu Osman isimli şahıs, borcunu ödeyemediği için, alacaklı Jurnal Hacı Tahir Ağa tarafından, H. 1286 (M. 1870) yılında hükümete şikâyet edilince hapse atılmıştır.[861] Borcun ödenmesiyle ilgili, borçlu durumundaki kişileri zorlayıcı hususlardan birinin de, faizle borç verme olduğunu söyleyebiliriz.[862] Tesbit ettiğimiz borç-alacak davaları içerisinde, faizle borç vermeye sadece iki yerde rastlamaktayız. Bu sebeple, faizle borç vermenin, incelediğimiz dönemde Rize'de pek de yaygın bir durum olmadığı kanaatindeyiz.

Borcun ödenme şekliyle ilgili dikkatimizi çeken hususlardan biri de, nakdî borç alan kişilerin, borçları karşılığında alacaklı durumundaki kişiye bazı menkul[863] veya gayr-i menkul mallarını vermeleri[864] ya da borçlarını farklı şekillerde ödemeleridir.[865] Nitekim Rize'nin Akrotir (Limanköy) karyesinden Kadıoğlu Yahya bin Mustafa, H. 1286 (M. 1869) yılında Roşi (Reşadiye) mahalleli Çillimahmudoğlu Osman Ağa'dan aldığı on buçuk adet yüzlük mecidiye altını borcu aynen ödemek yerine, Osman Ağa'ya

[858] **R.Ş.S.**; 6b, 19b, 23a, 32b, 33a, 38a, 38b, 39b, 42a, 45a, 47a-b, 52a, 54a, 71b, 75b, 76a, 81a, 113a, 113a.
[859] **R.Ş.S.**; 55a.
[860] **R.Ş.S.**; 101b.
[861] **R.Ş.S.**; 24b-25a.
[862] **R.Ş.S.**; 29b, 62b.
[863] **R.Ş.S.**; 86b, 126a-b.
[864] **R.Ş.S.**; 15b, 24b-25a.
[865] **R.Ş.S.**; 109b, 114a.

borcu karşılığında bir adet cep saati vermiştir.[866] Concık (Aktaş) karyeli Mollaahmedoğlu Âkif ise, Kuriloz (Adacami) karyeli Kaboğlu Molla Ahmed'den 515 kuruş borç almıştır. Ancak Âkif bu borcu ödemeyerek, babası Behram'ın Molla Ahmed'den alacağı olan meblağı borcuna saymıştır.[867]

2. Mübâya'a

Sözlükte, satma, satış, satılma ve satın alma gibi anlamlara gelen bey' kelimesi,[868] ıstılahta malı mala değiştirmek anlamında olup,[869] genelde alışveriş ve ticareti ifade etmektedir.[870] Mübâya'a ise, alım satım muamelesi yani alışveriş anlamına gelmektedir.[871]

Rize'nin ekonomik hayatı hakkında, önemli bilgileri ihtiva eden konulardan biri de, mübâya'adır. Bu konuyla ilgili olarak, incelemiş olduğumuz sicilde Rize'de menkul ve gayr-i menkul (taşınır-taşınmaz) mülk alışverişine dair, 117 kayıt tesbit etmekteyiz.[872] Bu kayıtlar genellikle satış yapan kişilerin akdin tescili,[873] bazen de satış akdiyle ilgili meydana gelen anlaşmazlıkların çözüme kavuşturulması için mahkemeye başvurmalarıyla ilgilidir.[874] Dolayısıyla tesbit ettiğimiz kayıtların, incelediğimiz dönemde Rize'de meydana gelen mülk satışlarının tamamını ihtiva etmediğini söylememiz mümkündür. Satış akdiyle ilgili kayıtlardan hareketle, Rize'de alışverişe

---

[866] **R.Ş.S.**; 126a-b.
[867] **R.Ş.S.**; 109b.
[868] Sâmî, **age**, s.331.; Devellioğlu, **age**, s.94.
[869] **Mecelle**, madde 105.
[870] Ali Bardakoğlu, "Bey'", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1992, VI, 13.
[871] Erdoğan, **age**, s.408.
[872] **R.Ş.S.**; 5a, 6a, 6b-7a, 8a, 9b, 10a, 11b, 12a, 13b, 15a, 17a, 17a-b, 18a, 18b, 20a, 20a, 20a, 20b, 22a, 22a-b, 23a, 23a, 23b-24a, 24b-25a, 28a, 28b-29a, 29a, 29b, 29b, 30b, 30b, 34a-b, 35a-b, 37a-b, 37b-38a, 40a, 40b, 42a, 42b, 42b, 44b, 45a, 47a, 48a, 48a-b, 48b, 52a, 58a, 58b, 59b-60a, 60a, 60a-b, 62a, 62a, 62b, 65a, 70a, 71b, 72b-73a, 73a-b, 75a, 77b-78a, 78a-b, 78b, 82b-83a, 83a, 83b, 84a-b, 85a, 85b, 88a, 88b, 89a, 90a, 90b, 91a, 91b, 93a-b, 94a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 95b-96a, 97a-b, 97b, 98b, 101a-b, 101b-102a, 102a, 102a, 103a, 103b-104a, 104b, 105a, 107a-b, 107b, 108a, 108a-b, 109a, 109a, 113a, 113b, 114a, 116a, 117a, 118a, 118b, 122a, 123b, 124b, 126b, 127b-128a, 128a-b, 130a, 130b.
[873] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 10a, 13b, 17a, 18a, 20a, 20a, 20a, 20b, 22a, 23a, 23a, 23b-24a, 34a-b, 37a-b, 42a, 42b, 47a, 48a, 48a-b, 48b, 52a, 58b, 60a-b, 70a, 71b, 72b-73a, 73a-b, 75a, 78b, 82b-83a, 83a, 83b, 84a-b, 88a, 88b, 89a, 90a, 91b, 94a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 95b-96a, 97a-b, 97b, 98b, 101a-b, 102a, 102a, 103a, 103b-104a, 104b, 105a, 107a-b, 107b, 108a-b, 109a, 113a, 117a, 118b, 122a, 123b, 126b, 128a-b, 130b.
[874] **R.Ş.S.**; 5a, 8a, 9b, 11b, 12a, 15a, 15a, 17a-b, 18b, 24b-25a, 28a, 28b-29a, 29b, 29b, 30b, 30b, 35a-b, 38a-b, 40a, 40b, 42b, 44b, 45a, 58a, 59b-60a, 60a, 62a, 62a, 62b, 65a, 70a, 77b-78a, 78a-b, 78b, 83b, 85a, 85b, 90b, 91a, 93a-b, 101b-102a, 108a, 109a, 111b-112a, 113b, 114a, 116a, 118a, 124b, 127b-128a, 130a.

konu olan mülklerin, menkul[875] veya gayr-i menkul[876] olmalarının yanı sıra, karma[877] ya da müstakil olarak[878] alınıp satıldıklarını da görmekteyiz. Bu mülklerin neler olduğu ve ne gibi özellikler taşıdıklarına geçmeden önce, satılan menkul ve gayr-i menkul mülklerin fiyat aralıklarını tablo halinde vermeyi uygun görüyoruz:

Fiyat Aralığı	**Adet**	**%**
0-100 kuruş	3	3.61
101-200 kuruş	4	4.81
201-300 kuruş	7	8.43
301-400 kuruş	5	6.02
401-500 kuruş	8	9.63
501-1000 kuruş	21	25.30
1001 kuruş ve üzeri	35	42.16
Toplam	83	100

Tablo 14: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Satılan Mülklerin Fiyat Aralığını Gösteren Tablo

İncelediğimiz dönemde, fiyatlarını tesbit edebildiğimiz 83 adet mülk satışına bakıldığında, satışların 100 kuruş ile 11.500 kuruş arası fiyatlarda gerçekleştiği, 1000 kuruş ve üzeri fiyatlarda ise, yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bunlar içerisinde en düşük fiyat olan 100 kuruşla gerçekleştirilen mülk satışlarıyla ilgili, incelediğimiz defterde üç kayda rastlamaktayız. Bu kayıtlar H. 1287 (M. 1870) yılına ait olup, Ğotoz

[875] **R.Ş.S.**; 5a, 8a, 9b, 11b, 12a, 15a, 28a, 29a, 29b, 30b, 30b, 35a-b, 40b, 42b, 44b, 45a, 58a, 59b-60a, 60a, 62a, 62a, 62b, 65a, 78a-b, 85b, 90b, 108a, 109a, 113b, 114a, 116a, 118a, 124b, 127b-128a.
[876] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 10a, 13b, 17a, 17a-b, 18a, 18b, 20a, 20a, 20a, 20b, 22a, 22a-b, 23a, 23b-24a, 24b-25a, 28b-29a, 29b, 34a-b, 37a-b, 37b-38a, 40a, 42a, 42b, 47a, 48a, 48a-b, 48b, 52a, 58b, 60a-b, 70a, 71b, 72b-73a, 73a-b, 75a, 77b-78a, 78b, 83a, 82b-83a, 83b, 84a-b, 85a, 88a, 88b, 89a, 90a, 91a, 91b, 93a-b, 94a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 95b-96a, 97a-b, 97b, 98b, 101a-b, 101b-102a, 102a, 102a, 103a, 103b-104a, 104b, 105a, 107a-b, 107b, 108a-b, 109a, 113a, 117a, 118b, 122a, 123b, 126b, 128a-b, 130a, 130b.
[877] **R.Ş.S.**; 15a, 17a, 17a-b, 20b, 22a, 22a-b, 23a, 23b-24a, 24b-25a, 29a, 48a, 48b, 52a, 71b, 72b-73a, 73a-b, 75a, 83a, 91b, 95b, 97a-b, 102a, 103a, 103b-104a, 113a, 122a, 130b.
[878] **R.Ş.S.**; 5a, 6a, 6b-7a, 8a, 9b, 10a, 11b, 12a, 13b, 18a, 18b, 20a, 20a, 20a, 23a, 23a, 28a, 28b-29a, 29b, 29b, 30b, 30b, 34a-b, 35a-b, 37a-b, 37b-38a, 40a, 40b, 42a, 42b, 42b, 44b, 45a, 47a, 48a-b, 58a, 58b, 59b-60a, 60a, 60a-b, 62a, 62a, 62b, 65a, 70a, 77b-78a, 78a-b, 78b, 82b-83a, 83b, 84a-b, 85a, 85b, 88a, 88b, 89a, 90a, 90b, 91a, 93a-b, 94a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b-96a, 97b, 98b, 101a-b, 101b-102a, 102a, 104b, 105a, 107a-b, 107b, 108a, 108a-b, 109a, 109a, 113b, 114a, 116a, 117a, 118a, 118b, 123b, 124b, 126b, 127b-128a, 128a-b, 130a.

(Pekmezli) karyesinden Kanburoğlu Hasan'ın bir kıt'a kızılağaçlığını,[879] Kal'a (Kale) Mahallesi'nden Hüseyin Kaptan'ın 25 zira* arsasını[880] ve Humrik Romanoz Mahallesi'nden Fâtıma Hatun'un, iki kıt'a fidanlıktaki hissesini[881] satmalarıyla ilgilidir. Tesbit ettiğimiz en yüksek fiyatlı mülk satışı ise, 11.500 kuruş olup, Rize'nin Kuvaroz (Sabuncular) Mahallesi'nden Şahinoğlu Ahmed Kaptan'ın, H. 1287 (M. 1870) yılında aynı mahalledeki bir bab menzil ile bir kıt'a portakal bahçesini oğlu Arif'e satmasıyla ilgilidir.[882] Burada dikkatimizi çeken hususlardan biri de, genellikle düşük fiyatlı mülklerin, Rize'nin çeşitli köy ve mahallelerinde bulunan ağaçlık, ev ve kızılağaçlık nev'inden mülkler iken,[883] yüksek fiyatlı mülklerin, dükkân, arsa, tarla ve mağaza gibi gelir getiren mülkler olması ve sokak, çarşı gibi Rize'nin merkezî yerlerinde bulunmasıdır.[884] Bu sebeple mülkün taşıdığı hususiyetlerin ve bulunduğu mahallin, fiyatını etkileyen unsurlar arasında olduğunu söylememiz mümkündür.

Satılan mülklerin neler olduğu hususunda bir değerlendirmeye gittiğimizde, gayr-i menkul mülklerin satışında, ilk sırayı mesken olarak kullanılan evlerin aldığını görmekteyiz. Zira incelediğimiz sicilde ev satışıyla ilgili 28 kayıt mevcuttur.[885] Bu durum, Rize'de gayr-i menkul alımında, öncelikli olarak yerleşim yerlerinin tercih edildiğini göstermektedir. Ev satışıyla ilgili kayıtlardan anlaşıldığı üzere, Rize'de evler müstakil olarak satıldığı gibi,[886] bazen içindeki müştemilatıyla birlikte,[887] bazen de etrafındaki bahçe[888] ve arsayla[889] birlikte satılmıştır. Satılan evlerin hususiyetleri üzerinde durulmaması, evle birlikte satılan "müştemilât-ı ma'lûme"nin kapsamına nelerin girdiğinin ifade edilmemesi ve evin yanında başka gayr-i menkullerin de satılması, evlerin değerini tesbit etmemize imkân vermemektedir. Bununla birlikte tesbit

[879] **R.Ş.S.**; 88b.
* Lügatte bilek, kol gibi anlamlara gelen zira kelimesi, ıstılahta dirsekten orta parmağın ucuna kadarki kısma denk olan uzunluk ölçüsü demektir. **Bkz.** Pakalın, **age**, III, 663.
[880] **R.Ş.S.**; 101a-b.
[881] **R.Ş.S.**; 123b.
[882] **R.Ş.S.**; 113a.
[883] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 42b, 58b, 78b, 85a, 104b.
[884] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 40a, 52a, 72b-73a, 82b-83a, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 108a-b, 122a.
[885] **R.Ş.S.**; 13b, 17a, 18a, 20a, 20b, 22a, 23a, 23a, 24b-25a, 28b-29a, 29b, 34a-b, 37b-38a, 42a, 47a, 48a-b, 48b, 71b, 78b, 83a, 83b, 94a, 95b-96a, 103a, 105a, 113a, 118b, 123b, 130b.
[886] **R.Ş.S.**; 13b, 23a, 23a, 28b-29a, 48b, 83b, 128a-b.
[887] **R.Ş.S.**; 18a, 20a, 20b, 24b-25a, 29b, 34a-b, 42a, 47a, 48a-b, 71b, 78b, 94a, 95b-96a, 103a, 105a, 113a, 118b, 130b.
[888] **R.Ş.S.**; 17a, 24b-25a, 71b, 113a.
[889] **R.Ş.S.**; 22a, 83a, 103a.

ettiğimiz en düşük fiyatlı ev satışı 250 kuruşken,[890] en yüksek fiyatlı ev satışı ise 5330 kuruştur.[891] Ayrıca satışa konu olan evlerin sınırları ayrıntılı bir şekilde ifade edilerek,[892] muhtemelen ileride satışla ilgili bir sorunun çıkması engellenmeye çalışılmıştır. Ev satışlarında dikkatimizi çeken hususlardan biri de, evlerin tamamının yanı sıra,[893] yarısının[894] hatta dörtte birinin bile[895] satılabilmesidir. Dolayısıyla bu durum, bir evde aynı anda birden fazla kişinin hisse sahibi olduğunu göstermektedir.

Evlerin yanı sıra, dükkân[896] ve mağaza[897] gibi ticarî müesseseler, Rize'de satılan gayr-i menkul mülkler arasındadır. Bu müesseseler bazen arsasıyla birlikte,[898] bazen de müstakil olarak satıldığı gibi,[899] dükkân ve mağaza arsalarının da, müstakil olarak satıldıklarına şahit olmaktayız.[900] Satılan dükkân ve mağazaların muhteviyatı hakkında bilgimiz olmamakla birlikte, çoğunun Rize'nin Yukarı Çarşı[901] ve Yeni Çarşı[902] caddeleriyle, Medrese-i Cedid Sokağı'nda[903] bulunduğu kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Rize'nin çeşitli köy ve mahallelerinde de, bu gibi müesseselerin satışına rastlanmaktadır.[904] Mekândan kaynaklanan fiyat farklarını da, böylece görmemiz mümkündür. Nitekim H. 1287 (M. 1870) yılında, Rize'nin Haldoz (Bağdatlı) Mahallesi'nde bir adet dükkân, 600 kuruşa satılırken,[905] aynı yıl Rize'nin Yukarı Çarşı mevkiindeki bir dükkânın satış bedeli, 6000 kuruştur.[906]

---

[890] **R.Ş.S.**; 78b.
[891] **R.Ş.S.**; 34a-b.
[892] "…mahalle-i mezkûrede vâki tarafeyn tarîk-i âmm ve bir taraftan mezbûr Hüseyin'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Tatoğlu el-Hâc Osman'ın tarlasıyla mahdûd ve yirmi birinci numara ile murakkam bir bâb mülk menzil…" **bkz. R.Ş.S. 128a-b.**
[893] **R.Ş.S.**; 13b, 17a, 18a, 20b, 22a, 23a, 24b-25a, 34a-b, 42a, 47a, 71b, 78b, 95b-96a, 103a, 105a, 113a, 118b, 128a-b, 130b.
[894] **R.Ş.S.**; 20a, 23a, 28b-29a, 29b, 48a-b, 48b, 83b.
[895] **R.Ş.S.**; 94a.
[896] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72b-73a, 90a, 91b, 95b, 95b, 97a-b, 98b, 101a-b, 107a-b, 107b, 108a-b, 109a, 122a.
[897] **R.Ş.S.**; 52a, 73a-b, 103a, 122a.
[898] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 52a, 72b-73a, 73a-b, 95b, 97a-b, 10
[899] **R.Ş.S.**; 90a, 91b, 95b, 98b, 103a, 107a-b, 107b, 108a-b, 109a, 122a.
[900] **R.Ş.S.**; 82b-83a, 94b-95a, 95a, 97b, 130a.
[901] **R.Ş.S.**; 90a, 102a, 107a-b, 108a-b.
[902] **R.Ş.S.**; 98b, 107b.
[903] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72b-73a, 95b, 97a-b.
[904] **R.Ş.S.**; 52a, 73a-b, 95b, 103a, 109a, 122a.
[905] **R.Ş.S.**; 109a.
[906] **R.Ş.S.**; 108a-b.

İncelediğimiz dönemde Rize'de görülen gayr-i menkul satımında, tarla,[907] bahçe,[908] ağaçlık[909] ve fidanlık[910] gibi mülkler, önemli bir yekûn oluşturmaktadır. Tarla satışıyla ilgili kayıtlarda, tarlaların genişliği hakkında bilgi verilmese de, ekilebilir alanlarının ne kadar olduğu ifade edilmiştir. Ancak bu bilgilerden hareketle, tarla fiyatlarıyla ilgili bir kıyaslama yapamamaktayız. Nitekim H. 1287 (M. 1870) yılında Rize'nin Kuvaroz (Sabuncular) karyesinde, yaklaşık olarak bir kot* tohum ekilebilen bir tarla, 200 kuruşa satılırken,[911] bundan 2 yıl önce Rize'nin Arkilikoz (Ekmekçiler) Mahallesi'nde yaklaşık olarak yarım kot tohum ekilebilen bir tarla ise, 2250 kuruşa satılmıştır.[912] Bu durum tarla satışlarında, fiyata etki eden başka unsurların varlığını göstermektedir.

Bahçe satışlarıyla ilgili kayıtlardan, bunların genellikle evlerle aynı sınırlar içerisinde olduğu[913] ve buralarda meyveli meyvesiz (eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire) çeşitli ağaçların dikildiği[914] anlaşılmaktadır. Satılan ağaçlıklar ise, sadece kızılağaçtan müteşekkil olabildikleri gibi,[915] çeşitli ağaçları ihtiva eden ağaçlıklar da satılmıştır.[916] Ancak kayıtlarda satılan ağaçlık ve bahçelerin genişliğiyle, buralardaki ağaçların sayı ve çeşidi belirtilmediğinden, fiyat hususunda bir mukayeseye gidilememektedir. Bunun yanı sıra, bahçe ve ağaçlıklardaki limon, portakal ve armut ağaçlarının ismen belirtilmesi,[917] hatta tek bir portakal ağacının bile satışa konu olması,[918] bu meyvelerin Rize ekonomisindeki yerini göstermesi açısından önemlidir. Oldukça az sayıda kayıtta yer almakla birlikte, değirmen[919] ve serender de,[920] Rize'de satılan gayr-i menkuller arasındadır.

---

[907] **R.Ş.S.**; 17a-b, 18b, 37b-38a, 40a, 75a.
[908] **R.Ş.S.**; 17a, 20b, 23a, 24b-25a, 29b, 71b, 103a, 113a, 130b.
[909] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 10a, 17a, 17a-b, 22a, 37a-b, 42b, 48a, 48b, 58b, 60a-b, 70a, 75a, 77b-78a, 83a, 83a, 85a, 88a, 89a, 93a-b, 94a-b, 101b-102a, 102a, 103a, 103b-104a, 104b, 117a.
[910] **R.Ş.S.**; 105a, 126b.
* Kot, halk arasında kullanılan ağırlık ölçülerinden biridir. 1 kot 10 kiloya eşittir.
[911] **R.Ş.S.**; 75a.
[912] **R.Ş.S.**; 40a.
[913] **R.Ş.S.**; 17a, 23a, 24b-25a, 71b, 103a, 113a, 130b.
[914] **R.Ş.S.**; 17a, 20b, 23a, 24b-25a, 29b, 71b, 103a, 130b.
[915] **R.Ş.S.**; 6a, 17a, 20a, 37a-b, 58b, 60a-b, 77b-78a, 88a, 88b, 89a, 94a-b, 103a.
[916] **R.Ş.S.**; 17a, 17a-b, 20b, 103a.
[917] **R.Ş.S.**; 17a, 20b, 24b-25a, 113a,
[918] **R.Ş.S.**; 22a.
[919] **R.Ş.S.**; 29b, 84a-b.
[920] **R.Ş.S.**; 103b-104a.

Rize'de alınıp satılan menkul mülklerin neler olduğu, genellikle kayıtlarda açık bir şekilde belirtilmese de,[921] saat,[922] bal mumu,[923] kara celeb ineği,[924] koyun,[925] öküz,[926] inek,[927] bargir (beygir),[928] demirci küreği,[929] kereste,[930] keten,[931] karpuz,[932] kiremit,[933] kireç,[934] balık yağı,[935] çamaşır[936] ve Kur'an-ı Kerim[937] bunlardan bazılarıdır. Burada üzerinde durmamız gereken hususlardan biri de, bu mülklerin satışıyla ilgili kayıtların, satışların tescilinden ziyade, ödeme veya satış konusunda çıkan anlaşmazlıklarla ilgili olmasıdır.[938]

İncelediğimiz dönemde alışverişe konu olan mülklerin fiyat ve özelliklerinin yanı sıra, kimler tarafından alınıp satıldıklarının da, Rize ekonomisinin anlaşılmasında önem arz ettiği kanaatindeyiz. Bu amaçla Rize'de mülk alışverişlerinin, toplumun hangi kesiminde ne ölçüde görüldüğünü, tablo halinde vermeyi uygun görüyoruz:

Sosyal Gruplar	**Mülk Satan**	**%**	**Mülk Alan**	**%**
Müslüman kadın	57	30.48	9	5.62
Gayr-i Müslim kadın	__	0	__	0
Müslüman erkek	91	48.66	93	58.12
Gayr-i Müslim erkek	__	0	4	2.5
Efendi	4	2.13	16	10
Ağa	15	8.02	9	5.62

[921] **R.Ş.S.**; 5a, 15a, 29b, 30b, 30b, 42b, 45a, 59b-690a, 60a, 62a, 62b, 65a, 70a, 78b, 83b, 85b, 90b, 114a, 116a, 127b-128a.
[922] **R.Ş.S.**; 78a-b.
[923] **R.Ş.S.**; 113b.
[924] **R.Ş.S.**; 11b, 124b.
[925] **R.Ş.S.**; 62a.
[926] **R.Ş.S.**; 12a, 28a.
[927] **R.Ş.S.**; 35a-b.
[928] **R.Ş.S.**; 9b.
[929] **R.Ş.S.**; 44b.
[930] **R.Ş.S.**; 8a.
[931] **R.Ş.S.**; 108a.
[932] **R.Ş.S.**; 109a.
[933] **R.Ş.S.**; 118a.
[934] **R.Ş.S.**; 40b.
[935] **R.Ş.S.**; 58a.
[936] **R.Ş.S.**; 29a.
[937] **R.Ş.S.**; 15a, 38a-b.
[938] **R.Ş.S.**; 5a, 8a, 9b, 11b, 12a, 15a, 15a, 28a, 29b, 30b, 30b, 35a-b, 38a-b, 40b, 42b, 44b, 45a, 58a, 59b, 60a, 60a, 62a, 62a, 62b, 65a, 70a, 78a-b, 78b, 83b, 85b, 90b, 108a, 109a, 113b, 114a, 116a, 118a, 124b, 127b-128a.

Hacı	9	4.1	15	9.37
Reis	3	1.60	4	2.5
Molla	3	1.60	5	3.12
Askerî grup	3	1.60	3	1.87
Kaptan	2	1.06	2	1.25
Toplam	187	100	160	100

Tablo 15: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Mülk Alışverişinde Bulunan Sosyal Grupları Gösteren Tablo

Tablo 15'ten anlaşıldığı üzere, söz konusu yıllarda mülk alışverişlerinin çoğu, Rize'nin orta halli Müslüman erkekleri arasında gerçekleşmiştir. Müslüman erkeklerin mülk satımında genellikle evi tercih ettikleri,[939] mülk alımında ise, ağaçlığın ilk sıraya geçtiği[940] görülmektedir. Gayr-i Müslim erkeklerden, mülk satana rastlanılmamakla birlikte, mülk alan dört kişi bulunmaktadır. Bu mülkler, eşya, demirci küreği ve balık yağı olmak üzere,[941] taşınabilir özelliktedir. Dolayısıyla bu dönemin Rize'sinde gayr-i Müslimlerin gayr-i menkul mülk alım veya satımıyla ilgili bir kayda rastlanılmamaktadır. Erkeklerin yanı sıra kadınlar da, mülk alışverişinde sayı itibariyle önemli bir yere sahiptir. Tabloda görüldüğü üzere, kadınlar mülk alan grubundan ziyade, mülk satan grubunda yer almaktadır. Kadınların sattıkları mülklerin muhtevasına baktığımızda, bunların genellikle vefat eden yakınlarından kendilerine[942] veya çocuklarına[943] kalan ev, dükkân, arsa ve ağaçlık gibi gayr-i menkul mülkler olduğu görülmektedir. Kadınların vasî sıfatıyla çocuklarının hisselerini satmaları, maddî durumlarını düzeltmek amacıyla mülk alışverişinde bulundukları fikrini uyandırmaktadır. Mülk alan kadınların ise, daha ziyade ev, bahçe, ağaçlık gibi gayr-i menkulleri tercih ettikleri görülmektedir.[944] Mülk alımında bulunan kadınların, en azından maddî durumlarının kötü olmadığını söylememiz mümkündür. Ayrıca kadınlar

[939] **R.Ş.S.**; 23a, 24b-25a, 28b-29a, 29b, 34a-b, 48a-b, 48b,78b, 94a.
[940] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 42b, 48a, 60a-b, 70a, 85a, 88a, 93a-b, 94a-b, 101b-102a, 102a, 104b, 117a.
[941] **R.Ş.S.**; 42b, 44b, 58a, 65a.
[942] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 37a-b, 72b-73a, 84a-b, 85a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 103a, 103b-104a, 104b, 105a, 111b-112a, 130a.
[943] **R.Ş.S.**; 85a, 93a-b, 94a-b, 101b-102a, 104b.
[944] **R.Ş.S.**; 28b-29a, 29b, 37a-b, 48a-b, 58b, 94a.

tek başlarına mülkiyet alışverişinde bulundukları gibi,[945] ortaklaşa mülk satımında bulunan kadınlar da vardır.[946] Nitekim H. 1287 (M. 1870) yılında, Rize'nin Samrı Mahallesi'nden Necibe, Gülşe, Zeliha ve Fâtıma ismindeki dört kız kardeş, bir kıt'a ağaçlıklarını, 400 kuruşa aynı mahalleden Makrioğlu Ahmed'e satmışlardır.[947]

Hacı, Ağa, Efendi ve Reis ünvanlı Rize ileri gelenlerinin de, mülk alışverişinde önemli bir yere sahip oldukları görülmektedir. Zira bu kesimden kişiler, kendi aralarında mülk alıp sattıkları gibi,[948] Müslüman erkekler[949] ve kadınlarla da,[950] bu tür faaliyetlerde bulunmuşlardır. Nitekim Rize'nin Kal'a (Kale) Mahallesi'nden Sarıahmedoğlu Tahir Reis, H. 1286 (M. 1870) yılında, bir bab menzilini 3500 kuruşa Köseoğlu Yusuf Ağa'ya satmıştır.[951] Aynı yıl Rize'nin Piriçelebi Mahallesi'nden Kürdoğlu Hasan Ağa, Müftü mahalleli Gonzeroğlu Yusuf'un bir bab menzildeki hissesini, kendisinden 500 kuruşa satın almıştır.[952] Müftü Mahallesi'nden Lazoğlu Ömer Reis ise, H. 1287 (M. 1870) yılında nikâhlı eşi Rukiye Hatun'dan, bir bab menzildeki yarı hissesini 1500 kuruşa satın almıştır.[953] Burada üzerinde durmamız gereken hususlardan biri de, Hacı, Ağa, Efendi ve Reis ünvanlı bu kişilerin, mülk alışverişinde satıcı[954] olmaktan ziyade alıcı konumunda olmaları[955] ve genellikle dükkân, mağaza, arsa gibi yüksek fiyatlı mülkleri satın almalarıdır.[956] Bu da, maddî durumlarının iyi olduğunu göstermektedir. Özellikle incelediğimiz dönemde Rize ileri gelenlerinden merhûm Tuzcuzâde Reşid Ağa'nın vârisleriyle,[957] Hacıibrahimzâde el-Hâc Hüseyin

[945] **R.Ş.S.**; 17a, 28b-29a, 29b, 35a-b, 37b-38a, 48a, 48a-b, 58b, 70a, 83b, 93a-b, 94a, 101b-102a, 103a, 103b-104a, 104b, 108a-b, 123b.
[946] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 22a-b, 23b-24a, 37a-b, 72b-73a, 84a-b, 85a, 94a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 102a, 105a, 126b, 130a.
[947] **R.Ş.S.**; 102a.
[948] **R.Ş.S.**; 10a, 18a, 20a, 22a, 23b-24a, 30b, 91b, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 102a, 107b, 122a, 130a.
[949] **R.Ş.S.**; 8a, 20b, 24b-25a, 34a-b, 40b, 48b, 71b, 72b-73a, 77b-78a, 78a-b, 82b-83a, 84a-b, 90a, 90b, 98b, 101a-b, 107a-b, 108a, 127b-128a, 130b.
[950] **R.Ş.S.**; 17a, 23b-24a, 83b, 84a-b, 95a, 95b, 97a-b, 97b, 103a, 130a.
[951] **R.Ş.S.**; 18a.
[952] **R.Ş.S.**; 34a-b.
[953] **R.Ş.S.**; 83b.
[954] **R.Ş.S.**; 10a, 18a, 20b, 22a, 22a-b, 23b-24a, 30b, 42b, 71b, 72b-73a, 82b-83a, 83b, 90b, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 107b, 122a, 127b-128a, 130a, 130b.
[955] **R.Ş.S.**; 8a, 10a, 17a, 18a, 22a, 22a-b, 23b-24a, 24b-25a, 30b, 34a-b, 40b, 48b, 58a, 72b-73a, 77b-78a, 78a-b, 84a-b, 90a, 90b, 91b, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 98b, 101a-b, 103a, 107a-b, 107b, 108a, 122a, 130a.
[956] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 73b-74a, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 107b, 122a, 130a.
[957] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72a-b, 94b-95a, 95a, 95b, 95b, 97a-b, 97b, 111b-112a, 122a, 130a.

Efendi[958] ve el-Hâc İbrahimefendizâde Osman Azmi Efendi,[959] yüksek fiyatlı mülk alışverişinde önde gelen isimlerdir.

Mülk alışverişinde karşımıza çıkan diğer bir grup, askerî kesimdir.[960] Sayı itibariyle az olmakla birlikte, kayıtlardan anlaşıldığı üzere, bu dönemde Rize'de devletin idarî kadrosunda bulunan bu kişiler arasında, yüksek fiyatlarda mülk satanlar olduğu gibi,[961] yüksek fiyatlı gayr-i menkul alanlar da vardır.[962] Bu durum, askerî kesimin maddî gücünü göstermesi bakımından önemlidir. Nitekim Rize'nin Eminettin Mahallesi'nden ve Meclis-i Deâvî mümeyyizlerinden el-Hâc İbrahimefendizâde Osman Azmi Efendi, H. 1287 (M. 1870) yılında bir bab dükkânını, Meclis-i İdare azasından Tuzcuzâde Mahmud Şevki Efendi'ye 1300 kuruşa satmıştır.[963]

Rize toplumunun hemen her kesiminde görülen ve sadece belirli gruplarla sınırlı kalmayan mülk alışverişlerine, aile fertleri[964] ve akrabalar arasında da[965] rastlamamız mümkündür. Bu hususla ilgili kayıtlar, sayı itibariyle azımsanmayacak ölçüdedir. Nitekim Rize'nin Mirakaloz (Hamidiye) karyesinden Karamahmudoğlu İbrahim Ağa, bir bab menzil ve içinde çeşitli ağaçlar bulunan bahçesini, H. 1286 (M. 1870) yılında üç oğluna 3000 kuruşa satmıştır.[966] Aynı yıl Ahungöz karyesinden Kabiloğlu Hüseyin, bir bab menzilini 1000 kuruşa üç torununa satmıştır.[967] Mağloz (Camidağı) karyesinden Fâtıma Hatun ise, bir bab menzildeki yarı hissesiyle iki kıt'a ağaçlığını, H. 1286 (M. 1870) yılında 500 kuruşa iki oğluna satmıştır.[968]

Mülk alışverişiyle ilgili kayıtlarda dikkatimizi çeken hususlardan biri de, ev, tarla, bahçe ve ağaçlık gibi gayr-i menkul satın alan kişilerin, satın aldıkları mülke sınır

[958] **R.Ş.S.**; 23b-24a, 95a, 97a-b.
[959] **R.Ş.S.**; 97b, 107b.
[960] **R.Ş.S.**; 78b, 85b, 90a, 97b, 107b.
[961] **R.Ş.S.**; 78b, 107b.
[962] **R.Ş.S.**; 90a, 97b, 107b.
[963] **R.Ş.S.**; 107b.
[964] **R.Ş.S.**; 13a, 17a-b, 20b, 22a, 23a, 28b-29a, 29b, 42a, 42b, 47a, 48a, 52a, 78b, 83a, 83b, 88b, 91b, 94a, 103b-104a, 113a, 122a, 128a-b.
[965] **R.Ş.S.**; 11b, 15a, 17a-b, 20a, 23a, 37a-b, 48a-b, 95b-96a, 103a, 109a, 118b.
[966] **R.Ş.S.**; 20b.
[967] **R.Ş.S.**; 23a.
[968] **R.Ş.S.**;48a.

başka mülklerinin de olmasıdır.[969] Buradan hareketle Rize'de gayr-i menkul alımında bulunan kişilerin, genellikle kendi mülklerine komşu mülkleri tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

3. Ferâğ

Sözlükte vazgeçme, terk etme, çekilip bırakma, hiçbir işle meşgul olmayıp istirahat etme gibi anlamlara gelen ferâğ kelimesi, ıstılâhî olarak bir şahsın mîrî arazi, vakıf musakkafât ve müstegallâtındaki tasarruf hakkını, devletin izni dâhilinde ivazlı (bedelli) veya ivazsız (bedelsiz) olarak, başkasının uhdesine terk ve tefvîz etmesi demektir.[970] Ferâğ esas itibariyle, mübâya'adan farklıdır. Zira mübâya'a menkul veya gayr-i menkul maldaki mülkiyet hakkının bir başkasına devri iken, ferâğ ise çıplak mülkiyeti başkasına ait olan gayr-i menkul üzerindeki tasarruf hakkının, başka bir kişiye naklinden ibarettir.[971]

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nde mîrî arazinin rakabesi (çıplak mülkiyeti), devlete aitti. Devlet bu arazileri işletilmek üzere, sipahi idaresinde ve belli bir bedel mukabilinde, süresiz olarak köylüye verirdi.[972] Köylü tasarruf ettiği toprağı, istediği zaman hibe, satış, değiştirme ve vakıf haline getirme gibi yollarla elinden çıkaramazdı. Ancak belli bir bedel karşılığında ve sipahi izniyle, araziyi başkasına devredebilirdi ki[973] buna, yukarıda da tanımını verdiğimiz üzere, ferâğ denilmektedir.

İncelemiş olduğumuz sicilde, mîrî arazinin ferâğıyla ilgili 83 kayıt bulunmaktadır.[974] Bu kayıtların büyük çoğunluğu, tarla ferâğıyla ilgili olup,[975] sayı

---

[969] **R.Ş.S.**; 6b-7a, 17a, 18b, 20a, 23a, 42a, 48a-b, 48b, 75a, 78b, 83a, 85a, 94a-b, 95b-96a, 97a-b, 97b, 101a-b, 102a, 104b, 105a, 107a-b, 117a, 118b.

[970] Sâmî, **age**, s.986.; Devellioğlu, **age**, s.257.; Halil Cin, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya 1992, s.166.; Ali Bardakoğlu, "Ferâğ", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1995, XII, 351.

[971] Cin, **age**, s.167.; Bardakoğlu, agmd, **DİA**, XII, 351.

[972] Cin, **age**, 49-50.

[973] Halil Bayrakçı, **Osmanlı Toprak Sistemi Mîrî Hukuk**, Marifet Yayınları, İstanbul 1990, s.76-77.

[974] **R.Ş.S.**; 2b, 7a, 7a-b, 12a, 12b, 13a-b, 14b-15a, 15a, 16a, 16b, 20b-21a, 21a-b, 21b, 22b, 24b, 25a-b, 26a-b, 26b, 27a, 27a, 27b, 28a, 29b, 30b, 33b-34a, 34a, 34b, 34b-35a, 35a, 40b, 44a, 46a, 46b, 47b, 48a, 49b, 49b, 50a, 50b-51a, 51a-52a, 52b, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61a, 61a, 61b, 62a, 62b, 64a, 65a, 67a-b, 68b-69a, 69a, 69b-70a, 71a, 73a, 73b, 74a-b, 79a, 80a-b, 80b-81a, 83a, 83b-84a, 84a, 86a, 88a, 89b, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 113b, 114b-115a, 115a, 115b, 116b, 118b-119a, 119b-120a, 122b-123a, 128b.

[975] **R.Ş.S.**; 2b, 7a, 7a-b, 12a, 12b, 14b-15a, 15a, 16a, 16b, 20b-21a, 21a-b, 21b, 22b, 24b, 25a-b, 26a-b, 26b, 27a, 27a, 27b, 28a, 29b, 30b, 33b-34a, 34a, 34b, 34b-35a, 35a, 40b, 44a, 46a, 46b, 47b, 49b, 49b,

itibariyle az olmakla birlikte, ağaçlık, meşe, kızılağaçlık, çalılık ve arsa gibi gayr-i menkul mülklerin ferâğına da rastlanılmaktadır.[976] Tanımda da görüldüğü üzere, mîrî arazi ferâğlarının, sipahi izniyle gerçekleşmesi gerekirdi. Bununla birlikte, tesbit ettiğimiz ferâğların ekserisi, sipahinin izni dâhilinde gerçekleşirken,[977] sipahi izni olmadan arazisini ferâğ eden şahıslar da bulunmaktadır.[978] Bu durumda ferâğ edilen arazinin tasarrufuyla ilgili, birtakım anlaşmazlıkların yaşanması da muhtemeldir. Nitekim Rize'nin Salarha karyesinden Güvercin isimli kadın, H. 1286 (M. 1870) yılında arazi-yi miriyyeden bir kıt'a tarladaki yarı hissesini, aynı tarlada hisse sahibi olan kardeşi Ömer'e ferâğ etmiştir. Söz konusu ferâğ, sahib-i arzın izni olmadan gerçekleştiği için, Ömer tarlayı tasarruf edemediği gibi, tarla kız kardeşi Güvercin'e geri verilmiştir.[979]

Mîrî arazinin ferâğında, sipahi izninin yanı sıra, gerekli olan hususlardan biri de, tapu senedinin verilmesidir. Tapu senedi, mîrî araziyi başkasından devralan şahsın, söz konusu arazide tasarruf hakkına sahip olabilmesi için, araziyi ferâğ eden şahsın da icâzet vermesi üzerine, Defter-i Hâkânî'den* gönderilmektedir.[980] Ancak arazisini ferâğ eden şahısların bir kısmı, bu senedin Defter-i Hâkânî'den gönderilmesi için, icâzet vermekten kaçınmışlardır.[981] Mîrî arazide hak iddia eden bazı şahıslar ise, sahte tapu senedi ibrâz ederek, bu iddialarını kuvvetlendirmeye çalışmışlardır. Nitekim Rize'nin Aspet (İyidere) karyesinden Hocaoğlu Ahmed isimli şahıs, arazi-yi miriyyeden bir kıt'a tarlasını, H. 1269 (M. 1852) yılında Metooğlu Hacı Ahmed Ağa'ya ferâğ etmiştir. Hacı Ahmed Ağa ise, tarlayı bir müddet tasarruf ettikten sonra, H. 1273 (M. 1856) yılında

---

50b-51a, 51a-52a, 52b, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61a, 61a, 61b, 62b, 64a, 65a, 68b-69a, 69a, 69b-70a, 71, 73a, 73b, 74a-b, 79a, 80a-b, 80b-81a, 83a, 83b-84a, 84a, 88a, 89b, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 113b, 114b-115a, 115a, 115b, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.

[976] **R.Ş.S.**; 13a-b, 24b, 48a, 62a, 67a-b, 86a, 119b-120a.

[977] **R.Ş.S.**; 7a, 7a-b, 12a, 14b-15a, 15a, 16a, 16b, 22b, 25a-b, 26a-b, 26b, 33b-34a, 34a, 34b, 40b, 44a, 46a, 46b, 47b, 49b, 49b, 50b-51a, 52b, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61a, 61a, 61b, 62b, 64a, 65a, 71a, 73a, 74a-b, 79a, 80a-b, 83b-84a, 86a, 88a, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 113b, 115b, 116b, 118b-119a, 119b-120a, 122b-123a, 128b.

[978] **R.Ş.S.**; 2b, 27a,29b, 34b-35a, 35a, 67a-b, 69b-70a, 73b, 83a, 89b, 114b-115a.

[979] **R.Ş.S.**; 35a.

* Defter-i Hâkânî, Osmanlı Devleti'nde has, zeâmet, tımar, vakıf ve mülk arazilerini tayin ve tescil eden ana defterlerin muhafaza edildiği ve bu defterlerle ilgili günlük işlemlerin yapıldığı devlet dairesinin adıdır. Defter-i Hâkânî, kaynaklarda Defterhâne, Defter-i Âmire, Defter-i Vilâyet ve Defter-i Dergâh-ı Âlî şeklinde de geçmektedir. **Bkz.** Erhan Afyoncu, "Defterhâne", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1994, IX, 100.

[980] **R.Ş.S.**; 12a, 14b-15a, 15a, 16a, 25a-b, 34b, 46a, 69b-70a, 73b, 83a, 86a.

[981] **R.Ş.S.**; 69b-70a, 73b, 83a.

Liparit (Yalıköy) karyeli Hadice Hatun'a devretmiştir. Hocaoğlu Ahmed'in vefatından sonra oğlu Bilâl, babasının H. 1257 (M. 1841) yılında tarlayı kendisine ferâğ ettiğini iddia ederek, bu ferâğla ilgili 11 kıt'a tapu senedi ibrâz etmiştir. Ancak iddiasını isbatlayamadığı gibi, tapu senetlerinin sahte olduğunu da mahkemede itiraf etmek zorunda kalmıştır.[982]

Ferâğla ilgili tesbit ettiğimiz kayıtlarda görüldüğü üzere, Rize'de mîrî araziyi müşterek olarak tasarruf eden kimseler olduğu gibi,[983] müşterek ferâğ eden kimseler de bulunmaktadır.[984] Bu durumda olan kişilerin, genellikle akraba olmaları,[985] söz konusu arazilerin kendilerine, vefat eden yakınlarından intikal ettiği ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ayrıca vekil tayin etmek suretiyle gerçekleştirilen arazi ferâğlarına da rastlanılmaktadır.[986] Bu arada bazen arazilerin birden fazla şahsa, müşterek olarak tasarruf etmeleri üzere, devredildiğine de şahit olunmaktadır.[987] Mîrî arazi ferâğında bulunan bu şahısları, mensup oldukları sosyal gruplara göre değerlendirdiğimizde, karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır:

Sosyal Gruplar	**Ferâğ Eden**	**%**	**Ferâğ Edilen**	**%**
Müslüman kadın	48	48.97	2	2.35
Müslüman erkek	44	44.89	73	85.88
Efendi	2	2.04	5	5.88
Ağa	2	2.04	2	2.35
Hacı	—	0	1	1.17
Askerî kesim	2	2.04	2	2.35
Toplam	98	100	85	100

Tablo 16: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Mîrî Arazi Ferâğında Bulunan Sosyal Grupları Gösteren Tablo

[982] **R.Ş.S.**; 86a.
[983] **R.Ş.S.**; 7a, 14b-15a, 26b, 27b, 34b, 35a, 46a, 52b, 60a, 61a, 61a, 65a, 67a-b, 69b-70a, 73b, 74a-b, 93b-94a, 113b.
[984] **R.Ş.S.**; 7a, 14b-15a, 26b, 27b, 34b, 46a, 52b, 60a, 61a, 61a, 65a, 69b-70a, 74a-b, 93b-94a, 113b.
[985] **R.Ş.S.**; 7a, 14b-15a, 26b, 27b, 34b, 35a, 46a, 52b, 60a, 61a, 61a, 65a, 67a-b, 69b-70a, 73b, 74a-b, 93b-94a, 113b.
[986] **R.Ş.S.**; 7a-b, 21b, 24b, 26a-b, 26b, 27b, 28a, 30b, 33b-34a, 34a, 40b, 44a, 46a, 51a-52a, 54a, 60a, 64a, 61a, 74a-b, 80a-b, 89b, 90a, 107a, 113b, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.
[987] **R.Ş.S.**; 7a, 25a-b, 26a-b, 34b, 44a, 46a, 51a-52a, 52b, 54a-b, 60a, 61a, 61a, 65a, 73a, 83b-84a, 106b-107a.

Tablo 16'da görüldüğü üzere, Rize'de mîrî arazi ferâğında bulunan kadınlar, sayı itibariyle erkeklerden daha fazladır. Bu kadınlardan bir kısmının ferâğ ettikleri arazilerin, vefat eden yakınlarından kendilerine kalan araziler olduğu, kayıtlardan açık bir şekilde anlaşılmaktadır.[988] Ayrıca kadınların çoğunun, kız ve erkek kardeşleri veya çocuklarıyla müşterek arazilerini ferâğ etmeleri,[989] bu arazilerin mirasçıları durumundaki kişilerden, kendilerine intikal ettiği fikrini uyandırmaktadır. Kendisine arazi ferâğ edilen kişilerin ise, büyük çoğunluğunu Müslüman erkekler oluşturmaktadır.

Hacı, Ağa ve Efendi ünvanlı kişilerin, arazi ferâğında oldukça az bir yekûna sahip olduğu görülmektedir. Mülk alışverişiyle ilgili tesbit ettiğimiz sonuçlardan hareketle, bu kesime mensup kimselerin, devlete ait arazileri tasarruf etmekten ziyade, kendilerine ait gayr-i menkul mülkleri tasarruf ettiklerini söyleyebiliriz. Askerî kesime mensup kişiler ise, hem ferâğ eden,[990] hem de ferâğ edilen grubunda[991] sayı itibariyle oldukça azdır. Askerî kesimle ilgili ferâğ kayıtlarına baktığımızda, Rize'nin Veyla (Veliköy) karyesi ahalisinden ve Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne çavuşlarından Mehmed Çavuş'un, H. 1286 (M. 1870) yılında, aynı karyeden Süleyman oğlu Reşid'in arazi-yi miriyyeden bir kıt'a tarlasını, Ahungöz karyesinden Araboğlu Mustafa yerine, kendisine ferâğ etmesi için, bizzat mahkemede tarlaya ihtiyacı olduğunu ifade etmesi,[992] bu kesimden kişilerin maddî durumlarının ne ölçüde olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

İncelediğimiz dönemde, Rize'de arazi ferâğının, aile fertleri ve akrabalar arasında da meydana geldiği görülmektedir. Buna göre, arazi-yi miriyyeden tarladaki hisselerini, kardeşlerine[993] veya çocuklarına[994] ferâğ edenlerin yanı sıra, amca,[995] yeğen[996] ve torun[997] gibi akrabasından bazı kişilere ferâğ edenler de bulunmaktadır. Şahısların, tasarruflarında bulunan mîrî arazileri -vefatlarından sonra öncelikle erkek

[988] **R.Ş.S.**; 62a, 69a, 80b-81a, 89b.
[989] **R.Ş.S.**; 7a, 14b-15a, 26b, 27b, 34b, 35a, 46a, 52b, 60a, 61a, 61a, 65a, 73b, 93b-94a, 113b.
[990] **R.Ş.S.**; 48a, 107a.
[991] **R.Ş.S.**; 27a, 69a.
[992] **R.Ş.S.**; 27a.
[993] **R.Ş.S.**; 7a, 7a-b, 35a, 46a, 50b-51a, 52b, 60a-b, 115a.
[994] **R.Ş.S.**; 20b-21a, 25a-b, 26a-b, 30b, 40b, 44a, 47b, 51a-52a, 62b, 64a, 88a, 106b-107a, 114b-115a, 118b-119a.
[995] **R.Ş.S.**; 54a.
[996] **R.Ş.S.**; 60a, 61a, 61a.
[997] **R.Ş.S.**; 21a-b.

çocuklarına kaldığı hâlde-[998] henüz hayatta iken, erkek çocuklarından bir[999] veya birkaçına[1000] ferâğ etmeleri dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bu ferâğların, bazı çocukların mîrî arazinin tasarrufundan men edilmesi niyetiyle yapıldığını söylememiz mümkündür.

Tasarruf ettiği tarlasını, çocuklarından birine veya birkaçına ferâğ eden şahıslar, her ne kadar bu durumu mahkeme kayıtlarıyla tescil ederek garanti altına almaya çalışmışlarsa da, vefatlarından sonra kardeşler arasında yine birtakım anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Nitekim Rize'nin Karadere Tohli karyesinden Mustafa isimli şahıs, Hicrî 1281 yılında arazi-yi miriyyeden bir kıt'a tarlasını sâhib-i arz izniyle, oğulları Süleyman ve Hurşid'e ferâğ etmiştir. Vefatından sonra, Hüseyin ismindeki diğer oğlu, H. 1286 (M. 1870) yılında mahkemeye gelerek söz konusu tarlanın H. 1272 (M. 1855) yılında kendisine ferâğ edildiğini iddia etmiştir. Hüseyin, tarlanın kardeşlerinden alınıp kendisine teslim edilmesini istese de, iddiasını isbatlayamayınca, kardeşlerine muârazadan men edilmiştir.[1001]

Mîrî arazinin ferâğı esnasında, arazisini devreden kişi, araziyi devralandan "hakk-ı karar" veya "hakk-ı tasarruf" şeklinde de ifade edilen bir bedel almakta olup, buna "ferâğ bedeli" denilmektedir.[1002] Tesbit ettiğimiz ferâğ kayıtları içerisinde, bedelsiz yapılanlar da olmakla birlikte,[1003] çoğu belli bir bedel karşılığında gerçekleşmiştir.[1004] Bu bedel, kayıtların büyük çoğunluğunda, miktar olarak belirtilmek yerine, "bedel-i misil" şeklinde ifade edilmiştir.[1005]

---

[998] Bayrakçı, **age**, s.100.
[999] **R.Ş.S.**; 20b-21a, 30b, 40b, 62b, 106b-107a, 114b-115a, 118b-119a.
[1000] **R.Ş.S.**; 25a-b, 26a-b, 44a, 47b.
[1001] **R.Ş.S.**; 25a-b.
[1002] Bayrakçı, **age**, s.77.
[1003] **R.Ş.S.**; 13a-b, 16b, 26b, 27a, 47b, 50b-51a, 54a, 61a, 113b.
[1004] **R.Ş.S.**; 7a, 7a-b, 12a, 12b, 14b-15a, 15a, 16a, 20b-21a, 22b, 25a-b, 26a-b, 27b, 29b, 33b-34a, 34a, 34b, 34b-35a, 35a, 40b, 44a, 46a, 49b, 49b, 51a-52a, 52b, 54a-b, 60a-b, 60a, 61a, 61b, 62b, 64a, 65a, 67a-b, 68b-69a, 69a, 69b-70a, 71a, 73a, 73b, 74a-b, 79a, 80a-b, 80b-81a, 83a, 83b-84a, 86a, 88a, 89b, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 114b-115a, 115a, 115b, 116b, 118b-119a, 119b-120a, 122b-123a, 128b.
[1005] **R.Ş.S.**; 16a, 26a-b, 34a, 34b, 40b, 44a, 46a, 52b, 54a-b, 61b, 62b, 64a, 65a, 73a, 80a-b, 88a, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.

Miktarını tesbit edebildiğimiz ferâğ bedellerini, şu şekilde göstermemiz mümkündür:

Fiyat Aralığı	**Adet**	**%**
0-100 kuruş	1	3.84
101-200 kuruş	5	19.23
201-300 kuruş	__	0
301-400 kuruş	1	3.84
401-500 kuruş	1	3.84
501-1000 kuruş	5	19.23
1001 kuruş ve üzeri	13	50
Toplam	26	100

Tablo 17: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Ferâğ Edilen Mülklerin Ferâğ Bedelini Gösteren Tablo

Tablo 17'de görüldüğü üzere, miktarını tesbit edebildiğimiz ferâğ bedelleri, 1000 kuruş ve üzeri miktarlarda yoğunluk kazanmaktadır. Bunlar içerisinde en düşük ferâğ bedeli 80 kuruş olup, Zavendik (Büyükçiftlik) karyesinden Kitabsızoğlu Hüseyin'in, H. 1286 (M. 1870) yılında bir kıt'a tarlasını, Arnabudoğlu Hüseyin'in vekâletinde aynı karyeden Öksüzoğlu Keleş'e ferâğ etmesiyle ilgilidir.[1006] En yüksek ferâğ bedeli ise, 5000 kuruş olup, Mapavri (Çayeli) nâhiyesinden Hacı Mehmed Ağa'nın vefatıyla, vârislerine intikal eden 8 kıt'a tarladaki hisselerin ferâğıyla ilgilidir.[1007] Ayrıca tarlalarını bedel karşılığında ferâğ ettikleri hâlde, söz konusu bedeli alamayan şahıslara da rastlanmaktadır.[1008] Nitekim Rize'nin Sıkrık (Azaklıhoca) karyesinden Fâtıma Hatun, H. 1281 (M. 1865) yılında bir kıt'a tarlasını, 2500 kuruşa Demircioğlu Hasan'a ferâğ etmiştir. Ancak ferâğ bedelinin tamamını alamayınca, H. 1286 (M. 1870) yılında kalan 700 kuruşu talep için mahkemeye başvurmuştur. Demircioğlu Hasan'ın ferâğ bedelinin tamamını ödediğini iddia etmesi üzerine de, aralarında 500 kuruşa sulh olmuştur.[1009] Mapavri nâhiyesinden Âyişe Hatun ise, H.

[1006] **R.Ş.S.**; 33b-34a.
[1007] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[1008] **R.Ş.S.**; 16a, 49b, 69b-70a.
[1009] **R.Ş.S.**; 49b.

1287 (M. 1870) yılında ferâğ ettiği bir kıt'a tarlanın bedeli olan 1000 kuruşu alamayınca, Defter-i Hâkânî'den tapu senedinin gönderilmesine icâzet vermemiştir.[1010]

Tesbit ettiğimiz mîrî arazi ferâğları, genellikle belli bir bedel karşılığında gerçekleşirken, şarta bağlı olarak yapılan ferâğlara da rastlanmaktadır. Nitekim Rize'nin Uma Tohli (Üçkaya) karyesinden Sarıoğlu İsmail, H. 1279 (M. 1862) senesinde bir kıt'a tarlasını, tarlada kendiliğinden yetişen ot ve ağaçları (Hüdâ-yı nâbit) devamlı olarak kesip biçme şartıyla, Fosa karyeli Behram'a 140 kuruşa ferâğ etmiştir. Ancak Behram'ın ferâğ şartına uymayıp, tarlayı bir senelik ot ve ağaçların kesilmesi şartıyla devraldığını iddia etmesi üzerine, tarla İsmail'e geri verilmiştir.[1011] Sıkrık (Azaklıhoca) karyesinden Fâtıma Hatun ise, arazi-yi miriyyeden bir kıt'a tarlasını, kendisini ölünceye kadar görüp gözetmesi şartıyla, 2500 kuruşa Demircioğlu Hasan'a ferâğ etmiştir.[1012]

Ferâğla ilgili kayıtlardan, Rize halkının devlete ait toprakları ne kadar süreyle tasarruf ettikleriyle ilgili de, bazı tesbitler yapmamız mümkündür. Buna göre, incelediğimiz yıllarda Rize'de şahısların tasarrufunda bulunan mîrî arazilerin bir kısmı, kendilerine vefat eden yakınlarından intikal etmiştir.[1013] Dolayısıyla vefat eden bu kişilerin, söz konusu arazileri, yaşadıkları süre boyunca tasarruf ettiklerini söyleyebiliriz. Ayrıca uzun süre aynı şahıs tarafından tasarruf edilen mîrî arazilerin yanı sıra,[1014] kısa sürelerle şahıslar arasında el değiştiren arazilere de rastlamaktayız.[1015]

4. Hibe

Sözlükte bağışlama, bağış, atiye ve ihsan anlamlarına gelen hibe kelimesi, terim olarak bir malın hayatta iken karşılık şart koşulmaksızın, başkasına temlikini ifade etmektedir.[1016]

[1010] **R.Ş.S.**; 69b-70a.
[1011] **R.Ş.S.**; 22b.
[1012] **R.Ş.S.**; 49b.
[1013] **R.Ş.S.**; 50b-51a, 51a, 52a, 67a-b, 69a, 80b-81a, 89b.
[1014] **R.Ş.S.**; 12b, 67a-b, 83b-84a, 86a, 114b-115a, 119b-120a.
[1015] **R.Ş.S.**; 71a, 79a, 83b-84a.
[1016] **Mecelle**, madde 833.; Ali Bardakoğlu, "Hibe", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1998, XVII, 421.; Sâmî, **age**, s.1505.; Devellioğlu, **age**, s.366.

İncelediğimiz defterde, hibeyle ilgili 7 kayıt bulunmaktadır.[1017] Bu kayıtlara konu olan hibelerin hepsi de, aile fertleri[1018] ve akrabalar arasında[1019] gerçekleşmiştir. Kayıtlardan tesbit edebildiğimiz kadarıyla, hibe edilen şeyler, gayr-i menkul olabildiği gibi,[1020] belli başlı ev eşyasıyla[1021] hayvanların da[1022] hibe edildiği görülmektedir. Nitekim Rize'nin Betroz (Fıçıtaşı) karyesinden Puşuroğlu Yakub Reis, H. 1286 (M. 1870) yılında, kendisine ait bir adet yorgan, kilim ve kaputu, eşi Rukiye Hatun'a hibe etmiştir.[1023] Eminettin Mahallesi'nden Tüfenkcioğlu Ahmed Rif'at Efendi ise, ev, tarla ve bahçesini oğulları Mahmud ve İbrahim'e eşit hisselerle hibe etmiştir.[1024] Söz konusu mal ve eşyasını hibe eden kişiler, bu durumu şahitler huzurunda gerçekleştirdikleri gibi,[1025] mahkeme kayıtlarıyla da tescil ettirmişlerdir.[1026] Bunun yanı sıra, aile fertleri arasında bazı mallarla ilgili anlaşmazlığa düşüldüğünde, bu malların kendilerine hibe edildiği iddiasını öne sürenlere de rastlanılmaktadır.[1027] Nitekim Muskas (Çeşmeköy) karyesinden Karoğlu Memiş, bir kıt'a tarlasını Hicrî 1283 senesinde oğlu Molla Hasan'a bir seneliğine kiralamıştır. Ancak aradan dört sene geçmesine rağmen, oğlu Hasan tarlayı babasına iade etmeyerek, 13 sene evvel kendisine hibe ettiğini iddia etmiştir. Babasının kira iddiasını isbatlamasıyla da, tarlayı babasına teslim etmek zorunda kalmıştır.[1028]

5. Vekâlet

Vekâlet kelimesi, lügatte hıfzetmek, korumak, başkasının işini görmeye memur olmak ve vekillik gibi anlamlara gelmektedir. Istılâhta ise, bir kimsenin kendisinin de yapabileceği muâmelâttan bir işini, başkasına tefvîz etmesi; onu kendi yerine ikâme eylemesi veya tasarruf ve korumanın vekile havâle edilmesi demektir. Kendisine

[1017] **R.Ş.S.**; 19a-b, 24a, 35a-b, 82a, 121a-b, 121b, 123b-124a.
[1018] **R.Ş.S.**; 19a-b, 24a, 121b, 123b-124a.
[1019] **R.Ş.S.**; 121a-b.
[1020] **R.Ş.S.**; 121a-b, 121b, 123b-124a.
[1021] **R.Ş.S.**; 19a-b, 121b, 121a-b.
[1022] **R.Ş.S.**; 121b.
[1023] **R.Ş.S.**; 19a-b.
[1024] **R.Ş.S.**; 123b-124a.
[1025] **R.Ş.S.**; 121a-b, 123b-124a.
[1026] **R.Ş.S.**; 121b.
[1027] **R.Ş.S.**; 35a-b, 82a.
[1028] **R.Ş.S.**; 82a.

başkası tarafından bir iş tefvîz edilen kimseye *vekil*, bu işi tefvîz edene de *müvekkil* denilmektedir.[1029]

Vekâlet vermenin, incelediğimiz yıllarda Rize'nin ekonomik hayatında olduğu kadar, sosyal hayatında da karşımıza çıkan bir faaliyet olduğunu söyleyebiliriz. Zira nikâh akdi,[1030] alacağın tahsili,[1031] bazı menkul ve gayr-i menkullerin satımı,[1032] gayr-i menkullerin ferâğı,[1033] arazi anlaşmazlıkları,[1034] terekedeki hakkın vârislerden talebiyle[1035] terekedeki gayr-i menkullerin satım ve ferâğı gibi[1036] sosyal ve ekonomik hayata dair pek çok konuda, Rize halkının vekâlet verme yoluna gittiği görülmektedir. Bazı şahıslar da, bizzat kendileri gerçekleştirdikleri satım akdi veya arazi ferağının, mahkeme kayıtlarıyla tescili sırasında vekille temsil edilme yoluna gitmişlerdir.[1037]

Vekâlet veren şahıslar içerisinde erkeklerin yanı sıra,[1038] kadınlar da bulunmaktadır.[1039] Kadınların vekil tayininde bulunurken, genellikle kendi aile veya akrabalarından olan kimseleri tercih ettiklerini söylememiz mümkündür.[1040]

Vekil tayin edilen şahısların büyük çoğunluğu erkek olmakla birlikte,[1041] az da olsa kadın vekillere de rastlanılmaktadır.[1042] Ayrıca aynı anda birden fazla kişinin vekâletini üstlenen şahıslar da vardır.[1043]

[1029] Bilmen, **age**, VI, 310.; Sâmî, **age**, s.1497.; Zuhaylî, **age**, VI, 211.
[1030] **R.Ş.S.**; 3a, 25a, 44a, 63b-64a, 92a, 100a.
[1031] **R.Ş.S.**; 17b, 17b-18a, 24b, 26a-b, 26b, 30b, 34a, 34b, 37b-38a, 40b, 44a, 45a-b, 45b-46a, 49b, 52b, 54a, 54a-b, 60a-b, 61b, 64a, 65a, 73a, 74a-b, 80a-b, 89b, 90a, 91b, 92b, 93b, 93b-94a 106b-107a, 107a, 113b, 116b, 118b-119a, 122b, 123a, 128b.
[1032] **R.Ş.S.**; 6a, 6b-7a, 18a, 28b-29a, 29a, 29b, 37b-38a, 48a-b, 70a, 75a, 95b-96a, 102a, 108a-b, 126b.
[1033] **R.Ş.S.**; 7a, 7a-b, 16a, 21b, 24b, 26a-b, 26b, 27b, 28a, 30b, 33b-34a, 34a, 34b, 40b, 44a, 46a, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61b, 62b, 64a, 65a, 73a, 74a-b, 80a-b, 88a, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 113b, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.
[1034] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 18b-19a, 68a-b, 78b.
[1035] **R.Ş.S.**; 2b, 50b-51a, 52b, 55a, 60a, 75b, 79b-80a, 93a-b, 108a, 113b.
[1036] **R.Ş.S.**; 2b, 22a-b, 23b-24a, 37a-b, 72b-73a, 94a-b, 94b-95a, 95b, 97a-b, 111b-112a.
[1037] **R.Ş.S.**; 12a, 14b-15a, 15a.
[1038] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 6b-7a, 7a, 7a-b, 12a, 21b, 23b-24a, 24b, 26a-b, 26b, 30b, 33b-34a, 40b, 44a, 47a-b, 61b, 62b, 64a, 72b-73a, 74a-b, 88a, 94a-b, 94b-95a, 95b, 97a-b, 100a, 106b-107a, 107a, 111b-112a, 118b-119a, 122b-123a.
[1039] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 3a, 4a-5a, 6b-7a, 25a, 26b, 27b, 33b, 34b, 35a-b, 44a, 46a, 49b, 51b-52a, 52b, 54a, 54a-b, 55a, 60a-b, 61a, 63b-64a, 64b, 65a, 65a-b, 72b-73a, 73a, 75b, 79b-80a, 80a-b, 89b, 89b-90a, 90a, 91b, 92a, 93b-94a, 94a-b, 94b-95a, 95b, 97a-b, 100a, 108a, 111b-112a, 113b, 114a-b, 116b, 128b.
[1040] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 6b-7a, 25a, 26b, 34b, 44a, 51b-52a, 55a, 65a, 75b, 79b-80a, 93b-94a, 100a, 108a, 114a-b.
[1041] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 3a, 4a-5a, 6b-7a, 7a-b, 22a-b, 24b, 25a, 26b, 28a, 34b, 44a, 47a-b, 50b-51a, 52b, 58b-59a, 60a, 63b-64a, 64a, 65a, 68a-b, 70a, 92a, 93b-94a, 100a, 113b, 114a-b.

Vekâletle ilgili tesbit edebildiğimiz kayıtlar içerisinde, alacağın tahsili ve arazi ferâğı için vekil tayinlerinin, önemli bir yekûna sahip olduğunu söyleyebiliriz. Alacağın vekil yoluyla tahsiline dair kayıtlara bakıldığında, incelediğimiz yıllarda Rizeli olduğu hâlde çeşitli sebeplerle Rize dışına giden bazı kimselerin, memleketlerindeki şahıslardan alacaklarını tahsil edebilmek amacıyla, vekil tayin ettikleri görülmektedir.[1044] Burada dikkatimizi çeken husus, akrabalarından özellikle de aile fertlerinden birine borç veren şahısların, alacak talebinde bulunmak için vekil tayin etmeleridir.[1045] Nitekim Rize'nin Aron (Sütlüce) karyesinden Topaloğlu Memiş, H. 1286 (M. 1869) yılında, oğulları Ali, İbrahim ve Temel'den 30 kuruş alacağını tahsil için, aynı karyeden Topaloğlu Molla Hasan'a vekâlet vermiştir.[1046]

Alacağın mahkemede vekil tarafından talebi sırasında en sık rastlanılan durum, borçlunun borcunu ikrâr ederken, vekâleti inkâr etmesidir. Bu durumda vekil tayin edilen şahıslar, söz konusu vekâleti şahitlerle isbatlamak zorunda kalmışlardır.[1047] Nitekim Rize'nin Gürgen karyesi ahalisinden Koloğlu Mustafa, H. 1287 (M. 1870) yılında, aynı karyede yaşayan Yunus Efendi'den 10 kuruş alacağını tahsil için, Yunus Efendi'nin kardeşi Mercanoğlu el-Hâc Mehmed Efendi'ye vekâlet vermiştir. Mehmed Efendi, mahkemede müvekkilinin alacağını kardeşinden talep ettiğinde, kardeşi borcunu ikrâr, vekâlet iddiasını inkâr etmiştir. Bunun üzerine Mehmed Efendi, vekâletini şahitlerle isbatlama yoluna gitmiştir.[1048] Söz konusu kayıtta dikkatimizi çeken husus, alacaklı durumundaki kişinin alacağını tahsilde, borçlunun kardeşini vekil tayin etmesi ve borçlu olan şahsın, vekil kendi kardeşi olduğu hâlde, söz konusu vekâleti inkâr yoluna gitmesidir.

6. Kefâlet

Lügatte kefillik, birine kefil olma, bir şeyi bir şeye ekleme, katma ve bitiştirme gibi anlamlara gelen kefâlet kelimesi, ıstılahta ise bir şeyin hak sahibi tarafından talep

---

[1042] **R.Ş.S.**; 22a-b, 65a.
[1043] **R.Ş.S.**; 46a, 52b, 60a, 61a, 65a, 80a-b, 93b-94a, 113b.
[1044] **R.Ş.S.**; 74a-b, 107a.
[1045] **R.Ş.S.**; 26a-b, 30b, 40b, 44a, 60a-b, 64a, 106b-107a.
[1046] **R.Ş.S.**; 26a-b.
[1047] **R.Ş.S.**; 7a-b, 17b, 17b-18a, 24b, 26a-b, 26b, 30b, 34a, 34b, 37b-38a, 40b, 44a, 52b, 54a, 54a-b, 60a-b, 61b, 64a, 65a, 73a, 74a-b, 80a-b, 89b, 90a, 93b-94a, 106b-107a, 107a, 113b, 116b, 118b-119a, 122b-123a, 128b.
[1048] **R.Ş.S.**; 60a-b.

edilmesi hakkında zimmeti zimmete zammetmektir. Yani bir hakkın güvenceye alınması amacıyla, bir kimsenin asıl borçlunun alacaklı karşısındaki sorumluluğuna katılması veya birinin teslimini üstlenmesi demektir.[1049]

Ekonomik ve ticarî ilişkilerde yaygın olarak başvurulan bir yöntem olan kefâletin, birden fazla türü olmakla birlikte, bir kimsenin şahsına kefil olarak, onun alacaklıya teslim edilmesi veya mahkemede hazır bulundurulmasından ibaret olan "kefâlet bi'n-nefs" ile bir malın edâsına kefil olmak anlamına gelen "kefâlet bi'l-mâl" bunların başlıcalarıdır. Mala kefâlet de, kendi içerisinde borca kefâlet (kefâlet bi'd-deyn) ve eşyaya kefâlet (kefâlet bi'l-ayn) olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır.[1050]

İncelediğimiz sicilde, kefâletle ilgili 18 kayda rastlanılmaktadır.[1051] Kefâlet kayıtlarının, diğer ekonomik muamelelere göre sayı itibariyle fazla olması, söz konusu dönemde Rize'de kefâletin yaygınlığını göstermesi bakımından önemlidir. Kefâletle ilgili dava kayıtlarının büyük çoğunluğu, borcun ödenmesine kefil olmayla ilgilidir.[1052] Günümüzde de devam eden bu uygulama sayesinde, alacağın temini güvence altına alınmış olmaktadır. Zira örneklerine rastladığımız gibi, borçludan alacağını tahsil edemeyen kimseler, borcu kefilden talep etme yoluna gitmişlerdir.[1053] Bu durumda borcu ve kefâletini ikrar eden kefillere rastlanıldığı gibi,[1054] inkâr yoluna giden kefiller de bulunmaktadır.[1055] Borca kefâletin yanı sıra, gasp edilen veya çalınan bazı malların geri verilmesiyle[1056] eşler arasındaki birtakım anlaşmazlıkların çözülmesi gibi durumlarda da kefil tayinine başvurulduğu görülmektedir.[1057]

[1049] **Mecelle**, madde 612.; Bilmen, **age**, VI, 244.; Hayreddin Karaman, **Anahatlarıyla İslâm Hukuku**, Ensar Neşriyat, İstanbul 1986, III, 267.; H. Yunus Apaydın, "Kefâlet", **DİA**, TDV Yayınları, Ankara 2002, XXV, 168.; Devellioğlu, **age**, 502.; Erdoğan, **age**, s.300-301.

[1050] **Mecelle**, madde 613-614.; Abdullah Saydam, "Kamu Hizmeti Yaptırma ve Suçu Önleme Yöntemi Olarak Osmanlılarda Kefâlet Usûlü", **Tarih ve Toplum**, İletişim Yayınları, XVIII, sy.164, Ağustos 1997, s.68.; Erdoğan, **age**, s.301.; Apaydın, agmd, **DİA**, XXV, 170.

[1051] **R.Ş.S.**; 4a, 6b, 9a-b, 9b-10a, 14b, 15a, 44b, 45a, 46a, 51a, 55a, 66a, 73b, 104a-b, 106a, 109b, 110b, 114a.

[1052] **R.Ş.S.**; 6b, 9b-10a, 14b, 44b, 45a, 46a, 55a, 66a, 73b, 104a-b, 106a, 109b, 110b, 114a.

[1053] **R.Ş.S.**; 6b, 14b, 44b, 45a, 46a, 114a.

[1054] **R.Ş.S.**; 6b, 46a, 114a.

[1055] **R.Ş.S.**; 14b, 44b, 45a, 109b.

[1056] **R.Ş.S.**; 9a-b, 15a.

[1057] **R.Ş.S.**; 4a, 51a.

Tesbit ettiğimiz kefâlet kayıtlarında, borcun ödenmesinde birbirine kefil olan aile fertleri[1058] ve akrabalara[1059] rastlanıldığı gibi, gayr-i Müslimlerin de, kendi aralarında birbirlerine kefil olduklarına şahit olmaktayız.[1060] Bununla beraber daha ziyade akraba olmayan kişilerin birbirine kefil olması dikkat çekmektedir.[1061] Bu durum, incelediğimiz dönemde Rize halkının birbirine duyduğu güvenin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

7. Emânet

Lügatte emin olmak, birine emniyet edip bir şeyi terk ve tevdî etmek anlamlarına gelen emânet kelimesi, ıstılahta meşrû bir sebebe dayalı olarak kullanma, işleme ve koruma sorumluluğuyla, emin sayılan, güvenilir kabul edilen bir kimsenin yanında bulunan başkasına ait mal demektir.[1062]

İncelediğimiz defterde emânet konusuyla ilgili iki kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan biri, Rize'nin Kuliça (Derepazarı Subaşı) karyesinden Silyanoğlu Ali'nin, Rumeli'de Balçık'ta amelecilik ettiği sırada, iki mecidiye altınını emâneten sandığında saklaması üzere, Karahasanoğlu Hasan'a teslim etmesi,[1063] diğeri ise el-Hâc Osman Efendizâde Mustafa Efendi ile Mercan Çavuş tarafından Akrotir (Limanköy) karyeli Kadıoğlu Yahya'ya emânet olarak bırakılan, iki adet saatle ilgilidir.[1064] Burada dikkatimizi çeken husus ise, her iki kayıtta da, şahısların kendilerine emânet olarak bırakılan mallara ihanet edip onları sahiplerine iade etmemeleridir. Bu yüzden durum mahkemeye intikal etmiştir.

8. Rehin

Rehin kelimesi, lügatte sabit olma, devam etme, ödünç alınan eşya veya para karşılığında gösterilen şey ve ipotek anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise, bir malı ondan tamamen veya kısmen alınması mümkün olan malî bir hak karşılığında, o hak

---

[1058] **R.Ş.S.**; 14b, 44b, 45a, 109b.
[1059] **R.Ş.S.**; 106a.
[1060] **R.Ş.S.**; 44b, 73b.
[1061] **R.Ş.S.**; 4a, 6b, 9a-b, 9b-10a, 15a, 46a, 51a, 55a, 66a, 104a-b, 110b, 114a.
[1062] **Mecelle**, madde 762.; Bilmen, **age**, IV, 144.; Sâmî, **age**, s.162.; Hamza Aktan, "Emânet", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1995, XI, 83.; Erdoğan, **age**, s.119.
[1063] **R.Ş.S.**; 45a.
[1064] **R.Ş.S.**; 126a-b.

sahibinin veya başkasının elinde rıza ile mahpus ve mevkûf kılmaktır. Bu şekilde tutulan mala *merhûn* denildiği gibi, *rehin* de denilmektedir.[1065]

Öyle anlaşılıyor ki, bu dönemde genel olarak mülk rehin bırakmanın kayıt altına alınmamasının, birtakım suistimallere sebebiyet vermesi üzerine, H. 2 Rebîulâhir 1287 (M. 1 Temmuz 1870) tarihinde "terhîn-i emlâk" hakkında 3 maddelik bir nizamnâme hazırlanarak diğer nâiblerin yanı sıra, Rize Nâibliği'ne de gönderilmiştir. Söz konusu nizamnâmeye göre, bir mülkün rehin bırakılabilmesi için, öncelikle o mülkün başka bir yere rehin bırakılmadığına dair mahalle veya karye muhtar ve İhtiyar Meclisi tarafından mühürlenmiş bir ilmuhaber alınarak livâda Meclis-i Temyiz'e, kazada ise Meclis-i De'âvî'ye ibrâz olunması gerekmektedir. De'âvî ve Temyiz meclislerinde, o mülkün bir şekilde ilişiği olup olmadığı araştırıldıktan sonra, rehin bırakılabileceğine dair ruhsatnâme verilecektir. Ayrıca her iki mecliste de, rehin muamelesi için bir defter tutularak, mülk hakkında rehin ruhsatnâmesi verildiğinde deftere kaydolunacak, rehinin sona ermesinde ise, kayıt düzeltilecektir. Söz konusu muameleler için ruhsat harcı dışında, herhangi bir harc veya vergi alınmayacaktır.[1066]

Terhîn-i emlâk hakkında olan nizamnâme dışında, incelediğimiz defterde rehinle ilgili iki kayıt bulunmaktadır.[1067] Ancak bu kayıtların her ikisinde de yer alan rehin, şahısların iddialarından öteye geçememiştir.

9. Takas

Sözlükte ödeşme, hesaplaşma, sayışma ve alacak vereceğin kalmaması gibi anlamlara gelen takas kelimesi, terim olarak bir kimsenin borcunu aynı kimsede olan alacağı ile ifa etmesi demektir.[1068] Eşitlik sağlamak anlamına gelen "mukassâ" kelimesi ise, ıstılâhî olarak bir borcun başka bir borçtan kesilmesini ifade etmektedir.[1069]

İncelediğimiz defterde takasla alakalı 7 kayda rastlanılmaktadır.[1070] Takas ve mukassâ ifadelerinin bir arada kullanıldığı bu kayıtlar, borç-alacak[1071] ve mübâya'a[1072]

[1065] **Mecelle**, madde 701.; Bilmen, **age**, VII, 5.; Zuhaylî, **age**, VI, 305.; Erdoğan, **age**, s.477.; Devellioğlu, **age**, s.884.
[1066] **R.Ş.S.**; 104a.
[1067] **R.Ş.S.**; 12b, 58b.
[1068] Sâmî, **age**, s.423.; Devellioğlu, **age**, s.1024.; Erdoğan, **age**, s.539.
[1069] Zuhaylî, **age**, VI, 469.
[1070] **R.Ş.S.**; 2b, 34a-b, 51a, 75a, 76b, 86b, 106a.

konularıyla ilgilidir. Takasla ilgili kayıtlarda görüldüğü üzere, incelediğimiz dönemde Rize'de borç-alacak münasebetinde bulunan bazı şahıslar, aldıkları borçları ya başka yerden alacaklarıyla[1073] ya da menkul[1074] veya gayr-i menkulleriyle[1075] takas etme yoluyla ödemişlerdir. Takas sayesinde, nakit parası olmayan kişilere, borçlarını ödemede kolaylık sağlandığını da söylememiz mümkündür. Nitekim Rize'nin Müftü Mahallesi'nden Gonzeroğlu Yusuf, H. 1286 (M. 1870) yılında Kürdoğlu Hasan Ağa'ya, eşya bahasından olan 5330 kuruş borcu karşılığında, bir bab menzildeki hissesini 5330 kuruşa satarak, takas yoluyla borcunu ödemiş olmaktadır.[1076] Kuliça karyesinden Salih isimli şahıs ise, aynı karyeden Mahmud'a 4388 kuruş borç vermiştir. Mahmud borcunun tamamını ödememekle birlikte, oğlu Hüseyin'in alacaklı Salih eliyle kendisine gönderdiği 500 kuruşun 350 kuruşunu, borcuna takas olarak Salih'e vermiştir.[1077]

10. Âriyet

Sözlükte ödünç, eğreti anlamına gelen âriyet kelimesi, terim olarak meccânen yani bir bedel karşılığı olmaksızın, rucûu kâbil olmak üzere menfaati temlik olunan yani özelliğine göre faydalanma imkânı veren mal demektir.[1078] Söz konusu malı ödünç alan kişi, ücretsiz olarak kullandıktan sonra, aldığı şekilde sahibine iade etmekle yükümlüdür.[1079]

İncelediğimiz defterde âriyetle ilgili 10 kayıt bulunmaktadır.[1080] Bu kayıtlar bazı menkul[1081] veya gayr-i menkul malların,[1082] belli bir süre sahipleri dışındaki şahıslarca kullanılmasıyla ilgilidir. Nitekim Rize'nin Sıkrık karyesinden Fâtıma Hatun, bir kıt'a tarlasını kendisini ölünceye dek görüp gözetmesi şartıyla, Demircioğlu Hasan'a

---

[1071] **R.Ş.S.**; 2b, 34a-b, 75a, 76b, 86b, 106a.
[1072] **R.Ş.S.**; 2b, 34a-b, 51a
[1073] **R.Ş.S.**; 75a, 76b, 106a.
[1074] **R.Ş.S.**; 86b.
[1075] **R.Ş.S.**; 2b, 34a-b.
[1076] **R.Ş.S.**; 34a-b.
[1077] **R.Ş.S.**; 76b.
[1078] **Mecelle**, madde 765.; Devellioğlu, **age**, s.38.; Karaman, **Anahatlarıyla İslâm Hukuku**, III, 273.; Erdoğan, **age**, s.31.
[1079] Ali Şafak, **Hukuk Terimleri Sözlüğü**, Gümüş Matbaacılık, Ankara 1992, s.37.
[1080] **R.Ş.S.**; 20a, 26a, 36a, 49b, 50a, 64b, 67a-b, 83b-84a, 110a, 126a-b.
[1081] **R.Ş.S.**; 126a-b.
[1082] **R.Ş.S.**; 20a, 26a, 36a, 49b, 50a, 64b, 67a-b, 83b-84a, 110a.

devretmiştir. Tarlada herhangi bir hakkı kalmadığı hâlde, tarlanın içinde bulunan evi ödünç olarak kullanmaya devam etmiştir. Ancak Hasan, H. 1286 (M. 1870) yılında Fâtıma Hatun'un kaldığı evi yıkınca, ev kendi malı olduğu hâlde, yeniden inşasını taahhüd etmek durumunda kalmıştır.[1083]

11. Îcâr

Sözlükte kiraya verme, verilme, kira parası anlamlarına gelen îcâr kelimesi, terim olarak kiracının ödediği veya teminini iltizam eylediği bir bedel karşılığında, bir şeyin veya bir hakkın kullanılmasını veya ondan istifade edilmesini belirli bir zaman kiracıya terk etmeyi ifade etmektedir.[1084]

İncelediğimiz sicilde, îcâr ile ilgili 9 kayıt tesbit etmekteyiz. Bu kayıtlardan biri dükkân,[1085] diğerleri ise tarla îcârıyla[1086] ilgilidir. Dolayısıyla Rize'de kiraya verilen mülklerin, gelir getirici özellikte olmaları ön plândadır. Aile fertleri ve akrabalar arasında da örneklerine rastladığımız îcâr kayıtlarında,[1087] küçük yaştaki çocuklara ait mülklerin, çocukların velîleri vasıtasıyla kiralanması da söz konusudur.[1088] Bu sayede malları üzerinde bir tasarrufta bulunamayan çocukların, gelir elde etmeleri sağlanmış olmaktadır.

İcârla ilgili kayıtlardan, Rize'de kiraya verilen gayr-i menkullerin, kira bedelleri hakkında da bilgi sahibi olmaktayız. Kayıtlardan anlaşıldığına göre, kira bedeli genellikle nakit para olduğu gibi,[1089] kiralanan tarlada yetiştirilen ürünün bir kısmı da olabilmektedir. Nitekim Rize'nin Kafkame (Çağırankaya) karyesinden Seher Hanım, H. 1287 (M. 1870) yılında küçük kızı Cemile'nin bir kıt'a tarlasını, vasî sıfatıyla seneliği 150 kuruş olmak üzere, beş seneliğine Ardaloğlu Mehmed Çavuş'a kiralamıştır.[1090]

[1083] **R.Ş.S.**; 49b, 50a.
[1084] Sâmî, **age**, s. 236.; Bilmen, **age**, VI, 156.; Devellioğlu, **age**, s.406.; **Erdoğan**, **age**, s.222.
[1085] **R.Ş.S.**; 26a.
[1086] **R.Ş.S.**; 11b, 13b, 69a, 69b, 70a-b, 71a, 82a, 114b-115a.
[1087] **R.Ş.S.**; 11b, 71a, 82a.
[1088] 11b, 69b, 71a,
[1089] **R.Ş.S.**; 11b, 13b, 69b, 70a-b.
[1090] **R.Ş.S.**; 69b.

Muskas (Çeşmeköy) karyesinden Karoğlu Memiş ismindeki şahıs ise, bir kıt'a tarlasını, altı kîle* mısır buğdayına, bir seneliğine oğlu Molla Hasan'a kiralamıştır.[1091]

12. Havâle

Sözlükte intikal etmek, birinin uhdesine bırakmak, terk, tefvîz ve ihâle gibi anlamlara gelen havâle kelimesi, terim olarak talep hakkının, borçlunun zimmetinden ödemeyi üzerine alan kişinin zimmetine intikal etmesi demektir. Havâle esas itibariyle kefâletten farklıdır. Zira kefâlet, talep hakkında zimmeti zimmete eklemek iken, havâle zimmeti zimmete nakletmektir. Bu sebeple havâleden sonra, borçludan borcunu ödemesi istenemez.[1092]

İncelediğimiz defterde havâle konusuna, sadece iki kayıtta rastlamaktayız.[1093] Bu kayıtlardan hareketle, havâlenin Rize'de borcun ödenmesinde ve alışverişte az da olsa başvurulan ekonomik bir faaliyet olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim Rize'nin Partal karyesinden Âyişe Hatun, H. 1287 (M. 1870) yılında bir kıt'a tarlasını 1000 kuruş mukâbilinde, iki erkek kardeşe satmıştır. Satış bedelini hem nakden hem de havâle cihetinden tamamen tahsil etmiştir.[1094]

13. Müzâyede

Lügatte fiyat arttırmada rekabet etmek anlamına gelen müzâyede kelimesi, ıstılahta devletçe veya bir müessesece satılığa çıkarılan bir malın veya yerin, en ziyade verene ihale olunmak üzere, açık arttırma yoluyla satılmasını ifade etmektedir.[1095]

İncelediğimiz defterde müzâyedeyle ilgili 7 kayda rastlanılmaktadır.[1096] Bu kayıtların hepsi de, terekeye konu olan malların satımıyla ilgilidir. Müzâyedeyle ilgili kayıtlarda görüldüğü üzere, incelediğimiz dönemde Rize'de borcunu ödemeden vefat eden şahısların, geride bıraktıkları nakit paraları borçlarına yetmediği durumda,

---

* Kîle, özellikle kuru meyve ve hububat ölçümünde kullanılan eski bir ölçektir. İstanbul kîlesi, Bursa kîlesi gibi nev'îleri vardır. **Bkz.** Cengiz Kallek, "Kile", **DİA**, TDV Yayınları, Ankara 2002, XXV, 568-569.

[1091] **R.Ş.S.**; 82a.

[1092] Sâmî, **age**, s. 561.; Zuhaylî, **age**, VI, 290.

[1093] **R.Ş.S.**; 35b, 69b-70a.

[1094] **R.Ş.S.**; 69b-70a.

[1095] Cengiz Kallek, "Müzâyede", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXXII, 236-237.; Sâmî, **age**, s.1330.; Pakalın, **age**, II, 640.

[1096] **R.Ş.S.**; 14a-b, 27a-b, 31a, 42b, 88a, 89a, 90a.

terekelerindeki gayr-i menkullerin satılması suretiyle borçları ödenmiştir. Bu satım akdi de, müzâyede yoluyla insanların toplandığı mahallerde münâdîler (dellâllar) tarafından yapılmıştır. Müzâyede, insanların satılan mala rağbeti kesilinceye kadar devam etmiş ve söz konusu mal en yüksek fiyatı veren kişiye satılmıştır.[1097] Nitekim Rize'nin Liparit karyesinden olup H. 1286 (M. 1870) yılında vefat eden Şahinoğlu Memiş'in, geride bıraktığı borçlarının ödenmesi amacıyla, bir kıt'a kızılağaçlığı münâdî tarafından müzâyede yoluyla, en yüksek fiyatı veren Turanoğlu Abdülhamid'e 1000 kuruşa satılmıştır.[1098]

Rize'de vefat eden kişilerin borçlarının ödenmesi için, gelir getiren mülklerinin satılmasında, müzâyede yoluna başvurulduğu gibi, gayr-i menkul satan bazı kişilerin de, aynı yola başvurdukları görülmektedir. Buna göre, Veyla karyeli Karaalioğlu Mustafa'nın H. 1286 (M. 1870) yılında vefat etmesiyle çocuklarına miras kalan ve yıkılmaya yüz tutan ev, müzâyede yoluyla 500 kuruşa satılmıştır.[1099]

B. RİZE HALKININ GEÇİM KAYNAKLARI

1. Tarım

İncelediğimiz dönemde Rize'nin çeşitli köy ve mahallelerinde yaşayan halkın, geçim kaynaklarının başında, tarımın geldiğini söyleyebiliriz. Zira kayıtlardan elde ettiğimiz bilgilere göre, pek çok şahsın ekilebilir araziler başta olmak üzere, balta,[1100] tahra,[1101] kazma,[1102] zincir,[1103] bel,[1104] çapa,[1105] kürek[1106] ve saban demiri[1107] gibi tarım

---

[1097] **R.Ş.S.**; 42b, 88a, 89a, 90a.
[1098] **R.Ş.S.**; 42b.
[1099] **R.Ş.S.**; 27a-b.
[1100] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107a, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115b, 119a, 119b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[1101] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31a, 31b, 32a, 36b,38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107a, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115b, 119a, 119b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[1102] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b-6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 107a, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115b, 119a, 119b, 124b, 125a, 126a, 127b, 129b.
[1103] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 19a, 25b, 28b, 31b, 36b, 43b, 50a, 54b, 71b-72a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 115b, 119a, 119b, 124b, 125a, 126a, 129b.
[1104] **R.Ş.S.**; 5a-b, 5b-6a, 6a, 8b, 9a, 10a-b, 10b-11a, 54b, 98a-b, 101a, 105b, 110b, 112b.
[1105] **R.Ş.S.**; 54b, 105b, 129b.
[1106] **R.Ş.S.**; 54b.
[1107] **R.Ş.S.**; 11a.

aletlerine sahip olması, serender,[1108] ambar[1109] ve değirmenlerin[1110] varlığı, bu görüşümüzü kuvvetlendirir mahiyettedir. Söz konusu ekilebilir arazilerin başında, tarlalar gelmektedir. Bu tarlaların bir kısmı devletin,[1111] bir kısmı ise şahısların mülkiyetindedir.[1112] Ayrıca aynı tarlayı, müşterek olarak tasarruf eden şahıslar olduğu gibi,[1113] müstakil olarak tasarruf eden,[1114] hatta aynı anda birden fazla tarlaya sahip olan şahıslar da bulunmaktadır.[1115] Tarlalarda yetiştirilen ürünler hakkında yeterince bilgimiz olmamakla birlikte, lazut (mısır),[1116] fasulye,[1117] kendir,[1118] keten,[1119] alef (yulaf),[1120]

[1108] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 7b-8a, 25b, 100a-b, 103b-104a.
[1109] **R.Ş.S.**; 115a.
[1110] **R.Ş.S.**; 29b, 35b-36a, 36a-b, 40b, 72a, 84a, 84a-b.
[1111] **R.Ş.S.**; 2b, 3a-4a, 4a-5a, 7a, 7a-b, 12b, 13a-b, 14b-15a, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a-b, 20b-21a, 21a-b, 21b, 22b, 24b, 25a-b, 26a-b, 26b, 27a, 27a, 27b, 28a, 29b, 30b, 33b-34a, 34a, 34b, 34b-35a, 35a, 40b, 44a, 46a, 46b, 47b, 48a, 49b, 49b, 50a, 50b-51a, 51a-52a, 52b, 54a, 54a-b, 60a, 60a-b, 61a, 61b, 62a, 65a-b, 67a-b, 68b-69a, 69a, 69b-70a, 71a, 73a, 74a-b, 79a, 80a-b, 80b-81a, 81b-82a, 82a, 83a, 83b-84a, 86a, 88a, 89b, 90a, 93b-94a, 96a-b, 102b, 106b-107a, 107a, 110a, 113b, 114b-115a, 115a, 115b, 116b, 116b-117a, 118b-119a, 119b-120a, 122b-123a, 128b.
[1112] **R.Ş.S.**; 2b, 3a-4a, 4a-5a, 6a, 6b-7a, 7a-b, 10a, 12a, 12b, 13b, 14b-15a, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a-b, 17b, 17b-18a, 18a, 18b, 18b-19a, 20a, 20b, 20b-21a, 21a-b, 21b, 22a, 22a-b, 22b, 23a, 23b-24a, 24a-b, 26a-b, 26b, 27a, 27a, 27a-b, 27b, 28a, 29a, 29b, 30b, 33b-34a, 34a, 34a-b, 34b, 34b-35a, 35a, 36a, 36a-b, 36b, 37a-b, 37b-38a, 38b, 39a-b, 40a, 41b, 42a, 42a-b, 42b, 44a, 44a-b, 44b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48a-b, 48b, 48b-49a, 49b, 50b-51a, 51a-52a, 52b, 54a, 55b, 55b-56a, 56b, 56b-57a, 58b, 58b-59b, 60a, 60b, 61a, 62b, 64a, 65a, 65a-b, 65b, 67a, 67a-b, 68a-b, 68b-69a, 69a, 69b, 69b-70a, 70a, 70a-b, 71b, 72b-73a, 73a, 73b, 75a, 75b, 77b-78a, 78b, 79a, 79b-80a, 80a-b, 80b-81a, 81b, 81b-82a, 82a-b, 83a, 83a, 83b-83b-84a, 84a, 84a-b, 85a, 85b, 86a, 86a-b, 86b-87a, 87b, 88a, 89b, 90a, 90b, 91a, 91a-b, 93a-b, 93b-94a, 94a, 94a-b, 94b-95a, 95b, 95b-96a, 96a-b, 101b-102a, 102b, 103a, 103b-104a, 105a, 106b-107a, 107a, 110a, 110a-b, 110b-111a, 113a, 113b, 114b-115a, 115a, 115b, 116a, 116b, 116b-117a, 118b, 118b-119a, 122b-123a, 126b, 128b, 129a-b, 130b.
[1113] **R.Ş.S.**; 2b, 3a-4a, 6b-7a, 7a-b, 12a, 12b, 14b-15a, 15a, 16b, 17b-18a, 22a-b, 23a, 23b-24a, 26b, 27a, 27a-b, 27a, 34a-b, 34b, 35a, 42a, 42a-b, 46a, 51a-52a, 52b, 54a, 56b, 56b-57a, 60a, 61a, 62a, 65a, 68a-b, 72b-73a, 73b, 74a-b, 82a-b, 83a, 83b, 84a, 87b, 88a, 93b-94a, 94b-95a, 95b, 95b-96a, 110a, 113a, 113b, 116a, 116b-117a, 122b-123a, 130b.
[1114] **R.Ş.S.**; 2b, 4a-5a, 6a, 7a, 8a-b, 10a, 11a, 13a-b, 13b, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a-b, 17b, 17b-18a, 18a, 18b, 18b-19a, 20a, 20b-21a, 21a-b, 21b, 22a, 22b, 24a-b, 24b, 25a-b, 26a-b, 26b, 27a, 27a, 28a, 29a, 29b, 30b, 33b-34a, 34b, 34b-35a, 35a, 36a, 36a-b, 37a-b, 37b-38a, 38b, 39a-b, 40a, 40b, 41b, 42b, 44a, 44a-b, 44b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48a, 48a-b, 48b, 48b-49a, 49b, 50b-51a, 51a-52a, 52b, 54a, 54a-b, 55b, 58b, 58b-59b, 60b, 61a, 62a, 62b, 64a, 65a, 65a-b, 65b, 67a, 67a-b, 68a-b, 68b-69a, 69a, 69b, 69b-70a, 70a, 70a-b, 71a, 71b, 73a, 75a, 75b, 77b-78a, 78b, 79a, 79b-80a, 80a-b, 80b-81a, 81b, 81b-82a, 82a, 83a, 83b-84a, 84a-b, 85a, 86a, 86a-b, 86b-87a, 87b, 88a, 89b, 90a, 90b, 91a, 91a-b, 93a-b, 93b-94a, 94a, 94a-b, 96a-b, 101b-102a, 102b, 103a, 103b-104a, 105a, 106b-107a, 107a, 110a, 110a-b, 110b-111a, 113a, 113b, 114b-115a, 115b, 116a, 116b, 118b, 118b-119a, 122b-123a, 123b-124a, 126b, 128b129a-b, 130b.
[1115] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 7a, 7a-b, 12a, 26a-b, 40a, 44a-b, 46a, 48b-49a, 55b-56a, 56b-57a, 58b-59b, 62b, 69b, 70a-b, 75b, 80a-b, 96a-b, 113b.
[1116] **R.Ş.S.**; 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 13a, 25b, 28b, 31b, 36b, 38b-39a, 46b, 50a, 57b, 98a-b, 106b, 107a, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a.
[1117] **R.Ş.S.**; 46b, 110b, 112b, 115b.
[1118] **R.Ş.S.**; 10a, 10b, 38b-39a, 96b, 109b, 112b, 115b, 129b.
[1119] **R.Ş.S.**; 108a.
[1120] **R.Ş.S.**; 10b, 11a, 38b-39a, 98a-b, 112b, 115b, 119b.

karpuz[1121] ve soğan[1122] bu ürünlerden bazılarıdır. Tarlalar, gerek ekim zamanı gerekse bu dönemin dışında da sulanabilmektedir.[1123] Ziraat vakti mayısın başından eylülün sonuna kadar olan zamanı içine almaktadır.[1124] Tarlaların sulanması ve değirmenler için istifade edilen ırmaklar, tarlalar gibi şahısların müşterek kullanımında idi.[1125] Bununla beraber suyu kullanma hakkını tek başına elinde bulunduran şahıslar da vardı.[1126] Bazen de söz konusu suların, münâvebe (nöbetleşme) yoluyla kullanıldığı görülmektedir.[1127]

Tarlaların yanı sıra, ağaçlık,[1128] fidanlık[1129] ve bahçeler de,[1130] diğer ekilebilir araziler arasındadır. Ancak buralarda tarım ürünleri yerine, bazı meyveli ve meyvesiz ağaçlar yetiştirilmiştir. Kızılağaç[1131] ve dişbudak[1132] meyvesiz ağaçlardan; elma,[1133] armut,[1134] portakal,[1135] limon,[1136] erik,[1137] kiraz,[1138] incir,[1139] karayemiş,[1140] ceviz[1141] ve kestane ise,[1142] meyveli ağaçlardan bazılarıdır. Ağaçlık ve bahçelerin bir kısmında meyveli ve meyvesiz ağaçlar bir arada bulunurken,[1143] bazen de buralarda, sadece

[1121] **R.Ş.S.**; 109a.
[1122] **R.Ş.S.**; 105b, 129b.
[1123] **R.Ş.S.**; 36a-b, 40a,65b.
[1124] **R.Ş.S.**; 87b.
[1125] **R.Ş.S.**; 40b, 56b-57a, 65b, 87b.
[1126] **R.Ş.S.**; 35b-36a, 36a-b, 40a, 42a-b.
[1127] **R.Ş.S.**; 56b-57a.
[1128] **R.Ş.S.**; 2b, 3a-4a, 5a-b, 5b, 6a, 6b-7a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 16a-b, 17a, 17a-b, 20a, 42b, 44a-b, 48b, 48b-49a, 50b-51a, 52b, 55b-56a, 58b, 61a, 62a, 67b, 75a, 77b-78a, 79a-b, 83a, 84b, 85a, 85b, 86a-b, 86b-87a, 87a, 88a, 88b, 89a, 92a, 93a-b, 94a-b, 96a-b, 96b, 98a-b, 99a, 100a-b, 101b-102a, 102a, 103b, 103b-104a, 104b, 105b, 110a-b, 111a-b, 112b, 117a, 119a, 120b, 121a-b, 122a, 123b, 123b-124a, 124b, 126a, 127b.
[1129] **R.Ş.S.**; 2b, 6b, 10a, 10b-11a, 11a, 38b-39a, 50a, 57b, 71b-72a, 85b, 99a-b, 103a, 106b, 109b, 112b, 123b, 126b.
[1130] **R.Ş.S.**; 6a, 6b, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 17a, 17b, 18a, 20b, 23a, 24a-b, 24b-25a, 29b, 36a, 36b, 37a-b, 38b-39a, 48b-49a, 55b-56a, 67a, 71b, 81a, 86b-87a, 94a, 98a-b, 100b, 101a-b, 103a, 107a, 107b, 109a, 112b, 113a, 115a, 115b, 119b, 121a-b, 121b, 123b-124a, 125a-b, 129b.
[1131] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 6a, 17a, 20a, 36b, 37a-b, 44a-b, 48a, 52b, 55b-56a, 58b, 60a-b, 61a, 77b-78a, 82a-b, 88a, 88b, 89a, 94a-b, 103a.
[1132] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[1133] **R.Ş.S.**; 84b, 86b, 99a-b.
[1134] **R.Ş.S.**; 6a, 10b.
[1135] **R.Ş.S.**; 6b, 86b-87a, 103a, 113a.
[1136] **R.Ş.S.**; 103a.
[1137] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[1138] **R.Ş.S.**; 115a.
[1139] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[1140] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[1141] **R.Ş.S.**; 82a-b, 86b.
[1142] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 51a-52a, 92b.
[1143] **R.Ş.S.**; 6a, 10b, 17a, 17a-b, 20b, 23a, 24b-25a, 29b, 48b-49a, 55b-56a, 71b, 103a, 121b, 130b.

kızılağaç,[1144] elma,[1145] portakal[1146] ve kestane[1147] gibi tek bir ağaç türünün dikildiği görülmektedir. Rize'de fındık ve üzüm üretimi de yapılmakta olup, kayıtlarda geçen fındık bağı[1148] ve asmalık[1149] ifadelerinden, bu ürünlerin de ayrı olarak dikildiği anlaşılmaktadır. Rize'de yetiştirilen bu tarım ürünleri ve meyveleri, fiyat olarak değerlendirdiğimizde, şöyle bir tabloyla karşılaşmaktayız:

1 kıyye* soğan	2 kuruş 20 para
1 kîle mısır	10-20 kuruş
1 kîle fasülye	20-25 kuruş
1 kot ceviz	4 kuruş
1 batman elma	3 kuruş
1 kıyye kendir	4-6 kuruş
1 bağ alef	20-50 kuruş

Tablo 18: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arasında Rize'de Yetiştirilen Tarım Ürünlerinin Ortalama Fiyat Aralığını Gösteren Tablo

Rize'de yetişen meyveli ve meyvesiz ağaçların bir kısmı, kereste ve arı kovanı yapımında kullanılıyordu.[1150] Bu arada elma, ceviz gibi meyveler, sadece yeme ihtiyacını karşılamak için değil, satış için de üretiliyordu.[1151] Ketenden imal edilen gömlek ve gömleklik keten bezleri, günlük hayatta kullanılmakla birlikte,[1152] Rize'nin civar nahiyeleriyle, Erzurum, Bağdat, Arabistan ve İstanbul'a da gönderilmekteydi.[1153]

Rize'de tarım ve tarım arazilerinin önem arz etmesi, araziyle ilgili birtakım anlaşmazlıkların yaşanmasını da beraberinde getirmiştir. Bu anlaşmazlıkları, tarlalarda

[1144] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 6a, 17a, 20a, 36b, 37a-b, 44a-b, 52b, 55b-56a, 58b, 60a-b, 61a, 77b-78a, 88a, 88b, 89a, 94a-b, 103a.
[1145] **R.Ş.S.**; 57b, 99a-b.
[1146] **R.Ş.S.**; 6b, 86b-87a, 113a.
[1147] **R.Ş.S.**; 3a-4a.
[1148] **R.Ş.S.**; 5b-6a.
[1149] **R.Ş.S.**; 86b-87a, 109b, 112b.
* Kıyye, halk arasında okka suretinde kullanılan, 400 dirhem veya 1300 gramlık ağırlık ölçüsüdür. **Bkz.** Pakalın, **age**, III, 580.; Doğan, **age**, s.774.
[1150] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 47a, 51a-52a.
[1151] **R.Ş.S.**; 86b.
[1152] **R.Ş.S.**; 12a, 14a-b.
[1153] **Trabzon Vilâyeti Salnâmesi**, Trabzon 1287, s.130.

müşterek olarak kullanılan suya, haksız yere müdahale edilmesi,[1154] şahısların kendilerine ait olmayan arazilerde hak iddia etmeleri,[1155] tarla sahibi bazı kişilerin, başkalarının kendi tarlasından geçmesine izin vermemesi[1156] ve tarla sınırının ihlâl edilmesi[1157] şeklinde ifade etmemiz mümkündür. Bu hususlarla ilgili kayıtlarda görüldüğü üzere, taraflar söz konusu anlaşmazlıklar neticesinde mahkemeye başvurduğunda, aralarında sulh yoluna gidildiği gibi,[1158] asılsız iddialar öne süren [1159] ve sonunda iddiasında haksız olduğunu itiraf etmek zorunda kalan şahıslar da olmuştur.[1160] Nitekim Rize'nin Mağloz (Camidağı) karyesinden Sarımustafaoğlu Hüseyin, aynı karyeden Şahin oğlu Ahmed'in ağaçlığına haksız yere müdahale etmiştir. Ahmed, H. 1287 (M. 1870) yılında mahkemeye başvurarak, Hüseyin'in ağaçlığına müdahaleden men olunmasını talep ettiğinde, Hüseyin ağaçlığın Varankoz karyeli İsmail oğlu Mustafa'ya ait olduğunu ve Mustafa'nın ağaçlığın satılması için şer'î hüccet olmaksızın kendisine vekâlet verdiğini iddia etmiştir. İddiasını isbatlayamayınca da, ağaçlığı Ahmed'e teslim etmek zorunda kalmıştır.[1161] Mapavri (Çayeli) nâhiyesinden Karaömeroğlu el-Hâc İbrahim'in, eskiden beri Karaömeroğlu Hüseyin Efendi'nin tarlasından hayvanlarıyla geçiş hakkı olduğu hâlde, Hüseyin Efendi H. 1287 (M. 1870) yılında, Karaömeroğlu İbrahim'in kendi tarlasından geçmesine izin vermeyince, aralarında anlaşmazlık vuku bulmuştur. Neticede sulh yoluna gidilerek araları düzeltilmiştir.[1162]

2. Hayvancılık

Tarım kadar yaygın olmamakla birlikte, incelediğimiz dönemde Rize halkının geçim kaynaklarından biri de, hayvancılıktır. Bazı şahısların inek[1163] başta olmak üzere, öküz,[1164] dana,[1165] tosun,[1166] bargir (beygir),[1167] kara celeb ineği[1168] ve koyun[1169] gibi

[1154] **R.Ş.S.**; 35b-36a, 36a-b, 40a, 40b, 87b.
[1155] **R.Ş.S.**; 12b, 44b, 46b, 65a-b, 67b, 69a, 69a, 86b-87a, 110a, 110a-b.
[1156] **R.Ş.S.**; 18b-19a, 24a-b, 60b, 66b-67a, 68a-b, 78b, 87b.
[1157] **R.Ş.S.**; 16a-b, 38b.
[1158] **R.Ş.S.**; 16a-b, 38b, 24a-b, 78b, 86b-87a.
[1159] **R.Ş.S.**; 12b, 36a-b, 40a, 42a-b, 46b, 60b, 65a-b, 65b, 67b, 68a-b.
[1160] **R.Ş.S.**; 44b, 60b, 68a-b, 69a, 69a, 110a, 110a-b.
[1161] **R.Ş.S.**; 67b.
[1162] **R.Ş.S.**; 78b.
[1163] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 5a-b, 5b, 5b-6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 25b, 28b, 31b, 32a, 35a-b, 36b, 38b-39a, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 85b, 87a,96b, 98a-b, 103b, 105b, 106b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 126a.
[1164] **R.Ş.S.**; 10b, 12a, 22b, 28a, 112b, 113b, 121b.

büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara sahip olmaları, hayvancılığın Rize halkının geçim kaynakları arasında olduğunu göstermektedir. Ancak Rize'de pek çok şahsın sahip oldukları hayvanların, daha çok bir[1170] veya iki[1171] tane olması, bu hayvanların gelir elde etmekten ziyade, temel besin ihtiyaçlarının karşılanması veya yük ve taşımacılıkta kullanılmak üzere beslenildiği fikrini uyandırmaktadır. Bununla birlikte fazla sayıda hayvana sahip olan şahıslar da vardır.[1172] Bazı şahısların beslediği hayvanlar ise, incelediğimiz defterde "devâbb-ı mevâşî"* ifadesiyle belirtildiği için,[1173] yük ve taşımacılıkta kullanılan bu hayvanların, cinsleri hakkında bilgi sahibi olamamaktayız. Rize'de büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra, balıkçılık[1174] ve arıcılığın da[1175] yapıldığını söyleyebiliriz.

Rize'de yetiştirilen hayvanlarla, bu hayvanlardan elde edilen bal[1176] ve iç yağı[1177] gibi ürünler, halkın besin ihtiyacını karşılamanın yanı sıra, ekonomik bir kazanç da sağlamaktaydı. Zira yetiştirilen hayvanların alım satımının yanı sıra,[1178] peynir gibi bazı hayvansal gıdaların,[1179] şem'-i asel (bal mumu)[1180] ve revgân-ı semekin (balık yağı)[1181] satışı gerçekleştirilmekteydi. Ayrıca hayvan yününden mamul döşek, yastık[1182] ve şallar,[1183] Rize halkının günlük hayatta kullandığı eşya arasındaydı. Yine Rize'nin

---

[1165] **R.Ş.S.**; 6a, 11a, 13a, 72a, 96b, 129b.
[1166] **R.Ş.S.**; 5a-b, 10a, 28b, 100a-b.
[1167] **R.Ş.S.**; 72a.
[1168] **R.Ş.S.**; 124b.
[1169] **R.Ş.S.**; 54b, 62a, 66a, 72a, 123a.
[1170] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 9a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12a, 13a, 22b, 25b, 28a, 32a, 38b-39a, 50a, 50b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 85b, 87a, 98a-b, 100a-b, 103b, 105b, 106b, 109a, 110b, 111a-b, 113b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b.
[1171] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 28b, 31b, 54b, 96b, 109b, 121b, 125a, 126a, 129b.
[1172] **R.Ş.S.**; 35a-b, 36b, 54b, 62a, 66a, 72a, 112b, 123a.
* Devâbb-ı mevâşî, yük hayvanlarıyla, et ve sütleri için beslenen koyun, keçi, inek ve öküz gibi hayvanlardır. **Bkz.** Sâmî, **age**, s.1423.; Devellioğlu, **age**, s.634.
[1173] **R.Ş.S.**; 13a-b, 18b-19a, 24a-b, 78b, 87b,
[1174] **R.Ş.S.**; 9a, 82b, 120a.
[1175] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 47a,
[1176] **R.Ş.S.**; 105b.
[1177] **R.Ş.S.**; 105b.
[1178] **R.Ş.S.**; 66a.
[1179] **R.Ş.S.**; 66a
[1180] **R.Ş.S.**; 113b
[1181] **R.Ş.S.**; 58a.
[1182] **R.Ş.S.**; 14a-b, 121a-b.
[1183] **R.Ş.S.**; 105b.

Karadere (Kalkandere) ve Kurâ-yı seb'a (İkizdere) nâhiyelerinde, yünden siyah çorap ve şal imal edilerek, civar nâhiyelere ve Trabzon'a satılırdı.[1184]

İncelediğimiz dönemde Rize'de yetiştirilen bazı büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla, bu hayvanlardan elde edilen ürünlerin, Rize ekonomisindeki ortalama fiyatlarını tesbit etmemiz mümkün olmaktadır. Söz konusu hayvan ve ürünlerin fiyat aralığını, tablo halinde vermeyi uygun görüyoruz:

1 re's koyun	20 kuruş
1 re's dana	10-50 kuruş
1 re's tosun	40-60 kuruş
1 re's inek	50-150 kuruş
1 re's öküz	150-200 kuruş
1 re's beygir	160 kuruş
1 re's kara celep ineği	1950 kuruş
1 kıyye balık yağı	7-11 kuruş
1 kıyye iç yağı	3 kuruş 30 para-5 kuruş
1 kıyye bal mumu	26 kuruş
1 batman bal	21 kuruş

Tablo 19: Hicrî 1286-1287 (M. 1870-1871) Yılları Arası Rize'de Yetiştirilen Hayvanlar ve Bu Hayvanlardan Elde Edilen Ürünlerin Ortalama Fiyatlarını Gösteren Tablo

3. Ticaret

İncelediğimiz dönem Rize'sinde çok sayıda şahsın, dükkân[1185] ve mağaza[1186] sahibi olması, ticaretin bölge halkı arasındaki yaygınlığını göstermesi bakımından önemlidir. Söz konusu dükkân ve mağazalar, Medrese-i Cedid Sokağı,[1187] Yeni Çarşı Caddesi[1188] ve Yukarı Çarşı Caddesi[1189] gibi genellikle Rize'nin merkezî yerlerinde

[1184] **Trabzon Vilâyeti Salnâmesi**, Trabzon 1287, s.130.
[1185] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 26a, 48b-49a, 54b, 71b, 72b-73a, 82b-83a, 86b, 90a, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 97b, 98b, 99b, 102a, 103a, 107a-b, 108a-b, 109a, 111b-112a, 121a-b, 122a.
[1186] **R.Ş.S.**; 9a, 52a, 73a-b, 121a-b, 122a.
[1187] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72b-73a, 95b, 97a-b, 97b, 111b-112a.
[1188] **R.Ş.S.**; 82b-83a, 94b-95a, 95a, 98b, 102a, 107a-b, 107b.
[1189] **R.Ş.S.**; 90a, 102a, 107a-b, 108a-b, 121a-b.

olmakla birlikte, bazı köy ve mahallelerle,[1190] bu mahallelerin yalı[1191] ve iskele mevkilerinde[1192] olan dükkânlar da vardır. Dükkân ve mağazaların çoğu, Rize'nin önde gelen aileleriyle,[1193] maddî durumu iyi kimselerin mülkiyetinde bulunmaktadır.[1194] Tarım arazilerinde olduğu gibi, Rize'deki dükkân ve mağazaların bir kısmı da, aynı anda birden fazla şahsın ortak mülkiyetinde bulunmaktadır.[1195] Bunun yanı sıra söz konusu dükkân veya mağazalara müstakil olarak,[1196] hatta aynı anda birden fazla dükkâna sahip olan şahıslar da vardır.[1197] Bazen de dükkân veya mağaza ile üzerinde bulunduğu arsa, farklı şahısların mülkiyetinde bulunmaktadır.[1198] Gayr-i Müslimlere ait olan dükkânlara da rastlanılmaktadır.[1199]

Kayıtlarda dükkân ve mağazalardan söz edilirken, buralarda çalışan esnaf grupları ve satılan ürünler hakkında yeterince bilgi verilmemektedir. Bununla birlikte tesbit edebildiğimiz kadarıyla, terzi,[1200] bezzâz (manifaturacı),[1201] kazgancı,[1202] neccâr (marangoz),[1203] berber,[1204] boyacı[1205] ve ekmekçi ustası,[1206] buralarda çalışan esnaf gruplarından bir kısmıdır. Sâde revgan (sâde yağ),[1207] zeyt (zeytin yağı),[1208] peynir,[1209] ceviz,[1210] elma,[1211] karpuz,[1212] kibrit,[1213] bakırdan mamul güğüm,[1214] leğen,[1215]

[1190] **R.Ş.S.**; 73a-b, 103a, 109a.
[1191] **R.Ş.S.**; 9a.
[1192] **R.Ş.S.**; 26a, 48b-49a, 52a.
[1193] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 72b-73a, 90a, 94b-95a, 95b, 102a, 108a-b, 111b-112a, 122a.
[1194] **R.Ş.S.**; 26a, 48b-49a, 54b, 72b-73a, 82b-83a, 86b, 90a, 91b, 95b, 98b, 102a, 109a, 111b-112a, 121a-b.
[1195] **R.Ş.S.**; 9a, 22a-b, 23b-24a, 52a, 72b-73a, 73a-b, 94b-95a, 95b, 99b, 102a, 107a-b, 111b-112a, 122a.
[1196] **R.Ş.S.**; 22a-b, 23b-24a, 26a, 48b-49a, 82b-83a, 86b, 90a, 91b, 94b-95a, 95a, 95b, 97b, 98b, 102a, 103a, 107a-b, 108a-b, 111b-112a, 121a-b, 122a.
[1197] **R.Ş.S.**; 54b, 95a, 109a.
[1198] **R.Ş.S.**; 72b-73a, 82b-83a, 94b-95a, 95a, 97b, 98b, 121a-b.
[1199] **R.Ş.S.**; 90a.
[1200] **R.Ş.S.**; 40b, 72b-73a,
[1201] **R.Ş.S.**; 31a, 32a,
[1202] **R.Ş.S.**; 90a
[1203] **R.Ş.S.**; 13b.
[1204] **R.Ş.S.**; 38b-39a.
[1205] **R.Ş.S.**; 75a.
[1206] **R.Ş.S.**; 104a
[1207] **R.Ş.S.**; 54b, 105b.
[1208] **R.Ş.S.**; 105b.
[1209] **R.Ş.S.**; 54b,
[1210] **R.Ş.S.**; 86b,
[1211] **R.Ş.S.**; 86b,
[1212] **R.Ş.S.**; 109a.
[1213] **R.Ş.S.**; 31a, 105b.
[1214] **R.Ş.S.**; 11b, 31a, 121b.

kazgan,[1216] tava,[1217] sahan, tencere,[1218] tas,[1219] sini,[1220] tepsi,[1221] pekmez tavası,[1222] karavana,[1223] sabun,[1224] karabiber[1225] ve çay şekeri[1226] ise, dükkân ve mağazalarda satılan ürünlerden bazılarıdır.

Dükkân ve mağazalarda satılan eşyayla ilgili, Rize'de vefat eden bir bezzâz esnafına ait tereke kaydından[1227] istifade etmemiz mümkündür. Bu tereke kaydından hareketle, açık büküm amerikan, ince astarlık, Fransız boyaması, Fransız basması, Fransız kuşağı, mendil, fes, kuşak, Artvin peştamalı, Trabzon peştamalı, kara bez, boncuk, yerli çember, neftî çember ve yemeni gibi bez çeşitleri ve eşyanın, bir bezzâzın dükkânında satılan belli başlı eşya olabileceği kanaatindeyiz. Tesbit edebildiğimiz bu eşya ve ürünleri, fiyat olarak değerlendirdiğimizde, şöyle bir tabloyla karşılaşmaktayız:

Satılan Ürün	**Fiyatı**
1 kıyye sâde yağ	9 kuruş
1 kıyye zeytin yağı	9 kuruş
1 kıyye karabiber	1,5 kuruş
1 kıyye sabun	6 kuruş
1 kutu kibrit	5 para
Çay şekeri	2 kuruş
Bakır güğüm	80 kuruş
Bakır kazgan	17,5 kuruş
Bakır leğen	15 kuruş
1 endâze* amerikan	1 kuruş 22,5 para
1 endâze ince astarlık	34 para
1 endâze Fransız boyaması	1 kuruş 16 para
1 endâze Fransız basması	12 para
1 adet Fransız kuşağı	9 kuruş 20 para

[1215] **R.Ş.S.**; 38b-39a.
[1216] **R.Ş.S.**; 19a, 31a, 58b, 82b, 121b.
[1217] **R.Ş.S.**; 11b, 19a, 121b.
[1218] **R.Ş.S.**; 11a.
[1219] **R.Ş.S.**; 12a.
[1220] **R.Ş.S.**; 32b, 121b.
[1221] **R.Ş.S.**; 58b.
[1222] **R.Ş.S.**; 121a-b.
[1223] **R.Ş.S.**; 58b, 121b.
[1224] **R.Ş.S.**; 105b, 129b.
[1225] **R.Ş.S.**; 105b.
[1226] **R.Ş.S.**; 105b.
[1227] **R.Ş.S.**; 31a.
* Endâze, metrenin uzunluk ölçüsü olarak kabulüne kadar, arşın ile birlikte kullanılan ölçülerden biridir. Dört parmak genişliğinde dört kabzadan ibaret olup, metre hesabıyla 65 santimetreye eşittir. **Bkz.** Pakalın, **age**, I, 532.; Mehmet Erkal, "Arşın", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1991, III, 412.

1 adet mendil	6 kuruş 10 para
1 adet müsta'mel fes	3-5,5 kuruş
1 adet Atvin peştamalı	1,5 kuruş
1 adet Trabzon peştamalı	5 kuruş
1 top kara bez	11 kuruş 24 para
1 bağ boncuk	17 para
1 adet yerli çember	2 kuruş 11 para
1 adet neftî çember	2,5 kuruş
1 çift eski yemeni	6 kuruş

Tablo 20: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Satılan Çeşitli Ürün ve Eşyanın Ortalama Fiyatlarını Gösteren Tablo

İncelediğimiz yıllarda ticaret maksadıyla Rize dışındaki bölgelere giden şahıslar da olmuştur. Bunun temel sebebinin, Rize'deki geçim sıkıntısı olduğunu söylememiz mümkündür. Başta Dersaadet (İstanbul) olmak üzere,[1228] buraya bağlı Zindankapısı[1229] ile Kasımpaşa,[1230] Aydın vilayetine bağlı Nefs-i İzmir,[1231] İznikmid (İzmit) sancağına bağlı Nefs-i Sapanca kasabası,[1232] Sinop,[1233] Tuna vilayetinin Maçin kasabasıyla[1234] Balçık kazası,[1235] Rize halkının çalışmak için gittiği yerlerden tesbit edebildiklerimizdir. Ticaret maksadıyla söz konusu bölgelere giden şahısların bir kısmı, mağazacı,[1236] kayıkçı,[1237] marangoz[1238] ve hancı esnafından[1239] olmakla birlikte, bazılarının hangi meslekle meşgul oldukları hakkında bilgi verilmemektedir.[1240] Ayrıca çalışma amacıyla Rize dışına gidenlerin tamamı, ticaretle meşgul olmamışlardır. Nitekim Rize'nin Kuliça karyesinden Silyanoğlu Ali, Çalıkoğlu Mahmud ve Karahasanoğlu Hasan ismindeki üç şahıs, H. 1286 (M. 1870) yılında amele olarak çalışmak üzere, Tuna vilayetinin Balçık kazasına gitmişlerdir.[1241] Rize'nin Akrotir (Limanköy) Mahallesi'nden Turnaoğlu el-Hâc Ahmed isimli şahıs ise, H. 1287 (M.

[1228] **R.Ş.S.**; 7a-b, 85a-b, 91b, 107a.
[1229] **R.Ş.S.**; 29a.
[1230] **R.Ş.S.**; 74a-b.
[1231] **R.Ş.S.**; 45b-46a.
[1232] **R.Ş.S.**; 67b.
[1233] **R.Ş.S.**; 93b.
[1234] **R.Ş.S.**; 43a-b.
[1235] **R.Ş.S.**; 15b, 45a, 45a-b.
[1236] **R.Ş.S.**; 7a-b, 29a.
[1237] **R.Ş.S.**; 74a-b, 107a.
[1238] **R.Ş.S.**; 85a-b.
[1239] **R.Ş.S.**; 93b.
[1240] **R.Ş.S.**; 15b, 43a-b, 45a-b, 45b-46a, 67b.
[1241] **R.Ş.S.**; 45a.

1870) yılında, Dersaadet'ten Girit cânibine giden posta vapurlarının ikinci kaptanlığını yapmaktadır.[1242]

Ticaret maksadıyla Rize dışındaki bölgelere giden şahıslar içerisinde, gittiği yerde ikinci evliliğini yapanlarla[1243] vefat edenlerin bulunması,[1244] Rize dışına kısa sürelerle değil, uzun sürelerle gidildiğini göstermektedir. Bu şahıslardan bir kısmının, kendi köy veya mahallelerindeki bazı kişilerden alacaklı durumunda olmaları da,[1245] maddî durumlarının en azından borç para verecek kadar iyi olduğunu göstermektedir.

C. MESLEKLER

İncelediğimiz dönemde Rize'de tesbit edebildiğimiz çeşitli meslek gruplarını şu başlıklar altında gösterebiliriz:

1. İdarî Görevliler

Dellâl,[1246] Emlâk Kâtibi,[1247] Emlâk Memuru,[1248] Esnaf Kethüdası,[1249] Eytâm Müdürü,[1250] Kaza Kāim-i makāmı,[1251] Nahiye Kāim-i makāmı,[1252] Kāim-i makām Vekili,[1253] Kal'a Gediği,[1254] Karye Sipahisi,[1255] Kaza Müdürü,[1256] Kaza Müdürü Vekili,[1257] Mîr,[1258] Mîr-i Mîrân,[1259] Muhâsebeci,[1260] Muhâsebe Mukayyidi,[1261]

[1242] **R.Ş.S.**; 91b.
[1243] **R.Ş.S.**; 67b.
[1244] **R.Ş.S.**; 45a-b, 45b-46a, 67b, 85a-b, 93b.
[1245] **R.Ş.S.**; 7a-b, 15b, 45a-b, 45b-46a, 67b, 74a-b,85a-b, 93b, 107a.
[1246] **R.Ş.S.**; 31b.
[1247] **R.Ş.S.**; 82a-b.
[1248] **R.Ş.S.**; 18a, 34a-b, 71b, 107a-b, 107b, 113a, 121b, 128a-b, 130b.
[1249] **R.Ş.S.**; 111b-112a.
[1250] **R.Ş.S.**; 31a, 31b.
[1251] **R.Ş.S.**; 2b, 3a, 3a-b, 7a-b, 8a-b, 12b, 14a-b, 16a-b, 16b, 18b, 18b-19a, 21a-b, 22b, 24a-b, 25a-b, 27a, 27b, 30b, 35a, 35b, 36a-b, 38b, 40a, 40b, 41b, 42a-b, 47a, 47b, 48b-49a, 49b, 50b-51a, 55b-56a, 56b, 56b, 58b-59a, 60b, 61a, 63a, 64b, 65a-b, 65b-66a, 66b, 67a, 67a-b, 68a-b, 68b-69a, 70a-b, 71a, 71b, 75b, 78a, 79a, 79b-80a, 80b-81a, 81b, 82a, 83a, 83b-84a, 86a, 87b, 90b, 91a, 91a-b, 102b, 110a, 110b-111a, 114b-115a, 115a, 115b, 116a, 117a-b, 119b-120a, 120b, 121a, 123b-124a, 129a-b.
[1252] **R.Ş.S.**; 63a.
[1253] **R.Ş.S.**; 2b, 3b, 4b, 6b, 7a, 8a, 12b, 16a, 16b, 17a, 18b, 19a, 21b, 22b, 24a, 25a, 27a, 27b, 29a, 35a, 35b, 36a, 38b, 40a, 40b, 41b, 42a, 47a, 47b, 48b, 49b, 50b, 55b, 57a, 60b, 61a, 64b, 65a, 65b, 67a, 68a, 68b, 69a, 70a, 75b, 79a, 79b, 80b, 82a, 83a, 83b, 87b, 89b, 102b, 116b, 124a, 129a.
[1254] **R.Ş.S.**; 4a-5a.
[1255] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 21a-b, 51a-52a, 58b-59a, 64b, 75b, 83b- 84a, 86a, 123b-124a.
[1256] **R.Ş.S.**; 16b, 18b, 22b, 25a-b, 48b-49a, 50b-51a, 55b-56a, 58b-59b, 63a, 83b-84a, 86a.
[1257] **R.Ş.S.**; 48b-49a.
[1258] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[1259] **R.Ş.S.**; 15b.
[1260] **R.Ş.S.**; 3a.

Muhâsebe Vekili,[1262] Muhtar,[1263] Muhtar-ı Sânî,[1264] Mutasarrıf Vekili,[1265] Nâhiye Müdürü,[1266] Nahiye Müdürü Vekili,[1267] Nüfus Mukayyidi,[1268] Sipahi,[1269] Telgraf Memuru[1270] ve Vilâyet Rusûmu Mültezimi,[1271] kayıtlarda yer alan idârî görevlilerdir.

Söz konusu idarî görevlilerden bazılarının, isimleriyle vazifeleri hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz. Buna göre, merhûm Ali Paşa'nın oğlu Mehmed Muîn Bey,[1272] Mehmed Paşa'nın oğlu Osman Bey[1273] ve Süleyman Bey'in oğlu İbrahim Bey,[1274] incelediğimiz dönemde Rize Kaim-i Makamlığı vazifesinde bulunmuşlardır. İsmail Ağa,[1275] Rikâb-ı Hümâyûn-ı Şahane kapıcıbaşılarından Süleyman Ağa,[1276] el-Hâc Bekir Rauf Ağa,[1277] Istabl-ı Âmire Müdürlüğü pâyelilerinden Abdülkadir Ağa, Tuzcuzâde İsmail Ağa[1278] ve Mehmed Sadık Efendi,[1279] H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arası Rize'de görev yapan kaza ve nahiye müdürlerindendir.

Kayıtlarda görüldüğü üzere, mîrî arazinin ferağı, taksimi ve bu arazilerle ilgili davaların dinlenilmesi, hem kaim-i makamın hem de kaza ve nâhiye müdürlerinin vazifesi dâhilindeydi.[1280] Ancak Rize kaim-i makamı mîrî araziyle ilgili davalara, bizzat

---

[1261] **R.Ş.S.**; 34a-b.
[1262] **R.Ş.S.**; 91a.
[1263] **R.Ş.S.**; 3a, 12a, 17a, 23a, 23b, 30a, 33a, 37b, 38a, 42a, 64a, 67b, 75b, 76b, 77b, 80b, 82a, 83a, 84a, 85b, 86b, 90b, 93b, 94a, 96b, 102a, 104b, 106a, 107a, 108b, 128b.
[1264] **R.Ş.S.**; 62b.
[1265] **R.Ş.S.**; 3a.
[1266] **R.Ş.S.**; 51a-52a, 63a, 120b.
[1267] **R.Ş.S.**; 13a-b.
[1268] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 93a, 111b, 114a, 116a, 118b, 127a, 128a.
[1269] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 59a, 64b, 75b, 83b, 86a, 124a.
[1270] **R.Ş.S.**; 78a.
[1271] **R.Ş.S.**; 78b.
[1272] **R.Ş.S.**; 2b, 4a-5a, 12b, 14a-b, 16a-b, 16b, 17a-b, 18b, 24a-b.
[1273] **R.Ş.S.**; 56b.
[1274] **R.Ş.S.**; 71a.
[1275] **R.Ş.S.**; 13a-b.
[1276] **R.Ş.S.**; 16b.
[1277] **R.Ş.S.**; 18b.
[1278] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[1279] **R.Ş.S.**; 83b-84a.
[1280] **R.Ş.S.**; 13a-b, 16b, 18b, 22b, 25a-b, 48b-49a, 50b-51a, 58b-59a, 67a, 75b, 79a, 80b, 83a, 89b, 102b, 129a.

katılmak yerine, vekilini göndermiştir.[1281] Kaza ve nahiye müdürleri ise, bazen bizzat kendileri katılmışlar,[1282] bazen de vekilleri vasıtasıyla temsil edilmişlerdir.[1283]

İsimleriyle vazifeleri hakkında bilgi sahibi olabildiğimiz diğer bir idarî görevli de muhtardır. Rize'nin çeşitli köy ve mahallelerinde görev yapan bazı muhtarlar, aynı zamanda İhtiyar Meclisi'nde de bulunmuşlardır.[1284] H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de görev yapan bazı muhtarlarla, bunların görev yaptıkları köy ve mahalleler şu şekildedir:

Çoncik (Taşpınar) karyesi muhtarı Punburoğlu Ömer,[1285] Müftü Mahallesi muhtarı Araboğlu Tahir,[1286] Aron (Sütlüce) karyesi muhtarı Topaloğlu Mustafa,[1287] Paşayan (Çarşı) Mahallesi muhtarı İvazoğlu Mustafa,[1288] Singöz (Tepebaşı) karyesi muhtarı Kuvaroğlu Ahmed,[1289] Kuvaroz (Sabuncular) Mahallesi muhtarı Memiş oğlu Abdülaziz,[1290] Arğaloz (Çiftekavak) karyesi muhtarı Lazoğlu Ali Yazıcı,[1291] Salarha Harvel karyesi muhtarları Hacıoğlu Yakub ve Araboğlu Hüseyin,[1292] Hancı (Sandıktaş) karyesi muhtarı Ahmed oğlu Osman,[1293] Hazavit (Ulucami) karyesi muhtarı Mamatioğlu Mehmed,[1294] Ğotoz (Pekmezli) karyesi muhtar-ı sânîsi Karabulutoğlu Memiş Efendi,[1295] Maşer (Dülgerli) karyesi muhtarı Mollahüseyinoğlu Temel,[1296] Silyan karyesi muhtarı Kabaoğlu Ali,[1297] Kuliça karyesi muhtarı Timurcuoğlu Temel,[1298] Mişona (Pazarköy) karyesi muhtarı Sarıahmedoğlu Ali Alemdar,[1299] Çarihoz

[1281] **R.Ş.S.**; 2b, 4a-5a, 7a, 12b, 14a-b, 16a-b, 16b, 17a-b, 18b, 24a-b, 79b-80a, 80b-81a, 82a, 87b, 89b, 91a-b.
[1282] **R.Ş.S.**; 18b, 50b-51a, 55b-56a, 58b-59a, 83b-84a, 86a.
[1283] **R.Ş.S.**; 13a-b, 48b-49a, 51a-52a.
[1284] **R.Ş.S.**; 67b, 77a, 82a, 122b-123a, 126b, 127b-128a.
[1285] **R.Ş.S.**; 12a.
[1286] **R.Ş.S.**; 17a.
[1287] **R.Ş.S.**; 23a.
[1288] **R.Ş.S.**; 23b-24a.
[1289] **R.Ş.S.**; 30a.
[1290] **R.Ş.S.**; 33a.
[1291] **R.Ş.S.**; 37a-b.
[1292] **R.Ş.S.**; 37b.
[1293] **R.Ş.S.**; 38a.
[1294] **R.Ş.S.**; 42a.
[1295] **R.Ş.S.**; 62b.
[1296] **R.Ş.S.**; 64a.
[1297] **R.Ş.S.**; 67b.
[1298] **R.Ş.S.**; 76b.
[1299] **R.Ş.S.**; 77b.

(Dağsu) Mahallesi muhtarı Pulihozluoğlu Ali Reis,[1300] Kuzandinoz (Taşlık) karyesi muhtarı Küçükömeroğlu Receb,[1301] Samrı Mahallesi muhtarı Makrioğlu Osman,[1302] Veyla (Veliköy) karyesi muhtarı Mahmud oğlu Hasan,[1303] Çiklenar (Sarayköy) karyesi muhtarı Kakavanoğlu Mikdad Ağa, Liparit (Yalıköy) karyesi muhtarı Ali oğlu Hacı Hasan,[1304] Leroz Haytef karyesi muhtarı Kalyoncuoğlu Mustafa,[1305] Yapraklar karyesi muhtarı Tatoğlu Hasan Reis,[1306] Humrik (İslampaşa) Mahallesi muhtarı Yanıkoğlu Abdülaziz Ağa,[1307] Masi karyesi muhtarı Demircioğlu Temel,[1308] Varda (Güneyce) karyesi muhtarı Osman oğlu Hüseyin Ağa,[1309] Konyat (Kışlak) karyesi muhtarı Sandıkcıoğlu Dursun,[1310] Masi karyesi muhtarı Küçükalioğlu Hasan,[1311] Varankoz karyesi muhtarı Terziahmedoğlu Receb,[1312] Haldoz (Bağdatlı) Mahallesi muhtarı İvazoğlu Mustafa,[1313] Uma (Ortapazar) karyesi muhtarı Timurcuoğlu İbrahim,[1314] Ğuncivanoz (Denizgören) karyesi muhtarı Mollabekiroğlu Ahmed,[1315] Mirakaloz (Hamidiye) karyesi muhtarı Havyalıoğlu Hasan,[1316] Kanboz (İslâhiye) karyesi muhtarı Kaçaloğlu Hasan Alemdar, Kuriloz (Adacami) karyesi muhtarı Köroğlu Ali,[1317] Yeniköy Mahallesi muhtarı Kavrakoğlu Ali Ağa,[1318] Hurtoz (Fener) Mahallesi muhtarı Kürkçüoğlu Hasan, Kal'a (Kale) Mahallesi muhtarı Kal'a imamı oğlu Şakir Efendi,[1319] Masi karyesi muhtarı Kırımlıoğlu Hasan,[1320] Hamalyoz (Bozukkale) karyesi muhtarı Şamataoğlu Hüseyin, Perkam (Demirhisar) karyesi muhtarı Hurduluşoğlu Eyüb,[1321]

[1300] **R.Ş.S.**; 80a-b.
[1301] **R.Ş.S.**; 82a.
[1302] **R.Ş.S.**; 84a.
[1303] **R.Ş.S.**; 85a-b.
[1304] **R.Ş.S.**; 86a, 126b.
[1305] **R.Ş.S.**; 86b.
[1306] **R.Ş.S.**; 88b-89a.
[1307] **R.Ş.S.**; 90b.
[1308] **R.Ş.S.**; 92a.
[1309] **R.Ş.S.**; 93b.
[1310] **R.Ş.S.**; 93b-94a.
[1311] **R.Ş.S.**; 96a-b.
[1312] **R.Ş.S.**; 102a.
[1313] **R.Ş.S.**; 104a-b.
[1314] **R.Ş.S.**; 104a-b.
[1315] **R.Ş.S.**; 106a.
[1316] **R.Ş.S.**; 106b-107a.
[1317] **R.Ş.S.**; 107a.
[1318] **R.Ş.S.**; 108a-b.
[1319] **R.Ş.S.**; 108b.
[1320] **R.Ş.S.**; 114a-b.
[1321] **R.Ş.S.**; 116b-117a.

Anzer (Ballıköy) karyesi muhtarı Kangelioğlu Ali,[1322] Peripol (Pehlivan) Mahallesi muhtarı Karahacıoğlu Abdülkerim,[1323] Emineddin Mahallesi muhtarı Dizdaroğlu Ali,[1324] Zavendik (Çiftlikköy) karyesi muhtarı Arnabudoğlu Hüseyin[1325] ve Arkilikoz (Ekmekçiler) Mahallesi muhtarı Feyzi oğlu İsmail.[1326]

2. Askerî Görevliler

Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne Çavuşu,[1327] Asâkir-i Zabtiye Süvârisi,[1328] Çavuş,[1329] Kol Vekili,[1330] Müstahdem,[1331] Rütbe-i Sâlis ashâbı,[1332] Tersâne-i Âmire Sağ Kolağası[1333] ve Zabtiye neferâtı,[1334] kayıtlardan tesbit edebildiğimiz askerî görevlilerdir. Bu askerî görevlilerden bazıları, Rizeli olmakla birlikte, incelediğimiz yıllarda, Dersaadet ve Basra gibi Rize dışındaki yerlerde vazifelerini yerine getirmektedirler.[1335]

3. Adlî Görevliler

Kadı,[1336] Nâib,[1337] Kaza Nâibi,[1338] Nâhiye Nâibi,[1339] De'âvî Kâtibi,[1340] De'âvî Mukayyidi,[1341] Hademe,[1342] İhtiyar Meclisi azası,[1343] Kassam,[1344] Mahkeme Kâtibi,[1345]

[1322] **R.Ş.S.**; 117a-b.
[1323] **R.Ş.S.**; 118b-119a.
[1324] **R.Ş.S.**; 121a-b.
[1325] **R.Ş.S.**; 122b-123a.
[1326] **R.Ş.S.**; 128b.
[1327] **R.Ş.S.**; 27a, 30a, 77b.
[1328] **R.Ş.S.**; 102b.
[1329] **R.Ş.S.**; 4a-5a, 5a-6b, 24a-b, 26a, 28a, 32a, 35b, 47b, 48a, 63b-64a, 64b, 69a, 69b, 74a-b, 75b, 77a, 79a-b, 80a, 85b, 86a, 90a, 92a, 98a, 98b, 101a, 102a, 104a-b, 107a, 114b, 114b-115a, 115a, 115b, 116a, 119b-120a, 126a-b.
[1330] **R.Ş.S.**; 27a.
[1331] **R.Ş.S.**; 110a.
[1332] **R.Ş.S.**; 12b, 14a-b, 16b, 17a-b, 18b, 18b-19a, 22b, 24a-b, 25a-b, 27a, 27b, 29b, 36a-b, 38b, 40a, 40b, 41b, 42a-b, 47a, 47b, 48b-49a, 49b, 50b-51a, 55b-56a, 56b, 56b-57a, 60b, 61a, 64b, 65a-b, 65b, 66b-67a, 67a-b, 68a-b, 68b-69a, 69a, 69b, 70a-b, 71a, 75b, 78a, 79a, 79b-80a, 80b-81a, 81b, 82a, 82a-b, 83a, 83b-84a, 86a, 87b, 89b, 90b, 91a-b, 96a-b, 102b, 110a, 110b-111a, 114b-115a, 115b, 116a, 119b-120a, 123b-124a, 129a-b.
[1333] **R.Ş.S.**; 57a
[1334] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 12b, 16b, 17a, 19a, 24a, 27a, 29b, 35a, 35b, 36a, 38b, 40b, 42a, 47a, 47b, 48b, 49b, 50b, 60b, 61a, 64b, 65a, 67a, 68a, 69a, 70a, 75b, 79a, 79b, 80b, 83a, 83b, 89b, 101b, 102b, 116b.
[1335] **R.Ş.S.**; 57a, 77b.
[1336] **R.Ş.S.**; 2a.
[1337] **R.Ş.S.**; 14b, 15b, 41a, 108b,
[1338] **R.Ş.S.**; 8a, 41a, 52a, 67a-b, 70a-b, 98a, 112a, 121b.
[1339] **R.Ş.S.**; 22b, 41a, 52a, 76a, 78a, 120a.
[1340] **R.Ş.S.**; 108a.
[1341] **R.Ş.S.**; 108a.
[1342] **R.Ş.S.**; 31b.

Mahkeme Mukayyidi,[1346] Meclis-i De'âvî azası,[1347] Meclis-i De'âvî Mümeyyizi,[1348] Meclid-i İdare azası,[1349] Meclis Kâtibi,[1350] Muhzır,[1351] Mübâşir,[1352] Müfettiş-i Hükkâm-ı Vilâyet[1353] ve Zabıt Kâtibi,[1354] kayıtlarda yer alan adlî görevlilerdir.

İncelediğimiz sicilden hareketle, adlî görevlilerden biri olan Anadolu kadıaskeriyle, Rize'de görev yapmış olan bazı kadı ve nâibler hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz. Buna göre H. 15 Cemâziyelevvel 1286 (M. 23 Ağustos 1869) tarihinde, görevde olan Anadolu kadıaskeri, Osman Paşazâde Mehmed Nuri Efendi'dir.[1355] Yine 23 Zilhicce 1286 (M. 26 Mart 1870) ile H. 14 Muharrem 1287 (M. 15 Nisan 1870) tarihlerinde, aynı makamda Ali Paşazâde es-Seyyid Ahmed Aziz Beyefendi bulunmaktadır.[1356] Aslen Rizeli olup Dersaadet'te kayıkçılık yapan şahıslarla,[1357] mağazacı esnafından bir şahıs,[1358] bizzat kadıaskerin huzurunda akdedilen mecliste, Rize'deki tarlalarının ferâğı ve alacaklarının tahsili için vekil tayininde bulunmuşlardır. Zira kadıaskerin vazifelerinden biri de, halktan gelen çeşitli şikâyetleri dinleyip karara bağlamaktır. H. 25 Cemâziyelûlâ 1286-6 Zilkade 1287 (M. 2 Eylül 1869-27 Ocak 1871) tarihleri arasında görevde olan Rize kadısı, es-Seyyid Mustafa İzzet Efendi'dir.[1359]

Hacı Ahmed Hamdi Efendi, Rize kazası nâiblerinden olmakla birlikte,[1360] kendisinin hangi tarihlerde görevde bulunduğuyla ilgili kesin bir bilgi elde edilememektedir. Ahmed Nuri Efendi, H. 10 Zilkade 1271 (M. 25 Temmuz 1855)

[1343] **R.Ş.S.**; 37b, 67b, 75b, 76b, 77b, 82a, 84a, 85b, 86b, 90b, 93b, 94a, 96b, 102a, 104b, 106a, 107a, 108b, 114a, 116b, 117b, 119a, 123a, 126b, 128b.
[1344] **R.Ş.S.**; 60b.
[1345] **R.Ş.S.**; 13a, 22a, 108a.
[1346] **R.Ş.S.**; 9b, 26b, 39b, 83a, 108a.
[1347] **R.Ş.S.**; 2a, 13a, 39b.
[1348] **R.Ş.S.**; 4a, 9a, 9a-b, 12a, 12b, 18a, 20b, 21a, 22a, 22b, 23b, 24b, 26a, 26b, 27a, 27b, 28a, 30b, 33b, 34b, 35a, 36a, 40a, 43a, 44a, 46a, 47a, 48a, 48b, 49b, 50b, 52b, 54a, 55b, 56b, 60a, 60b, 62b, 64a, 65a, 68a, 69b, 75b, 78a, 79a, 82b, 90b.
[1349] **R.Ş.S.**; 42b, 78a.
[1350] **R.Ş.S.**; 120a.
[1351] **R.Ş.S.**; 18a, 32a, 39a, 91a.
[1352] **R.Ş.S.**; 6b.
[1353] **R.Ş.S.**; 63a.
[1354] **R.Ş.S.**; 91a.
[1355] **R.Ş.S.**; 7a-b.
[1356] **R.Ş.S.**; 74a-b, 107a.
[1357] **R.Ş.S.**; 74a-b, 107a.
[1358] **R.Ş.S.**; 7a-b.
[1359] **R.Ş.S.**; 2a.
[1360] **R.Ş.S.**; 8a-b.

tarihinde görevde olan Rize kazası nâibidir.[1361] Aynı makamda H. 9 Zilhicce 1275 (M. 10 Temmuz 1859) ile H. 27 Şevval 1276 (M. 21 Mart 1860) tarihlerinde, Şerifzâde Mehmed Nazif Efendi,[1362] H. 3 Receb 1277 (M. 15 Ocak 1861) tarihinde Mehmed Salih Efendi,[1363] H. 7 Zilhicce 1282 (M. 22 Nisan 1866) tarihinde, Hacı Hasan Zühdi Efendi, H. 13 Zilkade 1283 (M. 20 Nisan 1867) tarihinde, el-Hâc Mehmed Efendi,[1364] H. 10 Zilkade 1284 (M. 3 Nisan 1868) tarihinde ise, Ahmed Fevzi Efendi bulunmaktadır.[1365]

Osman Nuri Efendi, H. 15 Zilkade 1286 (M. 16 Şubat 1870) tarihinde, Rize kazasına bağlı Mapavri (Çayeli) nahiyesinin nâibidir.[1366] Aynı makama H. 12 Rebîulevvel 1287 (M. 11 Haziran 1870) tarihinde, Mustafa Efendi tayin olunmuştur.[1367] Kendisinin bu görevde 7 ay gibi kısa bir süre kaldığını söylememiz mümkündür. Zira H. 13 Şevval 1287 (M. 4 Ocak 1871) tarihinde, bu makama Müftizâde es-Seyyid Mehmed Emin Efendi getirilmiştir.[1368] H. 15 Rebîulevvel 1287 (M. 14 Haziran 1870) tarihinde, Rize kazasına bağlı Kurâ-yı seb'a (İkizdere) nâhiyesinin nâibliğine getirilen şahıs, Osman Nuri Efendi'dir.[1369] Yine bu isimde başka bir şahıs ise, H. 25 Rebîulevvel 1287 (M. 24 Haziran 1870) tarihinde Rize'nin Karadere (Kalkandere) nahiyesi nâibliğine tayin olunmuştur.[1370]

4. Dînî Görevliler

Evkaf Müdür Vekili,[1371] Ferrâş,[1372] Hatip,[1373] İmam,[1374] Kayyım,[1375] Mütevellî,[1376] Müftü,[1377] Kaza Müftüsü,[1378] Post-nişin[1379] ve Şeyh,[1380] tesbit edebildiğimiz dînî görevlilerdir.

[1361] **R.Ş.S.**; 70a-b.
[1362] **R.Ş.S.**; 41a, 52a, 121a-b.
[1363] **R.Ş.S.**; 67a-b.
[1364] **R.Ş.S.**; 111b-112a.
[1365] **R.Ş.S.**; 70a-b.
[1366] **R.Ş.S.**; 41a.
[1367] **R.Ş.S.**; 74b.
[1368] **R.Ş.S.**; 121a.
[1369] **R.Ş.S.**; 76a.
[1370] **R.Ş.S.**; 78a.
[1371] **R.Ş.S.**; 93a, 114a.
[1372] **R.Ş.S.**; 63b.
[1373] **R.Ş.S.**; 30a, 47a, 63b.
[1374] **R.Ş.S.**; 30a, 63b, 108b.
[1375] **R.Ş.S.**; 63b.
[1376] **R.Ş.S.**; 29b, 39b, 55a.

H. 1286 (M. 1870) yılında Rize kazasının müftüsü, Hacı Hasan Efendi'dir.[1381] Kendisinin bu makamda ne kadar süre bulunduğuna dair, kayıtlarda herhangi bir bilgiye ulaşılamamaktadır.

5. Esnaf ve Sanatkârlar

Amele,[1382] Berber,[1383] Bezzâz,[1384] Boyacı,[1385] Cerrah,[1386] Çakmakçı,[1387] Değirmenci,[1388] Dükkâncı,[1389] Ekmekçi,[1390] Hamamcı,[1391] Hancı,[1392] Hızarcı,[1393] Kaptan,[1394] Kayıkçı,[1395] Kazgancı,[1396] Kürkçü,[1397] Mağazacı,[1398] Neccâr[1399] (Marangoz)[1400] Sandalcı,[1401] Tabib,[1402] Terzi[1403] ve Tüccar,[1404] gerek Rize'de[1405] gerekse Rizeli olup da, Rize dışındaki yerlerde çalışan esnaf ve sanatkâr gruplarındandır.[1406]

[1377] **R.Ş.S.**; 31a.
[1378] **R.Ş.S.**; 18a.
[1379] **R.Ş.S.**; 111b.
[1380] **R.Ş.S.**; 111b.
[1381] **R.Ş.S.**; 18a, 31a-b.
[1382] **R.Ş.S.**; 45a.
[1383] **R.Ş.S.**; 38b.
[1384] **R.Ş.S.**; 31a, 32a.
[1385] **R.Ş.S.**; 75a.
[1386] **R.Ş.S.**; 41b, 48b.
[1387] **R.Ş.S.**; 20a, 104b.
[1388] **R.Ş.S.**; 45a.
[1389] **R.Ş.S.**; 29b, 71b.
[1390] **R.Ş.S.**; 104a.
[1391] **R.Ş.S.**; 26b.
[1392] **R.Ş.S.**; 93b.
[1393] **R.Ş.S.**; 85a.
[1394] **R.Ş.S.**; 6b-7a, 9b-10a, 12b, 14a-b, 37b, 38b, 41a, 42b, 43a-b, 50b, 52a, 52a, 55b-56a, 57a, 57a-b, 71b, 73a, 83a, 86a, 88b-89a, 91b, 99a-b, 101a-b, 104a-b, 104a-b, 108a, 113a, 117b, 130b.
[1395] **R.Ş.S.**; 45b, 107a.
[1396] **R.Ş.S.**; 27a, 90a.
[1397] **R.Ş.S.**; 26a.
[1398] **R.Ş.S.**; 7a.
[1399] **R.Ş.S.**; 13b.
[1400] **R.Ş.S.**; 85a.
[1401] **R.Ş.S.**; 40a.
[1402] **R.Ş.S.**; 14b.
[1403] **R.Ş.S.**; 40b, 77b.
[1404] **R.Ş.S.**; 22a-b, 37b.
[1405] **R.Ş.S.**; 6b-7a, 14b, 26b, 29b, 31a, 32a, 37b, 38b, 40a, 41b, 48b, 71b, 75a, 85a, 93b, 104a, 104b, 107a, 130b.
[1406] **R.Ş.S.**; 7a-b, 15b, 29a, 43a-b, 45a, 45a-b, 45b-46a, 67b, 74a-b, 85a-b, 91b, 93b, 107a.

D. MİRAS İŞLEMLERİ

İncelemekte olduğumuz defterde, Rize'de vefat eden şahısların miraslarının taksimi ve mirasa konu olan mülklerin tasarrufuyla ilgili pek çok kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan hareketle, Rize'de vefat eden şahıslar, bu şahısların mirasçıları ve tereke üzerindeki haklarla ilgili birtakım bilgilere ulaşmaktayız. İncelediğimiz dönem Rize'sinin sosyal ve ekonomik hayatıyla ilgili önemli bilgileri ihtiva ettiğini düşündüğümüz bu hususlara, şu alt başlıklar altında değinmeyi uygun görüyoruz:

1. Tereke Sahiplerinin Sosyal ve Ekonomik Durumları

a. Sayıları, Cinsiyetleri, Yaşları ve Medenî Halleri

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında, Rize'de vefat edenlerin sayısı, kayıtlardan tesbit edebildiğimiz kadarıyla, 157 kişiden ibarettir. Bu şahıslardan 60'ı H. 1286 (M. 1869-1870) yılında, 97'si ise H. 1287 (M. 1870-1871) yılında vefat etmiştir. Dolayısıyla Rize'de kayıtlarlarla da tescil edilen ölüm olaylarına, H. 1286 yılına nisbetle, H. 1287 yılında daha fazla rastlanıldığını söylememiz mümkündür.

Vefat eden şahıslardan, 143'ü erkek, 14'ü ise kadındır. Ayrıca kayıtlardan anlaşıldığı üzere, Rize'de vefat eden evli erkeklerin tamamına yakınının, vefatları sırasında eşleri hayattadır. Dolayısıyla söz konusu yıllarda, Rize'de ölüm olaylarına kadınlara nazaran, erkeklerde daha fazla rastlanıldığı ve ortalama yaşam süresinin, kadınlarda daha fazla olduğu görülmektedir.

Rize'de vefat eden 157 kişiden, 11'inin küçük yaşta vefat ettiği kayıtlarda açık bir şekilde görülmektedir.[1407] Küçük yaşta vefat eden çocuklardan, tesbit edebildiğimiz kadarıyla, 8'i erkek,[1408] 3'ü de kızdır.[1409] Diğer erkek ve kadınların kaç yaşlarında vefat ettikleri hakkında, kesin olmamakla birlikte, bazı tesbitlerde bulunmamız mümkündür. Buna göre söz konusu dönemde, Rize'de vefat eden erkeklerden 57'sinin çocuklarının tamamı[1410] veya tamamına yakını[1411] yaş itibariyle büyüktür. Buradan hareketle bu

[1407] **R.Ş.S.**; 37a-b, 51a-52a, 52b, 62a, 65b-66a, 72b.
[1408] **R.Ş.S.**; 37a-b, 51a-52a, 52b, 65b-66a.
[1409] **R.Ş.S.**; 62a, 72b.
[1410] **R.Ş.S.**; 2b, 6b, 7b-8a, 14a-b, 32a, 33b, 36a, 37a-b, 44a-b, 51a-52a, 54b, 55a, 55b, 57b, 59b, 62a-b, 73b-74a, 80b, 80b-81a, 82b, 84a-b, 85a, 88b-89a, 89a-b, 90a, 91a-b, 92b, 93b, 98a-b, 103b-104a, 104b-105a, 109b, 112b, 118a, 119a, 123b, 125a, 127a.

erkeklerin, orta veya ileri yaşlarda vefat ettiklerini söyleyebiliriz. Vefat eden erkeklerden 47'sinin ise, vefatları sırasında, çocuklarının hepsi[1412] veya çoğunluğu küçük yaştadır.[1413] Hatta içlerinde, eşleri hamile olanlar da vardır.[1414] 6 erkek de, evli olduğu hâlde, çocuk sahibi olamadan vefat etmiştir.[1415] Vefat ettiği sırada, bekâr olma ihtimali bulunan erkekler de vardır.[1416] Dolayısıyla bu durumdaki erkeklerin, vefatları sırasında genç denebilecek bir yaşta olduklarını söylememiz mümkündür. Vefat eden kadınların da, genellikle genç yaşta oldukları anlaşılmaktadır.[1417]

Rize'de vefat eden erkek ve kadınların, medenî durumlarına dair bilgilere, vârislerinden hareketle ulaşmamız mümkündür. Zira vârisleri arasında eşleri olanları evli, eşi olmayıp da çocuğu olanları dul, eşi ve çocuğu olmayanları ise, -çocuk sahibi olmadan eşlerinden boşanmaları veya eşlerinin vefatı ihtimali olmakla birlikte- bekâr olarak değerlendirebiliriz. Buna göre, Rize'de vefat eden 143 erkekten, 116'sı evli olup,[1418] içlerinde aynı anda birden fazla kadınla evli olanlar da bulunmaktadır.[1419] Erkeklerden 6'sı vefat etiği sırada dul,[1420] 21'i de bekârdır.[1421] Vefat eden 14 kadın içerisinde ise, bekâr olanlar 9 kişiden ibaret olup, sayı itibariyle çoğunluğu oluşturmaktadır.[1422] Geriye kalan 5 kadından 3'ü, vefat ettiği sırada evli,[1423] 2'si de duldur.[1424]

[1411] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 10a, 10a-b, 10b, 11a, 25b, 37a, 38b-39a, 39a-b, 67b, 81a, 100b, 105b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 115b.
[1412] **R.Ş.S.**; 6a, 8b, 9a, 11b, 12b, 12b-13a, 36b, 39a-b, 42b, 43b, 46b, 51a-52a, 52b, 65b-66a, 66a-b, 80b, 85b, 87a, 99a, 99b, 100a-b, 101a, 104b, 106b, 107b, 114b, 120b, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1413] **R.Ş.S.**; 2a, 5b, 10b-11a, 17a, 31b-32a, 37a-b, 50a, 62a, 76b, 77a, 78a-b, 88a, 89a, 96b, 103b, 124b.
[1414] **R.Ş.S.**; 6a, 101a.
[1415] **R.Ş.S.**; 36b, 37a-b, 45b-46a, 57a-b, 99a-b, 117a-b.
[1416] **R.Ş.S.**; 11a-b, 11b, 73b-74a, 77b, 80b-81a, 84a-b, 84b, 85a, 85a-b, 108b.
[1417] **R.Ş.S.**; 11b, 51a-52a, 62a, 62a-b, 70a-b, 72b, 84a-b.
[1418] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11b, 12b-13a, 14a-b, 17a, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 33b, 36a, 36b, 37a, 37a-b, 38b-39a, 39a-b, 39b, 42b, 43b, 44a-b, 45a-b, 45b-46a, 46b, 50a, 50b, 51a-52a, 52b, 54b, 55a, 55b, 57a-b, 57b, 59b, 62a, 62a-b, 65b-66a, 66a-b, 67b, 68b, 69b, 71b-72a, 72a, 73b-74a, 76b, 77a, 78a-b, 80b, 80b-81a, 81a, 82b, 84a-b, 85a, 87a, 88a, 88b-89a, 90a, 93b, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 103b-104a, 104b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 114b, 115a, 115b, 117a-b, 118a, 119a, 119b, 120b, 121a-b, 123b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1419] **R.Ş.S.**; 8b, 10a, 31b-32a, 33b, 43b, 59b, 67b, 69b, 124b.
[1420] **R.Ş.S.**; 72b, 89a-b, 91a-b, 92b, 104b-105a, 127a.
[1421] **R.Ş.S.**; 11a-b, 11b,37a-b, 51a-52a, 52b, 62a-b, 65b-66a, 73b-74a, 77b, 80b, 80b-81a, 84a-b, 85a, 85a-b, 84b, 85b, 108b.
[1422] **R.Ş.S.**; 11b, 51a-52a, 62a, 62a-b, 70a-b, 72b.84a-b.
[1423] **R.Ş.S.**; 37a-b, 37b, 80b.
[1424] **R.Ş.S.**; 65b-66a, 80b-81a.

b. Vefat Yerleri ve Vefat Şekilleri

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında vefat eden 143 Rizeli erkeğin çoğu, Rize'de kendi köy veya mahallelerinde vefat etmiştir.[1425] Üç erkek de, Rize'de vefat etmekle birlikte, vefat yerleri kendi köy ve mahalleleri değildir.[1426] Bunun yanı sıra, Rize dışında vefat eden erkeklere de rastlanılmaktadır. Dersaadet (İstanbul) ve Dersaadet'e bağlı Kasımpaşa ile Kuruçeşme,[1427] Tuna vilayetinin Maçin kasabasıyla Balçık kazası,[1428] Aydın vilayetine bağlı İzmir,[1429] Basra,[1430] İzmit sancağına bağlı Sapanca,[1431] Hüdavendigâr vilayetine bağlı Bursa,[1432] Edremit kazası[1433] ve Sinop,[1434] vefat ettikleri yerlerdir. Vefatları sırasında söz konusu mahallerde bulunan şahısların, buralara ticaret maksadıyla,[1435] geçici olarak,[1436] yerleşme amaçlı[1437] veya vazifeleri gereği[1438] gittikleri anlaşılmaktadır. Vefat yeri, kayıtlarda belirtilmeyen erkekler de vardır.[1439]

Aynı tarihlerde vefat eden 14 Rizeli kadından, biri hariç diğerleri muhtemelen yaşadıkları köy ve mahallelerde vefat etmişlerdir. Rize dışında vefat eden kadın ise, aslen Rize'nin Kurâ-yı seb'a (İkizdere) nahiyesine bağlı Kafkame (Çağırankaya) karyesinden olup, H. 1286 (M. 1869) yılında, Dersaadet'e bağlı Beşiktaş'ta vefat etmiştir.[1440] Hacı Zeyneb Hanım isimli bu kadının, söz konusu yerde uzun zamandan beri yaşaması, buraya yerleşme amacıyla gittiği fikrini uyandırmaktadır.

[1425] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11b, 12b, 12b-13a, 17a, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 33b, 36a, 36b, 37a, 37a-b, 38b-39a, 39a-b, 39b, 42b, 44a-b, 46b, 50a, 50b, 51a-52a, 52b, 54b, 55a, 55b, 62a, 62a-b, 65b-66a, 66a-b, 68b, 69b, 71b-72a, 73b-74a, 76b, 78a-b, 80b, 80b-81a, 81a, 82b, 84a-b, 84b, 85a, 85b, 87a, 88a, 89a, 89a-b, 90a, 91a-b, 92b, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 103b-104a, 104b, 104b-105a, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 114b, 115a, 115b, 118a, 119a, 119b, 120b, 123b, 124b, 125a, 125a-b, 127a, 127b, 129b.
[1426] **R.Ş.S.**; 31a, 59b, 88b-89a.
[1427] **R.Ş.S.**; 77b, 85a-b, 117a-b.
[1428] **R.Ş.S.**; 43b, 45a-b.
[1429] **R.Ş.S.**; 45b-46a.
[1430] **R.Ş.S.**; 57a-b.
[1431] **R.Ş.S.**; 67b.
[1432] **R.Ş.S.**; 77a.
[1433] **R.Ş.S.**; 108b.
[1434] **R.Ş.S.**; 93b.
[1435] **R.Ş.S.**; 45a-b, 45b-46a, 67b, 85a-b, 93b.
[1436] **R.Ş.S.**; 43b, 67b.
[1437] **R.Ş.S.**; 77a, 108b, 117a-b.
[1438] **R.Ş.S.**; 57a-b, 77b.
[1439] **R.Ş.S.**; 11a-b, 11b, 14a-b.
[1440] **R.Ş.S.**; 11b.

İncelediğimiz yıllarda vefat eden Rizeli erkek ve kadınların, ne şekilde vefat ettikleri hususunda, 3 kişi dışında, herhangi bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Vefat şekilleri hakkında bilgi sahibi olduklarımızdan ikisi erkek, biri de kadındır. Rize kazasına bağlı Salarha Harvel karyesinden olan Havva isimli bu kadın, H. 1286 yılı Şevval ayının 14'ünde Pazar günü (M. 16 Ocak 1870), evinin köşesindeki çiviliğe takılı bulunan tüfeğin üzerindeki çamaşırı yıkamak için aldığı sırada, tüfeğin çividen çıkarak ateşlenmesi üzerine, başının arka tarafından vurulmuştur. Bu olaydan 15 saat sonra da vefat etmiştir.[1441]

Vefat şekli hakkında bilgi sahibi olduğumuz erkeklerden biri, Rize'nin Kabahor karyesinden Mustafa Mikdad isimli şahıs olup, ticaret maksadıyla gittiği Tuna vilayetine bağlı Balçık kazasında, Ömeroğullarından Halid ve Mehmed Ali ismindeki iki kardeş tarafından öldürülmüştür. [1442] Diğeri ise, Rize'nin Mişona (Pazarköy) karyesinden ve Asakir-i Bahriye-i Şahane çavuşlarından olup, Dersaadet'e bağlı Kasımpaşa'daki Bahriye Hastanesi'nde -muhtemelen hastalığı sebebiyle- vefat eden, Delihasanoğlu Zekeriya Çavuş ismindeki şahıstır.[1443]

c. Görev, Meslek ve Ünvanları

İncelediğimiz dönemde vefat eden erkeklerin, görev, meslek ve ünvanlarının tesbitinin, Rize toplumundaki mevkilerinin anlaşılması açısından yarar sağlayacağı kanaatindeyiz. Buna göre, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında vefat eden Rizeli erkeklerin bir kısmı, bezzaz, berber, kayıkçı ve marangoz olup, esnaf grubuna mensup şahıslardandır.[1444] Bazıları ise, ticaret maksadıyla Rize dışındaki bölgelere gitmişlerdir.[1445] Ancak bu şahısların gittikleri yerlerde, ne tür işler yaptıklarına dair bilgi bulunmamaktadır. Yine vefat eden erkekler içerisinde nâib, Tersâne-i Âmire sağ kolağası ve Asakir-i Bahriye-i Şâhâne çavuşu gibi, devletin adlî ve askerî makamlarında vazife gören kişiler de vardır.[1446]

[1441] **R.Ş.S.**; 37b.
[1442] **R.Ş.S.**; 45a-b.
[1443] **R.Ş.S.**; 77b.
[1444] **R.Ş.S.**; 31a, 38b-39a, 45b-46a, 85a-b.
[1445] **R.Ş.S.**; 45a-b, 67b, 93b.
[1446] **R.Ş.S.**; 57a-b, 77b, 108b.

Vefat eden erkekler, kullandıkları ünvanlar açısından değerlendirildiğinde, 143 erkekten sadece 14 tanesinin ünvan sahibi olduğu görülmektedir.[1447] Bunlar içerisinde en sık rastlanılan, Hacı ünvanıdır.[1448] Bu ünvana sahip kişilerden, aynı zamanda Efendi[1449] veya Ağa[1450] ünvanını kullananlar da vardır. Yine vefat eden erkeklerden üçü Molla,[1451] biri de Reis ünvanını kullanmıştır.[1452]

d. Servetleri

Rize'de vefat eden şahıslardan, geride bıraktığı servetini tam olarak tesbit edebildiklerimiz, 70 kişiden ibarettir.[1453] Bunun yanı sıra, vefat eden bazı kadın ve erkeklerin, gerek vefat ettikleri yerde gerekse sair mahallerde, gelir getiren ve taşınabilir özellikte mülklere sahip oldukları ifade edilmekle birlikte, bunların nelerden ibaret olduğu ve değerleri hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.[1454]

Vefat eden şahısların, geride bıraktıkları miraslarının nelerden meydana geldiği üzerinde bir değerlendirmeye gitmeden önce, servetlerini tam olarak tesbit edebildiklerimizi tablo üzerinde göstermeyi uygun görüyoruz:

Servet Aralığı	**Sayı**	**%**
0-1000 kuruş	16	22.85
1001-1500 kuruş	16	22.85
1501-2000 kuruş	9	12.85
2001-2500 kuruş	9	12.85
2501-3000 kuruş	8	11.42
3001-3500 kuruş	1	1.42
3501-4000 kuruş	2	2.85

[1447] **R.Ş.S.**; 2a, 6b, 10a-b, 14a-b, 51a-52a, 54b, 82b, 84a-b, 99b, 100a-b, 105b, 108b, 121a-b, 126a.
[1448] **R.Ş.S.**; 2a, 14a-b, 51a-52a, 54b, 84a-b, 105b, 108b, 121a-b, 126a.
[1449] **R.Ş.S.**; 2a, 108b.
[1450] **R.Ş.S.**; 14a-b, 51a-52a, 54b.
[1451] **R.Ş.S.**; 10a-b, 82b, 100a-b.
[1452] **R.Ş.S.**; 6b.
[1453] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11a-b, 11b, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46a, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72b, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1454] **R.Ş.S.**; 11b, 45a-b, 45b-46a, 51a-52a, 57a-b, 67b, 73b-74a, 77a, 77b, 85a-b, 89a-b, 92b, 93b, 104b-105a, 108b, 117a-b, 127a.

4001-4500 kuruş	2	2.85
4501-5000 kuruş	1	1.42
5000 kuruş ve üzeri	6	8.57
Toplam	70	100

Tablo 21: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Erkeklerin Servet Dağılımını Gösteren Tablo

Tablo 21'de görüldüğü üzere, Rize'de vefat eden erkeklerin toplam servetleri, 0-1500 kuruş arasında yoğunluk kazanmaktadır. Tesbit edebildiklerimiz içerisinde, miktar olarak en düşük miras, 576 kuruş 2 para 2 akçedir.[1455] En yüksek miras ise, 20600 kuruş olup, H. 1287 (M. 1870) yılında vefat eden, Emineddin mahalleli Hacı İbrahimzâde el-Hâc Lütfullah Ağa'ya aittir.[1456]

İncelediğimiz yıllarda, Rize'de vefat eden kadın ve erkeklerin terekesinde, gayr-i menkuller önemli bir yekûnu oluşturmaktadır. Bunlar, başta ev olmak üzere,[1457] tarla, bahçe, ağaçlık, fidanlık gibi tarım arazileriyle,[1458] dükkân, mağaza, değirmen, serender, ambar ve arsalardan ibarettir.[1459] Söz konusu gayr-i menkuller içerisinde, en yüksek değere sahip olan, genellikle arsa veya bahçeli evlerle dükkânlardır.[1460] Bunların yanı sıra, vefat eden pek çok şahsın, geride bıraktıkları arasında, çeşitli tarım aletleriyle,[1461] büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar da bulunmaktadır.[1462] Dolayısıyla, söz

[1455] **R.Ş.S.**; 11a-b, 11b.
[1456] **R.Ş.S.**; 54b.
[1457] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 17a, 25b, 28a, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 44a-b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1458] **R.Ş.S.**; 2b, 5a, 5b, 6a, 6b, 7b-8a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11b, 17a, 31b-32a, 32a, 36a, 36b, 38b-39a, 39a-b, 42b, 43b, 44a-b, 51a-52a, 54b, 57b, 62a, 70a-b, 71b-72a, 72a, 80b-81a, 81a, 84b, 85a, 85b, 87a, 88a, 89a, 91a-b, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 100a-b, 100b, 103b, 103b-104a, 104b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 123b, 124b, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1459] **R.Ş.S.**; 5a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 25b, 28a, 32a, 36b, 50a, 50b, 54b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 84a-b, 85b, 87a, 90a, 98a-b, 99b, 100a-b, 103b, 103b-104a, 106b, 109a, 109b, 110b, 112b, 112b, 115a, 124b, 125a, 125a-b, 127b.
[1460] **R.Ş.S.**; 5a, 6b, 7b-8a, 8b, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 25b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 50a, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 82b, 85b, 87a, 90a, 96b, 99a, 99b, 100b, 109b, 112b, 112b, 119b, 124b, 125a, 125a-b, 126a.
[1461] **R.Ş.S.**; 5a, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b-11a, 11a, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 81a, 82b, 96b, 98a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 15b, 119a, 119b, 124b, 125a, 126a, 127b.

konusu şahısların geçim kaynaklarının başında, tarım ve hayvancılığın geldiğini söylememiz mümkündür. Yine bu kayıtlardan hareketle, Rize'de vefat eden kadın ve erkeklerin, günlük hayatta kullandıkları elbiseler,[1463] ev ve ziynet eşyası,[1464] silah takımları, [1465] kumaşlar[1466] ve çeşitli gıda maddeleriyle tarım ürünleri hakkında da bilgi sahibi olabilmekteyiz.[1467] Söz konusu elbiseler ve eşyayla ilgili dikkatimizi çeken husus, bazı şahısların top halinde kumaşlara sahip olmalarıdır.[1468] Bu durum, söz konusu kumaşların kullanım amaçlı değil, ticaret amaçlı olduğunu düşündürmektedir.

Rize'de vefat eden şahısların, miras olarak geride bıraktıklarından biri de, nakit paradır. Ancak vefat edenler içerisinde, nakit paraya sahip olanlar oldukça az olup, tesbit edebildiğimiz kadarıyla 6 kişiden ibarettir.[1469] Bunlardan bir kısmının, sahip olduğu paranın miktarı belirtilmemiştir.[1470] Miktarı belirtilenler içerisinde,[1471] en yüksek meblağ 2500 kuruş olup, H. 1286 (M. 1870) yılında vefat eden, Samrı mahalleli cunûn-ı mutbık ile mecnûn Fâtıma ismindeki bir kıza aittir.[1472]

İncelediğimiz yıllarda Rize'de vefat eden şahısların, geride bıraktıkları borç ve alacaklarının tesbitiyle, maddî durumlarının daha iyi anlaşılacağı kanaatindeyiz. Buna göre, söz konusu dönemde biri kadın[1473] 15 şahıs, alacağını tahsil edemeden vefat etmiştir.[1474] 9 kişi ise, vefat ettiği sırada borçlu durumundadır.[1475] Dolayısıyla vefat eden şahıslardan alacaklı durumundakiler, borçlulara göre sayı itibariyle çoğunluğu oluşturmaktadır.

[1462] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 25b, 28b, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 100a-b, 103b, 105b, 106b, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115b, 119a, 19b, 120b, 124b, 125a, 126a.
[1463] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 38b-39a, 54b, 99a-b, 105b, 106b, 129b.
[1464] **R.Ş.S.**; 5b-6a, 8b, 9a, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 82b, 96b, 98a-b, 99a-b, 99b, 101a, 105b, 109b, 111a-b, 112b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a-b, 126a, 129b.
[1465] **R.Ş.S.**; 10a.
[1466] **R.Ş.S.**; 31a, 129b.
[1467] **R.Ş.S.**; 10a, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 25b, 28b, 31b-32a, 36b, 38b-39a, 46b, 50a, 57b, 98a-b, 105b, 106b, 109a, 109b, 110b, 112b, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 129b.
[1468] **R.Ş.S.**; 31a, 129b.
[1469] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 59b, 70a-b, 99a-b, 129b.
[1470] **R.Ş.S.**; 59b.
[1471] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 70a-b, 99a-b, 129b.
[1472] **R.Ş.S.**; 70a-b.
[1473] **R.Ş.S.**; 11b.
[1474] **R.Ş.S.**; 11b, 45a-b, 45b-46a, 57a-b, 67b, 77a, 77b, 78a-b, 85a-b, 88b-89a, 93b, 108b, 114b, 117a-b, 118a.
[1475] **R.Ş.S.**; 14a-b, 39b, 42b, 65b-66a, 76b, 78a-b, 88a, 89a, 90a, 118a.

Rize'de alacağını tahsil edemeden vefat eden şahısların, vefatlarından önce verdikleri borçlar, genellikle düşük miktarlarda olup, 10-50 kuruş arasında değişiklik arz etmektedir.[1476] Bununla birlikte, yüksek miktarlarda borç veren şahıslar da bulunmaktadır.[1477] Nitekim Rize'nin Yapraklar karyesinden olup, H. 1287 (M. 1870) yılında vefat eden Mengenoğlu Yunus isimli şahıs, vefatından önce, aynı karyeden Karamustafaoğlu Memiş'e 20 kuruş, Sürmene nahiyesi ahalisinden Çendallı Osman Ağa'ya ise, 3900 kuruş borç vermiştir. Ancak verdiği borçların her ikisini de tahsil edemeden vefat etmiştir.[1478]

Rize'de borçlu durumunda vefat eden şahısların tamamı erkek olup, aldıkları borçlar genellikle yüksek miktarlardadır. Özellikle, H. 1286 (M. 1869) yılında vefat eden, Hacı Said Ağa ismindeki şahsın, vefatı sırasında 5'i kadın, 4'ü erkek toplam 9 kişiye borçlu olması dikkat çekmektedir. Kendisinin, vefatından önce borç aldığı kişilerden biri de, nikâhlı eşi olan Nadide Hatun'dur. Hacı Said Ağa'nın terekesindeki nakit paranın, borçlarına yetmediği görülmektedir. Zira geride bıraktığı nakit para 1454 kuruşken, borçlarının tamamı 3186 kuruşa tekâbül etmektedir.[1479]

Rize'de borcunu ödeyemeden vefat eden bazı şahısların, menkul terekelerinin borçlarına yetmediği görülmektedir. Bu durumda terekelerindeki dükkân, kızılağaçlık gibi gayr-i menkullerin satımı yoluna gidilmiştir.[1480] Satılan mülklerin satış bedellerinin, 1000 ilâ 2600 kuruş arasında değişiklik arz etmesi, söz konusu şahısların borçlarının miktarını göstermesi bakımından önemlidir.

Rize'de vefat eden erkeklerin üzerindeki borçlardan biri de, eşlerine ödemekle mükellef oldukları mehirdir. Rize'de evli erkeklerden 65'inin, mehr-i müeccel borcunu ödemeden vefat ettiği, kayıtlardan açık bir şekilde anlaşılmaktadır.[1481] Bu durumda terekenin vârisler arasında taksiminden önce, kadının mehir hakkının terekeden

[1476] **R.Ş.S.**; 11b, 45a-b, 45b-46a, 57a-b, 67b, 77a, 77b, 85a-b, 93b, 108b, 117a-b.
[1477] **R.Ş.S.**; 78a-b, 88b-89a, 114b, 118a.
[1478] **R.Ş.S.**; 88b-89a.
[1479] **R.Ş.S.**; 14a-b.
[1480] **R.Ş.S.**; 42b, 88a, 89a, 90a.
[1481] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31a, 32a, 36b, 36b, 38b-39a, 43b, 46a, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 80b, 81a, 82b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.

ödenmesi yoluna gidilmiştir. Söz konusu mehir borçları içerisinde, en düşük miktar 50 kuruş,[1482] en yüksek miktar ise 1100 kuruştur.[1483]

2. Tereke Üzerindeki Haklar

Vefat eden şahsın terekesinin, vârisler arasında taksimine geçilmeden önce, terekeye taalluk eden birtakım hakların yerine getirilmesi gerekir. Bu haklar techiz ve tekfinle, borçların ödenmesi ve vasiyetin tenfizinden ibarettir.[1484]

a. Techiz ve Tekfin

Techiz ve tekfin, ölen kişinin kefenlenme ve gömülmesi için yapılan masrafları ifade etmektedir. Vefat eden bir kişinin terekesinden, ilk önce onun kefen ve defin masrafları harcanır. Bu harcamalar esnasında, israf ve kısıtlamadan kaçınılması, örfe uygun ve orta halli olanın tercih edilmesi gerekir. Terekenin bu masrafları karşılamadığı durumda, vefat eden kişinin nafakası hayattayken kimin üzerindeyse, söz konusu masraflar bu kişiye ait olur. Hiç kimsesi yoksa kefenlenme ve gömülme masrafları Beytülmâl* tarafından karşılanır.[1485]

Kayıtlardan anlaşıldığı üzere, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de vefat edenlerden 69'unun terekesi, mahkemede taksim edilmiştir. Bu şahıslardan 62'sinin kefenlenmesi ve defni için harcanan meblağ, kayıtlarda açık bir şekilde yer almaktadır.[1486] 5 kişinin ise, techiz ve tekfin masrafının ne kadar olduğuna dair herhangi bir bilgi yoktur.[1487]

[1482] **R.Ş.S.**; 12b-13a, 98a-b, 115a.
[1483] **R.Ş.S.**; 80b.
[1484] Bilmen, **age**, V, 213.
* Lügatte "mal evi" anlamına gelen beytülmâl kelimesi, terim olarak devlete ait malların muhafaza edildiği mekânı ifade ettiği gibi, devlete ait menkul gayr-i menkul malların tamamını ve bu malların idaresiyle ilgili hukukî kurumu da ifade etmektedir. **Bkz.** Mehmet Erkal, "Beytülmâl", **DİA**, İstanbul 1992,VI, 90.
[1485] **Fetâvâyi Hindiye (Fetâvâyi Alemgiriyye)**, trc. Mustafa Efe, Akçağ Yayınları, Ankara 1987, XIV, 414.; Ali Himmet Berki, **İslâm Hukukunda Ferâiz ve İntikal**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1985, s.20.; Hamdi Döndüren, **Delilleriyle İslâm Hukuku Şahıs, Âile ve Çözümlü Miras**, Erenler Matbaası, İstanbul 1983, s.428.; Bilmen, **age**, V, 213-214.
[1486] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 7b-8a, 8b, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11a-b, 11b, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31b-32a, 32a, 36b, 38b-39a, 46a, 50a, 50b, 54b, 57b, 69b, 71b-72a, 72b, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 127b, 129b.
[1487] **R.Ş.S.**; 9a, 43b, 66a-b, 115b, 126a.

Tesbit edebildiğimiz techiz ve tekfin masrafları içerisinde, en düşük meblağ 33 kuruş,[1488] en yüksek meblağ 300 kuruştur.[1489] Diğerleri de, bu iki miktar arasında değişmektedir. Söz konusu masrafların, Rize'de vefat eden şahısların miraslarıyla ne derece orantılı olduğunu belirlemek amacıyla, tesbit edebildiğimiz miktar aralıklarını tablo üzerinde göstermeyi uygun görüyoruz:

Tereke	**Kişi Sayısı**	**Techiz-Tekfin**
500-1000 kuruş	14	60-200 kuruş
1001-1500 kuruş	17	50-250 kuruş
1501-2000 kuruş	8	60-105 kuruş
2001-2500 kuruş	9	75-300 kuruş
2501-3000 kuruş	7	111-300 kuruş

Tablo 22: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Şahısların Techiz ve Tekfin Masraflarını Gösteren Tablo

Tablo 22'den hareketle, söz konusu yıllarda Rize'de vefat eden şahısların terekelerindeki artışa bağlı olarak, techiz ve tekfin masraflarında da nisbeten bir artışın olduğunu söylememiz mümkündür. Ancak bunun aksine olan durumlar da söz konusudur. Nitekim Rize'nin Perkam (Demirhisar) karyesi sakinlerinden iken, H. 1286 (M. 1869) yılında vefat eden Kotiloğlu Yusuf'un, geride bıraktığı malların tamamı 780 kuruş, techiz ve tekfin masrafı 200 kuruştur.[1490] Aynı yıl vefat eden Kankalanoz (Yağlıtaş) mahalleli Memiş oğlu Hurşid'in ise, terekesi 4601 kuruş, techiz ve tekfin masrafları 150 kuruştur.[1491] Ayrıca tabloya dâhil etmediğimiz ve terekesi 3000 ilâ 20.600 kuruş arasında değişiklik gösteren 9 şahsın, techiz ve tekfin masrafları da 33 ilâ 300 kuruş arasında değişmektedir.[1492] Dolayısıyla burada da düzenli bir artışın olmadığı görülmektedir.

[1488] **R.Ş.S.**; 72b.
[1489] **R.Ş.S.**; 5a, 7b-8a, 31b-32a, 54b, 99a-b.
[1490] **R.Ş.S.**; 5b.
[1491] **R.Ş.S.**; 38b-39a.
[1492] **R.Ş.S.**; 10b-11a, 11a, 14a-b, 31b-32a, 38b-39a, 54b, 72b, 112b, 129b.

b. Borçların Ödenmesi

Techiz ve tekfin masraflarının çıkarılmasından sonra, kalan terekeden vefat eden şahsın borçlarının ödenmesi gerekir. Bu borçları, ölen kişinin Allah'a karşı olan borçlarıyla (Allah hakkı), şahıslara olan borçları şeklinde ikiye ayırmak mümkündür. Kişinin, zekât, adak ve kefâret gibi Allah hakkına taalluk eden borçları, vefat etmesiyle birlikte, üzerinden düşmektedir. Şayet ödenmesini vasiyet etmişse, bu durumda terekesinden ödenmesi yoluna gidilmektedir. Şahıslara olan borçları ise, vefat eden kişinin sağlığında sâbit olmuş (deyn-i müsbet) veya hastalığında kendi ikrâr ve itirafıyla ortaya çıkmış olmalıdır. Vefat eden kişinin borçları, terekesinden fazla olunca, kadı'nın kararı üzerine, terekesindeki mallar satılarak, bedeli alacaklılar arasında taksim edilir. Terekeden ödenemeyip kalan borçlar ise, vefat edenin üzerinden düşer.[1493]

İncelediğimiz sicilde, vefat eden kimselerin Allah'a karşı olan borçlarının ödenmesiyle ilgili, sadece bir kayda rastlanılmaktadır. Kayıtta görüldüğü üzere, H. 1286 (M. 1870) yılında Rize'de vefat eden Latum (Madenli) karyesi ahalisinden Memiş oğlu Ahmed'in, hayattayken namaz, oruç ve yemin kefâretinden doğan borcunun, vasiyeti üzerine, terekesinden ödenmesi yoluna gidilmiştir.[1494] Söz konusu kayıtta, ıskât-ı salât ve kefâret-i savm u yemin ile techiz ve tekfin masraflarına ödenen meblağ, 500 kuruş olarak belirtilmiştir. Bu sebeple, namaz borcuyla, oruç ve yemin kefâreti için ne kadar verildiği tam olarak anlaşılamamaktadır.

Vefat eden kişileri, şahıslara borçlu olmaları açısından değerlendirdiğimizde, Rize'de vefat edip de terekesi mahkemede taksim edilen 69 kişiden, sadece birinin borçlu durumda olduğu görülmektedir. Daha önce de ifade edildiği üzere, Hacı Said Ağa isimli bu şahsın, 9 kişiye toplam 3186 kuruş borcu olup, techiz ve tekfin masraflarından sonra, kalan terekesinden borçlarının düşürüldüğü görülmektedir.[1495]

Kayıtlardan anlaşıldığı üzere, incelediğimiz yıllarda Rize'de vefat eden bazı şahıslar, borçlu durumda oldukları hâlde, borçlarının terekelerinden ödenmesi yoluna gidilmemiştir. Bunun üzerine, borçlunun vefatından bir müddet sonra, alacaklı

[1493] Ömer Lütfi Barkan, "Edirne Askerî Kassamı'na Ait Tereke Defterleri (1545-1659)", **Belgeler**, III, sy. 5-6, TTK, Ankara 1966, s.19.; Bilmen, **age**, V, 216.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 432.
[1494] **R.Ş.S.**; 31a.
[1495] **R.Ş.S.**; 14a-b.

durumundaki şahıs, borçlunun vârislerinden, alacağının terekeden ödenmesini talep etmiştir. Ancak vârislerin genellikle borcu inkâr yoluna gittikleri görülmektedir.[1496] Nitekim Rize'nin Kuliça karyesinden Salihoğlu Mehmed Ali, aynı karyeden Salih isimli şahıstan, H. 1281 (M. 1864) yılında 5000 kuruş borç almıştır. Mehmed Ali'nin borcunu ödemeden H. 1287 (M. 1870) yılında vefat etmesi üzerine, alacaklı durumundaki Salih, Mehmed Ali'nin vârisi Hamide Hatun'dan, terekedeki alacağının ödenmesini talep etmiştir. Hamide Hatun'un borcu inkâr etmesi üzerine, Salih alacaklı olduğunu isbatlayınca, Hamide Hatun borcu edâya tenbih olunmuştur.[1497]

c. Vasiyet

Lügatte bitiştirmek, bağlamak anlamlarına gelen vasiyet kelimesi, fıkıh ıstılahında bir malı veya menfaati, ölümden sonraya bağlı olmak üzere, teberru yoluyla bir şahsa veya hayır cihetine temlik etme ve bırakmayı ifade etmektedir.[1498] Vefat eden kişinin techiz ve tekfiniyle borçlarının edâsından sonra, sıra vasiyetinin yerine getirilmesine gelir. Mirasçıları mevcut olan bir kimse, vasiyet suretiyle malının ancak 1/3'ünde tasarruf etme hakkına sahiptir. Ölen kişi malının 1/3'ünden fazlasını vasiyet etmişse, bu vasiyetin yerine getirilmesi, vârislerin iznine bağlıdır.[1499]

İncelediğimiz defterde vasiyetle ilgili, sadece bir kayda rastlanılmaktadır. Söz konusu vasiyetin sahibi, Rize'nin Latum karyesinden olup H. 1286 (M. 1870) yılında vefat eden, bezzaz esnafından Memiş oğlu Ahmed'dir. Kendisi hayattayken techiz ve tekfiniyle, ıskât-ı salât, oruç ve yemin kefâretine 500 kuruş, Rize'deki Orta Cami-i Şerif, Latum Cami-i Şerifi ve Müftü Hacı Hasan Efendi'nin cami-i şerifine 500 kuruş, Orta Cami-i Şerif'in şadırvanıyla, Şeytan Çarşısı'nda olan şadırvana da 500 kuruş verilmesini vasiyet etmiştir. Ancerli Yozikaoğlu Halid ile Tataroğlu Hacı Mustafa'yı da vasiyetine şahit göstermiştir. Ancak vasiyetin, terekenin üçte birinden fazla olması ve vârislerin bu duruma razı olmaması üzerine, cami-i şerif ve şadırvanlara verilmesi

[1496] **R.Ş.S.**; 39b, 65b-66a, 76b, 78a-b, 118a.
[1497] **R.Ş.S.**; 76b.
[1498] Bilmen, **age**, V, 115.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 433.
[1499] **Fetâvâyı Hindiye**, XIV, 415.; Bilmen, **age**, V, 219.; Barkan, agm, **Belgeler**, III, 19.; Berki, **Ferâiz**, s.106.

vasiyet edilen 500'er kuruş 308 kuruşa düşürülmüştür. Bu sebeple vasiyet miktarı 1500 kuruş iken, terekenin hemen hemen üçte birine tekâbül eden 1116 kuruş olmuştur.[1500]

3. Vârisler

Terekeye taalluk eden techiz-tekfin, borç ve vasiyet haklarının çıkarılmasından sonra, kalan mallar vefat eden şahsın vârisleri arasında, şer'î miras usûllerine uygun bir şekilde taksim edilir.[1501] Tereke taksimiyle ilgili tesbit edebildiğimiz kayıtlarda, mirasta hak sahibi olan vârisler, açık bir şekilde belirtilmiştir. Buradan hareketle H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında, Rize'de vefat eden şahısların vârislerinin kimlerden ibaret olduğunu ve bunların vefat eden kişiye yakınlık derecesini tesbit edebilmemiz mümkündür.

İncelediğimiz yıllarda Rize'de vefat eden 157 kişinin, toplam 903 mirasçısı vardır. Bunlar, erkek çocuk, kız çocuk, haml,* eş, anne, baba, kızkardeş, erkek kardeş ve diğer mirasçılardan oluşmaktadır. Vâris bırakmadan vefat eden şahsa ise rastlanılmamaktadır.

Söz konusu vârislerin sayısı üzerinde bir değerlendirme yaptığımızda, şöyle bir tabloyla karşılaşmaktayız:

Vârisler	**Sayı**	**%**	**Vârisler**	**Sayı**	**%**
Eş	156	17.27	Erkek kardeş	32	3.54
Erkek çocuk	331	36.65	Kız kardeş	29	3.21
Kız çocuk	295	32.66	Haml-i mevkûf	2	0.22
Anne	37	4.09	Diğer mirasçılar	17	1.88
Baba	6	0.66	**Toplam**	903	100

Tablo 23: H. 1286-1287 (M. 1869-1871) Yılları Arası Rize'de Vefat Eden Şahısların Vârislerini Gösteren Tablo

[1500] **R.Ş.S.**; 31a.
[1501] Vârisler ve miras taksimiyle ilgili geniş bilgi için, **bkz.** Bilmen, **age**, V, 239-388.; Karaman, **Mukayeseli**, I, 442-481.
* Haml, anne karnındaki çocuk demektir. **Bkz.** Zuhaylî, **age**, X, 447.

Tablo 23'te görüldüğü üzere, Rize'de vefat eden şahısların vârisleri içerisinde, en büyük orana sahip olan erkek çocuklardır. Kız ve erkek çocukların toplam oranı, bütün mirasçıların % 69.31'ine denk gelmektedir. Buradan hareketle, vefat eden şahısların miraslarının çoğunun, kız ve erkek çocuklarına intikal ettiğini söylememiz mümkündür.

Eş grubundaki 156 vârisin 4'ü erkek,[1502] 152'si kadındır.[1503] Dolayısıyla, incelediğimiz yıllarda, eşlerinden önce vefat eden evli erkekler, evli kadınlara göre sayı itibariyle oldukça fazladır. Bir diğer vâris grubunu oluşturan erkek kardeşlerden, 28'i vefat eden şahısla anne baba bir,[1504] 1'i anne bir,[1505] 3'ü de baba bir kardeştir.[1506] Kız kardeşler içerisinde, anne baba bir kardeş olanlar sayı itibariyle çoğunluğu oluşturmakla birlikte,[1507] tereke sahibi şahısla, baba bir kardeş olanlar da vardır.[1508] Anne grubundaki vârislerden, biri[1509] dışındakiler, vefat eden şahısların öz anneleridir.

Diğer mirasçılar grubunda yer alan vârisler ise, 1 dede,[1510] 2 nine,[1511] 4 amca,[1512] 4 amca çocuğu[1513] ve 4 amca torunundan ibarettir.[1514]

Terekedeki malların mirasçılar arasında taksiminden sonra, bazı vârisler hisselerine düşen gayr-i menkulleri, satış veya ferâğ yoluyla başkasına devretmişlerdir.[1515] Bu vârislerin genellikle kadın olması dikkat çekmektedir.[1516] Ayrıca

---

[1502] **R.Ş.S.**; 37b, 51a-52a, 80b, 84a-b.
[1503] **R.Ş.S.**; 2a, 2b, 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 14a-b, 17a, 25b, 27a-b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 33b, 36a, 36b, 38b-39a, 39a-b, 39b, 42b, 43b, 44a-b, 45a-b, 45b-46a, 46b, 50a, 50b, 51a-52a, 52b, 54b, 55b, 57a-b, 57b, 59b, 62a, 62a-b, 65b-66a, 66a-b, 67b, 68b, 69b, 7b-72a, 72a, 73b-74a, 76b, 77a, 78a-b, 80b, 81a, 82b, 84a-b, 85a, 85b, 87a, 88a, 88b-89a, 90a, 93b, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 103b-104a, 105b, 106b, 107b, 108b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 114b, 115a, 115b, 117a-b, 118a, 119a, 119b, 120b, 121a-b, 123b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1504] **R.Ş.S.**; 11a-b, 36b, 45b-46a, 57a-b, 62a, 62a-b, 65b-66a, 66a-b, 73b-74a, 77a, 77b, 80b, 84a-b, 99a-b.
[1505] **R.Ş.S.**; 70a-b.
[1506] **R.Ş.S.**; 70a-b, 108b.
[1507] **R.Ş.S.**; 5b, 11b, 36b, 45b-46a, 65b-66a, 73b-74a, 77a, 78a-b, 84a-b, 84b, 87a, 99a-b.
[1508] **R.Ş.S.**; 70a-b.
[1509] **R.Ş.S.**; 11a-b.
[1510] **R.Ş.S.**; 52b.
[1511] **R.Ş.S.**; 51a-52a.
[1512] **R.Ş.S.**; 62a-b, 65b-66a, 72b.
[1513] **R.Ş.S.**; 99a, 117a-b.
[1514] **R.Ş.S.**; 11b, 31a.
[1515] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 8a-b, 16b, 17a, 23b-24a, 37a-b, 51a-52a, 62a, 72b-73a, 84a-b, 93a-b, 94a-b, 94b-95a, 95b, 97a-b, 97b, 101b-102a, 103b-104a, 104b, 110b-111a, 111b-112a, 123b, 130a.

kendi hissesiyle birlikte, izinleri olmaksızın diğer vârislerin hisselerini satan mirasçılar da vardır.[1517] Bazı vârislerin kendilerine miras kalan gayr-i menkulleri sattıkları hâlde, aynı malda yeniden hak iddia etmeleri,[1518] bu yola maddî sebeplerle başvurduklarını düşündürmektedir. Nitekim Rize'nin Ruspa (Uzunkaya) karyesinden Ulviye ve Fâtıma ismindeki iki kız kardeş, vefat eden babalarından kendilerine intikal eden iki kıt'a tarlayı, H. 1272 (M. 1855) senesinde Kandiloğlu Salih'e ferâğ etmişlerdir. 15 yıl sonra ise, Abdullah oğlu Mehmed'in vekâletiyle, tarlaları geri istemişlerdir. Salih'in tarla ferâğını isbatlaması üzerine, Salih'e muârazadan men olunmuşlardır.[1519]

Kayıtlardan anlaşıldığı üzere, Rize'de gerek incelediğimiz dönemde gerekse önceki yıllarda vefat edenlerin vârisleri arasında, terekedeki malların taksimi ve tasarrufuyla ilgili birtakım anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Vârislerden bir veya birkaçının, diğer vârislerin terekedeki hisselerine haksız yere el koyması, en sık karşılaşılan anlaşmazlık konusudur.[1520] Bu konuyla ilgili kayıtlara bakıldığında, vârislerin hisselerine haksız müdâhalede bulunanların, genellikle erkek mirasçılar olduğu görülmektedir.[1521] Dolayısıyla bu şekilde kızkardeşlerin ve diğer kadın mirasçıların, terekeden mahrum edilmeye çalışıldıklarını söylememiz mümkündür.

Terekedeki hakkı zabtedilen bazı kadın mirasçılar, hisselerini alabilmek amacıyla mahkemeye başvurmuşlardır. Vârisler arasında meydana gelen çekişmeler neticesinde, sulha (anlaşma) varıldığı ve kadın vârislerin bedelsiz olarak[1522] veya anlaşma bedeli karşılığında,[1523] terekedeki haklarından vazgeçtikleri görülmektedir. Sulh bedeli, nakit para olabildiği gibi,[1524] gayr-i menkul de olabilmektedir.[1525] Nitekim

---

[1516] **R.Ş.S.**; 3a-4a, 16b, 23b-24a, 37a-b, 55b-56a, 62a, 72b-73a, 94a-b, 94b-95a, 95b, 97a-b, 97b, 103b-104a, 104b, 110b-111a, 111b-112a, 123b, 130a.
[1517] **R.Ş.S.**; 78b, 111b-112a, 130a.
[1518] **R.Ş.S.**; 8a-b, 55b-56a.
[1519] **R.Ş.S.**; 55b-56a.
[1520] **R.Ş.S.**; 2b, 33b, 37a, 39a-b, 48b-49a, 50b-51a, 51a-52a, 55a, 59b, 62a-b, 65a-b, 68b, 69a, 70a-b, 71a, 73b-74a, 79b-80a, 80b, 86a-b, 89a-b, 89b, 91a-b, 92b, 96a-b, 102b, 104b-105a, 116a, 127a.
[1521] **R.Ş.S.**; 37a, 39a-b, 41a, 50b-51a, 55a, 59b, 62a-b, 65a-b, 70a-b, 71a, 73b-74a, 79b-80a, 80b, 86a-b, 89a-b, 89b, 91a-b, 92b, 102b, 104b-105a, 116a, 127a.
[1522] **R.Ş.S.**; 86a-b.
[1523] **R.Ş.S.**; 37a, 41a, 42a, 50b-51a, 55a, 59b, 62a-b, 70a-b, 71a, 73b-74a, 79b-80a, 80b, 89a-b, 92b, 102b, 104b-105a, 127a.
[1524] **R.Ş.S.**; 37a, 41a, 42a, 55a, 59b, 62a-b, 70a-b, 71a, 73b-74a, 79b-80a, 80b, 89a-b, 92b, 102b, 104b-105a, 127a.
[1525] **R.Ş.S.**; 41a, 50b-51a.

Rize'nin Babik (Tophane) Mahallesi ahalisinden olup, H. 1286 (M. 1870) yılında vefat eden Mollaalioğlu Hasan'ın terekesi, oğullarıyla kızlarına intikal etmiştir. Vefat eden şahsın oğullarından biri olan Ahmed'in, terekenin tamamına haksız yere el koyması üzerine, kızkardeşi Ayşe terekedeki hakkını alabilmek için, mahkemeye başvurmuştur. Aralarında meydana gelen çekişme neticesinde, Ahmed'in, kızkardeşi Ayşe'ye, terekedeki hissesi karşılığında, 100 kuruş vermesi üzerine anlaşma sağlanmıştır.[1526] Ayrıca erkek mirasçıların yanı sıra, vefat eden şahsın eşi veya kızı gibi bazı kadın mirasçıların da, zaman zaman diğer vârislerin hisselerine haksız yere el koydukları görülmektedir.[1527]

Rize'de vefat eden bazı şahısların, hayattayken menkul veya gayr-i menkul mallarının bir kısmını, hibe, ferağ ve satış yoluyla mirasçıları durumundaki kişilerden bir veya bir kaçına bırakmaları da, vârisler arasında anlaşmazlık yaşanmasına sebep olmuştur.[1528] Bu gibi durumlarda, söz konusu malda hak sahibi olabilmek için, asılsız iddialar ileri süren vârislere de rastlanılmaktadır. Nitekim Rize'nin Haçanoz (Çamlıbel) Mahallesi'nden Hutanınoğlu el-Hâc Hüseyin isimli şahıs, vefatından önce bazı menkul ve gayr-i menkullerini torunu Feyzullah'a hibe etmiştir. Vefatından sonra ise vârislerinden biri olan oğlu, söz konusu malların Feyzullah tarafından haksız yere zabtedildiğini iddia ederek, hak talebinde bulunur. Feyzullah'ın emlâk ve eşyanın kendisine hibe edildiğini isbatlamasıyla da, muârazadan men edilir.[1529]

4. Terekeden Alınan Harçlar

Rize'de vefat eden şahısların terekelerinin mahkemede taksimi esnasında, resm-i kısmet, kaydiyye-i defter, varaka baha ve dellâliye adı altında birtakım harçların alındığı görülmektedir. Kayıtlardan hareketle bu harçların miktarı ve alınan harçlarla tereke arasında belli bir oranın olup olmadığını tesbit edebilmekteyiz.

Tereke taksimiyle ilgili kayıtlarda, en sık rastlanılan harç, vefat eden kişinin terekesinin, vârislerine taksim edilmesi karşılığında alınan[1530] resm-i kısmettir. Rize'de

[1526] **R.Ş.S.**; 37a.
[1527] **R.Ş.S.**; 2b, 33b, 51a-52a, 68b.
[1528] **R.Ş.S.**; 36a, 44a-b, 47b, 52b, 58b-59b, 75b, 79a-b, 81b, 110b-111a, 121a-b, 123b-124a.
[1529] **R.Ş.S.**; 121a-b.
[1530] Pakalın, **age**, III, 30.

terekesi mahkemede taksim edilen 69 şahıstan, biri[1531] dışındakilerin, terekelerinden alınan resm-i kısmetin ne kadar olduğu bellidir.[1532] Söz konusu resm-i kısmetler, vefat edenlerin terekelerine bağlı olarak, en düşük miktar olan 12 kuruş ile[1533] en yüksek miktar olan 500 kuruş arasında değişiklik göstermektedir.[1534]

Kayıtlarda kaydiyye[1535] veya kaydiyye-i defter[1536] şeklinde yer alan harç, resm-i kısmette olduğu gibi, Rize'de vefat eden şahısların terekelerindeki techiz-tekfin, mehir, borç ve vasiyet gibi harcamalardan sonra alınmıştır. Tesbit edebildiğimiz en düşük kaydiyye-i defter miktarı 30 para,[1537] en yüksek miktar ise 30 kuruş 20 paradır.[1538] Diğerleri de, terekedeki mallara bağlı olarak, bu iki değer arasında artış göstermektedir. Ancak bu durumun istisnalarını da görmek mümkündür. Nitekim Rize'nin Paşayan (Çarşı) Mahallesi ahalisinden olup, H. 1286 (M. 1870) yılında vefat eden Hacıyakuboğlu Abdülhamid'in vârislerine taksim edilecek olan terekesi 7850 kuruş, terekesinden alınan kaydiyye-i defter harcı, 12 kuruş 10 paradır.[1539] Aynı yıl vefat eden Hadîce isimli kızın ise, 11.880 kuruşluk terekesinden alınan kaydiyye-i defter 12 kuruştur.[1540]

Şer'iyye mahkemeleri hakkında kaleme alınan nizamnâmenin 54. maddesinde, şer'iyye mahkemelerinde tahrir olunan terekelerden -borç ve vasiyet gibi masrafların çıkarılmasından sonra- alınacak resm-i kısmetin % 2,5, kaydiyye-i defter harcının ise, % 0,15 olacağı belirtilmiştir.[1541] Buna göre, tesbit edebildiğimiz resm-i kısmet ve kaydiyye-i defter harçlarının terekeye oranına bakıldığında, Rize'de vefat edenlerin

---

[1531] **R.Ş.S.**; 36b.
[1532] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 11a, 11a-b, 11b, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31a, 31b-32a, 32a, 36b, 36b, 38b-39a, 43b, 46a, 50a, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 72b, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1533] **R.Ş.S.**; 5b,
[1534] **R.Ş.S.**; 54b.
[1535] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1536] **R.Ş.S.**; 9a, 11a-b, 31a, 46b, 72b.
[1537] **R.Ş.S.**; 84b.
[1538] **R.Ş.S.**; 54b.
[1539] **R.Ş.S.**; 31b-32a.
[1540] **R.Ş.S.**; 72b.
[1541] **Düstur**, I. Tertip, I, 311.

terekesinden alınan resm-i kısmetlerin büyük çoğunluğunun, % 2,5 oranında olduğu görülmektedir.[1542] Ancak belirlenen oranın altında[1543] veya üzerinde[1544] alınan harçlara da rastlanılmaktadır. Nitekim Rize'nin Piriçelebi Mahallesi ahalisinden iken, H. 1287 (M. 1870) yılında vefat eden Çolakoğlu Topal Hacı Memiş'in 2448 kuruş değerindeki terekesinden, techiz-tekfin ve mehir masraflarının çıkarılmasından sonra, 203 kuruş 28 para resm-i kısmet alınmıştır. Bu miktar, kalan terekenin % 9.49'una denk gelmektedir.[1545] Kaydiyye-i defter harcının terekeye oranı ise, % 0.10 ilâ % 0.60 arasında değişmektedir. Dolayısıyla nizamnâme maddesine rağmen, incelediğimiz yıllarda Rize'de resm-i kısmet ile kaydiyye-i defterin, belirtilen oranların bazen altında bazen de üzerinde alındığını söylememiz mümkündür.

Terekeden alınan harçlardan bir diğeri olan "varaka baha", tereke taksimiyle ilgili 69 kaydın, 49'unda karşımıza çıkmaktadır. Bu kayıtlarda yer alan varaka bahalardan bir tanesi 1 kuruş (40 para) olup,[1546] diğerleri 20 paradan ibarettir.[1547]

Rize'de terekenin tahriri sırasında, alınan harçlardan biri olan "dellâliye" ile ilgili, iki kayıt bulunmaktadır.[1548] Bu kayıtlardan hareketle, söz konusu harcın nerelere sarfedildiğine dair birtakım bilgilere ulaşabilmekteyiz. Nitekim H. 1286 (M. 1870) senesinde vefat eden Mapavri nahiyesinden Memiş oğlu Ahmed'in, 3559 kuruş 7 para olan terekesinden, diğer masraflardan sonra alınan dellâliye resmi, 71 kuruş 8 paradır. Bu harcın 17 kuruş 20 parasının dellâl ve Daire-i Belediye'ye, 10 kuruş 20 parasının mahkemedeki görevlilerden biri olan hademeye, geriye kalan kısmının ise eytâm müdürüne ait olduğu görülmektedir.[1549] Bununla birlikte söz konusu harçla ilgili kayıtların azlığı sebebiyle, bu harcın terekenin yüzde kaçına tekâbül ettiği anlaşılmamaktadır. Ancak H. 13 Şevval 1286 (M. 15 Ocak 1870) tarihli Dellâliye ile

[1542] **R.Ş.S.**; 5b, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11a-b, 11b, 12b-13a, 14a-b, 28b, 31a, 32a, 43b, 46b, 50a, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 72b, 81a, 82b, 84b, 85b, 96b, 98a-b, 99a, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 106b, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 119a, 119b, 120b, 125a, 125a-b, 129b.
[1543] **R.Ş.S.**; 5a, 10a, 25b, 31b-32a, 38b-39a, 87a, 99a-b, 99b, 107b, 109a, 112b, 115b, 124b, 126a.
[1544] **R.Ş.S.**; 5b-6a, 36b, 50b, 105b.
[1545] **R.Ş.S.**; 105b.
[1546] **R.Ş.S.**; 32a.
[1547] **R.Ş.S.**; 9a, 14a-b, 31a, 31b-32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46a, 50a, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1548] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a.
[1549] **R.Ş.S.**; 31a.

ilgili talimattan hareketle, bu harcın mahkemede tahrir olunan terekelerden % 2 oranında alındığını söylememiz mümkündür.[1550]

5. Vasî Tayini

Vasî, bir şahsın malları üzerinde veya küçük çocukların işlerinde tasarruf etmek üzere, görevlendirilen kimsedir. Vasî, vasî-yi muhtar ve vasî-yi mansub olmak üzere ikiye ayrılır. Bir kimse tarafından, vefatından sonra tereke ve çeşitli işlerinde tasarruf etmesi için tayin olunan vasîye *vasî-yi muhtar*, bir kimsenin herhangi bir hususu için, kadı tarafından tayin olunan vasîye de *vasî-yi mansub* adı verilir.[1551]

Mirasla ilgili dava kayıtlarında tesbit edebildiğimiz vasîlerin tümü, kadı tarafından görevlendirilmiş olanlardır. Küçük yaştaki kız ve erkek çocuklarına, mallarının muhafazası ve sâir işleri için tayin edilen bu vasîlerin, genellikle çocukların anneleri olduğu görülmektedir.[1552] Annenin yanı sıra, anne[1553] veya baba tarafından nine,[1554] baba tarafından dede,[1555] anne baba bir kız[1556] ve erkek kardeş,[1557] amca[1558] ve üvey anne[1559] gibi aile ve akrabadan bazı şahısların da vasî tayin edildiği görülmektedir. Vasî durumundaki bazı Müslüman erkeklerin ise, vesâyetini üstlendikleri çocukla akraba olup olmadıkları belli değildir.[1560]

Kayıtlarda görüldüğü üzere, Rize'de küçük yaştaki çocuklara vasî tayin edilirken, bazen beraberinde nâzır da tayin edilmiştir.[1561] Nâzır, vasînin yapacağı tasarruflara nezâret etmek üzere görevlendirilen kimsedir.[1562] Söz konusu nâzırların

---

[1550] **R.Ş.S.**; 31b.
[1551] Ali Himmet Berki, **Vasiyyet ve Ölüme Bağlı Tasarruflar**, Ege Matbaası, Ankara 1961, s.5.; Bilmen, **age**, V, 116.
[1552] **R.Ş.S.**; 2a, 4a-5a, 11b, 13a, 25a, 28b, 32a, 42b, 43a, 45a-b, 47a, 48b-49a, 50a, 60b, 61a, 62a, 65b-66a, 66b, 68b, 72a, 76b, 78a-b, 85b, 87a, 88a, 90a, 93a-b, 96b, 100b, 100b, 101a, 101b-102a, 103b, 104b, 106b, 107b-108a, 108a, 109a, 110b-111a, 114b, 119b, 120a, 124b-125a, 125a, 125b, 129b.
[1553] **R.Ş.S.**; 12b, 12b-13a.
[1554] **R.Ş.S.**; 99a, 122b, 127b.
[1555] **R.Ş.S.**; 39b.
[1556] **R.Ş.S.**; 35b.
[1557] **R.Ş.S.**; 2a-b, 27a-b, 39a, 39a-b, 44a-b, 50a, 61b, 81b-82a, 106a, 111b, 113a, 116b-117a.
[1558] **R.Ş.S.**; 27a-b, 100a, 101b, 125b.
[1559] **R.Ş.S.**; 31b.
[1560] **R.Ş.S.**; 37a, 78a-b, 96a-b, 123a, 126b.
[1561] **R.Ş.S.**; 25a, 31b, 37a, 39a, 50a, 66b, 125b, 129b.
[1562] Bilmen, **age**, V, 116.

tamamı, vasîlerde olduğu gibi, kadı tarafından tayin edilmiştir. Nâzırlar içerisinde vasîyle akraba olanlar da bulunmaktadır.[1563]

İncelediğimiz yıllarda Rize'de küçük çocukların yanı sıra, cunûn-ı mutbık ile mecnun olduğu ifade edilen hastalara, [1564] anne karnındaki bebeklere[1565] ve terekede hak sahibi olduğu hâlde gâib durumundaki vârislere de vasî tayin edilmiştir. Vasînin vefat etmesi durumunda ise, yeni bir vasî görevlendirilmiştir.[1566]

Terekenin taksimi esnasında Rize'de bulunmayan, gâib durumundaki vârislere, terekedeki mallarının muhafazası ve sâir işleri için tayin edilen vasîler, kayıtlarda genellikle kayyım olarak ifade edilmiştir.[1567] Bunlar da gâibin annesi,[1568] anne baba bir erkek kardeşi[1569] ve bazı Müslüman erkeklerden ibarettir.[1570]

Rize'de vasî durumundaki bazı şahısların, vesâyetini üstlendikleri küçük çocukların malları üzerinde birtakım tasarruflarda bulundukları görülmektedir.[1571] Nitekim Rize'nin Pindoz (Değirmendere) Mahallesi ahalisinden Hafize Hatun, eşinin vefatından sonra, vesâyetini üstlendiği çocuklarına terekeden intikal eden ağaçlığı, henüz çocukları küçükken, Mizelioğlu İsmail'e satmıştır. 14 sene sonra kardeşler, ağaçlığı annelerinin haksız yere sattığı gerekçesiyle geri talep etmişlerse de, talepleri mahkemede geri çevrilmiştir.[1572]

Vesâyetini üstlendiği çocuğun, nafaka ihtiyacı olduğunda, mahkemeye başvurarak nafaka talebinde bulunan vasîlere de rastlanılmaktadır. Bu durumda mahkeme tarafından tayin edilen nafakalardan tesbit edebildiklerimiz, günlük 20 veya 40 kuruştan ibarettir. Söz konusu nafakaları harcama, gerektiğinde borç isteme ve terekeye rucû hakkı da, çocuğun vasîsi durumundaki şahsa verilmiştir.[1573]

[1563] **R.Ş.S.**; 31b, 39a, 50a, 66b.
[1564] **R.Ş.S.**; 70a-b, 90a.
[1565] **R.Ş.S.**; 101a.
[1566] **R.Ş.S.**; 61b.
[1567] **R.Ş.S.**; 32a, 55a, 57b-58a, 72b, 82b, 84b-85a, 99b, 109b, 113b, 119a.
[1568] **R.Ş.S.**; 32a, 82b, 84b-85a, 113b, 119a, 126b.
[1569] **R.Ş.S.**; 44a, 55a, 57b-58a, 109b.
[1570] **R.Ş.S.**; 72b, 99b.
[1571] **R.Ş.S.**; 62a, 93a-b, 101b-102a.
[1572] **R.Ş.S.**; 93a-b.
[1573] **R.Ş.S.**; 2a-b, 35b, 101b, 108a.

E. VERGİLER

Vergi, amme menfaati ve işlerinin mevzu bahis olduğu durumlarda, fertler tarafından ödenmesi gereken malî bir mükellefiyettir.[1574]

Osmanlı Devleti'nde vergiler, diğer Müslüman devletlerde olduğu gibi, şer'î vergiler (tekâlif-i şer'iyye) ve örfî vergiler (tekâlif-i örfiyye) olmak üzere iki kısma ayrılmaktaydı. Şer'î vergiler, Kitab, sünnet ve hukuk kitaplarında cinsi, miktarı ve isimleri belirtilmiş olan vergilerdi. Zekât, harac, öşür ve cizye bu vergilerin başında gelmekteydi. Örfî vergiler ise, kaynağını örften alan ve baş gösteren malî sıkıntılar sebebiyle tarh edilen vergilerdi.[1575] Söz konusu vergilerin isim ve oranları, vergi mükellefi olan kişinin Müslüman olup olmamasına göre değişiklik arz ettiği gibi, üzerinde yaşanılan ve gelirinden istifade edilen araziye göre de değişmekteydi.[1576]

İncelediğimiz yıllarda Rize halkından alınan vergilerden tesbit edebildiklerimiz, dellâliye resmi,[1577] resm-i kısmet,[1578] adet-i ağnâm resmi[1579] ve öşür resminden ibarettir.[1580] Kayıtlardan hareketle, bu vergilerle ilgili birtakım bilgilere ulaşmamız mümkündür.

Dellâl, alışverişte alıcı ile satıcı arasında vasıta olan, bir kimsenin satılacak malını nidâ ederek satan kimselere denilmektedir. Dellâliye resmi ise, dellâlın yaptığı hizmetler mukabilinde, hak ettiği ücrete verilen addır.[1581] İncelediğimiz defterde yer alan dellâliye resmiyle ilgili talimata göre, bu vergi dört kısımdan meydana gelmektedir. Birinci kısmı, çarşı ve pazarlarda dellâl marifetiyle satılan eşyadan % 2,5 oranında

---

[1574] Salih Tuğ, "İslamda Vergi Hukukunun Tekevvünü", **İslam Medeniyeti Mecmuası**, I, sy.1, Tan Matbaası, İstanbul 1967, s.25.; Şafak, **age**, s.640.
[1575] Kazıcı, **Müesseseler Tarihi**, s.443-445. Tekâlif-i şer'iyye ve örfiyye ile ilgili geniş bilgi için **bkz.** Ziya Kazıcı, **Osmanlı'da Vergi Sistemi**, Bilge Yayınları, İstanbul 2005, s.86-220.
[1576] Kazıcı, **Müesseseler Tarihi**, s.423-424.
[1577] **R.Ş.S.**; 14a-b, 31a, 31b. Tesbit edebildiğimiz vergilerin tamamı, "resm" tabiriyle veya bunun çoğulu olan "rusûm" kelimesiyle ifade edilmiştir. Resm tabiri, eser, nişan, şekil, tertip, tasvir ve âdet gibi manalarının yanı sıra, herhangi bir maldan devlet adına tahsil edilen vergi yerine de kullanılmıştır. **Bkz.** Sâmî, **age**, s.663.; Kazıcı, **Vergi Sistemi**, s.61.
[1578] **R.Ş.S.**; 5a, 5b, 5b-6a, 6a, 6b, 7b-8a, 8b, 9a, 10a, 10a-b, 10b, 10b-11a, 11a, 11a-b, 11b, 12b-13a, 14a-b, 25b, 28b, 31a, 31b, 32a, 36b, 38b-39a, 43b, 46b, 50a, 50b, 54b, 57b, 66a-b, 69b, 71b-72a, 72a, 72b, 81a, 82b, 84b, 85b, 87a, 96b, 98a-b, 99a, 99a-b, 99b, 100a-b, 100b, 101a, 103b, 105b, 106b, 107b, 109a, 109b, 110b, 111a-b, 112b, 115a, 115b, 119a, 119b, 120b, 124b, 125a, 125a-b, 126a, 127b, 129b.
[1579] **R.Ş.S.**; 62a.
[1580] **R.Ş.S.**; 31b.
[1581] Hilmi Ergüney, **Türk Hukukunda Lügat ve Istılahlar**, Yenilik Basımevi, İstanbul 1973, s.93.

alınan vergidir. Bu vergi dellâl ve Daire-i Belediye'ye aittir. İkinci kısmı tahrir olunan terekelerden % 2 oranında alınan vergi olup, bunun % 0,5'i yine dellâl ve Daire-i Belediye'ye, % 1,2'si eytâm müdürüne, eytâm müdürü olmayan yerlerde ise Hazine'ye, % 0,3'ü de şer'iyye mahkemelerindeki görevlilerinden biri olan hademeye aittir. Üçüncü kısmı, vâris bırakmadan vefat edenlerin terekelerinin tahriri sırasında alınan % 2 oranındaki vergidir. Bunun da yaklaşık olarak % 0,7'si dellâl ile Daire-i Belediye'ye, geriye kalanı da Hazine'ye aittir. Dördüncü kısmı ise, öşür vergisinin müzâyedesi sırasında mültezimin vermesi gereken yaklaşık % 6 oranındaki vergidir. Bu vergi de dellâllar ile Daire-i Belediye'ye ait olmaktadır.[1582]

Söz konusu verginin ikinci kısmı, H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de vefat edip terekesi tahrir olunan şahısların sadece ikisinden, % 2 oranında alınmıştır.[1583] Dellâliye resminin diğer kısımlarının Rize'de alınıp alınmadığına dair, incelediğimiz kayıtlarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

"Terekeden Alınan Harçlar" başlığı altında da ifade edildiği gibi, resm-i kısmet vefat eden kişilerin terekelerinin, vârislerine taksimi karşılığında alınan bir vergidir.[1584] İncelediğimiz defterde tereke taksimiyle ilgili kayıtların tamamına yakınında, resm-i kısmete rastlanılmaktadır. Bu kayıtlarda görüldüğü üzere, söz konusu vergi, Rize'de vefat eden şahısların terekelerindeki mal varlığına bağlı olarak, 12 ilâ 500 kuruş arasında değişen miktarlarda alınmıştır.[1585] Bu miktarları yüzde (%) olarak hesapladığımızda, resm-i kısmetin tahrîr olunan terekelerden yaklaşık olarak % 2.04 ilâ % 9.49 arasında değişen oranlarda alındığı görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu dönemde, Rize'de vefat edenlerin terekesinden alınan resm-i kısmetler arasında, az da olsa bazı miktar farklılıklarının bulunduğunu söyleyebiliriz.

Adet-i ağnâm resmi, Osmanlı Devleti'nde ağnâm (koyun ve keçi) sahibi Müslüman tebaadan alınan bir vergidir. "Resm-i ğanem", "resm-i meraî" ve "koyun resmi" gibi adlarla da anılan bu verginin miktarı, ağnâmın sayısına bağlı olmakla

[1582] **R.Ş.S.**; 31b.
[1583] 14a-b, 31a.
[1584] Pakalın, **age**, III, 30.
[1585] **R.Ş.S.**; 5b, 54b.

birlikte, zamanla değişiklik arzetmiştir.[1586] İncelediğimiz defterde bu vergiyle ilgili sadece bir kayıt bulunmakta olup, bu kayıttan hareketle söz konusu vergi hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamamaktadır.

Öşür resmi, toprak mahsullerinden belli bazı oranlar dâhilinde alınan bir vergidir. Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde arazi, "arazi-yi öşriyye" ve "arazi-yi haraciyye" olmak üzere iki kısma ayrılıyordu. Bu dönemde diğer Müslüman devletlerde olduğu gibi, mülk olan arazi-yi öşriyyeden sadece öşür alınmaktaydı. Fakat XIV. yüzyılın son çeyreğinden itibaren bazı sebeplerden dolayı birtakım değişiklikler yapılarak, arazinin bir kısmı "emîriyye" olarak kabul edildi.[1587]

Öşür vergisiyle ilgili tesbit edebildiğimiz kayıttan anlaşıldığı üzere, incelediğimiz yıllarda Rize'de bu verginin açık artırmayla mültezimlere verilmesi ve iltizam yoluyla tahsili söz konusudur.[1588] İltizam, devlete ait herhangi bir vergi gelirinin, belli bir yıllık bedel karşılığında toplanılması üzere, özel bir şahsa verilmesidir. Mültezim ise, bu görevi üzerine alan kimsedir.[1589]

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren zabtedilen toprakların bir kısmı, tımar olarak sipahilere, bir kısmı ise "hass-ı hümâyun" olarak devlet uhdesine bırakılırdı. Devlete ayrılan yerlerin vergisi, "emin" adı verilen görevliler tarafından toplanırdı. Fakat birtakım malî sıkıntıların baş göstermesi ve paraya ihtiyaç duyulması üzerine, devlete ait yerlerin bir kısmı, bir veya daha fazla seneliğine iltizama verilmişti. Önceleri birkaç kalem hâsılat için uygulanan iltizam sistemi, zamanla yaygınlaşarak pek çok vergiye tatbik edilmeye başlandı. Öşür vergisi de bunlardan biriydi.[1590]

Öşür gelirleri genellikle köy köy iltizama veilmekle birlikte, daha büyük birikimler halinde ihale edilmeleri de mümkündü. Ürün türleri de dikkate alınarak,

[1586] Kazıcı, **Vergi Sistemi**, s.147-148.
[1587] Kazıcı, **Vergi Sistemi**, s.117.
[1588] **R.Ş.S.**; 31a.
[1589] Mehmet Genç, "İltizam", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 2000, XXII, 154.
[1590] Kazıcı, **Vergi Sistemi**, s.175-176.

yıllık, iki yıllık ve beş yıllık iltizam olunanlar da vardı. Açık artırma çeşitli usûllerle kaza meclislerinde yapılmakta, en yüksek bedeli veren mültezim ihaleyi almaktaydı.[1591]

III. RİZE'NİN DÎNÎ HAYATI

Bu bölümde, Rize'nin dînî hayatında önemli bir yeri olan vakıf müessesesiyle, bu müessesenin yönetimi, görevlileri, görevlilerin tayini ve Rize'deki belli başlı vakıf eserleri hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

A. VAKIF ve VAKFİYE

Vakıf kelimesi lügatte durma, duruş, durdurma, hapsetme ve tasarruftan alıkoyma gibi anlamlara gelmektedir. Istılâhta ise, bir mülkün menfaatini halka tahsis edip, aynını Allah'ın mülkü hükmünde olmak üzere, temlik ve temellükten ebedî olarak haps ve men etmektir.[1592] Sahibi bulunduğu bir mülkü, sadece Allah rızasını kazanmak amacıyla, ebedî olarak halkın menfaatine tahsis eden kişiye *vâkıf*, vakfedilen mülke *mevkûf*, bir mülkün menfaati kendisine vakf ve tahsis edilen şahsa veya mahalle de *mevkûfun aleyh, meşrûtun leh* denilmektedir.[1593]

Bir vakfın, genellikle vakfı kuran şahıs tarafından hazırlanmış nizamnâmesine *vakfiye* adı verilirdi. Bu nizamnâmeler, şer'iyye siciline işlendikten sonra kesinleşerek, "vakfiye-i müseccele" adını alırdı.[1594] Vakfiyeler hukukî bir vesika olmanın yanı sıra, ait oldukları toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı hakkında bilgi veren önemli kaynaklardır. Vakfiyeler içerisinde hacimli olup, 300-500 sayfalık defter şeklinde olanlar bulunduğu gibi, tek sayfa halinde olanlar da vardır.[1595]

[1591] Abdüllatif Şener, **Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi**, İşaret Yayınları, İstanbul 1990, s.123-124.

[1592] Ali Himmet Berki, **Vakfa Dair Yazılan Eserlerde Vakfiye ve Benzeri Vesikalarda Geçen Istılah ve Tâbirler**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Neşriyatı, Ankara 1966, s.54.; Bilmen, **age**, IV, 284.; Sâmî, **age**, s.1495, Zuhaylî, age, X, 244.

[1593] İbnülemin Mahmud Kemal-Hüseyin Hüsameddin, **Evkâf-ı Hümayun Nezâretinin Tarihçe-i Teşkilâtı ve Nuzzârın Terâcim-i Ahvâli**, Evkaf-ı İslamiye Matbaası, Dâru'l-Hilâfeti'l-Aliyye 1335, s.4.; Bilmen, **age**, IV, 284.; Pakalın, **age**, III, 577.; Ziya Kazıcı, **Osmanlı Vakıf Medeniyeti**, Bilge Yayınları, İstanbul 2003, s.38.

[1594] Bilmen, **age**, IV, 287.; Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.49.

[1595] Hamdi Döndüren, **Günümüzde Vakıf Meseleleri**, Erkam Yayınları, İstanbul 1998, s.44.; Nazif Öztürk, **Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1995, s.21.; Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.48.

Hacmi ne olursa olsun, genelde her vakfiye, Allah'a hamd ü senâ, Resûlullah ve ashâbına salât u selâm ile başlamaktadır. Bu girizgâhtan sonra, insanlara hayır ve hasenât yapmanın gerekliliği ve mükâfatıyla ilgili bazı ayet ve hadisler zikredilmektedir. Vakfiyenin mukaddimesi (girişi) kabilinden olan ve hukukî bünyesinden sayılmayan bu bölümden sonra, vakfedilen malların neler olduğu ve nasıl idare edileceği, vakıf gelirlerinin nerelere ve kimlere sarfedileceği, vakfın kimler tarafından yönetileceği, vakıf müessesesinde kaç kişinin çalışacağı ve bunlara vakfın hangi gelirlerinden ne kadar ücret ödeneceği gibi, vakfın hizmet şartları diyebileceğimiz hususlar, teferruatlı bir şekilde izah edilmektedir. Vakfiyenin sonunda ise, kadının vakfın sıhhat ve lüzumuna dair hükmüyle, şuhûdu'l-hâlin isimleri yer almaktadır.[1596]

İncelemekte olduğumuz defterde yer alan vakfiye kaydında, Allah'a hamd ve Resûlullah'a salat u selâm, "Seçkin kullarını, mallarını hayır yollarına harcamakla aziz kılan, çeşitli iyilik ve övgüleri kazanmalarına yardım eden Allah'a hamd olsun. Onun elçisi, Peygamberi ve kâinatın en hayırlısı olan Hz. Muhammed'e, âl ve ashâbına, insanların doğruluk etrafında toplanacağı o güne (kıyamete) kadar salât u selâm olsun." anlamındaki sözlerle ifade edilmiştir.[1597]

Söz konusu vakfiyenin sahibi, Rize kazasına bağlı Mağloz karyesi ahalisinden, Kösemehmedoğlu Molla Hüseyin isimli şahıstır. Kendisi, H. 1287 (M. 1870) senesinde malından ifrâz eylediği 2000 kuruşu, Allah rızası için vakfetmiştir. Bunu da mahkemede kadı ve şahitler huzurunda "vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs eyledim" ifadeleriyle tescil ettirmiştir.* Molla Hüseyin, vakfettiği 2000 kuruşun, kuvvetli rehin veya sağlam kefillerle yıllık 10'u 11,5 (% 15) hesabı üzerinden istirbâh olunmasını,* yıllık elde edilen 300 kuruşun Mağloz karyesindeki cami-i şerifin imâmet, hitâbet ve muallim-i sıbyan cihetlerinde vazife görenlere verilmesini, vakfın tevliyetinin

---

[1596] M. Tayyib Gökbilgin, **Osmanlı Müesseseleri Teşkilâtı ve Medeniyeti Tarihine Genel Bakış**, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1977, s.92.; Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.50-51.; Öztürk, **Vakıf Müessesesi**, s.22.; Nejat Göyünç, "Vakıf Tesisinde Devletin Katkısı",**Osmanlı Araştırmaları**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1991, XI, 126.

[1597] **R.Ş.S.**; 97a.

* İncelediğimiz defterde yer alan vakfiye kaydındaki "vakf ve habs eyledim" ifadesi, vakfın vâkıf tarafından kurulduğunu gösteren sözler olup, vakfın rüknünden sayılmaktadır. Bunun için, vakfettim, malımı habsettim, tasadduk ettim, sadaka-i müebbede ile sadaka ettim ifadeleri de kullanılmıştır. **Bkz.** Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.42.

* İstirbâh, kâr getirmek üzere paranın işletilmeye verilmesi demektir. **Bkz.** Ahmet Akgündüz, **İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi**, OSAV, İstanbul 1996, s.225.

hayatta olduğu sürece kendisine, kendisinin vefatından sonra evlâdı ve torunlarından en ehliyetli olanına, onların soyunun tükenmesi üzerine akrabasından, onlardan sonra da Mağloz karyesi ahalisinden bu göreve lâyık kişilere verilmesini şart koşmuştur.[1598]

B. VAKIFLARIN YÖNETİMİ

İncelediğimiz dönemde Rize'deki vakıfların, idarî yönden Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne bağlı oldukları görülmektedir.[1599] Dolayısıyla bu nezâret hakkında bilgi vermenin, vakıfların idarî yapısının anlaşılması bakımından, faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti, Sultan II. Mahmud tarafından, sultanlara ve yakınlarına ait dağınık hâlde bulunan vakıfların tek bir elden idaresi, bu vakıfların gelirlerinin toplanıp korunması, bu vakıflara bağlı hayır kurumlarındaki görevlilerin maaşlarıyla, bu müesseselerin tamiri, gerektiğinde yeniden inşası ve devamlılığının sağlanması amacıyla H. 12 Rebîulevvel 1242 (M. 14 Ekim 1826) tarihinde kurulmuştur.[1600]

Nezâretin kurulmasına kadar işler durumda olan vakıflar, Osmanlı Devleti'nden önceki İslâm devletlerinden intikal eden *evkâf-ı kadîme*, mîrî arazinin temlîki suretiyle kurulan *evkâf-ı irsadiyye* ve hayırsever kimseler tarafından tesis edilen *evkâf-ı sahîha-i lâzıme* olmak üzere üç gruba ayrılmaktaydı. Bu vakıflar müstakil vakfiyelerine yani vakıf kurucularının belirlediği esaslara göre idare ediliyordu. Vakfiyesi bulunmayan vakıflar ise, eski teamüllere göre ayrı hukukî şahsiyetler olarak faaliyet göstermekteydi. Padişah ve sultanlar da, kendi kurdukları vakıfların denetimiyle yeterince meşgul olamadıklarından, bu vakıfların yönetimi sadrazam, şeyhülislam ve kapıağaları gibi yetkililere şart koşuluyordu.[1601]

Vakıf yönetiminde yaşanan bu dağınıklık ve keyfîliğe son vererek, vakıfların yönetimini toplum ve kurum lehine ıslah etmek üzere Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin kurulmasıyla birlikte, zamanla mütevellîsi bulunmayan vakıflarla, mütevellîsi

---

[1598] **R.Ş.S.**; 97a.
[1599] **R.Ş.S.**; 30a, 93a, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.
[1600] İbnülemin-Hüseyin Hüsameddin, **age**, s.26, Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.111-112.; Nazif Öztürk, "Evkâf-ı Hümayun Nezâreti", **DİA**, TDV Yayınları, İstanbul 1995, XI, 521.
[1601] Öztürk, agmd, **DİA**, XI, 521.

bulunduğu hâlde vakfa zararı dokunan kimselerin idaresindeki vakıflar da, bu nezâretin yönetimine verilmiştir. Böylece Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti, kısa sürede Osmanlı Devleti'ndeki bütün vakıfların nezâret görevini üstlenmiştir.[1602]

C. VAKIF GÖREVLİLERİ ve GÖREVLİLERİN TAYİNİ (TEVCÎH-İ CİHÂT)

Vakıf müesseselerine ait hizmetlere *cihet* denilmektedir. Cihetler cihât-ı ilmiye ve cihât-ı bedeniye olmak üzere ikiye ayrılır. İmamlık, hatiplik, müderrislik ve mütevellîlik gibi, vazifelerin ifası, ilmî dirayete bağlı olan cihetlere *cihât-ı ilmiye*; kayyımlık, türbedarlık ve hizmetçilik gibi, iş ve sanata taalluk edip, ilim tahsiline ihtiyaç göstermeyen cihetlere de, *cihât-ı bedeniye* denilmektedir.[1603]

Söz konusu cihetlerin tevcîhinde, belirli bir usûl takip edilmektedir. İncelediğimiz sicilde yer alan, H. 13 Zilkade 1286 (M. 14 Şubat 1870) tarihli tevcîh-i cihât hakkındaki 15 maddelik nizamnâmeden, bu usûllerle ilgili bilgi sahibi olmamız mümkündür. Buna göre; vâkıfın şartı üzerine tasarruf olunan cihetler hariç olmak üzere, vakfa bağlı cihetlerde hizmet görenlerden biri vefat ettiğinde, uhdesinde bulunan cihet, şayet göreve ehil ise oğluna, oğulları birden fazlaysa söz konusu cihete ehliyet ve iktidarı olan oğluna tevcîh kılınır. Oğulları göreve ehliyet yönünden birbirine denkse, görev en büyük oğluna verilir. Küçük oğluna verilmez. Vefat eden şahsın, evlatlarından hiçbiri görevi edâya ehliyetli değilse, görev hâriçten ehliyetli birine tevcîh olunur.

Çeşitli cihetleri tasarruf edenlerden biri vefat ettiğinde, uhdesinde bulunan cihetlerin bir kişi tarafından ifa edilmesi uygunsa, bu görevler, ehil olduğu takdirde büyük oğluna verilir. Şayet oğlu cihetlerden bazısına ehilse, ehil olmadığı cihetler, hâriçten ehliyetli birine tevcîh olunur. Eğer vefat eden şahsın yaşça büyük birden fazla oğlu varsa ve söz konusu cihetlere hepsi ehilse, aralarında kura çekilir. Evlatlarının ehil olduğu görevler birbirinden farklıysa, her birine ehliyetli olduğu görev verilir. Evlatların hepsi, görevlerden sadece birini ifaya ehliyetli ise, söz konusu görev en büyüğüne tevcih olunur.

[1602] Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.112., Öztürk, agmd, **DİA**, XI, 522.
[1603] Bilmen, **age**, IV, 290.; Akgündüz, **Vakıf Müessesesi**, s.341-342.

Hizmetlerinin edâ ve ifası aynı zamana tesadüf eden veya birinin edâsı, diğerinin hakkıyla edâ edilmesini engelleyen iki cihet, aynı şahsa verilmez.

İmâmet, hitâbet ve müderrislik gibi cihât-ı ilmiyeden olan görevlere ehliyet, imtihanla; kayyımlık, ferrâşlık gibi cihetlere ise, vücutça güç yetirebilmeyle anlaşılır.

Vefat eden bir cihet sahibinin, çocuğu yoksa veya çocuklarının hiçbiri göreve ehil değilse, boş kalan cihete birden fazla kişi tâlip olduğunda, söz konusu görev, içlerinden en ehliyetlisine verilir. Tâlipler ehliyetçe birbirine denk ise, görev birinci derecede, vefat eden kişiyle akraba olana, ikinci derecede uhdesinde başka bir görev olmayana tevcih olunur.

Her türlü cihetin gerek evlada gerekse ehline tevcîhi sırasında, askerlik yaşını doldurma şartı aranmayarak, Kanunnâme-i Hümâyûn ahkâmı gereği, kura çekilmek suretiyle atama yapılacaktır.[1604]

Yukarıda bazı maddelerini ifade etmeye çalıştığımız nizamnâmede görüldüğü üzere, incelediğimiz dönemde vakıf müesseselerindeki çeşitli görevlere tayin esnasında en belirleyici şart, söz konusu görevi hakkıyla ifa etmeye ehil olmadır.

İncelediğimiz dönemde, Rize'deki vakıf müesseselerinde hizmet görenlerden tesbit edebildiklerimiz, mütevellî,[1605] imam,[1606] hatip,[1607] muallim-i sıbyan[1608] ve tekke şeyhinden[1609] ibarettir. Kayıtlardan söz konusu cihet sahiplerinin göreve tayinleriyle ücretleri hakkında birtakım bilgilere ulaşmamız mümkündür.

Mütevellî, şer'î hükümlere ve vâkıfın şartlarına uygun olarak, vakfın işlerini idare etmek üzere tayin olunan kişidir. Mütevellîye kayyım-ı vakıf da denilmektedir. Mütevellîler, vâkıfın şartı üzerine göreve getirildikleri gibi, kadı tarafından da tayin edilmişlerdir.[1610] Nitekim Rize'nin Mağloz karyesinden Kösemehmedoğlu Molla Hüseyin, malının bir kısmını Allah rızası için vakfederken, söz konusu vakfa vefat

[1604] **R.Ş.S.**; 63a-b.
[1605] **R.Ş.S.**; 39b, 39b, 40b, 41a, 48b, 48b, 55a, 90b, 93a, 97a, 99a.
[1606] **R.Ş.S.**; 30a, 93a, 97a, 114a, 116a, 118b, 127a, 128a.
[1607] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 93a, 93a, 97a, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.
[1608] **R.Ş.S.**; 93a, 97a.
[1609] **R.Ş.S.**; 111b.
[1610] Ali Himmet Berki, **Vakıflar**, Cihan Kitaphanesi, İstanbul 1940, s.37.; Bilmen, **age**, IV, 287.

edinceye kadar kendisinin mütevellî olmasını şart koşmuştur.[1611] Kazmaoğlu el-Hâc Hüseyin,[1612] Araboğlu İbrahim[1613] ve Kanberoğlu Molla Abdülhamid[1614] isimli şahıslar ise, Rize kadısı tarafından Rize'nin çeşitli karyelerindeki cami ve mescidlere mütevellî olarak tayin edilmişlerdir. Söz konusu mütevellîler içerisinde, vakıf paralarını kâr getirmek üzere işletmek için tayin edilenler de vardır.[1615] Bir kayıtta da, kadı tarafından, mütevellîyle birlikte iki nâzırın tayin edildiği görülmektedir.[1616] Zira nâzır, mütevellînin vakıfla ilgili tasarruflarına nezâret etmek ve mütevellî için vakıf işlerinde başvuru makamı olmak üzere nasbolunan kimsedir.[1617] Ayrıca mütevellîler içerisinde, kendi karyesindeki mescid-i şerife tayin olunanlar da vardır.[1618]

İmam ve hatipler, Rize'deki vakıf camilerinde hizmet gören görevliler arasındadır. Rize'deki bazı cami ve mescid-i şeriflerdeki imâmet ve hitâbet cihetlerinin bazen aynı şahsa,[1619] bazen de farklı şahıslara verildiği görülmektedir.[1620] Bazı imam ve hatipler de kendi köy ve mahallelerindeki camilerde görev almışlardır.[1621]

İncelediğimiz defterde imam ve hatip tayinleriyle ilgili 11 kayıt bulunmaktadır.[1622] Kayıtlarda görüldüğü üzere, bazı şahıslar Rize'nin çeşitli camilerinde imâmet ve hitâbet cihetlerini tasarruf ederken vefat etmişlerdir. İrâde-i seniyye (padişah emri) gereğince, vefat eden şahsın boş kalan imâmet ve hitâbet hizmeti, yapılacak imtihanla göreve ehil olduğu anlaşıldığı takdirde, büyük oğluna verilecektir. Eğer yaşça büyük çocukları birden fazlaysa, göreve ehil olan kişinin seçilmesi için, yine imtihan yapılacaktır. Yaşça büyük oğullarının hepsi, meclis-i şer'de söz konusu görevlere ehliyetsiz olduklarını ifade ederlerse, görev imtihanla ehil birine verilecektir. Bu şahıs da, vefat eden kişinin küçük çocuğu olduğu takdirde, çocuğun bülûğa erişip söz konusu göreve ehliyet kazanmasına kadar, görevde kalacaktır.

[1611] **R.Ş.S.**; 97a.
[1612] **R.Ş.S.**; 39b.
[1613] **R.Ş.S.**; 48b.
[1614] **R.Ş.S.**; 99a.
[1615] **R.Ş.S.**; 39b, 48b, 99a.
[1616] **R.Ş.S.**; 48b.
[1617] Bilmen, **age**, IV, 288.; Nazif Öztürk, **Elmalılı Hamdi Yazır Gözüyle Vakıflar**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1995, s.170.
[1618] **R.Ş.S.**; 39b, 93a.
[1619] **R.Ş.S.**; 30a, 93a, 114a, 116a, 118b, 127a, 128a.
[1620] **R.Ş.S.**; 15a-b, 93a, 117b, 122b.
[1621] **R.Ş.S.**; 30a, 93a, 93a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a.
[1622] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 93a, 93a, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de imâmet ve hitâbet cihetlerinde bulunurken vefat eden 7 şahıstan sadece birinin oğlu, imtihanla ehliyeti anlaşılarak, babasının yerine göreve getirilmiştir.[1623] Diğerlerinin de bir[1624] veya birden fazla[1625] yaşça büyük erkek çocukları olmasına rağmen, bunlar Rize'deki meclis-i şer'de görevlere ehliyetsiz olduklarını ifade etmişlerdir.[1626] Söz konusu mecliste bazen evkâf müdür vekili Osman Azmi Efendi'nin de hâzır bulunduğu görülmektedir.[1627] Göreve getirilecek olan kişilerin imtihanı da, Trabzon vilâyetindeki Divan-ı Temyiz'de yapılmıştır.[1628] Bununla birlikte H. 16 Ramazan 1286 (M. 26 Temmuz 1869) tarihli emirnâmeden anlaşıldığı üzere, imâmet ve hitâbet hizmetlerinin genellikle ücretsiz ifa olunagelmesi yüzünden, bu cihetlerde hizmet görmek isteyenlerden çoğunun ileri yaşlarda olmaları ve imtihan için Trabzon vilâyetine gidememeleri, söz konusu görevlere ehliyetsiz kişilerin getirilmesine ve bazı cami-i şeriflerde beş vakit namazla bayram namazlarının edâ edilememesine sebep olmuştur. Bunun üzerine bu gibi cihetlere tâlip olanların imtihanlarının, evkâf müdür vekili de hâzır olduğu hâlde, kazalardaki İdare Meclisi'nde yapılmasına karar verilmiştir.[1629] Dolayısıyla Rize'de boş kalan imâmet ve hitâbet cihetlerine tâlip olan bazı zatların imtihanları, Trabzon vilâyetindeki Divan-ı Temyiz'de yapıldığı hâlde, söz konusu emirnâme gereğince, Rize Mahallî Kaim-i Makamlığı Meclis İdaresi'nde yeniden yapılmıştır.[1630]

İmam-hatip tayinleriyle ilgili kayıtlardan, incelediğimiz yıllarda Rize'nin çeşitli camilerinde hizmet gören bazı imam ve hatiplerin ücretleri ve göreve getirilme yaşlarıyla ilgili birtakım bilgilere ulaşmaktayız. Buna göre tesbit edebildiğimiz imam ve hatiplerden 5'i, hizmetlerini ber vech-i hasbî (ücretsiz) îfâ etmişlerdir.[1631] İmâmet ve hitâbet cihetlerinden her ikisini de tasarruf eden şahıslardan biri yevmî (günlük) 1 akçe

[1623] **R.Ş.S.**; 117b.
[1624] **R.Ş.S.**; 93a.
[1625] **R.Ş.S.**; 15a-b, 114a, 117b, 118b.
[1626] **R.Ş.S.**; 15a-b, 93a, 114a, 117b, 118b.
[1627] **R.Ş.S.**; 93a, 114a, 118b.
[1628] **R.Ş.S.**; 15a-b, 114a, 116a, 117b, 118b.
[1629] **R.Ş.S.**; 120b.
[1630] **R.Ş.S.**; 122b, 127a, 128a.
[1631] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 93a, 116a, 117b.

vazîfe* ile,[1632] diğeri de miktarını tesbit edemediğimiz vazîfe-i muayyene ile hizmet görmüştür.[1633] Tesbit edebildiğimiz bir diğer imâmet ve hitâbet ücreti de, yıllık 200 kuruştur.[1634] Söz konusu cihetlere tayinleri sırasında yaşlarını tesbit edebildiğimiz şahıslar da, 31,[1635] 32,[1636] 34,[1637] 41,[1638] 42,[1639] 53[1640] ve 56[1641] yaşlarındadır.

Muallim-i sıbyanla ilgili kayda, sadece iki yerde rastlanılmaktadır. Bu kayıtlarda görüldüğü üzere, Kösemehmedoğlu Molla Receb isimli şahıs, yapılan imtihanla ehliyetli olduğu anlaşılınca, kendi karyesindeki cami-i şerifin imâmet, hitâbet ve muallim-i sıbyan* cihetlerine tayin edilmiştir.[1642] Buradan hareketle, incelediğimiz dönemde bazı imam ve hatiplerin, aynı zamanda muallim-i sıbyan hizmetinde de bulunabildiklerini söylememiz mümkündür. Ayrıca söz konusu şahsın, üç cihetten aldığı ücret, yıllık 100'er kuruştan toplam 300 kuruştur.[1643]

Rize'deki vakıf müesseselerinde hizmet görenlerden biri de tekke şeyhidir. Bu zat, eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Şemseddin Efendi olup, kendi arsası üzerinde inşa ettirdiği Kadiriye tarikatına ait tekkeye, 58 yaşında olduğu hâlde, ücretsiz olarak ve kendisinden sonra aynı görev erkek çocukları ve torunlarına meşrût olmak üzere, şeyh tayin edilmiştir.[1644] Öyle anlaşılıyor ki, imam, hatip ve muallim-i sıbyan gibi bazı vakıf görevlilerinin yanı sıra,[1645] tekke şeyhinin tayini de, padişah beratıyla olmaktadır.[1646]

---

* Vazîfe, bir hizmetin karşılığı olarak vakfın gelirinden verilen maaş ve aylık demektir. **Bkz.** Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.39.

[1632] **R.Ş.S.**; 114a.
[1633] **R.Ş.S.**; 118b.
[1634] **R.Ş.S.**; 93a.
[1635] **R.Ş.S.**; 93a.
[1636] **R.Ş.S.**; 93a.
[1637] **R.Ş.S.**; 116a.
[1638] **R.Ş.S.**; 15a-b.
[1639] **R.Ş.S.**; 30a.
[1640] **R.Ş.S.**; 118b.
[1641] **R.Ş.S.**; 114a.

* 5-6 yaşlarındaki çocuklara okuma yazma, temel dînî bilgiler ve dört işlemden ibaret olan matematik derslerinin verildiği mekteplere "Sıbyan mektepleri", bu mekteplerde çocukların eğitim ve öğretimiyle vazifeli hocalara da "Muallim-i sıbyan" denilmektedir. **Bkz.** Ziya Kazıcı, **Osmanlı'da Eğitim Öğretim**, Bilge Yayınları, İstanbul 2004, s.86.; Bahaeddin Yediyıldız, Vakıf Istılahları Lügatçesi, **Vakıflar Dergisi**, sy. 17, Önder Matbaası, Ankara 1983, s.58.

[1642] **R.Ş.S.**; 93a, 97a.
[1643] **R.Ş.S.**; 93a, 97a.
[1644] **R.Ş.S.**; 111b.
[1645] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 91b, 93a, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.
[1646] **R.Ş.S.**; 111b.

D. VAKIFLARIN GELİR KAYNAKLARI

Vakıfların vakfiyelerinde belirtilen hayır ve hizmet şartlarının yerine getirilebilmesi için, hemen her vakfın birtakım gelir kaynaklarına sahip olması gerekmektedir. Bu gelir kaynaklarından gayr-i menkul olanları, kiraya verme yoluyla işletilebilmektedir.[1647] Menkul gelir durumundaki vakıf paraları da, kâr-zarar esasına göre kurulan emek-sermaye ortaklığı (mudârebe şirketi) sonucunda elde edilen kârın tasadduk edilmesi, kâr istemeksizin fakir ve muhtaçlara ödünç olarak verilmesi, murâbaha-i şer'iyye denilen bir usûlle gelir sağlanarak, elde edilen gelir ve kârın fakirlere dağıtılması şeklinde olmak üzere, üç yolla işletilebilmektedir.[1648]

Muâmele-i şer'iyye, Osmanlı Devleti'nde vakıf paralarının işletilme usûllerinden en önemlisidir. Mahiyeti itibariyle faize benzese de, faiz değildir. Bu sebeple faiz tabiri değil, ribh (kâr) tabiri kullanılmıştır. Bu usûl, bey'u'l-îne denilen bir satım akdine dayanmaktadır. Bu satım akdi de, bir malın veresiye olarak satılıp, alıcıya teslim edilmesinden sonra, yine alıcıdan peşin ama daha az bir bedel karşılığında satın alınmasıdır.[1649]

İncelediğimiz yıllarda, Rize'deki bazı vakıfların gelir getiren gayr-i menkullere sahip oldukları görülmektedir. Bunlardan biri Rize kazasındaki Yeni Cami-i Şerif'tir. Kayıtlardan Rize'nin Aşağı Çarşı mevkiinde, bu caminin vakıf dükkânlarının olduğu anlaşılmaktadır.[1650] Vakıf dükkânları içerisinde, kiralananlar da vardır. Nitekim Of kazasına bağlı Çifaruksa karyesindeki bir cami-i şerifin Rize kazasındaki vakıf dükkânı, Taflı Hasan ismindeki şahıs tarafından kiralanmıştır.[1651] Burada dikkatimizi çeken husus, Rize kazası dışındaki bir caminin, Rize'de vakıf dükkânına sahip olmasıdır. Ayrıca tesbit ettiğimiz vakıf dükkânlarının, Rize'nin merkezî yerlerinde oldukları görülmektedir.

[1647] Hasan Güneri, **Türk Medenî Kanunu Açısından Vakıfta Amaç Kavramı ve Amacına Göre Vakıflar**, Sevinç Matbaası, Ankara 1976, s.9.; Hasan Yüksel, **Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Hayatında Vakıfların Rolü (1585-1683)**, Dilek Matbaası, Sivas 1998, s.103-104.
[1648] Akgündüz,**Vakıf Müessesesi**, s.223-224.
[1649] Akgündüz, **Vakıf Müessesesi**, s.225.; Cin-Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, II, 43.
[1650] **R.Ş.S.**; 91b, 130a.
[1651] **R.Ş.S.**; 122a.

Gayr-i menkullerin yanı sıra, Rize'deki vakıfların bir diğer gelir kaynağı da, nakit paralardır. Tesbit edebildiğimiz vakıf paraları, Rize'nin Şetroz karyesindeki mescid-i şerifle,[1652] Salarha Harvel,[1653] Hohol[1654] ve Mağloz[1655] karyelerindeki cami-i şeriflere ait olup, kâr getirmek üzere işletilmişlerdir. Vakıf paraları içerisinde, kâr payı belli olanlar da vardır. Buna göre, Mağloz karyesindeki cami-i şerifin vakıf parası, vâkıfın şartı üzerine, yıllık % 15 kâr getirmek üzere borç olarak verilmiştir.[1656] Salarha Harvel karyesindeki cami-i şerifin vakıf parası da, aynı kâr yüzdesi üzerinden işletilmiştir.[1657] Şetroz karyesindeki mescitle Hohol karyesindeki cami-i şerifin vakıf paralarının, ne kadar kâr üzerinden işletildiğine dair, herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Cami ve mescitlerin vakıf paralarından borç alan şahıslar hakkında, kayıtlarda fazla bir bilgi olmamakla birlikte, dikkatimizi çeken husus, bazı şahısların aldıkları borçları ödememeleridir.[1658] Bunun üzerine vakfın mütevellîsi, mahkemeye başvurarak alacak talebinde bulunmuştur. Bu durumda, borcunu inkâr yoluna giden şahıslar olduğu gibi,[1659] bir kısmını ikrâr bir kısmını inkâr eden şahıslara da rastlanılmaktadır.[1660] Ayrıca vakıf parasından aldığı borcu ödemeden vefat edenler de olmuştur. Bu durumda mütevellî, vefat eden kişinin vârislerinden alacak talebinde bulunmuştur. Nitekim Rize'nin İksenit (Kambursırt) karyesinden Dilsizoğlu Mahmud, Şetroz karyesindeki mescid-i şerife olan 345 kuruş borcunu ödemeden H. 1286 (M. 1870) yılında vefat etmiştir. Bunun üzerine mescidin mütevellîsi Kazmaoğlu Hacı Hüseyin, vefat eden şahsın vârisinden alacak talebinde bulunmuştur. Vârisin borcu inkâr etmesi ve mütevellînin de isbatlaması üzerine, vefat eden şahsın vârislerinden biri olan babası, borcu ödemesi gerektiği hususunda tenbih olunmuştur.[1661]

[1652] **R.Ş.S.**; 39b, 39b, 40b, 41a.
[1653] **R.Ş.S.**; 48b, 55a.
[1654] **R.Ş.S.**; 99a.
[1655] **R.Ş.S.**; 93a, 97a.
[1656] **R.Ş.S.**; 93a, 97a.
[1657] **R.Ş.S.**; 55a.
[1658] **R.Ş.S.**; 39b, 40b, 41a, 55a.
[1659] **R.Ş.S.**; 55a.
[1660] **R.Ş.S.**; 40b.
[1661] **R.Ş.S.**; 39b.

E. VAKIF ESERLERİ

Vakıflar, Osmanlı Devleti'nin uzun tarihî seyri içerisinde, sosyal, ekonomik, dînî, sivil ve askerî gibi pek çok sahada önemli eserler vücuda getirmişlerdir. Cami, mescid, mektep, medrese, tekke, kütüphane, hastane, kervansaray, imaret, çarşı, dükkân, saray ve hamam, söz konusu hayır eserlerinden sadece birkaçıdır.[1662]

İncelediğimiz dönem Rize'sinde tesbit edebildiğimiz vakıf eserleri, cami,[1663] mescid[1664] ve tekkeden ibarettir.[1665] Dînî eserlerin başında gelen ve tamamen vakıflara bağlı olan camiler,[1666] Rize'de en sık rastladığımız vakıf eseridir. Rize'nin çeşitli köy ve mahallelerinde bulunan bu camilerin tümü vakıf camii olup, içlerinde karye ahalisi tarafından inşa edilenler de bulunmaktadır.[1667] Bazı vakıf camiler de, bir[1668] veya iki kişi tarafından[1669] yaptırılmıştır.

Cami ve mescitlerle ilgili dikkatimizi çeken bir husus var ki, o da Rize kazasına bağlı Mağloz karyesi ahalisinin, karyelerinde cami olduğu hâlde, oturdukları yere yakın olan mescide minber yapılarak, bu mescidin camiye dönüştürülmesi ve burada cuma ve bayram namazlarının kılınması için mahkemeye başvurmalarıdır. Karye halkı böyle bir talepte bulunmalarına, karyelerindeki caminin kendilerine uzak olmasından dolayı, kış mevsiminde özellikle de yaşlıların, camiye gitmekte güçlük çekmelerini ve karye sınırlarının geniş, halkının da çok olması yüzünden, bilhassa cuma ve bayram namazlarında caminin dışında kalmalarını sebep olarak göstermişlerdir.[1670]

Vakıf eserlerinden biri olan tekkeler, tasavvuf düşüncesinin, anlayış ve terbiyesinin derinleştirilerek halka takdim edildiği yerlerdir. Tekkeye dergâh, hankâh ve zaviye de denilmektedir.[1671] İncelediğimiz defterde, tekkeyle ilgili kayda sadece bir

---

[1662] Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.152-154.; Bahaeddin Yediyıldız, "XVIII. Asır Türk Vakıflarının İktisadî Boyutu", **Vakıflar Dergisi**, sy.18, Önder Matbaacılık, Ankara 1984, s.6.
[1663] **R.Ş.S.**; 15a-b, 30a, 31a, 48b, 58b-59a, 66b-67a, 79a, 90b, 93a, 93a, 99a, 106a, 108a-b, 114a, 116a, 117b, 118b, 122b, 127a, 128a.
[1664] **R.Ş.S.**; 39b, 40b, 41a, 97a.
[1665] **R.Ş.S.**; 111b.
[1666] Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.158.
[1667] **R.Ş.S.**; 116a, 118b, 127a.
[1668] **R.Ş.S.**; 15a-b.
[1669] **R.Ş.S.**; 30a.
[1670] **R.Ş.S.**; 93a.
[1671] Kazıcı, **Vakıf Medeniyeti**, s.177.

yerde rastlanılmaktadır. Söz konusu tekke, Rize kazasının Piriçelebi Mahallesi'nde olup, Kadiriye tarikatına aittir. Tekke binası, aynı zamanda tekkeye postnişin (şeyh) olarak tayin edilen, eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Şemseddin Efendi tarafından, kendi arsası üzerinde bina edilmiştir.[1672]

[1672] **R.Ş.S.**; 111b.

İKİNCİ BÖLÜM

1495 NUMARALI RİZE ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

I. SİCİLİN TRANSKRİPSİYONU SIRASINDA TAKİP EDİLEN USÛL

Araştırmamızın temelini oluşturan 1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'nin günümüz Türkçesine çevrilmesi sırasında, transkripsiyon işaretlerinin tamamı kullanılmamıştır. Kelimelerin doğru bir şekilde okunabilmesi ve anlaşılmasını sağlamak amacıyla, uzatmalar için "^" işaretine, ayn (ع) harfleri için " ' " işaretine, hemze (ء) harfleri için " ' " işaretine, Arapça tamlamalardaki kesmelerde de " ' " işaretine yer verilmiştir. Kaf (ق) ve ğayn (غ) harflerinden sonra gelen uzatmalar ise, "kāim-i makām", "gāib" ve "merkūm" kelimelerinde olduğu gibi, "ā" ve "ū" harfleriyle gösterilmiştir.

Sicilin varak numaraları, "**[1a], [1b]**" şeklinde köşeli parantez içerisinde ve koyu harflerle belirtilmiştir. Sicildeki kayıtlar dikkate alındığında, unutularak yazılmadığına kanaat getirilen ifadeler "[]" işaretleri arasında yazılarak metne eklenmiştir. Anlam bütünlüğünün sağlanması bakımından sicilden çıkarılması gereken kelime ve ekler de, "<>" işaretleri arasında yazılmıştır.

Doğru okunup okunmadığından emin olunamayan kelimelerin yanına parantez içerisinde asılları da yazılmaya çalışılırken, okunması mümkün olmayan kelimelerin yerine "……." işareti konulmuştur. Ayrıca sicilde geçen bazı dua cümleleri, *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* örneğinde olduğu gibi italik olarak yazılmıştır.

II. 1495 NUMARALI RİZE ŞER‘İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

[2a]
Kudâtdan mekremetlü es-Seyyid Mustafa İzzet Efendi’nin sicilidir 25 Cemâziyelûlâ sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Alâaddin Efendi ibn Emin Efendi bin Ali’nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hanım Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Emin Efendi ve sulbî sağîr oğlu Celâl ve sulbiyye-i kebîre kızı Hediye Hatun ve sulbiyye-i sağîre kızları Seniye ve Nokta ve Ümmügülsüm ve Zarife ve Selime’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları olan mezbûre Hanım Hatun ile bint-i kebîre-i mezbûre Hediye Hatun’un taraflarından zikri âtî husûsda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Hasanbaşoğlu Mustafa bin Mustafa ve Hacı Rûşen bin Hacı Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle muvâcehe-i hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Abdülhamid Efendi ibnu'l-merhûm el-Hâc Mustafa Efendi nâm kimesne ibn-i mezbûr Emin Efendi hâzır olduğu hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî a‘zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Babik Mahallesi ahalisinden olub vasî-yi mezbûrenin umûr müdîri bulunan sağîrât-ı mezbûrâtın lieb ammileri Jurnal Hacı Tahir Ağa ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Emin Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâ[le] üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim hâzır-ı mezbûrun mûrisleri merkūmun [ve]fâtından berû mezbûr Hacı Tahir Ağa’nın emirleriyle makbûzu olan mebâliğ ile masrûfâtını bu def‘a beynimizde mahzar-ı şuhûdda sehv ü galâtdan ârî olarak yegân yegân hesâb eylediğimizde ez gayr-i sarfiyât bâkî zimmetinde kalmış olan bin beşyüz seksen altı guruş otuz parayı hâlâ bi'l-vekâle taleb ederim deyü hâzır-ı mezbûr Emin Efendi’nin tasdîkiyle ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Hacı Tahir Ağa dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr bin beşyüz seksen altı guruş otuz paranın müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Abdülhamid Efendi hâzır-ı merkūma edâ ve teslîmiyle merkūm Hacı Tahir Ağa ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Komika karyeli Ormanoğlu Yunus Yazıcı meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism karyeden İshak oğlu Molla İbrahim muvâcehesinde tarih-i rûmiyyeden bin ikiyüz seksen senesi Martının gurresi tarihiyle müverrah ve merkūm İbrahim’in imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm olub işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzre merkūm İbrahim’den cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan üç bin guruşdan dörtyüz guruşunu bana teslîm bâkî iki bin altıyüz guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr iki bin altıyüz guruşun müdde‘î-yi merkūm Yunus

Yazıcı'ya edâsıyla merkūm İbrahim ilzâm olunduğu huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mirakaloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Balevaoğlu Hasan bin İbrahim bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Ali nâm sağîrin lieb er karındaşı ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vasîsi olan işbu bâ'isu'l-kitâb Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Hasan'ın talebiyle hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tubâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri sağîr-i mezbûr Ali'ye babası müteveffâ-yi mezbûrdan mevrûs malından işbu tarih-i kitâbdan kadr-i ma'rûf idüği ihbâr olunan beher yevm kırk para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr edüb meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûr Ali'nin nafaka ve kisve bahâ ve sâire levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîr-i mezbûr Ali'nin malına rucû'a vasî-yi merkūm Hurşid'e izin **[2b]** vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86
A'zâdan Hacı Mehmed Ağa A'zâdan Osman Efendi

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı mahallâtından Kamenit Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Dalkıranoğlu Memiş bin Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Fatuli ve Penbe'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan mezbûretân Fâtıma ve Fatuli'nin taraflarından zikri âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer'îleri Mustafa Efendi ibn Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî a'zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde zikri âtî arazi ve emlâke vâzı'atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer'î sâbit ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-i'lâm zevce-i mezbûre Rukiye Hatun'un tarafından dahî husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îsi sadrî kebîr oğlu mezbûr Ömer muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi İsmail bin Memiş hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Güvelioğlu Hacı Yusuf'un tarlası ve bir tarafdan İvazoğlu Ömer'in tarlası ve bir tarafdan Köseoğlu Ahmed'in fidanlığı ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla ile derûnunda kâin ma'lûmu's-sâk mülk-i eşcâr-ı mağrûseler müvekkilelerim mezbûretânın mûrisleri babaları müteveffâ-yi mezbûr Memiş'in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası ve silk-i mülk-i sahîhinde münselik müstakillen mülk olub ba'de'l-vefât emlâk-i mağrûse-i mezkûre mes'ele-i mîrâsları vechile müvekkilelerim mezbûretân Fâtıma ve Fatuli ile müvekkile-i mezbûre Rukiye Hatun ve vekîl-i mezbûr Ömer ve gāibetun ani'l-meclis Penbe'ye mevrûs olub ve tarla-yı mezkûr dahî intikāl-i âdî ile yalnız evlâdları müvekkilelerim mezbûretân Fâtıma ve Fatuli ve vekîl-i mezbûr Ömer ve gāibet-i mezbûre Penbe'ye ale'l-iştirâki's-seviyy erba'an intikāl etmişiken müvekkile-i mezbûre Rukiye Hatun tarla ve eşcâr-ı mağrûse-i mezkûreleri müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl

olunub emlâk-i mağrûse-i mezkûreden mes'ele-i mîrâsımız olan kırk sehmden müvekkilelerim mezbûretân Fâtıma ve Fatuli'nin yedişer sehmden cem'an ondört sehm hisse-i şâyi'alarıyla tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan birer rub'dan iki rub' hisse-i şâyi'alarından keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkilelerime izâfetle bana redd ü teslîme müvekkilesi mezbûre Rukiye Hatun'a izâfetle vekîl-i merkūm Ömer'e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mezbûr Ömer dahî cevâbında tarla ve eşcarlık-ı mezkûr mukaddem babamız ve mû[ri]simiz müteveffâ-yi mezbûr Memiş'in yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası ve silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olduğunu ve el-hâletü hâzihî müvekkilesi mezbûre Rukiye Hatun'un müstakillen vâzı'atu'l-yed olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin bin ikiyüz seksen dört senesi şuhûr-i rûmiyyeden Nisanın yirminci günü babamız müteveffâ-yi mezbûr Memiş hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mâlik ve mutasarrıf olduğu tarla ve eşcâr-ı mağrûse-i mahdûde-i mezkûreyi zevcesi müvekkilem vâlidem mezbûre Rukiye Hatun'a bey' eder oldukda babam bâyi'-i mezbûr Memiş müvekkilem vâlidem mezbûre Rukiye Hatun'dan evvel fevt olursa müvekkilem vâlidem mezbûre Rukiye Hatun bâyi'i zevci babam müteveffâ-yi mezbûr Memiş'i kendi malından techîz ve tekfîn edüb defn etmek şartıyla tarla ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru sekizyüz guruşa bisafka-i vâhide bey' ve temlîk ve bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğinde vâlidem müvekkilem mezbûre Rukiye Hatun dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra semen ve bedeli olan meblağ-ı mezkûr sekizyüz guruşu bâyi' babam müteveffâ-yi mezbûr Memiş'in müvekkilem vâlidem mezbûre Rukiye Hatun zimmetinde deyni olan kezâlik sekizyüz guruşa tarafeyn bi't-terâdî takās ve mahsûb ve mukassâ ve kabul edüb ol vechile tarla ve emlâk-i mahdûd-i mezkûru bihakkın müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder deyü sûret-i def'de îrâd eylediği kelâm def'e sâlih cevâb-ı şer'î olmayub mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm tarla-yı mezkûru bilâ-izn-i sâhib-i arz fâriğ olduğunu ve ağaçlık-ı mezkûru şurût-i müfside ile bey' eylediğini ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince ağaçlık-ı mezkûrdan mes'ele-i mîrâsları vechile ondört sehm hisse-i şâyi'asıyla tarla-yı mezkûrun iki rub' hisse-i şâyi'asından keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkileleri mezbûretân Fâtıma ve Fatuli'ye izâfetle vekîl-i merkūm Mustafa Efendi'ye redd ü teslîm müvekkilesi mezbûre Rukiye Hatun'a izâfetle vekîl-i merkūm Ömer'e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen el-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 86

[3a]

Üçyüz yirmi yedi numerosu ve fî 2 Cemâziyelûlâ sene 86 tarihiyle şeref-vârid olan emirnâme-i âlî-yi hazret-i vilâyet-penâhî sûret-i münîfesidir

Tahrîr-i emlâk iktizâsınca emlâk ashâbının yedlerinde mutasarrıf oldukları emlâkın cihet-i tasarrufunu mübeyyin hüccet-i şer'iyye bulunmak nizâmından olub Ünye'de ise tahrîr-i emlâk hitâm bulmuş olduğu hâlde kimsenin bu nizâma riâyet etmediği cihetle istisfâr-ı re'yi hâvî Ünye Niyâbeti'nden mevrûd telgrafnâmenin leffen gönderildiği Hükkâm-ı Vilâyet Müfettişliği'nden fî 26 Rebîulâhir sene 86 tarihlü alınan <mezkûrede> müzekkirede ifâde olunmuş ve lede'l-havâle Tahrîr-i Emlâk Kalemi'nden

yazılan derkenârda mezkûr Ünye kasabasının hîn-i tahrîrinde tesrî‘-i ameliyâta mâni olmamak mütâla‘asıyla muharrir efendilerin hücec-i şer‘iyyeyi muâyene edemedikleri reviş-i hâlden anlaşılub her nev‘ emlâk ve arazi senedâtı tecdîd olunmak üzre keyfiyyâtının mehâkim-i şer‘iyye ve arazi me’mûrlarına beyânıyla ashâb-ı emlâkdan harc intikāl vermeğe sahîhan muktedir olmayanların senedlerini hâkim efendiler ve müdîr-i evkāf meccânen tahrîr edüb yalnız varaka-i sahîha parası alınmış ve tahrîr olunacak hüccet ve senedlerde sokak ve mahalle şöhretleriyle şekil ve kıyâs ve hânenin rakamları arazi senedlerinde <de> ve defter-i emlâkda muharrer umûmî rakam ve eşkâl ve ekyas ve hudûdu alâ haddihî ta‘rîf ve tahrîr olunmuş Nizâmnâme-i Tahrîriyye’nin ikinci faslının on ikinci bendinde mestûr ve mukayyed bulunmuş ve mûcîb-i âlîsince kasaba-i mezkûrenin müştemil olduğu mecmû‘-i emlâk ve arazinin atîk hücec-i şer‘iyye ve senedât-ı sahîhalarının sûret-i meşrûh üzre bi'l-muâyene ferâğ ve intikāl ……. o makūle senedât zuhûr eder ise bunlardan sarf-ı mülk hükmünde olanlarının hüccetleri cânib-i şer‘-i şerîfden ve arazi-yi mîriyye ve mevkūfeden ma‘dûd olanlarının arazi ve evkāf me’mûrları taraflarından ber-mûcîb-i nizâm tahrîr kılınmak üzre bi'l-cümle ashâb-ı emlâk ve arazi yedlerinde bulunan virgü ilm u haberleriyle senedât-ı atîkasını mutazammınen Mahallî Tahrîr-i Emlâk Komisyonu’na bi'l-mürâca‘a bu kalem usûlünü icrâ etdirmeleri bâbında mahallât muhtarânıyla Meclis-i İhtiyâriyye a‘zâlarına tenbîhât-ı lâzıme icrâsı husûsunun Ünye Kāim-i Makāmlığı’na ve gerek tahrîri hitâm bulmuş olan sâir kasabât kāim-i makām ve müdîrlerine tevcîh ve iş‘ârı zımnında keyfiyyetin cânibin ve usûl-i mezkûre dâiresinde hareket olunması lüzûmunun sâir elviye mutasarrıflıklarına izbârı ifâde olunmuş ve mûcebince keyfiyyet mezkûr mutasarrıflıklara tevcîh ve iş‘âr kılınmış olduğundan usûl-i meşrûhanın oraca da mer‘iyyü'l-icrâ tutulması husûsuna himem-i vâlâları masrûf buyurulmak bâbında irâde efendimindir

Rize Kāim-i Makāmlığı’na

Numara
253

Rif‘atlü Bey
Sûret-i münîfesi biibâretihâ bâlâda mestûr emirnâme-i aliyye ahkâmına tevfîkan usûl-i meşrûhanın oraca da mer‘iyyü'l-icrâ tutulması husûsuna himmet buyurmaları siyâkında ……. nemîka mûcibince ibtidâr kılındı
Muhâsebeci ve vekîl-i mutasarrıf ……. vilâyet-i Trabzon
es-Seyyid Mustafa
Fî 13 Cemâziyelâhir sene 86 ve fî 9 Ağustos sene 85

Pindoz Mahallesi sâkinelerinden Katşaroğlu kerîmesi Hicâbe bint-i Mehmed bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî akd-i nikâha vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Tatoğlu Mehmed bin Hacı Osman ve Hurşid bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Hasanbaşoğlu Mustafa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde

mahallât-ı merkūmeden Haldoz Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Karaömeroğlu Lütfullah bin Ahmed Reis nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Lütfullah müvekkilem mezbûre Hicâbe’yi tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî beşyüz guruş mehr-i mu‘accel tesmiyesiyle müvekkilem mezbûre Hicâbe’yi işbu meclis-i şer‘de lede'ş-şuhûd mezbûr Lütfullah’a bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde mezbûr Lütfullah vekîl-i merkūm Mustafa’yı sâdır olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Kuriloz karyesi ahalisinden iken bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâsıtında vefât eden Çerkesoğlu Ahmed bin Durmuş bin Abdullah’ın verâseti sulbî kebîr oğulları Memiş ve Mustafa ve Molla Yunus ve Receb ve sulbiyye-i kebîre kızları Zeyneb ve Fâtıma ve Menefişe ve Şuşika ve Hafize ve Şerife’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Şuşika Hatun dahî bin ikiyüz seksen beş senesi evâilinde vefât edüb verâseti zevc-i metrûku Şaban bin Hasan ile sadrî kebîr oğulları diğer <ve> Receb ve Halid ve sadriyye **[3b]** kızları diğer Zeyneb ve Hamide’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ibn-i mezbûr Halid kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî a‘zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî arazi ve emlâka vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan mezbûrân Memiş ve Molla Yunus muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Civelekoğlu Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Çerkesoğlu İbrahim bin Ahmed bin Abdullah’ın tarlası ve tarafeyn müteveffâ-yi mezbûrdan müntakil zikri âtî tarla ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd ve müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ma‘a arsa ve ittisâlinde ve hudûd-i mezkûr dâhilinde bir bâb mülk serender ile yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Köseoğlu Reşid bin Abdurrahim bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Abdurrahim oğlu Addurrahim bin Mehmed bin Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan Çerkesoğlu İbrahim bin Ahmed bin Abdullah’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i Kalevaoğlu Memiş bin Ali bin Abdullah’ın tarlası ile mahdûd romandi demekle ma‘rûf bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Çerkesoğlu İbrahim bin Ahmed bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Kumanikoğlu Bilâl bin Mustafa bin Abdullah’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kestanelik ve üç aded zenbûr koğanı ve bir re’s inek ve beş vukiyye evânî-yi nuhâsiyye ile karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan dere ve bir tarafdan Çerkesoğlu mezbûr İbrahim’in tarlası ve bir tarafdan Kumanikoğlu Emin bin Mustafa bin Abdullah’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen on kot mısır tohum isti‘âb eder menzil altı demekle ma‘rûf bir kıt‘a ve romandi ta‘bîr olunur ağaçlığın hudûdu dâhilinde tahmînen on kot mısır tohum isti‘âb eder romandi demekle meşhûr bir kıt‘a ki her biri arazi-yi mîriyyeden cem‘an iki kıt‘a tarlalar zikri mürûr eden bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâsıtında vefât eden ceddim müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’in hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü ve yedinde ve

dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub ba‘de'l-vefât emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler mes’ele-i mîrâsları vasiyet üzre mûrisim vâlidem müteveffiye-i mezbûre Şuşika Hatun ile mezbûrân Memiş ve Molla Yunus ve verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olub ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî intikāl-i âdî ile evlâdları mûrisim vâlidem müteveffiye-i mezbûre Şuşika Hatun ile mezbûrân Memiş ve Molla Yunus ve verese-i sâire-i mezkûresine ale'l-iştirâki's-seviyy a‘şâren intikāl etdikden sonra mezbûre Şuşika Hatun dahî ba‘de'l-vefât emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden hisse-i erîsesi benimle <ve> verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olub ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden dahî ‘uşr hisse-i şâyi‘ası intikāl-i âdî ile benimle diğer evlâdları mezbûrât diğer Receb ve diğer Zeyneb ve Hamide’ye ale'l-iştirâki's-sevi[yy] erba‘an intikāl etmekle suâl olunub emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden mes’ele-i mîrâsımız üzre hisse-i erîsem ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin ‘uşr hisse-i şâyi‘asının rub‘ hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde bana redd ü teslîm mezbûrân Memiş ve Molla Yunus’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūmân Memiş ve Molla Yunus’dan her biri dahî cevâblarında zikr olunan emlâk ve eşyâ ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’in hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlaları olub ba‘de'l-vefât emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler mes’ele-i mîrâsları üzre verese-i mezkûresine mevrûs olduğunu ve [tar]lahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî ale'l-iştirâki's-seviyy evlâdları mezbûrûna a‘şâren intikāl eylediğini ikrâr lâkin bin ikiyüz yetmiş bir senesi evâsıtında müdde‘î-yi mezbûr Halid’in mûrisi vâlidesi kız karındaşımız müteveffiye-i mezbûre Şuşika Hatun ile diğer kız karındaşlar mezbûrât Zeyneb ve Fâtıma ve Menefişe ve Hafize ve Şerife ve er karındaşlar mezbûrân Mustafa ve Receb kâffe-i arazi ve emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreleri beynimizde mahzar-ı şuhûdda kısmet-i âdile ile bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediğimizde her biri hisse-i musîbesini kabz ve istîfâ-yı hak ve âharın hissesine müte‘allik da‘vâdan birbirlerimizin zimmetlerini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt eylediğimizden sonra müteveffiye-i mezbûre Şuşika ile mezbûretân Fâtıma ve Hafize emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden hisse-i musîbe-i makbûzaları olan serenderi yevm-i iktisâmda her biri bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bizimle diğer karındaşlarımız mezbûrân Mustafa ve Receb’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediklerinde bizler dahî ber vech-i muharrer iştirâ<ken> ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve semen **[4a]** mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan zimmetimizi kabûl hâvî ibrâ edüb tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden müteveffiye-i mezbûre Şuşika’nın hisse-i musîbe-i makbûzası olan sâlifü'z-zikr romandi tarlasından bir kıt‘a mahall-i müfrezeyi seksen guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bilâ-izn-i sahib-i arz bizimle diğer karındaşlarımız mezbûrân Mustafa ve Receb ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde bizler dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra müteveffiye-i mezbûre Şuşika Hatun’un vefâtına değin tarla ve emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden hisse-i musîbesini muvâcehesinde on üç sene ve ba‘de'l-vefât bu âna değin iki sene ki cem‘an on beş sene müddet bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın [zabt] ve vaz‘ı yed ederiz deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘ân-ı mezbûrân Memiş ve Molla Yunus ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde

idükleri ihbâr olunan karye-i merkūme ahalisinden Köseoğlu Durmuş bin İbrahim ve Meditoğlu Memiş bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle tarlahâ-yı ve emlâk-i muharrere-i mezkûreleri mahallerinde irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeleriyle müdde'î-yi merkūm Halid da'vâ-yı mezkûresiyle merkūmân Memiş ve Molla Yunus'dan her birine bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Veyla karyesi sâkinelerinden Karaalioğlu kerîmesi zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hanife bint-i Osman nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden ammi-zâdesi işbu bâ'isu'l-kitâb Ömer bin Ali Alemdar nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ömer beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve beşyüz guruş mehr-i mu'accel ve beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle nefsimi işbu meclis-i şer'de lede'ş-şuhûd merkūm Ömer'e tevzîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Ömer dahî mezbûre Hanife'yi sâdıra olan cemi' kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Singaz karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Âyişe Hatun ibnet-i Memiş kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i dâhili işbu bâ'isu'l-i'lâm Delimustafaoğlu Ömer bin Ali muvâcehesinde merkūm Ömer zevc-i dâhilim olub lâkin beni kudreti mertebe infâk ve iksâ etmeyüb daima iz'âc ve rencîdeden hâlî olmamağla suâl olunub beni kudreti mertebe infâk ve iksâ etmek ve hilâf-ı şer' ezâ vü cefâ etmemek üzre zevcim merkūma tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde'iyye-i mezbûrenin müdde'âsını inkârından başka zevcem müdde'iyye-i mezbûre bana itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmediğinden başka emrim olmaksızın nâmahrem olan kimselerin hânelerine geşt ü güzâr etmekde olmağla min ba'd bana itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek ve nâmahrem olanların hânelerine gitmemek üzre mezbûreye tenbîh olunmak murâdımdır deyüb müdde'iyye-i mezbûre min ba'd zevc-i merkūma itâat ve mu'amele-i [zevciyyete] inkıyâd etmek ve emri olmaksızın âharın hânelerine gitmemek üzre müdde'iyye-i mezbûre Âyişe Hatun müteahhide olduğu gibi merkūm Ömer dahî müdde'iyye-i mezbûre Âyişe Hatun'u kudreti mertebe infâk ve iksâ etmek ve hilâf-ı şer'î iz'âc ve rencîde etmemek üzre <merkūm Ömer dahî> müteahhid olmağla vech-i meşrûh üzre tarafeynden kefîl alınması iktizâ eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziyelâhir sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Zavendik karyesi ahalisinden Hacıoğlu Osman Çavuş bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî a‘zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlanın rub‘ hisse-i müfrezesine vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit ve zatı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Saliha Hatun ibnet-i Hasan ile <ve> tarla-yı mezkûrun bâkî üç rub‘ hisse-i müfrezesine vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan Kulioğlu Kâmil ile kezâlik zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Yâsime <ibn> [bint-i] Mustafa bin Abdullah’ın taraflarından zikri âtî da‘vâya **[4b]** vekîl-i müseccel-i şer‘îleri işbu râfi‘u'l-i‘lâm Hasanbaşoğlu Mustafa bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Hacıalioğlu Ömer bin Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kulioğlu Yusuf bin Mustafa bin Abdullah’ın meşeliği ve bir tarafdan Cin Yakub bin Mustafa bin Salih’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla bin ikiyüz elli üç senesi evâilinde vefât eden babam müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mezkûr intikāl-i âdî ile evlâdları benimle gāib ani'l-meclis Hasan ve Mehmed ve Ahmed ve Durmuş’a ale'l-iştirâki's-seviyy ihmâsen intikāl etdikden sonra üç sene muahharen yani bin ikiyüz elli altı senesi evâilinde ben hâl-i sığarımda olduğum hâlde tesviye-i umûruma bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbum olan vâlidem Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ile karındaşlarım gāibûn-ı mezbûrûnun taleb ve ma‘rifetleri ve ol vakit karye-i mezkûrun sipahisi bulunan kal‘a gediği Osman Ağa ibn Abdulah’ın huzurunda izn u ma‘rifetiyle tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâir babamız müteveffâ-yi mezbûrdan müntakil bi'l-cümle tarlalarımızı beynlerinde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr müstakillen benim hisseme isâbet etdikden sonra sekiz sene muahharen yani bin ikiyüz altmış dört senesi evâilinde ben kazâ-yı âhar olan Bafra kazâsına azîmet eylediğimde karındaşlarım gāibûn-ı mezbûrûndan mezbûr Ahmed tarla-yı mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak müvekkilân-ı mezbûrân Kâmil ve Yâsime’nin babaları müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’ya bâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl edüb ben mezkûr Bafra kazâsında on iki sene müddet meks ve ikāmet eylediğimde ba‘dehû bin ikiyüz yetmiş altı senesi evâilinde bu tarafa azîmet eylediğimde tarla-yı mahdûd-i mezkûru da‘vâ etmek sadedinde iken ismime kur‘a isâbet ederek asâkir-i şâhâneye gidüb îfâ-yı hizmet ederek bu tarafa gelmemle suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm müvekkillerim mezbûrâna izâfetle vekîl-i merkūm Mustafa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl vekîl-i merkūm Mustafa dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr müdde‘î-yi merkūm Osman Çavuş’un babası müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu ve ba‘de'l-vefât evlâdları müdde‘î-yi merkūm Osman Çavuş ile diğer birâderleri gāibûn-ı mezbûrûn Hasan ve Mehmed ve Ahmed ve Durmuş’a ale'l-iştirâki's-seviyy ihmâsen intikāl eylediğini ve el-hâletü hâzihî rub‘ hisse-i müfreze[sine] müvekkilesi mezbûre Saliha Hatun ve üç rub‘ hisse-i müfrezesine müvekkilleri mezbûrân Kâmil ve Yâsime’nin vaz‘-ı yedlerini ikrâr

lâkin bin ikiyüz elli altı senesi evâilinde müddeʻî-yi merkūm Osman Çavuş hâl-i sığarında olduğu hâlde tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şerʻiyye vasî-yi mansûb olan vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun ile birâderleri gāibûn-ı mezbûrûnun taleb ve maʻrifet ve iltimâs ve istidʻâları ile ol vakit karye-i mezkûrun sipahisi bulunan kalʻa gediği Osman Ağa ibn Abdullah'ın huzurunda izn u maʻrifetiyle tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile babalarından müntakil sâir bi'l-cümle tarlalarını beynlerinde kısmet-i âdile ile iktisâm eylediklerinde ol vakit tarla-yı mahdûd-i mezkûr müddeʻî-yi merkūm Osman Çavuş ile birâderleri gāibûn-ı mezbûrûndan Ahmed ve Durmuş'un hisselerine isâbet ve her biri hisse-i musîbelerini kabz ve tesellüm etdikden sonra asâleten ve vesâyeten mutasarrıf olagelürler iken bin ikiyüz altmış iki senesi Muharremu'l-harâmın gurresinde müddeʻî-yi merkūm Osman Çavuş'un sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olduğu hâlde bülûğunu mahzar-ı şuhûdda ve sipahi-yi mezbûr huzurunda ikrâr ve iʻtirâf ederek birâderleri mezbûrân Ahmed ve Durmuş ile maʻan hisse-i musîbeleri olan tarla-yı mahdûd-i mezkûru yedimde olub işbu ibrâz eylediğim bin ikiyüz altmış iki senesi tarihiyle müverrah ve sipahi-yi mezbûr kalʻa gediği Osman Ağa imzâsıyla mümzâ ve mührüyle memhûr bir kıtʻa sipahi tapu temessükü nâtık olduğu üzre ferâğ-ı muʻteber-i katʻî ile üçyüz guruş bedel-i medfûʻ ve makbûz mukābelesinde bâ-izn-i sipahi müvekkillerim mezbûrân Kâmil ve Yâsime'nin babaları müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'ya ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediklerinde ol dahî teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra mefrûğ-i mezbûr Mustafa tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan rubʻ hissesini ifrâz ve tefrîk ederek karındaşı olub müvekkilem mezbûre Saliha Hatun'un zevci müteveffâ-yi mezbûr Ali'ye bedel-i maʻlûme-i makbûza mukābelesinde bâ-izn-i sipahi ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra müvekkillerim babaları müteveffâ-yi mezbûr Mustafa ile karındaşı mezbûr Ali tarla-yı mahdûd-i mezkûru beynlerinde ifrâz olduğu vechile on iki sene müddet fârigleri muvâcehelerinde bilâ- **[5a]** müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen zabt ve tasarruf edüb bin ikiyüz yetmiş dört senesi evâsıtında mezbûr Mustafa baʻde'l-vefât tarla-yı mezkûrdan yedinde ibkā eylediği üç rubʻ hisse-i müfrezesi intikāl-i âdî ile evlâdları müvekkillerim mezbûrân Kâmil ve Yâsime'ye ale'l-iştirâki's-seviyy intikāl etdikden sonra bin ikiyüz yetmiş altı senesi evâsıtında mezbûr Ali dahî baʻde'l-vefât tarla-yı mezkûrdan mutasarrıf olduğu bir rubʻ hisse-i müfrezesi intikāl-i âdî ile evlâdları Ali ve Fâtıma'ya ale'l-iştirâki's-seviyy baʻde'l-intikāl mezbûrân Ali ve Fâtıma dahî birbirlerini müteʻâkıben baʻde'l-vefât hisse-i müfrezeleri meccânen ve müstakillen vâlideleri müvekkilem mezbûre Saliha Hatun'a baʻde'l-intikāl anlar dahî bu âna değin bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve vazʻ-ı yed ederler deyü baʻde'd-defʻ ve'l-inkâr dâfiʻ-i vekîl-i merkūm Mustafa ber vech-i muharrer defʻini her biri usûl-i mevzûʻasına tatbîkan mahallerinden sırren ve baʻdehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden ve İhtiyâr Meclisi'nden Kulioğlu Yakub bin Mustafa ve Şamlıoğlu Tahir bin Fındık Durmuş nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ve taʻyîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şerʻî üzre isbât etmeğin mûcebince müddeʻî-yi merkūm Osman Çavuş daʻvâ-yı mezkûresiyle müvekkileleri mezbûrât Kâmil ve Yâsime ve Saliha Hatunlara izâfetle vekîl-i merkūm Mustafa'ya bî-vech-i şerʻî muʻârazadan menʻ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine iʻlâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fil-yevmi's-sâbiʻ ve'l-ʻışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Aron karyesi ahalisinden ve i‘lâm sâhiblerinden Avcıoğlu Hasan Çavuş bin Memiş nâm kimesne karye-i mezbûre ahalisinden sâhib-i i‘lâm Tulaoğlu Hurşid bin Ahmed ve Hutoğlu Ali bin Salih ve Topaloğlu Osman bin Hasan ve ve Topaloğlu İbrahim bin Memiş ve mezkûr Mağloz karyesinden Mollaibrahimoğlu Mehmed bin İbrahim ve Paliçoğlu İsmail bin Mustafa ve kurâ-yı merkūmeden Pulihoz karyeli İbukaoğlu Yunus bin İbrahim nâm kimesneler hâzır oldukları hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mezkûr Mağloz karyesi ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kukuçaoğlu Dursun bin Mustafa muvâcehesinde mezbûr Dursun’un zimmetinde eşyâ bahâsından benim alacak hakkım olan bin ikiyüz altmış yedi buçuk guruş ve hâzırûn-ı mezbûrûndan mezbûr Hurşid’in cihet-i merkūmeden ikiyüz yetmiş beş guruş ve mezbûr Ali’nin cihet-i karz-ı şer‘îden ikiyüz kırk yedi guruş ve mezbûr Osman’ın eşyâ bahâsından dörtyüz seksen yedi guruş ve mezbûr İbrahim’in kezâlik eşyâ bahâsından üçyüz yirmi üç guruş ve mezbûr Mehmed’in cihet-i karz-ı şer‘îden yüz kırk guruş ve mezbûr <ve> İsmail’in eşyâ bahâsından yüz yetmiş sekiz guruş ve mezbûr İbrahim’in cihet-i karz-ı şer‘îden dörtyüz otuz guruş ki cem‘an üç bin üçyüz kırk yedi buçuk guruş alacak hakkımız olmağla suâl olunub meblağ-ı mecmû‘-i merkūm üç bin üçyüz kırk yedi buçuk guruşu benimle hâzırûn-ı mezbûrûna edâ ve teslîm mezbûr Dursun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü hâzırûn-ı mezbûrûnun tasdîkleriyle ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Dursun dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mecmû‘-i merkūm üç bin üçyüz kırk yedi buçuk guruşun müdde‘î-yi mezbûr Hasan ile hâzırûn-ı mezbûrûn Hurşid ve Ali ve Osman ve İbrahim ve Mehmed ve İsmail ve Yunus’a edâ ve teslîmiyle mezbûr Dursun ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Haytef karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Kalyoncuoğlu Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Memiş ve sulbî sağîr oğlu Yunus ve sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘îden vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma‘rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr<idir ki> defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1000	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 50	İnek re’s 2 200
Tosun re’s 1 50	Balta tahra kazma zincir bel 5 50	**[5b]** Bir bâb mülk anbar 300

Mezra‘ hânesi	Tarlanın etrâfında kâin ağaçlık kıt‘a 1	Hırdavât-ı menzil
200	200	50

Yekûnu'l-mal	2100
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	300
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	42
Kaydiyye	3
Yekûnu'l-ihrâcât	445
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl	1655

Hisse-i zevce-i mezbûre	206 35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	413 30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	413 30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	413 30 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	206 35 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Perkam karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Kotiloğlu Yusuf bin Ahmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Celbiye Hatun ibnet-i Ahmed ve vâlidesi Şuşika Hatun ibnet-i Ömer ve sulbiyye-i sağîre kızları Fâtıma ve Kadîre ve Hediye ve Hasibe ve sulbiyye-i kebîre kızı Hanume ve liebeveyn kız karındaşları Cemile ve Âkıle’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan ceddeleri ma‘rifetü'z-zât mezbûre Şuşika Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb menzilden nısf	Nuhâs kıyye 2	İnek re’s 1
hissesi 350	30	100
Fidanlık kıt‘a 1	Hırdavât	
250	50	

Yekûnu'l-mal	780
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	200
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	12
Kaydiyye	1
Yekûnu'l-masârifât	313
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	467

Hisse-i zevce-i mezbûre	58 15 para
Hisse-i ümmü'l-mezbûre	77 33 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	79 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	79 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	79 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	79 13 para 1 akçe
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	9 29 para
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	9 29 para

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri ceddeleri mezbûre Şuşika Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Akrotir karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Uzunahmedoğlu Mustafa bin Abdullah bin Abdulvehhab’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafize Hatun ibnet-i Memiş ve sulbî kebîr oğlu Receb ve sulbî sağîr oğlu Abdullah ve sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Cemile ve Hamide ve Hanume ve Rabia’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna vasî-yi mansûb olan vâlidesi ma‘rifetü'z-zât mezbûre Hafize Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 4	Yatak kat1
500	30	50
İnek re’s 1	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1	Etrâfda emlâk
100	50	50
Hırdavât	Bir kıt‘a mülk fındık bağı	
50	300	

Yekûnu'l-mal	1130
[6a] Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	70
Mehr-i zevce	60
Resm-i kısmet	25
Kaydiyye	2
Yekûnu'l-ihrâcât	157
Sahhu'l-bâkî Kesîr akçe	923

Hisse-i zevce-i mezbûre	121 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	189 7 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	189 7 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	94 23 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	94 23 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	94 23 para 2 akçe

Hisse-i bintu'l-mezbûre 94 23 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre 94 di23 para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre <ve> Hafize Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Sivarne karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mollaibrahimoğlu Ali bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Gülfe Hatun ibnet-i Tahir ve sulbî sağîr oğlu Abdullah ve sulbiyye-i sağîre kızı Hadîce ve müteveffâ-yi mezbûrun firâşından hâsıl hâlâ zevce-i mezbûrenin batnında mütebeyyin haml-i mevkūfa münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrân ile haml-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Gülfe Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur <eş-şer‘iyye> fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb menzilde olan sülüs hissesi 700	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 3 50	Dana re’s 1 50
Emrûd ve eşcâr-ı sâireyi hâvî bir kıt‘a bağçe 150	Balta 1 tahra 1 zincir 1 bel 1 50	Hırdavât 50

Yekûnu'l-mal	1050
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	50
Mehr-i zevce	130
Resm-i kısmet	22
Kaydiyye	2
Yekûnu'l-ihrâcât	194
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	856

Hisse-i zevce-i mezbûre	107
Hisse-i ibnu'l-merkūm	299 24 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	149 32 para
Hisse-i haml-i mevkūf	299 24 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûran ile haml-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Gülfe Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Varotlar karyesi sâkinelerinden Cemile ve Fâtıma ve Hamide ve Âyişe benât-ı Hasan bin Abdullah’ın taraflarından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-

ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkû[re] ahalisinden el-Hâc Osmanoğlu Hasan bin Ali ve Civelek Abdullah Efendi ibnu'l-Hâc Mehmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan karye-i mezkûre ahalisinden Rakıcıoğlu Yusuf bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Civelekoğlu Dursun bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûrât Cemile ve Fâtıma ve Hamide ve Âyişe Hatunlar akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimizde münselik erba‘an mülkümüz olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Mollaömeroğlu Hüseyin’in tarlası ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz guruşa mezbûr Dursun’a ma‘an bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Dursun’un yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz ve beynimizde seviyyen iktisâm eyledik fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz kalmayub müşterî-yi mezbûr Dursun’un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[6b]

Liparit karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Gençalioğlu Salih Reis bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Salih ve sulbî kebîr oğulları Yunus ve Mustafa ve Şaban ve Hamza ve gāib ani'l-beled Arif ve sulbiyye-i kebîre kızı Gülfe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i merkūmun malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den kayyım-ı mansûb olan karındaşı mezbûr Yunus ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1500	Mülk bağçe 1 200	Def‘a portakal bağçesi 200
Yatak kat 1 50	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 4 50	Bir kıt‘a mülk fidanlık 250
İnek re’s 1 150	Hırdavât-ı menzil 50	

Yekûnu'l-mal	2450
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	100
Mehr-i zevce	150
Resm-i kısmet	55
Kaydiyye	4

Yekûnu'l-ihrâcât	309
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr para	2141

Hisse-i zevce-i mezbûre	267	25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	24 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	24 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	24 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	24 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	24 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	170	12 para

Bâlâda murakkam gāib-i merkūmun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi kayyımı karındaşı mezbûr Yunus’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Leroz karyesi ahalisinden Bostanoğlu Mustafa bin Ömer nâm sâhib-i arz-ı hâl meclis-i şer‘îde karye-i mezkûre ahalisinden Sarıhasanoğlu ve derûn-i arz-ı hâlde muharreru'l-esâmî Ali bin Emin muvâcehesinde karye-i mezkûre ahalisinden Kanberoğlu Hasan bin Mahmud <ve> hâzır olduğu hâlde benim hâzır-ı merkūm Hasan zimmetinde bundan akdem ba‘de külli'l-hesâb gayr-i ez-teslimât sahhu'l-bâkî iki bin yüz guruş alacak hakkımın yediyüz guruşunu bundan akdem rızâmla hatt u tenzîl bâkîsi olan bin dörtyüz guruşa merkūm Ali tarafeyndan bi'l-emr ve'l-kabûl kefîl ve zâmin olmağla kefâlet-i muhkiyyesine binâen meblağ-ı bâkî-yi mezkûr bin dörtyüz guruşu merkūm Ali’den hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm Ali dahî cevâbında hâzır-ı merkūmun tasdîkiyle ber vech-i muharrer ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr bin dörtyüz guruşun müdde‘î-yi merkūm Mustafa Çavuş’a edâsıyla kefîl-i merkūm Ali ilzâm olunduğu mübâşirleri Ömer Ağa yediyle huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 12 Cemâziyeluhrâ sene 86

Malpet karyesi sâkinelerinden Sağuroğlu kerîmesi Mahbûbe Hatun ibnet-i Hasan bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘ta-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Köseoğlu Ömer Reis bin Hüseyin [ve] Sağuroğlu Ömer bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan zevc-i dâhili Sağuroğlu Murad Reis ibn Ahmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu ba‘isü'l-kitâb Karaosmanoğlu Mansur bin Emin nâm kimesnenin tarafından zikri âtî husûsu tasdîke vekîli ve mezbûr Mansur’un liebeveyn sağîr er karındaşı İshak bin mezbûr Emin’in dahî liebeveyn ammi ve velî-yi akrabı olan Hasan Kapudan ibn Memiş Reis mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem zevcem mezbûre Mahbûbe Hatun akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi müvekkil<e>-i mezbûr Mansur ile sağîr-i mezbûr İshak’ın tarlaları ve taraf-ı râbi‘i Sağuroğlu Yusuf’un tarlası ile mahdûd bir kıt‘a mülk ağaçlığı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yüz elli guruşa müvekkil-i mezbûr

Mansur ile sağîr-i mezbûr İshak'a bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde müvekkil-i mezbûr Mansur bi'l-asâle ve velî-yi mezbûr Hasan Kapudan sağîr-i mezbûr içün bi'l-velâye ber vech-i muharrer iştirâken iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşu müvekkil-i mezbûr Mansur ile velî-yi mezbûr Hasan Kapudan'dan tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriyân-ı mezbûrân Mansur ve İshak'ın seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri **[7a]** ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kalamoz karyesi sâkinlerinden Koçalioğlu kerîmeleri Şuşika ve Hafize bintân-ı Ali bin Hasan nâm hatunların taraflarından zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarlalarının ferâğını me'mûru huzurunda ikrâr ve takrîr ve i'tâ-yı tapuya vekîl ve tarla-yı mezkûrun sahîhaten mutasarrıfeleri ve ber vech-i âtî meblağ-ı bedel-i hakîkîsi ve bi'n-nefs me'mûru huzuruna gelmeğe her biri müte'azzire olduğu usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zât-ı mezbûretânı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Mollaahmedoğlu Ömer bin Ali ve Küçükmehmedoğlu Yusuf bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle muvâcehe-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Küçükmehmedoğlu Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî a'zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden müvekkiletân-ı mezbûretânın liebeveyn er karındaşları işbu bâ'iseyi'l-i'lâm Memiş ve Mustafa ibneyi'l-mütevefâyi'l-mezbûr Ali muvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretân Şuşika ve Hafize Hatunlar akd-i âtiyyü'l-ferâğın sudûruna değin yedimizde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda intikālen ale'l-iştirâki's-seviyy hisse-i musîbemiz olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan hark ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Koçalioğlu İsmail'in tarlası ve taraf-ı râbi'i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlamızı tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile yüz elli guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde karındaşlarımız mezbûrân Memiş ve Mustafa'ya seviyyen ferâğ ve tefvîz eylediğimizde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâken teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba'd tarla-yı mahdûd-i mezkûrda bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub karındaşlarımız mezbûrân Memiş ve Mustafa'nın tarla-yı müteferriğ-i sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur zabt ve tasarruflarîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğralı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne'den vürûduna değin me'mûru tarafından tasarruflarına izin birle matbû' tapu ilm u haberinin i'tâsına icâzet verdik dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Yavlakoz karyesi ahalisinden olub hâlâ Dersaadet’de sâkin maûzacı esnafından Sofiahmedoğlu Ahmed Ağa ibn Mustafa bin Ahmed nâm kimesne tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden kurâhâ-yı merkūmeden Veroz karyesi ahalisinden Kanburoğlu Receb bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî a‘zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i merkūme ahalisinden müvekkil-i mezbûr Ahmed Ağa’nın liebeveyn er karındaşı Mehmed Efendi muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ferâğlarına ve izn-i tasarrufa bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muin Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mahmud Ağa hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa’nın karındaşı mezbûr Ahmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden yirmi guruş alacak hakkı olduğundan mezbûr Ahmed Ağa meblağ-ı merkūmu medyûnu karındaşı mezbûr Mehmed Efendi’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olub mezkûr Yavlakoz karyesinde vâki‘ bir tarafdan mezbûr Mehmed Efendi’nin tarlası ve tarafeyn Sofiahmedoğlu Şâkir’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kot [tohum] isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Sofiahmedoğlu Yakub Efendi’nin tarla[sı] ve bir tarafdan Sofiahmedoğlu Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan mezbûr Mehmed Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki her biri arazi-yi mîriyyeden cem‘an iki kıt‘a tarla müstakillen ve yine karye-i mezkûrede fidanlık nâm mahâlde vâki‘ etrâf-ı selâsesi ırmak ve taraf-ı râbi‘i cebel ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine <ve yine> karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi ırmak taraf-ı râbi‘i Kuru Ömer’in tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi ırmak ve taraf-ı râbi‘i Usta Mustafa’nın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlaların dahî sülüs hisse-i şâyi‘ası benim ve sülüsân hisse-i şâyi‘ası âharın bâ-tapu taht-ı tasarruflarında olmağla müvekkilim merkūm Ahmed Ağa ber vech-i muharrer müstakillen mutasarrıf olduğu iki kıt‘a tarla ile zikr olunan üç kıt‘a tarladan dahî sülüs hisse-i şâyi‘alarını karındaşı mezbûr Mehmed Efendi’nin malından ve yedinden bedel nâmıyla kabz eylediği sekizyüz guruş mukābelesinde mahallinde karındaşı mezbûr Mehmed Efendi’ye bâ-re’y-i sâhib-i arz kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve mârru'z-zikr üç kıt‘a tarlanın derûnlarında mağrûs ma‘lûmu's-sâk eşcârın dahî sülüs hisse-i şâyi‘ası müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa’nın yedinde mülkü olmağla eşcâr-ı mezkûreden dahî mâlik olduğu sülüs hisse-i şâyi‘a-yı mezkûresini kezâlik karındaşı mezbûr Mehmed Efendi’nin malından ve yedinden semen nâmıyla kabz eylediği **[7b]** ikiyüz guruş mukābelesinde mahallinde karındaşı mezbûr Mehmed Efendi’ye bey‘ ve temlîk ve teslîm ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine yedimde olub işbu tarih-i i‘lâm senesi şehr-i sâbık Cemâziyelevvelinin on beşinci günü tarihiyle müverrah ve bi'l-fi‘l Anadolu Kadıaskeri bulunan Osman Paşa-zâde semâhatlü Mehmed Nuri Efendi’nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a vekâlet hücceti nâtık olduğu üzre beni tarafından kadıasker-i müşârun ileyh huzurunda ma‘kūd <ve> meclis-i şer‘de vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri me’mûru huzurunda mezbûr Mehmed

Efendi'ye ferâğ ve tefvîz ve eşcâr-ı mağrûse-i mezkûrenin sülüs hisse-i şâyi'asını mahallinde mezbûr Mehmed Efendi'ye bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmekle meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu dahî mezbûr Mehmed Efendi'den bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Mehmed Efendi dahî cevâbında meblağ-ı mezkûr yirmi guruş cihet-i merkūmeden el-yevm müvekkil-i mezbûr Ahmed Ağa'ya zimmetinde sahîhan deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin müdde'î-yi mezbûrun vekâlet müdde'âsını inkâr edicek müdde'î-yi merkūm Receb'den ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda kurahâ-yı merkūmeden Kanboz karyesi ahalisinden ve udûl ü ahrâr-i ricâl-i müslimînden olub bu def'a Deraliyye'den gelmiş ve zeyl-i hüccet-i mezkûrede isimleri muharrer bulunmuş olan Karaosmanoğlu Ahmed Ağa ibn Yakub ve Mustafa Ağa ibn Ömer nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isrü'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müvekkil-i mezbûr Ahmed Ağa ibn Mustafa ibn Ahmed nâm kimesne şehr-i sâbık Cemâziyelevvelinin on beşinci günü Dersaadet'de bi'l-fi'l Anadolu Kadıaskeri bulunan Osman Paşa-zâde semâhatlü Mehmed Nuri Efendi'nin huzurunda ma'kūd meclis-i şer'de yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mezkûr Yavlakoz karyesinde vâki' her birinin hudûdları bâlâda muharrer iki kıt'a tarla müstakillen ve yine karye-i mezkûrede vâki' kezâlik her birinin hudûdları bâlâda muharrer üç kıt'a tarlanın sülüs hisse-i şâyi'alarını bedel nâmıyla karındaşı mezbûr Mehmed Efendi'nin malından ve yedinden kabz eylediği sekizyüz guruş mukābelesinde mahallinde me'mûru huzurunda ferâğ ve tefvîz ve zikr olunan üç kıt'a tarlanın derûnlarında kâin ma'lûmu's-sâk eşcâr-ı mağrûseden dahî mâlik olduğu sülüs hisse-i şâyi'asını ikiyüz guruşa karındaş-ı mezbûr Mehmed Efendi'ye bey' ve temlîk ve teslîm ve alacak hakkı olan yirmi guruşu dahî ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine işbu mezbûr Receb'i tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn edüb bizi işhâd eylediğinde mezbûr Receb dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûl olmağın mûcebiyle ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki
Sâhib-i arz-ı hâl Malpet karyeli Feyzioğlu Mustafa bin İsmail meclis-i şer'-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Filandoz karyeli Hacıtataroğlu Yunus bin Mehmed muvâcehesinde merkūm Yunus'un zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden bâ-tahvîl alacak hakkım olan bin guruşu taleb ederim deyü merkūmun inkârına mukārin tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûreden bi't-terâdî üçyüz guruş bedel-i makbûza sulh olub ben ziyâde müdde'âma müte'allik da'vâdan merkūmun zimmetini ibrâ-yı âmm ile kabûlü hâvî ibrâ ve iskāta hak eyledim deyü tarafeynin ikrâr ve tasdîkleri tescîl ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr 17 Cemâziyeluhrâ sene 86

Singöz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Yusufoğlu Abdullah bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Ali nâm Hatun ile sulbî kebîr oğulları İbrahim ve Ahmed ve Halid ve Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı Nâile'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zevce-i mezbûre ile bunûn-ı mezbûrûn ve bint-i mezbûrenin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi' min Muharremi'l-harâm sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 2000	Bir bâb mülk serender 500	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 3 45
……. 2 100	İnek re's 1 100	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 50
Hırdavât-ı menzil 55	Bir kıt'a mülk ağaçlık 150	

Yekûnu'l-mal	3000
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	300
Mehr-i zevce	200
Resm-i kısmet	62 20 para
Kaydiyye	4 20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	567
[8a] Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	2433

Hisse-i zevce-i mezbûre	304 5 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	473 3 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	473 3 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	473 3 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	473 3 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	236 22 para 2 akçe

Bâlâda murakkam verese-i kibârın her biri hisse-i ma'lûme-i mevrûselerini aynen ve tamâmen ahz u kabz eyledikleri işbu mahalle şerh verildi

Mişona karyesi ahalisinden işbu bâ'iseyi'l-i'lâm Sarıömeroğlu Yunus bin Memiş ve Pehlivanoğlu Yakub bin Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i enverde kazâ-yı mezbûr mahallâtından Haldoz Mahallesi ahalisinden Durmuşefendioğlu Mehmed Reis ibn İbrahim bin Durmuş'un tarafından zikr-i âtî husûsunda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Molla Tahir ve Molla Tayyib ibneyi'l-Hâc Râşid Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Silyanoğlu Mahmud bin Süleyman muvâcehesinde tarihden altı gün mukaddem müşterek malımız olub beheri beş guruşa olmak üzre her birini irâ'e ederek

müvekkil-i merkūm Mehmed Reis'e bey‘ ve teslîm eylediğimiz yüz kırk sekiz aded keraste esmânından alacak hakkımız olan yediyüz kırk guruşdan yüz on üç guruş otuz parasını bizlere teslîm bâkî altıyüz yirmi altı guruş on parayı hâlâ taleb ederiz deyü da‘vâ etdiklerinde vekîl-i merkūm Mahmud dahî cevâbında tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin müvekkilim merkūm kerastelerin altını muâyene eylediğinde müvekkilim merkūm aldanmış olduğundan akd-i bey‘den sonra fehm eylediğinden müvekkilim merkūm bey‘-i mezkûrdan rucû‘ etdim demişidi ol vechile bâkî-yi mezkûru müvekkilim merkūma edâdan imtinâ‘ eder deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer'î olmadığını vekîl-i merkūm Mahmud<a> tefhîm ve kelâm-ı mezkûruyla müdde‘iyân-ı merkūmânı bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı bâkî-yi mezkûr altıyüz yirmi altı guruş on parayı müdde‘iyân-ı mezbûrân Yunus ve Yakub'a edâ ve teslîm müvekkil-i merkūm Mehmed Reis'e izâfetle vekil-i merkūm Mahmud'a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Romanoz Mahallesi sâkinlerinden olub bin ikiyüz elli dört senesi evâilinde fevt olan Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Nanic oğlu Yanika bin Yaniko bin Yorika'nın verâseti zevce-i metrûkesi Nuhye bint-i Hacı Yani ve sulbî kebîr oğulları [Kostanti ve] Yorika ve Yanika'ya münhasıra olub ba‘dehû bin ikiyüz seksen dört senesi evâilinde ibn-i mezbûr Kostanti dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Nuhye ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Yorika ve Yanika'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra ibn-i mezbûr Yorika kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî a‘zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun kâffe-i tereke ve tarlalarına vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ibn-i mezbûr Yanika muvâcehesinde şahsı mu‘arrefe ümm-i mezbûre Nuhye ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muin Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud hâzır oldukları hâlde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrdan mevrûs ve müntakil kâffe-i tereke ve tarlalarından hisse-i erîse ve müntakilimi babamızın vefâtından sonra karındaşım mezbûr Yanika ve vâlidemiz hâzıra-i mezbûre Nuhye ve müteveffâ-yi mezbûr Kostanti ile beynimizde kısmet-i âdile ile bâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediğimizde ben ol vakit tereke ve tarlalardan hisse-i musîbe-i müfrezemi ahz u kabz ve istîfâ-yı hak ve birbirlerimizin zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ etdikden sonra ol vakit tereke ve tarlalardan hisse-i musîbe-i müfrezemi Köseömeroğlu Ömer Usta'ya bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bisafka-i vâhide bâ-izn-i sâhib-i arz bey‘ ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ba‘dehû müşterî-yi mezbûr Ömer Usta dahî tereke ve tarladan hisse-i musîbe-i müfrezemi kezâlik safka-i vâhide ile bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-izn-i sâhib-i arz karındaşım mezbûr Yanika'ya bey‘ ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve

temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb ol vechile tereke ve tarladan benim hisse-i musîbe-i müfrezem karındaşım mezbûr Yanika'nın tedâvül-i ebedî ile mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve tarla-yı müteferriğ-i sarîhi oldukdan sonra müddet-i medîde bi'l-muvâcehe bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve tasarruf etdikden sonra bundan akdem nâib-i kazâ bulunan Hacı Ahmed Hamdi Efendi'nin huzurunda ben kâffe-i tereke ve tarladan hisse-i musîbemi ifrâz ve âhara bey' ve tefvîzim inkârıyla karındaşım mezbûr Yanika'dan da'vâ eyledim ise de karındaşım mezbûr Yanika'nın vech-i meşrûh üzre olan da'vâsını benim inkârıma mukārin şâhidîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle ba'de'l-isbât müdde'â-yı mezkûrum ile bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğum hâvî nâib-i mûmâ ileyh Hacı Ahmed Hamdi Efendi tarafından hükm ü i'lâm olunmuşidi ba'dehû ben babamız müteveffâ-yi mezbûrun hîn-i vefâtında verese-i mezbûrûndan başka bir nefer dahî sulbî oğlu Yani'yi terk edüb ba'dehû ol dahî vefât etmiş olduğundan anın terekesinden hisse-i erîsemi da'vâ ederim deyü da'vâ eyledim ise de mezbûr Yani babamızdan evvel vefât edüb babamız müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Yanika hîn-i vefâtında vâris ancak benimle mezbûr Yanika ve hâzıra-i mezbûre Nuhye ve müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Kostanti'yi terk edüb mezbûr Yani babamızdan mukaddem vefât eylediği cihetle aslâ hakk-ı erîse ve intikāle nâil olmamışdır ancak mûrisim karındaşım müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Kostanti'nin terekesi nukūd ve urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım mezbûr Yanika ve hâzıra-i mezbûre Nuhye müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla ben karındaşım müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Kostanti'nin terekesinden hisse-i erîsemi karındaşım mezbûr Yanika ile vâlidem hâzıra-i mezbûre Nuhye'den bi'l-verâse taleb ederim deyü bundan [akdem] da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub **[8b]** beni da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î nukūd terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan bin beşyüz guruş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka karındaşım mezbûr Yanika ile vâlidem hâzıra-i mezbûre Nuhye'den her biri tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediklerinde ben dahî yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb fîmâ ba'd gerek babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Yanika ve gerek karındaşımız müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Kostanti'nin kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekelerine ve hukūk-i mîrâsa ve babamız müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun kâffe-i tarlalarından hisse da'vâsına ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin gerek karındaşım mezbûr Yanika ve gerek vâlidem hâzıra-i mezbûre Nuhye ile beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i'tâ ve kâffe-i hukūk-i şer'iyyeye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ben karındaşım mezbûr Yanika ile vâlidem hâzıra-i mezbûre Nuhye'nin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt eylediğimde anların dahî bana medfû'ları olan bedel-i sulh-i merkūm bin beşyüz guruşun istirdâdıyla cemî' hukūk-i mîrâsa ve vâlidem hâzıra-i mezbûre Nuhye'nin bâ-i'lâm mahkûmun bih benden alacak hakkı olub bu def'a istîfâ-yı hak etmiş olduğu bin beşyüz guruşun da'vâsına ve kezâlik işbu tarih-i i'lâma gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i'tâ ve kâffe-i hukūk-i şer'iyyeye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan her biri benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz

ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Maşer karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Çolakoğlu Hasan bin Hasan bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Râzıye Hatun ibnet-i Hasan ve Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Battal ve Dursun ve Mustafa ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri Râzıye Hatun ile diğer zevce-i mezbûrenin taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsadan nısf hissesi 1500
İnek re’s 2 200
Yatak kat 2 150
Hırdavât-ı menzil 20
Lazut kîle 25 250
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 50
……. 1 50
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 5 50
Etrâfında mülk eşcârlar 10

Yekûnu'l-mal	2280
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	100
Mehr-i zevce	150
Mehr-i zevce	150
Resm-i kısmet	47
Kaydiyye	3
Yekûnu'l-ihrâcât	450
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr para 2	1830

Hisse-i zevce-i mezbûre	114 15 para
Hisse-i zevce-i mezbûre	114 15 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	400 12 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	400 12 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	200 6 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	200 6 para

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Râzıye Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Trabzon vilâyeti dâhilinde Lazistan sancağına muzâfe Atina kazâsı kurâsından Şilerit karyesi ahalisinden Menteşeoğlu Mehmed bin Ali bin Mehmed'in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ahalisinden Kandeoğlu Osman bin Ali ve Gülinoğlu Yusuf bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle muvâcehe-i hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan babası mezbûr Ali nâm kimesne vilâyet-i mezkûre dâhilinde Rize kazâsı mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde mezkûr Rize kazâsı kurâsından Malpet karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Vanlıoğulları Mansur bin Yusuf ve Hurşid bin Mustafa ve Sağuroğulları Ömer bin Ahmed bin Hasan nâm kimesneler muvâcehelerinde işbu tarih-i i'lâmdan üç ay mukaddem müvekkilim oğlum mezbûr Mehmed süvâr olduğu filikasıyla Trabzon'dan kazâmız tarafına avdet üzre iken Kovata nâm mahal üzerlerinde leylen merkūmûn süvâr oldukları filikaya tesâdüfle merkūmûn bilâ-mûcib müvekkilim oğlum mezbûr Mehmed'i kendi filikasından çıkarub filikalarına aldıkda merkūm Mansur bigayr-i hak alaçam bıçağıyla müvekkilim oğlum mezbûr Mehmed'in sol dizi üzerinden darb u cerh etmekle îcâb-ı şer'îsinin icrâsı bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkūmûn Mansur ve Hurşid ve Ömer ve Ahmed'in her biri külliyen inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer müdde'âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde'î-yi vekîl-i merkūm Ali bi'l-vekâle da'vâ-yı mezkûresiyle merkūmûn Mansur ve Hurşid ve Ömer ve Ahmed'den her birine bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min şehr-i Cemâziyelûhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[9a]

Çiklenar karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Lazoğlu Memiş bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî sağîr oğlu Salih ve sulbiyye-i sağîre kızları Necibe ve Fâtıma ve Emine'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Cemile Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-uhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa
300
Yatak kat 2
150
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 5
35
Yalıda vâki' bir bâb mağazada nısf hissesi
500
Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 7
100
İnek re's 1
100
Hırdavât-ı menzil
15
Bir kıt'a sandaldan rub' hissesi
2400

Tarlanın etrâfında ve sâire olan mülk-i mağrûs ağaçlık
200

Yekûnu'l-mal	6500
Minhe'l-masârifât	
Mehr-i zevce-i mezbûre	400
Resm-i kısmet	152 20 para
Kaydiyye-i defter	9
Varaka bahâsı	20
Yekûnu'l-ihrâcât	562
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	5938

Hisse-i zevce-i mezbûre	742 10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	2078 12 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	1039 6 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	1039 6 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	1039 6 para

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Cemile Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Ğodri karyesi sâkinlerinden Osman bin Yusuf kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurâhâ-yı merkūmeden Perkam karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-[i‘]lâm İmamoğlu Mehmed Efendi bin Osman muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem merkūm [Mehmed] Efendi’nin yeğeni gāib ani'l-meclis İsmail nâm kimesne Mapavri ahalisinden Sarıosmanoğlu Halid Yazıcı’nın kerîmesi Rabia’yı tezevvüc emelinde iken merkūm Mehmed Efendi bana hitâben mezbûre Rabia ile babası mezbûr Halid Yazıcı’yı ırzâ edüb yeğenim gāib-i merkūm İsmail’e nefsini tezvîc eylediği hâlde ücretin mukābelesinde sana dört ve mezbûr<e> Halid Yazıcı’ya dahî dört aded ki cem‘an sekiz aded yüzlük mecîdiye altunu vereyim deyü emri üzerine ben dahî mezbûreyi ve babasını ırzâ edüb nefsini yeğeni gāib-i merkūm İsmail’e tezvîc etdikden sonra meblağ-ı mezkûrdan üç aded yüzlük mecîdiye altununu îfâ ve teslîm bâkî beş aded altunu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm Mehmed Efendi dahî cevâbında müdde‘î-yi merkūmun müdde‘âsını ve üç aded altunu îfâsını külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed Efendi’ye bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehri Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Perkam karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Salihoğlu yeğeni Ahmed bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hurduluşoğlu el-Hâc Osman Efendi ibn Ahmed bin Abdullah’ın tarafından zikri [âtî] sulh ve ibrâya vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hurduluşoğlu Ahmed bin Salih ve Uzunahmedoğlu Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle muvâcehe-i hâsm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Hurduluşoğlu İdris bin Yusuf muvâcehesinde bundan akdem müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi’nin akrabasından gāib ani'l-meclis Hurduluşoğlu Ali nâm kimesne müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi’nin sulbî oğlu gāib ani'l-meclis diğer Ahmed bir mikdâr eşyâsını cebren gasb eyledikden sonra müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi eşyâ-yı mağsûbeyi senden isterim diyerek bilâ-muhâkeme beni habse ibkā eyledikde ben dahî eşyâ-yı mağsûbeyi gâsib-i gāib-i merkūmdan ahzımla müvekkil-i merkūma teslîm etmek ve edemediğim hâlde kendi takdîri üzre kıymeti olan bin yüz altmış bir guruşu îfâ etmek üzre mahbûsdan halâs olmak içün kerhen kefîl olub mahbûsdan halâs oldukdan sonra eşyâ-yı mağsûbeyi gâsıb-ı gāib-i merkūmdan ahz edemediğimde müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi kerhen vermiş olduğum sened üzerine meblağ-ı mezkûr bin yüz altmış bir guruşu fuzûli ve bigayr-i hak yedimden ahz u kabz etdikden sonra müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi eşyâ-yı mağsûbeyi dahî gâsıb-ı gāib-i merkūmdan tamâmen ahz u kabz edüb hatta eşyâ-yı mağsûbeyi tamâmen kabz eylediğini mahzar-ı şuhûdda ikrâr dahî etmişidi ol vechile meblağ-ı mezkûr bin yüz altmış [bir] guruşu müvekkil-i merkūmdan taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde cevâbında kefâlet-i merkūmeye binâen meblağ-ı mezkûr bin yüz altmış [bir] guruşun kabzını ikrâr mâ‘adâ cebr u kerh **[9b]** müdde‘âsıyla eşyâ-yı mağsûbenin kabzını inkârından başka müdde‘î-yi merkūm bundan çend gün mukaddem bir takım eşyâlarımı hânemden fuzûli kabz eyledi deyü benden da‘vâ sadedinde iken beynimizde muslihûn tavassutuyla tasaddî eylediğim bin yüz altmış bir guruş müdde‘âmdan beşyüz guruşu bana vermek ol dahî hânemden eşyâ ahz eyledi deyü da‘vâsından meccânen fârig olmak üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb ben mâ‘adâ ziyâde müdde‘âma müte‘allik âmme-i de‘âvîden müvekkil-i merkūm Hacı Osman Efendi’nin zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm beşyüz guruşun istirdâdıyla hânemden eşyâ ahz eyledi deyü da‘vâsına müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Harvel karyesi sâkinelerinden Kocamanoğlu kerîmesi zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Âyişe bint-i Ömer nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Tarakçıoğlu Yunus bin Memiş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Yunus beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve üçyüz guruş

mehr-i mu‘accel ve ikiyüz guruş mü’eccel tesmiyeleriyle nefsimi işbu meclis-i şer‘de lede'ş-şuhûd merkūm Yunus’a tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Yunus dahî mezbûre Âyişe’yi sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Rize kasabası mahallâtından Babik Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mollaalioğlu Hasan Yazıcı ibn Hüseyin bin Ali’nin sulbî sağîr oğulları Osman ve Behram ve Muharrem’in lieb er karındaşları tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları olan Ahmed ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Hasan Yazıcı nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kasaba-i mezbûre kurâsından Yapraklar karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Meto-zâde el-Hâc Ahmed Ağa ibn Osman Ağa nâm kimesne mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb vasîleri olduğum karındaşlarım sağîrûn-ı mezbûrûnun mallarından olub merkūm el-Hâc Ahmed Ağa’nın zimmetinde olan bin beşyüz guruş ile murâbaha-i şer‘iyyeleri olan altıyüz elli iki buçuk guruş ki cem‘an iki bin yüz elli iki buçuk guruşdan bin üçyüz elli guruşunu bundan akdem ceste ceste bana def‘ u teslîm ben dahî yedinden bi'l-vesâye ahz u kabz edüb bâkî zimmetinde kalmış olan sekizyüz iki buçuk guruşunu bu def‘a tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-vesâye bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d vasîleri olduğum karındaşlarım sağîrûn-ı mezbûrûnun mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa’nın zimmetinde kat‘an habbe-i vâhide alacak hakları kalmamışdır dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyeluhrâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86
Mahkeme mukayyidi Emin Efendi
Meclis-i De‘âvî Osman Azmi Efendi
Meclis-i De‘âvî Hacı Mehmed Ağa

Kapnes karyeli Tüylioğlu Mustafa meclis-i şer‘de Arkilikoz mahalleli Cevahiroğlu Memiş muvâcehesinde merkūmun zimmetinde bargir semeninden alacak hakkım olan yediyüz yetmiş guruşdan ikiyüz yetmiş guruşunu bi't-terâdî kendüsüne olan deynime mahsûb bâkî zimmetinde alacak hakkım olan beşyüz guruşu taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da‘vâmdan üçyüz guruş bi't-terâdî sulh olub ziyâde müdde‘âma müte‘allik da‘vâdan zimmetini kabûl hâvî ibrâ eyledim deyü ba‘de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ olan bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde efendinindir fî 3 Receb sene 86

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Kürdoğlu Hasan Reis ibn Ali nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları [hâlde] akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Kamaşinoz Mahallesi ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hüseyin Efendi ibnu'l-Hâc Salih muvâcehesinde bin ikiyüz seksen beş senesi Cemâziyelevvelinin yirminci günü malımdan ve yedimden merkūma def‘ u teslîm eylediğim beşyüz elli dört guruş hâlâ zimmetinde alacak hakkım olub edâsından imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub

meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Hüseyin Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tarih-i mezkûrda müdde'î-yi merkūm Hasan Reis'den ancak beşyüz on yedi guruş kabzını ikrâr mâ'adâyı inkârından başka benim gāib ani'l-beled-i Lazistan Deliömeroğlu Osman'dan eşyâ bahâsı olarak bâ-temessük alacak hakkım olan altıyüz elli dört guruşun altıyüz on yedi guruşunun edâsına kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefîl ve zâmin oldukdan sonra meblağ-ı mekfûle-yi mezkûra mahsûben beşyüz on yedi guruşu bana def' u teslîm ben dahî yedinden ahz u kabz edüb hatta işbu tarih-i i'lâmdan sekiz gün mukaddem kasaba-i mezkûrede vâki' Kabosmanoğlu Hacı Osman Kapudan'ın kahvesinde mahzar-ı şuhûdda cihet-i kefâletden bâkî müdde'î-yi merkūmun zimmetinde alacak hakkım olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu müdde'î-yi merkūmdan taleb eylediğimde ol dahî meblağ-ı mezkûrun ol mikdârının edâsına kefîl ve bâkî yüz guruş hâlâ bana deyni kaldığını ikrâr ve i'tirâf ederek **[10a]** çend güne değin edâ etmek üzre taahhüd edüb zâmin dahî olmuşidi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merkūm Hüseyin Efendi ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Mirakaloz karyesi ahalisinden Mollaosmanoğlu Molla Şaban bin Osman ve Küçükhüseyinoğlu İzzet bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi merkūm Hasan Reis da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hüseyin Efendi'ye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub bâkî-yi mezkûr yüz guruşun dâfi'-i merkūm Hüseyin Efendi'ye edâ ve teslîm müdde'î-yi merkūm Hasan Reis'e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Zancel karyesi ahalisinden Şerifoğlu Abdi Ağa ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Kuriloğlu Ali Reis bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Şerifoğlu Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan Karahasanoğlu Ali'nin tarlası ve bir tarafdan İsmail oğlu Osman'ın tarlası ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd ma'lûmu's-sâk bir kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yediyüz elli guruşa mezbûr Ali Reis'e bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yediyüz elli guruşu müşterî-yi mezbûr Ali Reis'in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Ali Reis'in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Penciloğlu Ömer bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fındık Hatun ibnet-i Mustafa ve Fâtıma Hatun ibnet-i Ali ve sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Kâmil ve sulbî sağîr oğlu Eşref ve sulbiyye-i kebîre kızları Hicâbe [ve] diğer Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-

şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma‘rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzilden nısf-ı hisse-i şâyi‘ası 500	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 5 70	Yatak kat 1 60
Lazut kîle 14 170	Kendir kıyye 4 20	İnek re’s 1 50
Tosun re’s 1 60	Balta tahra kazma zincir 4 40	Hırdavât-ı menzil 10
Kantar 1 15	Tarlanın etrâfında kâin mülk-i mağrûs ağaçlık 100	Elbise bahâsı 80
Tüfenk 1 40	Bir kıt‘a mülk fidanlık 4 20	Bağçe kıt‘a 1 150

Yekûnu'l-mal	1785	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	105	
Mehr-i zevce-i mezbûre Fındık	150	
Mehr-i zevce-i mezbûre Fâtıma	150	
Resm-i kısmet	34	20 para
Kaydiyye	2	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	442	
Sahhu'l-bâkîyi'l-mâl	Kesîr akçe 8	1343

Hisse-i zevce-i mezbûre	83	37 para	1 akçe
Hisse-i zevce-i mezbûre	83	37 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	293	30 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	293	30 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	293	30 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	146	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	146	35 para	1 akçe

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Ruspa karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Eskitoğlu Molla Ali bin Mustafa bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Penbe Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğlu Haşim ve sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i kebîre

kızları Fâtıma ve Hadîce ve Hasibe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât mezbûre Penbe Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[10b] Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 2000	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 4 50	Yatak kat 1 50
Elbise bahâsı 60	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 40	İnek re's 1 80
Lazut kîle 5 60	Tarlanın etrâfında ağaçlık 200	Bağçe kıt'a 1 100

Yekûnu'l-mal	2640
Techîz ve tekfîn	111
Mehr-i zevce	150
Resm-i kısmet	59 20 para
Kaydiyye	3 20 para
Sahhu'l-bâkiyi'l-<ihrâcât> [mal]	2316

Hisse-i zevce-i mezbûre	289 20 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	579
Hisse-i ibnu'l-merkūm	579
Hisse-i bintu'l-mezbûre	289 20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	289 20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	289 20 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma'lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Penbe Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Ğoloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Osmanoğlu Mustafa bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Hasan ve sulbî kebîr oğlu Hüseyin ve sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Âyişe ve Cemile'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi mezbûre Hamide Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1000	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 2 30
Öküz re’s 1 150	Kendir kıyye 5 25
Alef 25	Emrûd sâir eşcâr bağçesi 125
Etrâfında olan asmalı ağ[aç]lık 200	Lazut kîle 2 25
Tarlanın etrâfında olan ağaçlık 250	Hırdavât-ı menzil 50

Yekûnu'l-mal	1880
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	60
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	43
Kaydiyye	3
Yekûnu'l-ihrâcât	206
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1674

Hisse-i zevce-i mezbûre	209 10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	418 20 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	418 20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	209 10 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	209 10 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	209 10 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Hamide Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Seveloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Ustaosmanoğlu Ahmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âkıle Hatun ibnet-i Memiş ve sulbî kebîr oğulları Osman ve Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Ömer ve Ali ve sulbiyye-i kebîre kızı Sâkine ve sulbiyye-i sağîre kızları Hicâbe ve Zeyneb’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Âkıle Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 2500	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 3 45	Yorgan 1 30
İnek 1 120	Lazut kîle 20 240	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 40
Hırdavât-ı menzil 20	Bir kıt‘a mülk bağçe 400	Elbise bahâsı 50
Tarlanın etrâfında ağaçlık kıt‘a1 100	Bir kıt‘a mülk fidanlık 500	

Yekûnu'l-mal	4045
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	125
Mehr-i zevce	200
Resm-i kısmet	93
Kaydiyye	6
Yekûnu'l-ihrâcât	424
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	3621

[11a] Hisse-i zevce-i mezbûre	452 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	576 2 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	576 2 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	576 2 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	576 2 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	288 1 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	288 1 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	288 1 para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Âkıle Hatun‘a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kabahor karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Araboğlu Hüseyin bin İbrahim’in sulbiyye-i sağîre kızları Havva’nın vâlidesi ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan zâtı mu‘arrefe İffet Hatun ibnet-i Osman’ın tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Hasanbaşoğlu Mustafa meclis-i şer‘de sağîre-i mezbûre Havva’nın liebeveyn ammisi Hasan muvâcehesinde sağîre-i mezbûrenin malından olub merkūm fuzûli kabz eylediği yüz altmış guruş kıymetlü kırk bağ alef ve otuz guruş kıymetlü bir aded saban demiri ve otuz guruş kıymetlü bir bargir ….ile tarla icâresinden alacak hakkı olan yüz altmış guruşun mukābelesinde malından bir re’s inek sağîre içün vasî-yi mezbûreye bey‘ etmişidi suâl olunub mecmû‘u ikiyüz guruş ile inek-i mezkûru bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr müdde‘î-yi vekîl-i merkūm isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Hasan tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm bi'l-vekâle da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hasan bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir Receb sene 86

Hurtoz Mahalesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Sofioğlu Hasan bin Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu Durmuş ve sulbî sağîr oğlu Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızları Cemile ve Asiye ve Hicâbe ve Zeliha ve Rukiye ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 3000	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 5 60
Yatak kat 1 50	Elbise bahâsı 40
Hırdavât-ı menzil-i mezkûr 30	Balta 1 tahra 1 kazma1 zincir 1 40
Dana re's 1 50	Lazut kîle 15 180
Bağçe kıt'a 1 200	Bir kıt'a mülk fidanlık 300

Yekûnu'l-mal	3950
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	150
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	92 20 para
Kaydiyye	5 20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	348
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	3602

Hisse-i zevce-i mezbûre	450 10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	630 14 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	630 14 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	315 7 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma'lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Derûn-i kassâm-ı şer'de muharreru'l-ism ibn-i Osman vefât edüb verâseti liebeveyn er karındaşı gāib ani'l-beled Mehmed'e hasren münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir

ve mütehakkak oldukdan sonra gāib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansûb vasîsi olan üveği vâlidesi Âkıle Hatun ibnet-i Memiş’in taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şerle tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i [âtî] ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

	Yekûn		
		Para	Akçe
Derûn-i kassâm-ı şer‘de merkūm pederinden mevrûs hissesi	576	2	2
Techîz ve tekfîn	60	-	-
	515	2	2
Resm-i kısmet	12	36	-
	503	6	2
Kaydiyye-i defter	-	36	-
Sahhu'l-bâkî gāib-i mezbûra hisse-i mevrûse olduğu	502	10	-

[11b]
Derûn-i kassâm-ı şer‘de muharreru'l-ism ibn-i Ömer vefât edüb verâseti vâlidesi Âkıle Hatun ibnet-i Memiş ile liebeveyn sağîr er karındaşı Ali ve liebeveyn kebîre kız karındaşı Sâkine ve liebeveyn sağîre kız karındaşı Hicâbe ve Zeyneb’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Âkıle Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

	Yekûn		
		Para	Akçe
Derûn-i kassâm-ı şer‘de muharrer pederinden mevrûs hissesi	576	2	2
Techîz ve tekfîn	56	2	2
	520	-	-
Resm-i kısmet defteri	13	-	-
Sahhu'l-bâkî ve li't-taksîm beyne'l-verese	507	-	-

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Âkıle Hatun’a teslîm olunmağın işbu mahalle şerh verildi

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı nevâhisinden Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kabahor karyesi sâkinlerinden olub müddet-i vefîreden berû Dersaadet’de Beşiktaş’da sâkine iken bundan akdem vefât eden Hacı Zeyneb Hanım ibnetü'l-müteveffâ Abdurrahman bin el-müteveffâ Süleyman’ın ber vech-i âtî usûbetu'n-nesebiyye cihetinden vârisi olduğunu iddiâ eden kazâ-yı mezbûr mahallâtından Roşi Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb el-Hâc Osman Ağa ibnu'l-müteveffâ Mehmed Memiş bin

el-müteveffâ Ahmed nâm kimesne yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub liebeveyn ammi oğlu Hüseyin Ağa ibnu'l-müteveffâ Derviş bin el-müteveffâyi'l-mezbûr Ahmed hâzır olduğu hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Kal‘a Mahallesi ahalisinden müteveffât-ı mezbûrenin medyûnu Şakir Efendi bin Ömer mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffât-ı mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’ın babası müteveffâ-yi mezbûr Abdurrahman ile benimle liebeveyn er karındaşım gāib ani'l-beled Mustafa Reis ve ammi-zâdemiz hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa’nın ceddimiz müteveffâ-yi mezbûr Ahmed liebeveyn er karındaşları olub babaları ismi Süleyman ve dedeleri ismi Mahmud ve vâlideleri ismi Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed bin Hasan ve maskat-ı re’sleri mârru'z-zikr Kabahor karyesi olub ol vechile müteveffât-ı mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’ın verâseti min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye benimle ammi-zâdem hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa ve liebeveyn er karındaşım gāib-i mezbûr Mustafa Reis’e münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmamağla müteveffât-ı mezbûrenin hayâtında mezbûr Şakir Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden elli guruş alacak hakkı olub alacağı olan meblağ-ı mezkûr elli guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât etmekle meblağ-ı mezkûr benimle ammi-zâdem hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa ve karındaşım gāib-i mezbûr Mustafa Reis’e mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr elli guruşdan benimle ammi-zâdem hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa’nın hisse-i erîsemizi bizlere edâ ve teslîm mezbûr Şakir Efendi’ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa’nın tasdîkiyle da‘vâ etdikde medyûn-ı mezbûr Şakir Efendi dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müteveffât-ı mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’a hayâtında meblağ-ı mezkûr elli guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsı ma‘lûmum değildir deyü inkâr edicek müdde‘î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mahallât-ı merkūmeden Pindoz Mahallesi ahalisinden Turanoğlu İbrahim bin Mustafa ve Timurcuoğlu Memiş bin Hasan nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isrü'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müteveffiye-i mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’ın babası müteveffâ-yi mezbûr Abdurrahman ile işbu müdde‘î-yi merkūm Hacı Osman Ağa ile karındaşı gāib-i mezbûr Mustafa Reis ve hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa’nın cedleri müteveffâ-yi mezbûr Ahmed liebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Süleyman ve dedeleri ismi Mahmud ve vâlideleri ismi Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed bin Hasan ve maskat-ı re’sleri mesbûku'z-zikr Kabahor karyesi olub ol vechile müteveffât-ı mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’ın verâseti usûbetu'n-nesebiyye cihetinden işbu müdde‘î-yi mezbûr Hacı Osman Ağa ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa ve mezbûr Hacı Osman Ağa’nın liebeveyn er karındaşı gāib-i mezbûr Mustafa Reis’e münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz [bu] husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-mestûre-i memhûre mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün hâzır-ı mezbûr Hüseyin Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mezbûr el-Hâc Osman Ağa mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz mütevefât-ı mezbûre Hacı Zeyneb Hanım’ın sâlifü'z-zikr Dersaadet’de Beşiktaş’da ve mahâll-i sâirede bi'l-cümle terekesine mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından benim hisse-i erîsemi taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve bana

irsal ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mezbûr Hacı Osman Ağa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eyledim dedikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kabahor karyeli Molla Hasan meclis-i şer'de zevce-i mutallakası Hamide Hatun muvâcehesinde malımdan olub mezbûre Hamide kabz eylediği mecmû'u seksen guruş kıymetlü bir aded nuhâs gügüm ve bir aded nuhâs tâbe ve bir aded nuhâs sahan ve bir aded nuhâs tencere kapağını taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mûcebince eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerin müdde'î-yi merkūm Molla Hasan'a edâsıyla mezbûre Hamide Hatun ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 23 Receb sene 86

[12a]

……. oğlu Mehmed İksenitli Kaçaranoğlu Ahmed'den öküz semeninden bâkî da'vâ eylediği yüz guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 18 Receb sene 86

Çoncik karyesi ahalisinden Katmeroğlu Hasan bin Ahmed bin Abdullah'ın tarafından zikri âtî arazi-yi mîriyye ferâğını me'mûru huzurunda ikrâr ve takrîr ve i'tâ-yı tapuya vekîl ve bi'n-nefs me'mûru huzuruna gelmeğe müte'azzir ve tarla-yı mezkûra sahîhan mutasarrıf olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre muhtarı Punburoğlu Ömer bin Osman ve Uzunabdioğlu Ali bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle muvacehe-i hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Punburoğlu Hacı Hasan bin İbrahim nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub müvekkil-i mezbûrun liebeveyn er karındaşı oğlu işbu râfi'u'l-i'lâm Mehmed bin Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm [edüb] müvekkilim merkūm akd-i âtiyyü'l-ferâğın sudûruna değin yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûr Mehmed'in tarlası ve bir tarafdan Fâtıma oğlu Hasan'ın tarlası ve bir tarafdan hark ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlamı tarafeyndan îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile yüz elli guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde mezbûr Mehmed'e ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba'd tarla-yı mahdûd-i mezkûrda benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müteferriğ-i mezbûr Mehmed'in tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur ancak zabt u tasarrufîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğralı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne'den vürûduna değin me'mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû' tapu ilm u haberinin i'tâsına icâzet verdim dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu

el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Çoncik karyesi ahalisinden Katmeroğlu Hasan bin Ahmed bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlasının ferâğını me’mûru huzurunda ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı tapuya vekîl ve tarla-yı mezkûra sahîhan mutasarrıf ve bi'n-nefs me’mûru huzuruna gelmeğe müte‘azzir olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre muhtarı Punburoğlu Ömer bin Osman ve Uzunabdioğlu Ali bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle muvâcehe-i hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Punburoğlu el-Hâc Hasan bin İbrahim nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub müvekkil-i mezbûrun liebeveyn er karındaşı oğlu işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ibn-i Memiş muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb müvekkilim mezbûr Hasan akd-i âtiyyü'l-ferâğın sudûruna değin yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi ırmak ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamı tarafeyndan îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde mezbûr İsmail’e ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d tarla-yı mahdûd-i mezkûra benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub mezbûr İsmail’in tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur ancak zabt u tasarrufîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğralı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne’den vürûduna değin me’mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû‘ tapu ilm u haberinin i‘tâsına icâzet verdim dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kabahor karyesi sâkinelerinden zâtı mu‘arrefe sâhibe-i arz-ı hâl Hamide Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism zevc-i mutallakı Molla Hasan bin İbrahim muvâcehesinde merkūm zevc-i dâhilim olub yirmi gün mukaddem talak-ı selâse ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile bâkî nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an altıyüz guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde‘iyye-i mezbûre mukaddem zevce-i menkûha-i medhûlun bihâsı olduğunu ve yevm-i mezkûrede vech-i meşrûh üzre tatlîkini ve mehrinden ancak zimmetinde elli guruş deyni olduğunu ve bâkî nafakası içün elli guruş ta‘yîn olduğunu ikrâr mâ‘adâ ziyâde mehrini inkârından başka malından olub müdde‘iyye-i mezbûre fuzûli kabz eylediği mecmû‘u beşyüz seksen guruş kıymetlü iki aded nuhâs tas ve iki top ketan ve iki top gömleklik ketan bezi ve bir aded yorgan ve bir aded döşek ve üç aded ……. ve altı aded peşkir mezbûre Hamide’den taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr evvelâ müdde‘iyye-i mezbûreden ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık

beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb muvâcehe-i vech-i şer‘î üzre merkûm Molla Hasan tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Hamide Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Molla Hasan bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunub merkūm Molla Hasan’dan dahî beyyine taleb olundukda ol dahî ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince merkūm Molla Hasan da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Hamide Hatun bilâ-beyyine mu‘âzadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Hamide Hatun’a edâsıyla merkūm Molla Hasan ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 23 Receb sene 86

[12b]
Yeniköy Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Ömer Yazıcı ibn Ali nâm kimesne kasaba-i mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Kal‘a Mahallesi ahalisinden Tüfenkcioğlu el-Hâc Mahmud Kapudan bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr el-Hâc Mahmud Kapudan’ın yedinde olub işbu meclis-i şer‘de muâyene olunan siyah muhafazalı bir aded peryol ceb saati sekiz seneden berû müstakillen yedimde mülküm iken işbu tarih-i i‘lâmdan altı sene mukaddem zâyi‘ edüb hâlâ mezbûr Hacı Mahmud Kapudan’ın yedinde bulmamla bi'l-istihkāk taleb ederim deyü müdde‘î-yi merkūmun ber-vech-i [muharrer] müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahalle-i mezkûre ahalisinden Ali Yazıcı ibn Hacı İsmail ve mahallât-ı merkūmeden Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Vardalıoğlu İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î ba‘de'l-isbât ve'l-hilf mûcebince saat-i mezkûru müdde‘î-yi merkûm Ömer Yazıcı’ya edâ ve teslîm mezbûr el-Hâc Mahmud Kapudan’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kabahor karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘setü’l-vesîka Hamide Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı Molla Hasan ibn İbrahim mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Molla Hasan ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzır bi'l-meclis sulbî sağîr oğlu Dursun nâm sağîrin asla malı olmayub muhtâc olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesiçün babası mezbûr Molla Hasan üzerine -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr içün <babası mezbûr Molla Hasan üzerine> bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher mâh yirmi beş guruş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Molla Hasan üzerine rucû‘a mezbûre Hamide Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb [ketb] olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Uma karyesi ahalisinden iken bundan akdem [vefât eden] Cimillioğlu Yusuf bin Hasan bin Abdullah'ın sulbiyye-i sağîre kızı Necibe'nin min kıbeli'l-üm ceddesi ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûb olan zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe işbu bâisetü'l-i'lâm Âyişe Hatun ibnet-i Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikri âtî tarlaya vaz'-ı yedleri ber nehc-i şer'î sâbit olan Pehlivanoğulları Ahmed ve Mikdad ve Ali benû Emin muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Mehmed Ağa hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûrûn Ahmed ve Mikdad ve Ali'nin tarlaları ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd tahmînen bir buçuk kūt mısır tohum isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla mukaddem merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali'nin babaları müteveffâ-yi mezbûr Emin'in hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz elli sekiz senesi evâsıtında müteveffâ-yi mezbûr Emin mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile beşyüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde sağîre-i mezbûre Necibe'nin babası müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'a bâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra mezbûr Yusuf tarla-yı mahdûd-i mezkûru fâriği mezbûr Emin'in hayâtında muvâcehesinde on bir sene ve ba'de'l-vefât evlâdları mezbûrûn Ahmed ve Mikdad ve Ali'nin muvâcehelerinde altı sene ki cem'an yirmi yedi sene müddet bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen zabt ve tasarruf etdikden sonra mezbûr Yusuf ba'de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr kızı sağîre-i mezbûre Necibe'ye müstakillen ba'de'l-intikāl bi'l-vesâye ben mutasarrıf olagelür iken dört aydan berû merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali tarla-yı mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bana devr u teslîm merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali'ye tenbîh olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl anlar dahî cevâblarında tarla-yı mahdûd-i mezkûra vaz'-ı yedlerini ve mukaddem babalarının yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olduğunu her biri ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin tarih-i mezkûrda babamız müteveffâ-yi mezbûr Emin tarla-yı mahdûd-i mezkûru beşyüz guruş mukābelesinde karye-i mezbûre ahalisinden Molla Mustafa bin Abdullah'a alâ tarîki'r-rehn vaz' u teslîm etdikden sonra<nın> rehn etmeğin ben babamız ba'de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr intikāl-i âdî ile seviyyen ve islâsen bizlere intikāl etmişiken mezbûr Mustafa tarla-yı mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak sağîre-i mezbûrenin babasına ferâğ ve tefvîz edüb ol dahî teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmekle ol vechilenin rehn etmek emeliyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru zabt ve vaz'-ı yed ederiz deyü müdde'î-yi vasî-yi mezbûrenin ber vech-i muharrer müdde'âsını külliyen inkâr etmekle müdde'î-yi vasî-yi mezbûre Âyişe Hatun ber vech-i muharrer müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'âsına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i merkūme ahalisinden Uzunömeroğlu Behram bin Emin ve Barutoğlu Mustafa bin Mahmud ve Timurcuoğlu İbrahim bin Osman ve Filargoçoğlu İsmail bin Durmuş ve İsmail oğlu Mustafa bin Genç Ali ve Sermetoğlu Ömer bin Osman ve Sarımahmudoğlu Yunus bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek

bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘î-yi vasî-yi mezbûre Âyişe Hatun’a redd ü teslîm merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali’ye tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Uma karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Cimillioğlu Yusuf bin Hasan bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızı Necibe’nin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den <ber-vech> [bir vasî] nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb min kıbeli'l-üm ceddesi Âyişe Hatun ibnet-i Ali’yi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâ**[13a]**dına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Hancı karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Silyanoğlu Mehmed bin Hasan bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî sağîr oğlu Abdülhamid’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi mezbûrenin taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa	Nuhâs kıyye 2
800	30
Yorgan 1	Dana 1
25	10
Lazut kîle 2	
25	

Yekûnu'l-mal	890
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	80
Mehr-i zevce	50
Resm-i kısmet	19
Kaydiye	1
Yekûnu'l-ihrâcât	150
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	740

Hisse-i zevce-i mezbûre 92 20 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm 647 20 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Hancı karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Silyanoğlu Mehmed bin Hasan bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Abdülhamid’in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlidesi işbu bâ‘isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Hasan’ı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesiye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn buyurub ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-salis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı nevâhisinden Mapav[ri] nâhiyesi kurâsından Galata karyesinde vâki‘ zikri âtî münâza‘un fîh olan tarîk üzerine varub Meclis-i De‘âvî a‘zâsından Turid-zâde fütüvvetlü Hacı Mehmed Ağa karye-i mezkûrun muhtar ve bi'l-cümle ihtiyâr meclisleri ve sâir cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî yirmi neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Karaömeroğlu el-Hâc İbrahim bin Memiş Efendi nâm kimesne meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine karye-i mezkûre ahalisinden zikri âtî tarîke vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan yine Karaömeroğulları Hüseyin Efendi ve Molla Memiş ibn Osman muvâcehelerinde nâhiye-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve izn-i tasarrufa ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde me’mûr buyurulan nâhiye-i mezkûre müdîri fütüvvetlü İsmail Ağa ibnu'l-merhûm Ahmed Ağa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi nâhiye-i merkūme ahalisinden Hacı Osman Efendi-zâde Ali Efendi hâzır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş’in pederlerinden müntakil olub diğer sağîr ve kebîr şerîklerinin kendüleri ve vasîleri ma‘rifetleriyle bâ-izn-i sâhib-i arz olunan iktisâmda mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş’in hisse-i musîbeleri olan tarla ve derûnunda kâin tarafeyn mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş’in tarla-yı mûsibe-i mezkûreleri ve tarafeyn ırmak ile mahdûd tûlen üçyüz ve arzen üç bihesâb-ı terbî‘î dokuzyüz zirâ‘ mahâlden hayvânâtım ile tarlalığıma mürûr u ubûr etmek üzre mine'l-kadîm tarîk-i hâssım olub ol vechile tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan kadîminden berû devâbb-ı mevâşîlerim ile mürûr u ubûr edegelür iken mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş iki aydan berû beni mürûr u ubûrdan men‘ ve tarîk-i mezkûru fuzûli zabt ve vaz‘-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub kadîmî vechile devâbb-ı mevâşîlerimle mürûr u ubûr etmek üzre tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan

keff-i yedle me'mûru ma'rifetiyle bana redd ü teslîm mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ eylediğimde anlar dahî cevâblarında mahall-i mahdûd-i mezkûra vaz'-ı yedlerini ikrâr mâ'adâ vech-i meşrûh üzre olan müdde'âmı inkârına mukārin beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub münâza'un fîh olan tarîk-i mahdûd-i mezkûrun ikiyüz zirâ' bâlâsında mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'in kendi tarla-yı musîbe-i mezkûreleri derûnunda menzili arkasında kâin tarafeyn mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'in tarla-yı musîbe-i mezkûreleri ve tarafeyn ırmak ile mahdûd tûlen üçyüz ve arzen üç bihesâb-ı terbî'î dokuzyüz zirâ' mahall ile zikr olunan tarîk-i mahdûd-i mezkûrun ikiyüz zirâ' esfelinde yine mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'in tarla-yı musîbe-i mezkûreleri derûnunda kalçık (قلجيق) ta'bîr olunan mahâlde kâin tarafeyn mezbûrân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'in tarla-yı musîbe-i mezkûreleri ve tarafeyn ırmak ile mahdûd tûlen üçyüz ve arzen iki bihesâb-ı terbî'î altıyüz zirâ' mahalli bana fâriğ olmak ve üçyüz guruş dahî bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu ba'de'l-kabûl bâlâda olan mezkûr menzil arkasından sâlifü'z-zikr dokuzyüz zirâ' mahall ile esfelde olan mezkûr kalçıkdan mârru'z-zikr altıyüz zirâ' mahalli ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve mezkûr üçyüz guruşu dahî meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediklerinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve ahz u kabz ve tesellüm ve kabûl etdikden sonra ben münâza'un fîh olan tarîk-i mahdûd-i mezkûra müte'allik âmme-i de'âvî **[13b]** ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūmân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'in zimmetlerini anlar dahî bana fâriğ oldukları bâlâda menzil-i mezkûr arkasından zikr olunan dokuzyüz zirâ' mahall ile esfelde olan mezkûr kalçıkdan zikr olunan altıyüz zirâ' mahallin da'vâsına ve meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşun istirdâdına müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan her biri benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūmân Hüseyin Efendi ve Molla Memiş'den her biri müdde'î-yi merkūm Hacı İbrahim'in sâdır olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eylediklerini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma'an meb'ûs-i ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb tarafeyn ve me'mûr-i mûmâ ileyh hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Pelaymanoz'dan zâtı mu'arrefe Rukiye Hatun meclis-i şer'de Hama karyesinden Fitozoğlu Çalık Mustafa muvâcehesinde Malpet karyesinden Köseoğlu Ömer Reis hâzır olduğu hâlde intikālen mutasarrıf olduğum mezkûr Pelaymanoz karyesinde vâki' bir kıt'a tarlamı bin ikiyüz seksen üç senesinde vekîlim hâzır-ı mezbûr ile mezbûr Çalık Mustafa'ya seksen guruşa îcâr edüb ol dahî istîcâr ve kabûl etmişidi ecr-i müsemmâ-yı mezkûru taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında kendüsünün istîcârını inkârından başka hâzır-ı merkūm Ömer Reis ma'rifetiyle âhar kimesneye îcâr olunmuşidi ecr-i müsemmâ-yı mezkûru dahî müdde'iyye-i mezbûreye îfâ ve teslîm eylemişdir deyü hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle eylediği def'ini mezbûre dahî ikrâr etmeğin

mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Çalık Mustafa’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde efendinindir fî 29 Receb

Silyan karyesi sâkinelerinden Boşnakoğlu kerîmesi zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma bint-i Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Boşnakoğlu Yusuf bin Ahmed muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb ben nefsimi âhara tezvîc dâ‘iyyesinde olduğum hâlde merkūm Yusuf beni men‘ edüb izdivâcıma müdâhale eder olmağla suâl olunub müdâhale-i vâkı‘asının men‘iyle nefsimi âhara tevzîce taraf-ı şer‘den bana ruhsât verilmek matlûbumdur deyü [ba‘de]'d-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Yusuf dahî cevâbında müdde‘iyye-i mezbûreyi âhara tezvîcden men‘ eder olduğunu ikrâr lâkin bin ikiyüz yetmiş bir senesi evâsıtında müdde‘iyye-i mezbûre ile hâl-i sığarlarımızda olduğumuz hâlde mezbûre Fâtıma’nın velî-yi mücbiri babası müteveffâ-yi mezbûr Ali kızı mezbûre Fâtıma’yı yüz guruş mehr-i mü’eccel ve ve sekizyüz guruş mehr-i mu‘accel-i gayr-i makbûz tesmiyeleriyle mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde benim içün velî-yi mücbirim babam mezbûr Ahmed mezbûre Fâtıma’yı bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb hatta iki sene mukaddem her birimiz bâliğler olduklarımız hâlde müdde‘iyye-i mezbûre ile beynimizde bi'd-defa‘ât halvet-i sahîha dahî vâki‘ olmuşdur deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Yusuf ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Boşnakoğulları Genç Ali ve Ömer ibney İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma da‘vâ-yı mezkûresiyle zevci merkūm Yusuf bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ zevci merkūm Yusuf’a itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre mezbûre Fâtıma’ya tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Rize kazâsı neccârânından Mataracı-zâde Hacı Mustafa Efendi işbu seksen altı senesi Receb-i şerîfinin yirmibeşinci Pazar günü isti‘mâl etmekde olduğu mühr-i zâtiyyesin gāib etmiş olduğunu ve tarih-i mezkûrla müverrah sened gibi ve yâhud sâir gûna bir sahtekârlık zuhûr eder ise mührü zâyi‘ olunmuş olduğu ma‘lûm olmak üzre sicill-i mahkemeye kaydını iltimâs etmiş olduğundan adıyla mazınne-i sû’ olan kesâna bir şey zuhûr eylediği hâlde i‘tibâr olunmamak üzre işbu mahalle kayd olundu

Yavlakoz karyesi sâkinlerinden Yoğurancıoğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-kitâb sulbî kebîr oğlu Abdullah mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi Yoğurancıoğlu Ahmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî

tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yediyüz elli guruşa oğlum mezbûr Abdullah’a bey‘ ve temlîk eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yediyüz elli guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Abdullah’ın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Abdullah’ın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Yeniköy Mahallesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan sâhibe-i i‘lâm Zeliha Hatun ibnet-i Ahmed meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Sağıroğlu Mustafa bin Memiş mahzarında takrîr-i **[14a]** kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb merkūm Mustafa zevc-i dâhilim olub beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan ikiyüz elli guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre zevcim mezbûr Mustafa ile muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 29 Receb sene 86

Maşer karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma bint-i Hurşid nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hurduluşoğlu Receb bin Osman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Receb beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel ve dörtyüz guruş mehr-i mu‘accel tesmiyeleriyle nefsimi işbu meclis-i şer‘de lede'ş-şuhûd merkūm Receb’e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Receb dahî mezbûre Fâtıma’yı sâdıra olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Raşot karyesi sâkinlerinden Öksüzoğlu Osman bin İsmail nâm kimesne meclis-i şer[‘]-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Şuşika bint-i Mehmed nâm bikr-i bâliğa mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu tarih-i hüccetden sekiz sene mukaddem mezbûre Şuşika ile sağîrler iken mezbûre Şuşika’nın velî-yi akrabı olan liebeveyn er karındaşı İbrahim bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed mezbûr[e] Şuşika’yı üçyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle lede'ş-şuhûd bi'l-velâye bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit benim içün velî-yi akrabım olan karındaşım diğer İbrahim bin müteveffâ-yi mezbûr İsmail

mezbûre Şuşika'yı bi'l-velâye benim içün ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile mezbûre Şuşika zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâm olmuşiken şimdi nefsini âhara tezvîc dâ'iyyesinde olmağla suâl olunub nefsini tezvîcden men'iyle nefsini bana teslîm ve mu'âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd mezbûre Şuşika'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûre Şuşika dahî cevâbında nefsini âhara tezvîc dâ'iyyesinde olduğunu ikrâr lâkin müdde'î-yi mezbûrun ber vech-i muharrer müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i şer'î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat'iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde'î-yi merkūm Osman da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Şuşika'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olundukdan sonra mezbûre Şuşika meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Ahmed oğlu Yusuf bin Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Yusuf beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz guruş mehr-i mü'eccel ve sekizyüz guruş mehr-i mu'accel tesmiyeleriyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm Yusuf'a tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde mezbûr Yusuf dahî mezbûre Şuşika'nın sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i min Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey'in pederleri merhûm Ali Yâver Paşa'nın mu'takından olub mîr-i mûmâ ileyhin ma'iyyetinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı Saîd Ağa ibn Abdullah bin Abdulvehhab'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nadide Hatun ibnet-i Abdullah ile mu'takî-yi merhûm-i müşârun ileyhin sulbî kebîr oğulları mîr-i mûmâ ileyh Mehmed Muîn Bey ile gāib ani'l-beled Zîver ve Hakkı ve Mazhar ve Tevfik Beylere münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra gāibûn-ı mûmâ ileyhlerin hisse-i erîselerini hıfza kıbel-i şer'den mansûb kayyımları olan birâderleri mîr-i mûmâ ileyh Mehmed Muîn Bey ile zâtı mu'arrefe zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le bi'l-müzâyede bey' ve tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Şal hırka 2 şal yelek 1 şal anteri 1
160
Gezi kablı ……. kürk 1
230
Köhne boğaz kürkü dolama 1
180

Çuka cübbe 1
115
Siyah ……. 1 cuka başlık 1
80

Beyaz cübbe 1 gezi anteri 1
150
Çuka kablı müsta'mel kürk
101
Boyun fanelası 1 gömlek fanelası 2
basma hırka 1
50
Setrî 1 bantolon 1
271
Müsta'mel Çuka setrî 1 bantolon 1 126

Balto1
52
Kutnî anteri 1 kutnî yelek 2 şalâkî yelek 1
51

Gümüş kabzalı ……. bıçak 1
50
Ketan gömlek 1 hilâlî gömlek 1
28
Beyaz yevmî anteri 1
33
İpek çarşab 1
120
Don 2 köhne gömlek 1 helâli gömlek 1
28
Beyaz …….
90

Heğbe 1
15
Basma yorgan 1 yün memlû basma döşek 1 penbe memlû yasdık 1
261
Yün kuşak 1
13
[14b] Kilim 1
90
Cacım 1
168
Namaz seccâdesi 1
40
Nuhâs minkal 1
161
Kılıç 1
500
Çikara ağızlığı 140

Kûk tesbih 2
15
Delâil-i Şerîf Kırk Suâl 1 Gülistan 1 Ledünn-i İlâhî (لدنی الهی) 1 29
Çubuk lüle 1 furça 1 ipek şerit 1
6
Hindkârî sandık 1
252

Cedîd balto 1 başlık 1
200
Cedîd kumaş mintan 1 yelek 2
100

İdâre gömlek 2 don 2
80
Beyaz anteri 4
22
Beyaz don 5
33
İdâre gömlek 2
80
……. çarşab 1
120
……. terlik çift 1 çorab çift 1 beyaz çorab çift 1 çuka başlık 1
24
Basma yorgan 1
57
Kuşak 1
22

…….
195
Seccâde 1
240
Seccâde 1
157
Nuhâs kebîr leğen 1
111
Geçme çubuk 1 .....
15
……. kama 1
170
Yüz sivri mercanlı tesbih 1
50
Fransuz meşeli ceb saati 1
180
Altun yüzük 1 ma‘den kuşak 1
23
Kehribâr çubuk takımı 3
169
Nakd-i mevcûd 1454

Cem‘-i yekûnu'l-mâl	6769	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	250	
Mehr-i müsbet-i zevce-i mezbûre	200	
Deyn-i müsbet Tabîb Memiş Efendi’ye	100	
Deyn-i müsbet Kapudan Ağa’nın haremi Melike Hanım’a	912	
Deyn-i müsbet Hacı Abdullah Ağa’ya	570	
Deyn-i müsbet yine Hacı Abdullah Ağa’ya	300	
Deyn-i müsbet Dilâver Ağa’ya	500	
Deyn-i müsbet Şirin Hatun’a	100	
Deyn-i müsbet Selvinaz Hatun’a	84	
Deyn-i müsbet Hüsnihal Hatun’a	120	
Deyn-i müsbet zevcesi mezbûre Nadide Hatun’a	500	
Resm-i kısmet	78	13 para
Dellâliye	106	20 para
Kaydiyye	9	27 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	3831	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	2938	

Hisse-i zevce-i mezbûre	734 20 para
Hisse-i mîr-i mûmâ ileyh Muîn Bey	440 28 para
Hisse-i mîr-i mûmâ ileyh Zîver Bey	440 28 para
Hisse-i mîr-i mûmâ ileyh Hakkı Bey	440 28 para
Hisse-i mîr-i mûmâ ileyh Mazhar Bey	440 28 para
Hisse-i mîr-i mûmâ ileyh Tevfik Bey	440 28 para

Bâlâda murakkam gāibûn-ı mîr-i mûmâ ileyhlerin hisse-i erîse-i ma‘lûmeleri kayyımları karındaşları mîr-i mûmâ ileyh Muîn Bey’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Sâhib-i arz-ı hâl Kavaloğlu Hacı İbrahim meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Molla Osman muvâcehesinde merkūmun zimmetinde bâ-temessük cihet-i kefâletden alacak hakkım olan beşyüz yetmiş sekiz guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâm senesi Ağustosun on beşinci Cuma günü medyûn olan karındaşım gāib ani'l-meclis Dursun dahî hâzır olduğu hâlde müdde‘î-yi merkūm Hacı İbrahim beni bey‘-i eşyâ ile kefâletden ihrâc ve deyn-i mezkûru benden mutâlebe etmemek üzre nefsimi halâs etmişidi deyü eylediği def‘ini müdde‘înin inkârına binâen isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince def‘ da‘vâ-yı mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr beşyüz yetmiş sekiz guruşun müddeî-yi merkūm Hacı İbrahim’e edâsıyla merkūm Molla Osman ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr limen lehû 2 Şa‘bân sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Ali Yazıcı’nın derûn-i arz-ı hâlde muharreru'l-ism Köseoğlu Osman zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden bâkî alacak hakkı olub bi'l-muvâcehe lede't-terâfu‘

ber nehc-i şer‘î ikrârıyla sâbit olan üçyüz yetmiş dört bir buçuk guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Osman ilzâm olunduğu huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr 2 Şa‘bân sene 86

Tatbîk-i mührüm olmak üzre işbu varakaya temhîr kılındı
Nâib-i nâhiye-i Mapavri
Fî gurre-i Şa‘bân sene 86

Romanoz Mahallesi ahalisinden Yamakoğlu Mehmed ile liebeveyn kız karındaşı Havva Hatun ibnet-i Ahmed bin Abdullah’ın taraflarından zikri âtî arazi-yi mîriyyeden iki kıt‘a tarlaların ferâğını me’mûru huzurunda ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı tapuya vekîl ve sahîhan tarlahâ-yı mezkûrelere nısfiyyet üzre müştereken mutasarrıf ve ber vech-i âtî mebâliğ-i bedel-i hakîkiyye ve bi'n-nefs me’mûru huzuruna gelmeğe her biri müte‘azzir oldukları usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân mahalle-i merkūme ahalisinden Kavaloğlu el-Hâc İbrahim bin Mustafa ve Receb oğlu Burhan bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Sarıoğlu MustafaYazıcı ibn İbrahim nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Roşi Mahallesi **[15a]** ahalisinden işbu bâ‘sü'l-i‘lâm Hasanbaşoğlu Mustafa bin Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb müvekkillerim mezbûrân Mehmed ve Havva Hatun akd-i âtiyyü'l-ferâğın sudûruna değin iştirâken ve seviyyen yedlerimizde ve dâhil-i havza-i tasarruflarımızda olan mezkûr Romanoz Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan dere ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan kendi tarlamız ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamızı bin guruş ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan zikr olunan tarla ve tarafeyn kendi tarlamız ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamızı dahî bin guruş ki cem‘an iki bin guruş bedel-i <bedel> medfû‘ ve makbûz mukābelesinde şurût-i müfsideden ârî ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile mezbûr Mustafa’ya ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d tarlahâ-yı mahdûd-i mezkûrlara bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müteferriğ-i mezbûr Mustafa’nın tarla-yı müteferriğ-i sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur ancak zabt u tasarruf içün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâları tuğrâlı tapu senedlerinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne’den vürûdlarına değin me’mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû‘ tapu ilm u haberlerinin i‘tâlarına icâzet verdik dediler dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Çanceva karyesi sâkinelerinden Kunduloğlu kerîmesi Hadîce Hatun ibnet-i Mustafa bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlanın nısfının ferâğını me’mûru huzurunda ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı tapuya vekîl ve tarla-yı mezkûrun nısf-ı

hisse-i şâyi‘asına sahîhan mutasarrıf ve ber vech-i âtî meblağ-ı bedel-i hakîkîsi ve bi'n-nefs me’mûru huzuruna gelmeğe müte‘azzire olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifan Arnabudoğulları Ali ve İlyas ibney Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan zevc-i dâhili Hüseyin Efendi bin Yusuf nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurâhâ-yı merkūmeden Akrotir karyesi ahalisinden işbu râfi‘u'l-i‘lâm Arnabudoğlu Mehmed bin Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb müvekkilem zevcem mezbûre Hadîce Hatun akd-i âtiyyü'l-ferâğın sudûruna değin nısf-ı hisse-i şâyi‘ası yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda olan mezkûr Akrotir karyesinde vâki‘ bir tarafdan Yazıcıoğlu Mahmud’un tarlası ve bir tarafdan Kunduloğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan Kandiloğlu Mustafa’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i Arnabudoğlu Emin’in tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a <tarla> tarladan nısf-ı hisse-i şâyi‘amı tarafeyndan îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile yüz elli guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde mezbûr Mehmed’e ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d tarla-yı mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asında benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müteferriğ-i mezbûr Mehmed’in tarla-yı müteferrriğ-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur ancak zabt u tasarrufîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğralı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne’den vürûduna değin me’mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû‘ tapu ilm u haberinin i‘tâsına icâzet verdim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Kurâ-yı seb‘alı Emin oğlu Zekeriyya meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Beyazoğlu diğer Zekeriyya muvâcehesinde merkūmun zimmetinde semen-i mebî‘den alacak hakkım olan on buçuk Osmanlı yüzlük altunundan râyiç akçe bin otuz guruş sulh olub ziyâde mutâlebeme müte‘allik da‘vâdan zimmetini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ etmekle ol vechile ibrâdan müstesnâ meblağ-ı mezkûr bin otuz guruş râyiç akçenın merkūm diğer Zekeriyya’dan tahsîliyle müdde‘î-yi merkūma teslîmi iktizâ etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 4 Şa‘bân sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Emineddin mahalleli Müfti-zâde Abdulhalim’in tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Emin Efendi meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Setozlu Molla Tayyib muvâcehesinde bundan akdem müvekkilim merkūm ile merkūm Molla Tayyib Dersaadet’de bir odada sâkin iken merkūm Molla Tayyib müvekkilim merkūmun dörtyüz guruş kıymetlü bir aded kelâm-ı kadîmini alub bâ-tahrîrât bu tarafa gönderüb âharına bey‘ etdirmiş olduğundan bundan akdem müvekkilim merkūm kelâm-ı kadîm-i mezkûru merkūm Molla Tayyib’den taleb eyledikde ol dahî kelâm-ı kadîm-i mezkûru kabz ile bu tarafa gönderüb âharına bey‘ etdirmiş olduğunu ve onbir güne kadar kelâm-ı kadîm-i mezkûru teslîm etmek üzre bâ-sened kefîl verüb ikrâr ve taahhüd

etmişiken yine imtinâ‘ eder olmağla teslîmi murâdımdır [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında taahhüdünü ve senedini ve kelâm-ı kadîm-i mezkûru kabz ile bu tarafa gönderüb bey‘ etdirmiş olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etmekle mûcebince kelâm-ı kadîm-i mezkûr mevcûd ise aynen müstehlek ise kıymetini müvekkilim merkūma izâfetle vekîl-i merkūm Emin Efendi’ye edâsıyla merkūm Molla Tayyib ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Atyanoz karyesinde vâki‘ ashâb-ı hayrâtdan Mehmed bin İsmail câmi‘-i şerîfi vakfından ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Ali Halîfe bin Ahmed bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun sulbî sahîh oğulları Ahmed [ve] Yunus ve İsmail kebîr ve Zekeriyya sağîr bulunmuş ve bu makūle hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûlelerinin teşrîhan tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı kibârının lede'l-imtihân ehliyetce mukaddem ve müreccah olub hakk-ı tefevvuk ve istihkākı evlâdına ve evlâd-ı **[15b]** kibârı nâ-ehil oldukları inde'ş-şer‘i'l-enver tebeyyün eylediği hâlde evlâd-ı sığârının isti‘dâd ve kâbiliyyeti meşhûd ve meczûm ve yekdiğere fâik olanına ba‘de'l-bülûğ edâ-yı hizmete kesb-i iktidârı tebeyyün edinceye değin bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye ihâle-i niyâbetle bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğinden mezbûrûn Ahmed ve Yunus ve İsmail kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde cihet-i merkūmeye nâ-ehil olduklarını ba‘de'l-ifâde ve't-takrîr sağîr-i mezbûr Zekeriyya’nın babası müteveffâ-yi mezbûr makāmına ehliyet ve isti‘dâdı meşhûd olmuş ve kurahâ-yı merkūmeden karye-i mezkûreye civâr bulunan Kalamoz karyesinin cerîde-i nüfûsunun dördüncü hânesinde birinci numara ile murakkam bin ikiyüz kırk beş senesi tevellüd eylediği nüfûs mukayyidi efendi tarafından vârid olan bir kıt‘a ilm u haber müfâdından münfehim ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehâb ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla inde'ş-şer‘i'l-enver mütehakkak olan işbu bâis-i arz-ı ubûdiyyet Kalyoncuoğlu Ömer Efendi ibn Hasan dâ‘îleri Dîvân-ı Temyîz-i Vilâyet-i Celîle-i Trabzon’da me’mûru hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eylediği sûretde sağîr-i mezbûr Zekeriyya hadd-i bülûğunu tecâvüz ve bi'n-nefs câmi‘-i şerîf-i mezkûrun hitâbet hizmetini îfâya iktidâr kesb edinceye değin mezbûr Ömer Efendi dâ‘îleri bilâ-kusûr îfâ-yı hizmet etmek üzre cihet-i mezkûre babası müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin mahlûlünden ber vech-i hasbî sağîr-i mezbûr Zekeriyya uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i lâmi‘u'n-nûr-i asefânelerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Haldoz Mahallesi ahalisinden olub li-ecli't-ticâre Balçık kazâsında ikāmet üzre olan İbrahim Reis oğlu Mahmud Yazıcı ibn İbrahim bin Memiş nâm kimesne tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden mahalle-i merkūmede sâkin sulbî kebîr oğlu Ahmed Rif‘at kasaba-i mezkûre

mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mîr-i mîrân-ı kirâmdan saadetlü el-Hâc Mehmed Memiş Paşa ibnu'l-merhûm Mahmud Ağa’nın vekîl-i müseccel-i şer‘îsi mahdûmları rif‘atlü Mehmed Mesud Bey mahzarında bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim babam mezbûr Mahmud Yazıcı’nın müvekkil-i müşârun ileyh zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden yirmi guruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezkûru müvekkil-i müşârun ileyhden taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olub mahallât-ı merkūmeden Kuvaroz Mahallesi’nde vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Nevruzoğlu Hâfız Hüseyin Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i Hacı Memiş’in tarlasıyla mahdûd dokuz numara ile murakkam tahmînen on kot mısır buğday tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden tapulu bir kıt‘a tarlasını bedel nâmıyla müvekkil-i müşârun ileyhden kabz eylediği dokuz bin guruş mukābelesinde müvekkil-i müşârun ileyhe ferâğ ve tefvîz edüb ve ferâğ-ı mezkûru mahallinde sâhib-i arz huzurunda ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı tapuya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine yedimde olub işbu tarih-i i‘lâm senesi Cemâziyelevvelinin yirmi dokuzuncu günü tarihiyle müverrah ve ol tarihde mezkûr Balçık kazâsı nâibi bulunan meveddetlü Mehmed Emin Rüşdi Efendi’nin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a vekâlet hücceti nâtık olduğu üzre beni tarafından nâib-i mûmâ ileyhin huzurunda ma‘kūd meclis-i şer‘de vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile gıyâbımda kabûlüme mevkūf vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb haber-i vekâlet bana vâsıl oldukda ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu vekîl-i mîr-i mûmâ ileyh Mehmed Mesud Bey’den bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-istintâk ol dahî cevâbında meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkilim müşârun ileyhin müvekkil-i mezbûr Mahmud Yazıcı’ya cihet-i merkūmeden el-yevm deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin müdde‘î-yi vekîl-i mezbûrun vekâlet müdde‘âsını inkâr edicek müdde‘î-yi merkūm Ahmed Rif‘at’den ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mezkûr Rize kazâsı kurâsından Mişona karyesi ahalisinden Zehiroğlu Yunus bin Hüseyin ve Zelikoğlu Abdülaziz bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd fi'l-hakîka müvekkil-i mezbûr Mahmud Yazıcı ibn İbrahim Reis bin Memiş nâm kimesne işbu sene-i hâlin güzerân eden Cemâziyelevvelinin yirmi dokuzuncu günü Balçık kazâsında nâib bulunan Mehmed Emin Rüşdi Efendi’nin huzurunda ma‘kūd meclis-i şer‘de yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mezkûr Kuvaroz Mahallesi’nde vâki‘ bâlâda hudûdu muharrer bir kıt‘a tarlasını bedel nâmıyla müvekkil-i müşârun ileyhden kabz eylediği dokuz bin guruş mukābelesinde müvekkil-i müşârun ileyhe ferâğ ve tefvîz edüb ve ferâğ-ı mezkûru mahallinde sâhib-i arz huzurunda ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı tapuya ve alacak hakkı olan yirmi guruşu dahî ahz u kabza ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine oğlu işbu Ahmed Rif‘at’i gıyâbında kabûlüne mevkūf tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl [ve] nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb bizi işhâd eylediğinde biz dahî vekâlet-i merkūmeyi mezbûr Ahmed Rif‘at’e i‘lâm eylediğimizde ol dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûl olmağın mûcebiyle ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen

lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[16a]
Kuliça karyesi sâkinelerinden Dervişoğlu kerîmesi ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i Ali bin Abdullah’ın tarafından vekâlet iddiâ eden Mollamustafaoğlu Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden mezbûre Fâtıma Hatun’un liebeveyn er karındaşı Osman bin müteveffâ-yi mezbûr Ali muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Salih oğlu Molla Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan hark ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yüz dirhem tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Süleyman oğlu Mustafa’nın tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd tahmînen yarım kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Dervişoğlu Hurşid’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i yine tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlalar müvekkilem mezbûrenin yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlaları olub tarlahâ-yı mahdûd-i mezkûrları bedel-i misilleriyle merkūm Osman’a bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve kabz-ı bedel mukābelesinde merkūm Osman’a bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve tasarrufu içün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğralı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne’den vürûduna değin me’mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû‘ tapu ilm u haberinin i‘tâsına bi'l-vekâle icâzet dahî vermemle ol vechile bedel-i mecmû‘-i merkūm yüz yetmiş beş guruşu merkūm Osman’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında bedel-i mezkûr üzre tarlahâ-yı mahdûd-i mezkûrları teferruğ eylediğini tav‘an ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun vekâlet müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Salih oğlu Mahmud bin Hüseyin ve Timurcuoğlu Temel bin Feyzi nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i i‘lâm Kazmaoğlu Yakub meclis-i şer‘de karındaşı Ahmed muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan yüz otuz beş guruşu hâlâ isterim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında seksen üç guruş deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ziyâde müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Ahmed tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi merkūm ziyâde müdde‘âsıyla merkūm Ahmed bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrârı olan meblağ-ı mezkûr seksen üç guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Ahmed ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 8 Şa‘bân sene 86

Mühr-i âcizânemin tatbîki olmak üzre işbu varakaya temhîr kılındı
Nâib-i nâhiye-i Kurâ-yı seb‘a
Fî 9 Şa‘bân sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Kal‘a Mahallesi’nde vâki‘ zikri âtî münâza‘un fîh olan mahall üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Hamzaçavuşoğlu el-Hâc Ahmed meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî münâza‘un fîh olan mahalle vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Hacıismailoğlu el-Hâc İsmail Efendi muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Hüseyin Efendi hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan kendi ağaçlığım ve bir tarafdan Zirhoğlu Hacı Osman Efendi’nin ağaçlığı ve tarafeyn mezbûr Hacı İsmail’in ba‘zen bağçe ve ba‘zen ağaçlığı ile mahdûd tûlen elli ve arzen beş bihesâb-ı terbî‘î ikiyüz elli zirâ‘ arz-ı mîrî kendi ağaçlığımın hudûdu dâhilinde yedimde mülküm olub merkūm Hacı İsmail Efendi ile beynimizde hudûd-i kadîme işbu muâyene olunan yamaç ta‘bîr olunur hendek iken merkūm Hacı İsmail Efendi hudûdunu tecâvüzle zikr olunan ikiyüz elli zirâ‘ mahalli zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub keff-i yedi matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında yamaç-ı mezkûrdan aşağı kendi mülküm olduğundan ve hudûd-i kadîme bulunduğundan ol vechile münâza‘un fîh olan ikiyüz elli zirâ‘ mahalli bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü def‘ sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân **[16b]** etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub yamaç ta‘bîr olunur hendeğin tahtından münâza‘un fîh olan mahallin bâlâsı tarafından hudûd vaz‘ ve ta‘yîn olunan mahâlden beynimizde hudûd i‘tibâr olunmak üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ merkūm Hacı İsmail Efendi’nin tarafına kalmış olan mikdâr-ı mu‘ayyeneye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūm Hacı İsmail Efendi’nin zimmetini ol dahî benim tarafıma kalmış olan mikdâr-ı mu‘ayyene-i ma‘lûmeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl edüb ol vechile def‘-i nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eyledik dedikde merkūm Hacı İsmail Efendi dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mûmâ ileyh hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Salandoz karyesi sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Mollaahmedoğlu Ali bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i

enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden Mollaahmedoğlu Osman bin Ali bin Ali sulbî sağîr oğulları Hüseyin ve Hasan ve sulbiyye-i kebîre kızı Zeliha Hatun'u terk ederek bin ikiyüz yetmiş iki senesinde vefât eylediği ba'dehû ibn-i mezbûr Hasan vâlidesi mezbûre Menşûre Hatun'u terk ederek bin ikiyüz yetmiş beş senesi evâhirinde vefât eylediği ba'dehû ibn-i mezbûr Hüseyin vâlidesi mezbûre Menşûre Hatun'u terk ederek mârru'z-zikr bin ikiyüz yetmiş beş senesi evâhirinde vefât eylediği bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî tarlaya müdâhalesi tahakkuk eden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan mezbûre Menşûre Hatun muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Tuzcu-zâde Tayyar Ağa ibnu'l-merhûm Abdülkadir Ağa hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi kendi tarlam ve taraf-ı râbi'i Akreboğulları Hüseyin ve İsmail ibney Ahmed bin Hüseyin'in müşterek tarlalarıyla mahdûd tahmînen kot ta'bîr olunur ölçek ile yarım ölçek yani iki buçuk kıyye mısır buğday tohumu isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun hayâtında bâ-tapu yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba'de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile karye-i mezkûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân her biri arazi-yi mîriyyeden sâir iki kıt'a tarlası dahî intikāl-i âdî ile seviyyen ve islâsen oğulları sağîrân-ı müteveffiyân-ı mezbûrân ile kızı mezbûre Zeliha Hatun'a intikāl etdikden sonra sağîrân-ı mezbûrân Hüseyin ve Hasan vech-i muharrer üzre birbirlerini müte'âkıben ba'de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâir iki kıt'a tarlalardan sülüsân hisse-i şâyi'aları intikāl-i âdî ile meccânen ve müstakillen vâlideleri mezbûre Menşûre Hatun'a intikāl etdikden sonra bin ikiyüz yetmiş yedi senesi evâilinde mezbûre Menşûre Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ol vakit kazâ-yı mezkûrda sâhib-i arz me'mûru bulunan kazâ-yı mezbûr müdîri Rikâb-ı Hümâyûn-ı Şâhâne kapucıbaşılarından rif'atlü Süleyman Ağa'nın ma'rifetiyle mezbûre Zeliha Hatun ile sâir iki kıt'a tarlaları beynlerinde bâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile diğer bir kıt'a tarla mezbûre Zeliha Hatun'un sülüs hissesine ve cesâmetli ve kıymetce makbûl ve zirâ'atce merğûb olan menzil altı tarlası mezbûre Menşûre Hatun'un sülüsân hissesine isâbet ve her biri hisse-i musîbelerini kabz ve tesellüm ve mezbûre Zeliha Hatun hisse-i musîbeleri olan tarlaları zabt ve tasarruf etmek üzre bâ-izn-i sâhib-i arzı hâvî işbu ibrâz eylediğim bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeyli Defterhâne mührüyle memhûr bir kıt'a tapu senedi nâtık olduğu üzre intikālen mutasarrıfe iken bin ikiyüz yetmiş yedi senesi Şa'bânu'l-mu'azzamının altıncı günü tarihiyle müverrah ve Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr olub tapu-yı mebrûz-i mezkûrun hâmişi nâtık olduğu üzre ol vakit kazâ-yı mezbûrede sâhib-i arz hükmünde me'mûr olan mûmâ ileyh Süleyman Ağa'nın huzurunda mezbûre Zeliha Hatun intikālen bâ-tapu mutasarrıfe olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ikiyüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb ol vechile tarla-yı müteferriğ-i sahîhim olmuşiken mezbûre Menşûre Hatun bigayr-i hak tasarrufuma mâni' olub müdâhaleden hâlî olmamağla suâl olunub müdâhale-i vâkı'asından men'ine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûre Menşûre Hatun dahî cevâbında sâlifü'z-zikr tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâir iki kıt'a tarla-yı müntakılelerini tarih-i mezkûrda me'mûr-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle sihâm-ı mezkûr üzre bâ-izn-i sâhib

[-i arz] iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile diğer bir kıt‘a tarla mezbûre Zeliha Hatun’un sülüs hissesine ve menzil altı tarlası kendi sülüsân hissesine isâbet ve her biri hisse-i musîbesini kabz ve mutasarrıflar olageldiklerini ve mezbûre Zeliha Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru tarih-i merkūmda bedel-i mezkûr üzre bâ-izn-i sâhib-i arz müdde‘î-yi merkūma ferâğ ve tefvîz eylediğini ve müdde‘î-yi merkūmun bi'l-cümle kelîmât-ı meşrûhasını meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin benim makbûzum olan menzil altı tarlası sülüsân hisseye noksan olduğunu âharı bana söylemekde olduğundan ol vechile müdde‘î-yi merkūmun tarla-yı müteferriğine müdâhale ederim deyü sûret-i def‘de îrâ[d] eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı mezbûre Menşûre Hatun’a ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Ali’ye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[17a]

Müftü mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mandevoğlu Abbas bin Mustafa bin Osman’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafize Hatun ibnet-i Mehmed ve babası mezbûr Mustafa ve sulbî kebîr oğlu İslam ve sulbî sağîr oğulları Osman ve Memiş ve Mehmed’e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûn Osman ve Memiş ve Mehmed’in mahmûdu'l-hâl olan velî-yi mücbirleri ve zevce-i mezbûre Hafize Hatun ile ibn-i kebîr-i mezbûr İslam’ın taraflarından zikri âtî ibrâ [ve] ikrâr ve takrîre vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olanan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân muhtar-ı mahalle Araboğlu Tahir bin Mustafa ve İhtiyâr Meclisi’nden Altıkubbeoğlu Zekeriyya bin Abdurrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan mezbûr Mustafa kasaba-i mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikr-i âtî emlâkdan velî-yi merkūmun südüs hisse-i şâyi‘asına şirâ’en bâ-hüccet-i şer‘iyye mâlik olan mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm el-Hâc Lahanaoğlu Hacı Hüseyin bin Yusuf muvâcehesinde bi'l-velâye ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mûrisim oğlum müteveffâ-yi mezbûr Abbas’ın terekesinden olub mahalle-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan mezbûr Hacı Hüseyin’in bağçesi ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile ittisâlinde ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin portakal ve eşcâr-ı sâireyi muhtevî bir kıt‘a mülk bağçe ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan muhtar-ı mezbûr Tahir’in ağaçlığı ve bir tarafdan Lahanaoğlu Ali’nin ağaçlığı ve bir tarafdan Hacıcevahiroğlu Mehmed’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlıkdan ben bundan akdem südüs hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile semen-i ma‘lûme-i mevkû‘a-i makbûza mukābelesinde mezbûr Hacı Hüseyin’e bâ-hüccet-i şer‘iyye bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm etmişidim bu def‘a menzil ve bağçe ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrları beynimizde bi'l-asâle ve bi'l-velâye bi't-terâdî iktisâm ve her birimiz hisse-i musîbe-i müfrezelerimizi kezâlik bi'l-asâle ve bi'l-

velâye ahz u kabz ve tesellüm eylediğimizden sonra her birimiz âharın hisse-i musîbe-i müfrezesine müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı râfi‘u'l-hisâm ile bi'l-asâle ve bi'l-velâye ibrâ ve iskāt ve yine her birimiz âharın ibrâsını asâleten ve velâyeten ber vech-i muharrer kabûl eyledik dediler dedikde merkūm Hacı Hüseyin dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr hurrire fi'l-yevmi's-sâbi‘ min şehr-i Ṣa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı nevâhisinden Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Komes karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Taşcıoğlu Temel bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarla ve eşcarlığa vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Mollamehmedoğlu Memiş bin Ahmed’in tarafından zikri âtî da‘vâya ve sulh ve ibrâya ve ikrâr ve takrîre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi sulbî kebîr oğlu Molla Ahmed muvâcehesinde müdde‘î-yi mezbûr Temel’in lieb er karındaşı Cevahir bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan kendi tarlam ve tarafeyn müvekkil-i mezbûr Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i Taşcıoğlu Ömer’in tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kıyye mısır buğday tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin ma‘lûmu's-sâk eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireler karındaşım hâzır-ı mezbûr Cevahir ile karındaşı müteveffâ Hasan’ın intikālen yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında müşâ‘an müştereken nısfiyyet üzre tarlaları ve irsen silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik kezâlik müşâ‘an müştereken nısfiyyet üzre mülkleri iken bin ikiyüz yetmiş iki senesi Şevvâlü'l-mükerreminin on sekizinci günü tarla-yı mahdûd-i mezkûr dahî eşcâr-ı müsmire-i mağrûse ile memlû kâffeten mülk olduğu hâlde karındaşım hâzır-ı mezbûr Cevahir ol vakit eşcârlığ-ı mahdûd-i mezkûrdan kendi nısf-ı hisse-i şâyi‘asıyla beraber karındaşı müteveffâ-yi mezbûr Hasan’ın nısf-ı hisse-i şâyi‘asını dahî bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde benimle karındaşım Süleyman ve yeğenim Abdülkadir’e bisafka-i vâhide bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde bizler dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra bey‘-i mezkûru karındaşımız mezbûr Hasan’a i‘lâm eylediğimizde ol dahî kendi nısf-ı hisse-i şâyi‘asının bey‘ini kabûl edüb mümeyyiz olmuşidi ol vechile mahall-i mahdûd-i mezkûr mülk-i müşterâ-yı sahîhimiz ve hakk-ı sarîhimiz oldukdan sonra mâlik ve mutasarrıf olagelürler iken derûnundan bir mikdâr eşcârını kat‘ ve ihrâc edüb ol vechile eşcârdan ârî olan mahalli dahî zabt ve tasarruf edegelürler iken çend seneden berû müvekkil-i mezbûr Memiş mahall-i mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub mahall-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm müvekkil-i mezbûr Memiş’e izâfetle vekîl-i merkūm Molla Ahmed’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü hâzır-ı mezbûr Cevahir’in

tasdîkiyle da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında mahall-i mahdûd-i mezkûra el-yevm müvekkil-i mezbûrun vaz‘-ı yedini ve mukaddem hâzır-ı mezbûr Cevahir ile karındaşı Hasan’ın intikālen ve müfrezen yedlerinde tarla ve mülkleri olduğunu ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin bin ikiyüz yetmiş altı senesi Muharremu'l-harâmın gurresinde hâzır-ı mezbûr Cevahir’in hisse-i musîbesi olub eşcârdan ârî olan mahalli hâzır-ı mezbûr Cevahir yüz elli guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde karye-i mezkûre ahalisinden Hacıoğlu Hüseyin bin Mustafa’ya bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl **[17b]** eyledikden sonra yevm-i ferâğ-ı mezkûrda mefrûğ-i mezbûr Hüseyin tarla-yı mezkûru bedel-i mezkûr üzre diyâr-ı âharda bulunan karındaşım Molla Mustafa’ya bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl eyledikden sonra karındaşım gāib-i mezbûr Molla Mustafa mutasarrıf olagelür iken bin ikiyüz yetmiş yedi senesi evâsıtında hâzır-ı mezbûr Cevahir’in karındaşı mezbûr Hasan bilâ-veled-i zükûr ve inâs ba‘de'l-vefât mahall-i mahdûd-i mezkûrdan hisse-i musîbesi olan eşcâr-ı müsmire-i mağrûse ile memlû olan bağçe hâzır-ı mezbûr Cevahir’e mevrûs oldukda hâzır-ı mezbûr Cevahir dahî tarih-i merkūmda mülk-i mevrûsu olan eşcârlığ-ı mezkûru bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz yirmi guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde karındaşım gāib-i mezbûr Molla Mustafa’ya bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile tarla ve emlâk-i mezkûru tarihden iki sene mukaddem karındaşım mezbûr Molla Mustafa diyâr-ı âhara azîmet üzre iken tarla ve ağaçlık-ı mezkûru bitarîki'l-âriye müvekkilim babam mezbûr Memiş’e îdâ‘ ve teslîm eylediğinde müvekkilim babam mezbûr Memiş dahî ber vech-i muharrer istîdâ‘ ve tesellüm ve kabûl etmişidi ol vechile yevm-i istîdâdan berû müvekkilim babam mezbûr Memiş tarla ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed eder deyü bundan akdem def‘e tasaddî eyledim ise de hakîkaten tarla ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru karındaşım gāib-i mezbûr Molla Mustafa tarih-i mezkûrlarda teferruğ ve iştirâ etmeyüb zikr olunan bin ikiyüz yetmiş altı senesi Muharremu'l-harâmının gurresinde tarla-yı mezkûru ve zikr-i mesbûk bin ikiyüz yetmiş yedi senesinde emlâk-i mezkûru bedel ve semen-i mezkûr üzre hâzır-ı mezbûr Cevahir’den bilâ-izn-i sâhib-i arz müvekkilim babam mezbûr Memiş iştirâ ve teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmiş ise de müdde‘î-yi mezbûr Temel zikr olunan bin ikiyüz yetmiş iki senesi Şevvâl-i mükerreminin on sekizinci günü mahall-i mahdûd-i mezkûr eşcâr-ı müsmire-i mağrûse ile memlû kâffeten mülk olduğu hâlde hâzır-ı mezbûr Cevahir kendine asâleten ve karındaşı müteveffâ-yi mezbûr Hasan’a vekâleten ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile müdde‘î-yi merkūm Temel ile karındaşı mezbûr Süleyman ve yeğeni Abdülkadir’e seviyyen bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde müdde‘î-yi mezbûr Temel ile şerîkleri mezbûrân Süleyman ve Abdülkadir ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile mahall-i mahdûd-i mezkûr zikr olunan bin [ikiyüz] yetmiş iki senesi Şevvâlü'l-mükerreminin on sekizinci gününden berû müdde‘î-yi mezbûr Temel ile şerîkleri mezbûrân Süleyman ve Abdülkadir’in seviyyen ve islâsen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olub müvekkilim babam mezbûr Memiş’in mahall-i mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhali ve hakkı kalmayub mahallinde müdde‘î-yi mezbûr Temel’e redd ü teslîmiyle ilzâm olmuşdur dedikde merkūm Temel dahî tasdîk ve kabûl eylediği

bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf

Kal‘a Mahallesi ahalisinden olub hâlâ Batum’da sâkin olan Sarıahmedoğlu Tahir Reis bin el-Hâc Ahmed bin Osman’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden mahallât-ı merkūmeden Hurtoz Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Gömükbaşoğlu Memiş Reis bin Ali nâm kimesne kasaba-i mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde merkūm Tahir Reis’in hâne ve tarlasına müste’ciren sâkin ve mâlik olan Köseoğlu Yusuf Ağa ibn Ahmed muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Tahir Reis’in merkūm Yusuf Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden yirmi guruş alacak hakkı olub alacağı olan meblağ-ı mezkûru medyûn-ı mezbûr Yusuf Ağa’dan ahz u kabz ve silk-i mülk-i sahîhinde münselik olan mezkûr Kal‘a Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan Karoğlu Memiş’in bağçesi ve bir tarafdan Tüfenkcioğlu Ahmed Efendi’nin tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile bâ-tapu yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda ve hudûd-i mezkûr dâhilinde olan iki evlik tarlasını dahî semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey‘ ve ferâğa ve kabz-ı bedel ve semene ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Yusuf Ağa’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkil-i mezbûr Tahir Reis’e meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin vech-i meşrûh üzre vekâletleri ma‘lûmum değildir deyü inkâr edicek müdde‘î-yi mezbûr Memiş Reis ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Ruspa karyesi ahalisinden Abdurrahman oğlu Salih bin Mustafa mezkûr Hurtoz Mahallesi ahalisinden Gençalioğlu Haşim bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mapavri nâhiyesi kurâsından Latum karyesi sâkinelerinden Dervişoğlu kerîmesi ma‘rifetü'z-zât Emetullah Hatun ibnet-i Mehmed bin Ömer’in tarafından vekâlet iddiâ eden liebeveyn er karındaşı Süleyman bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclisi De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûr **[18a]** sâkinlerinden Dervişoğlu Mustafa bin diğer Süleyman muvâcehesinde mezbûr Mustafa’nın liebeveyn er karındaşı Abdülaziz hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb <müvekkilem edüb> müvekkilem karındaş-ı mezbûre Emetullah’ın merkūm Mustafa zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘[î] den on guruş alacak <olan> hakkı olub alacağı olan meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Mustafa’dan ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve benimle nısfiyyet üzre intikālen yedimizde ve dâhil-i havza-i

tasarrufumuzda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Ustaosmanoğlu Tahir’in tarlası ve bir tarafdan Gürcüoğlu Kasım’ın tarlası ve bir tarafdan yine merkūm Tahir’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarladan kendi nısf-ı hisse-i şâyi‘asını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda merkūm Mustafa ile karındaşı hâzır-ı mezbûr Abdülaziz ve diğer karındaşları Mahmud ve Haşim kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve i‘tâ-yı tapuya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Mustafa’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Mustafa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden zimmetinde mezbûre Emetullah Hatun’a meblağ-ı mezkûr on guruş deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin müdde‘î-yi merkūmun vech-i meşrûh üzre olan müdde‘âsı ma‘lûmum değildir deyü hâzır-ı mezbûr ile ma‘an inkâr edicek müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Fuzulioğlu Molla Ömer bin Abdullah ve Köribrahimoğlu İlyas bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhasına ba‘de'l-hükm ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Kal‘a Mahallesi ahalisinden olub hâlâ Batum’da sâkin Sarıahmedoğlu Tahir Reis ibnu'l-Hâc Ahmed bin Osman’ın tarafından zikr-i âtî vechile bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahallât-ı merkūmeden Hurtoz Mahallesi ahalisinden Gençalioğlu Haşim bin Mustafa Verut karyesi ahalisinden Abdurrahman oğlu Salih bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâlete hükm-i şer‘î lâhik olan mezkûr Hurtoz Mahallesi ahalisinden Gömükbaşoğlu Memiş Reis bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zikri âtî menzile müste’ciren sâkin olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Köseoğlu Yusuf Ağa bin Molla Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin müvekkil-i mezbûr Tahir Reis’in silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu kasaba-i mezkûr emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd zeyli Emlâk İdâresi mührüyle memhûr olan bir kıt‘a matbû‘ ilm u haber müfâdından müstefâd olan mezkûr Kal‘a Mahallesi’nde vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Tüfenkcioğulları Ahmed Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i Karoğlu Memiş’in bağçesiyle mahdûd onbirinci numara ile murakkam müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzili bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçbin beşyüz guruşa müste’cîr-i mezbûr Yusuf Ağa’ya bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç bin beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Yusuf Ağa’nın yedinden tamâmen ve kâmilen bi'l-vekâle ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda müvekkilim merkūm Tahir Reis’in aslâ ve kat‘â alâka ve medhali ve hakkı

kalmayub mezbûr Yusuf Ağa'nın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86
Şuhûdu'l-hâl
Müfti-yi kazâ fezâletlü el-Hâc Hasan Efendi
De'âvî mümeyyizinden Azmi Efendi
De'âvî mümeyyizinden Hacı Mehmed Ağa
Lazoğlu Osman Reis
Mamâti Ahmed Alemdar
Muhzır Cafer Ağa
Muhzır Derviş Ağa
ve ğayruhum

[18b]
Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki
Rize kazâsı kurâsından Malpet karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Asiye Hatun ibnet-i Ali meclis-i şer'de zevc-i mutallakı işbu bâ'is-i i'lâm Sağuroğlu Ahmed bin Hüseyin muvâcehesinde bundan akdem merkūm Ahmed ile hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken merkūm Ahmed diyâr-ı âharda olduğu hâlde ben takdîr-i nafaka etdirmeksizin bilâ-emr havâyicim içün âharına dokuzyüz guruş medyûn olmamla mücerred ol vakit merkūmun taht-ı nikâhında bulunduğum cihetle medyûn bulunduğum meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîme merkūm Ahmed'e cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince müdde'iyye-i mezbûre cebr da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ahmed bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' merkūm Ahmed'e suâl dahî tevcîh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu fî 14 Şa'bân sene 86

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Şimadiyoz karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Mollamustafaoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûr ahalisinden olub zikri âtî tarlaya vaz'ı [yedi] alâ vech-i şer'î sâbit ve derûn-i arz-ı hâl-i mezkûrda ismi mestûr olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Bıyıklıoğlu Süleyman bin Memiş muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi Mahmud hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûr Süleyman'ın tarlası ve bir tarafdan Şeralioğlu Yusuf'un tarlası ve bir tarafdan meşelik ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarla intikālen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam iken bin ikiyüz seksen üç senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin altıncı günü ben sağîr olduğum hâlde tarla-yı mahdûd-i mezkûru sekizyüz yirmi beş guruşa merkūm Süleyman'a bâ-re'y-i

sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra bedel-i mezkûrdan yüz guruşu bana def‘ u teslîm etmiş ise de hîn-i ferâğda sağîr olduğum cihetle ferâğ-ı mezkûrun adem-i sıhhatine binâen makbûzu olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu yedimden ahz birle tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Süleyman’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin tarih-i mezkûrda müdde‘î-yi merkūm Ahmed bülûğunu ol vakit sâhib-i arz hükmünde kazâ-yı mezbûrda me’mûr olan mezbûr müdîr el-Hâc Bekir Rauf Ağa’nın huzurunda meclis-i ma‘kūdda ikrâr ve i‘tirâf ederek ol vechile cüssesinin bülûğa tahammülü bulunduğu ve sinnen ve ikrârıyla bülûğu sâbit olduğu cihetle mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru sekizyüz yirmi beş guruş bedel mukābelesinde işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a matbû‘ tapu ilm u haberi nâtık olduğu üzre ferâğ-ı mu‘ayyene-i kat‘î ile bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra bedel-i mezkûr sekizyüz yirmi beş guruşu dahî tamâmen ve kâmilen müdde‘î-yi merkūm Ahmed’e def‘ u teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer bi't-tamâm ve'l-kemâl yedimden ahz u kabz eyledi deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Süleyman ber vech-i muharrer def‘ini her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ahalisinden Pendazoğlu Halid Efendi ibn Mehmed ve Pendazoğlu Reşid bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ve lâyıkı vechile ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Ahmed da‘vâ-yı mezkûreleriyle merkūm Süleyman bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fî 13 Şa‘bân sene 286

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Malpet karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Asiye Hatun ibnet-i Ali meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden zevc-i mutallakı işbu bâ‘isu'l-kitâb Sağuroğlu Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed zevc-i dâhilim olub el-yevm bir talak-ı bâyin ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an üçyüz guruşu tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eyledikde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden zevc-i mutallakım merkūm Ahmed’in <ve> zimmetini ol dahî kezâlik hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fî 14 Şa‘bân sene 286

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı nevâhisinden Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Komes karyesi ahalisinden Mollamehmedoğlu Memiş bin Ahmed’in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi sulbî kebîr oğlu Molla Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarîke zabt ve vaz‘-ı yedi **[19a]** alâ vech-i şer‘î sâbit olan Taşcıoğlu Temel bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn mezbûr Temel’in tarlası ve bir tarafdan müvekkilim babam mezbûr Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen yüz elli ve arzen dört bihesâb-ı terbî‘î altıyüz zirâ‘ mahâlden kasarhâneye ve mahâll-i sâireye hayvânâtı ile mürûr u ubûr etmek üzre müvekkilim babam merkūm Memiş’in mine'l-kadîm tarîk-i hâssı olub ol vechile kadîminden berû evlâd ü iyâli ve devâbb-ı mevâşîleriyle mürûr u ubûr edegelmişiken şimdi mezbûr Temel müvekkilim babam mezbûr Memiş’i mürûr u ubûrdan men‘ ve tarîk-i mezkûru zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub kadîmi vechile devâbb-ı mevâşîleriyle mürûr u ubûr etmek üzre tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müvekkilim babam merkūm Memiş’e izâfetle bana redd ü teslîm merkūm Temel’e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müvekkil-i mezbûr Memiş’e izâfetle müdde‘î-yi vekîl-i mezbûr Molla Ahmed’e redd ü teslîmiyle merkūm ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fî 11 Şa‘bân sene 86

Andon karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Tenzile Hatun ibnet-i Yusuf meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde zevc-i muhâlı‘ı Dişlioğlu Haşim bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Haşim ile hâlâ zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzır bi'l-meclis sulbî sağîr oğlu Ömer’in asla malı olmayub muhtâc olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr Haşim üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâyet meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i a‘le'l-kitâb *-refe‘a kadrehû Mevlûhu'l-vehhâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr<ân> içün babası mezbûr Haşim üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm on beş para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Haşim üzerine rucû‘a mezbûre Tenzile Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Andon karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Tenzile Hatun ibnet-i Yusuf meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde yine karye-i merkūme ahalisinden zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Dişlioğlu Haşim bin Molla Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Haşim zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumuzda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl ancak hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Haşim dahî mezbûre Tenzile Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşruhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Betroz karyeli bâ‘isu'l-i‘lâm Puşuroğlu Yakub Reis meclis-i şer‘de zevce-i mutallakası Rukiye Hatun muvâcehesinde malımdan olub mecmû‘u yüz kırk altı guruş kıymetlü bir aded zincir ve bir aded kazma ve bir aded nuhâs tâbe ve bir aded nuhâs kazğan ve bir aded tahra [ve] sandık ve bir aded ilm u hâl kitâbı ve bir aded kelâm-ı kadîm ve bir aded tapu ilm u haberi ve beşik semeninden sekiz guruşumu fuzûli mezbûre kabz etmekle meblağ-ı mezkûr sekiz guruş ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler mevcûd ise a‘yânını müstehlek ise ba‘de's-subût kıymetlerini taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bitamâmihâ ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr sekiz guruş ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerin aynen müdde‘î-yi merkūm Yakub Reis’e edâsıyla mezbûre Rukiye Hatun ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Şa‘bân sene 86

Betroz karyesi ahalisinden Puşuroğlu Yakub Reis meclis-i şer‘de zevce-i mutallakası ma‘rifetü'z-zât Rukiye Hatun muvâcehesinde malımdan olub mecmû‘u yüz seksen beş guruş kıymetlü dört kıyye iplik ve bir aded yorgan ve bir aded kilim ve bir aded kaput ve bir aded aba ve bir aded şal şalvarını mezbûre Rukiye Hatun fuzûli kabz etmekle suâl olunub mevcûd ise a‘yânını müstehlek ise ba‘de's-subût kıymetlerini hâlâ teleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında aba ile şal şalvarını inkâr mâ‘adâyı ikrâr lâkin mezkûr ipliği kendüsünün evlâdlarına sarf edüb ve mezkûr yorgan ve kilim ve kaputu hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile bana hibe ve teslîm ben dahî ber vech-i muharrer ittihâb ve tesellüm ve kabûl edüb ol vechile mülk-i mevhûblarımdır deyü eylediği def‘ini müdde‘î-yi merkūmun inkârına binâen dâfi‘a-i mezbûre def‘-i mezkûrunu isbâtdan âcize bi't-taleb bi'l-muvâcehe müdde‘î-yi merkūma yemin teklîf olundukda ol dahî yeminden nükûl etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm zikr olunan yorgan ve kilim ve kaput mutâlebesiyle mezbûre Rukiye Hatun bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ mezbûrenin inkârı olan mezkûr aba ve şalvar içün müdde‘î-yi merkūm isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi merkûm

aba ve şalvar mutâlebesiyle mezbûre **[19b]** Rukiye Hatun bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunub mâ‘adâ iplik da‘vâsından dahî müdde‘î-yi merkūm Yakub Reis meccânen fâriğ olduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Betroz karyeli Puşuroğlu Yakub Reis meclis-i şer‘de Hurtoz mahalleli bâ‘isu'l-i‘lâm Karavinoğlu Kâmil Efendi muvâcehesinde bundan on sekiz sene mukaddem merkūmun hemşîresini tezevvüc edicek olduğum esnâda başlık olarak malımdan merkūma edâ ve teslîm eylediğim ikiyüz yetmiş beş guruş ile bir sene mukaddem ikrâz eylediğim yüz elli guruş ki cem‘an dörtyüz yirmi beş guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında ikiyüz yetmiş beş guruşu inkâr diğer yüz elli guruşu ikrâr lâkin bundan akdem merkūmun emriyle hânesine sarf eylediğim yüz elli guruşu dahî ba‘dehû müdde‘î-yi merkūm tasdîk ederek ana mahsûben bana edâ eyledi deyü eylediği def‘ini müdde‘î-yi merkūm tav‘an ikrâr etmeğin meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun mutâlebesiyle merkūm Kâmil Efendi’ye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub mâ‘adâ ikiyüz yetmiş beş guruş için merkūm Kâmil Efendi ile bir kazâda sâkin olub kendüsîçün da‘vâ mümkün iken da‘vâ etmeyüb on sekiz sene müddet bilâ-özr-i şer‘î sükût etmiş olduğunu mu‘terif iken bu misillü da‘vânın bilâ-emr-i sultân istimâ‘ından hükkâm-ı kirâm memnû‘lar olduğunu müdde‘î-yi merkûm ba‘de't-tefhîm mûcebince ikiyüz yetmiş beş guruşun mutâlebesiyle merkūm Kâmil Efendi’ye mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 21 Şa‘bân sene 86

Hama karyesinden zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı bâ‘isu'l-i‘lâm Aliağaoğlu Yusuf muvâcehesinde malımdan olub zevc-i mutallakım fuzûli kabz eylediği mecmû‘u altıyüz kırk guruş kıymetlü bir aded sandık ve bir aded gümüş hamâil ve bir aded döşek çarşab ve altı aded beyaz gömlek ve dört aded uçkur ve iki aded yağlık ve altı aded gümüş altılık ve on aded gümüş düğme ve bir aded gümüş yüzük ve bir aded diğer gümüş sağîr hamâil ve bir kıyye iplik ve bir re’s inek mevcûd ise a‘yânını müstehlek ise ba‘de's-subût kıymet-i mezkûrelerini hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde‘iyye-i mezbûre ber vech-i muharrer müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlibe olmamağla mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yusuf bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 19 Şa‘bân sene 86

Hama karyesi sâkinelerinden zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Aliağaoğlu Yusuf muvâcehesinde merkūm Yusuf zevc-i dâhilim olub el-yevm talak-ı bâyin ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan dörtyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile yüz elli guruş mehr-i mu‘accel ve nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm için bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an altıyüz elli guruşdan mukaddem mehr-i mu‘accel-i mezkûrdan doksan guruşunu bana def‘ u teslîm bâkî beşyüz altmış guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde‘iyye-i mezbûreyi tatlîkini ve mehr-i mü’eccel-i mezkûrdan ancak ikiyüz elli guruş ile mehr-i mu‘accel yüz elli guruşu ve nafakasından

yüz guruş ki cem‘an beşyüz guruş hakkını ikrâr mâ‘dâyı inkârından başka mehr-i mu‘accel-i mezkûr yüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a îfâ ve teslîm eyledim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr evvelâ müdde‘iyye-i mezbûreden ziyâde müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Yusuf ba‘de't-tahlîfi'ş-şer‘î mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre ziyâde müdde‘âsıyla zevc-i merkūm Yusuf bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ merkūm Yusuf ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye adl <adl> u makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Aliağaoğlu İsmail bin Osman ve Fitozoğlu Mehmed bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre mehr-i mu‘accel-i mezkûrun altmış guruş ziyâde mutâlebesiyle mezbûr Yusuf bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub mezbûr Yusuf’un ikrârıyla lâzım gelen üçyüz elli guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a edâsıyla mezbûr Yusuf ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 19 Şa‘bân sene 86

Atyanoz karyesinden ma‘rifetü'z-zât Gül‘ıraz Hatun meclis-i şer‘de zevc-i dâhili Karaosmanoğlu Mehmed muvâcehesinde malımdan olub zevcim merkūm fuzûli kabz eylediği seksen guruş kıymetlü bir aded çarşab ile bir aded gezi entâre yüz seksen guruş kıymetlü ki cem‘an ikiyüz altmış guruşluk eşyâlarım mevcûd ise aynlarını müstehlek ise ba‘de's-subût kıymetlerini taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında entâre-i mezkûru yüz seksen guruşa âhara bey‘ini ve çarşabın hâlâ mevcûd olduğunu tav‘an ikrâr etmeğin mûcebince çarşab-ı mezkûru aynen ve entâre-i mezkûrun kıymeti olan meblağ-ı mezkûr yüz seksen guruşun müdde‘iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūm Mehmed ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Şa‘bân sene 86

Mağloz karyeli Paliçoğlu İsmail Kotiloğlu Mehmed Ali’den da‘vâ eylediği doksan guruşdan bi't-terâdî altmış dört guruşa sulh ve ibrâ olub bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Şa‘bân sene 86

[20a]
Derûn-i hüccet-i şer‘îde muharreru'l-ism el-Hâc Rûşen ibnu'l-müteveffâ el-Hâc Mahmud Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu ba‘isü'l-hâmiş el-Hâc Arif Ağa ibnu'l-merhûm Tahir Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub derûn-i hüccet-i şer‘iyye-i mezkûrede tahdîd ve beyân ve tavsîf ve ayân olunan Babik Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan Çakmakçı İbrahim Usta’nın tarlası ve bir tarafdan Emirahmedoğlu el-Hâc Ahmed Ağa’nın ağaçlığı ve bir tarafdan Gürgenlioğlu Kâmil’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd ma‘lûmu's-sâk bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruşa mûmâ ileyh el-Hâc Arif Ağa’ya bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu müşterî-yi mûmâ ileyh el-Hâc Arif Ağa’nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı

mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mûmâ ileyh el-Hâc Arif Ağa’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Leroz Amrud karyesi ahalisinden Küçükislamoğlu Hurşid bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden liebeveyn ammisi işbu bâ‘isu'l-kitâb Memiş Alemdar bin Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan dağ ve bir tarafdan tarîk ve bir tarafdan kendi tarlam ve taraf-ı râbi‘i ammim mezbûr Memiş Alemdar’ın bana bey‘ eylediği mâbeyn odasıyla mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilden nısf-ı hisse-i müfreze-i ma‘lûmemi bi'l-cümle[ti] mâşiyetimle ve yahviye tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yediyüz elli guruşa ammim mezbûr Memiş Alemdar’a bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yediyüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d nısf-ı menzil-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub ammim müşterî-yi mezbûr Memiş Alemdar’ın mülk-i meşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr malîk ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Leroz Amrud karyesi ahalisinden Küçükislamoğlu Memiş Alemdar bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden birâderi oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Hurşid bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk ve bir tarafdan mezbûr Hurşid’in şirâ’en mülküm olan nısf-ı menzil ve taraf-ı râbi‘i mezbûr Hurşid’in tarlasıyla mahdûd iki bâb mülk mâbeyn odasını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yediyüz elli guruşa mezbûr Hurşid’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yediyüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen mezbûr Hurşid’in yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d oda-yı mahdûd-i mezkûrlarda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Hurşid’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Setoz karyesinden Hanife Hatun meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism kāim pederi Mağriblioğlu Kürt Mustafa muvâcehesinde bundan dokuz sene mukaddem zevcim asâkir-i şâhâneye azîmet üzre iken malından olub karye-i

mezkûrede vâki‘ ma‘lûmu'l-hudûd bir kıt‘a sağîr menzilini ben sâkin olmak üzre bana i‘âre ve teslîm etdikden sonra asâkir-i şâhâneye gidüb ben dahî sâkine olmakda iken kāim pederim mezbûr Mustafa beni kendi ederek müsta‘îren yedimde olan menzili hedm u telef edüb şimdi beni kendi hânesine dahî sâkin etdirmemek üzre dâimâ kendüsü ve nâmahrem olan diğer oğulları beni iz‘âc etmekde olmağla suâl olunub menzil-i münhedimeyi ke'l-evvel mesken-i şer‘î olarak inşâ edüb beni iskân etmek ve zevcim asker-i merkūmun vürûduna değin beni infâk ve iksâ etmek üzre kāim pederim mezbûr Mustafa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer‘de bitamâmihâ ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince asker-i merkūmun zuhûruna değin müdde‘iyye-i mezbûreyi sâkin etdirmek üzre ke'l-evvel mesken-i şer‘î olarak menzil-i mezkûru inşâ ile mezbûreye teslîmiyle kendüsünü dahî infâk ve iksâ ile merkūm Kürt Mustafa ilzâm olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 23 Şa‘bân

[20b]
Mirakaloz karyesi ahalisinden Karamahmudoğlu İbrahim Ağa ibn Mustafa Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden sulbî kebîr oğulları işbu bâ‘isû'l-kitâb Ömer ve Arif ve Cafer nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı erba‘ası kendi tarlam ile mahdûd ve kerpiç dîvâr ile muhât müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin portakal ma‘a limon ve eşcâr-ı sâire-i mağrûseyi şâmil bir kıt‘a mülk bağçemi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile üç bin guruşa oğullarım mezbûrûn Ömer ve Arif ve Cafer’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâken iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üç bin guruşu oğullarım müşterûn-ı mezbûrûnun yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûr<e>da benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğullarım müşterûn-ı mezbûrûn Ömer ve Arif ve Cafer’in seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Liparit karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i sâbıkı Morioğlu Hasan bin Ahmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Hasan ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıla ve benden mütevellîde hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzıratun bi'l-meclis sulbiyye-i sağîre kızı Miyase’nin asla malı olmayub muhtâce olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr Hasan üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i a‘le'l-kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîre-i

mezbûre içün babası mezbûr Hasan üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm yirmişer para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Hasan üzerine rucû'a mezbûre Fâtıma Hatun'a izin vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Liparit karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı işbu bâ'isu'l-kitâb Morioğlu Hasan bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Hasan zevc-i dâhilim olub işbu tarih-i vesîkada[n] üç ay mukaddem iki talak ile beni tatlîk edüb iddetim münkaziyye olduğu cihetle nafakam sâkıt olub ancak zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan yüz guruş mehr-i mü'eccel hakkım ile merkūm Hasan ile hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken merkūm Hasan'ın firâşından hâsıla ve benden mütevellîde hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan sulbiyye-i sağîre kızı Miyase'nin nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr Hasan üzerine rucû'a kadr-i ma'rûf idüği bâ-ihbâr mütehakkak ve terâdî-yi tarafeyn olduğu hâlde bâ-hüccet-i şer'iyye takdîr olunan beher mâh on beş guruş nafaka-i mukaddere-i mefrûza terâküm etdikçe mahsûbu olmak üzre bu defa altı aded yüzlük Osmanlı lirasından altıyüz seksen dört guruş ki cem'an yediyüz seksen dört guruşu işbu meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim dedikde merkūm Hasan dahî mezbûre Fâtıma Hatun'u sâdıra olan cemî' kelîmât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlîs ve'l-'ışrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kofin karyesi ahalisinden sâhib-i arz- hâl Uzunhasanoğlu Hasan bin Durmuş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden ve kur'a bakâyâsından olub zikr-i âtî münâza'un fîh olan nısf-ı tarla-yı müfrezeye vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism sulbî kebîr oğlu Durmuş muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn ırmak ve bir tarafdan Uzunhasanoğlu Memiş'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot mısır buğday tohumu isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam iken işbu tarih-i i'lâmdan üç sene mukaddem tarla-yı mahdûd-i mezkûrun **[21a]** vasatında olan ferahtar ta'bîr olunur çitden hudûd ve alâmet-i fâsıla vaz'ıyla bâlâsını ifrâz ve tefrîk ve diğer oğlum fâriğ olmak üzre yedimde ibkā mâ'adâ esfelde olan nısf-ı hisse-i müfrezeyi bin beşyüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile oğlu mezbûr Durmuş'a bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra ifrâz ve yedime îfâ eylediğim bâlâda olan nısf-ı hisse-i müfreze-i mezkûru dahî oğlum mezbûr Durmuş tapu temessüküne dâhil ederek fuzûli zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub ferahtar-ı mezkûrdan yukaru olan nısf-ı hisse-i müfreze-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde

me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm oğlum mezbûr Durmuş’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Durmuş dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince sâlifü'z-zikr çit-i mezkûrun bâlâsında olan nısf-ı hisse-i müfreze-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle babası müdde‘î-yi merkūm Hasan’a redd ü teslîmiyle mezbûr Durmuş ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ṣa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Atyanoz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-[i‘]lâm Menaroğlu İbrahim bin Halid nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden yine Menaroğlu Receb bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Zeyneb bint-i müteveffâ Hüseyin hâzıra olduğu hâlde üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz yetmiş bir senesi Ṣa‘bânu'l-mu‘azzamının gurresinde benimle hâzıra-i mezbûre Zeyneb hâl-i sebâvetlerimizde iken mezbûre Zeyneb’in velî-yi mücbiri bulunan babası müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin bin müteveffâ Mustafa nâm kimesne kızı hâzıra-i mezbûre Zeyneb’i yüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit benim dahî velî-yi mücbirim bulunan babam mezbûr Halid benim içün hâzıra-i mezbûre Zeyneb’i bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile hâzıra-i mezbûre Zeyneb zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâm oldukdan sonra ba‘de'l-bülûğ beynimizde bi'd-defaât halvet-i sahîha dahî vâki‘ olmuşiken şimdi nefsini merkūm Receb’e teslîm emelinde olmağla suâl olunub îcâb-ı şer‘îsinin icrâsı matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Receb dahî cevâbında müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer müdde‘âsını hâzıra-i mezbûre ile ma‘an inkârlarından başka bin ikiyüz yetmiş senesi Ṣa‘bânu'l-mu‘azzamının gurresinde benimle hâzıra-i mezbûre Zeyneb hâl-i sebâvetlerimizde iken hâzıra-i mezbûre Zeyneb’in velî-yi mücbiri bulunan babası müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin kızı hâzıra-i mezbûre Zeyneb’i ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit benim dahî velî-yi mücbirim bulunan babam mezbûr Ali benim içün hâzıra-i mezbûre Zeyneb’i bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâm olduğundan nefsini bihakkın bana teslîm dâ‘iyyesindedir deyü hâzıra-i mezbûre Zeyneb’in tasdîkiyle ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr merkūm Receb’den ber vech-i muharrer tarih-i esbak ile müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre müdde‘î-yi merkūm İbrahim adem-i ilmine ba‘de't-tahlîfi'ş-şer‘î mûcebince merkūm Receb hâzıra-i mezbûre Zeyneb’in tasdîkiyle olan da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm İbrahim bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ müdde‘î-yi merkūm İbrahim ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan kurahâ-yı merkūmeden Harvel karyesi ahalisinden zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Tüylioğlu Salih bin Mahmud ve Süleymanoğlu Ömer bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre

isbât etmeğin mûcebince nefsini zevci müddeʿî-yi mezbûr İbrahim'e teslîm ve muʿâmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd etmek üzre mezbûre Zeyneb'e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine iʿlâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ʿışrîn min şehr-i Şaʿbâni'l-muʿazzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Leroz Amrud karyesi ahalisinden Küçükislamoğlu Ali bin Memiş nâm kimesne oğlunun oğlu Hurşid bin müteveffâ Mustafa hâzır olduğu hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i Deʿâvî aʿzâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şerʿ-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikr-i âtî tarlaya vazʿ-ı yedi alâ vech-i şerʿî sâbit olan sulbî kebîr oğlu Memiş muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye daʿvâlarını istimâʿ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî meʿmûr buyurulan kazâ-yı mezbûr **[21b]** kāim-i makāmı rifʿatlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şerʿîsi İsmail oğlu Mahmud hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâkiʿ bir tarafdan Ömer Dayı'nın tarlası ve bir tarafdan Mehmed bin Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan cebel ve taraf-ı râbiʿi nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen üç kot tohum istiʿâb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıtʿa tarla intikālen ve müstakillen tarlam olduğundan otuz seneden berû tarla-yı mahdûd-i mezkûru oğlum mezbûr Memiş'in muvâcehesinde zabt ve tasarruf edüb hatta bin ikiyüz seksen iki senesi Rebîulâhirin dakuzuncu günü tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan bir mikdârını hafîdim hâzır-ı mezbûr Hurşid'e ferâğ etmek üzre oğlum mezbûr Memiş ile tarla-yı mahdûd-i mezkûrun bir tarafdan tahmînen iki kıyye mısır tohumu istiʿâb eder bir mikdâr mahallini ifrâz ve tefrîk ve tahdîd ederek bedel-i maʿlûme-i makbûza mukābelesinde ferâğ-ı muʿteber-i katʿî ile hafîdim hâzır-ı mezbûr Hurşid'e bâ-maʿrifet-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmişiken şimdi tarla-yı mahdûd-i mezkûrun cümlesini oğlum mezbûr Memiş müstakillen zabt ve vazʿ-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me'mûru maʿrifetiyle mahall-i müfrez-i mezkûru hafîdim hâzır-ı mezbûr Hurşid'e ve yedimde îfâ eylediğim mâʿadâyı bana redd ü teslîm oğlum mezbûr Memiş'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü hâzır-ı mezbûr Hurşid'in tasdîkiyle maʿan baʿde'd-daʿvâ ve's-suâl merkūm Memiş dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr intikālen ve müstakillen babam müddeʿî-yi mezbûr Ali'nin yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası olduğunu ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış senesi evâsıtında babam müddeʿî-yi mezbûr Ali tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i maʿlûme-i makbûza mukābelesinde bâ-maʿrifet-i sipahi bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl etdikden sonra tasarufum içün izn-i sipahiyi hâvî yedimde bulunan bir kıtʿa sipahi temessükü nizâmı vechile tebdîl ve cânib-i mîrîden yedime iʿtâ olunan bin ikiyüz seksen senesi Rebîulâhirin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah ve bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeyli Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr işbu ibrâz eylediğim bir kıtʿa tapu temessükü nâtık olduğu üzre tarla-yı müteferriğim olmuşiken fâriğ babam olduğu cihetle tarih-i teferruğum olan mârru'z-zikr bin ikiyüz altmış senesi evâsıtında beni ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru baʿzen fâriğim babam müddeʿî-yi mezbûr Ali bizzât kendüsü ve baʿzen emr u icâzetiyle ben zabt ve tasarruf etmiş isek de mücerred izn-i sipahi ile teferruğ etmemle öyle olıcak tarla-yı mahdûd-i mezkûru zabt ve tasarruf etmek üzre vazʿ-ı yed ederim deyü müddeʿî-yi merkūm Ali'nin inkârına mukārin merkūm Memiş sûret-i defʿde îrâd eylediği kelâm defʿe sâlih cevâb-ı şerʿî olmayub

mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle mahall-i müfrez-i mezkûru hâzır-ı mezbûr Hurşid’e ve mâ‘adâyı müdde‘î-yi merkūm Ali’ye redd ü teslîm merkūm Memiş’e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Filandoz karyesi ahalisinden Satıroğlu Hüseyin bin Ali bin Mustafa’nın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Hacıtataroğlu Yunus bin Hacı Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkil-i merkūmun liebeveyn er karındaşı diğer Yunus bin müteveffâ-yi mezbûr Ali muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Hüseyin’in karındaşı mezbûr diğer Yunus zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olub karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Kocokdıroğlu İbrahim’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i Satıroğlu Molla Ahmed’in tarlasıyla mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlasını dahî bedel-i misliyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile tâlibine ferâğ ve tefevvüz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu kezâlik kendüye irsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr diğer Yunus’dan hâlâ bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden mezbûr Hüseyin’e meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âlarını inkâr edicek müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Karahasanoğlu Şakir bin Yusuf ve Metonunoğlu Salih bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[22a]
Kurilozlu zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun zevc-i dâhili Çolakoğlu Temel’den lâbise olmak üzre taleb eylediği bir aded basma anteri ile bir peştamal ve bir basma kısalığı merkūm Temel îfâ etmek üzre taahhüd etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 25 Şa‘bân sene 86

Mirakaloz karyesi ahalisinden Karamahmudoğlu İbrahim Ağa ibn Mustafa Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb sulbî kebîr oğlu Abdülhamid Ağa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i

âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn kendi tarlam ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil-i cedîd ile sâkin olduğum karye-i mezkûrede vâki‘ ……. bağçesinin derûnunda cânib-i şarkda çeşmenin üzerinde bir aded kebîr portakal ağacımı bicümleti [mâşiyetimle] ve yahviye tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile bin guruşa oğlum mezbûr Abdülhamid Ağa’ya bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Abdülhamid Ağa’nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ma‘a arsa menzil-i cedîd-i mahdûd-i mezkûr ile mezbûr portakal ağacında benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Abdülhamid Ağa’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Tahakkuk-ı özr-i şer‘îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânın [mahallinde] ketb u tahrîrîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi’nde kâin Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa’nın hânesine varub Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden fütüvvetlü Azmi Efendi ve Tüccar Mollaömer-zâde Hacı Mustafa Ağa ve cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî sekiz neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibn Osman Ağa ibn İsmail Ağa’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme [ibnu]'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah Ağa ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun’a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa’ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun’a [ve] beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun’a ve on altı bin dörtyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey’e ve sekiz bin ikiyüz onbirer sehmden cem‘an on altı bin dörtyüz yirmi sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve onbir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa’ya isâbeti tahakkukundan sonra ibnân-ı mezbûrân İbrahim Ağa ve Hasan Bey ile zevce-i mezbûre

Fâtımatü'z-zehra Hatun ve benât-ı mezbûrât Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan zevce-i mezbûre Cemile Hatun meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda kasaba-i mezbûr ahalisinden ve tüccarından Lazoğlu el-Hâc Mehmed Ağa ibn Memiş Reis mahzarında bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûrât İbrahim Ağa ve Hasan Bey ve Fâtımatü'z-zehra ve Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunların merkūm Hacı Mehmed Ağa’nın zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden seviyyen elli guruş alacak hakları olub alacakları olan meblağ-ı mezkûr elli guruşu medyûn-ı mezbûr Hacı Mehmed Ağa’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun terekesinden zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa hisse-i erîse[sine] isâbet eden[i] bundan akdem bitariki't-tehârüc ahz u kabz ile istîfâ-yı hak ve âhar veresenin zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ etdikden sonra mal-i mevrûsumuz olub yalnız benimle müvekkilelerim mezbûrât İbrahim Ağa ve Hasan Bey ve Fâtımatü'z-zehra ve Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunların sihâm-ı mezkûr üzre mâlike ve mutasarrıfe olduğumuz derûn-i sûkda Medrese-i Cedîde Zokağı’nda vâki‘ bir tarafdan kendi mal-ı mîrâsımız olan bir bâb dükkânı ve bir tarafdan müvekkilelerim mezbûrâtın tarlaları ve bir tarafdan Pendazoğlu Osman Yazıcı’nın dükkânı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd ma‘a arsa ve dîvâr bir bâb dükkânda olan hisse-i erîse-i ma‘lûmelerini semen-i misliyle tâlibine bey‘ ve temlîk ve kabz-ı semene ve makbûzumdan hisse-i erîselerini kezâlik kendülere irsâl ve îsâle lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf **[22b]** olduğu umûrun küllîsine taraflarından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye [ile] vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediklerinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr elli guruşu medyûn-ı mezbûr Hacı Mehmed Ağa’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı merkūm elli guruş zimmetinde müvekkilât-ı mezbûrâta deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin müdde‘iyye-i mezbûrenin mâ‘adâ vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘iyye-i mezbûre Cemile Hatun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve <mahallât-ı> Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Mollaahmedoğlu Yahya bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Cemile Hatun’un ber minvâl-i meşrûh vekâletlerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesine tâbi‘ Ancer karyeli Kudimanoğlu Habib bin Çakır Mehmed meclis-i şer‘de karye-i mezbûreden Serdaroğlu Beşir bin Mehmed muvâcehesinde tarihden bir buçuk sene mukaddem gāib ani'l-meclis Likevaoğlu Yusuf malından olub merkūm Beşir’e teslîm olmak ve yaylalanmak üzre bir re’s öküzünü bana teslîm ben dahî ba‘de't-tesellüm emr vechile merkūm Beşir’e teslîm etdikden sonra öküz-i mezkûr merkūmun yedinde hakk-ı bey‘ olub ol vechile gāib-i mezbûr Yusuf öküz-i mezkûru benden da‘vâ etmekde iken üçyüz guruş üzerine sulh olmazlar mücerred öküz-i mezkûru ben merkūm Beşir’e teslîm etmemle ol vechile bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşu merkūm Beşir’den hâlâ taleb ederim deyü tasaddî eylediği da‘vâsı

meşrû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Beşir’e bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ merkūm Beşir’e suâl dahî teveccüh etmediği huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 27 Şa‘bân sene 86

Bâ‘isu'l-i‘lâm Kalamozluoğlu İbrahim Çillioğlu Mehmed’den iki cihetden da‘vâ eylediği elli dört buçuk guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 27 Şa‘bân sene 86

Tohli karyesi kurâsından Uma Tohli karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Sarıoğlu İsmail bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmdan Fosa karyesi ahalisinden olub zikr-i âtî tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Mustafa oğlu Behram bin Yusuf muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali [Yâ]ver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud hâzır olduğu hâlde zikr olunan Fosa karyesinde vâki‘ bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan Sarıoğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen altı kot mısır tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam iken bin ikiyüz yetmiş dokuz senesi Rebîulevvelinin on üçüncü günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde kazâ-yı mezbûrede sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr müdîri Mehmed Sadık Efendi’nin huzurunda ben tarla-yı mahdûd-i mezkûru merkūm Behram’a ferâğ eder oldukda tarla-yı mahdûd-i mezkûrun derûnunda olan Hüdâ-yı nâbit eşcâr ve otunu ben dâimâ kat‘ ve ra‘y etmek şartıyla tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz kırk guruş bedel mukābelesinde merkūm Behram’a bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl eylemiş ise de mezbûr Behram şurût-i mezkûre-i muharrereye riâyet etmeyüb beni eşcâr kat‘ından ve ot ra‘yından men‘ eder olmağla suâl olunub şurût-i müfside ile olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Behram’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tarih-i mezkûrda müdde‘î-yi merkūm İsmail tarla-yı mahdûd-i mezkûru izn-i sâhib-i arz ile bana ferâğ ve tefvîz eder oldukda tarla-yı mahdûdun gerek derûnunda mevcûd bulunan Hüdâ-yı nâbit eşcâr ve otunu yalnız bir sene kat‘ ve ra‘y etmek şartıyla bedel-i mezkûr üzre bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl eylediğini tav‘an ikrâr ancak ber mûcib-i şurût-i muharrere-i mezkûre bir sene derûnunda mevcûd bulunan Hüdâ-yı nâbit eşcâr ve otunu kat‘ ve ra‘y edüb ol vechile ferâğ-ı sahîh şart-ı bâtıl olmuş olur öyle olıcak tarla-yı mahdûd-i mezkûru redd ü teslîm etmem deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâm ferâğ-ı mezkûrun adem-i sıhhatine binâen def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâf mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘î-yi merkūm İsmail’e redd ü teslîmiyle merkūm Behram ilzâm olunduğu bi'l-

iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[23a]
Aron karyesi ahalisinden Topaloğlu Molla Hasan ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Mustafa’nın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîli karye-i mezkûre muhtarı Topaloğlu diğer Mustafa bin Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i karındaşım Mehmed’in hisse-i musîbe-i müfrezesi olan nısf-ı menzil ile mahdûd bir bâb nısf-ı mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûseyi hâvî bir kıt‘a mülk bağçemi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile altıyüz guruşa oğlum mezbûr Mustafa’ya bisafka-i vâhide bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr altıyüz guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Mustafa’nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d nısf-ı menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Mustafa’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Lazistanlı Memiş Reis Rizeli Hasan Reis’den da‘vâ eylediği yüz iki buçuk guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Şa‘bân sene 86

Ahingöz karyesi ahalisinden Kabiloğlu Hüseyin bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isû'l-kitâb oğlunun oğulları Ali ve İslam ve Süleyman benû müteveffâ Memiş mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi merkūmûnun tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilimi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile mezbûrûn Ali ve İslam ve Süleyman’a bin guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâken iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu hafîdlerim müşterûn-ı mezbûrûnun yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub hafîdlerim müşterûn-ı mezbûrûnun mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr seviyyen mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Hû
Mühr-i âcizânemin tatbîki işbu mahalle şerh verilmişdir
Fî gurre-i Ramazan sene 286
Nâib-i nâhiye-i Karadere

Atyanozdan Menaroğlu ……. Salarhalı Seraseroğlu ……. da‘vâ eylediği altıyüz altmış beş guruşdan deynim olan üçyüz otuz guruş ……. beş guruşdan bi't-terâdî ikiyüz yetmiş guruş üzerine sulh olub ziyâdeden zimmetini kabûl hâvî ibrâ edüb ibrâ-yı mezkûrdan müstesnâ olan ikiyüz yetmiş guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Şa‘bân sene 86

Tulunlu Gençalioğlu Süleyman karyeden Molla Ali’den da‘vâ eylediği yüz elli guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrîndir fî 29 Şa‘bân sene 86

[23b]
Milakamoz (ملاقامز) karyesi sâkinelerinden ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i İbrahim kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Abdurrahim oğlu Mustafa bin Abdurrahim muvâcehesinde merkūm Mustafa zevc-i dâhili[m] olub işbu tarih-i i‘lâm günü talak-ı bâyin ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn ol[un]an yüz guruş ki cem‘an dörtyüz guruşu hâlâ zevc-i mutallakım merkūm Mustafa’dan taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında tatlîkini ve nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem olan yüz guruş ile mehr-i mü’eccel hakkımdan yüz guruş ki cem‘an ikiyüz guruşu ikrâr mâ‘adâ ziyâde mehr-i mü’eccel hakkımı inkârına mukārin beyyine sadedinde iken muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim dörtyüz guruş mutâlebemden ikiyüz elli guruşu bana vermek üzre sulh olub ol dahî sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm edüb mâ‘adâ ziyâde mutâlebem ile hukūk-i zevciyyete müte‘allik da‘vâdan merkūm Mustafa’nın zimmetini ol dahî hukūk-i zevciyyete müte‘allik da‘vâdan benim zimmetimi ibrâ-yı sahîh ile [ibrâ] ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

<Romanoz Mahallesi’nden olub>

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Sâhib-i arz-ı hâl Âyişe Hatun derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Cinanoğlu Ahmed’den taleb eylediği üçbin guruşdan hisse-i erîse da‘vâ eylediği beşyüz guruşdan merkūm

Ahmed'den nesne lâzım gelmediği huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 3 Ramazân sene 86

Tahakkuk-ı özr-i şer'îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde ketb u tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi'nde vaki' Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa'nın hanesine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden mezbûr Reşid Ağa ibn Osman Ağa ibn İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'de[hû] kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa'ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey'e ve sekiz bin ikiyüz onbirer sehmden cem'an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve onbir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve ibnân-ı mezbûrân İbrahim Ağa ve Hasan Bey ile zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve benât-ı mezbûrât Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından dahî zikr-i âtî bey'e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtarı İvazoğlu Mustafa bin Mehmed ve Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve mahallât-ı merkūmeden Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Akmehmedoğlu Şaban ibn Ali ve Eminoğlu Süleyman bin Abdullah nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûre mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mahalle-i mezbûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve mahallât-ı merkūmeden Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Mollaahmedoğlu Yahya bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâlete hükm-i şer'î lâhik ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Cemile Hatun meclis-i ma'kūd-i mezkûrda mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi Mahallesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Hacıibrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi ibn İbrahim nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm

edüb zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîsesine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î ahz u kabz **[24a]** ile iskāt etmekle akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin bi'l-irsi'ş-şer‘î iştirâken benim müvekkilelerim mezbûrâtın yedimizde mülk-i mevrûsumuz bulunan derûn-i sûkda Medrese-i Cedîd Zokağı'nda vâki‘ bir tarafdan Pendazoğlu Osman Yazıcı'nın dükkânı ve bir tarafdan benimle müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek dükkânımız ve bir tarafdan müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd otuz birinci numara ile murakkam iki tarafdan dîvârları şâmil ma‘a arsa bir bâb mülk dükkânda olan benimle müvekkilelerim mezbûrâtın hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi bicümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukūk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile râyiç akçe beş bin beşyüz guruşa mezbûr Hacı Hüseyin Efendi'ye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşbin beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benimle müvekkilelerim mezbûrâtın aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi'nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ğoloz karyesinden zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun zevc-i mutallakı Köseoğlu Dursun bin Osman'dan da‘vâ eylediği yirmi guruş nafaka-i bâkiye ile mehr-i mü'eccel hakkından ikiyüz elli guruş ki cem‘an ikiyüz yetmiş guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında nafaka-i bâkiye olan meblağ-ı mezkûr yirmi guruş hâlâ zimmetinde müdde‘iyye-i mezbûreye deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâ mehr-i mü'eccel hakkı olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşu hîn-i tatlîkde bedel-i hul‘ olmak üzre bana hibe edüb ben dahî ol vechile mezbûreyi hul‘ eyledim ol dahî mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan zimmetimi kabûl hâvî ibrâ etmişidi deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde olan şuhûd [ü] udûl ile isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşun mutâlebesiyle merkūm Dursun bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrâr ve i‘tirâf mûcebince nafaka-i bâkî-yi mezkûr yirmi guruşun müdde‘iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūm Dursun ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 29 Şa‘bân sene 86

Ğoloz karyesinden zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun zevc-i mutallakı Köseoğlu Dursun'dan da‘vâ eylediği ikiyüz guruş kıymetlü bir aded kutnî entâre semeninden bi't-terâdî yüz elli guruş sulh olub ziyâdeden zimmetini kabûl hâvî ibrâ edüb ve ibrâdan müstesnâ meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun merkūm Dursun'dan tahsîliyle müdde‘iyye-i mezbûreye teslîmi iktizâ etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Şa‘bân sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Arkilikoz Mahallesi'nde vâki‘ zikri âtî münâza‘un fîh olan tarîk üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî onbeş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘iseyi'l-i‘lâm Haliloğulları Memiş Çavuş bin İbrahim ve Zekeriyya bin Halid nâm kimesneler meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî mahalle vaz‘ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Cevahiroğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve izn-i tasarrufa ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mamatioğlu Mehmed Ağa hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan merkūm Memiş’in ba‘zen bağçesi ve ba‘zen hânesinin havlusu ve ba‘zen tarlası ve bir tarafdan yine mezbûr Memiş’in ba‘zen bağçe ve ba‘zen tarlası ve bir tarafdan tarîk-i hâssı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ikiyüz ve arzen üç bihesâb-ı terbî‘î altıyüz zirâ‘ mahâlden mezrû‘ât vaktinde piyâde ve mezrû‘ât vaktinin gayrı devâbb-ı mevâşîlerimiz ile tarlalığımıza mürûr u ubûr etmek üzre mine'l-kadîm tarîk-i hâssımız olub ol vechile kadîminden berû minvâl-i meşrûh üzre mürûr u ubûr edegelür iken şimdi merkūm Memiş mahall-i mezkûrdan mürûrunda makarr-ı nisvân olan mevâzi‘im görinür diyerek mürûr u ubûrdan bizleri men‘ ve tarîk-i mezkûru zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub kadîmi vechile vakt-i zirâ‘atde piyâde ve zirâ‘at vaktinin gayrı hayvânâtımız ile mürûr u ubûr etmek üzre zikr olunan ikiyüz zirâ‘ tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bizlere redd ü teslîm merkūm Memiş’e tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü da‘vâ eylediğimizde ol dahî cevâbında mahall-i mezkûra vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan müdde‘âmızı inkârından başka mahall-i mezkûrdan ba‘zen benim icâzetimle mürûr u ubûr edegelür iken deyü def‘ sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub merkūm Memiş mutasarrıf olduğu menzil-i mezkûrunun cânib-i garbîsinde kâin kebîr kiraz eşcârının tahtından karaağaca müntehî bir tarafdan merkūm Memiş’in bağçesinin seddi ve bir tarafdan yine merkūm Memiş’in tarlası ve bir tarafdan iddiâ eylediğimiz tarîk ve taraf-ı râbi‘i yine iddiâ eylediğimiz tarîk-i hâss ile mahdûd tûlen elli ve arzen üç bihesâb-ı terbî‘î yüz elli zirâ‘ tarlayı bizlere **[24b]** meccânen ferâğ etmek bizler dahî mürûr u ubûrdan merkūm Memiş’in makarr-ı nisvân olan mevzi‘e mazarrat olmamak içün zikr olunan kebîr kiraz eşcârından hânesinin zeylinde olan bağçesi tahtına değin tûlen elli zirâ‘ tarîkden meccânen fâriğ olmak üzre inşâ-yı akd Memiş’in menzili civârında kâin elli zirâ‘ tarîke müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan bizler merkūm Memiş’in zimmetini ol dahî bâ-re’y-i sâhib-i arz bizlere fâriğ olduğu yüz elli zirâ‘ tarlanın istirdâdına müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan bizim zimmetimizi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediklerinde merkūm Memiş dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mezbûr hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle âlâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği [ba‘de] 't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i ‘alîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî gurre-i min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Betroz karyesi ahalisinden Batıroğlu Ali Yazıcı bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden sulbî kebîr oğlu Salih nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisiden Karamanoğlu Keleş bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim babam mezbûr Ali Yazıcı'nın merkūm Keleş zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûrdan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve teslîme ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Batıroğlu Temel'in tarlası ve bir tarafdan Kumuşoğlu Ömer'in tarlası ve bir tarafdan Batıroğlu Hacı İbrahim'in tarlası ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'ab eder bir kıt'a çalılığını bedel-i misliyle me'mûru huzurunda merkūm Keleş'e ferâğ ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Keleş'den bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkil-i mezbûr Keleş'e meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ vekâlet müdde'âlarını inkâr edicek müdde'î-yi mezbûr Salih ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'âsına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Tarakçıoğlu İbrahim bin Mehmed ve Karamanoğlu Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i mezkûrelerine ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Babik Mahallesi ahalisinden Bekâroğlu Osman bin Süleyman nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî menzil ve bağçeye vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâisü'l-i'lâm Kangeloğlu Osman bin Memiş nâm kimesne muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede vâki' tarafeyn tarîk-i âmm ve tarafeyn hendek ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin portakal ve emrûd [ve] eşcâr-ı sâireyi muhtevî bir kıt'a mülk bağçe irsen yedimde müstakillen mülküm iken işbu tarih-i i'lâmdan on bir sene mukaddem benim mahalle-i mezkûre ahalisinden gāib ani'l-meclis Jurnal Hacı Tahir Ağa'ya zimmetimde deynim olan dörtyüz guruşu benden tahsîl etmek üzre hükûmete bi't-teşekkî mahbûs olduğumda meblağ-ı mezkûru nakden îfâya kudretim olmadığı cihetle ol vakit mürâhık olduğum hâlde bey' u şirâm mu'teber olmak üzre huzur-i şer'-i şerîfde bülûğumu ikrâr ve i'tirâf ederek menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûrun beşbin guruşluk değeri var iken gāib-i mezbûr Hacı Tahir Ağa menzil ve bağçe-i mezkûr bin yediyüz guruşdan ziyâde değmez deyü beni takrîr ederek ben dahî ol vechile gabn-i fâhiş ile menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûru bin yediyüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukābelesinde huzur-i şer'de gāib-i mezbûr Hacı Tahir Ağa'ya bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra gāib-i mezbûr Hacı Tahir Ağa

dahî bir sene muahharen menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûru iki bin yediyüz guruş semen mukābelesinde mezbûr Osman'a bey' ve temlîk ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmiş ise de ben hîn-i bey'de hakîkaten hadd-i bülûğa vâsıl olmamışidim deyn-i mezkûrumu îfâ etmek ve bey' u şirâm mu'teber olmak üzre ol vechile huzur-i şer'de bülûğumu kezben ikrâr etmiş olmamla suâl olunub takrîr ve gabn-i fâhiş ve sağîr olduğuma mebnî semen-i merkūm bin yediyüz guruşu yedimden ahz birle menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûru bana redd ü teslîm merkūm Osman'a cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da'vâsı meşrû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Osman bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub merkūm Osman'a suâl dahî **[25a]** teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kuriloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mercanoğlu Osman bin Hüseyin bin Mehmed'in sulbî sağîr oğulları Ali ve Hüseyin ve sulbiyye-i sağîre kızları Fâtıma ve Âyişe ve Hamide'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan min kıbeli'l-eb ceddeleri işbu bâ'isetu'l-kitâb Rukiye Hatun ibnet-i Emin nâm Hatun'u hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî üzerine Mercanoğlu Hasan bin İbrahim'i nâzır nasb u ta'yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerini mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Ramazâni'l-mübarek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mağloz karyesi sâkinelerinden Topaloğlu kerîmesi Râzıye bint-i Ali bin Ahmed'in tarafından zikri âtî nikâhda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Araboğlu Mustafa bin İbrahim ve Kansızoğlu diğer Mustafa bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan karındaşı âhar Mustafa bin müteveffâ-yi mezbûr Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Aron karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Kansızoğlu Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edüb merkūm Hüseyin müvekkilem kız karındaşım mezbûre Râzıye'yi tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî müvekkilem kız karındaşım mezbûre Râzıye'yi yediyüz [guruş] mehr-i mu'accel-i makbûz ve beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle lede'ş-şuhûd ve merkūm Hüseyin'e bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Hüseyin dahî vekîl-i merkūm âhar Mustafa['nın] sâdır olan cemî' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Ramazâni'l-mübarek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Karadere Tohli karyesi ahalisinden Merdoğlu Hüseyin Efendi bin Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları [hâlde] akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî bir kıt‘a tarlaya nısfiyyet üzre müfrezen vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan karındaşları işbu bâ‘iseyi'l-i‘lâm Süleyman ve Hurşid ibneyi'l-müteveffâyi'l-mezbûr Mustafa muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından <tarafından> mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan hendek ve taraf-ı râbi‘i kabristan ile mahdûd tahmînen iki kot mısır buğday tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem vefât eden babam müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’nın hayatında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz yetmiş iki senesi Muharremu'l-harâmın gurresinde ol vakit sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr [bulunan] kazâ-yı mezbûr müdîri Sadullah Efendi’nin huzurunda babam müteveffâ-yi mezbûr Mustafa tarla-yı mahdûd-i mezkûru iki bin beşyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra asâkir-i şâhâneye gidüb tekmîl-i hidmet ederek bu tarafa geldiğimde karındaşlarım mezbûrân Süleyman ve Hurşid’den her biri tarla-yı mahdûd-i mezkûru nısfiyyet üzre müfrezen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub her biri vaz‘-ı yed eylediği mahall-i müfrezeden keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm karındaşlarım mezbûrân Süleyman ve Hurşîd’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûrân Süleyman ve Hurşid dahî cevâblarında el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûra ber vech-i muharrer vaz‘-ı yedlerini her biri ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin bin ikiyüz seksen bir senesi evâsıtında babamız müteveffâ-yi mezbûr Mustafa tarla-yı mahdûd-i mezkûru ifrâz ve tefrîk edüb yedlerimizde olub işbu ibrâz eylediğimiz bâlâları tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeylleri Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr iki kıt‘a tapu senedleri nâtık oldukları üzre yüz guruşdan cem‘an **[25b]** ikiyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-rey-i sâhib-i arz bizlere ferâğ ve tefvîz eylediğinde bizler dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb ol vechile bihakkın ber vech-i nısfiyyet müfrezen zabt ve vaz‘-ı yed ederiz deyü müdde‘î-yi merkūmun fâriğ-i esbak ile olan teferruğ müdde‘âsını her biri inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm Hüseyin Efendi’den ber vech-i muharrer müdde‘â-yı mezkûresine mutâbık beyyine tâleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen âciz olduğunu ikrâr ve i‘tirâf eyledikden başka tekrar cevâbında ben tarla-yı mahdûd-i mezkûru fâriğ-i esbak ile bâ-re’y-i sâhib-i arz teferruğ eyledim deyü bundan akdem karındaşlarım mezbûrândan da‘vâ eyledim ise de hakîkât-ı keyfiyyet bu vechile olub babam müteveffâ-yi mezbûr Mustafa hayâtında tarla-yı mahdûd-i mezkûru nısfiyyet üzre müfrezen ve sahîhan karındaşlarım mezbûrân Süleyman ve Hurşid’e bâ-rey-i sâhib-i arz ferâğ eder oldukda tarla-yı mahdûd-i

mezkûrdan muahharen benim hissemi dahî ihrâc etmek şartıyla fârig olmağla ol vechile olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen tarla-yı mahdûd-i mezkûr babamız müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'nın vefâtında benimle karındaşlarım mezbûrân Süleyman ve Hurşid ile işbu hâzır bi'l-meclis Hasan'a ale'l-iştirâki's-seviyy erba'an intikāl etmişdir deyü da'vâ-yı sâniyesi da'vâ-yı evveline münâfî ve münâkız olduğundan mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı ba'de't-tefehhüm mûcebince da'vâ-yı mezkûresiyle merkūmân Süleyman ve Hurşid'in bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu fî 29 Şa'bân sene 86

Mahanca karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Sandıkçıoğlu Hasan bin Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Tevhide bint-i Mahmud ve sulbî kebîr oğulları Dursun ve İsmail ve sulbî sağîr oğulları Mustafa ve Yunus ve sulbiyye-i kebîre kızları Âkıle ve Rahime ve Güvercin ve Tenzile ve sulbiyye-i sağîre kızları Hayriye ve Fâtıma ve Hadîce'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Tevhide'nin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübarek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 1000	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 40	Yorgan 1 30
Hırdavât-ı menzil 15	Tahra kazma balta zincir 4 20	İnek re's 1 80
Serender 1 250	Lazut kîle 2 30	

Yekûnu'l-mal	1465
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	250
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	26
Kaydiyye	2
Yekûnu'l-ihrâcât	380
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1085

Hisse-i zevce-i mezbûre	135	25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126	23 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126	23 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126	23 pâra 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126	23 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63	11 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	62	11 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63	11 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63	11 para 2 akçe

Hisse-i bintu'l-mezbûre 63 11 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre 63 11 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre 63 11 para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûreye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[26a]
Kuzandinozlu Ahmed Çavuş karyeden Koşununoğlu Molla Ali'den da‘vâ eylediği ikiyüz elli beş guruşu medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 13 Ramazân sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Meto-zâde Hacı Ahmed Ağa meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kürkçü Ahmed Usta bin Hasan Yazıcı muvâcehesinde benim merkūm Ahmed'in liebeveyn er kız karındaşları gāibât ani'l-meclis Kâmil ve Hamide ve Âyişe'ye deynim olan yediyüz seksen sekiz guruşu dâyinlerim mezbûrâta îfâ ve teslîm etmek üzre bundan akdem merkūm Ahmed Usta'ya def‘ u teslîm eylediğimde ol dahî yedimden ahz u kabz ile mahallerine îfâ etmeyüb umûruna sarfla istihlâk etmekle meblağ-ı mezkûru ile edâ ve teslîm merkūm Ahmed Usta'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunur Osman Efendi bin Tahir [ve] Hâfız Memiş Efendi ve Emin Efendi bin Abdülhamid Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr yediyüz seksen sekiz guruşu müdde‘î-yi merkūm Hacı Ahmed Ağa'ya edâ ve teslîm merkūm Ahmed Usta'ya tenbîh olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 13 Ramazân sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Haldoz Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Durmuşefendioğlu Mustafa bin Hacı Abdülhamid nâm kimesne kasaba-i mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Likoğlu Memiş Yazıcı bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezkûre iskelesinde leb-i deryâ civârında vâki‘ bir tarafdan Likoğlu İbrahim'in fırunu ve bir tarafdan leb-i deryâ ve bir tarafdan mezbûr Memiş Yazıcı'nın kayıkhâne örtüsü ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk dükkân babam gāib ani'l-beled el-Hâc Abdülhamid'in şirâ'en silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü iken işbu tarih-i i‘lâmdan dört sene mukaddem babam mezbûr el-Hâc Abdülhamid dükkân-ı mahdûd-i mezkûrun cânib-i şarkîsinde olan kadîmî kepengini kapayub bir müddet işle[t]dikden sonra babam mezbûr el-Hâc Abdülhamid diyâr-ı âhara azîmet üzre iken dükkân-ı mahdûd-i mezkûrun kadîmî kepengini açub vech-i kadîmî üzre dükkâna işle[t]mek ve âhara îcâr ve istîcâr etmek üzre bana i‘âre ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer isti‘âre ve tesellüm ve kabûl etdikden sonra babam mezbûr Hacı Abdülhamid diyâr-ı âhara gidüb ben emri vechile kadîmî kepengi

açub vech-i kadîmî üzre işletmek emelinde olduğum hâlde merkūm Memiş Yazıcı'nın dükkân-ı mahdûd-i mezkûra muttasıl olan arsasını dükkân yapmak emeliyle kadîmî kepenk-i mezkûrun küşâdına müdâhale eylediğinden başka kepeng-i kadîm-i mezkûrun önüne müceddeden dîvâr ihdâs ve sedd eder olmağla sual olunub müdâhale-i vâkı'asıyla sedd ve ihdâs etmekde olduğu dîvârın men'iyle merkūm Memiş Yazıcı'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde'î-yi merkūm Mustafa'nın dükkân-ı mahdûd-i mezkûra vech-i meşrûh üzre vaz'ı yedini ve şark cânibinde kadîmî kepengi olduğunu dîvârın men'iyle ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin müdde'î-yi merkūm babası merkūmu'l-Hâc Abdülhamid mücerreden çend sene mukaddem kadîmî olan kepengi kapamağla benim dahî kadîmî kepeng tarafına muttasıl olan arsamı dükkân yapmak emeliyle kadîmî kepeng-i mezkûrun önüne müceddeden dîvâr ihdâs ve inşâ edüb ol vechile müdde'î-yi merkūmu kadîmî kepenginin küşâdından men' ederim deyü sûret-i def'de îrâd eylediği kelâmı def'e sâlih cevâb-ı şer'î olmayub mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde'î-yi merkūm Mustafa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr kepeng-i kadîmin küşâdına müdâhale-i vâkı'asıyla dîvâr-ı müseddede-i muhdesenin men'ine tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kabahorlu İdris karyeden Civelekoğlu Dursun'dan da'vâ eylediği otuz guruş medyûn-ı mezbûrdan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 14 Ramazân sene 86

Aron karyesi sâkinlerinden Topaloğlu Memiş bin Hasan bin Mustafa'nın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinlerinden Topaloğlu Molla Hasan bin İbrahim nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden müvekkil-i mezbûrun sulbî kebîr oğulları işbu bâ'isû'l-i'lâm Ali ve İbrahim ve Temel muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Memiş'in merkūmûn Ali ve İbrahim ve Temel'in zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan otuz guruşu taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Topaloğlu Ahmed'in ve bir tarafdan Topaloğlu Tahir'in tarlaları <ve bir tarafdan> ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Topaloğlu **[26b]** Osman'ın tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i Topaloğlu Ahmed'in tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Reis Mahmud'un tarlası ve bir tarafdan Durukoğlu Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan Kösemehmedoğlu Memiş'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Topaloğlu Molla Hasan'ın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a [ki] cem'an üç kıt'a tarlaları dahî bedel-i misilleriyle me'mûru huzurunda merkūmûn Ali ve İbrahim ve Temel'e ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ferâğ ve tefvîze ve bedellerini ahz u kabza ve kezâlik kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından

vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni <tarafından> vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâen[aleyh] meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûrûn Ali ve İbrahim ve Temel’den bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde anlar dahî cevâblarında deyn-i mezkûrlarını ikrâr mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Topaloğlu Ahmed bin Ali ve Sofioğlu Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Hamamcı Alişan Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Kurunoğlu Yani’den bâ-tahvîl da‘vâ eylediği yüz on dokuz guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 15 Ramazân sene 86

Uma karyesi sâkinelerinden ma‘rifetü'z-zât Âyişe Hatun ibnet-i Mustafa bin Abdullah ile sadrî kebîr oğlu Süleyman bin Vecoğlu Hasan bin Ali’nin taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden diğer sadrî kebîr oğlu Mustafa kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Hama karyesi sâkinlerinden Aliağaoğlu İsmail bin Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkillerim mezbûrân Âyişe Hatun ve Süleyman’ın merkūm İsmail zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden müştereken alacak hakları olan yirmi guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle benimle müvekkillerim mezbûrân Âyişe Hatun ve Süleyman’ın seviyyen ve islâsen yedlerimizde ve dâhil-i havza-i tasarruflarımızda olan mezkûr Hama karyesinde vâki‘ bir tarafdan İsmail kızı Fâtıma’nın tarlası ve bir tarafdan Aliağaoğlu Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan Fitozoğlu Molla Osman’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarladan kendi sülüsân hisse-i şâyi‘alarını bedel-i misliyle merkūm İsmail me’mûru ma‘rifetiyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile ferâğ ve tefevvüz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediklerinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr İsmail’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında deyn-i mezkûrunu ikrâr mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Kazgancıoğlu İsmail bin Ali ve Salih bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm

olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Salarha Kaçaran karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Gülfe bint-i Reşid nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Vandri karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Dizdaroğlu Hurşid bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Hurşid beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve dokuzyüz guruş mehr-i mu‘accel ve üçyüz [guruş] mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm Hurşid’e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Hurşid dahî mezbûre Gülfe’yi sâdıra olan cemî‘ kelîmât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 15 sene 86
De‘âvî mümeyyizlerinden Hacı Arif Ağa
Deliömeroğlu Ahmed
Araboğlu Mustafa
Mukayyid-i mahkeme Emin Efendi

[27a]
Veyla karyesi ahalisinden ve Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne çavuşânından ……. sâhib-i arz-ı hâl Mehmed Çavuş bin Ömer kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Ahingöz karyesi ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism işbu bâisü'l-i‘lâm Araboğlu Mustafa bin ……. nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed bin Ali hâzır olduğu hâlde ben sâkin olduğum mezkûr Veyla karyesinde vâki‘ bir tarafdan merkūm Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan Süleyman oğlu Reşid’in tarlası ve tarafeyn dağ ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla karye-i mezkûre ahalisinden Kopuzoğlu Süleyman’ın yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası olub ben mezkûr tarla vâki‘ olduğu karye ahalisinden olduğum ve tarlaya muhtâc bulunduğum cihetle tarla-yı mezkûru teferruğa tâlib ve râğib iken merkūm Süleyman bana fârig olmayub bedel-i ma‘lûm mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz âhar karyeli merkūm Mustafa’ya ferâğ ve tefvîz eylediğinde merkūm Mustafa dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb ferâğ-ı mezkûra henüz izn-i sâhib-i arz vâki‘ olmamış ise de mücerred tarla-yı mahdûd-i mezkûra vaz‘ eylediğinde suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i misliyle me’mûru ma‘rifetiyle bana ferâğ ve tefvîz merkūm Mustafa’ya cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği cebr müdde‘âsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mustafa’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ merkūm Mustafa’ya suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-

emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Veyla karyesi ahalisinden Kopuzoğlu Süleyman bin Ali bin Abdullah sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe ile oğlunun evlâdları Reşid ve Hadîce ibneyi'l-müteveffâ Mustafa’yı terk ederek bundan yirmi gün mukaddem vefât eylediği zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mezbûretân Âyişe ve Hadîce Hatunlar ile mezbûr Reşid kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Apanconoz karyesi ahalisinden olub zikrî âtî tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Araboğlu Mustafa bin Ahmed muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mamatioğlu Mehmed Ağa hâzır olduğu hâlde mezkûr Veyla karyesinde vâki‘ bir tarafdan merkūm Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan Süleyman oğlu Reşid’in tarlası ve bir tarafdan dağ ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum[u] isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla müteveffâ-yi mezbûr Süleyman’ın hayatında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz yetmiş dört senesi evâsıtında müteveffâ-yi mezbûr Süleyman mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i ma‘lûm ve medfû‘u ve makbûzu mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz merkūm Mustafa’ya ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra tarla-yı mahdûd-i mezkûru fâriği müteveffâ-yi mezbûr Süleyman’ın vefâtına değin muvâcehesinde on iki sene müddet bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve tasarruf edüb ol vechile merkūm Mustafa’nın tarla-yı mahdûd-i mezkûra hakk-ı kararı sâbit olmağla müteveffâ-yi mezbûrun hakk-ı intikāline bizler nâil olmuş isek de tarla-yı mahdûd-i mezkûrda bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalimiz ve hakkımız olmayub merkūm Mustafa’nın tarla-yı müteferriğ-i sarîhi olmuşdur dediklerinde merkūm Mustafa dahî mezbûretân Âyişe ve Hadîce Hatunlar ile ibn-i mezbûr Reşid’in sâdır olan cemî‘ kelîmât-ı meşrûhalarını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Kazgancı Kostanti kol vekîli Mustafa Ağa’dan da‘vâ eylediği altmış dört guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 17 Ramazân sene 86

Veyla karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Karaalioğlu Mustafa bin Ali bin Ömer’in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Hüseyin ile sulbî kebîr oğulları Zekeriyya ve Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Zeyneb ve Râzıye ve Fâtıma’ya münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme zevce-i mezbûre Âyişe Hatun dahî vefât edüb verâseti sadrî kebîr oğulları mezbûrân Zekeriyya ve Ahmed ve sadriyye-i

kebîre kızları mezbûrât Zeyneb ve Râzıye ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ibn-i mezbûr Zekeriyya kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları [hâlde] akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Apancenoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Araboğlu Ahmed bin Mustafa bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri diğer Âyişe Hatun ibnet-i Hasan ve Zeyneb Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Ali ve Mustafa ve Hasan ve Hüseyin ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî nısf-ı menzile vaz'-ı yedleri sâbit ve nefsinden asil ve sağîre-i mezbûre Fâtıma'nın kıbel-i şer'den mansûb vasîsi ve ibn-i mezbûr Hüseyin ile zevcetân-ı mezbûretân diğer Âyişe Hatun ve Zeyneb Hatun ile bintu'l-mezbûre Hadîce'nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl **[27b]** olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mezbûrân Mustafa ve Hasan'ın şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan işbu bâ'isu'l-i'lâm ibn-i mezbûr Ali muvâcehesinde ibnân-ı mezbûrân Mustafa ve Hasan hâzır oldukları hâlde mezkûr Veyla karyesinde vâki' etrâf-ı selâsesi benimle er ve kız karındaşlarım mezbûrât Ahmed ve Râzıye ve Fâtıma'nın müşterek tarlamız ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil işbu tarih-i i'lâmdan yirmi sene mukaddem vefât eden mûrisim babam müteveffâ-yi mezbûrun hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub ba'de'l-vefât menzil-i mahdûd-i mezkûr mes'ele-i mîrâsımız vechile benimle verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuşiken ol vakit bizler<i> hâl-i sağîrlerimizde olduğumuz hâlde asil ve vekîl ve vasî-yi mezbûr Ali'nin mûrisi babası müteveffâ-yi mezbûr Ahmed menzil-i mezkûrun nısf-ı hissesini mahallinden hedmiyle kendi arsası üzerine müceddeden binâ ve inşâ edüb ba'de'l-vefât nısf-ı menzil-i mezkûra hâlâ asil ve vasî ve vekîl-i mezbûr Ali ile müvekkilleri mezbûrât ve hâzırân vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub nısf-ı menzil-i mezkûrdan mes'ele-i mîrâsımız vechile benim hisse-i erîsemden keff-i yedle bana teslîm asil ve vasî ve vekîl-i mezbûr Ali'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr Ali dahî cevâbında nısf-ı menzil-i mezkûra müvekkilleri mezbûrât ve hâzırân-ı mezbûrân ile vaz'-ı yedlerini ve mukaddem nısf-ı menzil-i mezkûr müdde'î-yi merkūmun mûrisi babası müteveffâ-yi mezbûrun hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub ba'de'l-vefât müdde'î-yi mezbûr ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olduğunu hâzırân-ı mezbûrân Mustafa ve Hasan'ın tasdîkleriyle ma'an ikrâr lâkin ol vakit menzil-i mezkûr mürûr-i eyyâm ve kürûr-i a'vâm ile müşrif-i harâb ve mâil-i turâb olub imâret ve meremmetine ol vakit verese-i sağîrâtın vefâ eder malları olmadığından mâ'adâ gallesi me'ûnetine kifâyet etmeyüb te'hîr olunduğu hâlde bi'l-külliye münhedim olarak sağîrât-ı mezbûrâta gadr-ı küllî olmak mukarrar olduğundan ol vakit menzil-i mezkûr semen-i misliyle âhara bey' ve semeni istirbâh olunub sağîrât-ı mezbûrâta infâk ve iksâ olunmak haklarında min külli'l-vücûh enfa' ve evlâ olduğundan menzil-i mahdûd-i mezkûru müdde'î-yi mezbûrun vasîsi bulunan ammisi Hasan bin Ali nâm kimesne ma'rifetiyle münâdî yediyle müddet-i medîde mecma'-ı nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede olunub rağabât-ı nâs inkıtâ'ında babam müteveffâ-yi mezbûr Ahmed üzerinde beşyüz guruşda karar edüb ziyâde ile tâlib-i âhar dahî zuhûr etmeyüb ol vakit meblağ-ı mezkûr nısf-ı menzil-i mezkûrun semen-i misli idüği ihbâr olduğuna binâen vasî-yi mezbûr Hasan nısf-ı menzil-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî

tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûza babam müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’e bi'l-vesâye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra mâlik ve mutasarrıf olagelür iken ba‘de'l-vefât benimle müvekkilelerim mezbûrât ile hâzırân-ı mezbûrân ve sağîr-i mezbûreye mevrûs olduğundan bihakkın bi'l-verâse vaz‘-ı yed ederiz deyü hâzırân-ı mezbûrânın tasdîkleriyle ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i asil ve vasî ve vekîl-i mezbûr Ali ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Karoğlu Eyüb bin Mehmed ve Karaosmanoğlu Mehmed bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Zekeriyya da‘vâ-yı mezkûresiyle asil ve vekîl ve vasî-yi mezbûr Ali ile hâzırân-ı mezbûrân Mustafa ve Hasan’dan her birine bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Hama karyesi sâkinelerinden ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i İsmail’in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Fitoz Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Uma karyesi ahalisinden Vecoğlu diğer Mustafa bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde mezkûr Hama karyesi ahalisinden Aliağaoğlu İsmail bin Osman ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ [ve] âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud hâzır oldukları hâlde mezkûr Hama karyesinde vâki‘ bir tarafdan Fitozoğlu Molla Osman’ın tarlası ve bir tarafdan müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un tarlası ve bir tarafdan Karaahmedoğlu Ali’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i Aliağaoğlu Hüseyin’in tarlasıyla mahdûd tahmînen beş kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlanın nısf-ı hisse-i şâyi‘ası müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘ası mezbûr diğer Mustafa ile liebeveyn er karındaşı gāib ani'l-meclis Süleyman ve vâlidesi gāibetun ani'l-meclis Âyişe Hatun’un yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında tarlaları iken bundan akdem müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun ile mezbûr diğer Mustafa ve karındaşı gāib-i mezbûr Süleyman ve vâlidesi gāibe-i mezbûre Âyişe Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru beynlerinde bâ-re’y-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerinde her biri hisse-i musîbesini kabz ve tesellüm etdikden sonra her biri mutasarrıf olagelürler iken şimdi mezbûr diğer Mustafa karındaşı gāib-i mezbûr Süleyman ile vâlidesi gāibe-i mezbûre Âyişe Hatun vekâleten kendi nısf-ı hisse-i musîbe-i müfrezelerini hâzır-ı mezbûr İsmail’e bedel-i ma‘lûm mukābelesinde ferâğ emelinde olmağla suâl olunub müvekkilem mezbûre Fâtıma anların hisse-i mûsibe-i müfrezelerine muttasıl olmağla ol vechile nısf-ı hisse-i mûsibe-i müfrezelerini müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’a cebr u tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vası mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı müdde‘î-yi vekîl-i merkūma ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûr diğer Mustafa’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘iyle mezbûr diğer Mustafa’ya suâl

dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[28a]
Sâhib-i arz-ı hâl ……. karyeli …….oğlu ……. bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism ……. nâm kimesne muvâcehesinde bin ikiyüz seksen senesi Şevvâlü'l-mükerreminin ……. Fâtıma nefsini bana tezvîc etmek üzre tarafından vekîl nasb u ta‘yîn eylediği dâîsi ……. nâm kimesne mezbûre Fâtıma’yı ikiyüz guruş mehr-i mu‘accel ve üçyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle lede'ş-şuhûd bana bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğinde benim tarafımdan ber-vech vekîlim bulunan babam mezbûr Hasan mezbûre Fâtıma’yı benim içün bi'l-vekâle tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâm olmuşiken şimdi nefsini bana teslîmden imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub nefsini bana teslîm ve mu‘âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd <a mez> mezbûre Fâtıma’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde mezbûre Fâtıma dahî cevâbında vech-i meşrûh üzre müdde‘î-yi mezbûrun zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâsı olduğunu tav‘an ikrâr lâkin müdde‘î-yi mezbûrun vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed babası müteveffâ-yi mezbûr Hasan’ı müddet-i ridâ‘da irdâ‘ edüb ol vechile müdde‘î-yi merkūm Temel Çavuş ridâ‘an ammim ve beynimizde nikâh haram olmuşiken tarih-i mezkûrda ……. ile beynimizde vâki‘ olan nikâhın feshiyle hükm olunmak murâdımdır deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘a-i mezbûre ber vech-i muharrer def‘ini isbâtdan kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Temel Çavuş tahlîf olunmağın mûcebince dâfi‘a-i mezbûre ber vech-i muharrer def‘ müdde‘âsıyla merkūm Temel Çavuş bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen nefsini zevci müdde‘î-yi mezbûr Temel Çavuş’a teslîm ve mu‘âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâda mezbûre Fâtıma’ya tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 86

Rize kazâsı Salarha Likoz karyeli Hacıbayrakdaroğlu Ahmed’in Salarha Harvel karyeli Tüylioğlu Salih zimmetinde öküz semeninden bi't-terâdî sulhen alacak hakkı olan ikiyüz guruş ile cihet-i deyn-i şer‘îden alacağı olan yetmiş guruş ki cem‘an ikiyüz yetmiş guruşun ikrârıyla merkūmdan tahsîli lâzım gelmeğin el-emru limen lehu'l-emr 24 Ramazân sene 86

Salarha Kapnes karyesi ahalisinden Tüylioğlu Ahmed bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden liebeveyn er karındaşı işbu bâ‘isu'l-kitâb Mustafa bin müteveffâ-yi mezbûr Mahmud nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb ben diyâr-ı âhara gidecek olduğumdan bâ-tapu yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Köralioğlu Durmuş tarlası ve bir tarafdan Küçükosmanoğlu Hüseyin tarlası ve bir

tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i nehr-i kebîr ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlamı bedel-i misliyle tâlibine ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-rey-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve bana irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile karındaşım mezbûr Mustafa’yı vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Filargoz karyesi sâkinelerinden Hafize Hatun ibnet-i Ali bin Abdullah’ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîli olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbikan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Çenkçiroğlu Hasan bin Memiş ve Cafer Ağa ibn Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan İsmail oğlu Hasan bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkile-i mezkûrenin zevc-i mutallakı işbu bâ‘isu'l-kitâb Çenkçiroğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed müvekkilem mezbûre Hafize Hatun’un zevc-i dâhili olub el-yevm müvekkilem mezbûre Hafize Hatun’u talak-ı bâyin ile tatlîk edüb zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan yüz guruş mehr-i mü’eccel hakkı ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûme ve me’ûnet-i süknâsı içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an ikiyüz guruşu tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-vekâle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[28b]
Viroz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alihocaoğlu Mehmed bin Ahmed bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Hanume’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesayet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharrermu'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb vâlideleri Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa’yı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Viroz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alihocaoğlu Mehmed bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Memiş ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Hanume'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 65	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 40	Yatak kat 1 20
İnek re's 1 100	Tosun re's 1 50	Balta tahra kazma zincir 4 30
Lazut kîle 15 150		

Cem'-i yekûnu'l-mâl	1060
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	110
Mehr-i zevce	120
Resm-i kısmet	20 30 para
Kaydiyye	1 11 para
[Yekûnu]'l-ihrâcât	252
[Sahhu'l-bâkiyi]'l-mâl	808

Hisse-i zevce-i mezbûre	101
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235 26 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	117 33 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	117 33 para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Atyanoz karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Nuriye Hatun ibnet-i Mustafa kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Bulutoğlu Ahmed bin Mustafa ve Tataroğlu Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler muvâcehelerinde zevc-i gayr-i dâhilim olub silk-i asâkir-i şâhânede bulunan Bulutoğlu Receb bin Memiş'in hânesinde sâkin olmakda iken şimdi merkūmân beni hânesinden ihrâc etmek emelinde olmağla suâl olunub zevcim merkūmun zuhûruna değin hânesine sâkin olmak üzre merkūmânın müdâhalelerinin men'ine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl anlar dahî cevâblarında müdde'iyye-i mezbûreyi asker-i merkūmun hânesinden ihrâc emellerinde olduğunu her biri ikrâr lâkin zevci asker-i merkūm Receb

müdde‘iyye-i mezbûre[yi] tatlîk edüb hânesinden ihrâcını bizlere tahrîr eylediğinden ol vechile vekâletimiz sâbit değil ise de mücerred asker-i merkūmun kâğıd tahrîr etmesine mebnî müdde‘iyye-i mezbûreyi ihrâc ederiz deyü sûret-i def‘de ibrâ eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendülere ba‘de't-tefhîm kelâm-ı mezkûrlarıyla müdde‘iyye-i mezbûreyi bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘iyle zevci merkūmun zuhûruna değin hânesine sâkin olmak üzre merkūmân Ahmed ve Mustafa’nın müdahâle-i vâkı‘alarının men‘ine tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Muskas karyesi ahalisinden Karoğlu Molla Hasan bin Memiş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘[-i enverde] yine karye-i mezkûr sâkinelerinden zikri âtî nısf-ı menzile vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Rukiye Hatun ibnet-i Süleyman bin Abdullah’ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan **[29a]** mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hasan…….oğlu Abdülkerim bin Hasan…….oğlu İsmail bin ……. şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan kayın pederi …….-ı mezbûrun karındaşı Salih bin mezbûr Memiş muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi babamız işbu hâzır bi'l-meclis Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilin nısf-ı hisse-i müfrezesi babam hâzır-ı mezbûrdan şirâ’en silk-i mülk-i sahîhimde münselik mülküm iken işbu tarih-i i‘lâmdan bir sene mukaddem ben nısf-ı menzil-i mezkûru karye-i mezkûre ahalisinden Abdülkerim bin Hasan nâm kimesneye bey‘ eder oldukda ben menzil-i mezkûrun derûnunda bir müddet sâkin olmak şartıyla iki bin guruşa bey‘ ve temlîk eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl etdikden sonra bir müddet muahharen müşterî-yi mezbûr Abdülkerim dahî nısf-ı menzil-i müfrez-i mezkûru semen-i ma‘lûme mukābelesinde babam hâzır-ı mezbûr Memiş’e bey‘ ve temlîk eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl etdikden sonra babam hâzır-ı mezbûr Memiş dahî nısf-ı menzil-i müfrez-i mezkûru semen-i ma‘lûme mukābelesinde müvekkile-i mezbûreye bey‘ ve temlîk ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl etmekle suâl olunub bey‘-i evvel-i mezkûr şurût-i müfside ile olduğuna binâen bey‘-i mezkûrun feshiyle nısf-ı menzil-i müfrez-i mezkûru bana redd ü teslîm müvekkilem mezbûre Rukiye Hatun’a izâfetle vekîl-i merkūm Salih’e cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm cebr müdde‘â-yı mezkûresiyle müvekkile-i mezbûre Rukiye Hatun’a izâfetle vekîl-i merkūm Salih bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub vekîl-i merkūm Salih’e suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden

Roşi Mahallesi ahalisinden olub bu defa Dersaadet'den gelmiş olan Zirh-zâde el-Hâc Osman Efendi ibnu'l-Hâc Abdülhamid Ağa nâm kimesne hâzır olduğu hâlde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb şirâ'en yedimde malım olub Dersaadet'de Zindan Kapusu'nda vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân ve'n-numara iki bâb mağazada mevzû' ve mevcûd olan dokuzyüz kantar çamaşırımı bundan akdem ben Dersaadet'den bu tarafa azîmet üzre iken hâzır-ı mezbûr el-Hâc Osman Efendi'ye îdâ' ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer istîdâ' ve tesellüm etdikden sonra ol dahî bu tarafa azîmet üzre iken çamaşır-ı mezkûru Rize kazâsı ahalisinden olub hâlâ Dersaadet'de Baltacı Hanı'nda müsâfiren sâkin olan Alemdar-zâde Mehmed Efendi bin Osman nâm kimesneye îdâ' ve teslîm ol dahî ber minvâl-i muharrer istîdâ' ve tesellüm edüb ben dahî hâzır-ı mezbûr el-Hâc Osman Efendi'nin gāib-i mezbûr Mehmed Efendi'ye îdâ' ve teslîmine vâki' olduğum anda kabûl etmemle binâenaleyh çamaşır-ı mezkûru mahallinde semen-i misliyle tâlibine bey'e ve kabz-ı semene ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ çamaşır-ı mezkûra da'vâcı zuhûrunda murâfa'a ve redd ü cevâba ve sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan gāib-i mûdi'-i mezbûr Mehmed Efendi'yi kabûlüne mevkūf vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eyledim dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Müftü mahallesi'nde sâkin zâtı mu'arrefe Necibe Hatun meclis-i şer'de zevc-i mutallakı Lazoğlu Ömer Reis muvâcehesinde merkūmun firâşından hâsıla ve benden mütevellîde hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzıratun bi'l-meclis Has Hatun nâm sağîrenin bâ-hüccet-i şer'iyye takdîr olunan beher mâh yirmi iki buçuk nafakasından olub bin ikiyüz seksen altı senesi Cemâziyelevvelinin gurresinden işbu tarih-i vesîkaya değin ……. tarafında terâküm eden yüz on iki buçuk guruşu hâlâ taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında tav'an ikrâr lâkin nafaka-i müterâkimeye mahsûb olmak üzre be-re'y-i mukaddem üç aded sîm mecîdiye müdde'iyye-i mezbûreye teslîm etmişidim deyü ba'de'd-def' ve's-suâl ol dahî cevâbında tarih-i merkūmda meblağ-ı mezkûrun kabzını ikrâr lâkin bundan akdem nafakadan sâkıt olan sulbî oğlu Süleyman'a geçmiş olub zimmetinde alacak hakkım olan altmış sekiz guruşu mahsûben ahz eyledim deyü ba'de'd-def' ve's-suâl ol dahî cevâbında nafakadan sâkıt olan sulbî oğlum mezbûr Süleyman'ın terâküm etmiş olan nafakalarını tamâmen zevc-i mutallakımdan ahz eyledim deyü altı ay mukaddem mahzar-ı şuhûdda müdde'iyye-i mezbûre ikrâr ve i'tirâf etmiş idi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merkūm Ömer Reis ber vech-i muharrer def'ini her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Emin Efendi bin el-Hâc Alâaddin Efendi ve Durmuş bin Yakub nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi merkūm Ömer Reis bir aded sîm mecîdiyeyi hüsn-i rızâsıyla hatt u tenzîl ve mutâlebesine müte'allik da'vâdan mezbûrenin zimmetini ibrâ edüb bâkî iki aded sîm mecîdiyeyi bi'l-mahsûb bâkî altmış yedi guruşun sağîre-i mezbûreye edâsıyla merkūm Ömer Reis ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 5 Şevvâl sene 86

[29b]
Dükkâncı esnafından Tohli ……. Tüylioğlu Ali Yazıcı'dan eşyâ bahâsından da'vâ eylediği yüz on iki guruşun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 28 Ramazân sene 86

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki
Sâhib-i arz-ı hâl Devlet-i Aliyye teba'asının Ermeni milletinden Mazlumoğlu Hacı Arakil derûn-i arz-ı hâlde millet-i merkūmeden cizyeci başından da'vâ eylediği yedi aded Osmanlı lirası ile on yedi guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Ramazân sene 86

Çiklenar karyesi ahalisinden Ahmedçebioğlu Genç Ali bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı zâtı mu'arrefe işbu bâ'isetu'l-kitâb Zeliha Hatun ibnet-i Güvelioğlu Mahmud'un tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîli babası mezbûr Mahmud mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan karındaşım Durmuş'un tarlası ve bir tarafdan Ahmedçebioğlu Receb'in tarlası ve bir tarafdan Ahmedçebioğlu Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilin nısf-ı hisse-i müfrezesiyle karye-i mezkûrede vâki' Memioğlu Mehmed'in tarlası ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi muhtevî bir kıt'a mülk bağçe ile karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Ahmedçebioğlu Ömer'in tarlası ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk değirmende olan sülüs hisse-i şâyi'amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile iki bin guruşa zevcem müvekkile-i mezbûre Zeliha Hatun'a bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr iki bin guruşu tamâmen ve kâmilen zevcem mezbûre Zeliha Hatun'un yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd nısf-ı menzil-i müfrez-i mezkûr ile bağçe-i mahdûde-i mezkûre ve sülüs değirmen-i merkūma benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub zevcem müvekkile-i mezbûre Zeliha Hatun'un mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

İşbu hâmil-i sened Mahmud Ağa'nın sâhib-i sened Hüseyinçebioğlu Ahmed zimmetinde işbu sened mantûkunca alacak hakkı olan gayr-i ez fâiz yüz guruşun merkūmun ikrârıyla tahsîli lâzım geldiği irâde efendinindir 6 Şevvâl sene 86

Besalet karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Komeslioğlu Ali bin Temel nâm kimesne kazâ-yı mezkûr meclisinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Komesoğlu Hasan bin Hüseyin muvâcehesinde yine karye-i mezkûre ahalisinden Boşnakoğlu Yusuf bin Mustafa ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Seğmenoğlu Reşid Ağa hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan ba‘zen Komesoğlu Mustafa ve ba‘zen Komesoğlu Ali tarlaları ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla merkūm Hasan’ın yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken işbu tarih-i i‘lâmdan dört sene mukaddem merkūm Hasan mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz guruş bedel ile bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmişiken şimdi merkūm Hasan tarla-yı mahdûd-i mezkûru hâzır-ı merkūm Yusuf’a izn-i sâhib-i arz ile ferâğ emelinde olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûru mukaddem bana fâriğ olduğu cihetle sâhib-i arz huzuruna dahî ferâğını takrîr etmek üzre merkūm Hasan’a cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hasan bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘iyle merkūm Hasan’a suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 7 sene 86

Şetroz karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin mütevellîsi olan Hacı Ahmed Sandıklı Poryazoğlu Hüseyin’den nukūd-i mevkūfeden da‘vâ eylediği yüz otuz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 9 Şevvâl sene 86

[30a]
Ma‘rûz-ı dâ‘î devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-penâhîlerdir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâlarından Hurtoz karyesinde vâki‘ ashâb-ı hayrâtdan Mehmed bin Abdullah ve Ahmed bin Mustafa câmi‘-i şerîf vakfından ber-vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Ahmed Halîfe bin ……. bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun ancak bir nefer sulbî oğlu Osman sağîr bulunmuş ve bu misillü hitâbet cihetleri mutasarrıflarından vefât edenlerin evlâd-ı sığârının ba‘de'l-bülûğ bi'n-nefs edâ-yı hizmete kesb-i iktidârı tebeyyün edinceye değin bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye ihâle-i niyâbetle bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etdirilmek üzre tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden sağîr-i mezbûr Osman bi'n-nefs edâ-yı hizmete kesb-i iktidârı tebeyyün edinceye değin karye-i mezkûre ahalisinden olub karye-i mezkûre nüfûs cerîdesinin on birinci hânenin birinci numarasında mukayyed ve bin ikiyüz kırk dört senesi tevellüd eylediği nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından münfehim ve

cemâat-ı câmi‘-i <şerî‘>şerîf-i mezkûrun müntehâb ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla inde'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Molla Osman bin Hüseyin merkez-i vilâyet-i mezkûrede lede'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eylediği hâlde sağîr-i mezbûr Osman hadd-i bülûğunu tecâvüz ve bi'n-nefs câmi‘-i şerîf-i mezkûrun imâmet ve hitâbet hizmetlerini îfâya iktidâr-ı kesb edinceye değin mezbûr Molla Osman bi'n-niyâbe bilâ-kusûr îfâ-yı hizmet etmek üzre ciheteyn-i merkūmeteyn babası müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’in mahlûlünden ber vech-i hasbî sağîr-i mezbûr Osman uhdesine tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i lâmi‘u'n-nûr-i âlîlerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Singöz karyesi ahalisinden Hasanbaşoğlu İslam bin Emin bin Mustafa nâm sağîrin velî-yi mücbiri babası mezbûr Emin kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden ve Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne çavuşânından Memiş işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Musaoğlu Yunus Çavuş bin Yusuf nâm kimesne muvâcehesinde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Mumuloğlu kerîmesi Gülfe bint-i müteveffâ Memiş nâm bikr-i bâliğa hâzıra olduğu hâlde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz yetmiş üç senesi Muharrremu'l-harâmın onuncu günü hâzıra-i mezbûre Gülfe hâl-i sığarında iken velî-yi mücbiri bulunan babası müteveffâ-yi mezbûr Memiş kızı hâzıra-i mezbûre Gülfe’yi mahzar-ı şuhûdda yüz elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle velî-yi mücbiri olduğum oğlum sağîr-i mezbûr İslam’a bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahî oğlum sağîr-i mezbûr İslam içün hâzıra-i mezbûre Gülfe’yi ber vech-i muharrer bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile hâzıra-i mezbûre Gülfe oğlum sağîr-i mezbûr İslam’ın zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâsı olmuşiken şimdi hâzıra-i mezbûre Gülfe nefsini merkūm Yunus Çavuş’a tezvîc olduğu hâzıra-i mezbûre ile izdivâc mu‘âmelesi emelinde olmağla suâl olunub îcâb-ı şer‘îsinin icrâsı bi'l-velâye matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Yunus Çavuş dahî cevâbında müdde‘î-yi velî-yi merkūmun müdde‘âsını hâzıra-i mezbûre Gülfe ile ma‘an inkârlarından başka bin ikiyüz altmış yedi senesi Rebîulevvelinin gurresinde hâzıra-i mezbûre ile ma‘an hâl-i sığarlarımızda [olduğumuz] hâlde hâzıra-i mezbûre Gülfe’nin velî-yi mücbiri babası müteveffâ-yi mezbûr Memiş kızı hâzıra-i mezbûre Gülfe’yi üçyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde benim tarafımdan dahî velî-yi mücbirim bulunan babam mezbûr Yusuf hâzıra-i mezbûre Gülfe’yi benim içün ber vech-i muharrer bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile hâzıra-i mezbûre Gülfe tarih-i merkūmdan berû zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâm olduğundan bihakkın izdivâc mu‘âmelesi emelindeyim deyü hâzıra-i mezbûre Gülfe’nin tasdîkiyle ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr mezbûr Yunus Çavuş ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden zâtı [mu‘arrefe] hâzıra-i mezbûre Gülfe’yi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Muhtar Kuvaroğlu Ahmed bin Genç Ali ve Kuvaroğlu Mustafa bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi velî-yi merkūm Emin bi'l-velâye da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yunus Çavuş ile hâzıra-i

mezbûre Gülfe'den her birine bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kaçaran karyeli Burnazoğlu Ali Kuvaroz mahalleli Topçu Mustafa'dan da'vâ eylediği yüz guruşdan bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 9 Şevvâl sene 86

Kaçaran karyeli Burnazoğlu Ömer Kuvaroz mahalleli Topçu Mustafa'dan da'vâ eylediği yüz guruş mutâlebesinden bî-vech-i şer'î men' olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 9 Şevvâl sene 86

[30b]
Rize kasabası mahallâtından Yeniköy Mahallesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Köseoğlu Hasan Ağa ibn Ali muvâcehesinde merkūm Hasan Ağa'nın zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan otuz aded yüzlük mecîdiye altununu ……. bin ikiyüz seksen altı senesi ……. ayının yedinci günü tarihiyle müverrah ve merkūm Hasan Ağa'nın imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu bir kıt'a sened-i karz ünvânıyla yedime i'tâ etmişidi ol vechile meblağ-ı mezkûru hâlâ mezbûr Hasan Ağa'dan taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer'de bitamâmihâ tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr otuz aded yüzlük mecîdiye altununun müdde'î-yi merkūm Mehmed Ağa'ya edâ ve teslîmiyle mezbûr Hasan Ağa ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 9 sene 86

Umalı Burunoğlu Mustafa Sıkrıklı Hocaoğlu diğer Mustafa'dan eşyâ bahâsından bâkî da'vâ eylediği yüz guruşdan rızâsıyla kırk guruş sulh ve ibrâ olub bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde fî 9 Şevvâl sene 86

Mapavri nâhiyesi kurâsından Zancel karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Şerifoğlu el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Yusuf meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Tordonit karyesi ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Ali Efendi muvâcehesinde bin ikiyüz seksen iki senesi Şevvâlü'l-mükerremin evâsıtında Dersaadet'de Sultan Mahmud Karadeniz'de olan Başkurşunlu Medresesi'nde malımdan olub merkūm Ali Efendi'ye ikrâz ve teslîm ol dahî yedimden istikrâz ve kabz ve tesellüm eylediği beşyüz guruş cihet-i merkūmeden bana deyni olduğunu müş'ir tarih-i mezkûrla müverrah bir kıt'a deyn temessükü karz ünvânıyla yedime i'tâ etmişidi ba'dehû temessük-i mezkûr zâyi' ve gāib olub şimdi edâdan imtinâ' eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Ali Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-yi merkūm muharrer müdde'âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-

taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Ali Efendi tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi merkūm Hacı İbrahim da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ali Efendi’ye bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 9 Şevvâl sene 86

Mapavri nâhiyesi kurâsından Zancel karyesi ahalisinden Hacı İbrahim-zâde Ali Efendi’den da‘vâ eylediği seksen beş guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 10 Şevvâl sene 86

Rados karyesi ahalisinden Goliçoğlu Durmuş bin Osman bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden Yazıcıoğlu Abdülhamid Efendi ibn diğer Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i merkūme ahalisinden müvekkil-i merkūmun sulbî kebîr oğlu Dursun muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Durmuş’un oğlu merkūm Dursun zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan kırk guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i merkūmede vâki‘ bir tarafdan Karamehmedoğlu Kara Ali tarlası ve bir tarafdan Mollaosmanoğlu Hüseyin tarlası ve bir tarafdan Cenkcioğlu Hüseyin ve Ahmed’in tarlaları ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını dahî bedel-i misliyle bâ-rey-i sâhib-i arz oğlu mezbûr Dursun’a ferâğ ve tefvîz ve i‘tâ-yı tapuya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr kırk guruşu medyûn-ı mezbûr Dursun’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden zimmetinde babası müvekkil-i merkūm Durmuş’a meblağ-ı mezkûr kırk guruş sahîhan deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âlarını külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i merkūme ahalisinden Cenkcioğlu Ahmed bin Memiş ve Kanoğlu Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î [üzre] isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 10 sene 86

Kuzandinoz karyeli Küçükömeroğlu Receb Kızılgözoğlu Mahmud Efendi’den bâ-temessük da‘vâ eylediği yüz doksan bir guruş sikke-i hâlisayı medyûn-ı mezbûr Mahmud Efendi dahî ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr yüz doksan bir guruş sikke-i hâlisanın medyûn-ı mezbûr Mahmud Efendi’den tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Şevvâl sene 86

[31a]
Mapavri nâhiyesi kurâsından Latum karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû Rize kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât eden bezzâz esnafından Memişoğlu Ahmed bin müteveffâ Ahmed bin müteveffâ Süleyman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife Hatun ibnet-i Osman ve sulbiyye-i kebîre kızı Hadîce ve asabe-i nesebiyyesinden müteveffâ-yi mezbûrun liebeveyn ammisi müteveffâ Mustafa'nın oğlu müteveffâ İbrahim'in sulbî sağîr oğlu Mustafa'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i merkūm Mustafa'nın tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i Ahmed ile kezâlik zâtları mu'arrefe bintu'l-mezbûre Hadîce ve zevce-i mezbûre Şerife Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le bi'l-müzâyede bey' ve tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi' min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Açık büküm amelikan endâze 66
103 3 para

Dar ma'hûdî amelikan endâze 101
174 9 para

Açık büküm amelikan top 12
94 20 para

Ma'hûdî amelikan endâze 262
59 25 para

İnce astarlık endâze 35
29 30 para

İkinci …….. 59
103 10 para

Haleb ……. 54
88 28 para

Açık büküm endâze 212
37 25 para

Fransuz mantosu
142 17 para

Tokuma endâze 37
82 13 para

Fransuz boyaması endâze 25
35

Fransuz kuşağı 2
19

Penbe mendil 3
18 30 para

Faça basması endâze 179
363 20 para

Fransuz basması endâze 221
480 27 para

Penbe kuşak 3
30

Müsta'mel fes 9
49

Müsta'mel fes 5
15

Faça basması endâze 183
307 14 para

Fransuz basması endâze 1022
305

Fransuz basması endâze 92
156 16 para

Artvin peştamalı 16
24

Kara bez top 5
57 20 para

Trabzon peştamalı 1
5

Boncuk bağ 3
1 11 para

Yerli çenber aded 27
61 17 para

Neftî çenber aded 10
25

Purûc (بروج) endâze 14
35

Yerli çenber aded 28
49 28 para

Kara tel deste 50 kendir kıyye 1
12 20 para

Çuval 1 dizlik 1 yasdık 1 tekne 1 tâbe 1 çömlek 2 iskemle 2
20

Kirpit kutu 20
2 20 para

……. kıyye 2	Eczâlı kav çikara kâğıdı kutu 1	
3 20 para	demir 1 ……. 1	
	5	
Sabun kıyye 2	Eski yemeni çift 1	Nuhâs gügüm 1 ve kazgan
3 20 para	6	1 kıyye 22
		55
Tahra 1	Sandık 1	Dirhem taş
3	15	10
Nuhâs akçe	Sîm mecîdiye aded 10	
91 25 para	227 20 para	

Yekûnu'l-mal	3559 7 para
Minhe'l-masârifât	
Mehr-i müsbet-i zevce-i mezbûre Şerife Hatun	211 7 para

Müteveffâ-yi mezbûr maraz-ı mevtinde kâffe-i malından vasiyyet eylediği Ancerli Yozikaoğlu Halid bin Abdülaziz ve Tataroğlu Hacı Mustafa bin Ahmed nâm şâhidîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î sâbit olan techîz ve tekfîn ve ıskāt-ı salât ve kefâret-i savm u yemine beşyüz guruş ve mutlaka sulara beşyüz guruş ve mutlak câmi‘-i şerîflere beşyüz guruş ki cem‘an bin beşyüz guruş sülüs terekesine müsâid ve vâris-i kebîr dahî ziyâdeye râzı olmayub kâffe-i terekesi olan üç bin beşyüz elli dokuz guruş yedi paradan mehr-i müsbet ikiyüz bir guruş yedi parayı bi'l-ihrâc bâkî üç bin üçyüz elli sekiz guruş terekesinden müsâid olub ihrâc olunan bin yüz on altı guruş sülüsden techîz ve tekfîn ve ıskāt-ı salât u savm içün bir vasiyyet noksan olmaksızın beşyüz guruşu bi'l-ihrâc bâkî altıyüz on altı guruş ma‘rifet-i şer‘le vesâyâ-yı merkūmelere taksîm olunub menâb ve muhtâc olduğu bi'l-ihbâr mütehakkak olan zikri âtî mahallere lâyıkı vechile terkîm kılındı sene 86

Câmi‘-i şerîflere		
Techîz ve tekfîn ve ıskāt-ı salât ve kefâret-i savm u yemine	500	
Orta Câmi‘-i Şerîf’e	50	
Müfti Hacı Hasan Efendi’nin câmi‘-i şerîfine	150	
Latum Câmi‘-i Şerîfi’ne	108	
Orta Câmi‘-i Şerîf şadırvanına	200	
Şeytan Çarşusu’ndan olan şadırvana	108	
Resm-i kısmet	55	32 para
Kaydiyye-i defter	5	10 para
Varaka bahâsı	20	para
Cânib-i sandığa âid		para
Dellâliye	71	8
Dellâ[l] ile dâireye münâsafeten	17	20
	53	28
Hademe-i şer‘-i şerîf	10	20
	43	8

Eytâm müdîrine âid ise de kazâ-yı mezkûrda eytâm müdîri olduğu içün harc-ı vesâik meyânında Hazîne-i Celîle’ye âid olmadığı

Yekûnu'l-ihrâcât 1459 37 para
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl 2099 10 para

Hisse-i zevce-i mezbûre 262 15 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 1049 25 para
Hisse-i asabe-i merkūm 787 9 para

[31b]
Bâlâda murakkam sağîr-i merkūm Mustafa'nın hisse-i erîse-i ma'lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun'a ve kebîretân-ı mezbûretânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri kendülerine teslîm olunduğu işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı 13 Şevvâl sene 86

Dellâliye Hakkında Olan Ta'limât

Dellâliye resmi dört kısım olub birincisi çarşu ve pazarda dellâl ma'rifetiyle satılan eşyâdan alınan guruşda bir para resmidir ki bu resm münâsafeten dellâl ile Dâire-i Belediye'ye âid olacakdır ve ikinci kısmı şer'an mûcib-i tahrîr olan terekeler esmânından ahz edilen binde yirmi guruş olub bunun beşi kezâlik münâsafeten dellâl ve Dâire-i Belediye'ye ve on ikisi ber mûcib-i nizâm eytâm müdîrine ve üçü hademe-i mahkemeye ve eytâm müdîri olmayan yerlerde mezkûr on ikisi harc-ı vesâik meyânında Hazîne-i Celîle'ye âiddir ve üçüncü kısmı Beytü'l-mal'a müte'allik olarak yine şer'-i şerîf ma'rifetiyle tahrîr olunan terekelerden alınan bin yirmi guruş olduğundan bunun dahî nısfı kezâlik hazîneye ve nısf-ı diğerinden sülüsü harc-ı vesâik meyânında yine hazîneye sülüsânı münâsafeten dellâllar ile Dâire-i Belediye'ye âid olacakdır dördüncü kısmı rusûmât-ı a'şârın müzâyedesiyle mahallince ihlâs icrâ kılınanların hîn-i müzâyedesinde bedel-i sâbık üzerine vukū' bulacak hakdan mültezimin vermesi lâzım gelen bin altı guruş yirmi altı para resmin münâsafeten dellâllar ile Dâire-i Belediye'ye âid olması lâzım gelecekdir
Kayd
13 Şevvâl sene 86

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacıyakuboğlu Abdülhamid bin Yakub bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğulları Hüseyin ve Memiş ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülfe ve Gülbahar ve Servinaz ve Gülcemal'in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlideleri Narince Hatun ibnet-i Süleyman nâm mezbûreyi hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî üzerine üveği vâlideleri Fâtıma Hatun ibnet-i Durmuş'u nâzır nasb u ta'yîn buyurdukda anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî

edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacıyakuboğlu Abdülhamid bin Yakub bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fâtıma Hatun ibnet-i Durmuş ve Narince Hatun ibnet-i Süleyman [ve] mezbûre Fâtıma Hatun’dan mütevellîdler sulbî sağîr oğlu Hüseyin ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülfe ve mezbûre Narince Hatun’dan mütevellîdler sulbî sağîr oğlu Memiş ve sulbiyye-i kebîre kızı Has Hatun ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülbahar ve Servinaz ve Gülcemal’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrât Hüseyin ve Memiş ve Gülbahar ve Servinaz ve Gülcemal ve Gülfe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma‘rifetü'z-zât mezbûre Narince Hatun ile bint-i kebîre-i mezbûre Has Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir bâb mülk menzil ma‘a bağçe	İnek re’s 2
7900	150
Evâ[nî] -yi nuhâsiyye kıyye 10	Yatak kat 1
120	60
Sandık 1	Elbise bahâsı
30	50
Balta tahra kazma zincir 4	Müsta‘mel kilim 1
30	20
Lazut kîle 20	Hırdavât-ı menzil
250	40

Yekûnu'l-mal	8650
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	300
Mehr-i müsbet-i zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun	100
Mehr-i müsbet-i zevce-i mezbûre Narince Hatun	400
Resm-i kısmet	196 10 para
Kaydiyye	12 10 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	1009
Sahhu'l-bâkîyi'l-mâl	2641

Hisse-i zevce-i mezbûre	477	22 para 1 akçe
Hisse-i zevce-i mezbûre	477	22 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1485	30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1485	30 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	742	35 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	742	35 para

Hisse-i bintu'l-mezbûre 742 35 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 742 35 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 742 35 para

[32a]
Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrât Hüseyin ve Memiş ve Gülbahar ve Servinaz ve Gülcemal ve Gülfe'nin hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Narince Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi 13 Şevvâl sene 86

Latum karyesi ahalisinden olub Rize kasabasında bezzâzlık ile müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden Ameşoğlu Ahmed bin Ahmed bin Süleyman'ın asabe-i nesebiyye cihetinden vârisi olan liebeveyn ammisi müteveffâ Mustafa'nın oğlu müteveffâ İbrahim'in sulbî sağîr oğlu Mustafa'nın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ahmed'i hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî üzerine dâisi Abdülaziz bin müteveffâ-yi mezbûr Ahmed'i nâzır nasb u ta'yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86
Perkamlı Hacı Osman Efendi
Tataroğlu Hacı Mustafa Ağa
Muhzır Cafer Ağa

Aspet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çavuşoğlu Hasan bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Mehmed Çavuş'un malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî ve kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütahakkak ve zâtı mu'arrefe olan vâlidesi işbu bâ'isetu'l-kitâb Rukiye Hatun ibnet-i Abdullah'ı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāib-i merkūmun zuhûr ve mecî'ine değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den kayyım nasb etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Aspet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çavuşoğlu Hasan bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye Hatun

ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Mehmed Çavuş ve sulbiyye-i kebîre kızları Şerife ve Zülfe ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i merkūmun malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyımı olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât mezbûre Rukiye Hatun ile benât-ı kebîrât-ı mezbûrâtın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 1500	Balta tahra kazma 3 30	Yatak kat 1 40
İnek re's 1 80	Hırdavât-ı menzil 10	Tarlanın etrâfında olan emlâk 100
Bağçe kıt'a 1 150	Evâ[nî] -yi nuhâsiyye kıyye 4 60	

Yekûnu'l-mal	1970
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	100
Mehr-i zevce-i mezbûre	200
Resm-i kısmet	41 30 para
Kaydiyye	3 30 para
Varaka bahâsı	1
Yekûnu'l-ihrâcât	345
Yekûnu'l-mal	1625

Hisse-i zevce-i mezbûre	203 5 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	568 30 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	284 15 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	284 15 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	284 15 para

Bâlâda murakkam gaîb-i mezbûrun hisse-i ma'lûme-i mevrûsesi kayyımı vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[32b]

Arğaloz karyeli zâtı mu'arrefe Şuşika Hatun meclis-i şer'de zevc-i mutallakı Karaahmedoğlu Hurşid muvâcehesinde merkūm beni el-yevm bir talak ile tatlîk etmekle zimmetinde iki def'ada mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan altıyüz elli guruş mehr-i mü'eccel hakkım ile bi't-terâdî ta'yîn olunan yüz guruş nafaka-i iddetim ki cem'an yediyüz elli guruş ile altmış guruş kıymetlü bir aded şal kuşak ve yüz guruş kıymetlü bir aded kutnî anteri ve yirmi guruş kıymetlü bir aded sandık ve on guruş kıymetlü bir çift babucu hâlâ isterim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında iki def'ada ancak mehr-i

mü'eccel olan dörtyüz elli guruş ile nafakasından yüz guruş ki cem'an beşyüz elli guruş ile bir aded kuşak ve bir aded kutnî anteri ve bir aded sandık ve bir çift babucu ikrâr ve i'tirâf edüb ziyâde mehrini inkâr etmekle ikrârı olan meblağ-ı mezkûr ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûreleri müdde'iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūm Hurşid ilzâm olunub mezbûrenin ziyâde müdde'âsı beyâna havâle olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 13 Şevvâl sene 86

Arğaloz karyesinden zâtı mu'arrefe Şuşika Hatun meclis-i şer'de karyeden zevc-i mutallakı Karaahmedoğlu Hurşid muvâcehesinde malım[dan] olub merkūmun zimmetinde olan on guruş kıymetlü bir aded gümüş yüzük ve elli guruş kıymetlü bir aded gümüş ……. ve yetmiş guruş kıymetlü bir aded nuhâs sini ve yirmi guruş kıymetlü bir aded peştamal ve dörtyüz elli guruş kıymetlü bir aded kumaş anteri ve yirmi beş guruş kıymetlü bir kıyye iplik ve elli guruş kıymetlü elli ……. gömlek bezi ve on guruş kıymetlü bir çift babuc ki cem'an altıyüz guruşluk eşyâlar ile zimmetinde mütekarrar olan beşyüz guruş mehr-i mü'eccel hakkımdan ikrârıyla bana medfû'u olan üçyüz guruşdan bâkî ikiyüz guruşu taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da'vâmdan on guruş ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden basma anteri ve peştamal ve iplik ve gömlek bezi ve bir çift babucu bana vermek üzre sulh olub ol dahî sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh olan mezkûr on guruş ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûre basma anteri ve peştamal ve iplik ve gömlek bezi ve bir çift babucu bana def' u teslîm ben dahî ahz u kabz edüb mâ'adâ ikiyüz guruş ziyâde mehr mutâlebesiyle zikr olunan kumaş anteri ve emrûdiyye ve gümüş yüzük ve sini da'vâlarına müte'allik âmme-i de'âvîden merkūmun zimmetini ol dahî bana teslîm eylediği zikr olunan on guruş ile peştamal ve basma anteri ve iplik ve gömlek bezi ve babuc da'vâlarına müte'allik benim zimmetimi ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu 14 Şevvâl sene 86

Arğaloz karyesinden zâtı mu'arrefe Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa bin Memiş'in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Altıparmak Mehmed bin Abdullah ve Karamanoğlu Yahya bin Ahmed şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan karındaşı Osman meclis-i şer'de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i mutallakı Pervanınoğlu Yusuf muvâcehesinde merkūm dokuz ay mukaddem bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan üçyüz guruşu bi'l-vekâle taleb ederim deyü bi'l-vekâle tasaddî eylediğim da'vâmdan ikiyüz guruş sulh olub ziyâdeden zimmetin kabûl hâvî bi'l-vekâle ibrâ eyledim ve ibrâdan müstesnâ meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşu bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu tav'an ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşun müdde'iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūm Yusuf ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 14 Şevvâl sene 86

Kuzandinoz karyesinden zâtı mu'arrefe Râzıye Hatun meclis-i şer'de karyeden zevc-i mutallakı Küçükömeroğlu Receb'in oğlu Mustafa muvâcehesinde merkūm zevc-i

dâhilim olub el-yevm bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile <beşyüz guruş ile> nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an altıyüz guruşdan ikiyüz guruşunu bundan akdem yedinden ahz u kabz edüb bâkî dörtyüz guruşdan yetmiş beş guruşunu rızâmla hatt u tenzîl ve mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan zimmetini kabûl hâvî ibrâ edüb bâkî üçyüz yirmi beş guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz yimi guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Râzıye Hatun’a edâsıyla merkūm Mustafa ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 14 Şevvâl sene 86

Kuzandinoz karyesinden zâtı mu‘arrefe Râzıye Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Küçükömeroğlu Mustafa muvâcehesinde zevc-i mutallakım merkūmun zimmetinde olan ikiyüz elli guruş kıymetlü bir aded sevâî anteri ve elli guruş kıymetlü bir aded kutnî şalvar ve yüz guruş kıymetlü bir aded işlik ve doksan guruş kıymetlü bir aded çarşab ve otuz guruş kıymetlü bir aded gümüş ……. ve on guruş kıymetlü bir aded gümüş yüzük ve ikiyüz guruş kıymetlü bir aded Trablus **[33a]** kuşak ve yirmi guruş kıymetlü bir aded sandık malım olub merkūm fuzûli zabt eder olmağla suâl olunub eşyâ-yı muharrere-i mezkûreleri taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da‘vâmda zikr olunan sevâî anteri ile kutnî şalvar ve canfes işlik ve sandığını bana vermek üzre sulh olub ve bedel-i sulh olan eşyâları dahî kabz etmemle mâ‘adâ kara çarşab ve emrûdiyye ve Trablus kuşağın da‘vâlarına müte‘allik merkūmun zimmetini ol dahî makbûzum olan eşyâların istirdâdına müte‘allik da‘vâdan benim zimmetim ibrâ ve tarafeynden her birimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr <15> fî 15 Şevvâl sene 86

Rize kasabası mahallâtından Canbolat Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Gülfe Hatun ibnet-i Hüseyin meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevci muhâlı‘ı Metonunoğlu Şaban bin Salih nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Şaban zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan altıyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak ve ikiyüz guruş dahî zevc-i muhâlı‘ım merkūm Şaban’a vermek üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyet ile ikiyüz guruşun mutâlebesine müte‘allik âmme-i de‘âvîden zevc-i muhâlı‘ım merkūm Şaban’ın zimmetini ol dahî kezâlik hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Cancol Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmî müslimîn [ta‘rîfleriyle] mu‘arrefe olan Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Durmuş meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Dilooğlu Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Mehmed zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan dörtyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre zevcim mezbûr Mehmed ile muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Mehmed dahî mezbûre Ümmügülsüm Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arkilikozlu Memiş meclis-i şer‘de Kalohten mahalleli İsmailağaoğlu Hasan muvâcehesinde ben bundan akdem gāib ani'l-meclis Kandevalı İdris nâm kimesnenin emriyle merkūm Hasan Ağa’ya beş aded sîm mecîdiye edâ ve teslîm etmemle meblağ-ı mezkûru merkūmdan taleb ederim deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hasan bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 17 Şevvâl sene 86

Mapavri nâhiyesi kurâsından Kuvaroz karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Abdülaziz kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden Âyişe Hatun ibnet-i Osman ve İbrahim ve Rûşen ve Refika ve Şerife ve Tâhire ve Rukiye ibnât-ı diğer Osman bin Osman’ın taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Muhtar diğer Abdülaziz bin Memiş ve Sabit bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan karye-i mezkûre ahalisinden Eyüboğlu Hasan bin Memiş nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilât-ı mezbûrât Âyişe Hatun ve İbrahim ve Rûşen ve Refîka ve Şerife ve Tâhire’nin zimmetlerinde bedel-i sulhdan alacak hakkım olan bin guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl vekîl-i merkūm Hasan dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmiha tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr bin guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Ümmügülsüm Hatun’a edâ ve teslîmiyle müvekkilleri mezbûrâta izâfetle vekîl-i merkūm Hasan ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 17 sene 86

[33b]
Mapavri nâhiyesi kurâsından Kuvaroz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât [eden] Eyüboğlu Osman bin Osman bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Âyişe Hatun ibnet-i diğer Osman ve Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Abdülaziz ve sulbî kebîr oğulları İbrahim ve Rûşen ve sulbiyye-i kebîre kızları Refika ve Şerife ve Tâhire ve Rukiye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Ümmügülsüm Hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedleri mütehakkak olan işbu bâ'isetu'l-kitâb zevce-i mezbûre Âyişe Hatun ve ibnân-ı mezbûrân İbrahim ve Rûşen ve benât-ı mezbûrât Refika ve Şerife ve Tâhire ve Rukiye'nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Muhtar Abdülaziz bin Memiş ve Sâbit bin Hüseyin nâm kimesneler şehadetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan karye-i mezkûre ahalisinden Eyüboğlu Hasan bin Memiş nâm kimesne mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini müvekkilât-ı mezbûrât Âyişe Hatun ve İbrahim ve Rûşen ve Refika ve Şerife ve Tâhire ve Rukiye müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla ben mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden hisse-i erîsemi müvekkilleri mezbûrâta izâfetle vekîl-i mezbûr Hasan'dan bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan bin guruş ile onbir guruş kıymetlü iki aded penbe kuşak bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr bin guruş ile iki aded penbe kuşağı vekîl-i mezbûr Hasan meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen def' u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan müvekkilât-ı mezbûrât Âyişe Hatun ve İbrahim ve Rûşen ve Refika ve Tâhire ve Şerife ve Rukiye'nin zimmetlerini vekîl-i mezbûr Hasan dahî bana medfû'u olan bedel-i sulh-i merkūm bin guruş ile iki aded penbe kuşağın istirdâdına ve cemî' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını asâleten ve vekâleten kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Şuşika Hatun ibnet-i Osman meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhâlı'ı Karaahmedoğlu

Hurşid bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Hurşid ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzır bi'l-meclis Ali nâm sağîrin aslâ malı olmayub muhtâc olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr Hurşid üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr içün babası mezbûr Hurşid üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm otuz para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Hurşid üzerine rucû‘a mezbûre Şuşika Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 18 sene 86

Zavendik karyesi ahalisinden Kitabsızoğlu Hüseyin bin Ahmed bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Arnabudoğlu Hüseyin bin <abd> Abdullah nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Öksüzoğlu Keleş bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Hüseyin’in merkūm Keleş zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Keleş’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kitabsızoğlu Molla Mehmed ve bir tarafdan Cerrahoğlu Salih tarlaları ve bir tarafdan hark ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını seksen guruş bedel ile merkūm Keleş’e bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedel-i mezkûru ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûrdan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Keleş dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde **[34a]** müvekkili mezbûr Hüseyin’e hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âları ma‘lûmun değildir deyü inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘alarını usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Öksüzoğulları Molla İsmail ve Molla Osman ibney Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 19 sene 86

Masi karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Âyişe Hatun ibnet-i Yusuf meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden zevc-i muhâlı‘ı Hacıoğlu Hasan bin

Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Hasan zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh üçyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre merkūmla muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye [ile] hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Hasan dahî mezbûre Âyişe Hatun’dan sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 19 sene 86

Maşer karyesi ahalisinden Mapsunoğlu Hasan bin Mahmud bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden zikri câlî tarlaya şerîki liebeveyn er karındaşı oğlu Yunus bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Çiklenar karyesi ahalisinden Kakavan-zâde Abdülhamid Ağa ibn Hüseyin Ağa nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim ammim mezbûr Hasan’ın mezbûr Abdülhamid Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Abdülhamid Ağa’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzum kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve benimle nısfiyyet üzre yedimizde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda olan mezkûr Maşer karyesinde vâki‘ bir tarafdan Karahasanoğlu Temel ve bir tarafdan Musluoğlu Memiş ve bir tarafdan Ustaahmedoğlu Hüseyin ve taraf-ı râbi‘i Mapsunoğlu Hüseyin tarlalarıyla mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarladan nısf-ı hisse-i şâyi‘asını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda mezbûr Abdülhamid Ağa’ya kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzum kezâlik kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharer vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûrdan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde mezbûr Abdülhamid Ağa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkil-i mezbûr Hasan’a meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Engirlioğlu Abdullah bin Hüseyin ve Arnabudoğlu Ali bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 86

Rize kasabası mahallâtından Müftü mahallesi ahalisinden Gonzeroğlu Yusuf bin Durmuş nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi

Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Kürdoğlu Hasan Ağa ibn Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezkûr Müftü mahallesi dâhilinde vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve tarafeyn benimle karındaşım gāib ani'l-meclis Mehmed’in müşterek tarlamız ve taraf-ı râbi‘i yine tarîk-i âmm ile mahdûd bin ikiyüz altmış sekiz umûm rakam ile murakkam müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil yüz kırk dört sehmi i‘tibârıyla altmış beş sehm hisse-i şâyi‘ası benim ve altmış beş sehm hisse-i şâyi‘ası karındaşım gāib-i mezbûr Mehmed’in ve sekiz sehm hisse-i şâyi‘ası vâlidem gāibe ani'l-meclis Hadîce Hatun ibnet-i Mustafa’nın ve altı sehm hisse-i şâyi‘ası Şerife Hatun ibnet-i Mustafa **[34b]** Ağa’nın iştirâken yedlerimizde mülkümüz olub akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin ber vech-i muharrer mâlik olduğum altmış beş sehm hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beş bin üçyüz otuz guruşa bâ-izn-i şürekâ mezbûr Hasan Ağa’ya bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beş bin üçyüz otuz guruşu müşterî-yi mezbûr Hasan Ağa’ya eşyâ bahâsından bin ikiyüz seksen altı senesi Muharremu'l-harâmın yedinci günü tarihiyle müverrah olub bu def‘a bana redd olunan bir kıt‘a tamgalu sened mûcibince zimmetimde deynim olan kezâlik beş bin üçyüz otuz guruşa tarafeyn bi't-terâdî takās ve mahsûb ve mukassâ ve kabûl eyledik fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda olan altmış beş sehm hisse-i şâyi‘ada benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim kalmayub müşterî-yi mezbûr Hasan Ağa’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 86
Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden Hacı Arif Ağa
Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden Osman Efendi
Emlâk me’mûru Rahmi Efendi
Mukayyid-i muhâsebe Emin Efendi
Salarhalı Hacı Harun

Şetroz karyeli Kazmaoğlu Ahmed Pindoz mahalleli Sarıoğlu Mustafa tarihden cihet-i devr-i şer‘îden nemâ olarak bâ-temessük da‘vâ eylediği yetmiş yedi guruş içün mezbûr Mustafa Yazıcı bilâ-devr-i şer‘î nemâ olduğunu da‘vâ müdde‘î-yi merkūm inkâr etmekle merkūm Mustafa Yazıcı ribâ müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb müdde‘î-yi merkūma yemin teklîf olundukda ol dahî yeminden nükûl etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mustafa Yazıcı’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 21 Şevvâl sene 86

Masi karyesi sâkinlerinden Engirlioğlu kerîmeleri Fâtıma ve Hadîce ibnetân Ahmed bin Abdullah’ın taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden zikri câlî tarlaya şerîkleri liebeveyn er karındaşları Durmuş bin müteveffâyi'l-mezbûr Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Varotlar karyesi ahalisinden Kuroğulları Yunus ve Salih ibney Mehmed muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine

da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretân Fâtıma ve Hadîce’nin merkūmân Yunus ve Salih zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakları olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûrândan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve seviyyen ve islâsen yedimizde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda olan mezkûr Masi karyesinde vâki‘ bir tarafdan Hapamatoğlu Ahmed ve bir tarafdan Metonunoğlu Mehmed ve bir tarafdan Balcıoğlu Yakub ve taraf-ı râbi‘i benimle müvekkilelerim kız karındaşlarım mezbûretânın müşterek tarlamız ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlada olan sülüsân hisse-i şâyi‘alarını bedel-i misliyle merkūmân Yunus ve Salih’e ferâğ-ı kat‘î ile ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve i‘tâ-yı tapuya ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûrândan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde mezbûrân Yunus ve Salih dahî cevâblarında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkiletân Fâtıma ve Hadîce’ye zimmetlerinde deynleri olduğunu her biri ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ’adâ vekâlet müdde‘âsını her biri inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘ālarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Emiroğlu Ahmed bin Hasan ve Rakıcıoğlu Tevfik bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 21 sene 86

Zavendik karyesi ahalisinden işbu râfi‘u'l-i‘lâm Hacıoğlu Ali bin Durmuş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Hacıbayrakdaroğlu Hurşid bin İsmail muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hacıoğlu Temel ve bir tarafdan Kolayoğlu Yakub ve bir tarafdan Hacıoğlu Ali ve taraf-ı râbi‘i ……. tarlası ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla merkūmun yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası olub merkūm Hurşid mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru bundan akdem bin beşyüz guruş **[35a]** bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmiş isem de merkūm Hurşid ferâğ-ı mezkûra ……. sâhib-i arz huzurunda ferâğını ikrâr ve takrîrden imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub bedel nâmıyla kendüsüne medfû‘âtım olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu merkūm Hurşid’den taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûru bundan akdem bedel-i mezkûr üzre müdde‘î-yi merkūm Ali’ye bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelinden ancak bin dörtyüz kırk altı guruş kabzını ve nedâmeti cihetle sâhib-i arz huzuruna takrîrden imtinâ‘ eylediğini tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ ziyâde bedel kabzını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer ziyâde müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmağla mûcebince müdde‘î-yi merkūm ziyâde müdde‘âsıyla merkūm Hurşid’e bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘

ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr bin dörtyüz kırk altı guruşun müdde‘î-yi merkūm Ali’ye edâ ve teslîmiyle merkūm Hurşid ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 21 sene 86

Salarha karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Güvercin bint-i Mustafa nâm Hatun kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî nısf-ı tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan liebeveyn er karındaşı Ömer bin müteveffâ-yi mezbûr Mustafa muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî [me’mûr] buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mehmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâkı‘ bir tarafdan Murzioğlu Ahmed ve bir tarafdan Civelekoğlu Tahir ve bir tarafdan Hacıahmedoğlu Yunus tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla benim [ve] karındaşım mezbûr Ömer’in nısfiyyet üzre yedlerimizde ve dâhil-i havza-i tasarruflarımızda müştereken tarlamız olub ben bundan akdem tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan mutasarrıf olduğum nısf-ı hisse-i şâyi‘amı bin beşyüz elli guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz karındaşım mezbûr Ömer’e ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra nısf-ı hisse-i şâyi‘amı hâlâ zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub ferâğ-ı mezkûra izn-i sâhib-i arz vâkı‘ olmadığı cihetle tarla-yı mahdûd-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm karındaşım mezbûr Ömer’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Ömer dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘iyye-i mezbûre Güvercin Hatun’a redd ü teslîmiyle merkūm Ömer ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru <fî> limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 86

Rize kasabası mahallâtından Haçanoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Havva Hatun ibnet-i Ahmed’in tarafından zikri âtî da‘vâya ve sulh ve ibrâya vekîl-i müseccel-i şer‘îsi sadriyye-i kebîre kızı kezâlik zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Hadîce Hatun ibnet-i Memiş kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden olub sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olmağla bülûğu mukirr ve mu‘terif olan müvekkile-i mezbûrenin üveği oğlu Mehmed bin müteveffâ Memiş muvâcehesinde mezbûr Mehmed’in hâl-i sığarında vasî-yi mansûbu olan Reis Molla Hasan bin İbrahim hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem vâlidem mezbûre Havva Hatun’un malından olub mezbûr Mehmed hâl-i sığarında olduğu hâlde vasîsi hâzır-ı mezbûr Molla Hasan sağîr-i mezbûr Mehmed’e vesâyeten kabz eylediği bir re’s inek ile furûğları olan üç re’s ki

cem‘an dört re’s ineklerden inek-i mezkûr ile furûğlarından bir re’sini vasî-yi mezbûr Molla Hasan âhara bey‘iyle esmânını mezbûr Mehmed’in umûruna bi'l-vesâye sarf edüb ve furûğlarından işbu iki re’si dahî mezbûr Mehmed’in yedinde mevcûd olmağla mevcûd bulunan inekleri aynen ve müstehleklerinin kıymet-i sahîhasın merkūmdan [taleb] eylediğimde edâ ve teslîmden imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub bana edâ ve teslîm mezbûr Mehmed’e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında inek-i mezkûr mukaddem müvekkile-i mezbûrenin olduğunu ikrâr lâkin on iki sene mukaddem müvekkile-i mezbûre inek-i mezkûru bana hibe ve teslîm edüb benim tarafımdan dahî ittihâb ve kabz olunmağla ol vechile mal-ı mevhûbum olduğundan furûğlarından bir re’siyle ma‘an malım olduğu cihetle vasîm hâzır-ı mezbûr benim içün âhara bey‘iyle umûruma sarf eyledi ve ol vechile işbu furûğları dahî malım olduğundan edâ ve teslîmden bihakkın imtinâ‘ ederim deyü def‘ sadedinde iken muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub bi'l-vekâle tasaddî eylediğim da‘vâmdan müvekkilem mezbûre içün yüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî bi'l-vekâle sulh-i merkūmu ba‘de'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ‘adâ bi'l-vekâle **[35b]** ziyâde müdde‘âma ve işbu tarih-i i‘lâma gelince değin beynlerinde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ben bi'l-vekâle mezbûr Mehmed’in zimmetini ol dahî işbu tarih-i i‘lâma gelinceye değin beynlerinde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvîden müvekkilem vâlidem mezbûre Havva’nın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl edüb ancak ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm yüz guruşun elli guruşunu bir ay ve diğer elli guruşunu bir ay ki cem‘an iki ay tamâmına değin müvekkileme izâfetle bana teslîm etmek üzre merkūmun kabûlünü hâvî bi'l-vekâle te’cîl eyledim dedikde merkūm Mehmed dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 86

Salarha karyesi ahalisinden iken bundan kadem vefât eden İhtiyâroğlu Zekeriyya bin Memiş bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğulları Yahya ve Memiş’in liebeveyn kız karındaşları ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Cemile Hatun ibnet-i müteveffâyi'l-mezbûr Zekeriyya talebiyle hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrândan her birine babaları müteveffâ-yi mezbûrdan mevrûs mallarından işbu tarih-i kitâbdan kadr-i ma‘rûf idüği ihbâr olunan beher yevm yirmişer paradan cem‘an kırk para nafaka ve kisve bahâsı farz ve takdîr edüb meblağayn-i mefrûzayn-i mezkûreyni sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı mezbûrânın mallarına rucû‘a vasî-yi mezbûre Cemile Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Ardaloğlu Salih Çavuş meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hacımehmedoğlu Yunus’un oğlu İlyas muvâcehesinde merkūmun zimmetinde

cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan yüz altmış guruşun yüz elli guruşunu bundan akdem gāib ani'l-meclis Kandiloğlu Atâullah üçümüz bir meclisde havâle-i sahîha-i şer‘iyye ile havâle ve her birimiz havâle kabûl etmiş isek de merkūm İlyas hâlâ gāib-i merkūma îfâ etmediğinden meblağ-ı mezkûr ile havâleden bâkî zimmetinde olan on guruş ki cem‘an yüz altmış guruşu taleb ederim deyü havâle olunan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun mutâlebesi mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun mutâlebesiyle merkūm bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub bâkî on guruş içün merkūm İlyas cevâbında bâkî-yi mezkûru tamâmen müdde‘î-yi merkūma îfâ eyledim deyü [eylediği] def‘ini müdde‘î-yi merkūmun inkârına binâen beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Şevvâl sene 86

Havâle-i âlî-yi kāim-i makāmîlerine imtisâlen Rize kasabası mahallâtından Samrı Mahallesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Velkülü Mustafa Çavuş’un zevcesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ömer meclis-i şer‘-i enverde kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb kasaba-i mezkûre derûnunda kâin Orta Câmi‘-i Şerîf havlusunda bulunmağla iltikāt olunub ebeveyni ma‘lûm olmayub malı dahî olmadığı hâlde liecli'l-irdâ‘ ve't-tebennî bundan akdem bana teslîm ve Hamide ismiyle tesmiye olunan işbu hâzıra bi'l-meclis tahmînen bir aylık lakîtanın ebeveyni ma‘lûm olmayub malı dahî olmadığından ve ben dahî bilâ-nafaka infâk ve irdâ‘a muktedire olmadığımdan lakîta-i hâzıra-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün ebeveyni ve ahza velîsi zuhûruna değin cânib-i beytü'l-malımdan i‘tâ olunmak üzre kıbel-i şer‘den kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mürebbiye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un takrîr-i meşrûhu vâkı‘a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve zikri âtî meblağ kadr-i ma‘rûf idüği bi'l-ihbâr inde'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak olmağla sağîre-i lakîta-i hâzıra-i mezbûre Hamide’nin nafaka ve kisve ve sâire levâzım-ı zarûriyyesîçün men lehû hakku'l-ahz üzerine rucû‘ olunmak üzre cânib-i Beytü'l-maldan işbu kitâbdan i‘tibâren kadr-i ma‘rûf idüği ihbâr olunan beher yevm otuz para nafaka ve kisve bahâ ve kıbel-i şer‘den farz ve takdîr olunub meblağ-ı <dahî> mezkûru sağîre-i lakîta-i hâzıra-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer cânib-i Beytü'l-mala rucû‘a mezbûre Fâtıma Hatun’a izn verilmiş ise de icrâ-yı îcâbı re’y ve azâde kāim-i makāmîlerine menût olduğu huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mişona karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-ilâm Kunduzoğlu Reşid bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Kuriloz karyesi ahalisinden olub zikri âtî mâ-ı cârîye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Yanıkoğlu Hüseyin bin Durmuş muvâcehesinde karye-i mezkûrede vaki‘ tarafeyn merkūm Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan ırmak **[36a]** ve taraf-ı râbi‘i zikri âtî değirmen harkı ile mahdûd tûlen bin zirâ‘ harkdan bâlâda olan ……. Irmağı ta‘bîr olunan ırmakdan cereyân eden mâ-ı cârî mine'l-kadîm esfelde olan bir bâb mülk değirmenin suyu olub ol

vechile mâ-ı câri-yi mezkûr kadîminden berû hark-ı mezkûr ile değirmen-i mezkûra cereyân edegelür iken şimdi merkūm Hüseyin mâ-ı câri-yi mezkûru mecrâ-yı kadîmine muğâyir tarlasına saky ile bigayr-i hak müdâhale ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub mâ-ı câri-yi mezkûr kadîmî vechile değirmen-i mezkûra cereyân etmek üzre merkūm Hüseyin’in keff-i yedine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Hüseyin dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince mâ-ı câri-yi mezkûr zikr-i âtiyyü's-sâbık değirmen-i mezkûra hark-ı merkūm ile icrâ olunmak üzre keff-i yedle mahallinde müdde‘î-yi merkūm Reşid’e redd ü teslîmiyle merkūm Hüseyin ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 26 Şevvâl sene 86

Ruspa karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Ofluoğlu Mustafa bin Durmuş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğulları Ömer ve Hasan ve sulbiyye-i kebîre kızları Âkıle ve Cemile’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Ömer dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Mehmed ve vâlidesi mezbûre Zeyneb Hatun ve sulbî kebîr oğulları Receb ve Ahmed ve Mehmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Şuşika ve diğer Havva ve Fâtıma ve Tevhide’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Âkıle kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî mülk ağaçlığa müstakillen vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ibnu'l-mezbûr Receb muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Sarıhasanoğlu Hasan Yazıcı tarlası ve bir tarafdan nehr-i câri ve bir tarafdan Uzunmustafaoğlu Ahmed’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i tarik-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık mûrisim babam müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub ba‘de'l-vefât benimle mezbûr Receb’in mûrisi babası müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Ömer ve verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuşiken mezbûr Receb ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub mes’ele-i mîrâsımız vechile hisse-i erîsemden keff-i yedle mahallinde bana teslîm mezbûr Receb’e tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Receb dahî cevâbında ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr mukaddem ceddim müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun yedinde mülkü olduğunu ve el-hâletü hâzihî ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz elli altı senesi evâsıtında ceddim müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Mustafa ber vech-i muharrer mâlik olduğu ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile semen-i ma‘lûme-i medfû‘a mukābelesinde oğlu babam müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Ömer’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde babam müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Ömer dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra babam müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Ömer ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru hayâtında bâyi‘i babası müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Mustafa’nın muvâcehesinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla yirmi sene müddet bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed etdikden sonra babam ba‘de'l-vefât ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr

benimle verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olduğundan ben bi'l-asâle ve şerîkleri âriyyeten bihakkın müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü ba‘de'def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Receb ber vech-i muharrer def‘ini her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kotrilioğlu Hacı Yunus bin Osman ve Sarıhasanoğlu Hasan Yazıcı bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Âkıle da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Receb bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mişona karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kunduzoğlu Reşid bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî [mümeyyizleri] hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Kuriloz karyesi ahalisinden olub zikr-i âtî mâ-ı câriyi tarlasına sakıyla vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Öksüzoğlu Receb bin Abdurrahim muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hakk-ı saky da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mahmud hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Öksüzoğlu Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan Mercanoğlu Memiş’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i dağ ile mahdûd bir kıt‘a tarla merkūm Receb’in yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası olub tarla-yı mahdûd-i mezkûr derûnundan nübû‘ eden mâ-ı cârî müstakillen mine'l-kadîm hark ile esfelde olan ırmağa ve oradan dahî aşağıda olan bir bâb değirmene cereyân edüb ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûru kadîminden berû değirmen-i mezkûruma icrâ edegelür iken şimdi merkūm Receb mâ-ı cârî-yi mezkûru **[36b]** fuzûli ve bigayr-i hak kendi tarlasına icrâ eder olmağla suâl olunub kadîmî vechile değirmenime cereyân etmek üzre merkūm Receb’in keff-i yedine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Receb dahî cevâbında mâ-ı cârî-yi mezkûra vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin mâ-ı cârî-yi mezkûr o esnâda nübû‘ eylediği tarla-yı mezkûrumun mine'l-kadîm hakk-ı sakyı olub ve eyyâm-ı sâirede müdde‘î-yi merkūmun değirmen-i mezkûresine icrâ olunmağla ol vechile müştereken hattımız olduğundan ve el-hâletü hâzihî mevsim-i şitâ bulunduğundan bihakkın tarla-yı mezkûrumu saky ederim deyü müdde‘î-yi merkūmun istiklâl müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer istiklâl müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Yanıkoğlu Memiş bin Yakub ve Medyenoğlu Memiş bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mâ-ı cârî-yi mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince mâ-ı cârî-yi mezkûr kemâ fi's-sâbık değirmen-i mezkûra cereyân etmek üzre merkūm Receb’in keff-i yedine tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 86

Masi karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Emiroğlu İlyas bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Memiş ve liebeveyn er karındaşı Ali ve liebeveyn kız karındaşı Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zeylde muharrer taksîm-i sânîde sağîre bulunan Hadîce'nin vasîsi ile vâris-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 1100	Lazut kîle 10 140	İnek re's 3 210
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 4 60	Yatak kat 2 100	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 40
Bir kıt'a mülk kızılağaçlık 500	Hırdavât-ı menzil 50	

Cem'-i yekûnu'l-mâl	2200	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	50	
Kaydiyye	3	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	254	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1946	

Hisse-i zevce-i mezbûre	486 20 para
Hisse-i ehu'l-merkūm	973
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	486 20 para

Ba'dehû ehu'l-merkūm Ali dahî müte'âkıben vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi diğer Fâtıma Hatun ibnet-i İbrahim ve sulbiyye-i sağîre kızı Hadîce ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan Çalıkoğlu Halid bin Mustafa ile nâzırı olan Emiroğlu Ahmed bin Hasan'ın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur

Yekûn	
Bâlâsı kassâmda muharrer mûrisinden mevrûs hissesi	973
Techîz ve tekfîn	120
	853
Mehr-i zevce	150
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	703

Hisse-i zevce-i mezbûre 87 35 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 351 20 para
Hisse-i uhtu'l-mezbûre 263 22 para

Bâlâda murakkam sağîre-i mezbûrenin hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi mezbûr Halid’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[37a]
Masi karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Emiroğlu Ali bin Hüseyin bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızı Hadîce’nin mallarını hıfza ve ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâi‘sü'l-kitâb Çalıkoğlu Halid bin Mustafa nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi [hazretleri] dahî sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî üzerine Emiroğlu Ahmed bin Hasan nâzır nasb u ta‘yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerini mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 86

Babik Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mollaalioğlu Hasan Yazıcı ibn Hüseyin bin Abdullah’ın verâseti sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Kâmil ve Abdülkadir ve sulbî sağîr oğulları Osman ve Behram ve Muharrem ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Şerife ve Âyişe ve Hamide’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Âyişe meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesine bi'l-verâse müstakillen vaz‘-ı yedi mütehakkak olan işbu bâi‘sü'l-kitâb ibnu'l-mezbûr Ahmed mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım merkūm Ahmed müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla ben babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemi karındaşım mezbûr Ahmed’den bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da‘vâ-yı mezkûremeden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekeden<den> hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan yüz guruş üzerine karındaşım merkūm Ahmed ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkūm yüz guruşu karındaşım merkūm Ahmed meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka bana tamâmen ve kâmilen def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşım

merkūm Ahmed'in zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-verâse <ile> ibrâ ve iskāt eylediğimde ol dahî bana medfû'u olan bedel-i sulh-i merkūm yüz guruşun istirdâdına ve cemî' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çinçiroğlu Halil bin Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Mahmud ve sulbî kebîr oğlu İsmail ve sulbiyye-i kebîre kızları Gülfe ve Menşûre ve Safiye ve Şuşika'ya münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülfe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i metrûku Mehmed bin Ömer ve vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun ve sadrî sağîr oğlu Dursun ve sadriyye-i kebîre kızı diğer Şuşika ve sadriyye-i sağîre kızı Hicâbe'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme sağîr-i mezbûr Dursun dahî vefât edüb verâseti babası mezbûr Mehmed ile vâlidesinin vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun'a münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr İsmail dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Yakub ve vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun ve sulbî sağîr oğlu İbrahim'e münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr İbrahim vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye altı bin dokuzyüz on iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden bin altıyüz seksen sehmi zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun'a ve bin dörtyüz on yedi sehmi ümmü'l-mezbûre Hadîce Hatun'a ve bin sekiz sehmden cem'an üçbin yirmi dört sehmi benât-ı mezbûrât Menşûre ve Safiye ve Şuşika'ya [ve] ikiyüz elli iki sehmi zevcu'l-mezbûre Mehmed'e ve yüz kırk yedişer sehmden cem'an ikiyüz doksan dört sehmi bintân-ı mezbûretân diğer Şuşika ve Hicâbe'ye isâbeti tahakkukundan sonra ümmü'l-mezbûre Hadîce Hatun ile benât-ı mezbûrât Menşûre ve Safiye ve Şuşika'nın taraflarından zikri âtî bey'e ve kabz-ı semene ve i'tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Ahmed oğlu Hurşid bin Hasan ve Çolakoğlu **[37b]** Osman bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan karye-i mezkûre ahalisinden Muhtar Lazoğlu Ali Yazıcı bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isetu'l-kitâb zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun'un tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl-i müseccel-i şer'îsi Penciloğlu Halid Reis bin Hasan nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin müvekkilelerim mezbûrât Hadîce ve Menşûre ve Safiye ve Şuşika Hatunlar ile müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun ve verese-i sâire-i mezkûrenin bi'l-irsi'ş-şer'î iştirâken yedlerinde mülkleri olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Behram oğlu Mustafa'nın ağaçlığı ve bir tarafdan ba'zen Turzoğlu Mustafa ve ba'zen Yanıkoğlu Süleyman'ın tarlaları ve taraf-ı râbi'i nehr-i kebîr ile mahdûd bir kıt'a mülk-i mağrûs kızılağaçlıkda olan müvekkilelerim mezbûrât Hadîce Hatun ve Menşûre ve Safiye ve Şuşika'nın ber-tashîh-i mezkûr cem'an dört bin dörtyüz kırk bir sehm hisse-i şâyi'alarını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza'adan ârî

bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin beşyüz guruş müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’a bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu müşteriye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un yedinden bi'l-vekâle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz ve bikadri'l-hısâs beynlerinde iktisâm ve her birine hissesini teslîm eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda olan cem‘an dört bin dörtyüz kırk bir sehm hisse-i şâyi‘ada müvekkilelerim mezbûrât Hadîce ve Menşûre ve Safiye ve Şuşika’nın aslâ ve kat‘â alâka ve medhalleri kalmayub müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’un mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 Şevvâl sene 86

Zikri âtî maktûlenin mahallinde keşf u muâyene ve tahkîkîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan irsâl olunan Molla Cafer dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Salarha Harvel karyesinde zevci Manavoğlu Mehmed’in hânesinde mâh-ı hâlin on dördüncü Pazar günü mecrûhaten vefât eden mezbûr Mehmed’in zevce-i menkûhası karye-i mezkûre ahalisinden Araboğlu İsmail’in kerîmesi Havva Hatun’un cenâzesi üzerine varub karye-i mezkûre muhtarları Hacıoğlu Yakub ve Araboğlu Hüseyin ve İhtiyâr Meclisi’nden Araboğlu Memiş Efendi ve Araboğlu Ahmed ve Lerozluoğlu Abdullah ve Akmehmedoğlu Hüseyin ve sâir mazbûtu'l-esâmî müslimîn ile müteveffiye-i mezbûrenin veresesi zevc-i mezbûr<e> Mehmed ile babası mezbûr İsmail ve vâlidesi Zeyneb Hatun hâzirûn oldukları hâlde müteveffiye-i mezbûrenin a‘zâsını keşf u nazar etdirdiklerinde tüfenk kurşunu ile başının arka tarafından ensesi üzerinden bir yerinden darb u cerh olunduğu ve cârihi âhar bir kimesne olmayub müteveffiye-i mezbûre işbu mâh-ı hâlin on dördüncü Pazar günü vakt-i kuşlukda sağîr çocuğuna çamaşur oğuşdurmak üzre hâne-i mezkûrun köşesinde çivilik nâm mahâlde takılmış olan kurşun tüfengi üzerinden sağîr-i mezbûrun gömleğini almakda iken kazâen tüfeng-i mezkûr takılmış olduğu çividen kurtulmasıyla ateşlenüb kurşunu başının arka tarafına isâbetle tahmînen on beş saat mürûrunda müteessiren vefât eylediğini ve husûs-i mezkûr içün kimesne ile kat‘an ve kātıbeten da‘vâ ve nizâ‘ ve husûmetleri olmadığını verese-i mezbûrûn haber verdiklerini me’mûr dâ‘îeri ba‘de'l-muâyene ve'l-müşâhede mahallinde keşf u tahkîk ve ketb u tahrîr ve ma‘an mürsel ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği huzur-i âlîlerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Rize kasabası ahalisinden ve tüccâr-ı mu‘teberânından Kabosman-zâde el-Hâc Osman Kapudan’ın Müftü mahallesi ahalisinden Receb Ali ile Hüseyin zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkı olub bi'l-muvâcehe lede't-terâfu‘ merkūmun ikrârıyla sâbit olan dörtyüz on yedi guruş dört paranın müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Receb Ali ilzâm olunduğu ol bâb[da] el-emru limen lehu'l-emr fî 28 Şevvâl sene 86

Mihanca karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Mizelioğlu kerîmesi Necibe Hatun ibnet-i Halid bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Mizelioğlu Abdülkerim bin Memiş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Mizelioğulları Sadullah ve Osman ibney Hasan nâm kimesneler muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Necibe Hatun’un merkūmân Sadullah ve Osman’ın zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu merkūmândan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan nehr-i cârî ve bir tarafdan Kotiloğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Çaboğlu Osman’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını me’mûru huzurunda bedel-i misliyle **[38a]** ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūmâna ferâğ ve tefvîz ve i‘tâ-yı tapuya ve bedelini merkūmândan ahz u kabza ve makbûzumu kezâlik kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevekkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu mezbûrân Sadullah ve Osman’dan bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde anlar dahî cevâblarında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkile-i mezbûre Necibe Hatun’a zimmetlerinde sahîhan deynleri olduğunu her biri ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ vekâlet müdde‘âlarını her biri inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Sarımustafaoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Seferoğlu Şerif bin Kibar nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ancerli Zekeriyya Müftü mahalleli Şeyhoğlu Osman’dan da‘vâ eylediği bâkî altmış guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Zilka‘de sene 86

Müftü mahalleli Şeyhoğlu Sâbit Ancerli Zekeriyya’dan da‘vâ eylediği otuz guruşdan bi't-terâdî yirmi guruş sulh ve ziyâdeden ibrâ olub bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Zilka‘de sene 86

Hancı karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Alihanoğlu Mehmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden olub zevce-i sâbıkası zâtı zeyl-i hüccet-i şer‘îde muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Hicâbe Hatun ibnet-i Ömer mahzarında mezbûre Hicâbe Hatun’un vâlidesi olub kezâlik zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Havva Hatun ibnet-i Memiş hâzıra olduğu hâlde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem mezbûre Hicâbe Hatun ile hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken

firâşımdan hâsıllar ve mezbûreden mütevellîdler hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyesinde olan sulbî sağîr evlâdlarım Esad ve Gülfe'yi gecelerde menzilinde yalnız bırağub mezbûre Hicâbe Hatun ile vâlidesi hâzıra-i mezbûre âhar mahâlde beyâtlarda beytûtet ve gündüzlerde dahî yanına alub ma'an esvâkda gezdirüb ve nâmahrem kimesneler ile ihtilât edüb hatta mezbûrânı yalnız menzilinde bırağub gitmelerinden hâzıra-i mezbûre Gülfe'nin kolu dahî kırılmış bulunduğundan bu sûretle sağîrân-ı mezbûrânın ……. ve anaları mezbûre Hicâbe Hatun ile ceddeleri hâzıra-i mezbûrenin hulukleriyle mütehallika olmak ihtimâli mukarrar ve gayr-i me'mûn olub ……. dahî olmamağla mezbûre Hicâbe Hatun ile vâlidesi hâzıra-i mezbûrenin keyfiyyet-i ahvâlleri işbu hâzırun bi'l-meclis bî-garez müslimînden suâl olunub sağîrân-ı mezbûrân yedlerinden nez' ve bana teslîm olunmak matlûbumdur dedikde karye-i mezbûre ahalisinden olub zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân karye-i mezbûre muhtarı Ahmed oğlu Osman bin Ahmed ve Kalyoncuoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Abdulah oğlu Ali bin Abdullah nâm kimesnelerden mezbûre Hicâbe Hatun ile hâzıra-i mezbûrenin keyfiyyet-i ahvâlleri suâl olundukda anlar dahî cevâblarında fi'l-hakîka mezbûre Hicâbe Hatun ile vâlidesi hâzıra-i mezbûre Havva Hatun gecelerde sağîrân-ı mezbârânı menzillerinde yalnız bırağub kendüleri âhar mahallerde beyâtlarda beytûtet ve gündüzleri dahî yanlarına alub ma'an esvâkda gezdirüb ve nâmahrem kimesneler ile ihtilât edüb hatta sağîrân-ı mezbûrânı yalnız bırağub beyâtlarda gitmelerinden sağîre-i mezbûre Gülfe'nin kolu dahî kırılmış bulunub bu sûretle sağîrân-ı mezbûrânın zıyâ' ve anaları mezbûre Hicâbe Hatun ile ceddeleri mezbûre Havva Hatun'un hulukleriyle mütehallika olmak ihtimâli mukarrar ve gayr-i me'mûn olub her biri fâcire olduklarını alâ tarîki'ş-şehâde haber vermeleriyle mûcebince sağîrân-ı mezbûrân Esad ve Gülfe anaları mezbûre Hicâbe Hatun'un yedinden nez' olunub babaları müdde'î-yi mezbûr Mehmed'e teslîm olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Harvel karyeli Tüylioğlu Salih Bayrakdar meclis-i şer'-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Mollaömeroğlu Hacı Mustafa Ağa muvâcehesinde benim zimmetimde mûmâ ileyh Hacı Mustafa Ağa'[ya] bâ-sened deynim ve borcum olan beş aded yüz Osmanlı lirasını işbu hâzır bi'l-meclis Kandevalı Ali oğlu İdris'e havâle ile kabûl hâvî îfâ etmişiken mûmâ ileyh Hacı Mustafa Ağa meblağ-ı mezkûru benim gıyâbımda emrim olmaksızın karındaşım gāib ani'l-meclis Ahmed'den kabz etmiş olmağla suâl olunub karındaşım gāib-i merkūmdan kabz eylediği meblağ-ı mezkûr beş aded Osmanlı altununu bana edâ<-yı> [ve] teslîm mûmâ ileyh Hacı Mustafa Ağa'ya cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i şer'îsi üzre tasaddî eylediği [da'vâsı] mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince da'vâyı mezkûresiyle mûmâ ileyh Hacı Mustafa Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub mûmâ ileyh Hacı Mustafa Ağa'ya suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Setozlu Molla Tayyib meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kal'a mahalleli Ahmed bin Mehmed muvâcehesinde tarihden iki sene mukaddem âhara bey'iyle semen-i hâsılasını ehl ü iyâlime sarf etmek üzre Dersaadet'den merkūm

Ahmed'e irsâl eylediğim bir aded kelâm-ı kadîm merkūm Ahmed dahî emrim vechile ikiyüz altmış beş guruşa bey'iyle semeni ehl ü iyâlime sarf etmeyüb zimmetinde kalmağla meblağ-ı mezkûru bana edâya merkūm Ahmed'e tenbîh olunmak matlûbumdur **[38b]** deyü da'vâ etdikde merkûm Ahmed dahî cevâbında mezkûr kelâm-ı kadîmi ikiyüz altmış beş guruşa bey'iyle semenini emr vechile ehl ü iyâline sarf eyledim deyü husûs-i mezkûr merkūm Ahmed yeminiyle tasdîk olunur ümenâdan olmağla kendüsüne yemin teklîf olundukda müdde'î-yi mezbûr Molla Tayyib tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde'î-yi merkūm Molla Tayyib da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ahmed'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 8 Zilka'de sene 86

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki
Husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ'îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi'nde vâki' zikri âtî münâza'un fîh olan sınur da'vâsı üzerine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden Sarıahmedoğlu Mehmed Kapudan bin Hacı Ahmed nâm kimesne meclis-i ma'kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikr-i âtî mahalle vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Karahasanoğlu el-Hâc Ali Ağa ibn İbrahim muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede vâki' bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarla sınurı da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bir tarafdan mezbûr Hacı Ali Ağa'nın hendeği ve bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan yine mezbûr Hacı Ali Ağa'nın hendeği ve taraf-ı râbi'i tarîk-i hâss ile mahdûd tûlen elli zirâ' mahal benim tarlam olub mezbûr Hacı Ali Ağa hendeğinden benim tarlam tarafına hudûduna tecâvüz ederek zikr olunan elli zirâ' tarlamı zabt ve hânesine mürûr etmek üzre tarîk ittihâz eder olmağla suâl olunub zikr olunan elli zirâ' mahâlden keff-i yedle me'mûru ma'rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Hacı Ali Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûremden işbu tarîk ittihâz eylediği mahallin hendek tarafından irâ'e ve vaz' olunan hudûddan kendi tarafım bana kalmak üzre muslihûn tavassutuyla inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl zikr olunan mahalli kabz ve tesellüm edüb mâ'adâ mezbûr Hacı Ali Ağa'nın tarafına kalan mahal ve hendeğe müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan mezbûr Hacı Ali Ağa'nın zimmetini ol dahî kabz ve tesellüm eylediğim mahalle müte'allik âmme-i de'âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkûm Hacı Ali Ağa dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma'an meb'ûs-i ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb tarafeyn ve me'mûr-i mezbûr hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tefhîm ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ğotoz karyesinden Reşid bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden vâlidesi Havva Hatun ibnet-i Hasan bin Abdullah’ın taraflarından zikri âtî sulh ve ibrâyı tasdîke vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Kaçaran karyeli Çolakoğlu Ömer bin Ali ve Burnazoğlu Mehmed bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan mezkûr Kaçaran karyeli Burnazoğlu diğer Mehmed bin Ahmed muvâcehesinde benim müvekkile-i mezbûre zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan sekizyüz elli guruşu taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da‘vâmdan bi't-terâdî elli guruş sulh olub bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûru tamâmen ve kâmilen müvekkile-i mezbûrenin yedinden ahz u kabz edüb mâ‘adâ sekizyüz guruş ziyâde mutâlebeme müte‘allik da‘vâdan müvekkile-i mezbûrenin zimmetini ol dahî bedel-i sulh-i merkūm elli guruşun istirdâdına müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz [ber] vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde vekîl-i merkūm Mehmed dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Kankalanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Berber Hurşid bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Memiş ve sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan karındaşı mezbûr Ahmed ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fî 9 Zilka‘de sene 86

Mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir bâb menzilden on altı sehmden beş sehm hisse-i şâyi‘ası 3000	Yatak kat 2 100	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 5 60
İnek 1 100	Balta tahra kazma 3 30	Lazut kîle 5 60
Fasulye kot 4 20	Alef 30	İç yağı kıyye 3 15
Hırdavât 40	……. kıyye 4 15	Bir kıt‘a fidanlık 125
Bağçe 1 100	Müsta‘mel çuka şalvar 1 40	Müsta‘mel çuka mintan 1 30
Müsta‘mel abânî 1 20	Basma anteri 2 30	Penbe kuşak 1 20
Gömlek 2 25	Bir bâb dam 500	Ustura 17 35

Kayış ma‘a beledî 2	İyne 2	Mikras 2
15	10	6
Nuhâs leğen 2	Nuhâs kazğân 1	Beşkir 4
30	20	10
Yorgan ……. 2	Ustura çarkı 1	
15	100	

Yekûnu'l-mal	4601
[39a] Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	150
Mehr-i zevce	200
Resm-i kısmet	106 10 para
Kaydiyye	6 10 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	463
Sahhu'l-bâkî	4138

Hisse-i zevce	517 10 para
Hisse-i ibn	1034 20 para
Hisse-i ibn	1034 20 para
Hisse-i ibn	1034 20 para
Hisse-i bint	517 10 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi ve er karındaşı mezbûr Ahmed’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kankalanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Berber Hurşid bin Memiş bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Mustafa’nın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Ahmed bin mütevefâ-yi mezbûr Hurşid’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî üzerine diğer karındaşı Memiş bin müteveffâ-yi mezbûr Hurşid’i nâzır nasb u ta‘yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fî 9 Zilka‘de sene 86

Çaklılıoğlu Hasan Ağa
Kaiçoğlu Ahmed Ağa
Kaiçoğlu
Demiralioğlu Mustafa
Çalıkoğlu Hasan
Muhzır Cafer Ağa
Muhzır Durmuş Ağa
ve ğayruhum

Kankalanoz Mahallesi sâkinelerinden Çaklılıoğlu kerîmesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali bin Memiş'in tarafından zikri âtî da'vâya vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacıoğlu Mehmed bin Hasan ve Hacıismailoğlu Hüseyin bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Kaiçoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden müvekkile-i mezbûrenin liebeveyn ammisi Berber Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları diğer Ahmed ve Memiş ve sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîr-i mezbûr Mustafa'nın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bâ-hüccet vasî-yi mansûbu ve zikri âtî menzile ismi âtiyyü'z-zikr hâzır bi'l-meclis ile müştereken vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan ibn-i mezbûr diğer Ahmed muvâcehesinde ibn-i mezbûr Memiş hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun'un tarlası ve bir tarafdan sağir-i mezbûr ile asil ve vasî-yi mezbûr Ahmed ve hâzır-ı mezbûr Memiş ve gāibetun ani'l-meclis mezbûre Âyişe Hatun'un müşterek tarlaları ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil on altı sehm i'tibâriyle beş sehm hisse-i şâyi'ası müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun'un ve on bir sehm hisse-i şâyi'ası ammisi müteveffâ-yi mezbûr Berber Hurşid'in irsen yedlerinde mülk-i sahîhleri olub hatta müteveffâ-yi mezbûr Berber Hurşid hayâtında menzil-i mezkûrun sihâm-ı mezbûr üzre beş sehm hisse-i şâyi'ası müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun'un irsen mülk-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olduğunu mahzar-ı şuhûdda ikrâr ve i'tirâfla sehm-i mezkûrunu ifrâz ve tefrîze tâlib dahî olmuşiken şimdi asil ve vasî-yi mezbûr diğer Ahmed ile hâzır-ı mezbûr Memiş menzil-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub sihâm-ı mezkûre üzre beş sehm hisse-i şâyi'adan keff-i yedle mahallinde müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun'a izâfetle bana redd ü teslîm asil ve vasî-yi mezbûr diğer Ahmed ile hâzır-ı mezbûr Memiş'e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl asil ve vasî-yi mezbûr diğer Ahmed dahî cevâbında menzil-i mahdûd-i mezkûra hâzır-ı mezbûr Memiş ile bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-verâse müstakillen vaz'-ı yedlerini hâzır-ı mezbûr Memiş ile ma'an ikrâr ve i'tirâf edüb mâ'adâ müdde'î-yi vekîl-i merkūmun vech-i meşrûh üzre olan müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm Ahmed ber vech-i muharrer müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan **[39b]** mahalle-i mezkûre ahalisinden Çaklılıoğlu Hasan bin Memiş ve Uskuroğlu Hüseyin bin diğer [Memiş] nâm kimesneler şehâdetleriyle menzil-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince menzil-i mahdûd-i mezkûrun sihâm-ı mezkûre üzre beş sehm hisse-i şâyi'asından keff-i yedle mahallinde müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun'a izâfetle vekîl-i merkūm Ahmed'e redd ü teslîm asil ve vasî-yi mezbûr diğer Ahmed ile hâzır-ı mezbûr Memiş'den her birine tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arkilikoz mahalleli zâtı mu‘arrefe Gülfe Hatun meclis-i şer‘-i enverde zevc-i mutallakı Sandalcıoğlu Mustafa muvâcehesinde merkūm zevc-i dâhilim olub el-yevm bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz elli guruş ki cem‘an altıyüz eli guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tatlîki ve mehr-i mezkûrdan ancak yüz guruş ile nafaka-i mezkûre yüz elli guruş ki cem‘an ikiyüz elli guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ ziyâde müdde‘âsını inkâr etmekle ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Gülfe Hatun’a edâsıyla merkūm Mustafa ilzâm olunub müdde‘iyye-i mezbûre ziyâde müdde‘âsıyla beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 12 Zilka‘de sene 86

Liparit karyeli Hacı İdris meclis-i şer‘de Romanoz mahalleli Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Bıyıkoğlu Yorika muvâcehesinde benim merkūmun zimmetinde işbu bir kıt‘a deyn temessükü nâtık olduğu üzre alacak hakkım olan otuz iki aded yüzlük mecîdiye altunundan yirmi altı aded yüzlük altun ile otuz dokuz guruşu bana teslîm bâkî beş buçuk yüzlük altun ile onbir guruş hâlâ alacak hakkım olmağla edâsından imtinâ‘ eder olmağla bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin meblağ-ı bâkî-yi mezkûrdan dört aded yüzlük altunu yirmi beş gün mukaddem Çiklenar İskelesi’nde mahzar-ı şuhûdda Keleşağaoğlu Cafer’den havâle ile îfâ eyledim bâkî ancak bir buçuk altunu hâlâ müdde‘î-yi merkūma deynimdir deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm ber vech-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘iyle meblağ-ı mezkûr beş buçuk altun on bir guruş ikrârı mûcibince müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Yorika ilzâm olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 13 sene 86

Şetroz karyesinde vâki‘ mescid-i şerîfin bi'l-cümle nukūd-i mevkūfesini ilzâm-ı ribhe bâ-hüccet mütevellîsi bulunan Kazmaoğlu Hacı Hüseyin meclis-i şer‘de İksenit karyesinden olub bundan akdem vefât eden Dilsizoğlu Mahmud bin Ali bin Ahmed’in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Abdullah ve vâlidesi Havva bint-i Ali ve babası mezbûr Ali ve sulbî sağîr oğlu Rüstem ve sulbiyye-i sağîre kızı Rukiye’ye münhasıra olduğu mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrân-ı mezbûrânın min kıbeli'l-eb cedleri ve tereke-i müteveffâ-yi mezbûra vaz‘-ı yedi sâbit olan mezbûr Mahmud muvâcehesinde mescid-i şerîfin nukūd-i mevkūfesinden olub müteveffâ-yi mezbûrun zimmetinde deyni olan üçyüz kırk beş guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr hâlâ müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesinden bi't-tevliye alacak hakkım olan üçyüz kırk beş guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde‘î-yi mütevellî-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Karacaoğulları Kibar ve Tahir nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz kırk beş guruşu müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden müdde‘î-yi mütevellî-yi mezbûr Hacı Hüseyin’e edâ ve teslîm vasî ve velî-yi merkūm Ali’ye tenbîh olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 13 Zilka‘de sene 86

Mühr-i âcizânemin tatbîki olmak üzre bu mahalle temhîr kılındı fî 15 Zilka‘de sene 86
es-Seyyid Mehmed Emin

Şetroz karyesinde vâki‘ mescid-i şerîfin bi'l-cümle nukūd-i mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe mütevellîsi olmayub kıbel-i şer‘den bir mütevellî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile tevliyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb karye-i mezkûre ahalisinden Kazmaoğlu el-Hâc Hüseyin bin Osman nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî mescid-i şerîf-i mezkûrun bi'l-cümle nukūd-i mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe ve sâir malını hüsn-i ru’yet ve tesviyeye kıbel-i şer‘den mütevellî nasb u ta‘yîn buyurdukda ol dahî ber minvâl-i meşrûh tevliyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86
De‘âvî a‘zâsından Osman Efendi
De‘âvîden Hacı Arif Efendi
Karacaoğlu Tahir
Karacaoğlu Kibar
Mahkeme mukayyidi Emin Efendi

[40a]
Sâhib-i arz-ı hâl Arkilikoz mahalleli Köseoğlu Dursun bin İbrahim Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-esâmî yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Haliloğlu Memiş bin diğer İbrahim muvâcehesinde merkūm Memiş’in intikālen yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan merkūm Memiş’in tarlası ve bir tarafdan Sandalcı Memiş’in tarlası ve bir tarafdan yine merkūm Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i kendi tarlam ile mahdûd tahmînen yarım kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını bir sene mukaddem iki bin ikiyüz elli guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl etdikden sonra bedel-i mezkûrdan iki bin ikiyüz guruşunu merkūm Memiş’e def‘ u teslîm eylediğimde ol dahî yedimden ahz u kabz etmekle ferâğ-ı mezkûra izn-i sâhib-i arz vâki‘ olmadığına binâen tarla-yı mahdûd-i mezkûru yedimden bi'l-istirdâd bedel-i mezkûrdan kendüsüne medfû‘âtım olan meblağ-ı mezkûr iki bin guruşu bana edâ ve teslîm merkūm Memiş’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr iki bin guruşun müdde‘î-yi merkūm Dursun’a edâsıyla merkūm Memiş ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 16 sene 86

Husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsında vâki‘ zikri âtî münâza‘un fîh olan mâ-ı cârî ile hark üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Receb oğlu Hurşid bin Osman nâm kimesne meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî hark ile mâ-ı cârî-yi mezkûru tarlasına sakyıyla müdâhale ve vaz‘-ı yed eden oğlu oğlu Mahmud bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hark-ı saky da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Yetimoğlu Osman bin Hüseyin hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan tarafeyn merkūm Mahmud’un tarla-yı müteferriği ve bir tarafdan kendi tarlam ve taraf-ı râbi‘i yine merkūm Mahmud’un tarla-yı müteferriği ile mahdûd ve tûlen yüz zirâ‘ hark ile işbu hark-ı mezkûr bâlâsından nübû‘ eden mâ-ı cârî müstakillen mine'l-kadîm esfelde olan hânemin kapusuna cereyânıyla şürbümüzle bi'l-intifâ‘ oradan hâne-i mezkûrumun tahtında kâin mutasarrıf olduğum bir kıt‘a tarlamın hakk-ı sakyı olub ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûr kadîminden berû müstakillen hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr ile hânemin kapusuna oradan tarla-yı mezkûreme saky ve icrâ olagelür iken yedi sene mukaddem merkūm Mahmud hark-ı kadîm-i mezkûrumun mahallini tarlasına idhâl etmek ve on zirâ‘ esfelden müceddeden hark yeri bana vermek üzre benden izn u icâzet taleb eylediğinde ben dahî kabûl eylediğim emr u icâzetimle hark-ı mezkûru tahmînen on zirâ‘ esfelde nakl ve ihdâs etmişiken iki aydan berû mâ-ı cârî-yi mezkûru zabt etmek emeliyle bigayr-i hak tarlasına saky eder olduğundan işbu tarih-i i‘lâm senesi güzerân eden Şevvâlü'l-mükerremin yirmi dokuzuncu günü mâ-ı cârî-yi mezkûru hark-ı kadîmine nakl etmek üzre karye-i mezkûrun muhtar ve İhtiyâr Meclisi’yle ahali-yi sâirden ma‘lûmu'l-esâmî kesân benimle merkūm Mahmud’un talebimizle işbu münâza‘un fîh olan mahalle hâzirûn oldukları hâlde mâ-ı cârî-yi mezkûr kadîminden berû ve müstakillen işbu hark-ı kadîm ile hânemin kapusuna icrâ ve oradan tarla-yı mezkûruma [saky] olunduğunu merkūm Mahmud ahali-yi hâzırûn-ı mezbûrunun mahzarlarında tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf birle müdâhele-i vâkı‘asından men‘iyle ke'l-evvel hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr ile müstakillen hânemin kapusuna ve oradan tarla-yı mezkûruma saky olunmak üzre ilzâm olmuşiken şimdi yine müdâhale ve hark-ı kadîm-i mezkûr mahallini zabt ve mâ-ı cârî-yi mezkûru li-ecli's-saky kendi tarlasına icrâsıyla vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub ke'l-evvel mâ-ı cârî-yi mezkûr müstakillen hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr ile <müstakillen> hânemin kapusuna li-ecli'ş-şürb ve'l-intifâ‘ ve oradan tarla-yı mezkûruma li-ecli's-saky icrâ olunmak üzre müdâhale-i vâkı‘asından men‘iyle hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr mahallinden ve mâ-ı cârî-yi mezkûrdan keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Mahmud’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûrun mahalline vaz‘-ı yedini ve mâ-ı cârî-yi mezkûru tarlasına sakyıyla müdâhale ve vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin mâ-ı cârî-yi mezkûr mine'l-kadîm mezrû‘ât vaktinin gayrında ben mutasarrıf olduğum tarla-yı mezkûrumun ve mezrû‘ât vaktinde müdde‘î-yi merkūm Hurşid’in tarlasının hakk-ı saky ve şürbü olub ol vechile kadîmden berû ve mâ-ı cârî-yi mezkûru mezrû‘ât vaktinde müdde‘î-yi

merkûm Hurşid ve mezrû‘ât vaktinin gayrında ben tarlalarımıza icrâ edüb mezrû‘ât vaktinin gayrında mâ-ı cârî-yi mezkûru ben kendi tarlama saky eylediğimde sonra fazlası yine müdde‘î-yi merkūm Hurşid’in tarlasının hakk-ı sakyı olub ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûr müştereken hakk-ı şürb ve sakyımız olmağla hatta işbu tarih-i i‘lâm senesi güzerân eden Şevvâlü'l-mükerremin yirmi altıncı günü müdde‘î-yi mezbûr Hurşid’e mâ-ı cârî-yi mezkûrdan benim tarlamın hakk-ı şürbü olan mikdârını oğlum ile işbu hâzır bi'l-meclis Halid’den şirâya tâlib olmuşidi deyü müdde‘î-yi merkūm Hurşid’in ber vech-i muharrer müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm Hurşid ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Receboğlu Ali bin Ahmed bin Hüseyin ve Receboğlu Mustafa bin Ali ve Uzunabdioğlu Mehmed Ali bin Hasan ve Çepnioğlu Ali bin Mustafa ve Receboğlu Memiş bin Şaban ve Receboğlu Mehmed bin Ömer ve Receboğlu Hüseyin bin Ahmed ve Kabiloğlu Abdülkerim bin Hüseyin ve Kabiloğlu Mehmed Ali bin Hüseyin ve Başalioğlu Ali bin Mehmed nâm on bir nefer kimesneler şehâdetleriyle nübû‘ eden mâ-ı cârî ile hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûru lâyıkı vechile her biri irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince mâ-ı cârî-yi mahdûd-i mezkûr hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr ile ke'l-evvel müstakillen müdde‘î-yi merkūm Hurşid’in kapusuna ve oradan li-ecli's-saky tarlasına icrâ olunmak üzre mâ-ı cârî-yi mezkûr ile hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘î-yi merkūm Hurşid’e redd ü teslîm merkūm Mahmud’a tenbîh olunduğu kâtib-i mûmâ ileyh dâ‘îleri mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mezbûr hâzırûn oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 16 sene 86

[40b]

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Mişona karyesi ahalisinden Kunduzoğlu Reşid bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Kuriloz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Koçalioğlu Ali bin Osman nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye [ve] hark da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Eminoğlu Ahmed hâzır olduğu hâlde mezkûr Mişona karyesinde vâki‘ bir tarafdan ……. Irmağı ta‘bîr olunan ırmak başı ve bir tarafdan merkūm Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Molla Ahmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i zikri âtî değirmenim ile mahdûd tûlen yüz zirâ‘ ırmak ile zikr olunan ……. Irmağı’nın mâ-ı cârîsi mine'l-kadîm esfelde olan değirmen-i mezkûrumun müstakillen hakk-ı cereyânı olub ol vechile ırmağ-ı mezkûrdan cereyân eden mâ-ı cârî müstakillen değirmen-i mezkûr[a] cereyân edegelür iken bir müddet[den] berû merkūm Ali kendi tarafından tarlası derûnundan hark ihdâsıyla mâ-ı cârî-yi mezkûrdan bir mikdâr su alub kendi tarlasını saky eder olmağla suâl olunub men‘i murâdımdır deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında ırmağ-ı mezkûrdan ma‘lûmu'l-mikdâr mâ-ı cârî tarlasına saky eylediğini

ikrâr lâkin mahall-i mezkûrdan mine'l-kadîm harkım olub hark-ı mezkûrdan ma‘lûmu'l-mikdâr mâ-ı cârî tarla-yı mezkûrun hakk-ı sakyı olduğundan kadîmi vechile bihakkın saky ederim deyü müdde‘î-yi merkūmun istiklâl müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer müdde‘â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi merkūm Reşid da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ali’ye bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı nevâhisinden Karadere nâhiyesi kurâsından Apancene karyesi ahalisinden Hacıosmanoğlu Mustafa bin Hasan bin İsmail’in tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i merkūme ahalisinden Kaboğlu diğer Mustafa bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkil-i mezbûrun sulbî kebîr oğlu İsmail muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Mustafa’nın oğlu mezbûr İsmail zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr İsmail’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Kaboğlu Abdülaziz’in tarlası ve bir tarafdan Hacıosmanoğlu Hüseyin’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i kaban ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını me’mûru huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile oğlu mezbûr İsmail’e bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve i‘tâ-yı tapuya ve bedelinden makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu oğlu medyûn-ı mezbûr İsmail’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm İsmail dahî cevâbında cihet-i merkūmeden zimmetinde babası müvekkil-i mezbûr Mustafa’ya <zimmetinde> meblağ-ı mezkûr yirmi guruş deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūm diğer Mustafa’nın vech-i meşrûh üzre olan vekâlet müdde‘âları ma‘lûmum değildir deyü inkâr edicek müdde‘î-yi vekîl-i merkūm diğer Mustafa ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i merkūme ahalisinden Hacıosmanoğlu Süleyman bin Mehmed ve Musluoğlu Dursun bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Şetroz karyesinde vâki‘ mescid-i şerîfin nukūd-i mevkūfesini ilzâm-ı ribh ve ahz u kabza bâ-hüccet mütevellîsi olan Kazmaoğlu Hacı Hüseyin meclis-i şer‘îde Pilaymanoz

karyeli Küçükalioğlu Tahir muvâcehesinde nukūd-i <ve>mevkūfeden olub merkūmdan bi't-tevliye alacak hakkım olan beşyüz doksan guruşu taleb ederim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında ikiyüz otuz guruşunu tav‘an ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle ikrârı olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz otuz guruşun müdde‘î-yi mütevellî-yi mezbûra edâsıyla mezbûr Tahir ilzâm olunub müdde‘î-yi mütevellî-yi mezbûr ziyâde mutâlebesiyle beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Zilka‘de sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Kandeva karyeli Ali oğlu İdris meclis-i şer‘de Müfti-zâde Emin Efendi muvâcehesinde merkūmdan kireç esmânından alacak hakkım olan ikiyüz yirmi bir guruşu kırk bir güne kadar bana îfâ etmek üzre merkūmu te’cîl eyledim dedikde ol dahî tasdîk ve kabûl etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 17 Zilka‘de sene 86

Rize kasabasında terzi esnafından ve Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Yorika ve millet-i merkūmdan Dimitri’den da‘vâ eylediği yüz kırk yedi buçuk guruşdan bi't-terâdî seksen guruş sulh ve ibrâ olub meblağ-ı mezkûr seksen guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Zilka‘de sene 86

[41a]
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Hancı karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Giridlioğlu Hasan bin Ömer bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Memiş ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra bintu'l-mezbûre Fâtıma Hatun’un tarafından zikri âtî sulh ve ibrâyı ikrâr ve takrîre vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Karaalioğlu Ali bin Memiş ve Sarıahmedoğlu Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan hâlâ zevc-i dâhili Metininoğlu Yakub Kapudan bin Abdullah nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan ibn-i mezbûr Memiş muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma Hatun bin ikiyüz yetmiş altı senesi Şevvâlü'l-mükerremin yirmi yedinci günü müteveffâ-yi mezbûrun bi'l-cümle terekesine bi'l-verâse vâzı‘u'l-yed bulunan karındaşım mezbûr Memiş’den mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemi bi'l-verâse taleb etmekde iken ol vakit karındaşım mezbûr Memiş bana hitâben senin hissen ancak beşyüz guruşa isâbet edüb ziyâde etmez her ne vakit ziyâde hissen zuhûr eder ise yine benden kabz eyle deyü beni takrîr ederek ben dahî tarih-i mezkûrda nâib-i kazâ bulunan Mehmed Nazif Efendi’nin huzurunda babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden bitarîki't-tehârüc beşyüz guruş üzerine sulh olub ve bedel-i sulhu tamâmen kabz eyledim mâ‘adâ mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden hisse-i erîse da‘vâsına müte‘allik karındaşım mezbûr Memiş’in zimmetini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāta hak ey[le]dim

deyü ikrârım üzerine sâbit mûmâ ileyh tarafından karındaşım mezbûr Memiş'e hüccet i'tâ olunmuş ise de benim mûrisim babamız müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden beşbin guruş hisse-i erîseme isâbet eder iken karındaşım merkūm Memiş'in ber vech-i muharrer takrîrine mebnî huzur-i şer'îde ikrâr etmişidim lâkin gabn-i fâhişe muttalî olmamla suâl olunub babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun bi'l-cümle urûz ve akār ve menkūl terekesinden hisse-i erîsemi hâlâ taleb ederim deyü bu def'a da'vâya tasaddî ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekeden hisseme isâbet eden[den] ezyed ve evfer olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Kafkamelioğlu Osman'ın tarlası ve bir tarafdan Mapsinoğlu Reşid'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i Murzioğlu Hacı Hurşid'in fidanlığı ile mahdûd bir kıt'a mülk-i mağrûs fidanlığı bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl ve bedel-i sulh olan fidanlığ-ı mahdûd-i mezkûru meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka karındaşım mezbûr Memiş mahallinde bana teslîm eylediğinde ben dahî tesellüm ve ahz u kabz ve kabûl eyledikden sonra karındaşım mezbûr Memiş zikr olunan fidanlığ-ı mahdûd-i mezkûr ile mukaddem olunan ibrâ-yı fâsidde bana medfû'âtı olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşun istirdâdına cemi' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan zimmetimi kabûl hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāta hak eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 sene 86

Hû
Mühr-i âcizînin tatbîki olmak üzre bu mahalle temhîr kılındı
Fî 15 Zilka'de sene 86
ed-dâ'î
Nâib-i nâhiye-i Mapavri
Osman Nuri

Şetroz karyesi hudûdunda vâki' mescid-i şerîfin bâ-hüccet mütevellîsi olan Kazmaoğlu Hacı Hüseyin meclis-i şer'de Pilaymanoz karyeli Küçükalioğlu Tahir muvâcehesinde mütevellîsi olduğum mescid-i şerîf-i mezkûrun nukūd-i mevkūfesinden bi't-tevliye merkūmdan alacağım olan beşyüz doksan guruşu bir gün akdem huzur-i şer'de merkūm Tahir'den taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahî meblağ-ı mezkûrdan ikiyüz otuz guruşunu ikrâr mâ'adâ inkâr eylediğine binâen ikrârı olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz otuz guruşu bana edâ ile ilzâm ve ziyâde müdde'âm ile ben beyâna havâle ve ikrârı olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz otuz guruşun resm-i tahsîliyyesiyle harac i'lâmı nizâmına tevfîkan îfâ olunmuş iken şimdi merkūm Tahir ben beyâna havâle olunduğum bâkî-yi mezkûr üçyüz altmış guruşu dahî <Tahir> ikrâr ve i'tirâf etmekle mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr üçyüz altmış guruşu bana edâya ilzâm olundu dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr 18 Zilka'de sene 86

Maşer karyesinden zâtı mu‘arrefe Havva Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Güranoğlu Hasan muvâcehesinde merkūm Hasan’ın zimmetinde bedel-i sulhdan alacak hakkım olan yüz seksen guruş ile on guruş kıymetlü bir aded sandığımı isterim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında kātıbe-i minvâl-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr yüz seksen guruş ile sandığ-ı mezkûru aynen müdde‘iyye-i mezbûre Havva Hatun’a edâ ve teslîmiyle merkūm Hasan ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 18 Zilka‘de sene 86

Maşer karyesi sâkinelerinden zâtı mu‘arrefe Havva Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Güranoğlu Hasan muvâcehesinde merkūm Hasan zevc-i dâhilim olub bundan akdem talak-ı selâse ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm dahî kadr-i ma‘rûf üzre ve yüz guruş **[41b]** kıymetlü bir aded zenevarî kutnî anteri ve elli guruş kıymetlü bir aded çarşab dahî yedinde olmağla mehr-i mezkûr ile nafaka-i iddetimi ve eşyâ-yı mezkûreler mevcûd ise aynlarını müstehlek ise kıymetlerini isterim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında mehr-i mezkûrdan ancak yüz guruş ile nafaka-i iddetini ikrâr mâ‘adâ ziyâde mehriyle eşyâ-yı muharrereleri inkâr eylediğinde beynimizde münâza‘ât-ı kesîre vukū‘una binâen muslihûn tavassutuyla mehir ve nafakamdan yüz seksen guruş üzerine sulh olub mâ‘adâ ziyâde mehr ile nafaka-i iddet mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāta hak edüb mâ‘adâ eşyâ-yı mezkûreler içün müdde‘iyye-i mezbûreden beyyine taleb olundukda isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Hasan tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Havva Hatun’un ziyâde mutâlebesiyle merkûm Hasan bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 18 Zilka‘de sene 86

Sandık karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Hasan Efendi meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Bayrakdaroğlu Yusuf bin Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Yusuf zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan dörtyüz guruş mehr-i mü[’eccel] hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâmdan ancak bana yüz guruş vermek üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı mezkûr yüz guruşu bana def‘ u teslîm ben dahî yedinden ahz u kabz eyledim mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Yusuf dahî mezbûre Fâtıma Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 18 sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl cerrâhdan Ardaloğlu Ahmed Ağa meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Yazıcıoğlu Yusuf muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cerrâhlık

ücretinden alacak hakkım olan bâlâ-yı arz-ı hâlde murakkam ikiyüz guruşu otuz bir gün tamâmına değin bana îfâ etmek üzre merkūmu te'cîl-i sahîh ile te'cîl eylediğimde ol dahî ecl-i mezkûr hitâmında bana îfâ eylemek üzre kabûl eyledi dedikde merkūm Yusuf dahî tasdîk etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 19 Zilka'de sene 86

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Hancı karyesi ahalisinden Metinoğlu Tahir Reis ibn Yakub nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarîk-i hâss arsasına menzil binâ ile vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm liebeveyn er karındaşı Abdullah Reis ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Yakub muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi Mahmud bin İsmail hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan karındaşım mezbûr Abdullah Reis'in ba'zen tarla ve ba'zen menzili ve bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan ba'zen Abdülhamid Yazıcı ve ba'zen karındaşım mezbûr Abdullah Reis'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarik-i âmm ile mahdûd tûlen yetmiş ve arzen üç bihesâb-ı terbî'î ikiyüz on zirâ' tarîkden malıma ve çarşuya ve mahâll-i sâireye mürûr etmek üzre mine'l-kadîm tarîk-i hâssım olub ol vechile tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan kadîminden berû evlâd ü iyâlim ile mürûr u ubûr edegelür iken bir sene mukaddem karındaşım mezbûr Abdullah Reis tarîk-i mahdûd-i mezkûrun üzerinde müceddeden bir bâb menzil binâ [ve] ihdâs ve inşâ edüb tarîk-i mezkûru zabt ve vaz'-ı yed edüb ben tarîk-i mahdûd-i mezkûrun üzerinde menzil binâ ve inşâ olunmakda iken orada hâzır ve mevcûd olub bu âna değin sükût etmiş isem de el-hâletü hâzihî menzil-i mezkûrun hedmiyle tarîk-i mahdûd-i mezkûru ba'de't-tahliye mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bana redd ü teslîm karındaşım mezbûr Abdullah Reis'e cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince müdde'î-yi merkūm Tahir Reis cebr da'vâ-yı mezkûresiyle karındaşı mezbûr Abdullah Reis bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub merkūm Abdullah Reis'e suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 19 sene 86

Malpet karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ulviye Hatun ibnetü'l-Hâc Hüseyin meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb zevc-i muhâlı'ı Kızıloğlu Osman bin Keleş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Osman zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul'a tâlibe ve mufâraka râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan ikiyüz guruş mehr-i mü'eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre muhâla'a-i sahîha-i şer'iyye ile hul' olduğumda ol dahî hul'-i mezkûru ba'de'l-kabûl mâ'adâ hukūk-i zevciyyete müte'allik âmme-i de'âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl

eyledik dedikde mezbûr Osman dahî mezbûre Ulviye Hatun'u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[42a]

…….oğlu oğlu Receb Usta Hazavitli Nimetoğlu Ali Efendi'den bâ-sened da‘vâ eylediği ikiyüz guruşdan bi't-terâdî yüz elli guruşu sulh ve ziyâde mutâlebeden ibrâ olub bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 23 Zilka‘de sene 86

Hazavit karyeli Nimetoğlu Molla Mustafa meclis-i şer‘de karye-i mezbûr muhtarı Mamatioğlu Mehmed muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacağım olan yüz guruşu isterim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr lâkin meblağ-ı mezkûru Mişona karyesinden Sarıahmedoğlu Ali Alemdar'a ve bir de bana eylediği emr üzerine ben dahî tamâmen emrine îfâ eyledim deyü eylediği <dahî> [def‘ini] müdde‘î-yi merkūmun inkârına binâen şahîdîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed'e bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 23 Zilka‘de sene 86

Kuliça karyesinde sâkine zâtı mu‘arrefe Rukiyye Hatun meclis-i şer‘de ……. zevci müteveffâ Kotiloğlu Mehmed Ali'nin terekesine vâzı‘u'l-yed olan üveği oğulları Hasan ve Mehmed muvâcehelerinde mûrisim zevcim müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden bitarîki't-tehârüc ikiyüz elli guruş sulh ve mâ‘adâ hukūk-i mîrâsa müte‘allik zimmetleri kabûl hâvî ibrâ eyledim bedel-i sulh-i merkūm ile mehr-i mü'eccel hakkım olan yüz guruş ki cem‘an üçyüz elli guruşu isterim deyü da‘vâ etdikde ol dahî tav‘an ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz elli guruşun müdde‘iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūmân Hasan ve Mehmed ilzâm olundukları irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 23 Zilka‘de sene 86

……. karyesi ahalisinden Karaahmedoğlu Emin bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sulbî kebîr oğlu olub zikri âtî husûsda nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşları Ahmed ve Hüseyin'in taraflarından tasdîke vekilleri işbu bâ‘isu'l-kitâb Durali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin müstakillen silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı erba‘ası oğullarım merkūmûnun islâsen müştereken tarlaları ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi [hâvî] bir bâb mülk menzilimi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin guruşa oğullarım mezbûrûn Ahmed ve Hüseyin ve Durali'ye islâsen ve seviyyen ve müştereken bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu oğullarım mezbûrûn Ahmed ve Hüseyin ve Durali'nin

yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz ve umûruma sarfla istihlâk eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğullarım müşterûn-ı mezbûrûn Ahmed ve Hüseyin ve Durali’nin seviyyen ve islâsen ve müştereken mük-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Şetroz karyeli Bayrakdaroğlu Abdülhamid meclis-i şer‘de karyeden Fındıkoğlu Memiş muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan üçyüz on yedi guruşu taleb ederim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında üçyüz guruş deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Memiş ilzâm olub müdde‘î-yi merkūm ziyâde müdde‘âsıyla beyâna havâle olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 86 24 Zilka‘de sene 86

Karasu karyesi ahalisinden Kulaksızoğlu Ahmed bin Mahmud nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî mâ-ı cârîyi tarlasına sakyıyla vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kulaksızoğlu Abdülaziz bin Mustafa muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hakk-ı saky da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Avcıoğlu Mehmed bin Abdullah hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn merkūm Abdülaziz’in menzili havlusu ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tûlen yüz zirâ‘ hark-ı kadîm ile merkūm Abdülaziz’in hânesi kapusuna mine'l-kadîm cereyân eden mâ-ı cârîden merkūm Abdülaziz desti ile su alub hânesine getürüb şürb ü isti‘mâl etdikden sonra mâ-ı cârî-yi mezkûrun fazlası mine'l-kadîm esfelde kâin ırmağa icrâ olub ırmağ-ı mezkûr ile zeylde olan tarlama cereyân edüb ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûrdan kadîminden berû <ve> merkūm Abdülaziz desti ile alub şürble bi'l-intifâ‘ mâ‘adâsı zeylde olan tarla-yı mezkûreme saky olunub müştereken hakk-ı şürb ve sakyımız iken şimdi merkūm Abdülaziz mâ-ı cârî-yi mezkûrdan desti ile su alub şürble intifâ‘ etdikden sonra mâ‘adâsını dahî hânesi civârında olan tarlasına müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub li-ecli's-saky mâ‘adâ-yı mezkûrdan keff-i yedle zeylde olan tarla-yı mezkûreme saky olunmak üzre mahallinde bana teslîm merkūm Abdülaziz’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında zikr olunan hânesi kapusuna cereyân eden mâ-ı cârî-yi mezkûrdan desti ile su alub mâ‘adâ-yı mezkûru dahî hâne-i mezkûru civârında olan tarlasına sakyıyla müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin mâ-ı cârî-yi mezkûr mine'l-kadîm müstakillen hakk-ı şürb ve sakyım olduğundan ol vechile kadîminden berû mâ-ı cârî-yi mezkûrdan desti ile su alub şürble bi'l-intifâ‘ mâ‘adâ-yı mezkûru mecrâ-yı kadîmi olan hâne-i mezkûrumun havlusuna olan tarla-yı **[42b]** mezkûruma bihakkın saky ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Abdülaziz def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren

ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Kulaksızoğlu diğer Ahmed bin Ali ve Tüylioğlu Salih Bayrakdar bin Mehmed Kibar nâm kimesneler şehâdetleriyle mâ-ı cârî-yi mezkûru mecrâ-yı kadîmi olduğu hâne-i mezkûrun havlusunda olan tarla ile hark-ı kadîmini mahalinde irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Ahmed da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Abdülaziz’e bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 24 sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Kavaloğlu el-Hâc Mahmud meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Dimitri oğlu Çakır muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan yediyüz guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında altıyüz altmış beş guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâyı inkâr etmekle ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr altıyüz altmış beş guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Çakır ilzâm olunub müdde‘î-yi merkūm Hacı Mahmud ziyâde müdde‘âsıyla beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 86 Zilka‘de 25

Arğaloz karyesi ahalisinden Küçükalioğlu Durmuş bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Kâmil’in tarafından zikri âtî husûsu tasdîke vekîli Giridlioğlu Memiş bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Hacıalioğlu Tahir Kapudan’ın ağaçlığı ve bir tarafdan Terziahmedoğlu Receb’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i Bayrakdaroğlu Hacı Osman’ın ağaçlığı ile mahdûd bir kıt‘a mülk ağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz guruşa oğlum müvekkil-i mezbûr Kâmil’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşu oğlum müşterî-yi müvekkil-i mezbûr Kâmil’in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müvekkil-i mezbûr Kâmil’in [mülk-i] müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 25 Zilka‘de sene 86

Liparit karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Şahinoğlu Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Ali bin Abdullah ve sulbî sağîr oğlu Hasan ve Hüseyin ve sulbiyye-i sağîre kızı Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan mezbûre Hamide’nin tarafından zikr-i âtî bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen

lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Karafazlıoğlu Mikdad Ağa ibn Mehmed ve Durmuş oğlu Salih bin Abdullah bin Hüseyin Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Kakavanoğlu diğer Mikdad Ağa ibn Hüseyin Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Turanoğlu Abdülhamid bin Hasan nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Memiş’in müsbet duyûn-i kesîresi olmağla menkūl terekesi duyûnuna vefâ etmeyüb akārı dahî şer‘an bey‘ olunub edâ-yı deyn olunmak lâzım geldiği ecilden müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden olub karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn merkūm Abdülhamid’in tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığı kıbel-i şer‘den me’zûnen ma‘rifet-i münâdî sûk-ı sultânî ve mecma‘-ı nâs olan mahallerde müddet-i medîde nidâ ve müzâyede olundukda rağabât-ı nâs inkıtâ‘ında mezbûr Abdülhamid’in üzerinde bin guruşda karar edüb ziyâde ile tâlib-i âharı dahî zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezkûr el-yevm ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrun semen-i misli idüği bi'l-ihbâr mütehakkak olmağla ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr Abdülhamid’e bi'l-vekâle bin guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu müşterî-yi mezbûr Abdülhamid yedinden bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr müşterî-yi mezbûr Abdülhamid’in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 25 sene 86

Haldoz mahalleli Hacıhaliloğlu Molla Ahmed mahalleden Likoğlu Receb’den temiz akçe olarak da‘vâ eylediği beşyüz guruş medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 27 Zilka‘de sene 86

Rize kazâsı Meclis-i İdâre a‘zâsından ve Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Haralam Çorbacı mâh-ı hâlin on dokuzuncu Pazar ertesi günü isti‘mâl etmekde olduğu mührünü <ben> gāib etmiş olduğundan tarih-i mezkûrdan sonra mühr-i mezkûr ile sened ve sâir misillü bir sahte bir şey zuhûr eder ise amel olunmamak ve mühür olanlarıyla gāib olduğu ma‘lûm olmak üzre sicill-i mahkemeye kaydın iltimâs eylemiş olduğuna mebnî bu mahalle şerh verildi 27 Zilka‘de sene 86

[43a]
Sahur karyesi sâkinelerinden sâhib-i arz-ı hâl Karoğlu kerîmesi Hadîce bint-i Hurşid nâm bikr-i bâliğâ kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Civelekoğlu Sadullah bin Hasan’ın tarafından zikri âtî da‘vâya ve redd ü cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi babası mezbûr Hasan muvâcehesinde ben nefsimi âhara tezvîc dâ‘iyesinde olduğum hâlde

vekîl-i merkūm Hasan oğlu müvekkil-i mezbûr Sadullah'a izâfetle tezevvücüme mâni' olub müdâhale eder olmağla suâl olunub müdâhale-i vâkı'asının men'ine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i merkûm Hasan dahî cevâbında müdâhalesini ikrâr lâkin işbu tarih-i i'lâmdan on sekiz sene mukaddem müdde'iyye-i mezbûre hâl-i sığarında olduğu hâlde işbu tarih-i i'lâmdan yirmi sene mukaddem vefât etmiş olan babası müteveffâ-yi mezbûr Hurşid mezbûre Hadîce'yi ikiyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle oğlum müvekkilim mezbûr Sadullah'a mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit müvekkilim oğlum mezbûr Sadullah dahî hâl-i sığarında olduğu ben ana velâyeten mezbûre Hadîce'yi oğlu içün bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile müdde'iyye-i mezbûre Hadîce müvekkilim oğlum mezbûr Sadullah'ın zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâsı olduğundan bihakkın bi'l-vekâle müdâhale ederim deyüb hîn-i akd-i nikâh on sekiz sene ve müdde'iyye-i mezbûrenin babası müteveffâ-yi mezbûr Hurşid'in hîn-i vefâtı yirmi sene olduğu cihetle tarîk-i nikâhda müdde'iyye-i mezbûrenin babası müteveffâ-yi mezbûr Hurşid iki senelik vefât etmiş olduğu husûsu vekîl-i merkūm Hasan'a tefehhüm olundukda tekrâr cevâba tasaddî eylediği hîn-i akd-i nikâh on sekiz sene olmayub müdde'iyye-i mezbûre Hadîce on sekiz yaşında iken babası velâyeten nikâh eyledi deyü el-hâletü hâzihî müdde'iyye-i mezbûre Hadîce yirmi üç yaşında olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmekle bu sûretle vekîl-i merkūm Hasan'ın tasaddî eylediği da'vâ-yı evveli da'vâ-yı sânîsine münâfî vemünâkız olduğundan başka da'vâ-yı evveli ve sânîsi mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince eylediği da'vâ-yı mezkûreleriyle müdde'iyye-i mezbûre Hadîce'ye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 86

Sahur karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hadîce bint-i Hurşid nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb İbrahim bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm İbrahim beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm İbrahim'e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm İbrahim dahî mezbûre Hadîce'yi sâdıra olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Lazoğlu Mehmed Reis bin Yusuf bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Esad'ın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den ber-vech [vasî] nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i İbrahim hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazre[tleri] dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn

etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre Tuna vilâyeti dâhilinde Maçin kasabasında müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden Lazoğlu Mehmed bin müteveffâ Yusuf bin müteveffâ Abdullah’ın ber vech-i âtî bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vârisi olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinelerinden ve nefsinden asil ve sadrî sağîr oğlu Esad’ın tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bâ-hüccet vasî-yi mansûbu ve zâtı zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i İbrahim meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden kezâlik zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Şuşika Hatun ibnet-i Ömer hâzır olduğu hâlde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu olub karye-i mezkûre ahalisinden Lazoğlu Ali Yazıcı ile Memiş muvâcehesinde bi'l-verâse ve bi'l-vesâye üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûrun ben yüz guruş ve hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun yüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle zevce-i menkûha-i metrûkeleri ve vasîsi olduğum sağîr-i mezbûr Esad firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbî sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in verâseti benimle hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun ve vasîsi olduğum sağîr-i mezbûr <Mehmed’e> [Esad’a] münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmamağla müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in hayâtında merkūm Ali Yazıcı zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr yirmi guruş benimle hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun ve sağîr-i mezbûr Esad’a mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr yirmi guruş bizlere edâ ve teslîm merkūm Ali Yazıcı’ya tenbîh olunmak bi'l-verâse ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyü hâzıra-i mezbûre Şuşika’nın tasdîkiyle da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’e hayâtında meblağ-ı mezkûr yirmi guruş hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ ber vech-i muharrer verâset müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun’dan ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Penciloğlu Halid bin Memiş ve Mehmed Reis bin Ali nâm kimesneler li-ecli**[43b]**'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in işbu müdde‘iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun’a yüz guruş ve hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun’a yüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle zevce-i menkûha-i metrûkeleri ve müdde‘iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun vasî-yi mansûb olduğu mezbûr Esad firâşından hâsıl ve mezbûre Fâtıma Hatun’dan mütevellîd sulbî sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in verâseti müdde‘iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun ile hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun ve sağîr-i mezbûr Esad’a münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden evvelen sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün

müdde‘iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun ile hâzıra-i mezbûre Şuşika Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Lazoğlu İbrahim Kapudan bin Osman nâm kimesne mahzarında bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun sâlifü'z-zikr Maçin kazâsında ve mahâll-i sâirede bi'l-cümle terekesine mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sağîr-i mezbûr hakkında enfa‘ olduğu hâlde sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûr İbrahim Kapudan’ı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile her birimiz bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eyledik dediklerinde merkūm İbrahim Kapudan dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arğaloz karyesi sâkinlerinden olub bundan akdem Tuna vilâyeti dâhilinde kâin Maçin nâm kasaba<sın>[da] müsâfiren sâkin iken vefât eden Lazoğlu Mehmed Reis bin Yusuf bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fâtıma Hatun ibnet-i İbrahim ve Şuşika Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî sağîr oğlu Esad’a münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûr Esad’ın tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi Fâtıma Hatun zevce-i mezbûre Şuşika Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 28 sene 86

Bir bâb mülk menzilden rub‘ hisse-i <hisse> şâyi‘ası 400	Bir kıt‘a mülk fidanlık 300	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 30
Balta tahra kazma zincir 4 30	Hırdavât-ı menzil 20	

Yekûnu'l-mal	780
Minhe'l-masârifât	
Mehr-i zevce-i mezbûre Fâtıma	100
Mehr-i zevce-i mezbûre Şuşika	100
Resm-i kısmet	14 20 para
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	216
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	564

Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtıma	35 10 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Şuşika	35 10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm <Mehmed> Esad	493 20 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Atyanoz karyesi sâkinelerinden zâtı [zeyl-i] vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Gül‘ıraz Hatun ibnet-i Mahmud meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Karaosmanoğlu Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb merkūm Mehmed zevc-i muhalı‘ım olub hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken merkūm Mehmed geceleri âlet-i cârihadan kamasıyla üzerime hücûm ederek zikri âtî mehr u nafakadan fâriğ olmak üzre benim[le] hul‘ ol olmadığın hâlde seni cerh ederim deyüb merkūm Mehmed’in bana vâki‘ olan cebr u ikrâh-ı mu‘teberesine binâen ben dahî mâh-ı hâlin yirmi beşinci günü karye-i mezkûrede vâki‘ câmi‘-i şerîfin yanında mahzar-ı şuhûdda zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkımdan bâkî dörtyüz guruş ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an beşyüz guruş kendi üzerime olmak üzre muhala‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî ber minvâl-i meşrûh hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik bir bir âharın zimmetlerini kabûl hâvî ibrâ-yı sahîh ile ibrâ ve iskāta hak eyledik ise de zevc-i muhâlı‘ım merkūm Mehmed’in vâki‘ olan ikrâh-ı mu‘tebereye binâen meblağ-ı mecmû‘-i merkūm beşyüz guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde‘iyye-i mezbûre Gül‘ıraz’ın hüsn-i rızâsıyla hul‘ ve ibrâ [ve] ikrâr mâ‘adâ ikrâh-ı mu‘tebere müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘iyye-i mezbûre Gül‘ıraz’dan ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Mehmed tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Gül‘ıraz da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed’e bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 86

[44a]
Gürgen karyesi ahalisinden Hacıömeroğlu Mustafa bin Memiş bin Mustafa’nın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Durmuşefendioğlu Molla Hasan bin Durmuş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşı Memiş’in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl müvekkil-i mezbûrun sulbî oğlu Yemliha muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Mustafa’nın oğlu asil ve vekîl-i mezbûr Yemliha’dan cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Taşcıoğlu Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan Mollaalioğlu Osman’ın tarlası ve tarafeyn ırmak ile mahdûd tahmînen bir kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan nehr-i cârî ve bir tarafadan Ilıcakoğlu Mehmed Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Peçeoğlu tarlası ve taraf-ı râbi‘i cebel ile [mahdûd] tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a tarla ile karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Yavaşoğlu Memiş tarlası ve bir tarafdan ırmak ve

bir tarafdan Ilıcakoğlu Mustafa'nın tarlası ve taraf-ı râbi'i cebel ile mahdûd bir kıt'a meşesin me'mûru huzurunda bedel-i misliyle oğulları merkūmân Memiş ve Yemliha'ya ferâğ ve tefvîze ve bedellerini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Yemliha'dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl asil ve vekîl-i mezbûr Yemliha dahî cevâbında cihet-i merkūmeden babası müvekkil-i mezbûr Mustafa'ya zimmetinde sahîhan deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Bıyıkoğlu Hasan bin Şaban ve Ilıcakoğlu Mehmed Ali bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i mezkûrelerine ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Gürgen karyesi sâkinlerinden Kayışoğlu Ahmed bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Zeliha bint-i Mehmed nâm bikr-i bâliğa muvâcehesinde mezbûrenin liebeveyn er karındaşı Receb bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed hâzır olduğu hâlde bundan akdem mezbûre Zeliha Hatun'un izn ü icâzeti olmaksızın karındaşı hâzır-ı mezbûr Receb karındaş-ı mezbûre Zeliha'yı bana tezvîc etmek üzre da'vâ etmişiken şimdi mezbûre Zeliha nefsini bana tezvîcden imtinâ' eder olmağla suâl olunub nefsini bana tezvîc etmek üzre mezbûre Zeliha'ya cebr u tenbîh olunmak murâdımdır deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı müdde'î-yi merkūma ba'de't-tefhîm mûcebince cebr da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Zeliha'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub mezbûre Zeliha'ya suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Filargoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kumuşoğlu Osman bin Hüseyin bin Abdullah'ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Hasan'ın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık ve vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Mahmud bin müteveffâ-yi mezbûr Osman hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî gāib-i mezbûrun zuhûr ve mecî'ine değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî ve kayyım nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn [min] Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 28 sene 86

Filargoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kumuşoğlu Osman bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Hasan ve sulbî kebîr oğulları Mehmed Ali ve Yusuf ve Mahmud ve Süleyman ve gāib ani'l-beled Hasan ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Havva ve diğer Hadîce ve Zeyneb ve Fâtıma'ya münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları yüz yirmi sehmden olub sihâm-ı mezkûreden on beş sehmi zevce-i mezbûre Hadîce Hatun'a ve ondört sehmden cem'an yetmiş sehmi bunûn-ı mezbûrûn Mehmed ve Yusuf ve Mahmud ve Süleyman ve Hasan'a ve yedişer sehmden cem'an otuzbeş sehmi benât-ı mezbûrât Âyişe ve Havva ve diğer Hadîce ve Zeyneb ve Fâtıma'ya isâbeti tahakkukundan sonra ibnân-ı mezbûrân Yusuf ve Mehmed Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde zikr-i âtî menzil ve ağaçlığın nısf-ı hisse-i şâyi'asına bi'l-kıyâme vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan gāib-i mezbûr Hasan'ın kıbel-i şer'îden bâ-hüccet mansûb kayyımı olan işbu bâ'isu'l-i'lâm ibn-i mezbûr Mahmud muvâcehesinde menzil ve ağaçlığ-ı mezkûrların nısf-ı âhar hisse-i şâyi'alarına bi'l-asâle vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan ibn-i mezbûr Süleyman hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan kendi tarlamız ve bir tarafdan Kazğancıoğlu Mehmed bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın tarlası ve bir tarafdan koma ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi **[44b]** hâvî bir bâb mülk menzil ile karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan kayyım-ı mezbûr Mahmud'un tarlası ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve tarafeyn ırmak ile mahdûd bir kıt'a mülk-i mağrûs kızılağaçlık bundan akdem vefât eden mûrisimiz babamız müteveffâ-yi mezbûr Osman'ın hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik [mülkü] olub ba'de'l-vefât menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr üzre bizimle kayyım-ı mezbûr Mahmud ve hâzır-ı mezbûr Süleyman ve verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuşiken kayyım-ı mezbûr Mahmud ile hâzır-ı mezbûr Süleyman menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrları müstakillen zabt ve vaz'-ı yed edüb ber-tashîh-i mezkûr bizim ondörder sehmden cem'an yirmi sekiz sehm hisse-i şâyi'alarımızı teslîmden imtinâ' eder olmağla suâl olunub menzil ve ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrlardan tashîh-i mezkûr üzre yirmi sekiz sehm hisse-i şâyi'alarımızdan keff-i yedle bizlere redd ü teslîm kayyım-ı mezbûr Mahmud ile hâzır-ı mezbûr Süleyman'dan her birine tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü ma'an ba'de'd-da'vâ ve's-suâl kayyım-ı mezbûr Mahmud dahî cevâbında menzil ve ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrlar mukaddem mûrisleri babaları müteveffâ-yi mezbûr Osman'ın silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğunu ve el-yevm menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrelere nısfiyyet üzre müşâ'an ve müştereken bi'l-asâle ve bi'l-kıyâme vaz'-ı yedleri hâzır-ı mezbûr Süleyman ile ma'an ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış dört senesi evâhirinde babamız müteveffâ-yi mezbûr Osman menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrlardan nısf-ı hisse-i şâyi'asını yedinde îfâ ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi'asını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile dokuzyüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukābelesinde bâ-hüccet kayyımı olduğum gāib-i mezbûr Hasan'a bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra babamız müteveffâ-yi mezbûr Osman yedinde îfâ eylediği menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrların nısf-ı hisse-i şâyi'asını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile altıyüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukābelesinde hâzır-ı mezbûr Süleyman'a bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl

edüb ol vechile menzil ve ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrlar kayyım olduğu gāib-i mezbûr Hasan ile hâzır-ı mezbûr Süleyman'ın nısfiyyet üzre müşâ'an ve müştereken mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olduğundan tarih-i mezkûrdan berû bihakkın ale'l-iştirâki's-seviyy zabt ve vaz'-ı yed [ede]rler deyü hâzır-ı mezbûr Süleyman'ın tasdîkiyle ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i kayyım-ı mezbûr Mahmud ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i merkūmeden Kumuşoğlu Mustafa bin Hasan ve Yelkencioğlu Tahir bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrları mahallerinden irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer'î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'iyân-ı mezbûrân Mehmed Ali ve Yusuf da'vâ-yı mezkûreleriyle kayyım-ı mezbûr Mahmud ile hâzır-ı mezbûr Süleyman'dan her birine bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Devlet-i Aliyye tebe'asının Rum milletinden Hacıkatıroğlu Yani Kanbozlu Karaosmanoğlu Hurşid'den da'vâ eylediği doksan sekiz guruş otuz paranın medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 3 Zilhicce sene 86

Hos karyesi ahalisinden olub nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşı Ali bin Mehmed bin Abdullah'ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı ikrâr ve takrîre vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Tayyar Ağa ibn Abdülkadir Ağa ve Sakanınoğlu Mahmud bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan sâhib-i arz-ı hâl Sarğanoğlu Hüseyin bin müteveffâ-yi mezbûr Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî a'zâları hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî meşeye müstakillen vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hacıahmedoğlu İdris bin Ali muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan kendi tarlamız ve bir tarafdan Hacısakaoğlu Molla Salih'in meşesi ve bir tarafdan Vezireoğlu Ahmed'in meşesi ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd orman memlû bir kıt'a meşe benimle karındaşım müvekkilim mezbûr Ali'nin nısfiyyet üzre müştereken meşeliğimizdir diyerek merkūm İdris'in keff-i yedini da'vâ eyledik ise de meşe-i mahdûd-i mezkûrda benimle müvekkilim merkūm Ali'nin aslâ ve kat'â alâka ve medhalimiz ve hakkımız olmayub merkūm İdris'in müstakillen ve sahîhan meşeliğidir dedikde merkūm İdris dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî gurre-i min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Hos karyeli Hacıahmedoğlu İdris bin Ali meclis-i şer'de Romanoz mahalleli Devlet-i Aliyye teba'asının Rum milletinden Bıyıkoğlu Yorika muvâcehesinde merkūmun

karındaşı Yani zimmetinde bundan akdem malımdan ve yedimden iştirâ ve kabz eylediği bir aded demirci küreği semeninden alacak hakkım olan üçyüz elli guruş merkūm Yorika tarihden yirmi iki sene mukaddem tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl kefil ve zâmin olub işbu tarih-i i‘lâma gelince değin ikimiz bir kazâda sâkin olduğumuz hâlde benim içün da‘vâ etmek mümkün iken da‘vâ etmeyüb şimdiye değin bilâ-özr sükût etmiş isem de el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezkûru bihükmi'l-kefâle merkūm Yorika’dan taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūmun takrîr-i meşrûhu üzre yirmi iki sene müddet bilâ-özr terk ve sükût olan da‘vâların istimâ‘ından bilâ-emr-i âlî hükkâm-ı kirâm memnû‘lar olduğu kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yorika’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî gurre-i Zilhicce sene 86

[45a]
Müftü mahalleli Hacılahanaoğlu el-Hâc Hüseyin meclis-i şer‘de Ğoloz karyeli Gezmişoğlu Mustafa muvâcehesinde merkūm Mustafa ile karındaşları gāib ani'l-meclis Ali ve Abdülhamid’den eşyâ bahâsından alacak hakkım olan iki bin seksen guruşdan her birinin zimmetine lâzım gelen meblağa tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl kefîl ve zâmin olmuşidiler ol vechile meblağ-ı mecmû‘-i merkūm iki bin seksen guruşu mezbûr Mustafa’dan hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden temiz akçe olarak müdde‘î-yi merkūma ancak beşyüz yirmi guruş temiz akçe olarak müdde‘î-yi <müdde‘î> merkūmun ziyâde müdde‘âsını inkâr ve ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr beşyüz yirmi guruş temiz akçe olarak merkūma edâsıyla merkūm Mustafa ilzâm olub müdde‘î-yi merkūm Hacı Hüseyin mâ‘adâ ziyâde müdde‘âsıyla beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 2 Zilhicce sene 86

Ğotoz karyeli karyeli Kabiloğlu Reşid meclis-i şer‘de Mişona karyeli Arnabudoğlu Molla Mahmud muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan ikiyüz guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî tav‘an ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Molla Mahmud ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 2 Zilhicce sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Vardalaoğlu Kasım Kankalanoz mahalleli Kubatoğlu Mustafa’dan da‘vâ eylediği ikiyüz otuz guruşdan bi't-terâdî ikiyüz yirmi iki buçuk guruş sulh olub ziyâde mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan merkūm Mustafa’nın zimmetini kabûl hâvî ibrâ edüb ibrâ-yı mezkûrdan müstesnâ meblağ-ı mezkûr ikiyüz yirmi iki buçuk guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Mustafa ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr <lehu'l-emr> fi'l-yevm 3 Zilhicce sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Kuliça karyeli Silyanoğlu Ali meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâl[de] mezkûru'l-ism karye-i mezkûreden Çalıkoğlu Mahmud muvâcehesinde bundan akdem ben ve merkūm Mahmud ve gāib ani'l beled Karahasanoğlu Hasan Rum İli’nde

Balçık'da amelecilik ederken malım olub benim içün sandığında hıfz etmek üzre gāib-i merkūma emâneten teslîm eylediğim iki aded mecîdiye altununu gāib-i merkūm dahî sandığında hıfz etdikden sonra gāib-i merkūm ile merkūm Mahmud mazınne eylediğime binâen ol vakit merkūm Mahmud orada olmadığından bundan da'vâ edemeyüb şimdi merkūmu bulmamla ve mazınnem dahî bunlara olduğundan meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Mahmud'a cebr olunmak murâdımdır deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği mazınne da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince cebr müdde'â-yı mezkûresiyle merkūm Mahmud bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olub merkūm Mahmud'a suâl [dahî] teveccüh etmediği huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 3 Zilhicce sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Haldoz mahalleli Likoğlu Receb meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism mahalle-i mezbûreli Mustafa Yazıcıoğlu Abdülaziz muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkım olan on aded yüzlük mecîdiye altununu hâlâ taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr on aded yüzlük mecîdiye altununun müdde'î-yi merkūma edâsıyla merkūm Abdülaziz ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir <sene 86> fî 3 Zilhicce sene 86

Kurâ-yı seb'a nâhiyesi kurâsından Kabahor karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre Tuna vilâyeti dâhilinde Balçık kazâsında müsâfiren sâkin iken bundan akdem katîlen vefât eden değirmenci …….oğlu Mustafa Mikdad bin müteveffâ Abdullah'ın ber vech-i âtî bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vârisi olduğunu iddiâ eden yine karye-i mezkûre sâkinelerinden nefsinden asil ve sadrî sağîr evlâdları Ahmed ve Âyişe umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbları zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Nefise Hatun ibnet-i Ahmed bin Abdullah yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Gül'ıraz ve Hadîce Hatunlar hâzıra oldukları hâlde meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu olub <olub> karye-i mezkûre ahalisinden Ahmed oğlu Yakub bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-verâse ve bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın ben beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve vasîleri olduğum sağîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Âyişe ile hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbî sahîh <ve> evlâdları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın verâseti benimle vasîleri olduğum sağîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Âyişe ve hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce'ye münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmamağla müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın hayâtında merkūm Yakub zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi beş guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Âyişe ve hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce'ye mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr yirmi beş guruşu medyûn-ı mezbûr Yakub'dan bi'l-verâse ve bi'l-vesâye taleb ederiz deyü hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce'nin tasdîkleriyle ma'an da'vâ etdiklerinde merkūm Yakub dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi beş guruş müteveffâ-yi mezbûr Mustafa

Mikdad'a hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Nefise Hatun'un ber minvâl-i meşrûh verâset müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr edicek müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Nefise Hatun'dan ber vech-i muharrer verâset **[45b]** müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Bekiroğlu Yunus bin Mustafa ve Lavasoğlu Hasan bin Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân [olub] isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın işbu müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Nefise Hatun beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve sağîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Âyişe ile hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce firâşından hâsıl ve müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Nefise Hatun'dan mütevellîd sulbî sahîh evlâdları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın verâseti müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Nefise Hatun ile sağîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Âyişe ve hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce'ye münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye etdiklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûre Nefise Hatun ile hâzıretân-ı mezbûretân Gül'ıraz ve Hadîce meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezbûr mahallâtından Roşi Mahallesi ahalisinden Hasanbaşoğlu Mustafa bin Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz maktûl müteveffâ-yi mezbûr Mustafa Mikdad'ın sâlifü'z-zikr Balçık kazâsına ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesini mahallinde vâzı'u'l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından vefâtları olub mezkûr Balçık kazâsında mahbûs bulunan Ömeroğulları Halid ve Mehmed Ali ibn İsmail'den demm ü diyetin taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ nef'an li'l-yetim sulh câiz olduğu hâlde sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûr Mustafa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 4 sene 86

Betroz karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre vilâyet-i Aydın'da Nefs-i İzmir'de müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden kayıkçı esnafından İncemehmedoğlu Yusuf bin müteveffâ Eyüb bin müteveffâ Abdullah'ın ber vech-i âtî vârisleri olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Âyişe Hatun ibnet-i Mehmed yine karye-i mezkûre sâkinelerinden kezâlik zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Cemile Hatun hâzıra olduğu hâlde meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müteveffâ-yi mezbûr<un> Ahmed bin Osman nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un ben dörtyüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzıra-i mezbûre Cemile Hatun ile gāib ani'l-beled Mustafa liebeveyn kız ve er karındaşları olub babaları ismi Eyüb ve

dedeleri ismi Abdullah ve vâlideleri ismi Fâtıma Hatun ibnet-i Hasan bin Memiş ve maskat-ı re'sleri sâlifü'z-zikr Betroz karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un verâseti benimle liebeveyn kız ve er karındaşları hâzıra-i mezbûre Cemile Hatun ile gāib-i merkūm Mustafa'ya münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un hayâtında medyûn-ı merkūm Ahmed zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ mezkûr yirmi guruşdan tashîh-i mes'ele-i mîrâsımız olan dört sehmden benimle hâzıra-i mezbûrenin iki sehm hisse-i erîsemize isâbet eden on guruşu medyûn-ı mezbûrdan bi'l-verâse taleb ederiz deyü hâzıra-i mezbûre Cemile Hatun'un tasdîkiyle ma'an da'vâ etdikde mezbûr Ahmed dahî cevâbında cihet-i merkūmeden zimmetinde müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'a meblağ-ı mezkûr yirmi guruş hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ müdde'iyye-i mezbûrenin ber minvâl-i meşrûh verâset müdde'âsını inkâr etmekle müdde'iyye-i mezbûre Âyişe Hatun'dan ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Kâşif Ağa ibnu'l-Hâc Ömer Kandemiroğlu Mahmud bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un işbu müdde'iyye-i mezbûre Âyişe Hatun'a dörtyüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzıra-i mezbûre Cemile Hatun ile gāib ani'l-beled Mustafa liebeveyn kız ve er karındaşları olub babaları ismi Eyüb ve dedeleri ismi Abdullah ve vâlideleri ismi Fâtıma Hatun ibnet-i Hasan bin Memiş ve maskat-ı re'sleri mârru'z-zikr Betroz karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un verâseti müdde'iyye-i mezbûre Âyişe Hatun ile hâzıra-i mezbûre Cemile Hatun ve gāib-i merkūm Mustafa'ya münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûretân Âyişe ve Cemile Hatunlar meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden ……. nâm kimesne mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un sâlifü'z-zikr İzmir'de **[46a]** ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesinden ber-tashîh-i mezkûr hisse-i erîsemizi vâzı'u'l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukūkunda dahî kezâlik bizim hisse-i erîsemizi ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûr Osman'ı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 6 sene 86

Filandoz karyeli Çakıroğlu Hasan bin Ali meclis-i şer'de Ruspa karyeli Kelalioğlu Osman bin Durmuş muvâcehesinde benim Batum kurâsından Çakos karyeli Memiş Bayrakdaroğlu Memiş zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden alacak hakkım olan üçyüz guruşun edâsına tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl Osman kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile

kefîl ve zâmin olmuşdur meblağ-ı mezkûru bihükmi'l-kefâle merkūm Osman'dan taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşun müdde'î-yi merkūma edâsıyla merkūm Osman ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 86 8 Zilhicce

Filargoz karyeli Kumuşoğlu Mehmed Ali Sandık karyeli Bayrakdaroğlu Yusuf'dan bâ-temessük da'vâ eylediği yüz on guruşun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 86

Çiklenar karyesi<nde> sâkinelerinden mu'arrefeler Ulviye ve Âyişe ibnetân Ahmed Reis bin Abdullah'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Kürüsoğlu Mustafa Reis bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub nefsinden asil ve karındaşları Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun'un taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîlleri müvekkiletân-ı mezbûretânın liebeveyn er karındaşları Ali bin müteveffâ-yi mezbûr Ahmed Reis muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretânın asil ve vekîl-i merkūm Ali ile müvekkilleri mezbûrûn Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun'un zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakları olan yirmi guruşu asil ve vekîl-i merkūm Ali'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Âyişe ile asil ve vekîl-i merkūm Ali ve müvekkilleri mezbûrûn Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun'un intikālen isbâ'an ale'l-iştirâki's-seviyy yedlerinde ve dâhil-i havza-i [tasarruf]larında olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Karamahmudoğlu Ali'nin tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Sofioğlu Hacı Reşid'in tarlasıyla mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Yakub oğlu Ali'nin tarlasıyla mahdûd tahmînen bir buçuk kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Bastırmacıoğlu Mahmud'un tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Ahmed oğlu Derviş'in tarlasıyla mahdûd tahmînen isti'ab eder bir kıt'a ki cem'an üç kıt'a tarlanın her birine birer sehm hisse-i şâyi'alarını bedel-i misilleriyle me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile şerîkleri karındaşları asil ve vekîl-i mezbûr Ali ile müvekkilleri mezbûrûn Şakir ve Süleyman ve Haşim ve Dursun'a seviyyen ferâğ ve tefvîz ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzumu kezâlik kendülere irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediklerinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu asil ve vekîl-i mekûm Ali'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkilleri mezbûrûn ile müvekkiletân-ı mezbûretâna zimmetlerinde sahîhan deynleri olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb mâ'adâ müdde'î-yi vekîl-i merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm Mustafa Reis ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri

ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Bostanoğlu Yakub Reis bin Hasan ve Kuzalioğlu Kâmil Reis bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin [min] Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[46b]

Ğiliçoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Mollamustafaoğlu kerîmesi Fâtıma bint-i Ahmed nâm kimesne-i bâliğa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Terzialioğlu Hasan bin Yakub nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Hasan beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve yüz elli guruş mehr-i mu‘accel ve üçyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm Hasan’a tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Hasan dahî mezbûre Fâtıma’yı sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 9 sene 86

Şetroz karyesi sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kazmaoğlu Yakub bin Osman meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikr-i âtî münâza‘un fîh olan mahalle vaz‘-ı yedi sâbit olan Karacaoğlu Tahir bin Mustafa muvâcehesinde sâhib-i arz tarafından me’mûr olan İsmail Ağa hâzır olduğu hâlde İksenit karyesinde vâki‘ bir tarafdan merkūm Tahir’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Topçuoğlu Osman’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a tarla işbu hâzır bi'l-meclis Topçuoğlu Osman’ın yedinde tarlası iken bir sene mukaddem hâzır-ı merkūm Osman tarla-yı mezkûru bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz edüb ol vechile tarla-yı müteferriğim olmuşiken merkūm Tahir kendi hudûdu tarafından tûlen on ve arzen iki zirâ‘ tarlamı fuzûli zabt eder olmağla keff-i yedi matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin hâzır-ı merkūm Osman muttasıl bulunan tarlasını iki sene mukaddem bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz bana ferâğ olduğu hâlde münâza‘un fîh olan mahalli dahî ma‘an bana fâriğ olduğundan bihakkın zabt ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Tahir ber vech-i muharrer def‘ini isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre müdde‘î-yi merkūm Yakub tahlîf olunmağın mûcebince zikr olunan on zirâ‘ mahâlden keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘î-yi merkūm Yakub’a redd ü teslîm merkūm Tahir’e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 15 sene 86

Zavendik karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Arnabudoğlu Osman bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın verâseti <verâseti> zevce-i menkûha-i metrûkesi Râzıye Hatun ibnet-i Yakub ve sulbî sağîr oğulları Sülayman ve İshak ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Fâtıma ve Rukiye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Râzıye Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzilden	Lazut kîle 10	Kendir kıyye 5
sülüs hisse-i müfrezesi	150	25
550		
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3	Balta tahra kazma	Hırdavât-ı menzil-i mezkûr
25	3	30
	20	

Cem'-i yekûnu'l-mâl	800
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	70
Mehr-i zevce-i mezbûre	90
Resm-i kısmet	16
Kaydiyye-i defter	1
Varaka bahâsı	20 para
Cem'-i yekûnu'l-ihrâcât	178
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	622

Hisse-i zevce-i mezbûre	77 30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	155 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	155 25 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	77 30 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	77 30 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	77 30 para

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Râzıye Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[47a]
Zavendik karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Arnabudoğlu Osman bin <Abd> Abdullah bin Abdulvehhab'ın sulbî sağîr oğulları Süleyman ve İshak ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce [ve] Fâtıma ve Rukiye'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı ma'rûfe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlideleri Râzıye Hatun ibnet-i

Yakub hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve il[ti]zâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Masi karyesi ahalisinden Kıroğlu Memiş bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘iseyi'l-kitâb sulbî kebîr oğulları Kâmil ve Hasan mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahihimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi kendi tarlam ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilimi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruşa oğullarım Kâmil ve Hasan’a seviyyen bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu oğullarım mezbûrân Kâmil ve Hasan’ın yedlerinden [tamâmen] ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğullarım müşteriyân-ı mezbûrânın mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Apancene karyesi ahalisinden Hacıosmanoğulları Hüseyin bin Mustafa ve Süleyman bin Mehmed ve Musluoğulları Ahmed bin Ali ve Dursun bin Hüseyin ve Kaboğulları Mustafa bin Mehmed ve Hüseyin bin Osman ve Hocoğlu Genç Ali bin Eyüb ve Hatib Ahmed bin Abdullah nâm kimesneler kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Vandri karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm İstafiloğlu İsmail bin Genç Ali nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve müdde‘î da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır olduğu hâlde mezkûr Apancene karyesinde vâki‘ tarafeyn ırmak ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi‘i cebel ile mahdûd orman memlû bir kıt‘a meşelik mine'l-kadîm karyemiz bulunan mezkûr Apancene karyesinin ahalisine mahsûs mer‘amız olub ol vechile kadîminden berû mer‘a-yı mezkûrun otundan ve suyundan hayvânâtımızla intifâ‘ edüb mer‘a-yı mahdûd-i mezkûr dâhilinde kâin koğan çeki ağaçlarına yalnız zenbûr koğanı çekmek üzre merkūm İsmail’in mine'l-kadîm hakk-ı vaz‘ı olub ve koğan-ı mezkûrlar ta‘mîre muhtâc olduğu hâlde meşe-i mahdûd-i mezkûrda olan kestane ağaçlarından alub ta‘mîr etmek üzre mine'l-kadîm hakk-ı ahzı olub ol vechile kadîminden berû hakk-ı intifâ‘ı vardır dediklerinde merkūm İsmail dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i

âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Mirakaloz karyesi ahalisinden İlancıoğlu el-Hâc Ahmed bin Osman’ın tarafından zikri âtî da‘vâya ve sulh ve ibrâya vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi oğlunun oğlu Memiş bin Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Atyanoz karyesi ahalisinden Torlakoğlu Ömer Reis ibn Memiş nâm kimesne muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen beş senesi mâh-ı yenârî tarihiyle müverrah işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzre müvekkilim merkūmu'l-Hâc Ahmed’in merkūm Ömer Reis zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkı olan bin sekizyüz doksan iki guruşu edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr bin sekizyüz doksan iki guruşu bana edâ ve teslîm merkūm Ömer Reis’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü bi'l-vekâle tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden bâ-tavassut-i muslihûn hakk-ı inkâr on iki aded yüzlük mecîdiye altunuyla bir aded sîm mecîdiye üzerine bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ba‘de akdi'l-musâlaha ve'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ‘adâ bi'l-vekâle ziyâde müdde‘âma ve bi'l-cümle husûs-i mezkûra müte‘allik âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ba‘de'l-ibrâ ve'l-iskāt ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr on iki aded yüzlük mecîdiye altunuyla bir aded sîm mecîdiyeyi müvekkil-i merkūma izâfetle vekîl-i merkūm Memiş’e edâ ve teslîm mezbûr Ömer Reis’e **[47b]** ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ğiliçoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Âkıle Hatun ibnet-i İsmail meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Sofioğlu İbrahim bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm İbrahim zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan yüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm İbrahim dahî mezbûre Âkıle Hatun’un sâdıra olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını vicâhen [tahkik ve şifâhen] tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Ahingöz karyesi ahalisinden Öksüzoğlu Abdurrahim bin Ömer nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî

tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Öksüzoğlu Ömer Çavuş bin Osman nâm kimesne muvâcehesinde müdde‘î-yi mezbûr Abdurrahim’in liebeveyn karındaşı Süleyman ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ali hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kulakoğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Öksüzoğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla işbu tarih-i i‘lâmdan on altı sene mukaddem vefât eden babam müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr evlâdları benimle er ve kız karındaşlarım hâzır-ı mezbûr Süleyman ve gāib ani'l-meclis Abdülaziz ve Âyişe ve Havva ve Rukiye ve Fâtıma’ya intikāl-i âdî ile seviyyen ve müştereken intikāl etmişiken bundan çend gün mukaddem karındaşım hâzır-ı mezbûr Süleyman tarla-yı mahdûd-i mezkûrda olan kendi hissesiyle beraber benim ve şürekâ-yi sâirenin hisse-i şâyi‘alarını dahî bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz merkūm Ömer Çavuş’a bâ-tapu ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb hâlâ vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrda olan kendi bir sehm hisse-i şâyi‘amı meccânen ve karındaşım hâzır-ı mezbûr Süleyman’ın bir sehm hisse-i şâyi‘asına şerîk ve halît olduğum cihetle bedel-i misliyle bana fârig olmak üzre zikr olunan iki sehm hisse-i şâyi‘adan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Ömer Çavuş’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Ömer Çavuş dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası olduğunu ve el-yevm tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış dokuz senesi Rebîulâhirin yedinci günü müteveffâ-yi mezbûr Ömer hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile ittisâlinde bulunan diğer ma‘lûmu'l-hudûd bir kıt‘a tarlasını tarih-i mezkûrla müverrah ve bâlâsı tuğrâ-yı garrâyla müzeyyen ve zeyli Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr olub işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a tapu senedi nâtık olduğu üzre oğulları hâzır-ı mezbûr Süleyman ile gāib-i mezbûr Abdülaziz ve vâlideleri Fâtıma Hatun ibnet-i Mehmed’e bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-izn-i sâhib-i arz seviyyen ve islâsen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde anlar dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra tarih-i mezkûrda mefrûğûn-ı mezbûrûn Süleyman ve Abdülaziz ve Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile muttasıl bulunan diğer bir kıt‘a tarlamı dahî beynlerinde seviyyen ve islâsen bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr hâzır-ı mezbûr Süleyman’ın hissesine isâbet edüb ve her biri hisse-i mûsibe-i müfrezesini kabz etdikden sonra hâzır-ı mezbûr Süleyman hisse-i mûsibesi olan tarla-yı mahdûd-i mezkûru tarih-i mezkûrdan berû bu âna değin müdde‘î-yi merkūm ile diğer birâderlerinin muvâcehelerinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla müstakillen zabt ve tasarruf edüb ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûra hakk-ı kararı sâbit olduğundan bundan çend gün mukaddem hâzır-ı mezbûr Süleyman tarla-yı mahdûd-i mezkûru işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a matbû‘ tapu ilm u haberi nâtık olduğu üzre bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve

tefevvüz ve tesellüm ve kabz <ve kabz> ve kabûl edüb ol vechile bihakkın müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü hâzır-ı merkūmun tasdîkiyle ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Ömer Çavuş ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-[varaka-i] mestûre-i memhûre sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûreden İlancıoğlu Memiş bin Osman ve oğlu oğlu Ali bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde her biri irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Abdurrahim da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ömer Çavuş bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[48a]
Ğoloz karyesi ahalisinden Tanpuzoğlu Mehmed bin Abdullah nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Güvelioğlu Hasan bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde işbu tarih-i i‘lâmdan dört gün mukaddem ben mutasarrıf olduğum karye-i mezkûrede vâki‘ bir kıt‘a tarlamın kenarında kızılağaç fidanı gars etmekde iken merkūm Hasan oraya gelüb buraya fidan gars etme diyerek yedinde olan âlet-i cârihadan tahrasıyla bigayr-i hak işbu sol gözümün yanına kaşımın ucuna darb u cerh edüb îcâbı icrâ olunmak üzre bi't-teşekkî Meclis-i De‘âvî-yi Kazâ’da cereyân eden istintâklarımızda merkūm Hasan darb u cerhini sûret-i inkârda bulunmuş ise de benim ile eylediği münâza‘a üzerine ben aşağı bakmam üzerine başım cerh olunduğunu ikrâr eylemesi üzerine merkūm Hasan iki aded yüzlük mecîdiye altunu bana vermek üzre meclis-i mezkûrdan olunan i‘lâm üzerine merkūm Hasan meblağ-ı mezkûru tamâmen ve kâmilen bana def‘u teslîm edüb ben dahî yedinden ahz u kabz edüb mâ‘adâ cerh-i mezkûr ve mimmâ yahdusu anhâ müte‘allik da‘vâdan merkūm Hasan’nın ibrâ-yı âmm ve râfi‘u'l-hisâm ile ibrâ ve iskāt eyledim dedikde merkūm Hasan dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Arkilikoz Mahallesi ahalisinden Haliloğlu Memiş Çavuş bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Haliloğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Abdurrahim bin Hüseyin’in ağaçlığı ve bir tarafdan İspirli Mehmed’in damadı Halid’in ağaçlığı ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk ağaçlığı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruşa merkūm Osman’a bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruş Köseoğlu Dursun zimmetinde deynim olan iki bin guruşa mansûb olmak üzre merkūm Dursun’a edâ ve teslîm müşterî-yi mezbûr Osman’a

emr eylediğimde ol dahî merkūm Dursun'a edâya taahhüd edüb fîmâ ba'd ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Osman'ın mülk-i <mülk> müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 15 sene 86

Mağloz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Salih meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden sadrî kebîr oğulları olub ve liebeveyn er karındaşı Halid bin Ali'nin tarafından zikri âtî husûsa vekîli işbu bâ'isu'l-kitâb Sâkin bin müteveffâ-yi mezbûr Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Şahinoğlu Osman'ın tarlası bir tarafdan Güvelioğlu Yakub'un tarlası [ve] tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilde olan nısf-ı hisse-i şâyi'am ile karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Şahinoğlu Ahmed'in ağaçlığı ve bir tarafdan Kolevaoğlu Ali'nin ağaçlığı ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i yine merkūm Ali'nin ağaçlığı ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Şahinoğlu mezbûr Ahmed'in ağaçlığı ve bir tarafdan Şahinoğlu Hüseyin'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlıklarımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile oğullarım mezbûrân Halid ve Şakir'e nısfiyyet üzre beşyüz guruşa seviyyen bey' ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâken iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra esmânı olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu oğullarım müşteriyân-ı mezbûrân Halid ve Şakir'in yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd nısf-ı menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde benim aslâ ve kat'a alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğullarım müşteriyân-ı mezbûrân Halid ve Şakir'in nısfiyyet üzre mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Betroz karyesi ahalisinden Arbikoğlu Yakub bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde oğlunun kızı zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i müteveffâ Salih bin mezbûr Yakub'un tarafından zikri âtî husûsu tasdîke vekîli Mimikaoğlu Hacı Salih bin Yahya nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı erba'ası vekîl-i merkūm Hacı Salih'in tarlasıyla mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilimin nısf-ı hisse-i şâyi'asını yedinde ibkā ve nısf[-ı âhar hisse-i] şâyi'asını bundan akdem semen-i ma'lûme-i makbûza mukābelesinde vekîl-i mezbûr Hacı Salih'e bey' ve temlîk ve teslîm edüb yedimde ibkā eylediğim nısf-ı hisse-i şâyi'asını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i **[48b]** müfside ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile müvekkile-i mezbûre

Fâtıma Hatun'a dörtyüz guruşa bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr dörtyüz guruşu müşteriye-i mezbûre Fâtıma Hatun'un yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d nısf-ı menzil-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriye-i mezbûre Fâtıma Hatun'un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Betroz karyesi ahalisinden Arbikoğlu Yakub bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Mağloz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Mimikaoğlu el-Hâc Salih bin Yahya nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan mezkûr Betroz karyesinde vâki‘ etrâf-ı erba‘ası mezbûr el-Hâc Salih'in tarla-yı müteferriği ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilin nısf-ı hisse-i şâyi‘asını yedimde ibkā diğer nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asıyla karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Zimmetoğlu Süleyman'ın tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i ba‘zen Azaklıoğlu Salih ve ba‘zen Cevatozluoğlu Temel'in tarlaları ve ba‘zen tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile beşyüz guruşa mezbûr Hacı Salih'e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Hacı Salih'in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asıyla ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Hacı Salih'in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarihleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Cerrâhdan Aspetoğlu Hacı Ahmed Efendi Sahur karyeli Kadoğlu Mehmed Çavuş'dan bâ-temessük da‘vâ eylediği ikiyüz guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm çavuş ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 8 Zilhicce sene 86

Salarha Harvel karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin bi'l-cümle nukūd-i mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe ve sâir umûrunu tesviyeye mütevellîsi olmayub kıbel-i şer‘den bir mu‘temed mütevellî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile tevliyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Araboğlu İbrahim bin Mustafa nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî câmi‘-i şerîf-i mezkûrun bi'l-cümle

nukūd-i mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe ve umûr-i sâiresini tesviyeye kıbel-i şer‘den mütevellî üzerine Lerozluoğlu Abdullah bin Hüseyin ve Akmehmedoğlu Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneleri nâzır nasb u ta‘yîn buyurdukda anlar dahî ber minvâl-i meşrûh tevliyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve il[ti]zâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Haldoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Likoğlu Ali bin Osman’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şuşika Hatun ibnetü'l-Hâc Hasan ve sulbî kebîr oğulları Mahmud ve Memiş ve Abdülkerim ve Receb ve İbrahim ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Rukiye ve sulbiyye-i sağîre kızı Necibe’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları yüz dört sehmden olub sihâm-ı mezkûreden on üç sehmi zevce-i mezbûre Şuşika Hatun’a ve on dört sehmden cem‘an yetmiş sehmi bunûn-ı mezbûrûn Mahmud ve Memiş ve Abdülkerim ve İbrahim’e ve yedişer sehmden cem‘an yirmi bir sehmi benât-ı mezbûrât Fâtıma ve Rukiye ve Necibe’ye isâbeti lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra bintu'l-mezbûre Fâtıma’nın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Silyanoğlu Mahmud bin Süleyman ve Osman bin Abdülkerim nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan hâlâ zevc-i dâhili işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Abdülaziz bin Mustafa nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî emlâk ve eşyâ ve tarlaya vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan ibn-i mezbûr İbrahim muvâcehesinde diğer ibn-i mezbûr Memiş ile kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır oldukları hâlde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb ibn-i mezbûr Mahmud bin ikiyüz yetmiş altı senesi evâhirinde müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîse-i mezkûresine isâbet eden mevrûsundan ma‘lûmu'l-hudûd bir kıt‘a mülk bağçe **[49a]** ahz u kabz ve tesellüm ile bitarîki't-tehârüc sulh ve ibrâ olmağla ol vechile istîfâ-yı hak edüb mâ‘adâ ism-i mal ıtlâk olunur tereke-i müteveffâ-yi merkūma müte‘allik âmme-i de‘âvîden müvekkilem mezbûre ile verese-i sâire-i mezkûrenin zimmetlerini ibrâ-yı âmm ile kabûl hâvî ibrâ ve iskāt ve müteveffâ-yi mezbûrdan müntakil ma‘lûmu'l-hudûd ve'l-kat‘ tarlaları dahî beynlerinde bâ-izn-i sâhib-i arz ve sağîre-i mezbûrenin vasîsi inâs-ı mezbûre Şuşika Hatun ma‘rifetiyle iktisâm ve ibn-i mezbûr Mahmud hisse-i musîbesini ahz u kabz ve tesellüm etdikden sonra mâ‘adâ tereke-i müteveffâ-yi mezbûr sihâm-ı mezkûr üzre müvekkilem zevcem mezbûre ile verese-i sâire-i mezkûreye ve tarla-yı bâkiyesi evlâd-ı sâiresine kalmışiken bin ikiyüz seksen iki senesi Ramazânu'l-mübârekin evâsıtında müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma Hatun ile vâlidesi gāibe-i mezbûre Şuşika Hatun ve ibn-i mezbûr İbrahim ve ibn-i hâzır-ı mezbûr Memiş bir taraf ve ibnân-ı mezbûrân Abdülkerim ve Receb ve bintân-ı mezbûretân Rukiye ve Necibe bir taraf olarak kâffe-i tereke-i müteveffâ-yi mezbûru beynlerinde nısfiyyet üzre sağîre-i

mezbûre Necibe'nin vasî-yi mansûbu vâlidesi mezbûre Şuşika Hatun ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le iktisâm eylediklerinde ve tarlaları dahî ol vakit sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr olan kazâ-yı mezbûr müdîri Hacı Bekir Rauf Ağa'nın tarafından mürsel [vekîl-i] müseccel-i şer'îsi Meclis-i İdâre a'zâsından Tuzcu-zâde fütüvvetlü Mahmud Şevki Efendi ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa'nın ma'rifetiyle beynlerinde kezâlik iki taraflı iktisâm eylediklerinde mahalle-i mezkûrede vâki' tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan kabristan ve taraf-ı râbi'i Şevki oğlu Ömer Reis'in bağçesiyle mahdûd etrâf-ı erba'ası dîvâr ile muhît müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin portakal ma'a limon ve eşcâr-ı sâireyi muhtevî bir kıt'a mülk bağçenin bir tarafdan ifrâz ve takdîr olunan nısf-ı hisse-i müfrezesiyle mahalle-i mezkûre iskelesinde vâki' bir tarafdan leb-i deryâ ve bir tarafdan Likoğlu Molla Osman'ın dükkânı ve bir tarafdan mezbûr İbrahim'in fırını ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk kahvehâne ve yine iskele-i mezkûrede vâki' bir tarafdan kayık çekecek ahalinin iskelesi ve bir tarafdan Hacı Abdülhamid'in dükkânı ve bir tarafdan leb-i deryâ ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir aded kayıkhânenin nısf-ı hisse-i müfrezesi ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Hacıoğlu Hacı Mehmed Efendi'nin ağaçlığı ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Abdurrahim Ağa'nın ağaçlığı ve bir tarafdan Çekmişoğlu Behram Reis'in ağaçlığı ve bir tarafdan Çekmişoğlu Mehmed'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i Ma'danoğlu Yusuf'un tarlasıyla mahdûd bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a çalılıkların nısf-ı hisse-i müfrezeleriyle on vukiyye evânî-yi nuhâsiyye müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma ile ibn-i mezbûr İbrahim ve ibn-i hâzır-ı mezbûr Memiş ve vâlideleri gâibe-i mezbûre Şuşika Hatun'un hisselerine ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan dere ve bir tarafdan Likoğlu Molla Osman'ın tarlası ve bir tarafdan ibn-i mezbûr Mahmud'un bağçesi ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ahali-yi mahallenin kayık iskelesi ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a tarlaların dört sub' hisse-i müfrezeleri mezbûrûn Abdülkerim ve Receb ve Rukiye ve Necibe hisselerine ve diğer üç sub' hisse-i müfrezeleri yalnız müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma ile ibn-i mezbûr İbrahim ve ibn-i hâzır-ı mezbûr Memiş'in hisselerine isâbet ve her biri hisse-i musîbe-i müfrezesini bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ahz u kabz ve tesellüm ve âharın hisse-i musîbesine müte'allik da'vâdan birbirlerinin zimmetlerini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt etmişleriken ibn-i mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Memiş müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma ile ma'an kabz eyledikleri gerek nısf-ı emlâk ve gerek tarlalardan üç sub' hisse-i musîbeden müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma'nın hisse-i şâyi'asını dahî fuzûli ve bigayr-i hak zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden me'hûzları olan nısf-ı hisseden kırk sekiz sehm i'tibâriyle müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma'nın yedi sehm hisse-i şâyi'asıyla tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden makbûzları olan üç sub' hisseden müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma'nın sülüs sehm hisse-i şâyi'asından keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma'ya izâfetle bana redd ü teslîm ibn-i mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Memiş'den her birine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü bi'l-vekâle ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr İbrahim dahî cevâbında müdde'î-yi vekîl-i mezbûr Abdülaziz'in sâdır olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını hâzır-ı mezbûr Memiş ile ma'an meclis-i ma'kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı'an ve

kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan bir sene mukaddem müvekkile-i mezbûre Fâtıma ol vakit mes’elesi beynimizde ma‘lûm olmadığı hâlde zikr olunan iki kıt‘a çalılıklardan mâ‘adâ menzil ve bağçe ve kahve ve kayıkhâneler ve eşyâ-yı mezkûrdan hisse-i mechûlesini iki bin guruşa ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden hisse-i şâyi‘a-yı ma‘lûmesini bin guruşa ki cem‘an üç bin guruş semen ve bedel-i gayr-i medfû‘-i makbûza mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana bey‘ ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etmişidim ol vechile zikr olunan iki kıt‘a çalılıkdan gayrı emlâk [ve] eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde olan hisseleri mülk-i müşterâm ve tarla-yı müteferriğim olmuş olur zannıyla müvekkile-i mezbûrenin hisse-i şâyi‘asına vaz‘-ı yed ederim deyü hâzır-ı mezbûr Memiş’in tasdîkiyle eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve kelâm-ı mezkûruyla müvekkilesine izâfetle müdde‘î-yi vekîl-i merkûm Abdülaziz’e bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâflarıyla lâzım gelen emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden sihâm-ı mezkûre üzre yedi sehm hisse-i şâyi‘asıyla tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden sülüs hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müvekkilesi zevcesi mezbûre Fâtıma’ya izâfetle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Abdülaziz’e redd ü teslîmiyle merkūm İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Memiş’den her biri ilzâm ve tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 86

[49b]
Peripol Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Raife Hatun ibnet-i İsmail Efendi ibn Ahmed Efendi meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre âhalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb zevc-i dâhili Suyabatmazoğlu Mehmed Şakir Efendi ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb Nefs-i Erzurum vilâyet-i celîlesi mahallâtından Alipaşa Mahallesi ahalisinden olub babam mezbûr İsmail Efendi zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden bâ-temessük alacak hakkım olan doksan iki aded yüzlük mecîdiye altununu babam mezbûr İsmail Efendi’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile zevcim mezbûr Mehmed Efendi’yi vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 86

Sıkrık karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnetü'l-müteveffâ Hasan kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Demircioğlu Hasan bin Cevahir nâm kimesne muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Demircioğlu Yunus’un tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a

tarla müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam iken bin ikiyüz seksen bir senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin yirmi yedinci günü tarla-yı mahdûd-i mezkûru iki bin beşyüz guruş bedel mukābelesinde bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz merkūm Hasan’a ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra bedel-i mezkûr ikibin beşyüz guruşdan bin sekizyüz guruşunu bana def‘ u teslîm ben dahî yedinden ahz u kabz edüb bâkî yediyüz guruş hâlâ zimmetinde alacak hakkım olub edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı bâkî-yi mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Hasan’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında bedel-i mezkûr üzre teferruğunu ikrâr lâkin bedel-i mezkûr iki bin beşyüz guruşu müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a tamâmen ve kâmilen def‘ u teslîm eylediğimde ol dahî yedimden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledi deyü eylediği def‘ini benim inkârıma binâen beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim yediyüz guruşu bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru ba‘de'l-kabûl bedel-i sulh-i merkūmdan mâ‘adâ ziyâde müdde‘âma müte‘allik da‘vâdan merkūm Hasan’ın zimmetini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ eyledim dedikde merkūm Hasan dahî ba‘de't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm dörtyüz guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a edâ ve teslîmiyle merkūm Hasan ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sıkrık karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnetü'l-müteveffâ Hasan kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâisü'l-i‘lâm Demircioğlu Hasan bin Cevahir nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Reşid hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Demircioğlu Yunus’un tarlasıyla mahdûd tahmînen kot ta‘bîr olunur ölçek ile bir ölçek mısır buğday tohumu isti‘ab eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda iken bin ikiyüz seksen bir senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin yirmi yedinci günü merkūm Hasan beni ölünceye dek görüb gözetmek şartıyla tarla-yı mahdûd-i mezkûru iki bin beşyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde merkūm Hasan’a bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve teselüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra sene-i merkūmun Zilhiccetü'ş-şerîfenin gurresinde tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i mezkûr mukābelesinde ol vakit sâhib-i arz hükmünde me’mûr olan kazâ-yı mezbûr müdîr vekîli Tuzcu-zâde fütüvvetlü Mahmud Şevki [Efendi] ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa’nın huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz merkūm Hasan’a ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile merkūm Hasan tarih-i mezkûrdan berû tarla-yı mahdûd-i mezkûru zabt ve tasarruf edegelmişiken tarla-yı mahdûd-i mezkûrun

derûnunda ben sâkin olub ebniyesi mülküm olan bir bâb sağîr menzili merkūm Hasan bundan iki ay mukaddem hedm etmekle suâl olunub bilâ-izn-i sâhib-i arz fâriğa olduğum ferâğ-ı evvel şurût-i müfside ile olduğuna binâen makbûzum olan bedel-i mezkûru yedimden kabz ile tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Hasan'a cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü tasaddî eylediğim şurût-i fâsid müdde'âm bî-esas ……. olub tarla-yı mahdûd-i mezkûr menzil-i münhedime-i mezkûrenin arsasıyla ma'an merkūm Hasan'ın sahîhan tarla-yı müteferriğ-i sarîhi olmuşdur benim tarla-yı ve arsa-yı mahdûd-i mezkûrda asla ve kat'â alâka ve medhalim kalmamışdır ancak ben âriyyeten sâkin olmak üzre merkūm Hasan hedm eylediği menzil-i münhed[ime]-i mezkûreyi tarla-yı mahdûd-i mezkûr derûnunda mukaddem mebnî olduğu mahall üzerine âriyyeten inşâ etmek üzre taahhüd eyledi dedikde merkūm Hasan dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[50a]
Sıkrık karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Fâtıma Hatun meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Demircioğlu Hasan muvâcehesinde merkūm Hasan bundan akdem bâ-tapu sahîhan ve bâten bâ-izn-i sâhib-i arz fâriğa olduğum bir kıt'a tarla derûnunda âriyyeten mebnî olan bir bâb sağîr menzilimi merkūm Hasan bundan akdem mahallinde hedm eylemiş ise de merkūm Hasan el-hâletü hâzihî menzil-i münhedime-i mezkûreyi mukaddem mebnî olduğu mahall üzerine binâ ve inşâ etmek üzre merkūm Hasan taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Küçük Samrı karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alevaoğlu Ali bin Mahmud bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğulları İzzet ve Osman ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtıma'nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u tayîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile mu'arrefe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlideleri Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa'yı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrûn-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî üzerine oğlu İsmail bin müteveffâ-yi mezbûr Ali'yi nâzır nasb u ta'yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve il[ti]zâm etmeklerin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'sânî ve'l-'ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Küçük Samrı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alevaoğlu Ali bin Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğlu İsmail ve sulbî sağîr oğulları İzzet ve Osman ve sulbiyye-i kebîre kızı Nokta ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-

enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra [sağîrûn-ı] mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan ma‘rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'sânî ve'l-‘ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 3	Yatak kat 1
1350	45	50
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1	Elbise bahâsı	İnek re’s 1
40	50	100
Hırdavât-ı menzil	Lazut kîle 3	Bir kıt‘a mülk fidanlık
20	45	350

Cem‘-i yekûnu'l-mâl	2050
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	250
Mehr-i zevce-i mezbûre	100
Resm-i kısmet	42 20 para
Kaydiyye	3
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	396
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1645

Hisse-i zevce-i mezbûre	206 30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	360 32 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	360 32 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	360 32 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	180 36 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	180 36 para

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Betroz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Demetoğlu Memiş bin Hüseyin bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Şaban ve sulbiyye-i sağîre kızı Şahsenem’in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Tufan bin müteveffâ-yi mezbûr Memiş nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn buyurdukda ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb

olundu fi'l-yevmi'sânî ve'l-‘ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[50b]
Betroz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Demetoğlu Memiş bin Hüseyin bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Tufan ve sulbî sağîr oğlu Şaban ve sulbiyye-i kebîre kızı Ulviye ve sulbiyye-i sağîre kızı Şahsenem’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan karındaşları mezbûr Tufan ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'sânî ve'l-‘ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa	Evâ[nî] -yi nuhâsiyye kıyye 2	Yorgan 1
600	30	20
İnek re’s 1	Balta tahra 2	
80	20	

Yekûnu'l-mal	750
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	60
Mehr-i zevce	90
Resm-i kısmet	15
Kaydiyye	1
Yekûnu'l-ihrâcât	166
Sahhu'l-bâkî	584

Hisse-i zevce-i mezbûre	73	5	para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	170	24	para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	170	24	para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	85	12	para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	85	12	para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri karındaşları mezbûr Tufân’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Hancı karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Giridlioğlu Hasan bin Ömer bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Memiş ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma Hatun’a münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bintu'l-mezbûre Fâtıma Hatun’un tarafından zikri âtî sulh ve ibrâ ve ferâğı ikrâr ve takrîre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan

zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Karaalioğlu Ali bin Memiş ve Sarıahmedoğlu Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan hâlâ zevc-i dâhili Metinoğlu Yakub Kapudan bin Abdullah nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun terekesiyle zikr-i âtî tarlalarına vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ibn-i mezbûr Memiş muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve izn-i tasarrufa ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem zevcem mezbûre Fâtıma Hatun babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım mezbûr Memiş müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla ben babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemi karındaşım merkûm Memiş’den bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben da‘vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ-tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Murzioğlu Hacı Hurşid’in ağaçlığı ve bir tarafdan Kafkamelioğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Mahanoluoğlu Reşid’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık üzerine karındaşım mezbûr Memiş ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru karındaşım mezbûr Memiş meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka bana teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse ahz u kabz ve tesellüm eyledim fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesinde ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşım merkūm Memiş’in zimmetini ol dahî bedel-i sulh olub bana teslîm eylediği ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl edüb mâ‘adâ babamız ve mûrisimiz mütevefâ-yi mezbûrun hîn-i vefâtından benimle karındaşım mezbûr Memiş’e ale'l-iştirâki's-seviyy intikāl eden kâffe-i tarlalarımızı bundan akdem beynimizde bâ-rey-i sâhib-i arz iktisâm eylediğimizde benim hisseme isâbet eden karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Abdülhamid Yazıcı tarlası ve bir tarafdan İzzet’in tarlası ve bir tarafdan Ali’nin tarlasıyla mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hacı Hasan’ın tarlası ve bir tarafdan mezbûr İzzet’in tarlası ve bir tarafdan Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan mezbûr Hacı Hasan’ın tarlası ve bir tarafdan İzzet’in tarlası ve bir tarafdan Osman’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i Ömer Reis’in tarlasıyla mahdûd tahmînen dört kot tohum isti‘ab eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Osman Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Hüseyin oğlu Abdullah’ın tarlası ve taraf-ı

râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a [ki] cem‘an her biri arazi-yi mîriyyeden dört kıt‘a tarlamı bin ikiyüz yetmiş yedi senesi Saferü'l-hayrının on **[51a]** altıncı günü kazâ-yı mezbûrda sâhib-i arz hükmünde me’mûr olan kazâ-yı mezbûr müdîri Istabl-ı Âmire Müdîrliği pâyelülerinden izzetlü Abdülkadir Ağa’nın huzurunda bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile karındaşım mezbûr Memiş’e bâ-re’y-i sâhib-i arz kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra bedel-i ma‘lûmelerini dahî tamâmen ve kâmilen karındaşım mezbûr Memiş’in yedinden ahz u kabz eyledim mâ‘adâ babamız müteveffâ-yi mezbûrdan müntakil kâffe-i arazilerine benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub karındaşım mezbûr Memiş’in yedinde bulunan bâlâları tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeylleri Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr dört kıt‘a tapu senedleri vechile tarih-i mezkûrdan berû karındaşım mezbûr Memiş’in tarla-yı müteferriğ-i sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu‘teber ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Müsted‘iye-i mezbûre Havva Hatun zevci bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Sıkrıkalioğlu Mahmud’dan infâk ve iksâya adem-i ri‘âyetini şifâhen da‘vâ etmek ve zevci merkūm dahî kudreti mertebe müsted‘iye-i mezbûreyi infâk ve iksâya müteahhid bulunmakda olduğundan müsted‘iye-i mezbûreyi kudreti mertebe infâk etmek üzre zevci merkūmun bâ-sened kefîle rabtı iktizâ eder ise de îfâ-yı muktezâsı menût-ı re’y-i âlî olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 86

Setoz karyeli Azaklıoğlu Ahmed Hurtoz mahalleli Gömükbaş Memiş Reis’den da‘vâ eylediği yetmiş beş guruş on paranın medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 24 Zilhicce sene 86

Arğaloz karyeli Kara Ali meclis-i şer‘de karyeden Cenkçioğlu Dursun muvâcehesinde tarihden üç sene mukaddem malımdan olub merkūma bey‘ eylediğim lahm semeninden alacak hakkım olan yüz altmış guruşun mukābelesinde tarih-i mezkûrda merkūm Dursun bilâ-izn-i sâhib-i arz bana fâriğ olduğu bir kıt‘a hark yerini mutasarrıf olagelmeyecek isem de merkūm Dursun’un ammi oğlu beni bir müddet harkdan men‘ eylediği içün semen-i mezkûru isterim deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Dursun bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub merkūm Dursun’a suâl dahî teveccüh etmemeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 24 Zilhicce sene 86

Tahakkuk-ı özr-i şer‘îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf ketb u tahrîrîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize

kazâsı nevâhisinden Mapavri nâhiyesi kurâsından Hordonit karyesinde kâin Hacıoğlu müteveffâ Hacı Mehmed Ağa'nın hânesine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden olub bundan akdem vefât eden Hacıoğlu el-Hâc Mehmed Ağa ibnu'l-müteveffâ Ahmed bin el-müteveffâ İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Yusuf ile sulbî kebîr oğlu Ali Rıza Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Hediye Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-merkūm Ali Rıza Efendi dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Penbe Hatun ibnetü'l-Hâc Abdülkerim Efendi ve vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun ve sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbî sağîr oğulları Mahmud ve Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı Gülşe Hatun ve sulbiyye-i sağîre kızı Nebiyye'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i metrûku İsmail bin Abdülkadir Efendi ve vâlidesi mezbûre Penbe Hatun ve sadrî sağîr oğulları Hasan ve Hüseyin'e münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Hasan dahî vefât edüb verâseti babası mezbûr İsmail ile min kıbeli'l-üm ceddesi mezbûre Penbe Hatun'a münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Hüseyin dahî vefât edüb verâseti babası mezbûr İsmail ile min kıbeli'l-üm ceddesi mezbûre Penbe Hatun'a münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zevcu'l-merkūm İsmail'in tarafından zikri âtî sulh ve ibrâya ve ferâğ ve tefvîze vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi babası mezbûr Abdülkadir Efendi meclis-i ma'kūd-i mezkûrda müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun kâffe-i terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-verâse vaz'-ı yedi sâbit ve nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbları min kıbeli'l-eb ceddeleri zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan işbu bâ'isu'l-i'lâm mezbûre Hadîce Hatun mahzarında kezâlik zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Penbe Hatun ve ibn-i mezbûr Ahmed ile nâhiye-i merkūmede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve ferâğ ve izn-i tasarrufa ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde me'mûr olan nâhiye-i mezkûre müdîri Tuzcu-zâde fütüvvetlü İsmail Ağa ibnu'l-merhûm Ahmed Ağa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi Levendoğlu Mustafa Efendi ibn Memiş hâzır oldukları hâlde bi'l-vekâle ve bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müteveffiyûn-ı mezbûrûnun kâffe-i terekeleri nukūd ve urûz ve akār ve menkūl olub ve terekelerini asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed müstakillen [zabt] ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla ben müteveffiyûn-ı mezbûrûnun terekelerinden müvekkilim oğlu mezbûr İsmail'in hisse-i erîsesini asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed'den bi'l-vekâle ve bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben da'vâ-yı mezkûrumdan şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ-tarîki't-tehârüci'ş-şer'î nukûd terekelerinden müvekkilim oğlu mezbûr İsmail'in hisse-i erîsesine isâbet edenden ezyed ve evfer olan iki bin beşyüz guruş üzerine asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru bi'l-vekâle kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkūm iki bin beşyüz guruşu **[51b]** asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediklerinde ben dahî yedlerinden bi'l-vekâle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd müteveffiyûn-ı mezbûrûnun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd

ve urûz akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekelerine ve hukūk-i mîrâsa ve müvekkilim oğlum mezbûr İsmail’in malından olub asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed’in yedlerinde olan üç takım ……. boğçalarına ve işbu tarih-i vesîkaya gelinceye değin beynlerinde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed’in zimmetlerini anlar dahî müvekkilim oğlum mezbûr İsmail içün bana medfû‘ları olan bedel-i sulh-i merkūm iki bin beşyüz guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynlerinde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan müvekkilim oğlum mezbûr İsmail’in zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kezâlik asâleten ve vekâleten kabûl edüb ve karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hediye Hatun tarlası ve bir tarafdan Şuşika Hatun tarlası ve bir tarafdan Sipahi-zâde Abdülaziz Ağa’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i sırt ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hediye Hatun tarlası ve bir tarafdan Hacı Emin tarlası ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen bir buçuk kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hediye Hatun tarlası ve bir tarafdan Şuşika Hatun tarlası ve bir tarafdan leb-i deryâ ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Sarıibrahimoğlu İbrahim tarlası ve bir tarafdan Hacıoğlu Osman Ağa tarlası ve bir tarafdan Sofioğlu Rûşen tarlası ve taraf-ı râbi‘i hendek ile mahdûd tahmînen altı kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine kurahâ-yı merkūmeden Komika karyesinde vâki‘ bir tarafdan Şerifoğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan sırt ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen üç kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine kurahâ-yı merkūmeden Mamul karyesinde vâki‘ bir tarafdan Osman oğlu kerîmesi Fâtıma tarlası ve bir tarafdan Hacıoğulları tarlaları ve taraf-ı râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an altı kıt‘a tarlaların her birinde müvekkilim oğlum mezbûr İsmail intikālen mutasarrıf olduğu beş sehm i‘tibâriyle birer sehm hisse-i şâyi‘alarıyla kurahâ-yı merkūmeden Çanceva karyesinde vâki‘ bir tarafdan Hacıalioğlu Mustafa tarlası ve bir tarafdan Hacı Osman Efendi-zâde Ali Efendi tarlası ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i ba‘zen yine mezbûr Ali Efendi tarlası ve ba‘zen sırt ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve kurahâ-yı merkūmeden Kuvaroz karyesinde vâki‘ bir tarafdan Yaka karyesi hudûdu ve bir tarafdan Sipahioğulları Salih ve Tufan Ağalar tarlaları ve bir tarafdan Küçükalioğlu tarlası ve bir tarafdan ırmak ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve mezkûr Turunita karyesinde vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Küçük Ömer tarlası ve taraf-ı râbi‘i yamaç ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlaların her birinde müvekkilim oğlum mezbûr İsmail intikālen mutasarrıf olduğu on beş sehm i‘tibâriyle birer sehm hisse-i şâyi‘alarıyla kurahâ-yı merkūmeden Mamul karyesinde vâki‘ bir tarafdan Şişmanoğlu Ali tarlası ve bir tarafdan Dellaloğlu Süleyman tarlası ve bir tarafdan Harmanoğlu Muharrem tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Küçükmehmedoğlu Ali tarlası ve bir tarafdan Hacıoğlu Ali Efendi tarlası ve bir tarafdan Harmanoğlu kızı Fâtıma tarlası ve taraf-ı

râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Mehmed oğlu Mehmed tarlası ve bir tarafdan Sakaoğlu Receb tarlası ve bir tarafdan Sakaoğlu Yunus tarlası ve taraf-ı râbi‘i ba‘zen Harmanoğlu Rûşen ve ba‘zen Maçulacıoğlu Osman ve ba‘zen Morgiloğlu Salih ve ba‘zen Molladervişoğlu Ali tarlalarıyla mahdûd tahmînen iki kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Besiroğlu Molla Osman tarlası ve bir tarafdan Besiroğlu Ömer tarlası ve bir tarafdan yine mezbûr Osman tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kurukoğlu Ali tarlası ve bir tarafdan Sarıoğlu Cemal tarlası ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Besiroğlu Osman tarlası ve bir tarafdan Besiroğlu Ömer tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Köseoğlu Osman tarlası ve bir tarafdan Hubyaroğlu Ahmed tarlası ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hubyaroğlu Ahmed tarlası ve bir tarafdan Kısıroğlu Salih tarlası ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen üç kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an sekiz kıt‘a tarlaların her birine müvekkilim oğlum mezbûr İsmail intikālen mutasarrıf olduğu kırk beş sehm i‘tibâriyle birer sehm hisse-i şâyi‘alarını tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ve safka-i vâhide ile beş bin guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde şerîkleri hâzır-ı mezbûr Ahmed ile sağîrûn-ı mezbûrûn Mahmud ve Mustafa ve Penbe’ye bâ-re’y-i sâhib-i arz bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz eylediğimde hâzır-ı mezbûr Ahmed ile sağîrûn-ı mezbûrûn içün vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d zikr olunan on yedi kıt‘a tarlaları vech-i meşrûh üzre olan hisselere müvekkilim oğlum mezbûr İsmail’in vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhali<m> ve hakkı kalmayub hâzır-ı mezbûr Ahmed ile sağîrûn-ı mezbûrûnun tarlahâ-yı müteferriğleri ve hakk-ı sarîhleri olub izn-i sâhib-i arzla olan ferâğ-ı mezkûrunu hâvî bâlâsı tuğrâlı tapu senedlerinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne’den vürûdlarına değin me’mûru tarafından matbû‘ tapu ilm u haberlerinin i‘tâlarına dahî bi'l-vekâle icâzet verdim dedikde asil ve vasî-yi mezbûre Hadîce Hatun ile hâzırân-ı mezbûrân Penbe Hatun ve Ahmed’den her biri vekîl-i merkūm Abdülkadir Efendi’nin sâdır olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhalarını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eylediklerini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le **[52a]** meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mûmâ ileyh ve müvekkil-i mezbûr İsmail dahî hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîk ve kabûlleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr etmeğin ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Cemâziyelâhir sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Aspet karyesi ahalisinden Molladelioğulları Yunus ve Mustafa bin el-Hâc İsmail nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde lieb er karındaşları Ömer ve Hasan ibnu'l-mezbûri'l-Hâc İsmail’in taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîlleri işbu bâ‘isu'l-kitâb Kâşif Ağa ibnu'l-Hâc Ömer nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin nısfiyyet üzre silk-i mülk-i

sahîhimizde münselik olduğu yedimde olub bin ikiyüz yetmiş beş senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin dokuzuncu günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Mehmed Nazif Efendi'nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a hüccet-i şer'iyye nâtık olduğu üzre şirâ'en mülkümüz olduğu müstebân olan kurahâ-yı merkūmeden Betroz karyesi iskelesinde vâki' bir tarafdan Çavuşoğlu Hacı İdris sınırı ve bir tarafdan Hantaloğulları Mahmud Kapudan ve Kâmil Efendi'nin arsaları ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i leb-i deryâ ile mahdûd ma'a arsa bir bâb mülk mağazamızın nısf-ı hisse-i şâyi'asını yedimizde îfâ ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi'asını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî ve muvâza'adan berî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin beşyüz guruşa karındaşlar mezbûrân Ömer ve Hasan'a her birimiz seviyyen bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdiklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin <bin> beşyüz guruşa karındaşımız müşteriyân-ı mezbûrân Ömer ve Hasan'dan tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba'd mağaza-i mahdûd-i mezkûrdan yedimizde îfâ eylediğimiz nısf-ı hisse-i şâyi'adan mâ'adâ nısf-ı âhar hisse-i şâyi'ada bizim aslâ ve kat'â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub karındaşımız mezbûrân Ömer ve Hasan'ın seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Liparit karyesi ahalisinden Gençalioğlu Arif Kapudan bin Salih meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Aspet karyeli Molladelioğlu Mustafa bin Hacı İsmail muvâcehesinde merkūm Mustafa'nın liebeveyn er karındaşı Yusuf Reis hâzır olduğu hâlde bin ikiyüz seksen üç senesi şuhûr-i rûmiyyeden Şubatın evâsıtında Nefs-i Trabzon'da Moloz nâm mahâlde mevcûd malım olan ikiyüz aded kestane tahtalarıma hâzır-ı merkūm Yusuf Reis'in emriyle merkūm Mustafa beheri on beşer guruş kıymetlü otuz iki aded tahtamı ahz u kabz etdikden sonra işbu tarih-i i'lâmdan bir sene mukaddem Trabzon mahkemesinin emriyle otuz iki aded tahtamı kabz etdirmiş olduğunu hâzır-ı mezbûr Yusuf Reis'den de'âvî eylediğimde ol dahî emrini ve tahtaları <ve tahtaları> külliyen inkâr eylediğine binâen ben hâzır-ı merkūmun emrini isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre hâzır-ı mezbûr Yusuf Reis tahlîf olmağın mûcebince ben da'vâ-yı mezkûrem ile ol vakit hâzır-ı mezbûr Yusuf Reis bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunmuşidim ol vechile hâzır-ı mezbûr Yusuf Reis'in emrini isbât edemediğin tahta-i mezkûrları dahî merkūm Mustafa kabz etmiş olduğundan öyle olıcak zikr olunan otuz iki tahtayı merkūm Mustafa bana teslîm ve müstehlek oldukları hâlde kıymetlerini îfâya merkūm Mustafa'ya cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince cebr da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mustafa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub merkūm Mustafa'ya suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Romanoz mahalleli Devlet-i [Aliyye] teba‘asının Rum milletinden Bıyıkoğlu Yorika meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûrü'l-ism Yapraklar karyeli Metooğlu Salih muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen altı senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin gurresi tarihiyle müverrah ve merkūm Salih’in imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a deyn temessükü nâtık olduğu üzre merkūmun zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan sekizyüz on beş guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında deyn-i mezkûr ile temessük-i merkūmu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr sekizyüz on guruşun müdde‘î-yi merkūm Yorika’ya edâsıyla merkūm Salih ilzâm olunduğu hazret-i huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 28 Zilhicce sene 86

Romanoz mahalleli Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Hamuratoğlu Nikola İksenit mahalleli Bursalıoğlu Yunus’dan da‘vâ eylediği otuz guruşdan bi't-terâdî yirmi beş guruş sulh olub meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Zilhicce sene 86

[52b]
Paşayan mahalleli Vardalıoğlu Kasım Kamaşinoz mahalleli Murad oğlu Molla Yusuf’dan da‘vâ eylediği dörtyüz beş guruş medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 22 Mart sene 86

Betroz karyesi sâkinelerinden Hafize ve Fındıka ve Rukiye ve Cemile benât-ı Ali bin Abdullah’ın taraflarından ber vech-i âtî vekalet iddiâ eden Demetoğlu Süleyman bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikri âtî tarlaya müvekkile-i mezbûrenin şerîkleri Kirişoğulları Reşid ve Memiş ve Beşir benû Mahmud muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûrâtın merkūmûn Reşid ve Memiş ve Beşir’in zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer‘îden seviyyen alacak hakları olan otuz guruşu medyûn-ı mezbûrûndan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve beş hisse i‘tibâriyle bir hisse-i şâyi‘ası merkūmûn Reşid ve Memiş ve Beşir’in ve dört sehm hisse-i şâyi‘ası müvekkilelerim mezbûrât Hafize ve Fındıka ve Rukiye ve Cemile’nin olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Rakıcıoğlu Yusuf’un tarlası ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i Demetoğlu Cafer’in tarlasıyla mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘ab eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlada olan müvekkilelerim mezbûrâtın dört sehm hisse-i şâyi‘alarını bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile me’mûru huzurunda şerîkleri merkūmûn Reşid ve Memiş ve Beşir’e bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve kendülere irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûrûndan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl anlar dahî cevâblarında cihet-i merkūmeden müvekkilât-ı mezbûrât Hafize ve Fındıka ve Rukiye ve Cemile’ye zimmetlerinde meblağ-ı mezkûr otuz guruş seviyyen duyûnları

olduğunu her biri meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Süleyman ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘ālarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Rakıcıoğlu Kâşif Bekirbaşoğlu Tahir bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 25 sene 86

Romanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bekir oğlu Ömer bin Yakub bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye Hatun ibnet-i Ali ve babası mezbûr Yakub ve sulbî sağîr oğlu Receb’e münhasıra olub ba‘dehû ibnu'l-mezbûr Receb dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun ile <babasının> [ceddi] mezbûr Yakub’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsaha yetmiş iki sehmden olub sihâm-ı mezkûrdan kırk altı sehmi ebu'l-mezbûr Yakub ve yirmi altı sehmi ümmü'l-mezbûre Rukiye Hatun’a isâbeti tahakkukundan sonra zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mezbûre Rukiye Hatun kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî ağaçlığa vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan mezbûre Rukiye Hatun’un kayını işbu bâ’isu'l-i‘lâm Hüseyin bin mezbûr Yakub muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Elekçioğlu Behram ’ın ağaçlığı ve bir tarafdan Murmuzoğlu Ahmed’in ağaçlığı ve bir tarafdan Kaçanoğlu Mehmed’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık mezbûr Yakub’un silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü iken işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem merkūm Yakub ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti [mâşiyetimle] ve yahviye tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde zevcim müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Ömer’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra ba‘de'l-vefât ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr benimle babası mezbûr Yakub ve oğlu müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Receb’e mevrûs olub mezbûr Receb dahî ba‘de'l-vefât hissesi benimle ceddi mezbûr Yakub’a mevrûs olmuşiken merkūm Hüseyin ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrdan tashîh-i mezkûr üzre yirmi altı sehm hisse-i şâyi‘amdan keff-i yedle mahallinde bana redd ü teslîm merkūm Hüseyin’e tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Hüseyin dahî cevâbında ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûr mukaddem babam mezbûr Yakub’un silk-i mülk-i sahîhinde münselik [mülkü] olduğunu ve el-yevm ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan yirmi dört sene mukaddem babam mezbûr Yakub ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bana bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra tarih-i mezkûrdan berû ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru müstakillen bilâ-müdâhale bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Hüseyin ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu

her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahalle-i mezkûre ahalisinden Kavaloğlu Hüseyin bin Mustafa ve Kapselioğlu diğer Hüseyin bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Rukiye Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hüseyin bî-vech-i şer‘î mu‘arâzadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min<e'l-> Muharremi'l-harâm sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

[54a] aded yüzlük mecîdiye altunuyla bir aded sîm mecîdiye üzerine bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ba‘de akdi'l-musâlaha ve'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ‘adâ bi'l-vekâle ziyâde müdde‘âma ve bi'l-cümle husûs-i mezkûra müte‘allik âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûl hâvî ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ba‘de'l-ibrâ ve'l-iskāt ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr on iki aded yüzlük mecidiyye altunuyla bir aded sîm mecîdiyeyi müvekkili merkūma izâfetle vekîl-i merkūm Memiş’e edâ ve teslîm merkūm Ömer Reis’e ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Veyla karyesinde sâkine zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun ibnet-i Memiş meclis-i şer‘-i enverde zevc-i mutallakı karye-i mezkûreden Memioğlu Mahmud bin İsmail muvâcehesinde zevc-i mutallakım merkūm Memiş zimmetinde bedel-i sulh cihetinden alacak hakkım olan üçyüz guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm Memiş dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a meblağ-ı mezkûr üçyüz guruş zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a edâsıyla mezbûr Memiş ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 7 Muharrem sene 87

Veyla karyeli zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Memioğlu Mahmud muvâcehesinde zevc-i mutallakım merkūm Mahmud zimmetinden mehr-i mü’eccel hakkım olan dokuzyüz guruş ile seksen guruşluk bir aded sandık ve yüz guruşluk bir aded çarşab ve ikiyüz guruşluk bir re’s ineği merkūm Mahmud’dan taleb ederim deyü merkūmun inkârına binâen tasaddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-i muslihûn üçyüz guruş bedel-i makbûz sulh olub mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik âmme-i de‘âvîden merkūm Mahmud’un zimmetini ol dahî bedel-i sulh-i merkūmun istirdâdına müte‘allik da‘vâdan benim zimmetimi kabûl hâvî ibrâ ve iskāta hak edüb dedikde gıbbe't-tasdîk ve huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Kuvaroz Mahallesi sâkinelerinden Zangaroğlu kerîmesi Fındıka Hatun ibnet-i Abdülaziz bin Mehmed’in tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Haldoz Mahallesi ahalisinden Hacıalioğlu Ali Efendi bin Mahmud nâm kimesne kasaba-i mezkûre

mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mezkûr Haldoz Mahallesi ahalisinden müvekkile-i mezbûrenin ammisi Ömer bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Fındıka Hatun’un mezbûr Ömer zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûr Ömer’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve makbûzum kendüye irsâl ve teslîme ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mezkûr [Haldoz] Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Hacı Reşid Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan yine tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Hacıalioğlu Osman tarlasıyla mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlaya olan altı sehm hisseden bir sehm hisse-i şâyi‘asını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu’teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz diğer beş hisseye mutasarrıf olan şerîki ammisi mezbûr Ömer’e ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Ömer’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş müvekkile-i mezbûre Fındıka Hatun zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘alarına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Mollaibrahimoğlu Şaban bin Mahmud bin Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin [min] Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Kaçaran karyesi sâkinelerinden oğlu oğlu kızı Hamide Hatun ibnet-i Ali bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî vekâlet iddiâ eden Kanburoğlu Mehmed bin Cevahir nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Burnazoğlu Mehmed’in sulbî sağîr oğulları Safer ve Arif nâm sağîrânın velî-yi mücbirleri babaları mezbûr diğer Mehmed bin Durmuş muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Hamide Hatun’un merkūm diğer Mehmed zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve teslîme ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan müvekkilem mezbûre Hamide Hatun’un tarlası ve bir tarafdan Burnazoğlu Hurşid’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i **[54b]** kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz sağîrân-ı mezbûrân Safer ve Arif’e ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle

binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr diğer Mehmed'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde müvekkile-i mezbûre Hamide Hatun'a deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ müdde'î-yi vekîl-i merkūm Mehmed'in ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre[yi] ârifân Burnazoğlu Ahmed Efendi bin Abdullah ve Çolakoğlu Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi vekîl-i merkūm Mehmed'in vekâlet-i meşrûhalarına ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin [min] Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Leroz karyeli Hacı yeğeni İbrahim bâlâ-yı arz-ı hâl[de] mezkûru'l-ism Cevahir'den da'vâ eylediği dört re's koyun ile dokuz kıyye revgân-ı sâde ve on sekiz vukiyye penâiri dahî medyûn-ı mezbûr tav'an ikrâr etmeğin mûcebince zikr olunan dört re's koyun ile dokuz kıyye revgân-ı sâde ve on sekiz kıyye penâirin müdde'î-yi merkūma edâ ve teslîme mezbûr Cevahir ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 8 Muharrem sene 87

Emineddin Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacı İsmail-zâde Hacı Lütfullah Ağa ibnu'l-Hâc İsmail bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları el-Hâc Hâfız Ali Efendi ve Haşim Efendi ve Hâfız Ahmed Efendi ve gāib ani'l-beled el-Hâc Osman Efendi [ve] el-Hâc Mehmed Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızı Nokta Hatun'a münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāibân-ı mezbûrân el-Hâc Osman Efendi ve el-Hâc Mehmed Efendi'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyımları olan liebeveyn er karındaşları mezbûr el-Hâc Hâfız Ali Efendi ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a bağçe 10000	Derûn-i sûkda vâki' bir bâb mülk dükkân 1500
Kezâlik derûn-i sûkda vâki' bir bâb mülk dükkân 1650	Kezâlik derûn-i sûkda vâki' bir bâb mülk dükkân 1650
Bir bâb mülk oda 1000	Evâ[nî]-yi nuhâsiyye kıyye 50 750
Yorgan 5 250	Şilte aded 5 250
Döşek 4 250	Seccâde 3 250

Kilim 2
200
Sağîr sandık 1
50

Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 çapa 1
100
Peryol saat 1
350
Kısa kürk 1
50
Şal kuşak 1
100
Gezi anteri 3
60
Tüfenk 1
250
Kama 1
100
Bir bâb mülk dam
500

Sandık 2
150
Çekmece 1
40

İnek re’s 2
200

Yevmî kürk 1
100
Abdestlik 1
70
Çuka şalvar 2
150
Basma anteri
30
Biştof 1
250
Abânî 2
150
Hırdavât-ı menzil
150

Cem‘-i yekûnu'l-mâl	20600	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	300	
Mehr-i zevce-i mezbûre	300	
Resm-i kısmet	500	
Kaydiyye	30	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	1131	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	19469	

Hisse-i zevce-i mezbûre	2433 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3097 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3097 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3097 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3097 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3097 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	1548 27 para 2 akçe

Bâlâda murakkam gāibân-ı mezbûrân el-Hâc Osman Efendi ve el-Hâc Mehmed Efendi’nin hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri kayyımları karındaşları mezbûr Hacı Hâfız Ali Efendi’ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi
es-Seyyid Mustafa İzzet Efendi

[55a]
Emineddin Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacıismailoğlu el-Hâc Lütfullah Ağa ibnu'l-Hâc İsmail bin <bin> Abdullah'ın sulbî kebîr oğulları gāib ani'l-beled el-Hâc Osman Efendi ve el-Hâc Mehmed Efendi'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşları el-hâc Hâfız Efendi'yi hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāibân-ı mezbûrânın zuhûr ve mecî'lerine değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn buyurdukda ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve il[ti]zâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Çiklenar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Ahmedoğlu Ahmed Reis bin Abdullah bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Ali ve Haşim ve Şakir ve Süleyman ve Dursun ve sulbiyye-i kebîre kızları Ulviye ve Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bintân-ı mezbûretân Ulviye ve Âyişe Hatunların taraflarından zikri âtî sulh ve ibrâ ikrâr ve takrîr ve i'tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Bostanoğlu Yakub Reis bin Hüseyin ve Kozalioğlu Kâmil Reis bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Görüsoğlu Mustafa Reis bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde nefsinden asil ve karındaşları mezbûrûn Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun'un taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîlleri ve müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'ı yedi mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Âyişe Hatunlar babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini asil ve vekîl-i mezbûr Ali ile müvekkilleri mezbûrûn müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla biz babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun terekesinden hisse-i erîsemizi karındaşlarımız asil ve vekîl-i mezbûr Ali ile müvekkilleri mezbûrûndan bi'l-verâse taleb ederiz deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub bizi da'vâ-yı mezkûremizden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekesinden hisse-i erîselerimize isâbet edenden ezyed ve evfer olan yüz guruşdan cem'an ikiyüz guruş üzerine karındaşlarımız mezbûrûn Ali ve Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde biz dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mecmû'-i merkūm ikiyüz guruşu karındaşlarımız mezbûrûn Ali ve Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bizlere def'u teslîm eylediklerinde bizler dahî yedlerinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik fîmâ ba'd babamız ve mûrisimiz mütevveffâ-yi

merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmm-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşlarımız mezbûrûn Ali ve Şakir ve Haşim ve Süleyman ve Dursun’un zimmetlerini anlar dahî bizlere medfû‘ları olan bedel-i sulh-i mecmû‘-i merkūm ikiyüz guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvîden bizim zimmetlerimizi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Yeniköy mahalleli Atmacaoğlu Hacı Ali Salarha Singöz karyeli Kanacaoğlu Emin Usta’dan da‘vâ eylediği altmış guruşun medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmiş ise de meblağ-ı mezkûru medyûn-ı merkūm Rif‘at edâya muktedir olmadığından işbu tarih-i i‘lâmdan i‘tibâren beher ay on beş guruş îfâ ve teslîm etmek üzre taksîte rabt ve tarafeyn dahî râzılar olmağla vech-i meşrûh üzre kefâlete rabtı menût-ı re’y-i âlî olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 9 Muharrem sene 87

Salarha Harvel karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin bâ-hüccet mütevellîsi olan Araboğlu İbrahim meclis-i şer‘de karye-i mezkûrdan Mayisoğlu Memiş muvâcehesinde mütevellîsi olduğum câmi‘-i şerîfin nukūd-i mevkūfesinden olub mezbûrun zimmetinde olan yüz guruşu mütevellî-yi sâbık Kocamanoğlu Mustafa üç sene mukaddem on beş guruş nemâsıyla ve devr-i şer‘iyle merkūmun üzerine devr dahî etmişiken şimdi ma‘a murâbaha yüz on beş guruşu teslîmden imtinâ‘ eder olmağla edâya tenbîh olunmak bi't-tevliye murâdımdır [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında üç sene mukaddem mütevellî-yi sâbık-ı merkūm yüz guruş murâbaha-i mezkûr üzre üzerine devr eylediğini tav‘an ikrâr lâkin ben câmi‘-i şerîf-i mezkûrun nukûd-i mevkūfesinden zimmetimde olan yetmiş guruşu yirmi sene evvel mütevellî-yi sâbık-ı merkūma vermişidim ol vechile üç sene evvel üzerime devr olan ma‘a murâbaha yüz on beş guruşu teslîmden imtinâ‘ ederim deyü sûret-i def‘de ibrâ eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla mütevellî-yi merkūm bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr yüz on beş guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 9 Muharem sene 87

[55b]
Kanboz karyeli Hacıoğlu Zekeriyya karyeden Canımhasanoğlu Mehmed’den guruş altmış paraya olmak üzre bâ-sened da‘vâ eylediği ikiyüz yedi guruş medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87

Kapnes karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hüseyin bin Feyzullah bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğulları Behram ve Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Hanife ve

Ulviye ve Cemile'ye münhasıra olduğu zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ibn-i mezbûr Behram kazâ-yı mezkûr mahkemesinde meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Memiş bin Kürt Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali ve sulbî kebîr oğulları Ömer ve Kürt Ahmed ve Eyüb ve Mehmed ve Halid ve Ali ve sulbiyye-i kebîre kızı Cemile'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffâ-yi sânî-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedi sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm ibn-i mezbûr Ömer muvâcehesinde babam müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Hüseyin bundan akdem hayâtında bâ-re'y-i sâhib-i arz merkūm Ömer'in babası müteveffâ-yi sânî-yi merkūm Memiş'e bâ-tapu fârig olduğu bir kıt'a tarla bedelinden alacak hakkı olan üç bin guruşdan bin dokuzyüz guruşunu babam müteveffâ-yi evvel-i mezbûra def' u teslîm bâkî bin yüz guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ birbirlerini müteâkıben vefât edüb meblağ-ı bâkî-yi mezkûr bin yüz guruş benimle verese-i sâire-i mezkûreye mevrûs olmağla ben meblağ-ı mezkûrdan mes'ele-i mirâsımız vechile hisse-i erîsemi müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Memiş'in terekesinden taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında babası müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr hayâtında müdde'î-yi merkūm Behram'ın babası müteveffâ-yi evvel-i mezbûrdan bir kıt'a tarla izn-i sâhib-i arz teferruğ eylediğini ikrâr bâkî bin yüz guruş deyni kaldığını inkârından başka müdde'î-yi merkūm Behram'ın babası müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Hüseyin hayâtında mahzar-ı şuhûdda babam müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Memiş içün ben mezbûr Memiş'e bâ-re'y-i sâhib-i arz fârig olduğum tarlanın bedelini tamâmen ve kâmilen mezbûr Memiş'in yedinden ahz u kabz eyledim mâ'adâ zimmetinde bir akçe alacağım kalmadı deyü tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmişidi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merkūm Ömer ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Hüseyin bin Hasan ve Durmuş bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi merkūm da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ömer'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi't-tâsi' min <min> Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Tohli karyeli Mollaalioğlu Mehmed Efendi bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kal'a mahalleli Kurdooğlu el-Hâc Ahmed bin Hüseyin muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen beş senesi Recebu'l-ferdin gurresi<nden> tarihiyle müverrah ve merkūmu'l-Hâc Ahmed'in imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a temessük nâtık olduğu [üzre] merkūmu'l-Hâc Ahmed'in zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkım olan mecîdiye altunu yüz elli sekiz râyicinden beşbin yediyüz otuz üç guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tav'an ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr beşbin yediyüz otuz üç guruşun müdde'î-yi merkūm Mehmed Efendi'ye edâ ve teslîm merkûmu'l-Hâc Ahmed ilzâm olunduğu huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Ruspa karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kandiloğlu Yakub bin Hasan bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fındıka Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Hasan ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Zeliha ve Ulviye ve Fâtıma Hatunlara münhasıra olub ba'dehû ibnu'l-mezbûr Hasan dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fındıka Hatun ile liebeveyn kız karındaşları mezbûrât Âyişe ve Zeliha ve Ulviye ve Fâtıma Hatunlar ile liüm er karındaşları Mustafa ve Mehmed ve Kemal'e münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsaha yüz kırk dört sehmden olub sihâm-ı mezkûreden yirmi dört sehmi zevce-i mezbûre Fındıka Hatun'a yirmi yedişer sehmden cem'an yüz sekiz sehmi benât-ı mezbûrât Âyişe ve Zeliha ve Ulviye ve Fâtıma Hatunlara ve dörder sehmden cem'an on iki sehmi ehu'l-merkūmûn Mustafa ve Mehmed ve Kemal'e isâbeti tahakkukundan sonra zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan bintân-ı mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunların taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îleri Altıparmak Mehmed bin Abdullah nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî emlâk ve tarlalara müstakillen vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan Kandiloğlu Salih bin Reşid nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi Mahmud hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Ahmedağanınoğlu Memiş Kapudan'ın tarlası ve bir tarafdan Abdurrahman oğlu Salih'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk anbar ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmireyi muhtevî bir kıt'a mülk bağçe ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan …….Hasanoğlu Hasan'ın tarlası ve bir tarafdan Başköylüoğlu Memiş'in tarlası ve bir tarafdan Kandiloğlu Ömer'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i oğlu oğlu Mustafa'nın ağaçlığı ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn oğlu oğlu **[56a]** mezbûr Mustafa'nın ağaçlığı ve bir tarafdan Demircioğlu Bekir'in ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i Kandiloğlu Keleş'in ağaçlığı ile mahdûd bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a mülk-i mağrûs kızılağaçlıklar ile on beş vukiyye bir aded nuhâs bekmez tâbesi ve beş vukiyye bir aded nuhâs kazgan ve üç kıyye bir aded nuhâs kazgan [ve] dört aded nuhâs sahan ve bir aded nuhâs tas ve iki aded nuhâs tâbe ile karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Ahmedağanınoğlu Ahmed Kapudan'ın tarlası ve bir tarafdan Sarıhasanoğlu İsmail'in tarlası ve bir tarafdan Abdurrahman oğlu Salih'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Kandiloğlu Mustafa'nın tarlası ve bir tarafdan Kandiloğlu Salih'in menzili ve bir tarafdan Sarıhasanoğlu Hasan'ın tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a tarlalar bin ikiyüz altmış iki senesi evâilinde vefât eden müvekkilelerim mezbûretânın mûrisleri babaları müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Yakub'un hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlaları olub ba'de'l-vefât emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler müvekkilelerim mezbûretân ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olub ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî kānûn-i atîk mûcibince yalnız oğlu müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Hasan'a müstakillen intikāl etdikden sonra bin ikiyüz yetmiş iki senesi evâilinde ibn-i mezbûr Hasan dahî bilâ-veled-i zükûr ve inâs vefât edüb emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden hissesi müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunlar ile

verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olub ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî mahlûl kalub mahlûlünden hakk-ı tapu kız karındaşları müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunlar ile gāibetun ani'l-meclis Âyişe ve Zeliha Hatunlara intikāl etdikden sonra müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunlar ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri mahlûlünden tapu-yı misliyle cânib-i mîrîden tefevvüz ve kabûl edüb ol vechile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i şâyi‘aları ile emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreden ber-tashîh-i mezkûr elli dört sehm hisse-i şâyi‘alarıyla tarlahâ-yı mezkûrelerin nısf-ı hisse-i şâyi‘alarından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müvekkilelerim mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunlara izâfetle bana redd ü teslîm merkūm Salih’e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Salih dahî cevâbında emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler mukaddem müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub birbirlerini müteâkıben ba‘de'l-vefât emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler tashîh-i mezkûr üzre verese-i merkūmeye mevrûs olduğunu ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî müvekkiletân-ı mezbûretân ile gāibetân-ı mezbûretân Âyişe ve Zeliha’nın mahlûlünden teferruğan ve erba‘an tarlaları olduğunu ve el-yevm emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelere müstakillen <ve> vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz yetmiş iki senesi Recebu'l-ferdin evâilinde ol vakit kazâ-yı mezbûrda sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr müdîri Kaliç-zâde rif‘atlü Mehmed Bey’in huzurunda müvekkiletân-ı mezbûretân Ulviye ve Fâtıma Hatunlar ile gāibetân Âyişe ve Zeliha Hatunların her biri emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden tashîh-i mezkûr üzre yirmi yedişer sehm hisse-i şâyi‘alarıyla tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ve safka-i vâhide ile ikişer bin guruşdan semen ve bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bana bey‘ ve temlîk ve bâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediklerinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile mülk-i müşterâ-yı sahîhim ve tarlahâ-yı müteferriğ-i sarîhim olduğundan yedimde olub bin ikiyüz yetmiş dört senesi Şa‘bânu'l-mu‘azzamının on üçüncü günü tarihiyle müverrah ve bâlâları tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeylleri Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr iki kıt‘a tapu senedleri vechile bin ikiyüz yetmiş iki senesi Recebu'l-ferdin evâilinden berû on dört sene müddet emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri bi'l-muvâcehe bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve tasarruf ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Salih ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Kandiloğlu Hacı Hüseyin bin Mehmed ve Abdurrahman oğlu diğer Salih bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle emlâk-i muharrere-i mezkûreler ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin her birini mahallerinde irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Mehmed bi'l-vekâle da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Salih bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden Merzifonî-zâde Hacı Ahmed Kapudan bin Memiş meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmedden Kal‘a Mahallesi ahalisinden Kurdooğlu el-Hâc Ahmed bin Hüseyin muvâcehesinde merkūmu'l-Hâc Ahmed’in zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan sekizyüz elli guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer‘de tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr sekizyüz elli guruşun müdde‘î-yi mezbûr el-Hâc Ahmed Kapudan’a edâ ve teslîm merkūmu'l-Hâc Ahmed ilzâm olub tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 12 Muharrem sene 87

[56b]
Mervan karyeli Hacıoğlu Cevahir yeğeni İbrahim’den da‘vâ eylediği ikiyüz yetmiş altı guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûrun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm İbrahim ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî10 Muharrem sene 87

Masi karyesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden İbo’nun kerîmesi Hicâbe Hatun ibnet-i İbrahim bin Abdullah’ın sadriyye-i sağîre kızı Hadîce’nin babası olub mu‘sir olan Mehmed bin Abdülkerim’in vâlidesi ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sağîre-i mezbûrenin inâsının inâsı zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Örfiye Hatun ibnet-i Yakub mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb sağîre-i mezbûrenin aslâ malı olmamağla sağîre-i mezbûrenin babası mu‘sir-i merkūm Mehmed üzerine nafaka takdîr etdirmeksizin ……. murâd eylediğimde mûsire-i mezbûre Örfiye Hatun dahî sağîre-i mezbûre Hadîce’yi kendi malından meccânen imsâk etmek üzre kabûl edüb taahhüd eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Müsted‘ûn-ı mezbûrûn Mustafa Efendi ve Yani ve Yorika zâbıta neferâtından Gezmişoğlu Mahmud’dan bâlâ-yı arz-ı hâlde terkîm olunduğu üzre mecmû‘u da‘vâ eyledikleri dörtyüz on yedi buçuk guruşun medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 12 Muharrem sene 87

Müsted‘î-yi mezbûr Karanfil bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hacıbilaloğlu Mehmed Efendi’den da‘vâ eylediği ikiyüz kırk beş guruşun medyûn-ı mezbûrun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 13 Muharrem sene 87

Husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Liparit karyesinde vâki‘ zikri âtî tarîk-i muhdeseden mârrînin makarr-ı nisvâna nezâreti cihetle def‘-i mazarrat da‘vâsîçün tarîk-i mezkûr üzerine varub Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden

fütüvvetlü Osman Azmi Efendi ve Banika ve cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on neferden [mütecâviz] müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Morioğlu Hüseyin Reis bin Hasan nâm kimesne meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine karye-i mezkûre ahalisinden olub tarîk-i muhdese-i mezkûreye vaz‘-ı yedi ber nehc-i şer‘î sâbit olan Hüseyin bin İsmail muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Halid Ağa ibn Osman hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan merkūm Hüseyin’in işbu hendeği tahtında vâki‘ bir tarafdan kendi bağçem ve bir tarafdan merkūm Hüseyin ile şerîki karındaşı gāib ani'l-meclis Receb’in müşterek tarlaları ve bir tarafdan merkūm Hüseyin kendi nefsi içün sarf-ı arazi-yi mîriyye üzerine müceddeden binâ eylediği menzil ve taraf-ı râbi‘i benimle Morioğlu Yunus’un müşterek tarîk-i hâssımız ile mahdûd tûlen otuz ve arzen bir zirâ‘ arazi-yi mîriyye merkūm Hüseyin ile karındaşı gāib-i merkūmun müşterek arazileri olub merkūm Hüseyin müceddeden binâ eylediği menzil-i mezkûra mürûr etmek üzre mahall-i mezkûru iki aydan berû tarîk ittihâz edüb mürûr etmekde olub lâkin tarîk-i muhdese-i mezkûreden mürûr u ubûr etdikde işbu menzilimin makarr-ı nisvân mevâzi‘i olan aşhâne görünmekde olduğundan bana zarar mübeyyen olmağla suâl olunub makarr-ı nisvân olan mevzi‘e nezâret etmemek üzre tarîk-i muhdese-i mezkûrenin hânem cânibinden makarr-ı nisvân olan mevzi‘im görünmeyecek derecede dîvâr ve perde ile sedd edüb bu vechile def‘-i mazarrat etmedikce mürûr u ubûrdan men‘ olunmak üzre merkūm Hüseyin’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında müdde‘î-yi merkūmun sâdır olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf ederek tarîk-i muhdese-i mezkûrenin müdde‘î-yi merkūmun hânesi tarafından makarr-ı nisvân olan mevzi‘ görünmeyecek derecede dîvâr ve perde ile sedd birle def‘-i mazarrat etmeksizin tarîk-i muhdese-i mezkûreden mürûr u ubûr etmemek üzre müteahhid olduğunu katib-i mûmâ ileyh ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mürsel hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 Muharrem sene 87

Kalitoz karyesi sâkinlerinden olub nefsinden asil ve karındaşı Yani bin Haraka bin ……. tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı ikrâr ve takrîre vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Rakıcıoğlu Hasan bin Ali ve Osman oğlu diğer Hasan bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Hristo nâm kimesne diğer karındaşı Anastas bin mezbûr Haraka hâzır olduğu hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘avî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Varotlar karyesi sâkinlerinden **[57a]** Rakıcıoğulları Kâşif ve Tevfik ve Salih ve Şaban benû Hacı Ömer Ağa muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hark ve hakk-ı saky da‘vâlarını istimâ‘ ve ahârı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr

kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Halid Ağa ibn-i Osman hâzır olduğu hâlde mezkûr Varotlar karyesinde vâki‘ bir tarafdan Kanberoş Irmağı ve bir tarafdan benimle karındaşlarım müvekkilim mezbûr Yani ve hâzır-ı mezbûr Anastas’ın tarlamız ve bir tarafdan mezbûrûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve Şaban’ın müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i Siranoğlu Dimitri’nin tarlasıyla mahdûd tûlen üçyüz ve arzen bir zirâ‘ hark-ı kadîmden zikr olunan Kanberoş Irmağı’ndan cereyân eden mâ-ı cârî beş hisse i‘tibâriyle üç sehm hissesi benimle karındaşlarım müvekkilim mezbûr Yani ile hâzır-ı mezbûr Anastas’ın ve iki sehm hissesi dahî merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve Şaban’ın tarlalarımızın mine'l-kadîm hakk-ı saky ve şürbümüz olub ol vechile kadîminden berû mâ-ı cârî-yi mezkûrun üç sehm hissesini hark-ı kadîm-i mahdûd-i mezkûr ile benimle karındaşlarım müvekkilim mezbûr Yani hâzır-ı mezbûr Anastas müştereken mutasarrıf olduğumuz esfelde vâki‘ bir kıt‘a tarlamıza ve iki sehm hissesini dahî yine hark-ı mahdûd-i mezkûr ile merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve Şaban müştereken mutasarrıf oldukları kezâlik esfelde vâki‘ bir kıt‘a tarlalarına saky edegelürüz el-hâletü hâzihî mâ-cârî-yi mezkûru sihâm-ı mezkûr üzre tarlalarımıza saky etmek üzre münâvebe tarîkiyle üç hafta benimle karındaşlarım müvekkilim mezbûr Yani ve hâzır-ı mezbûr Anastas ve iki hafta dahî merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve Şaban istiklâlen saky etmek üzre taahhüd eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 Muharrem sene 87

Cancol Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Durmuş meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hohologlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle nefsimi lede'ş-şuhûd mezbûr Ahmed’e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 sene 87

Müftü Mahallesi ahalisinden ve Tersâne-i Âmire sağ kolağalarından olub bundan akdem Basra’da vefât eden Gonceroğlu Şaban Kapudan ibnu'l-müteveffâ Durmuş bin el-müteveffâ Memiş’in ber vech-i âtî vârisleri olduğunu iddiâ eden mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘iseyi'l-kitâb Mehmed Efendi ve Yusuf nâm kimesneler yine mahalle-i mezkûre sâkinelerinden zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Şerife Hatun ibnet-i Mustafa Ağa ve Hadîce Hatun ibnet-i Ali hâzıra oldukları hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu olub yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Çenbercioğlu Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan’ın hâzıretân-ı mezbûretândan mezbûre Şerife Hatun beşyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve mezbûre Hadîce Hatun vâlidesi ve bizler liebeveyn er karındaşı olub babalarımız ismi Durmuş ve dedelerimiz ismi Memiş ve vâliderimiz mezbûre Hadîce Hatun ibnet-i Ali bin Abdullah ve maskat-ı re’simiz sâlifü'z-zikr Müftü

Mahallesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr <müteveffâ-yi mezbûr> Şaban Kapudan'ın verâseti bizimle hâzıretân-ı mezbûretân Şerife ve Hadîce Hatunlara münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesneler olmayub müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan'ın hayâtında merkūm Mustafa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan otuz guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr bizimle hâzıretân-ı mezbûretân Şerife ve Hadîce Hatunlara mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Mustafa'dan bi'l-verâse taleb ederiz deyü hâzıretân-ı mezbûretân Şerife ve Hadîce Hatunların tasdîkleriyle ma'an da'vâ etdiklerinde mezbûr Mustafa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan'a meblağ-ı mezkûr otuz guruş zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb mâ'adâ müdde'iyân-ı mezbûrânın ber vech-i muharrer verâset müdde'âları ma'lûmun değildir deyü inkâr edicek müdde'iyân-ı mezbûrândan ber vech-i muharrer verâset müdde'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Ali Reis bin Memiş ve Araboğlu Tahir bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan'ın işbu hâzıretân-ı mezbûretândan mezbûre Şerife Hatun beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve mezbûre Hadîce Hatun vâlidesi ve müdde'iyân-ı mezbûrân Mehmed Efendi ve Yusuf liebeveyn er karındaşları olub babaları ismi Durmuş ve dedeleri ismi Memiş ve vâlideleri hâzıra-i mezbûre Hadîce Hatun bin Abdullah ve maskat-i re'sleri mesbûku'z-zikr Müftü Mahallesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan'ın verâseti işbu müdde'iyân-ı mezbûrân Mehmed Efendi ve Yusuf ile hâzıretân-ı mezbûretân Şerife ve Hadîce Hatunlara münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm **[57b]** ve't-tebeyyün mezbûrân Mehmed Efendi ve Yusuf ve mezbûre Şerife Hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ümmü'l-mezbûre Hadîce Hatun mahzarında her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Şaban Kapudan'ın sâlifü'z-zikr Basra'da ve mahâll-i sâirede bi'l-cümle terekesine mahallinde vazi'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzundan hisse-i erîsemizi bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûre Hadîce Hatun'u vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 14 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Arğaloz karyesi ahalisinden Köseoğlu İbrahim karye-i mezkûrede bâlâ-yı arz-ı hâl[de] muharreru'l-ism Kavasoğlu Halid zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden bâ-temessük gayr-i ez-teslimât sahhu'l-bâkî yüz otuz beş guruşun bi'l-muvâcehe lede'[t-te]râfu' ikrârıyla sâbit olmağla tahsîli lâzım geldiği huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr 14 Muharrem sene 87

Serandenoz karyesinden zâtı mu‘arrefe Havva Hatun meclis-i şer‘de karye-i mezkûreden zevc-i mutallakı Çepnioğlu Mustafa muvâcehesinde merkūm zevc-i dâhilim olub on dokuz gün mukaddem talak-ı selâse ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan üçyüz elli guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i bâkiyemi ve bir sandık ile dört kıyye ipliğimi taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında yevm-i mezkûrda talak-ı selâse ile tatlîkini ve mehrinden ancak yüz guruşu ikrâr mâ‘adâ müdde‘âmı inkârına binâen beynimizde muslihûn tavassutuyla ikiyüz guruş üzerine sulh olub mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete ziyâde müdde‘âma müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve iskāt etmemle ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm ikiyüz guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında ikrâr ve itirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşun müdde‘iyye-i mezbûreye edâsıyla merkūm Mustafa ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 15 Muharrem sene 87

Serandenoz karyeli zâtı mu‘arrefe Havva Hatun meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Çepnioğlu Mustafa muvâcehesinde merkūmun zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile yetmiş günlük nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem malım olub merkūmun yedinde kalmış olan yüz guruş kıymetlü dört kıyye iplik ile yirmi beş guruş kıymetlü bir aded sandığımı taleb ederim deyü merkūmun inkârına binâen tasaddî eylediğim da‘vâmdan bâ-vesâtat-i muslihûn ikiyüz guruş bedel-i makbûza sulh olub mâ‘adâ ziyâde müdde‘âma ve hukūk-i zevciyyete müte‘allik da‘vâdan zevc-i mutallakım merkūmun zimmetini kabûl hâvî ibrâ ve iskāt eyledim dedikde merkūm dahî tasdîk etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 15 Muharrem sene 87

Hos karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mollaeyüboğlu Osman bin Ömer bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Salih ve sulbî kebîr oğulları Hurşid ve Receb ve Hasan ve gāib ani'l-beled Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Gülfe ve Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i merkūmun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansûb kayyımı olan karındaşı mezbûr Hurşid ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min<e'l-> Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 16 sene 87

Bir bâb mülk menzilden nısf-ı hissesi 1000	Yatak kat 1 50	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 40
İnek re’s 1 100	Tahra 1 kazma 1 balta 1 20	Bir kıt‘a mülk fidanlık 300
Lazut kîle 5 75	Hırdavât-ı menzil 30	Elmalık 100

Cem‘-i yekûnu'l-mâl	1715	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Mehr-i zevce-i mezbûre	95	
Resm-i kısmet	38	
Kaydiyye	2	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	236	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1479	

Hisse-i zevce-i mezbûre	184	35 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235	11 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235	11 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235	11 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	235	11 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	117	25 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	117	25 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	117	25 para	2 akçe

Bâlâda murakkam gāib-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi kayyımı mezbûr Hurşid’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Hos karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mollaeyüboğlu Osman bin Ömer bin Abdullah’ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Ahmed’in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem **[58a]** olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esamî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Osman hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî gāib-i mezbûrun zuhûr ve mecî’ine değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den kayyım nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 16 sene 87

Kandeva karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Nefise bint-i İsmail meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub mezbûrenin zevci Osman bin Emin nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Osman tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem ricliyyeti kâmil olmak üzre üçyüz guruş [mehr-i] mü’eccel tesmiyesiyle beni tezevvüc ve tarafımdan mâni‘ olmaksızın müddet-i mezbûreden berû beynimizde bi'd-defa‘ât halvet-i sahîha-i şer‘iyye ve mutâva‘at bulunmuşiken zevcim mezbûr bana vâsıl olamayub ben dahî vâsıl olur ihtimâliyle bî-ihtiyâr te’cîr-i da‘vâ etmişidim lâkin zevcim mezbûr innîn ve vusûle kudreti olmayub hâlâ ben bâkire olmamla mûcib-i şer‘îsini taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman cevâbında

zevcesi müddeʻiyye-i mezbûreyi cemîʻ kelimât-ı meşrûhasında tasdîk edüb ve husûs-i mezbûrede evvelâ vusûl ihtimâliyle ……. li'l-özr zevc-i mezbûr Osman yevm-i husûmetden bir sene kâmilen teʼcîl olunmağla muhtâc olmağla mezbûr Osman tarih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin cânib-i şerʻden teʼcîl ve ke'l-evvel itâat ve mutâvaʻata zevcesi müddeʻiyye-i mezbûre Nefise Hatunʼa tenbîh olunmağın mâ vakaʻa bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ʻaşer min Muharremi'l-harâm sene sebʻa ve semânîn ve mieteyn ve elf 16 sene 87

Kuzandinoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn taʻrîfleriyle muʻarrefe olan Havva bint-i Molla Mehmed nâm bikr-i bâliğa meclis-i şerʻ-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâʻisu'l-kitâb Kurkoğlu Bilâl bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Bilâl beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve üçyüz guruş mehr-i müʼeccel-i makbûz ve beşyüz guruş mehr-i muʻaccel tesmiyeleriyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm Bilâlʼe tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Bilâl dahî mezbûre Havvaʼyı sâdıra olan cemîʻ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk etmeğin mâ vakaʻa bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ʻaşer min Muharremi'l-harâm sene sebʻa ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Kalohten mahalleli Kandiloğlu Kasım meclis-i şerʻde Anzer karyeli Çuhniyaoğlu Salih tarihinden on ay mukaddem malımdan olub yaylalanmak üzre ücret-i maktûʻasıyla merkūmun emriyle zevcesine teslîm etmeyüb mevcûd ise aynen müstehlek ise kıymetini taleb ederim daʻvâ etdikde ol dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müddeʻî-yi merkūm ber vech-i muharrer müddeʻâsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müddeʻî-yi merkūm daʻvâ-yı mezkûresiyle merkūm Salih bilâ-tenbîh muʻârazadan menʻ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 17 Muharrem sene 87

Vonit Mahallesi sâkinlerinden Devlet-i Aliyye tebaʻasının Rum milletinden Karanfil bin Yani kasaba-i mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i Deʻâvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şerʻ-i enverde Mapavri nâhiyesine tâbiʻ Akrotir karyesi ahalisinden Hacıoğlu Mehmed Reis bin Hasan muvâcehesinde bin ikiyüz seksen üç senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin onyedinci günü merkūmun yedinde mevcûd olan yüz batman revgân-ı semekin altmış batmanın beher batmanı yedişer guruş otuz paraya ve kırk batmanını onbirer guruşa bana beyʻ eylediğinde ben dahî iştirâ ve kabûl ve esmân-ı mecmûʻası olan dokuzyüz yirmi guruşu merkūma defʻ u teslîm eylediğimde ol dahî yedimden ahz u kabz etdikden sonra revgân-ı mezkûrun teslîmi mümkün iken teslîm etmeyüb beher batmanını on beş buçuk guruşa âhara beyʻiyle istihlâk edüb ben dahî beyʻini kabûl etmemle ol vechile esmânından makbûzu olan cemʻan bin beşyüz elli guruşu merkūmdan taleb ederim deyü daʻvâ eylediğimde ol dahî cevâbında tarih-i mezkûrda yedinde mevcûd olan yüz batman revgân-ı semeki beher batmanını sekizer guruş semen-i makbûza müddeʻî-yi merkūma beyʻini ikrâr lâkin vaʻadimiz olan on gün hitâmına kadar ahz etmediğine mebnî revgân-ı mezkûr telef oldu deyü beynimizde

makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîdenin vukū‘una mebnî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim bin beşyüz elli guruş müdde‘âmdan bin yüz elli guruşu bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru ba‘de'l-kabûl bedel-i mezkûrdan mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini ibrâ-yı âmm ile kabûlü hâvî ibrâ ve iskāta hak eyledim dedikde gıbbe't-tasdîk ibrâdan müstağnî bedel-i sulh-i merkūm bin yüz elli guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Mehmed Reis ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene <sitte> seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 19 sene 87

[58b]
Mavrant karyesi sâkinelerinden zât mu‘arrefe Rabia bint-i Ömer meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Molioğlu Hüseyin bin Çakır muvâcehesinde merkūm zevc-i dâhilim olub bir sene mukaddem talak-ı selâse ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mü’eccel hakkımı taleb ederim [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tarih-i mezkûrda talak-ı selâse ile tatlîkini ve mehrinden ancak üçyüz guruşunu ikrâr mâ‘adâ ikiyüz guruşu inkârından başka müdde‘iyye-i mezbûre yevm-i tatlîkden üç ay muahharen iddeti münkazıyye olmuşiken yirmi guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle gāib ani'l-beled İspirli Mustafa’ya bilâ-mahzar-ı şuhûd tezvîc eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve kabûl ve duhûl etdikden sonra gāib-i mezbûr dahî mezbûreyi tatlîk eylediğinde mezbûre dahî üç ay mürûrunda iddeti münkazıyye oldukda tekrâr nefsini yüz elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle lede'ş-şuhûd bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahî tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile zevce-i menkûha-i medhûlu deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm kelâm-ı mezkûruyla müdde‘iyye-i mezbûreye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrârı mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşun merkūm Hüseyin’den tahsîli lâzım gelüb müdde‘iyye-i mezbûrenin ziyâde müdde‘âsı beyâna havâle olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 19 sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Kuvalyoz karyesi ahalisinden Çomoğlu Salih bin İbrahim nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer-i enverde yine kazâ-yı mezbûr kurâsından Leroni Aleva (لرونی‌علوا) karyesi sâkinlerinden Kalyoncuoğlu Yusuf bin Ömer muvâcehesinde merkūmun yedinde olub işbu meclis-i şer‘de muâyene olunan üç kıyyelik bir aded nuhâs kazgan karavana ve bir aded nuhâs tepsi yedimde malım olub işbu tarih-i i‘lâmdan yedi ay mukaddem avcılık ile Batum’da iken merkūm Yusuf nehâren hâneme girüb benim içün malımdan alacağım var diyerek zevcem ve çocuklarım hâzırlar iken zikr olunan kazgan ve karavana ve tepsiyi derûn-i hânemden gasb ve ahz etmekle suâl olunub îcâb-ı şer‘îsinin icrâsı matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-istintâk ol dahî cevâbında zikr olunan kazgan ve karavana ve tepsi müdde‘î-yi merkūmun malı olub el-yevm vâzı‘u'l-yed olduğunu ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan on sene mukaddem müdde‘î-yi merkūm Salih işbu karavanayı on dokuz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bana bey‘ ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabûl edüb zikr olunan kazgan ve tepsiyi işbu tarih-i

i‘lâmdan iki buçuk sene evvel zimmetinde bana deyni olan seksen guruşun mukābelesinde bana rehn u teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer irtihân ve tesellüm ve kabûl edüb ol vechile karavana-i mezkûr şirâ’en malım ve kazgan ile tepsi dahî yedimde rehn olduğu ecilden bihakkın vaz‘-ı yed ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkûm Yusuf’dan def‘-i mezkûruna mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre müdde‘î-yi merkūm Salih tahlîf olunmağın mûcebince dâfi‘-i merkūm Yusuf def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Salih’e bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrârıyla lâzım gelen bir aded kazgan ve bir aded karavana ve bir aded tepsiyi müdde‘î-yi merkūm Salih’e edâ ve teslîm merkūm Yusuf’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 20 sene 87

Peripol Mahallesi ahalisinden Karacıoğlu Osman bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre sâkinelerinden ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i Osman’ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl Ferhadoğlu Mehmed Efendi bin Mahmud mahzarında ikrar-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Karacıoğlu Abdülkerim’in tarlası ve bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i hâss ile mahdûd bir kıt‘a mülk kızılağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile ikiyüz yetmiş beş guruşa mezbûre Fâtıma Hatun’a bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşu müşteriye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriye-i mezbûrenin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 21 sene 87

Varotlar karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan kerîmesi Asiye Hatun ibnet-i müteveffâ Hacı Ömer Ağa ibn Salih’in tarafından zikri âtî husûsu ikrâr ve takrîre vekîl-i müseccel-i şer‘îsi hâlâ zevc-i dâhili Rakıcıoğlu Yusuf Reis ibn Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden on iki kıt‘a tarlalara ismi âtiyyü'z-zikr hâzır ile zeylde tasrîh olunduğu üzre vaz‘-ı yedleri da‘vâ-yı sahîha zimmetinde muvâcehe-i hasm-ı câhid-i şer‘îde şâhidîn-i mu‘addîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle ber nehc-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isûne'l-i‘lâm müvekkile-i mezbûrenin liebeveyn er karındaşları Kâşif ve Tevfik ve Salih ebnâu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Hacı Ömer Ağa muvâcehelerinde diğer liebeveyn er karındaşları Şaban bin el-müteveffâ el-mezbûr Hacı Ömer Ağa ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve ahârı tevkîle sâhib-i arz hükmünde me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı Vekîl-i Meclis-i İdâre a‘zâsından Tuzcu-zâde Mahmud Şevki Efendi ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Metonunoğlu Hacı Ahmed

Ağa'nın tarlası ve bir tarafdan Kabahorluoğlu Ali'nin tarlası ve bir tarafdan Hapamatoğlu Dursun'un tarlası ve taraf-ı râbi'i câmi'-i şerîf mütevellîsi ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohumu isti'âb eder Bıyıkoğlu tarlası demekle meşhûr bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Rakıcıoğlu Mehmed'in tarlası ve bir tarafdan Uzunhasanoğlu Hasan'ın tarlası ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohumu isti'âb eder kurda demekle ma'rûf bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Rakıcıoğulları Mehmed ve Ali'nin tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder menzil altı demekle meşhûr bir kıt'a **[59a]** ve yine karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Rakıcıoğulları Mehmed ve Ali'nin tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder Tulumcuoğlu tarlası demekle ma'rûf diğer bir kıt'a ve kazâ-yı mezkûr mahallâtından Hurtoz Mahallesi'nde vâki' tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Şomaroğlu Durmuş'un tarlası ve ve taraf-ı râbi'i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen altı kot mısır tohum isti'âb eder Hurtoz tarlası demekle meşhûr bir kıt'a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ırmak ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i leb-i deryâ ile mahdûd tahmînen altı kot mısır tohumu isti'âb eder diğer Hurtoz tarlası demekle ma'rûf bir kıt'a ve zikr olunan Varotlar karyesinde vâki' tarafeyn Meto-zâde Hacı Ahmed Ağa'nın tarlası ve bir tarafdan Meto-zâde Mahmud Ağa'nın tarlası ve taraf-ı râbi'i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen beş kot mısır tohumu isti'âb eder Çebin Ali ta'bîr olunur bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ba'zen Yani oğlu Yorika ve ba'zen Merzik Anastas'ın tarlaları ve bir tarafdan ba'zen Komisoğlu Tahir ve ba'zen Hacı Salih Ağa oğlu Mikdad Ağa'nın tarlaları ve bir tarafdan Meto-zâde Hacı Ahmed Ağa'nın tarlası ve taraf-ı râbi'i ba'zen tarîk-i âmm ve ba'zen nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen sekiz kot tohum isti'âb eder kuru kumsal ta'bîr olunur bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûrûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'ın müşterek tarlaları ve bir tarafdan ba'zen Hacı Salih Ağa oğlu Arslan Bey ve ba'zen Hapamatoğlu Hüseyin Yazıcı tarlaları ve bir tarafdan ba'zen Seyranoğlu ……. ve ba'zen ırmak ve taraf-ı râbi'i Tüysüzoğulları İsmail ve Yusuf'un müşterek tarlaları ile mahdûd tahmînen sekiz kot mısır tohumu isti'âb eder Kanberoşi ta'bîr olunur bir kıt'a kazâ-yı mezbûr kurâsından Kalitoz karyesinde vâki' bir tarafdan Soytarınınoğlu Banoli'nin tarlası ve bir tarafdan Libanınoğlu Yorika'nın tarlası ve bir tarafdan hark ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot mısır tohumu isti'âb eder ……. tarlası ta'bîr olunur bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Hacı Salih Ağa oğlu Arslan Bey ile Meto-zâde Hacı Ahmed Ağa'nın tarlaları ve bir tarafdan Libaoğlu Dimitri'nin tarlası ve bir tarafdan Hastaoğlu Mustafa'nın meşeliği ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohumu isti'âb eder Nikola tarlası demekle meşhûr bir kıt'a ve yine kazâ-yı mezbûr kurâsından Hazer karyesinde vâki' bir tarafdan Molladelioğlu Hacı İsmail tarlası ve bir tarafdan Meto-zâde Hacı Halim Ağa'nın tarlası ve bir tarafdan Karamanoğlu Usta Keleş'in tarlası ve taraf-ı râbi'i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohumu isti'âb eder kebîreli demekle meşhûr bir kıt'a cem'an on iki kıt'a arazi-yi mîriyye tarlalarından her biri bin ikiyüz yetmiş iki senesi Muharremu'l-harâm evâilinde vefât eden müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un babası müteveffâ-yi mezbûr Hacı Ömer Ağa'nın hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub ba'de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler intikāl-i âdî ile ancak hakk-ı intikāle vârisleri olan evlâdları müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun ile merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban ve gāibât ani'l-meclis Tevhide ve Safiye ve Ulviye ve Şuşika ve

Zeliha Hatun<un> [lara] seviyyen ve iştirâken intikāl etmişiken tarih-i mezkûrdan berû mezkûr Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri seviyyen ve erbâ'an ve müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un 'uşr hisse-i şâyi'asından keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'a izâfetle bana teslîm merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her birine tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü bundan akdem da'vâya tasaddî eyledim ise de bin ikiyüz altmış bir senesi Şabanü'l-mu'azzamın gurresinde müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un babası mezbûr Hacı Ömer Ağa hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde ol vakit karye-i mezbûrenin sipahisi bulunan Trabzonlu Osman Ağa ibn Mehmed bin Abdullah'ın huzurunda mutasarrıf olduğu mârru'z-zikr kurda ve menzil altı ve Tulumcuoğlu tarlalarını bilâ-bedel meccânen oğulları yalnız merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih'den her birine ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile seviyyen bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol vakit mezbûr Kâşif ve Tevfik ve Salih sağîr oldukları cihetle yine müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un babası müteveffâ-yi <müteveffâ-yi> mezbûr Hacı Ömer Ağa bi'l-velâye ber-vech teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra bin ikiyüz yetmiş bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin on birinci günü kezâlik müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un babası müteveffâ-yi mezbûr Hacı Ömer Ağa hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde ol vakit kazâ-yı mezbûrda sâhib-i arz hükmünde me'mûr olan kazâ-yı mezbûr müdîri zikr olunan Trabzon hânedânından Kalcı-zâde Tayyar Bey ibn Osman Bey'in huzurunda ber vech-i muharrer mutasarrıf olduğu sâlifü'z-zikr Bıyıkoğlu ve Hurtoz ve diğer Hurtoz tarlalarını oğulları mezbûrûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her birine mu'teber-i kat'î ile kezâlik bilâ-bedel meccânen bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol vakit mezbûrân Kâşif ve Tevfik kebîr oldukları hâlde kendüleri bi'n-nefs ve mezbûr Salih ile hâzır-ı mezbûr Şaban sağîr olmalarıyla babaları fâriğ-i mezbûr mezbûrân Salih ve Şaban yetmiş üç senesinin mutasarrıfları bulunan ma'lûmu'l-ism memâtûn-ı mezbûrûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her biri seviyyen bedel-i ma'lûme-i makbûle mukābelesinde teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra zikr olunan Çebin Ali ve kuru kumsal ve Kanberoş ve Lefter ve Nikola ve kebîreli tarlalarına dahî bin ikiyüz yetmiş üç senesinin mutasarrıfları bulunan ma'lûmu'l-ism memâtûn-ı mezbûrûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her biri seviyyen bedel-i ma'lûme-i makbûle mukâbelesinde teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra zikr olunan kurda ve menzil altı ve Tulumcu tarlalarını yalnız merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve zikri mesbûk **[59b]** Bıyıkoğlu ve Hurtoz ve Çebin Ali ve Kuru kumsal ve Kanberoş [ve] Lefter ve Nikola ve kebîreli tarlalarını merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her biri zikr olunan yetmiş üç senesi evâilinde bu âna değin on üç sene müddet kız karındaşları müvekkilem mezbûre Asiye Hatun'un muvâcehesinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen bihakkın zabt ve tasarruf ederler müvekkilem zevcem mezbûre Asiye Hatun'un tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde kat'an ve kātıbeten alâka ve medhali yokdur dedikde merkūmûn Kâşif ve Tevfik ve Salih ve hâzır-ı mezbûr Şaban'dan her biri defter-i vekîl-i merkūm Yusuf Reis'in sâdır olan cemi' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eyledikleri tesmiyeleri ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' min Zilka'deti'ş-şerîfe sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Derûn-i hüccet-i şer‘iyyede muharreru'l-ism Hicâbe Hatun’un vâlidesi olub zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Ali meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Hutozoğlu İsmail bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm İsmail bundan akdem sadriyye kızım gāibetun ani'l-meclis mezbûre Hicâbe Hatun’un zevci olub hâl-i zevciyyet beynlerinde kāime iken firâşından hâsıla ve kızım gāibe-i mezbûreden mütevellîde işbu hâzıratun bi'l-meclis Zenne nâm sağîr bihakki'l-hidâne kızım gāibe-i mezbûrenin hacr u terbiyesinde iken kızım gāibe-i mezbûre Hicâbe Hatun nefsini sağîre-i mezbûre Zenne’yi ecnebi kimesneye tezvîc etmekle hakk-ı hidâne şer‘an benim olduğu ecilden hâlâ sağîre-i mezbûre hacr u terbiyemde olub aslâ malı olmayub muhtâce olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâire levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr İsmail üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i kifâye meblağ karz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîre-i mezbûre Zenne’nin nafaka ve kisve bahâ ve sâire levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr İsmail üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher mâh on ikişer buçuk guruş farz ve takdîr edüb meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîre-i mezbûre Zenne’nin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr İsmail üzerine rucû‘a mezbûre Fâtıma Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 21 sene 87

Kuriloz karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû Humrik Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât eden Sarıosmanoğlu İbrahim bin Emin bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûke<si>leri Ümmügülsüm Hâtun ibnet-i Abdullah ve Âkıle Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbî kebîr oğulları Hurşid ve Receb ve sulbiyye-i kebîre kızları Cemile ve Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye ve Hadîce’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun meclis-i şer‘-i enverde müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedleri mütehakkak olan işbu bâ’isû'l-kitâb mezbûrân Hurşid ve Receb mahzarlarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi nukūd ve urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşlarım mezbûrân Hurşid ve Receb müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmalarıyla kız karındaşlarım mezbûretân Cemile ve Âyişe bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüc ahz u kabz ile istîfâ edüb ben dahî babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun terekesinden hisse-i erîsemi karındaşlarım merkūm Hurşid ve Receb’den bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da‘vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î nukūd <ve> terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan ikiyüz guruş üzerine karındaşlarım mezbûrân Hurşid ve Receb ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkūm ikiyüz guruşu karındaşlarım mezbûrân Hurşid ve Receb meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediklerinde ben dahî yedlerinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz

eyledim fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz mütevefâ-yi merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşlarım mezbûrân Hurşid ve Receb’in zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt eylediğimde anlar dahî bana medfû‘ları olan bedel-i sulh-i merkūm ikiyüz guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmm-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu‘teber mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 86

Sâhib-i istid‘â Perkam karyeli İdris meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Sandık karyeli Poryazoğlu Kâmil muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan yediyüz doksan altı buçuk guruşdan ikiyüz doksan beş guruşunu bana teslîm bâkî beşyüz bir buçuk guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdiğimde ol dahî cevâbında <müdde‘î-yi merkūma> eşyâ bahâsından ancak müdde‘î-yi merkūma deynim olan altıyüz kırk altı **[60a]** buçuk guruşdan ikrâr ve i‘tirâfıyla teslîmâtım olan ikiyüz doksan beş bâkî hâlâ üçyüz elli bir buçuk guruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr üçyüz elli buçuk guruşun merkūm Kâmil’den tahsîli iktizâ edüb müdde‘î-yi merkūmun ziyâde yüz elli guruş müdde‘âsı beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 21 sene 87

Betroz karyesi sâkinelerinden Hafize ve Cemile ve Fındıka ve Rukiye benât-ı Ali bin Abdullah’ın taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Demetoğlu Süleyman bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden müvekkilât-ı mezbûrâtın liebeveyn er karındaşları müteveffâ Osman’ın sulbî sağîr oğlu Dursun’un vâlidesi ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Emin Ali’ye sağîr-i mezbûrun liebeveyn er karındaşları Kel Ali’nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl-i müseccel-i şer‘îleri Bekirbaşoğlu Molla Tahir bin Mahmud muvâcehesinde müvekkilelerim mezbûrâtın vekîl-i merkūm Tahir zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûr Molla Tahir’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve müvekkilelerim mezbûrât ile sağîr-i mezbûr Dursun ve Kel Ali’nin beynlerinde beş hisse i‘tibâriyle müşterek olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Fâtıma ve Meryem ibnetân-ı Ahmed’in tarlarıyla mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlanın dört sehm hisse-i şâyi‘ası müvekkilelerim mezbûrâtın ve bir sehm hisse-i şâyi‘asının nısfı müvekkile-i asil ve vasî-yi mezbûr Fâtıma Hatun’un ferâğından vekîl-i mezbûr Molla Tahir’in ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘ası dahî sağîr-i mezbûr Dursun ile müvekkil-i mezbûr Kel Ali’nin olub müvekkilelerim mezbûrât mutasarrıfe oldukları dört sehm hisse-i şâyi‘alarının nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘alarını bilâ-bedel meccânen sağîr-i mezbûr Dursun ile müvekkil-i mezbûr Kel Ali’ye dört sehm hisse-i şâyi‘alarının nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘alarını bin

ikiyüz guruş bedel mukābelesinde vekîl-i mezbûr Molla Tahir'e me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini merkūm Molla Tahir'den ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediklerinde ben dahî vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Molla Tahir'den taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkilât-ı mezbûrâta on guruş zimmetinde deyni olduğunu tav'an ikrâr mâ'adâ müdde'î-yi merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm Süleyman ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerini her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârîfân Tataroğlu Hacı Mustafa bin Ahmed ve Azaklıoğlu Dursun bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet-i meşrûhalarına ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 21 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Haldoz mahalleli Kızıloğlu Zekeriyya meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kanboz karyeli Fındıkoğlu Mehmed muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan ikiyüz kırk altı guruşu taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında tav'an ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 22 Muharrem sene 87

Sahib-i arz-ı hâl Çoncik karyeli Yavaşoğlu Hacı İbrahim karye-i merkūmeden olub derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Likoğlu Ali'den da'vâ eylediği bin beşyüz guruş[un] medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Muharrem sene 87

Gürgen karyesi ahalisinden Koloğlu Mustafa bin Abdullah'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Mercanoğlu el-Hâc Mehmed Efendi ibn Hacı Süleyman kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden vekîl-i mûmâ ileyhin liebeveyn er karındaşı Yunus Efendi bin el-müteveffâ el-mezbûr Hacı Süleyman muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Mustafa'nın karındaşım mezbûr Yunus Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on guruşu karındaşım mezbûr Yunus Efendi'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı râbi'i Bıçakoğlu Ahmed Alemdar'ın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'ab eder bir kıt'a tarlasını ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile me'mûru huzurunda merkūm Yunus Efendi'ye ferâğ ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i

sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menab nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu karındaşım medyûn-ı mezbûr Yunus Efendi’den taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî **[60b]** cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş müvekkil-i mezbûr Mustafa’ya zimetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi mûmâ ileyhin ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘ālarını inkâr etmekle müdde‘î-yi mûma ileyh ber vech-i muharrer vekâlet-i meşrûhalarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Karasolakoğlu Molla Abdullah bin Ali ve Süleyman oğlu Molla Reşid bin Mehmed nâm kimeneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi mûmâ ileyhin ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

Yapraklar karyesi ahalisinden Metooğlu Hasan bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden ammi oğlu işbu bâ‘is-i i‘lâm Memiş bin Eyüb muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Yetimoğlu Osman bin Hüseyin hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan merkūm Memiş’in tarlası ve bir tarafdan yine merkūm Memiş’in menzilinin havlusu ve bir tarafdan Hacı Salih Ağa’nın oğlu Hasan’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ikiyüz arzen iki bihesâb-ı terbî‘î dörtyüz zirâ‘ mahâlden tarlalığıma mürûr etmek üzre mine'l-kadîm hakk-ı mürûr vardır deyü bundan akdem da‘vâ eyledim ise de benim mahall-i mezkûrdan kadîm ve muhdes aslâ ve kat‘â hakk-ı mürûrum olmayub min ba‘d husûs-i mezkûr içün kat‘an ve kātıbeten da‘vâ ve nizâ‘ım ve husûmetim yokdur dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

Filargoz karyesi sâkinlerinden Memiş nâm kimesnenin tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Maioğlu Tufan Ağa ibn Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub işbu tarih-i i‘lâmdan altı sene mukaddem vefât eden Musibetoğlu Hüseyin bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Numan ve sulbî sağîr oğulları Zekeriyya ve Kemal ve sulbiyye-i kebîre kızı Hicâbe ve sulbiyye-i sağîre kızı Hadîce’ye münhasıra olduğu mahzar-ı hasm-i câhid-i şer‘îde şâhidîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i verâsetlerine hükm-i şer‘î lâhik oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları ve müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz‘-ı

yedi alâ vech-i şer‘î sâbit ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm mezbûre Fâtıma Hatun muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz altmış dört senesi martının nısfında müvekkilim mezbûrun vâlidesi işbu hâzıratun bi'l-meclis Havva Hatun ibnet-i Ali nefsini ol vakit hayâtda olan Yelkencioğlu Ömer ve Kumuşoğlu Osman Alemdar’ın huzurlarında yüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin’e tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl ve duhûl etdikden sonra müvekkilim merkūm Memiş firâşından hâsıl ve vâlidesi hâzıra-i mezbûre Havva Hatun’dan tevellüd etdikden sonra müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin vâlidesi hâzıra-i mezbûre Havva Hatun’u tatlîk edüb ol vechile müvekkilim merkūm Memiş müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin’in sulbî oğlu iken müvekkilim mezbûr Memiş babasının hayâtında kendi hânesinde sâkin olmayub <olmayub> karye-i mezkûrede başka hânelerde sâkin olmakda olduğundan müteveffâ-yi mezbûrun hîn-i vefâtında dahî karye-i mezkûrede sâkin ise de ma‘rifet-i şer‘le tahrîr olunan defter-i kassâmda müvekkilim merkūm Memiş’i vâris göstermeyüb asil ve vasî-yi mezbûre ile sağîrûn-ı mezbûrûn ve verese-i sâire-i mezkûresini vâris tahrîr ederek defter-i kassâm tanzîmiyle müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesini asil ve vasî-yi mezbûre asâleten ve vesâyeten zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub müteveffâ-yi mezbûrun defter-i kassâmına müvekkilim merkūm Memiş’i dahî idhâl birle hisse-i erîsesini bana teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun’a tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun dahî cevâbında müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin müvekkil-i mezbûrun vâlidesi hâzıra-i mezbûre Havva’yı müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin gerek tarih-i mezkûrda ve gerek zaman-ı sâirede tezevvüc eylediği ve mûrîsimiz zevcim müteveffâ-yi mezbûrun hayâtında bir vaktinde işbu müdde‘ânın vukū‘u siğâr ve kibârdan kimesnenin ma‘lûm ve mesmû‘u olmayub ol vechile ma‘rifet-i şer‘le tanzîm olunan defter-i kassâm[da] vâris tahrîr olunmadı deyü müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūmdan ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Tufan Ağa bi'l-vekâle da‘vâ-yı mezkûresiyle asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun bilâ-beyyine mu‘arazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

Varotlar karyesi sâkinlerinden olub nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşları Kâşif ve Salih ve Şaban ibnu'l-Hâc Ömer bin Salih’in taraflarından dahî zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Emiroğlu Ahmed bin Hasan ve Mapsunoğlu Hasan bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Tevfik bin müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Ömer meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Kalitoz karyesi sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Kavalcıoğlu Ömer bin Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm **[61a]** ve takrîr-i kelâm edüb müvekkillerim şerîklerim ve karındaşlarım mezbûrûn akd-i

âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin ale'l-iştirâki's-seviyy silk-i mülk-i sahîhimizde münselik olan mezkûr Kalitoz karyesinde vâki‘ bir tarafdan Libaoğlu Dimitri’nin ağaçlığı ve bir tarafdan Kavalcıoğlu Osman’ın ağaçlığı ve bir tarafdan Cimilli Süleyman’ın hendeği ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile dörtyüz guruşa merkūm Ömer’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr dörtyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Ömer’in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Ömer’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-‘ışrîn min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 86

Betroz karyesi sâkinelerinden Hafize ve Cemile ve Fındıka ve Rukiye benât-ı Ali bin Abdullah’ın taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı ikrâr ve takrîre vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Tataroğlu Hacı Mustafa bin Ahmed ve Azaklıoğlu Dursun bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Demetoğlu Süleyman bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden müvekkilât-ı mezbûrâtın liebeveyn er karındaşları müteveffâ Osman’ın sulbî sağîr oğlu Dursun’un vâlidesi ve tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbu olan zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun ibnet-i Emin ile sağîr-i mezbûrun liebeveyn er karındaşı Kel Ali’nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl-i müseccel-i şer‘îleri ve mezbûre Fâtıma Hatun’un hisse-i ma‘lûmesine teferruğan şerîkleri Bekirbaşoğlu Molla Tahir bin Mahmud muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Fâtıma ve Meryem’in tarlalarıyla mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan ba‘zen Kirişoğlu Hasan ve ba‘zen Fâtıma ve Meryem tarlaları ve bir tarafdan tarîk-i âmm <ve bir tarafdan tarîk-i âmm> ve bir tarafdan ba‘zen Fâtıma Azaklıoğlu Salih tarlaları ve taraf-ı râbi‘i sağîr-i mezbûr Dursun ile mezbûr Kel Ali’nin nısfiyyet üzre müşterek meşelikleriyle mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder eşcâr-ı mağrûseli bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ ma‘lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlalar beynlerinde beş sehm i‘tibâriyle dört sehm hisse-i şâyi‘ası müvekkilelerim mezbûrâtın ve bir sehm hisse-i şâyi‘asının nısfı müvekkile-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun’un ve nısf-ı âharı sağîr-i mezbûr Dursun ile müvekkil-i mezbûr Kel Ali’nin tarlaları olub bundan akdem tarlaları müvekkilelerim mezbûrât ile asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun beynlerinde bâ-rey-i sâhib-i arz

iktisâm eylediklerinde zikr olunan bir kūtluk tarla müvekkilelerim mezbûrâtın hisselerine ve iki kūtluk eşcâr-ı mağrûseli tarla sağîr-i mezbûr Dursun ile müvekkil-i mezbûr Kel Ali ve vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'un hisselerine isâbet eden her biri hisse-i musîbesi kabz ve tapuya edüb zikr olunan üç kūtluk tarla müvekkilelerim mezbûrât ile müvekkile-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun ve sağîr-i mezbûr Dursun ve müvekkil-i mezbûr Kel Ali'nin üzerlerine sehmleri vechile müşterek kalub ve harc-ı intikālini me'mûruna ba'de'l-edâ vech-i meşrûh üzre tapusunu dahî istihsâl etdikden sonra müvekkilelerim mezbûrât bâ-tapu hisse-i musîbe-i makbûzeleri olan bir kūtluk tarlalarını bundan akdem bâ-tapu âhara ferâğ ve müvekkile-i asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun'un zikr olunan iki kūtluk tarladan nısf-ı hisse-i şâyi'asını bedel-i ma'lûme mukābelesinde zevc-i asil ve vekîl-i mezbûr Molla Tahir'e bâ-re'y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz edüb ve müşterek oldukları üç kotluk tarladan müvekkilelerim mezbûrât mutasarrıfe oldukları dört sehm hisse-i şâyi'alarının nısf-ı hisse-i şâyi'larını bin ikiyüz guruş bedel-i makbûza mezbûr Molla Tahir'e ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi'alarını dahî sağîr-i mezbûr Dursun ile müvekkil-i merkūm Kel Ali'ye bilâ-bedel meccânen ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bâ-re'y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz anlar dahî teferruğ ve kabûl edüb müvekkilelerim mezbûrât Hafize ve Cemile ve Fındıka ve Rukiye'nin gerek mezkûr üç kūtluk ve gerek altında olan mezkûr eşcâr-ı mağrûseli iki kūtluk tarlalarıyla bi'l-cümle ağaçlıkları ve sâire bi'l-cümle tarla ve arazilerde ve üç kotluk tarlanın bâlâsında olan bir bâb mülk menzilde ve pederleri Azaklıoğlu Ali'den müntakil ve mevrûs kâffe-i arazi ve emlâke vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalleri ve hakları kalmayub cümlesi müvekkil-i mezbûr Kel Ali ile sağîr-i mezbûr Dursun ve vekîl-i mezbûr Molla Tahir'in intikālen ve gerek teferruğan müstakillen tarla-yı sahîhleri ve emlâk-i sarîhleri olmuşdur dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

[61b]
Perkam karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fâtıma bint-i Hasan nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Mahmud oğlu Reşid bin İbrahim nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Reşid <dahî> [beni] tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve altıyüz guruş mehr-i mu'accel ve dörtyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle nefsimi lede'ş-şuhûd merkūm Reşid'e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Reşid dahî mezbûre Fâtıma'yı sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

Anbarlık karyesi ahalisinden Sükasoğlu Memiş bin Ali bin Abdullah'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddi'a eden Turid-zâde Osman Ağa ibn Osman Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûrda kâin Meclis-i De'âvî-yi odada bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i

mezkûre ahalisinden Sükasoğlu Osman bin Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Memiş’in cihet-i karz-ı şer‘îden merkūm Osman zimmetinde alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûrdan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüsüne irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûre[de] vâki‘ bir tarafdan merkūm Osman’ın tarlası ve bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Osman’a bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzu kezâlik kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Osman’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş müvekkil-i mezkûr Memiş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Öksüzoğlu Mustafa bin Osman ve Kutiroğlu Abdülhamid bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleiyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 Muharrem sene 87

Çiklenar karyeli Lazoğlu Hacı Mehmed bin Ahmed meclis-i şer‘de karyeden Sofioğlu kızı Rukiye bint-i Ali bin Abdullah’ın tarafından vekîl olduğu mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde şâhidîn-i âdilîn-i makbûlîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan karındaşı Memiş muvâcehesinde tarihden sekiz sene mukaddem müvekkile-i mezbûrenin gāib ani'l-meclis Sıkriklioğlu Yunus Reis’den cihet-i sermâyeden alacak hakkı olan bin guruş çürük akçeyı gāib-i mekûmdan alub kendüsüne göstermek üzre müvekkile-i mezbûre bana bi'l-emr ve'l-kabûl meblağ-ı mezkûru gāib-i merkūmdan emri cihetle bi'l-ahz kendüsüne teslîm etmişidim şimdi müvekkile-i mezbûre meblağ-ı mezkûru tekrâr gāib-i merkūmdan taleb etmekde olduğuna binâen emriyle alub kendüsüne vermiş olduğum meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm <mezbûre> müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekîl-i merkūma cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği cebr da‘vâsı meşrû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr müdde‘âsıyla müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekîl-i merkūm bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub vekîl-i merkūma suâl dahî teveccüh etmemeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 23 Muharrem sene 87

Filargoz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Karakullukçuoğlu Abdülkadir bin Mustafa bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Ulviye ve Fâtıma ve Gülşe ve Âyişe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan karındaşları Sadullah’ın bundan akdem vukū‘-i vefâtından berû umûr-i vesâyet hâlî ve muattal kalmağla yerine bir mu‘temed vasî nasb u ta‘yîn olunmak

ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb diğer karındaşları Mehmed Ali nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 23 sene 87

[62a]

Betroz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Azaklıoğlu Osman bin Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Emin ve sulbî kebîr oğlu Kel Ali ve sulbî sağîr oğlu Dursun ve sulbiyye-i sağîre kızları Vesîle ve Râfia’ya münhasıra olub ba‘dehû bintu'l-mezbûr[e] Râfia dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Kel Ali ve Dursun ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Vesîle’ye münhasıra olub ba‘dehû bintu'l-mezbûre Vesîle dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Kel Ali ve Dursun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye üçbin dörtyüz elli altı sehmden olub sihâm-ı mezkûreden altıyüz ondört sehmi zevce-i [mezbûre] Fâtıma Hatun’a ve bin dörtyüz yirmi birer sehmden cem‘an iki bin sekizyüz kırk iki sehmi ibnân-ı mezbûrân Kel Ali ve Dursun’a isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve sağîr-i mezbûr Dursun’un vâlidesi ve tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbu ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan mezbûre Fâtıma Hatun ibn mezbûr Kel Ali hâzır olduğu hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Bekirbaşoğlu Molla Tahir bin Mahmud nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin tashîh-i mezkûr üzre bi'l-irsi'ş-şer‘î iştirâken yedimizde olan mezkûr Betroz karyesinde vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan ba‘zen Kirişoğlu Hasan ile ba‘zen Rakıcıoğlu Abdülhamid’in tarlaları ve bir tarafdan ba‘zen Azaklıoğlu Salih ve ba‘zen hâzır-ı mezbûr Kel Ali ile sağîr-i mezbûr Dursun’un nısfiyyet üzre müşterek meşeleri ve taraf-ı râbi‘i Fâtıma ve Meryem’in tarlalarıyla mahdûd biri arz-ı mîrî eşcâr-ı mülk olan bir kıt‘a mağrûs kızılağaçlıkda olan hisse-i erîse-i ma‘lûmeleri bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile bin ikiyüz guruşa hâzır-ı mezbûr Kel Ali ile ma‘an bi'l-asâle ve bi'l-vesâye mezbûr Molla Tahir’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin ikiyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Molla Tahir’in yedinden tâmâmen ve kâmilen bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ahz u kabz ve hâzır-ı mezbûr Kel Ali ile beynimizde asâleten ve vesâyeten iktisâm eyledik fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Molla Tahir’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-

yevmi'l-hâdî ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 24 sene 87

Sâhib-i istid‘â Hos karyeli Bursalıoğlu Yakub bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Engeloğlu Behram’dan da‘vâ eylediği on re’s ağnâmdan üçyüz guruş üzerine sulh olub mâ‘adâ ğanem da‘vâsına müte‘allik merkūm Behram’ın zimmetini kabûl hâvî ibrâ edüb bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşun merkūm Behram’dan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 26 sene 87

Perkam karyeli Hurduluşoğlu İdris meclis-i şer‘de Sandık karyeli Poryazoğlu Kâmil’den eşyâ bahâsından da‘vâ eylediği yüz elli guruşu mezbûr Kâmil inkâr etmekle müdde‘î-yi merkûm müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe merkūm Kâmil’e yemin teklîf olundukda ol dahî nükûl etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşun merkûm Kâmil’den tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 27 Muharrem sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Abdi oğlu Mustafa meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Alemdar oğlu Mehmed Ağa muvâcehesinde iki sene mukaddem beynimizde vâki‘ olan aded-i ağnâm rüsûmunun muhâsebesini bu def‘a beynimizde yegân yegân hesâb ve tesviye edüb min ba‘d husûs-i mezkûrdan dolayı birbirlerimizden kat‘an ve kātıbeten da‘vâ ve nizâ‘ ve mutâlebe ve hakkımız kalmayub husûs-i mezkûr[a] müte‘allik birbirlerimizin zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāta hak eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 26 Muharrem sene 87

Haldoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Zankaroğlu Mehmed bin Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nefise Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Abdülaziz ve Abdülhamid ve Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızı Şuşika’ya münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Abdülaziz dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman ve sulbiyye-i kebîre kızları Zeyneb ve Fındıka ve lieb er karındaşları mezbûran Abdülhamid ve Ömer ve lieb kız karındaşı Şuşika’ya münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Zeyneb dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun ile liebeveyn kız karındaşı mezbûre Fındıka ve lieb ammileri mezbûrân Abdülhamid ve Ömer’e münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Abdülhamid dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Nefise Hatun ile liebeveyn er karındaşı mezbûr Ömer ve liebeveyn kız karındaşı Şuşika’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bintu'l-mezbûre Fındıka’nın tarafından zikri âtî sulh ve ibrâ ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Şaban bin Mehmed ve Mahmud bin Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâlete hükm-i şer‘î lâhik olan Hacıalioğlu Ali Efendi

bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Ömer mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkile-i mezbûre Fındıka ceddem ve mûrisimiz müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl **[62b]** olub terekesini ammim mezbûr Ömer müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla ben ceddem ve mûrisimiz müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun terekesinden hisse-i erîsemi ammim mezbûr Ömer’den bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da‘vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan yediyüz guruş üzerine ammim mezbûr Ömer ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yediyüz guruşu ammim mezbûr [Ömer] meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ceddim ve mûrisimiz müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun kalîl ve kesîr celîl <ve kesîre> ve hakîr ve nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ammim mezbûr Ömer’in zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm yediyüz guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu‘teber mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

Hos karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Memiş meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhalı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Emiroğlu İzzet bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm İzzet zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime ve bir kutnî anteri ve bir gezi işlik ve bir sandık ve bir gümüş ……. ve bir penbe kuşak merkūm İzzet’e kalmak üzre zevcim mezbûr İzzet ile muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumızda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm İzzet dahî mezbûre Fâtıma Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 Muharrem sene 87

Varotlar karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Has Hatun karyeden Hacıhasanoğlu Memiş’den bi'l-asâle ve bi'l-vesâye da‘vâ eylediği ma‘a fâiz dörtyüz altmış guruşu medyûn-ı mezbûr Memiş dahî tav‘an ikrâr etmekle meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 27 Muharrem sene 87

Aron karyeli Tulanınoğlu Hurşid meclis-i şer‘de karyeden Hutoğlu Ahmed’den eşyâ bahâsından da‘vâ eylediği otuz beş guruşu ikrârıyla merkūm Ahmed’den tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 27 Muharrem sene 87

Ğotoz karyesi ahalisinden Uzunabdioğlu Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddi‘â eden Uzunabdioğlu Mehmed Ali bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden müvekkil-i mezbûrun sulbî kebîr oğlu Mehmed Paşa muvâcehesinde diğer sulbî kebîr oğlu Mustafa hâzır olduğu hâlde müvekkilim mezbûr Ömer’in oğlu merkūm Mehmed Paşa zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Karahasanoğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Karahasanoğlu Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan Balevaoğlu İsmail’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile yalnız merkūm Mehmed Paşa’ya ve yine dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Uzunabdioğlu Mehmed Ali ve bir tarafdan Uzunabdioğlu Yakub ve bir tarafdan Receb oğlu Hüseyin’in tarlaları ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Receb oğlu Hasan ve bir tarafdan Uzunabdioğlu Ali ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i Uzunabdioğlu Yakub ve Mehmed ve Hüseyin ve Karabulutoğlu Memiş’in tarlalarıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan oğlu oğlu Mahmud ve bir tarafdan Uzunabdioğlu Yakub ve bir tarafdan Receb oğlu Hurşid tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a cem‘an üç kıt‘a tarlalarını dahî kezâlik me’mûru huzurunda bedel-i misilleriyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Mehmed Paşa ile hâzır-ı mezbûr Mustafa’ya seviyyen ferâğ ve tefvîz ve bedellerini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmelerini kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûrdan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî ber vech-i cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde müvekkil-i mezbûr Ömer’e deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden muhtar-ı sânî Karabulutoğlu Memiş Efendi bin Mustafa ve Karahasanoğlu Mustafa bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince

müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

[63a]
Yediyüz seksen sekiz numerosu ve fî 4 Mart sene 86 tarihiyle şeref-vürûd [eden] emirnâme-i âlî-yi hazret-i vilâyet-penâhî sûretidir

Evkāfa müte‘allik cihâtın sûret-i tevcîhi hakkında bi't-tanzîm huzur-i âlîye arz olunarak icrâ-yı ahkâmına irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî müte‘allik buyrulmuş olan nizâmnâmenin nusah-ı matbû‘ası vilâyet-i sâireye gönderildiği misillü yüz elli nüshasının dahî taraf-ı senâverîden irsâl buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle bunlara dâhil vilâyetde bulunan me’mûrîn ve meclis ve mahkeme tevzî‘ ve irsâl olunarak ba‘demâ vakfa müte‘allik cihâtın emr-i tevcîhinde işbu nizâmnâme-i ahkâm-ı mündericesine tevfîk-i mu‘âmeleye dikkat edilmesi sekizyüz elli sekiz numerolu ve fî 22 Zilka‘de sene 86 tarihiyle şeref-vârid olan emirnâme-i sâmî-yi cenâb-ı vekâlet-penâhîde emr u fermân ve mûcib-i âlîsi olarak Evkāf-ı Hümâyûn Nezâret-i Celîlesi’nden on altı numerosu ve fî 2 Zilhicce sene 86 tarihiyle şeref-tevârüd eden tahrîrât-ı aliyyede dahî ber-mantûk-ı emirnâme-i sâmî-yi mezkûr iktizâsının icrâ ve tevcîh-i cihât hakkında tanzîm olunacak i‘lâmât ve mazâbıt ve sâire muharrerât Dersaadet’den isti‘lâm ve ……. hâceti sûretde îzâhât-i kâffeye derc ve imlâ olunması izbâr ve beyân buyurulmuş ve bi'l-havâle emirnâme-i sâmî-yi mezkûr ve tahrîrât-ı aliye-i mebhûse Meclis-i İdâre ve Dîvân-ı Temyîz-i Vilâyet cerîdelerine ve Sicill-i Mahkeme-i Şer‘iyye’ye ve Evkâf Müdîrliği cerîdesine kayd ve imlâ ve bunlarda ve bilhassa müfettiş-i hükkâm-ı vilâyet faziletlü efendiye birer kıt‘a nizâmnâme i‘tâ olundukdan sonra her livânın mülhakātına bi'n-nisbe lüzûmu mikdâr nizâmnâmenin leffiyle ve tevcîh-i cihât emrinde ba‘demâ işbu nizâmnâme-i ahkâm mündericesine tevfîk-i mu‘âmele olunması vesâyesesinin derciyle keyfiyyet bi'l-cümle mutasarrıflıklara bildirilmiş olduğu misillü Trabzon sancağında Giresun livâsıyla hâvî olduğu kazâ ve nevâhi adedine nisbetle yirmi iki aded nizâmnâme ol bâbda işbu tahrîrât-ı senâverînin ol mikdâr nüshalarıyla berâber leffen itâre kılınmış olmağın işbu tahrîrât-ı senâverînin ve nizâmnâme-i âlînin Meclis-i İdâre ve Temyîz-i Livâ ve Evkāf Müdîrliği cerîdelerine ve Sicill-i Mahkeme-i Şer‘iyye’ye kaydının icrâ ve nizâmnâmeden birer kıt‘asının buralara i‘tâsı ve diğerlerinin ve tahrîrât-ı senâverî nusah-ı matbû‘asının leffiyle ve ba‘de ezîn işbu nizâmnâme hükmüne tevfîk-i mu‘âmele olunmasının teblîğ ve tavsiyesiyle keyfiyyetin bi'l-umûm kazâ ve nâhiyeler kāim-i makāmı ve müdîrânına iş‘ârına ve usûlleriyle suver-i icrâiyyesinin dahî savb-ı senâverîye serî‘an bâ-mazbata izbârına bezl-i himem buyurulmak bâbında irâde efendinindir fî 14 Zilhicce sene 86 ve fî 4 Mart sene 86

Umûm
203

Rize Kāim-i Makāmlığı'na

Rif'atlü Bey

Cânib-i seniyyü'l-cevânib hazret-i vilâyet-penâhîden şeref-tevârüd edüb sûret-i celîlesi biibâretihâ bâlâda muharrer emirnâme ile bu bâbda olan nizâmnâmenin Sicill-i Mahkeme-i Şer'iyye ve Meclis-i İdâre ve Temyîz-i Livâ cerîdelerine kaydı icrâ ve Rize Kāim-i makāmlığı'nın adedine nisbeten iki kıt'a nizâmnâme üç kıt'a emirnâme-i âlî sûreti leffen irsâl ve isrâ kılınmış olduğundan oraca dahî meclis cerîdelerine kabûlleri ba'de'l-icrâ işbu nizâmnâme hükmüne tevfîk-i mu'âmele olunmasının lâzım gelenlere bi't-teblîğ keyfiyyet usûlleriyle suver-i icrâiyyenin dahî serîan bâ-mazbata izbârı husûsuna bezl-i himem buyurulmaları siyâkında şıkk-ı senâverî terkîmine ibtidâr kılındı
Fî 27 Zilhicce sene 86 ve fî 18 Mart sene 86

Tevcîh-i Cihât Hakkında Nizâmnâmedir

Birinci madde Meşrûtiyet vechile tasarruf olunan cihetlerden mâ'adâ bi'l-umûm evkāf-ı mazbûta ve mülhakaya merbût olan cihât-ı mütenevvi'a ashâbından biri vefât eyledikde uhdesinde bulunan cihet ol cihetin hidmetini îfâya ehliyet ve iktidârı mütehakkak olan oğluna ve evlâdı müte'addid ise içinden ehliyet ve iktidârı olan oğluna ve şâyed iktidârı ve ehliyetde müsâvî müte'addid evlâd-ı kibârı bulunur ise ekberine tevcîh kılınur ise ve yâhud evlâd-ı sigâr ve kibârı ve yâhud yalnız evlâd-ı kibârı bulunub da evlâd-ı kibârının hiç birinde ol cihetin hidmetini edâya ehliyet ve iktidâr bulunmaz ise cihet-i mahlûle evlâdın birine tevcîh olunmayub hâricden ehliyet ve iktidârını tebeyyün eyleyen bir zâta tevcîh olunur

İkinci madde Gerek evlâd-ı sigâra ve gerek bi'l-fi'l ve bi'z-zât îfâ-yı hidmete muktedir olmayanlara cihet tevcîh olunmayacakdır

Üçüncü madde Cihât-ı müte'addideye mutasarrıf olanlardan biri kebîr bir nefer oğlunu terk ederek vefât eyledikde uhdesinde bulunan cihetler şahs-ı vâhidde ictimâ'ı câiz olan cihetlerden olduğu takdîrde müteveffânın oğlu ol cihetlerin hidmetlerini îfâya ehil ve muktedir ise cümlesi ana tevcîh olunur ve eğer cihât-ı mezkûreden ba'zısına ehil olub diğerlerine ehliyeti olmaz ise yalnız ehil ve müstekak olduğu cihet tevcîh olunur diğer cihetler hâricden ehil ve erbâbına tevcîh kılınur ve cihât-ı mezkûre bir şahısda ictimâ'ı câiz olmayan cihetlerden olduğu hâlde müteveffânın oğlu cihât-ı mezkûrenin cümlesine ehil ve müstehak ise içinden istediği ve intihâb ve tercîh eylediği cihet tevcîh olunub diğerleri hâricden ehil ve erbâbına tevcîh olunur ve eğer cihât-ı mezkûreden ba'zısına ehliyeti olub diğerlerine ehliyeti olmaz ise yalnız ehil ve müstehak olduğu cihet tevcîh ve diğerleri kezâlik sâir ehil ve erbâbına tevcîh kılınur

Dördüncü madde Şahs-ı vâhidde ictimâ'ı câiz olan cihât-ı müte'addide mutasarıflarından biri müte'addid evlâd-ı kibârını terk ederek vefât eyledikde evlâd-ı kibârın cümlesi cihât-ı mahlûlenin cümlesine ehil ve müstehak ise cihât-ı mahlûle evlâd-ı kibâra kur'a ile taksîm ve tevcîh olunur ve evlâd-ı kibârın birisi yalnız cihât-ı

mahlûleden birine ve diğeri âharına ehil ve müstehak ise evlâd-ı kibârın her birine müstehak olduğu cihet tevcîh kılınur ve evlâd-ı kibârın cümlesi cihât-ı mahlûlenin yalnız birine ehil ve müstehak olub diğerlerine istihkākı olmaz ise bunların müstehak olduğu cihet ekberine tevcîh olunur diğer cihetler sâir ehil ve erbâbına tevcîh ve evlâd-ı kibârın içinden yalnız biri cihât-ı mahlûlenin cümlesine ehil ve müstehak olub diğerlerinin aslâ ehliyet ve istihkākı bulunmaz ise cihât-ı mahlûle yalnız biri cihât-ı mahlûlenin ba‘zısına ehil ve müstehak olub diğerlerine ehliyeti bulunmaz ise ehil ve müstehak olduğu cihet ana tevcîh olunub diğer cihetler hâricden ehil ve erbâbına tevcîh kılınur

[63b] Beşinci madde Şahs-ı vâhidde ictimâ‘ı câiz olmayan cihât-ı müte‘addide mutasarrıflarından müte‘addid evlâd-ı kibârını terk ederek vefât eyledikde madde-i sâbıkada beyân olunan mu‘âmele tamamla icrâ olunub fakat evlâd-ı kibârın içinden bilâ-yalnız biri cihât-ı mahlûlenin cümlesine ve yâhud ba‘zısına ehil müstehak olub da diğerinde aslâ ehliyet ve istihkāk bulunmaz ise ol hâlde cihât-ı mahlûleden şahs-ı vâhidde ictimâ‘ı câiz olanları müteveffânın ehil ve müstehak olan oğluna tevcîh olunub mâ‘adâsı hâricden ehil ve erbâbına tevcîh olunur

Altıncı madde Hidmetlerinin edâ ve îfâsı bir zamana tesâdüf eyleyen ve yâhud birinin hidmeti diğerinin hidmetini hakkıyla îfâya mâni‘ olan iki cihât müstakillen şahs-ı vâhide tevcîh olunmaz

Yedinci madde Hidmet-i metrûk ve muattal olan cihetler bir kimesneye tevcîh olunmaz

Sekizinci madde Bir cihet ehliyet ve istihkāk ol cihet müderrislik ve hitâbet ve imâmet gibi cihât-ı ilmiyyeden ise imtihân ile ve eğer kayyımlık ve ferrâşlık misillü cihetlerden ise vücûdca iktidâr ve erbâb-ı vukūf tarafından olunan ihbârlar ile tahakkuk eder

Dokuzuncu madde Meşrûtiyet vechile tasarruf olunan cihetlere şart-ı vâkıf ve ……. kadîm her ne vechile ise ol vechile mu‘âmele olunur

Onuncu madde Bilâ-veled ve yâhud nâ-ehil olan evlâdını terk ederek vefât edenlerden mahlûl olan cihete müte‘addid tâlibler zuhûr eylediğinde ol cihet bunların en ziyâde ehliyetlüsüne tevcîh olunur ve şâyed tâlibler ehliyetde müsâvî olurlar ise birinci derecede müteveffâya karâbeti olunan ve ikinci derecede uhdesinde diğer cihet bulunmayan ve üçüncü derecede kur‘a ……. imtihân edilür

Onbirinci madde Bir cihet müstakillen müceddeden ve yâhud mutasarrıfının vefâtıyla mahlûlünden fîmâ ba‘d hisselere taksîm <taksîm> ile eşhâs-ı müte‘addideye tevcîh olunmayacakdır

Onikinci madde Şimdiye kadar hısas-ı müte‘addideye münkasım olarak tevcîh olunmuş olan cihetlerden bir cihetin nısf ve sülüs ve rub‘ gibi bir hissesine mutasarrıf olan kimse vefât eyledikde hisse-i mahlûle hısas-ı sâir ashâbından en ziyâde ehliyet ve iktidârı olan kimesneye ve şâyed ashâb-ı hısas ehliyetde müsâvî bulunur ise kur‘a ile içinden birine tevcîh olunur ve eğer hissedârlarda aslâ ehliyet ve iktidâr bulunmaz ise müteveffânın evlâdı olduğu takdîrde ol hissedârların uhdelerinde bulunan hisseler ref‘ olunarak hisse-

i mahlûle ile berâber mevâdd-ı sâbıka ahkâmına tevfîkan müteveffânın oğluna ve müteveffânın evlâdları olmadığı ve yâhud evlâdında ehliyet bulunmadığı sûretde hâricden ehil ve erbâbına tevcîh kılınur

Onüçüncü madde Bir cihetin bir hissesine mutasarrıf olan kimesne uhdesinde bulunan hissesini yalnız ehil ve erbâb olan müşterikine kasr-ı yed edebilüb hâricden kimesneye kasr-ı yed edemeyecekdir

Ondördüncü madde Her nev‘ cihâtın gerek evlâda ve gerek hâricden ehil ve erbâbına icrâ-yı tevcîhâtında bundan böyle uhdesine tevcîh-i cihet olunacakların esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz etmesi lâzım gelmeyüb ashâb-ı cihât hakkında bu kere ta‘dîl ve bâ-irâde-i seniyye neşr u i‘lân kılınmış olan Kur‘a Kānûnnâme-i Hümâyûn ahkâmı icrâ kılınacakdır

Onbeşinci madde İşbu nizâmnâme ahkâmı i‘lânı tarihinden mu‘teber ve mer‘iyyü'l-icrâ olacakdır
Fî Zilka‘de min 13 sene 1286

Atyanoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Nâile Hatun ibnet-i Hasan meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Küçükalioğlu Ali bin Yunus nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ali zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan ikiyüz elli guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre zevcim mezbûr Ali ile muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ oduğumuzda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Ali dahî mezbûre Nâile Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 Muharrem sene 87

Paşayan Mahallesi sâkinelerinden Murad oğlu kerîmesi Penbe bint-i Yakub bin Abdullah nâm bikr-i bâliğanın tarafından zikri âtî husûsda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Mehmed Çavuş bin Hasan ve Delioğlu Ömer bin Yakub nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Öksüzoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahâllât-ı merkūmeden Yeniköy Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Sekmanoğlu Salih ve Esad nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb **[64a]** mezbûr Salih müvekkilem mezbûre Penbe’yi tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî yüz elli guruş mehr-i mu‘accel ve ikiyüz elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle

müvekkilem mezbûre Penbe'yi lede'ş-şuhûd mezbûr Salih'e bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî selh-i min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 87

Kuzandinoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrafe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Hamide Hatun ibnet-i Hüseyin meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı Morgiloğlu Receb bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Receb ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzır bi'l-meclis sulbî sağîr oğlu Mehmed'in aslâ malı olmayub muhtâc olmağla nafaka kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün babası mezbûr Receb üzerine kıbel-i şer'den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i mevki' a'le'l-kitâb *-refe'a kadrehû mevlâhu'l-vehhâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr içün babası mezbûr Receb üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm yirmi beş para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Receb üzerine rucû'a mezbûre Hamide Hatun'a izin vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 Muharrem sene 87

Maşer karyesi ahalisinden Murzioğlu Molla Ahmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden sulbî kebîr oğlu Hüseyin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Çuhtaroğlu Hurşid bin Salih muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Molla Ahmed'in merkūm Hurşid zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûr Hurşid'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Murzioğlu Ömer'in tarlası ve tarafeyn nehr-i kebîr ile mahdûd tahmînen yarım kūt tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlasını bedel-i misliyle me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile merkūm Hurşid'e ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Hurşid'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş müvekkil-i mezbûr Molla Ahmed'e zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb mâ'adâ müdde'î-yi vekîl-i merkūmun ber-minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre muhtarı Mollahüseyinoğlu Temel bin Memiş ve Karamehmedoğlu Salih bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i

şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 Muharrem sene 87

Karadere Maşer karyesi ahalisinden Murzioğlu Molla Ahmed bin Hüseyin bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre muhtarı Mollahüseyinoğlu Temel bin Memiş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden müvekkil-i merkūmun sulbî kebîr oğlu Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Molla Ahmed’in oğlu merkūm Hüseyin zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on bin guruşu oğlu medyûn-ı mezbûr Hüseyin’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan müvekkilim merkūm Molla Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını bilâ-bedel meccânen oğlu mezbûr Hüseyin’e ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile me’mûru huzurunda bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve naib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerini kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Hüseyin’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü [ba‘de'd-] da‘vâ ve's-suâl merkūm Hüseyin dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkil-i mezbûr Molla Ahmed’in zimmetinde meblağ-ı mezkûr on guruş deyni olduğunu tav‘an [ikrâr] mâ‘adâ müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerini her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Kutremitoğulları Hurşid bin Osman ve Hüseyin bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 Muharrem sene 87

[64b]
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Kanboz karyesi sâkinelerinden Sofioğlu kerîmesi zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Havva Hatun ibnet-i Ahmed’in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi hâlâ zevc-i dâhili Kandemiroğlu Mahmud bin Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle [Meclis-i] De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikr-i âtî tarlanın rub‘ hisse-i şâyi‘asına bi'l-asâle ve üç rub‘ hisse-i şâyi‘asına bi'l-âriye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan müvekkile-i mezbûrenin liebeveyn ammi oğlu işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Sofioğlu Abdülaziz bin İsmail’in tarafından zikri âtî da‘vâya ve redd ü cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi

Torpioğlu Mustafa bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Hasan Çavuş hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Memiş Alemdar bin Ali’nin tarlası ve bir tarafdan İnce Mehmed bin Ali bin Memiş’in tarlası ve bir tarafdan hark ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla bin ikiyüz elli dokuz senesi evâsıtında bilâ-veled-i zükûr ve inâs vefât eden müvekkilem zevcem mezbûre Havva Hatun’un karındaşı müteveffâ Mehmed’in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarufunda müstakillen tarlası olub mezbûr Mehmed ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâir ma’lûmu'l-hudûd tarlaları kānûn-i atîk mûcibince mahlûl kalub mahlûlünden hakk-ı tapu kız karındaşları müvekkilem zevcem mezbûre Havva Hatun ile diğer gāibetu'l-meclis Fâtıma ve Fatuli’ye intikāl etdikden sonra bin ikiyüz altmış iki senesinde müvekkilem zevcem mezbûre Havva Hatun ile gāibetan-ı mezbûretân Fâtıma ve Fatuli tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahlûlünden bâ-izn-i sipahi tapu ve tefevvüz edüb ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûr beynlerinde müşterek tarlaları iken bin ikiyüz yetmiş yedi senesi evâilinde müvekkilem zevcem mezbûre Havva Hatun ile gāibetân-ı mezbûretân Fâtıma ve Fatuli tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâire ma‘lûmu'l-hudûd tarlalarını beynlerinde bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr müvekkilem zevcem mezbûre Havva Hatun’un hissesine isâbet etmişiken şimdi müvekkil-i mezbûr Abdülaziz tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm müvekkil-i mezbûr Abdülaziz’e izâfetle vekîl-i merkūm Mustafa’ya tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr tarih-i merkūmda bilâ-veled-i zükûr ve inâs vefât eden müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu ve ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr mahlûl kalmayub mahlûlünden hakk-ı tapu müvekkile-i mezbûre Havva Hatun ile gāibetân-ı mezbûretân Fâtıma ve Fatuli’ye intikāl eylediğini ve el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûrun rub‘ hisse-i şâyi‘asına bi'l-âriye vaz‘ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış bir senesi evâilinde müvekkile-i mezbûre Havva Hatun ile gāibe-i mezbûre Fâtıma tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahlûlünden tefevvüze tâlibe ve râğibe olmayub ol vakit ammileri müvekkilim mezbûr Abdülaziz’in babası müteveffâ-yi mezbûr İsmail ile gaîbe-i mezbûre Fatuli karye-i mezkûrun sipahisi bulunan Karaçengeloğlu İbrahim Ağa ibn Mehmed bin Abdullah’dan tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i misliyle müştereken ve seviyyen tapu ve tefevvüz edüb ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûru müvekkilim mezbûr Abdülaziz’in babası müteveffâ-yi mezbûr İsmail ile gāibe-i mezbûre Fatuli bin ikiyüz yetmiş iki senesi evâiline değin on bir sene ve mezbûr İsmail ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan nısf-ı hissesi evlâdları müvekkilim mezbûr Abdülaziz ile gāib ani'l-meclis Ahmed ve Mehmed ve Cemile’ye seviyyen ve erba‘an ba‘de'l-intikāl anlar dahî gāibe-i mezbûre Fatuli ile bu âna değin on beş sene ki cem‘an yirmi altı sene müddet tarla-yı mahdûd-i mezkûru vech-i meşrûh üzre bi'l-muvâcehe [ve bilâ-]fâsıla zabt ve tasarruf edüb gāibe-i mezbûre Fatuli ile gāibûn-ı mezbûrûn Ahmed ve Mehmed ve Cemile hisse-i şâyi‘alarını bundan akdem müvekkilim merkūm Abdülaziz’e i‘âre ve teslîm ol dahî isti‘âre ve tesellüm eylediğinde tarla-yı mahdûd-i mezkûru bihakkın

müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Abdioğlu Mustafa bin Ömer [ve] Hacıalioğlu Ömer bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Mahmud bi'l-vekâle da‘vâ-yı mezkûresiyle müvekkil-i mezbûr Abdülaziz’e izâfetle vekîl-i merkūm Mustafa’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 28 Muharrem sene 87

Kuzandinoz karyesinden zâtı mu‘arrafe Hamide Hatun zevc-i mutallakı Morgiloğlu Receb’den da‘vâ eylediği ikiyüz otuz guruşdan merkūm Receb seksen guruş hâlâ deyni olduğunu ikrâr mâ‘dâ yüz elli guruşu müdde‘iyye-i mezbûreye îfâ eyledim deyü eylediği def‘ini müdde‘iyye-i mezbûre inkâr etmekle ikrârı olan meblağ-ı mezkûr seksen guruşun tahsîli lâzım gelüb merkūm Receb def‘ müdde‘âsıyla beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 28 Muharrem sene 87

Vonit Mahallesi’nde vaki‘ zikri âtî münâza‘un fîh olan makarr-ı nisvâna nâzır olmak üzre müceddeden inşâ olunan hâne üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî olundukda mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Güzoğlu Molla Ahmed bin Hasan Efendi meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden olub makarr-ı nisvân olan mevâzi‘in havlularına nâzır müceddeden menzil inşâsıyla vâzı‘u'l-yed olduğu ber nehc-i şer‘î sâbit olan Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kazgancıoğlu Karakaş bin Hacı Pano muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Karakaş işbu mahâlde kendi arsası üzerine müceddeden ibnâ ve inşâ eylediği fevkānî mürtefi‘ menzilinin pencerelerinden zokak aşurı olan menzilimin makarr-ı nisvân olan aşhâne ta‘bîr olunur mevzi‘im görünmez ise de mevzi‘-i mezbûrun havluları görinür havâlesi olmağla havâle-i mezkûresini def‘ etmek üzre merkūm Karakaş’a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında menzil inşâ ile vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ makarr-ı nisvân olan mevzi‘in göründüğünü inkâr etmekle mahall-i mezkûr hâzır bulunan ehl-i vukūf ile muâyene olundukda merkūm Karakaş inşâ eylediği menzilinin pencerelerinde müdde‘î-yi merkūmun makarr-ı nisvân olan aşhâne nâm mevzi‘ görünmeyüb havluları görünmekde olduğu müşâhade olunarak haber vermeleri üzerine müdde‘î-yi merkūm Molla Ahmed taşını vermek ve merkūm Karakaş dahî merkūm Molla Ahmed’in menzilinin sağ cânibinde olan havlusunun tarîk tarafından kireçli dîvâr inşâ edüb nezâretini ref‘ etmek ve sol cânibinde olan havlusunun nezâreti dahî ref‘ olunmak içün merkūm Karakaş menzil-i muhdesesinin alt cânibinden bağçesinin dîvârı üzerinde tahta ile sedd etmek üzre tarafeyn râzı ve müteahhid olarak merkūm Karakaş dahî aşhâne-i mezkûrun havlularından nezâret ref‘ olunmak üzre

[65a]
Rize kazâsına tâbi‘ Veroz karyesi ahalisinden bâ‘isu'l-i‘lâm Kaputoğlu Mustafa meclis-i şer‘de zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun muvâcehesinde mezbûre Hamide bana itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete [inkıyâd] etmeyüb nâmahrem hânelerinde beytûtet etmekde olmağla suâl olunub bana itâat ve mu‘âmele-i zevciyete [inkıyâd] etmek üzre mezbûreye tenbîh olunmak murâdımdır [deyü] da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında zevcim mezbûr bana hüsn-i mu‘âmele etmediğinden itâat ve inkıyâd etmem deyü adem-i itâatini ikrâr etmekle mûcebince zevci müdde‘î-yi mezbûr Mustafa’ya itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre mezbûre Hamide’ye tenbîh olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 29 Muharrem sene 87

Sâhib-i arz-ı hâlin vekîli ammisi Sofialioğlu Ali bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Sofiahmedoğlu Taflı Mustafa’dan matlûbu olan bin yüz seksen guruşu vekâleten tamâmen ahz u kabz ve istîfâ-yı hak eylediğini meclis-i şer‘de tâyı‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 3 Safer sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Çanceva karyesi sâkinlerinden Hacıoğlu İlyas bin müteveffâ Mehmed Gümüş bin Feyzullah ile liebeveyn kız karındaşları Fâtıma ve Gülfe ve Rukiye’nin taraflarından ber vech-i âtî vekalet iddiâ eden karındaşları ve zikri âtî tarlaya şerîkleri Sâbit bin müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Gümüş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden Hastaoğlu Mehmed bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilelerim mezbûrûnun merkūm Mehmed zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden müştereken ve seviyyen alacak hakları olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûrdan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza <ve kabz> ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve müvekkilelerim mezbûrûn ile seviyyen ve ihmâsen yedimizde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Sadıkoğlu Behram’ın tarlası ve bir tarafdan Kakşioğlu Mehmed ile Molla Osman tarlası ve bir tarafdan Hasan oğlu Mehmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i Hacıalioğlu Sâbit’in tarlasıyla mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlada olan dört sehm hisse-i şâyi‘alarını tâlibine ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bedel-i misliyle bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediklerinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Mehmed’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkilûn-ı mezbûrûna seviyyen zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Sarıosmanoğlu Halid Yazıcı bin Hasan ve Hastaoğlu Ahmed bin Emin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm

ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 3 Safer sene 87

Sâhib-i istid‘â Hos karyeli Mehmedbaşoğlu Ahmed bin Ahmed meclis-i şer‘de bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Aspet karyeli Hacı Temel muvâcehesinde merkūmdan taleb eylediğim bir aded eşcârdan muslihûn tavassutuyla elli guruş bedel-i makbûz sulh olub mâ‘adâ eşcâra müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini ol dahî bedel-i makbûz-ı mezkûrun istirdâdına müte‘allik da‘vâdan benim zimmetimi kabûlü hâvî ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i’lâm olundu fî 3 Safer sene 87

Mapavri nâhiyesine tâbi‘ Çanceva karyeli Hastaoğlu Ahmed meclis-i şer‘de Romanoz mahalleli Rum milletinden Baltacıoğlu Simon muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan yirmi üç guruşu taleb ederim deyü eylediği da‘vâsını medyûnu dahî ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 3 Safer sene 87

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kapse karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Asiye Hatun ibnet-i Yakub nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kazâ-yı mezbûr mahallâtından Pindoz Mahallesi ahalisinden olub zikri âtî tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan ammi-zâdesi Murtezaoğlu Molla Ahmed bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde nâhiye-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Gezmişoğlu Ahmed bin Hüseyin hâzır olduğu hâlde mezkûr Kapse karyesinde vâki‘ bir tarafdan vakıf kabristanı ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Süleyman oğlu Mehmed’in tarlasıyla mahdûd tahmînen dört kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla işbu tarih-i i‘lâmdan on dokuz sene akdem vefât eden babası müteveffâ-yi mezbûr Yakub’un hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr evlâdları benimle gāib ani'l-meclis Ahmed’in zevcesi Hadîce’ye intikāl-i âdî ile seviyyen ve iştirâken intikāl etmişiken merkūm Molla Ahmed tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrda olan rub‘ hisse-i şâyi‘amdan keff-i yedle mahallinde **[65b]** me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Molla Ahmed’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Molla Ahmed dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr işbu tarih-i i‘lâmdan yirmi sene mukaddem vefât eden müdde‘iyye-i mezbûrenin babası merkūmun hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr müdde‘iyye-i mezbûre Asiye Hatun ile liebeveyn er kız karındaşları gāib ani'l-meclis Ahmed ve Tevhide ve zevcem Hadîce Hatun’a intikāl-i âdî ile seviyyen ve erba‘an

intikāl eylediğini meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda bitamâmihâ tâyı‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin müdde‘iyye-i mezbûre Asiye Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan rub‘ hisse-i şâyi‘asını şimdiye değin taleb ve da‘vâ etmeyüb ben tarla-yı mahdûd-i mezkûru bu âna değin zabt ve tasarruf etmemle öyle olıcak müdde‘iyye-i mezbûre Asiye Hatun’un hissesi mürûr etmiş olur deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘iyye-i mezbûre Asiye Hatun’a bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfı vechile lâzım gelen tarla-yı mahdûd-i mezkûrun rub‘ hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde müdde‘iyye-i mezbûre Asiye Hatun’a redd ü teslîm merkūm Molla Ahmed ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 23 sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Mağloz karyesi dâhilinde kâin zikri âtî münâza‘un fîh olan mâ-ı cârî harkı üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî yirmi neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden Kukuçaoğlu Molla Osman bin Mustafa nâm kimesne meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda [karye-i mezkûre] ahalisinden zikri âtî mâ-ı cârî ile hark-ı kadîmine vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kösemehmedoğlu Yunus bin Ahmed muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hark ve hakk-ı saky da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Karoğlu Ali bin Kahriman hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî <âlî> olunan bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan yamaç ta‘bîr olunur sırt ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i merkūm Yunus’un tarlasıyla mahdûd işbu balıkçı kayada mahzûr tûlen üçyüz ve arzen bir buçuk bihesâb-ı terbî‘î dörtyüz elli zirâ‘ hark-ı kadîm ile işbu dereden cereyân eden mâ-ı cârîden beher sene eylülün ibtidâsından martın gâyesine kadar icrâ olmak üzre merkūm Yunus mutasarrıf olduğu esfelde kâin işbu bir kıt‘a tarlasının mine'l-kadîm hakk-ı şürb ve sakyı olub ol vechile kadîmden berû eylülün ibtidâsından martın gâyesine kadar mâ-ı cârî-yi mezkûru icrâ ve tarlasına saky edegelür iken şimdi mâ-ı cârî-yi mezkûru bilâ-fasıla mütevâliyen hark-ı mezkûr ile tarlasına getürüb icrâ etmekde olmağla suâl olunub ta‘yîn olunan müddetden gayrı mâ-ı cârî-yi mezkûru icrâ etmemek üzre merkūma keff-i yedle tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında mâ-ı cârî-yi mezkûr hark-ı mahdûd-i mezkûr ile bi'l-icrâ tarlasının mine'l-kadîm hak-ı şürb ve sakyı olduğunu ve mâ-ı cârî-yi mezkûru bilâ-fâsıla mütevâliyen <bilâ-fasıla> hark-ı mezkûr ile tarlasının civârına getürüb icrâ etmekde olduğunu tav‘an ikrâr lâkin mâ-ı cârî-yi mezkûr kadîminden berû tarla-yı mezkûrumun civârına cereyân edüb tarla-yı mezkûrum sakya muhtâc olduğu müddet-i saky ve icrâ ve tarla-yı mezkûrum zirâ‘at olunduğu vakitde ma-ı cârî-yi mezkûruna tarla-yı mezkûrumun civârında <civârında> işbu mahâlde cereyân edegeldiğinden ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûrun mecrâ-yı kadîmî hark-ı mezkûr ile bilâ-fasıla mütevâliyen işbu tarlamın kenârı olduğundan ben dahî kadîmî vechile mütevâliyen bu mahalle bihakkın icrâ ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Yunus ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri

ihbar olunan karye-i mezkûre ahalisinden Araboğlu Ali bin Ömer ve Sofioğlu Hüseyin bin Mustafa ve Hutoğlu Mustafa ve Kösemehmedoğlu Hüseyin Efendi bin Ali ve Papakiroğlu Mustafa Efendi bin Memiş ve Köseoğlu Ali bin Mustafa ve Karamustafaoğlu Ali bin Ahmed ve Kösemehmedoğlu Hüseyin bin Ali ve Topaloğlu Ahmed bin Ali ve Kösemehmedoğlu Ahmed bin Ali ve Baliçoğlu Yusuf bin Kürt Ahmed ve Molladurmuşoğlu Mustafa bin Hüseyin ve Kösemehmedoğlu Molla Receb bin Ali ve Sadıkoğlu Mahmud bin Mustafa nam on dört nefer kimesneler şehâdetleriyle hark-ı mahdûd-i mezkûru her biri irâ'e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer'î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi merkūm Molla Osman da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yunus bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma'an meb'ûs-i ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehesinde tasdîkleriyle mahallinde tersîm eylediği mazbata vechile alâ vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve 15 sene 86

Vandri karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Battaloğlu Hüseyin Ağa ibn <ibn> Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Tohli karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Merdoğlu Ali bin Mehmed bin Abdulah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nazife Hatun ibnet-i Süleyman ve vâlidesi Nuriye Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî sağîr oğulları İlyas ve Cafer ve sulbiyye-i sağîre kızı Havva'ya münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ümmü'l-mezbûr[e] Nuriye Hatun dahî vefât edüb verâseti sadrî kebîr oğlu Ahmed'e münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr Cafer dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Nazife Hatun ile liebeveyn er kız karındaşları mezbûrân İlyas [ve Havva'ya münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr İlyas] dahî **[66a]** vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Nazife Hatun ile liebeveyn kız karındaşı mezbûre Havva ve liebeveyn ammisi mezbûr Ahmed'e münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîre-i mezbûre Havva'nın vâlidesi ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'îden mansûb vasîsi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe ve müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun terekesine hâzır bulunan mezbûr Ahmed ile ma'an bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan mezbûre Nazife Hatun muvâcehesinde mezbûr Ahmed dahî hâzır olduğu hâlde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Ali hayâtında olduğu hâlde malımdan ve yedimden ceste ceste kabz ve umûruna sarf eylediği mebâliği bin ikiyüz yetmiş dört senesi Recebü'l-ferdin evâsıtında karye-i mezkûrede mahzar-ı şuhûdda yegân yegân sehv ü galâtdan ârî olarak hesâb eylediğimizde müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Ali ikrârıyla bin seksen beş guruş bana deyn-i sahîhi olduğunu ikrâr ve i'tirâf ederek edâya zâmin ve müteahhid olmuşiken kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr hâlâ terekesinden alacak hakkım olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru müteveffâ-yi evvel tereke-i zâtiyyesinden bana edâ ve teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Nazife Hatun ile sağîr-i mezbûr Ahmed'den her birine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ eylediğimde anlar dahî cevâblarında külliyen inkâr eylediklerine binâen ben müdde'â-yı mezkûremi isbât edeceğimi ve ba'de'l-isbât hükm olacağını ve ba'de'l-hükm sulha rağbet etmeyeceğimi asil ve vasî-yi mezbûre Nazife Hatun vâkıf olduğu zikri âtî sulhu sağîre-i

mezbûre hakkında min külli'l-vücûh enfa‘ ve evlâ olduğu bi'l-ihbâr mütehakkak olmağla bâ-tavassut-i muslihûn da‘vâ-yı mezkûremden yediyüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu ba‘de'l-kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yediyüz guruşu asil ve vasî-yi mezbûre Nazife Hatun ile hâzır-ı mezbûr Ahmed vâzı‘u'l-yed oldukları müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun tereke-i vâfiyesinden bana edâya müteahhid olmalarıyla ben ber vech-i muharrer bedel-i sulh-i merkūmdan mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik asil ve vasî-yi mezbûre Nazife Hatun ile hâzır-ı mezbûr Ahmed’in zimmetlerini ibrâ-yı sulh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt eylediğimde anlar dahî ibrâ-yı mezkûrumu kabûl eylediler dedikde gıbbe't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm yediyüz guruşun müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun terekesinden müdde‘î-yi merkūm Hüseyin Ağa’ya edâsıyla asil ve vasî-yi mezbûre Nazife Hatun ile hâzır-ı mezbûr Ahmed’den her biri ilzâm oldukları bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve 30 sene 87

Müsted‘î-yi merkūm Salandoz karyeli Metooğlu Süleyman Ağa meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Sabuncuoğlu Mustafa muvâcehesinde bin ikiyüz seksen dört senesi Zilhiccenin dördüncü günü tarihiyle müverrah ve merkūm Mustafa’nın imzâsıyla mümzâ işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a sened nâtık olduğu üzre merkūmdan alacak hakkım olan on re’s koyun ile iki senelik mahsûlü olan yirmi kıyye revgân-ı sâdeden bâkî iki kıyye revgân-ı sâde ile kırk vukiyye penâir ve yirmi re’s fürû‘larıyla cihet-i karz-ı şer‘îden bir aded yüzlük mecîdiye altununu taleb ederim deyü da‘vâ ve merkūm Mustafa senedi ikrâr deyn-i mezkûru külliyen inkâr etmesi üzerine müdde‘î-yi merkūm üç gün mühlet ile beyâna havâle olunub müddet-i mezkûr hitâmında merkūm Mustafa hâzır bulunmak üzre kefîle rabtı husûsu Meclis-i De‘âvî tarafından bâlâda muharrer i‘lâm tanzîm olundukdan sonra kable't-temhîr merkūm Mustafa on re’s koyun ve bir altun zimmetinde deyn olduğunu meclis-i mezkûrda tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb seneteyn-i merkūmeteynin mahsûl muhâsebesini görmekden taannüd etmekle sâlifü'z-zikr ikrârıyla lâzım gelen on koyun ve bir altun ile ma‘an müdde‘î-yi <ile müdde‘î> merkūma teslîmi ve muhâsebe-i mezkûra cevâb verince değin hasbi iktizâ eder olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 7 Safer sene 87 ve fî 26 Şubat sene 86

Setoz karyeli Husamoğlu Mustafa Ağa karyeden ammi-zâdesi Memiş’den emrimsiz bir ağacımı kat‘ eyledi deyü semeni olan yirmi guruşu taleb etmekde isem de el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla meccânen fârig olub husûs-i mezkûra ve semen mutābelesine müte‘allik da‘vâdan zimmetin kabûl hâvî ibrâ eyledim dediğini merkūm dahî tasdîk etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 7 Safer sene 87

Kankalanoz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Köseömeroğlu Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Gülfe Hatun ibnet-i Ömer ve liebeveyn er karındaşı Şakir ve sulbiyye-i sağîre kızları Necibe ve Has Hatun ve Zelife ve Zekiye ve Hadîce ve Ümmügül’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlidesi mezbûre Gülfe ile ehu'l-merkūm

Şakir’in taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 4 sene 87

Bir bâb mülk menzilden nısf-ı hisse-i şâyi‘ası	Yatak kat 1
2250	50
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 5	Hırdavât-ı menzil
60	50

Yekûnu'l-mal	2410	
Minhe'l-masârifât		
Mehr-i zevce-i mezbûre	210	
Resm-i kısmet	55	
Kaydiyye	3	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	269	
[66b] Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	2141	

Hisse-i zevce-i mezbûre	267	25 para	
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	237	35 para	1 akçe
Hisse-i ehu'l-merkūm	445	1 para	2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma’lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Gülfe Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kankalanoz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Köseömeroğlu Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Necibe ve Has Hatun ve Zelife ve Zekiye ve Hadîce ve Ümmügül’ün tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb vâlideleri mezbûre Gülfe Hatun ibnet-i Ömer’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘îden vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 6 sene 87

Sinn-i rüşde vâsıl olmaksızın mahall-i âhara nakilhâne eyleyenler hakkında<n> eytâm sandıklarınca ne ma‘lûm edilmek lâzım gelecek ve mûrîsleri diyâr-ı âharda irtihâl eden kesânın istîfâ-yı hukūk-i erîsesi içün dahî kavâid-i teshîlîye ve te’sîsi ba’zı vilâyetlere iş‘âr olunduğundan keyfiyyet-i senâverî devletin mutâla‘asına havâle kılınmış idi eytâmın hisse-i ma‘rûfe ve mevkūfesi ahzına kesb-i istihkāk eylemesi mutlaka vukū‘ ve subût-i rüşde mevkūfe bulunduğundan mahall-i âhara hicret aslâ kâideyi ta‘bîr edemeyüb fakat nizâmât-ı vilâyât îcâbınca her tarafda eytâm sandıkları gibi menâfi‘-i ahaliye hidmet edecek vesâitin müesses ve mevcûd olması lâzım geleceğinden sinn-i rüşde vusûlden mukaddem mahall-i âhara hicreti vukū‘ bulan bir yetimin hisse-i erîsesi gittiği mahâlde isbât-ı vücûd etdikden sonra vatan-ı kadîm ve cedîdinde bulunan mahkemeler beyninde ketb u tahrîr olunarak akçesi mevcûd ise derhâl ve idâne olunmuş ise medîd-i mu‘ayyeneden ……. gitmiş olduğu mahallin mahkemesi sandığına nakl edilerek mu‘âmele-i şer‘iyyesinin icrâsı hem fâide-i şer‘iyye ve nizâmiyyesinden mukaddem asıl olan hıfz-ı hukūk maddesini câmi‘ ve hem de o misillü nakilhâne edenin vatan-ı sâbıkalarında kalacak akçelerden dolayı oranın eytâm sandığına mürâcaât-ı mütevâliyelerince vâki‘ olacağından eytâm sandıkları hakkında mevcûd olan nizâmnâmeye bir münferid nizâmiye derc ve tezyîl olunması ve mûrisleri diyâr-ı âharda irtihâl edenlerin istifâ-yı hukūk-i erîsesi zımnında hücec ve ……. mûrisin mahall-i vefâtına azîmet veya vekîl irsâl etmeleri müşkilât ve tazyî‘âtı mûcib olacağından ba‘demâ o makūle muhallefât esmânının dahî hazîneye vürûdunda mahallinden vukū‘ bulacak iş‘âra göre veresenin bulunduğu mahâlde tâbi‘ olduğu vilâyetle bi'l-muhâbere tevfîkât-ı muktaziyye icrâsıyla bedel-i terekenin ve nakd-i mevcûd var ise ânın resm-i nizâmîsi bi't-tevfîk ……. tarafından subût-i verâsete terettüb eden mu‘âmele-i şer‘iyyesinin îfâsından sonra ashâbına verilmek üzre ol vilâyete irsâliyle mebâliğ-i mersûmenin gönderilen mahâlde şehriyye cedvellerine kaydı husûsunun kâide ittihâzı ve sâbit hukūk-i verâsetin adem-i subûtu veya vârisin isbât-ı verâset esnâsında bilâ-veled vukū‘-i irtihâli gibi esbâb-ı arîzasını o misillü mebâliğin i‘tâsı te’cîr edecek olur ise bunun dahî gittiği mahal defterlerinde tekrâr îrâd kayd edilerek ale'l-umûm mebâliğ-i meb‘ûse tarafına gitmiş ise verese tarafından makbûz senedinin ve îrâd tarafına vilâyetden hazır ilm u haberinin irsâli sûretleri Makām-ı Sâmî-yi Meşihât-penâhî ile bi'l-muhâbere hey’et-i i umûmiyyede tezkire tensîb olunarak zikr olunan nizâmnâmeye zeyl olmak üzre kaleme alınan fıkra-i nizâmiyye ile berâber bi'l-istîzân îfâ-yı muktezâsı makrûn-ı müsâade-i seniyye-i hazret-i şehinşâhî buyurulması ve keyfiyyet ta‘mîmen vilâyâta iş‘âr ve fıkra-i mezkûrenin bir sûret dahî leffen isbâl ve tisyâr kılınmış olduğu beyân-ı âlîsiyle ber vech-i meşrûh muktezânın îfâsı Şûrâ-yı Devlet’e izbârıyla yediyüz seksen üç numerosu ve fî 4 Zilhicce sene 86 tarihiyle şeref-vârid olan emirnâme-i sâmî-yi cenâb-ı sadâret-penâhîde emr u fermân buyurulmuş ve keyfiyyet Meclis ve Muhasebe-i Vilâyet ve Dîvân-ı Temyîz cerîdelerine ve Mahkeme-i Şer‘iyye sicillerine kayd etdirildikden sonra zeyl-i nizâmnâme-i mezkûrun buraca tab‘ etdirilen nusah-ı müte‘addidesinden lüzûmu mikdârının elviye-i mülhaka-i sâireye gönderildiği gibi Trabzon sancağının hâvî olduğu kazâ ve nâhiyeleri ve nefs-i livâ-yı meclis adedine nisbetle otuz altı kıt‘ası leffen gönderilmiş olduğundan ber-mûcib-i emr u fermân-ı âlî-yi cenâb-ı sadâret-penâhî îfâ-yı muktezâsı husûsuna bezl-i himem buyurulmak bâbında irâde efendimindir

Numara

27

Rize Kazâsı Kāim-i makāmlığı'na

Rif'atlü Bey

Cânib-i eşref-i hazret-i vilâyet-penâhîden şeref-tevârüd edüb sûret-i âlîsi biibâretihâ bâlâda muharrer emirnâme-i âlî ahkâmına ve Rize Kāim-i Makāmlığı'nın adedine nisbeten leffen irsâl-i sûy-i vâlâları kılınan dört kıt'a zeyl-i nizâmnâme mezâyâsına tevfîk-i ……. iktizâsının itmâmı icrâsı husûsuna bezl-i himem buyurmak siyâkında tatbîk-i nemîka ……. ibtidâr kılındı fî 17 Muharrem sene 87 ve fî 7 Nisan sene 86

Husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtib[i] Ömer Rüşdi Efendi dâ'îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Yapraklar karyesinde vâki' zikri âtî münâza'un [fîh] olan tarîk-i hâss üzerine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî on beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'iseyi'l-i'lâm Metooğulları Keleş bin Emin ve İbrahim bin Mustafa nâm kimesneler **[67a]** meclis-i ma'kūd-i mezkûrda yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarîk-i hâssa vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan yine Metooğlu Memiş bin Eyüb muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü es-Seyyid Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi Hacıoğlu Ömer bin Mahmud hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bir tarafdan mezbûr Memiş'in tarlası ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan yine mezbûr Memiş'in ba'zen bağçesi ya'ni Metooğlu Süleyman ile beynlerinde olan sınur ve taraf-ı râbi'i yine tarîk-i [âmm] ile mahdûd tûlen yüz seksen ve arzen bir buçuk bihesâb-ı terbî'î ikiyüz yetmiş zirâ' tarîkden evlâd ü iyâlimizle câmi'-i şerîf ve tarlalığımıza piyâde mürûr etmek üzre mine'l-kadîm tarîk-i hâssımız olub ol vechile kadîminden berû tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan evlâd ü iyâlimizle câmi'-i şerîf ve tarlalığımıza mürûr u ubûr edegelür iken bir seneden berû merkūm Memiş tarîk-i mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak zabt [ve vaz']-ı yed eder olmağla suâl olunub kemâ fi's-sâbık evlâd ü iyâlimizle piyâde mürûr u ubûr etmek üzre tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle me'mûru ma'rifetiyle bizlere redd ü teslîm merkūm Memiş'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tarîk-i mahdûd-i mezkûra vaz'-ı yedini ikrâr mâ'adâ müdde'iyân-ı mezbûrânın ber vech-i muharrer müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'iyân-ı mezbûrân ber vech-i muharrer müdde'âlarını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Metooğulları Mustafa Ağa bin Hacı Salih Ağa ve Mikdad Ağa bin Ömer Ağa ibn Abdulhalim Ağa ve diğer Süleyman Ağa ibn Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle tarîk-i mahdûd-i mezkûru irâ'e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î-yi mufassal ve nehc-i şer'î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince tarîk-i mahdûd-i mezkûrdan kemâ fi's-sâbık evlâd ü iyâlleriyle piyâde mürûr etmek üzre keff-i yedle me'mûru ma'rifetiyle müdda'îyân-ı mezbûrân Keleş ve İbrahim'e redd ü teslîm merkūm Memiş'e

tenbîh olunduğu kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve sene 87

Şetroz karyesi ahalisinden Mahmudoğlu Ali bin Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Filargoz karyesi ahalisinden olub zikri âtî meşenin südüs hisse-i şâyi‘asına intikālen ve beş südüs hisse-i şâyi‘asına bi'l-âriye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Mehmed Ali bin Abdülkadir muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve meşe da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Osman hâzır olduğu hâlde mezkûr Filargoz karyesine vâki‘ bir tarafdan Çolakoğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Kürt Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan mezbûr Mehmed Ali’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i kendi meşem ile mahdûd bir kıt‘a meşe intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda iken merkūm Mehmed Ali meşe-i mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak müstakillen zabt ve tasarruf eder olmağla suâl olunub meşe-i mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Mehmed Ali’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Mehmed Ali dahî cevâbında meşe-i mahdûd-i mezkûr mukaddem müdde‘î-yi merkūm Ali’nin intikālen ve müstakillen meşesi olduğu ve el-yevm meşe-i mahdûd-i mezkûra bi'l-intikāl ve bi'l-âriye müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan otuz beş sene mukaddem müdde‘î-yi merkūm Ali meşe-i mahdûd-i mezkûru kırk guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde gāib ani'l-meclis Kara Mustafa’ya bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra merkūm Kara Mustafa dahî meşe-i mahdûd-i mezkûru sene-i mezkûrda kezâlik gâib ani'l-meclis Ğarharoğlu Yusuf’a bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra sekiz sene müddet zabt ve tasarruf edüb tarihden yirmi yedi sene mukaddem gāib-i merkûm Yusuf dahî meşe-i mahdûd-i mezkûru ceddim müteveffâ Mustafa’ya bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl ve iki sene müddet zabt ve tasarruf edüb tarihden yirmi beş sene mukaddem ceddim müteveffâ-yi mezbûr Mustafa ba‘de'l-vefât meşe-i mahdûd-i mezkûr oğlu babam müteveffâ-yi mezbûr Abdülkadir’e meccânen ve müstakillen intikāl etdikden sonra meşe-i mahdûd-i mezkûru fâriğ-i evvel-i mezbûr Ali’nin muvâcehesinde on dört [sene] bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen zabt ve vaz‘-ı yed edüb tarihinden on bir sene mukaddem babam mezbûr Abdülkadir ba‘de'l-vefât meşe-i mahdûd-i mezkûr evlâdları benimle Sadullah ve Ulviye ve Âyişe ve Gülşe ve Fâtıma’ya seviyyen ve isdâsen intikāl edüb ol vechile tarih-i intikālden bu âna değin meşe-i mahdûd-i mezkûru müdde‘î-yi merkūm Ali’nin muvâcehesinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve vaz‘-ı yed edüb bundan akdem er ve kız karındaşlarım mezbûrûn beş sehm hisse-i şâyi‘alarını bana i‘âre

ve teslîm ben dahî istiʻâre ve tesellüm ve kabûl edüb ol vechile meşe-i mahdûd-i mezkûrun südüs hisse-i şâyiʻasına bi'l-intikāl ve beş südüs hisse-i şâyiʻasına bi'l-âriye bihakkın vazʻ-ı yed ederim hatta bin ikiyüz yetmiş yedi senesi Recebü'l-ferdin üçüncü günü tarihiyle müverrah ve ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Mehmed Salih Efendi'nin huzurunda müddeʻî-yi merkūm Ali işbu husûs-i beyʻi **[67b]** karındaşım Sadullah'dan daʻvâ eylediğinde karındaşım mezbûr Sadullah dahî işbu müddeʻâma eylediği defʻini ol vakit müddeʻî-yi merkūmun inkârına binâen sâhib-i arz me'mûru hâzır olduğu hâlde lede't-tezkiye [adl u] makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Süleyman bin Mustafa ve diğer Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şerʻî üzre isbât etmeğin mûcebince müddeʻî-yi merkūm daʻvâ-yı mezkûresiyle karındaşım mezbûr Sadullah bî-vech-i şerʻî muʻârazadan menʻ olunmuşidi deyü baʻde'd-defʻ ve'l-inkâr dâfiʻ-i merkūm Mehmed Ali ber vech-i muharrer defʻ-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzûʻasına tatbîkan mahallerinden sırren ve baʻdehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Metodoğlu Hasan bin Ali ve Altıparmak Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle meşe-i mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ve taʻyîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şerʻî üzre isbât etmeğin mûcebince müddeʻî-yi merkūm Ali daʻvâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed Ali'ye bî-vech-i şerʻî muʻârazan menʻ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine iʻlâm olundu el-emru limen lehu fi'l-yevmi's-sâbiʻ min Saferi'l-hayr sene sebʻa ve semânîn ve mieteyn ve elf 11 sene 87

Silyan karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre İznikmid sancağına tâbiʻ Nefs-i Sapanca kasabasında müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden Torlakoğlu Hüseyin bin müteveffâ Ali bin müteveffâ Hüseyin'in ber vech-i âtî vârisleri olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn taʻrîfleriyle muʻarrefe olan işbu bâʻisetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Hasan bin Mehmed yine karye-i mezkûre ahalisinden sadrî kebîr oğlu Mustafa hâzır olduğu hâlde meclis-i şerʻ-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in medyûnu Ahmed bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine daʻvâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in ben ikiyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzır-ı mezbûr Mustafa firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbî kebîr sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in verâseti ben ve oğlum hâzır-ı mezbûr Mustafa ile sâlifü'z-zikr Nefs-i Sapanca kasabasında sâkin diğer zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine Hatun ibnet-i Abdllah ve sulbî kebîr oğlu Tahir'e münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in hayâtında merkûm Ahmed zimmetinde cihet-i karz-ı şerʻîden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle hâzır-ı mezbûr Mustafa ve gāibân-ı mezbûrân Emine Hatun ve Tahir'e mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr yirmi guruşdan mes'ele-i mîrâsımız olan on altı sehmden benimle oğlum hâzır-ı mezbûr Mustafa'nın sekiz sehm hissemizi medyûn-ı mezbûr Ahmed'den bi'l-verâse taleb ederiz deyü hâzır-ı mezbûr Mustafa'nın tasdîkiyle maʻan daʻvâ etdikde mezbûr Ahmed dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'e zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tavʻan ikrâr lâkin müddeʻiyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'un maʻan ber vech-i muharrer verâset müddeʻâsını inkâr etmekle müddeʻiyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'dan ber vech-i muharrer verâset

müdde‘âsına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Hüseyinoğlu Hurşid Çavuş ibn Ahmed ve Kasbaroğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka mezkûr Rize kazâsı kurâsından Silyan karyesi ahalisinden olub Nefs-i Sapanca’da vefât eden Torlakoğlu Hüseyin bin müteveffâ Ali ibn müteveffâ Hüseyin’in işbu müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve işbu hâzır-ı mezbûr Mustafa dahî firâşından hâsıl ve müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’dan [mü]tevellid sulbî kebîr sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin’in verâseti müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun ve hâzır-ı mezbûr Mustafa ile Nefs-i Sapanca kasabasında sâkin diğer zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Tahir’e münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kabaoğlu Ali bin Hüseyin ve Kakşioğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve badehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde oldukları şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûre Fâtıma Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde ibn-i mezbûr Mustafa mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz zevcim müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin’in sâlifü'z-zikr Nefs-i Sapanca kasabasında ve mahâll-i sâirede bi'l-cümle terekesinde mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından benim hisse-i erîsemi taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile oğlum mezbûr Mustafa’yı vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 10 Safer sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Mağloz karyeli Şahin oğlu Ahmed meclis-i şer‘de vâzı‘u'l-yed olduğu bir kıt‘a ağaçlığa müdâhale eden bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Sarımustafaoğlu Hüseyin Yazıcı muvâcehesinde yedimde olan karye-i mezkûrede vâki‘ ma‘lûmu'l-hudûd Likonuli demekle ma‘rûf bir kıt‘a ağaçlığa bigayr-i hak müdâhale eder olmağla men‘i murâdımdır deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında ağaçlık-ı mezkûr Varankoz karyesi ahalisinden olub hâlâ Karasu kâzasında sâkin olan İsmail oğlu Mustafa mülk-i sahîhi olduğundan ağaçlık-ı mezkûru âhara bey‘e beni tarafından bilâ-hüccet-i şer‘î vekîl ta‘yîn eylediğine binâen ağaçlık-ı mezkûru âhara bey‘ etmek üzre müdâhalesini ikrâr lâkin vekâletini nâtık yedinde bulunduğu kazâdan hüccet-i şer‘iyye olmadığından başka isbâtdan dahî âciz olmağla mûcebince müdâhale-i vâkı‘sının men‘ine tenbîh olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 11 Safer sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Afacanoğlu Hüseyin Bekir oğlu Edhem'den da'vâ eylediği yirmi dört aded beyaz altılık ile iki aded sîm mecîdiyeyi medyûn-ı merkūm Edhem ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 11 Safer sene 87

[68a]
Sâhib-i arz-ı hâl Kakavan-zâde İbrahim Ağa derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism olan Mehmed Çavuş'dan bâ-sened da'vâ eylediği ikiyüz doksan guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr ve i'tirâf edüb meblağ-ı mezkûra mahsûb olmak üzre mâh be mâh maaş-ı mahsûsasından ellişer guruş îfâ ile tekâsite rabtını tarafeyn râzı ve müteahhid olub îfâ-yı muktezâsı menût-i re'y-i âlî olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 12 Safer sene 87

Vandri karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hacıoğlu kerîmesi Cemile bint-i Ahmed nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Apancene karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Musluoğlu Ahmed Efendi ibn Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed Efendi beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve dörtyüz elli guruş mehr-i mu'accel ve üçyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle nefsimi işbu [meclis-i şer]'de lede'ş-şuhûd merkūm Ahmed Efendi'ye tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Ahmed Efendi dahî mezbûre Cemile'yi sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve fî 12 Safer sene 87

Müsted'î-yi merkūm Ahmed Reis bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Bostanoğlu Süleyman Reis'den da'vâ eylediği seksen beş manatı medyûn-ı merkūm dahî ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 12 Safer sene 87

Karadere nâhiyesi kurâsından Kapnes karyesi sâkinelerinden ve sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olmağla bülûğunu mukirr ve mu'terif olub zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-vesîka Düriye bint-i müteveffâ Hurşid nâm bikr-i bâliğa kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden mezbûre Düriye'nin babası müteveffâ-yi mezbûr Hurşid'in liebeveyn ammi oğlu Yunus bin müteveffâ Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Arif'in dâisi ve tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbu olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Kukuloğlu Ali bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde sağîr-i mezbûr Arif hâzır olduğu hâlde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb sağîr-i mezbûr Arif'in babası müteveffâ-yi mezbûr Yunus velî olmak hasebiyle hâl-i hayâtında ve beni sağîr-i hâzır-ı mezbûr Arif'e mehr-i mu'accel-i ma'lûm tesmiyesiyle velâyeten inkâh ve tezvîc ve sağîr-i hâzır-ı mezbûr içün bi'l-velâye tezevvüc ve kabûl eylediğini âlime olduğum

zamandan berû tezevvücün vakt-i bülûğumda nefsimi ihtiyâr ile fesh mülâhazasında iken tarih-i i‘lâmdan beş ay mukaddem karye-i mezkûrede sâkine olduğum menzilde bâliğa olduğum anda nefsimi ihtiyâr ve akd-i mezbûrdan i‘râz ve işhâd etmişidim el-hâletü hâzihi vasî-yi mezbûr Ali’ye suâl olunub akd-i mezbûrun feshiyle hükm olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl vasî-yi mezbûr Ali dahî cevâbında sağîr-i hâzır-ı mezbûr Arif’in babası müteveffâ-yi mezbûr Yunus müdde‘iyye-i mezbûreyi ber vech-i muharrer velâyeten oğlu sağîr-i hâzır-ı mezbûr Arif’e inkâh ve tezvîc ve sağîr-i mezbûr Arif içün bi'l-velâye tezevvüc ve kabûl eylediğini ikrâr müdde‘iyye-i mezbûrenin mâ‘adâ vech-i meşrûh üzre olan müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘iyye-i mezbûre Düriye’den ber vech-i muharrer müdde‘â-yı meşrûhasına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz etmekle mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Düriye da‘vâ-yı mezkûresiyle bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 13 Safer sene 87

Umma karyesi ahalisinden Sarımahmudoğlu Yakub bin Ömer’in tarafından zikri âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi sulbî kebîr oğlu Hüseyin nâm kimesne yine karye-i mezkûre ahalisinden Çakıroğlu Mustafa bin İbrahim hâzır olduğu hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî mahâlden hayvânât mürûruna müdâhale eden Pehlivanoğulları Ahmed ve Mikdad ve Ali benû İbrahim nâm kimesneler muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyur[ulan] kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa ibnu'l-merhûm Abdülkadir Ağa hâzır olduğu hâlde üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan tarîk-i hâss ve bir tarafdan merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali’nin ……. yani tarlaları ve bir tarafdan yine merkūmûnun menzilleri havluları ve taraf-ı râbi‘i Sarımahmudoğlu Fındık’ın tarla dîvârıyla mahdûd tûlen yüz ve arzen iki bihesâb-ı terbî‘î ikiyüz zirâ‘ tarîkden hayvânâtımızla meşeliğimize ve mahâll-i sâireye mürûr etmek üzre mine'l-kadîm [tarîk-i] hâssımız olub ol vechile tarîk-i mezkûrdan hayvânâtımızla mürûr u ubûr edegelür iken şimdi merkūmûn bizi hayvânât mürûrundan men‘ ve müdâhale eder olmalarıyla suâl olunub müdâhale-i vâkı‘alarının men‘lerine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü hâzır-ı mezbûr Mustafa’nın tasdîkleriyle ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde‘î-yi vekîl-i merkūmdan ber vech-i muharrer müdde‘â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine[den] ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm **[68b]** Hüseyin bi'l-vekâle da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūmûn Ahmed ve Mikdad ve Ali’ye [bilâ]-beyyine mu‘ârazadan men‘iyle hâzır-ı merkūm Mustafa mahall-i mahdûd-i mezkûrdan hayvânât içün hakk-ı mürûru olmadığını meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf birle hâzır-ı merkūm Mustafa def‘-i nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 12 Safer sene 87

Filargoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Musibetoğlu Hüseyin bin Memiş bin Abdullah'ın ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Memiş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in vârisleri olub sulbî sağîr oğulları Zekeriyya ve Kemal ve sulbiyye-i sağîre kızı Hadîce'nin vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'îden vasî-yi mansûbları ve müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Osman muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb ben müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in firâşından hâsıl ve yüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i mutallakası olan vâlidem işbu hâzıra bi'l-meclis Havva Hatun ibnet-i Ali'den mütevellîd sulbî sağîr oğlu olmamla ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi mezbûre Fâtıma Hatun ile bana ve sağîrûn-ı mezbûrûn Zekeriyya ve Kemal ve Hadîce ve gāib ani'l-beled Numan ve Hicâbe'ye münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in vârisi ve sulbî evlâdı iken terekesine beni idhâl etmeyüb vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun müteveffâ-yi mezbûrun terekesini bi'l-asâle ve bi'l-vesâye zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub mes'ele-i mîrâsımız üzre tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdan seksen sehmden on dört sehm hisse-i şâyi'amı bana teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun'a tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü da'vâ etdikde vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun dahî cevâbında müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr mâ'adâ müdde'î-yi merkūmun ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden Kumuşoğlu Mahmud bin Osman ve Hohol karyesi ahalisinden Petranlı Laz Mahmud oğlu Abdülkerim bin Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka işbu müdde'î-yi mezbûr Memiş müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in firâşından hâsıl ve yüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i mutallakası olan işbu hâzıratun bi'l-meclis Havva Hatun ibnet-i Ali'den mütevellîd sulbî sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in verâseti işbu müdde'î-yi mezbûr Memiş ile zevce-i menkûha-i metrûkesi işbu asil ve vasî-yi mezbûre Fâtıma Hatun ve sağîrûn-ı mezbûrûn Zekeriyya ve Kemal ve Hadîce ve gāibân-ı mezbûrân Numan ve Hicâbe'ye münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 Safer sene 87

Kaçaran karyesi ahalisinden Bekiroğlu Abdülaziz bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden olub zikri âtî tarlaya müstakillen vâzı'atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer'î sâbit olan zâtı mu'arrafe işbu

bâ‘isetu'l-i‘lâm Âyişe Hatun ibnet-i Hüseyin muvâcehesinde mezbûre Âyişe Hatun’un zevc-i dâhili Mollaalioğlu Beşir bin Ahmed nâm kimesne ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Halid Ağa hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan hâzır-ı mezbûrun tarlası ve bir tarafdan Çaboğlu Halid’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i dağ ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olub kimesnenin dahl u taarruzu îcâb etmez iken çend seneden berû mezbûre Âyişe Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak zabt ve tasarruf eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm mezbûre Âyişe Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde mezbûre Âyişe Hatun dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem müdde‘î-yi merkūm Abdülaziz’in intikālen ve müstakillen yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda ve el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vâzı‘atu'l-yed olduğunu ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan on iki sene mukaddem müdde‘î-yi merkūm Abdülaziz mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru dörtyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde benim tarafımdan teferruğ ve tefevvüze vekîlim bulunan zevcim hâzır-ı mezbûr Beşir dahî benim içün bi'l-vekâle ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra tarla-yı mahdûd-i mezkûru ba‘zen ben ba‘zen emrimle zevcim hâzır-ı mezbûr Beşir bu âna değin müdde‘î-yi merkūm Abdülaziz’in muvâcehesinde on iki sene müddet bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü hâzır-ı mezbûr Beşir’in tasdîkiyle ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘a-i mezbûre Âyişe Hatun ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre Âyişe’yi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Fettahoğlu Ömer bin Mustafa ve Azaklıoğlu Mustafa bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi mezbûr Abdülaziz da‘vâ-yı mezkûresiyle **[69a]** mezbûre Âyişe Hatun bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâni ve'l-‘ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 12 Muharrem sene 87

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kafkame karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Has Hatun ibnet-i müteveffâ Osman kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî iki kıt‘a tarlanın bir kıt‘a ba-tapu teferruğan ve bir kıt‘asına istîcâren vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Ardaloğlu Mehmed Çavuş bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Hasan Çavuş hâzır olduğu hâlde

karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Demircioğlu Hüseyin’in tarlası ve bir tarafdan Nurullah oğlu Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk kot tohum isti‘âb eder Selime Hatun tarlası demekle ma‘rûf ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Buberoğulları Tufan ve Ahmed ve Hasan ve Kahraman tarlaları ve bir tarafdan Osman kızları Has Hatun ve Gülfe’nin tarlaları ve bir tarafdan Demirci Hüseyin’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk kot tohum isti‘âb eder Memiş tarlası demekle ma‘rûf bir kıt‘a cem‘an iki kıt‘a tarlaları babam müteveffâ-yi mezbûr Osman’dan müntakil benimle kız karındaşım Gülfe’nin seviyyen tarlamızdır deyü bundan akdem da‘vâya tasaddî eyledim ise de tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler ile sâir ben ve kız karındaşım mezbûre Gülfe mutasarrıf olduğumız tarlaları beynimizde hâlet ü ammilerim ile bâ-re’y-i sâhib-i arz iktisâm eylediğimizde tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler müteferrizen hâletim Selime Hatun ile ammim Memiş’in hisselerine isâbet edüb her birimiz hisse-i mûsibemizi kabz ve tesellüm eylediğimizden sonra mezbûre Selime Hatun hisse-i mûsibesi olan tarla-yı mahdûd-i mezkûru Buberoğulları Tufan ve Ahmed ve Hasan ve Kahraman’a bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-re‘y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz anlar dahî ba‘de't-teferruğ ve'l-kabûl bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz merkūm Mehmed Çavuş bâ-tapu ferâğ ve tefvîz eylediklerinde merkūm Mehmed Çavuş dahî ber vech-i muharrer tefferruğ ve tefevvüz ve kabûl edüb ammim mezbûr Memiş dahî hisse-i mûsibesi olan tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile Ardaloğlu Hüseyin bin Mustafa’ya bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ba‘de't-teferruğ ve'l-kabûl icâre-i ma‘lûme ile merkūm Mehmed Çavuş’a îcâr ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer istîcâre ve tesellüm ve kabûl edüb ol vechile mezbûr Mehmed Çavuş Selime Hatun tarlasına teferruğan ve Memiş tarlasına istîcâre bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed edüb tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler içün intikālen tarlamızdır deyü bundan akdem eylediğim da‘vâmdan haksız idim benim tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde <benim> vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım yokdur dedikde merkūm Mehmed Çavuş dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 Safer sene 87

Anzer karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kanberoğlu Cevahir bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlaya müdâhale etmekde olan Kanberoğlu Hüseyin bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tuzcu-zâde Tayyar Ağa ibnu'l-merhûm Abdülkadir Ağa hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn kendi tarlam ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen altı kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla ebeden ecdâdımdan müntakil yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda müstakillen tarlam olub kimesnenin dahl u taarruzu îcâb etmez iken merkūm Hüseyin bigayr-i hak tarla-yı mahdûd-i mezkûra müdâhale eder olmağla suâl olunub müdâhale-i vâkı‘asının men‘ine tenbîh

olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Hüseyin dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûra müdâhalesini külliyen inkârından başka kendüsünün tarla-yı mahdûd-i mezkûra vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhali olmadığını meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûru kemâ fi's-sâbık Cevahir’in zabt u tasarrufu iktizâ eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 Safer sene 87

Müsted‘î-yi merkūm Tahir eylediği da‘vâsını isbâtdan âciz olub bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre Hasan ba‘de't-tahlîfi'ş-şer‘î mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Hasan bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Safer sene 87

[69b]
Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Kafkame karyesi ahalisinden Ardaloğlu Mehmed Çavuş bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde karye-i mezkûre sâkinelerinden olub zikri âtî tarlaya vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-ilâm Has Hatun ibnet-i Osman muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Hasan Çavuş hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı erba‘ası Has Hatun ve zabtiyye Mehmed Çavuş tarlaları ve Demirci Hüseyin Usta çayırı ile mahdûd tahmînen bir buçuk kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla içün karye-i mezkûre ahalisinden olub bundan akdem vefât eden Nurullah oğlu Ömer bin Nurullah bin Ahmed’in medine-i Üsküdar’a muzâfe Beykoz kazâsı kurâsından Akbaba karyesinde sâkineler sulbiyye-i sağîre kızı Cemile’nin intikālen ve müstakillen tarlası olub sağîre-i mezbûrenin vâlidesi ve tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbu olan Seher Hanım ibnet-i Mehmed Raşid tarla-yı mahdûd-i mezkûru ben zer‘ u zirâ‘at etmek üzre senelik yüz elli guruşdan beş seneliğine cem‘an yediyüz elli guruş icâre-i sahîha-i şer‘iyye ile bana bi'l-vesâye îcâr ve teslît eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer istîcâr ve tasallut ve kabûl eyledim ise de mezbûre Has Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûr pederimden müntakil benimle sağîre kız karındaşım Gülfe’nin müştereken tarlamızdır dedikde bana teslîm etmeyüb benim dahî husûs-i mezkûru taleb ve da‘vâya vekâletim olmadığı cihetle da‘vâ edemeyüb ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûr mezbûre Has Hatun ile sağîre-i mezbûre Gülfe’nin ve Hüseyin’in dâhil-i havza-i tasarruflarındadır benim husûs-i mezkûru taleb ve da‘vâya kat‘an ve kātıbeten vekâletim yokdur dedikde mezbûre Has Hatun tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 Safer sene 87

Ğodri karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kotiloğlu Ali bin Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fâtıma Hatun ibnet-i Ahmed ve Âyişe Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Halil ve Osman ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma ve sağîre kızı Hadîce'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun ile ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed ve bintân-ı kebiretân-ı mezbûretân Âyişe ve Fâtıma ve zevce-i mezbûre Âyişe'nin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 1500	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 40	Yatak kat 1 50
Elbise bahâsı 30	Tahra balta kazma 3 30	İnek ma'a dana 1 150
Hırdavât 20		

Cem'-i yekûnu'l-mâl	1820	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce-i mezbûre Fâtıma	100	
Mehr-i zevce-i mezbûre Âyişe	50	
Resm-i kısmet	39	30 para
Kaydiyye	2	30 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	273	
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr para	1547	

Hisse-i zevce-i mezbûre	96	27 para
Hisse-i zevce-i mezbûre	96	27 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	300	32 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	300	32 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	300	32 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	150	16 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	150	16 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	150	16 para

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Mapavri nâhiyesi kurâsından Partal karyesi sakinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Âyişe Hatun ibnet-i Hüseyin kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde

kurahâ-yı merkūmeden Makraş karyesi sâkinlerinden olub nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşı Köseoğlu Ali bin Hasan'ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl-i müsecel-i şer'îsi işbu bâ'isu'l-i'lâm Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Hasan muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edüb mezkûr Makraş karyesinde vâki' tarafeyn merkūm Hurşid'in tarlası ve bir tarafdan İsmail oğlu Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen üç kūt tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlamı bundan akdem bin guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz asil ve vekîl-i merkūm Hurşid ile müvekkil-i mezbûr Ali'ye seviyyen ferâğ ve tefvîz eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl edüb bedel-i mezkûr bin guruşu kabz etmedim diyerek tapusunun i'tâsına icâzet vermekden imtinâ'la rü'yeti bundan akdem da'vâ eyledim ise de bedel-i mezkûr bin guruşu gerek nakden ve gerek cihet-i havâleden tamâmen ve kâmilen mezbûrân Ali ve Hurşid'in yedlerinden kabz etmişidim benim tarla-yı mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben **[70a]** mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub zabt u tasarrufîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî bâlâsı tuğrâlı tapu senedinin Defterhâne-i Âmire-i Şâhâne'den vürûduna değin me'mûru tarafından tasarrufuna izin birle matbû' tapu ilm u haberinin i'tâsına icâzet verdim dedikde asil ve vekîl-i merkūm Hurşid dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi's-sâbi' 'aşer min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 25 Safer sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Partal karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Âyişe Hatun ibnet-i Hüseyin meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Makraş karyesi ahalisinden olub nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşı Ali bin Hüseyin'in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl-i müseccel-i şer'îsi işbu bâ'isu'l-kitâb Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezkûr Makraş karyesinde vâki' tarafeyn mezbûr Hurşid'in tarlası ve bir tarafdan İsmail oğlu Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i nehr-i cârî ile mahdûd bir kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlığımızı cemî' tevâbi' ve levâhikiyle işbu tarih-i hüccetden sekiz ay mukaddem tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile asil ve vekîl-i mezbûr Hurşid ile müvekkil-i mezbûr Ali'ye bin guruşa seviyyen bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu müşteriyân-ı mezbûr Ali ve Hurşid yedlerinden tamâmen ve kamilen ahz u kabz etmemle ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr tarih-i merkūmda mezbûrân Ali ve Hurşid'in mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 Safer sene 87

Yeniköy Mahallesi'nden Atmacaoğlu Kahraman nâm kimesnenin zikri âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism babası Hacı Ali meclis-i şer'de sâhib-i arz-ı hâl Delibaltaoğlu Mehmed muvâcehesinde müvekkilim oğlum mezbûr Kahraman ile mezbûr Mehmed ve gāib ani'l-meclis Alican ve Abdülhamid müşterek mallarından âhara bey' edüb fâide hâsıl olan bin altıyüz yirmi dokuz guruş mezbûr Mehmed'in yedinde kalmağla müvekkilim oğlum mezbûrun rub' hissesini bi'l-

vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında şirketi bin ikiyüz seksen guruş fâide hâsılayı ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle ikrârı olan meblağ-ı mezkûrdan müvekkil-i merkūmun rub‘ hissesi olan üçyüz yirmi guruşun mezbûr Mehmed’den tahsîli lâzım gelüb ziyâde mutâlebesiyle vekîl-i merkūm beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 20 Safer sene 87 ve fî 9 Mayıs sene 86

Emineddin mahalleli Zirhoğlu Yusuf Ağa’nın tarafından vekîl olduğu şahîdîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan oğlu Mehmed Salih derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Haldoz mahalleli Balaçoğlu Ahmed Reis’den bâ-temessük da‘vâ eylediği altıyüz elli yedi guruşdan yüz guruşunu müvekkilim babam merkūm Yusuf Ağa’ya îfâ ve teslîm bakî beşyüz elli yedi guruşu bi'l-vekâle taleb eyledikde medyûn-ı mezbûr dahî temessük-i merkūm ile deyn-i mezkûru ikrâr lâkin ikrârıyla teslîm olan yüz guruşdan mâ‘adâ yüz guruş dahî müvekkil-i mezbûra teslîm etmişidim bâkî dörtyüz elli yedi guruş müvekkil-i mezbûra deynimdir deyü ikrârı olan meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelüb teslîmâtı olan diğer yüz guruşu müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun inkârına binâen dâfi‘-i mezbûr Ahmed Reis def‘-i mezkûruyla beyâna havâle olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 21 Safer sene 87

Piriçelebi mahalleli Kürtoğlu Osman Reis’in ammi-zâdesi İbrahim’den Tahsîl İ‘lâmı

Sâhib-i arz-ı hâl Kürtoğlu Osman Reis derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism yine Kürtoğlu İbrahim’den da‘vâ eylediği yediyüz elli guruşu medyûn-ı mezbûr dahî tav’an ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr yediyüz elli guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Safer sene 87

Samrı Mahallesi sâkinelerinden ve cunûn-ı mutbık ile mecnûn olub bin ikiyüz seksen altı senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin on dokuzuncu günü vefât eden Çalıkoğlu kerîmesi Fâtıma bint-i Hüseyin bin Hasan’ın verâseti vâlidesi Cemile Hatun ibnet-i Memiş ve lieb er karındaşı Ahmed ve liüm er karındaşı Abdurrahim ve lieb kız karındaşı Ümmügülsüm’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve validesi olub zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mezbûre Cemile Hatun’un tarafından zikri âtî da‘vâya ve sulh ve ibrâya vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi mezbûr Abdurrahim kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî tarlalar ile bi'l-cümle tereke-i müteveffât-i mezbûreye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ehu'l-merkūm Ahmed muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve izn-i tasarufa ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Hasan hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Çalıkoğlu Hüseyin’in **[70b]** tarlası ve bir tarafdan Topalmahmudoğlu Kürt Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Çalıkoğlu Hüseyin’in tarlası ve bir

tarafdan Oğuzoğlu Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a tarlalar ile sâir ma'lûmu'l-hudûd çend kıt'a tarlalar mecnûne-i müteveffiye-i mezbûre Fâtıma'nın babası müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub bin ikiyüz altmış altı senesi evâsıtında ba'de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler ile sâir tarlalar evlâdları mezbûr Ahmed ile mecnûne-i mezbûre Fâtıma ve gāibetun ani'l-meclis mezbûre Ümmügülsüm'e seviyyen ve islâsen intikāl etdikden sonra bin ikiyüz yetmiş üç senesi evâsıtında mezbûr Ahmed bâliğ ve reşîd olduğu hâlde mezbûr Ahmed ile gāibe-i mezbûre Ümmügülsüm ma'rifetleri ve mecnûne-i mezbûre Fâtıma'nın tesviye-i umûruna ba-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbu olduğum hâlde ma'rifetimle tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler ile sâir tarlalar beynlerinde bâ-re'y-i sâhib-i arz bi'l-asâle ve bi'l-vesâye iktisâm eylediğimizde tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler mecnûne-i mezbûre Fâtıma'nın hissesine isâbet edüb harc-ı intikālini me'mûruna ba'de'l-edâ tapu senedleri dahî i'tâ olunmuşidi zikr olunan bin ikiyüz seksen altı senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin on dokuzuncu günü mecnûne-i mezbûre Fâtıma ba'de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler intikāl-i âdî ile meccânen ve müstakillen vâlidem müvekkilem mezbûre Cemile Hatun'a intikāl etmişiken yedimde olub bin ikiyüz yetmiş bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah ve ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Ahmed Nuri Efendi'nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a nafaka hücceti nâtık olduğu üzre mecnûne-i mezbûrenin malına rucû' etmek üzre kadr-i ma'rûf olduğu bi'l-ihbâr tahakkuk eden yevmiyye ellişer para farz ve takdîr ile mecnûne-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer mal-i mevrûsuna rucû'a kıbel-i şer'den bana izin verildiği üzre ben dahî tarih-i takdîrden berû vefâtına değin on beş sene müddet mezbûreyi infâk ve istidâne edüb ol vechile on beş senede sarf eylediğim nafaka-i mefrûza-i müstedâne-i müterâkime olan altı bin yediyüz elli guruşdan mecnûne-i mezbûrenin mal-i mevrûsundan bin dokuzyüz guruş kabz edüb bakî dört bin sekizyüz elli guruş hâlâ alacak hakkım olub mecnûne-i mezbûre Fâtıma'nın terekesinden olub mezbûr Ahmed'in yedinde bulunan ancak iki bin beşyüz guruş nukūddan mâ'adâ akçe ve eşyâ ve akār ve emlâk olmayub meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşu nafaka-i bâkıyyeden matlûbum olan meblağ-ı mezkûra mahsûben nefsim içün bana edâ ve teslîm tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkilem vâlidem mezbûre Cemile Hatun'a izâfetle bana redd ü teslîm merkûm Ahmed'e tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ eylediğimde ol dahî cevâbında bin ikiyüz seksen iki senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin yedinci günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Hacı Hasan Zühdi Efendi'nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a ibrâ hücceti natık olduğu üzre ben mecnûne-i mezbûrenin malından olub müdde'î-yi asil ve vekîl-i merkūm Abdurrahim'in kabz eylediği bin dokuzyüz guruş ile mecnûne-i mezbûrenin ecr-i misil ücretini taleb ve da'vâ eylediğimde müdde'î-yi asil ve vekîl-i merkūm Abdurrahim tarih-i merkūma değin nafaka-i mefrûza-i müstedâne-i müterâkimeden ve ben dahî ecr-i misil ücreti ile makbûzu olan mebaliğ-i mezkûreden her birimiz meccânen fâriğler olub husûs-i mezkûra bi'l-cümle ücret ve meblağ-ı makbûz-i mezkûr ve nafaka-i mefrûza-i müstedâne-i müterâkime mutâlebesine müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile

kabûlü hâvî ibrâ ve iskāt edüb tarih-i merkūmeden sonra mecnûne-i mezbûrenin malından olub li-ecli'l-istirbâh âharın zimmetlerinde olan meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşun sûy-i murâbahası olan üçyüz yetmiş beş guruş ile mecnûne-i mezbûreyi infâk ve iksâ etmek üzre bi't-terâdî mukāvele edüb ol vechile tarih-i mezkûrdan berû murâbaha-i mezkûre ile mecnûne-i mezbûreyi infâk ve iksâ edüb tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelere dahî vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış iki senesi evâsıtında babam müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin vefât eylediği cihetle kānûn-i atîk mûcibince tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler ile sâir bi'l-cümle tarlaları yalnız evlâd-ı zükûrdan bana intikāl etmiş olduğundan bihakkın zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü def‘ sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub mecnûne-i müteveffiye-i mezbûrenin nukūd-i terekesi olan meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşu beynimizde iktisâm eylediğimizde benimle müvekkilem vâlidem mezbûre Cemile Hatun’un hisse-i erîsemiz olan sekizyüz otuz üç guruş on üç para bir akçeyı tamâmen ve kâmilen bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz u kabz edüb mâ‘adâ nafaka-i bâkiye mutâlebesinden altıyüz kırk bir guruş yirmi altı para iki akçe nefsim içün bana ve tarla da‘vâsı içün altıyüz guruş müvekkilem vâlidem mezbûre Cemile Hatun’a izâfetle bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ nafaka-i mefrûza-i müstedâne-i müterâkime-i bâkiyeden ziyâde mutâlebeye ve bi'l-cümle tarla da‘vâsına ve mecnûne-i mezbûrenin tereke-i nukūdundan hisse mutâlebesine ve işbu tarih-i i‘lâma gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i ma‘lûme ve mechûleye müte‘allik âmme-i de‘avî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūm Ahmed’in zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedelât-ı sulh-i merkūmât bin ikiyüz kırk bir guruş yirmi altı para iki akçe ile nukūd-i terekeden makbûzumuz olan meblağ-ı mezkûr sekizyüz otuz üç guruş on üç para bir akçe ki cem‘an iki bin yetmiş beş guruşun istirdâdına ve işbu tarih-i i‘lâma gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i ma‘lûme ve mechûleye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benimle müvekkilem vâlidem mezbûre Cemile Hatun’un zimmetlerimizi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Ahmed dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 24 Safer sene 87

[71a]

Kaluklar karyesi ahalisinden Hacıalioğlu el-Hâc Bilâl Efendi ibn Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlanın nısf-ı hisse-i şâyi‘asına teferruğan bâ-tapu ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asına istîcâren vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sabit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kafkameoğlu İsmail bin Osman nâm kimesne muvâcehesine kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa ibnu'l-merhûm Abbdülkadir hâzır olduğu hâlde

karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hacıalioğlu Mehmed Yazıcı bin Emin bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Hamzaoğlu Mustafa bin Memiş’in tarlası ve bir tarafdan dağ ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen kot ta‘bîr olunur ölçek ile bir kot yani beş vukiyye mısır buğday tohumu isti‘ab eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla içün karye-i mezkûre ahalisinden Beşincioğlu Abdülaziz bin Ali bin Mehmed’in yedinde müstakillen tarlası iken bin ikiyüz yetmiş yedi senesi evâsıtında mezbûr Abdülaziz mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru yediyüz guruş bedel-i gayr-i makbûza kurâhâ-yı merkūmeden Çiklenar karyesi ahalisinden Kakavanoğlu Reşid Ağa ibn Salih Ağa ibn Abdullah’a bâ-re’y-i sahib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ba‘de't-teferruğ ve'l-kabûl altı ay muahharen tarla-yı mahdûd-i mezkûru işbu ibrâz eylediğim bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeyli Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr bir kıt‘a tapu senedi nâtık olduğu üzre yediyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl edüb ol vechile tarla-yı müteferriğim olmuşiken fâriğ-i evvel-i mezbûr Abdülaziz’in vâlidesi gāibetun ani'l-meclis Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed edegelür iken bin ikiyüz seksen senesi Muharremu'l-harâmın dokuzuncu günü gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru ol vakit sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr olan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rif‘atlü İbrahim Bey ibnu'l-merhûm Süleyman Bey’in huzurunda dokuzyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde merkūm İsmail ile liebeveyn sağîr er karındaşı Şaban’a ferâğ ve tefvîz eylediğinde merkūm İsmail nefsi içün bi'l-asâle ve sağîr-i mezbûr Şaban içün velî-yi mücbiri babası mezbûr Osman bi'l-velâye ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdiklerinden sonra mezbûr Osman sağîr-i mezbûr Şaban’ın nısf-ı hisse-i şâyi‘asını bedel-i ma‘lûme-i makbûza ile şerîki merkūm İsmail’e bi'l-velâye îcâr ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabûl edüb ol vechile merkūm İsmail tarla-yı mahdûd-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asını teferru‘an bâ-tapu ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asını istîcâren ve müstakillen zabt ve tasarruf eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru <me’mûru> ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm İsmail’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü bundan akdem da‘vâya tasaddî eyledim ise de tarla-yı mahdûd-i mezkûra fâriğ-i evvel-i mezbûr Abdülaziz’in aslâ ve kat‘â alâka ve medhali ve hakkı olmayub tarla-yı mahdûd-i mezkûr sahîhaten ve hakîkaten mezbûr Abdülaziz’in vâlidesi gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun’un müstakillen tarlası olduğundan mezbûr Abdülaziz’in fâriğim müteveffâ-yi mezbûr Reşid Ağa’ya olan ferâğı ve müteveffâ-yi mezbûr Reşid Ağa’nın dahî bana olan ferâğı fuzûli olub ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûr hakkında tasaddî eylediğim da‘vâmda haksız olmamla tarla-yı mahdûd-i mezkûr sahîhan gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun’un yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğundan merkūm İsmail ile sağîr-i mezbûr Şaban bihakkın ferâğ ve tefvîz etmekle ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûr mezbûr İsmail ile karındaşı sağîr-i mezbûr Şaban’ın tarla-yı müteferriğ-i sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olub min ba‘d tarla-yı mahdûd-i mezkûrda benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım yokdur dedikde mezbûr İsmail dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 24 sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Rize kazâsı kurâsından Mirakaloz karyesi sâkinelerinden ma‘rifetü'z-zât Hadîce Hatun ibnet-i müteveffâ Ahmed meclis-i şer‘de liebeveyn er karındaşı Hasan muvâcehesinde mûrisim babam müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden beşyüz guruş üzerine karındaşım merkūm Hasan ile bi't-terâdî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î sulh olub mâ‘adâ ism-i mal ıtlâk olunur terekeden zimmetini kabûlü hâvî ibrâ-yı himme eyledi ancak ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm beşyüz guruşu merkūm Hasan’dan taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşun merkūm Hasan’dan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazreti men lehu'l-emrindir
Fî 24 Safer sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Roşi mahalleli Sarıahmedoğlu Osman pederi Hacı Kâmil Efendi’nin tarafından vekîl olduğu şâhidîn-i âdilîn-i müzekkîn-i makbûlîn şehâdetleriyle sabit olduğu hâlde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Ruspa karyeli Sarıhasanoğlu Hasan Yazıcı’dan bâ-sened da‘vâ eylediği yüz doksan dokuz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr<ıyla> etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 26 Safer sene 87

[71b]
Müsted‘î-yi merkūm asâleten ve vesâyeten taleb eylediği ikiyüz seksen altı guruş on parayı medyûnum mezbûr Mustafa’dan tamâmen kabz eyledim mâ‘adâ zimmetinde hakkım kalmadı dediğini medyûnu dahî tasdîk etmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 26 Safer sene 87

Kuliça karyeli Dervişoğlu Hurşid Reis karye-i merkūmeden zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun’dan da‘vâ eylediği ikiyüz guruşdan muslihûn tavassutuyla bi't-terâdî yüz yetmiş beş guruş üzerine sulh olub ziyâde yirmi beş guruşun mutâlebesine müte‘alik da‘vâdan mezbûrenin zimmetini ibrâ ol dahî kabûl etmekle meblağ[-ı mezkûr] yüz yetmiş guruşun mezbûre Fâtıma’dan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Safer sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabasında vâki‘ Orta Câmi‘-i Şerîf havlusunda bulunan ebeveyni nâ-ma‘lûm ve malı dahî olmayub Hamide ismiyle tesmiye olunan tahmînen bir aylık lakîtayı li-ecli't-terbiye ahz etmiş olan Samrı Mahallesi sakinlerinden Velkülü Mustafa Çavuş’un zevcesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ömer nâm mürebbiyeye lakîtayı mezbûrenin infâk ve iksâsîçün sadaka-i hazret-i şâhâne olmak üzre seksen altı senesi martından i‘tibâren şehriyye yirmi beş guruş nafaka takdîr ve tahsîs ile Mal Sandığı’ndan verilmesi kararlaşdırılarak i‘lâm-ı şer‘îsinin dahî tanzîm ve i‘tâsı Meclis-i İdâre-i Kazâ’dan <ve> takdîm olunan bir kıt‘a i‘lâm üzerine keyfiyyet şer‘-i şerîfe havâle buyurulduğuna imtisâlen zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mürebbiye-i mezbûre Fâtıma Hatun meclis-i şer‘-i şerif-i enverde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb zikr olunan Orta Câmi‘-i Şerîf havlusunda bulunmağla iltikāt olunub ebeveyni

ma‘lûm olmayub ve malı dahî olmadığı hâlde li-ecli'l-irdâ‘ ve't-tebennî bundan akdem bana teslîm ve Hamide ismiyle tesmiye olunan işbu hâzıra bi'l-meclis lakîta-yı mezbûreyi bilâ-nafaka infâk ve irdâ‘a muktedire olmadığımdan lakîta-yı hâzıra-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün cânib-i Beytü'l-mal’dan i‘tâ olunmak üzre kıbel-i şer‘den kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mürebbiye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un takrîr-i meşrûhu vâkı‘a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olmağla sağîre-i lakîta-yı hâzıra-i mezbûre Hamide’nin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün cânib-i Beytü'l-mal’dan işbu tarih-i kitâbdan i‘tibâren kadr-i ma‘rûf idüği ihbâr olunan beher mâh yirmi beş guruş nafaka ve kisve bahâ kıbel-i şer‘den farz ve takdîr olunub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîre-i mezbûre Hamide’nin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine ve inde'z-zafer cânib-i Beytü'l-mal’a rucû‘a mezbûre Fâtıma Hatun’a izin verilmiş ise de icrâ-yı îcâbı re’y ve irâde-i kāim-i makāmîlerine menût olduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min Zilhicceti'ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22

Sâhib-i arz-ı hâl dükkâncı esnafından Ardaloğlu Behram Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden olub derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Purputoğlu Yorvan’dan da‘vâ eylediği yüz yirmi beş guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Safer sene 87

Kal‘a Mahallesi ahalisinden İvazoğlu el-Hâc Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne ile sulbî kebîr oğlu Zekeriyya meclis-i şer‘-i enverde kasaba-i mezkûre kurâsından Ruspa karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Ahmedağaoğlu Hüseyin Kapudan ibn Yakub nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin seviyyen silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik olduğu emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a matbû‘ ve memhûr ve ilm u haber müfâdından müstefâd olan mezkûr Kal‘a Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan Mahuralıoğlu el-Hâc Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan Berberalioğlu kızı tarlası ve bir tarafdan tarîk-i hâss ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahrîr-mande olan müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile ittisâlinde ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûse muhtevî bir kıt‘a mülk bağçemizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden [îcâb] ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile bin ikiyüz guruşa mezbûr Hüseyin Kapudan’a ma‘an bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr bin ikiyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Hüseyin Kapudan’ın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Hüseyin Kapudan’ın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 1 sene 87

Singaz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Köralioğlu Halid bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sağîr oğulları Arif ve Memiş ve sulbiyye-i kebîre kızı diğer Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' **[72a]** ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esamî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 600	Evânî-[yi] nuhâsiyye kıyye 4 50	İnek re's 1 200
Yatak kat 2 100	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 30	Bir kıt'a mülk fidanlık 200

Yekûnu'l-mâl	1180	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Mehr-i zevce	120	
Resm-i kısmet	24	
Kaydiyye	1	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	246	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	934	

Hisse-i zevce-i mezbûre	116	30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	233	20 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	233	20 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	233	20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	116	30 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Singaz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kürdalioğlu Halid bin Mehmed bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğulları Arif ve Memiş nâm sağîrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrafe olan vâlideleri işbu bâ'isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah'ı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî üzerine oğlu Mustafa bin müteveffâ-yi mezbûr Halid'i nâzır nasb u ta'yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i

mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmekleriyle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 Safer sene 87

Hanis karyesinden vefât eden Karacaoğlu Durmuş bin Yakub bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Musa ve sulbî kebîr oğlu İzzet ve sulbî sağîr oğlu Yakub ve sulbiyye-i kebîre kızı Hamide ve sulbiyye-i sağîre kızları Rabia ve Fâtıma ve Kadife ve Vesîle’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan ammileri Receb bin müteveffâ-yi mezbûr Yakub ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve itlimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 Safer sene 87

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa	Bir bâb değirmenden hissesi	Tosun re’s 2
500	60	100
İnek re’s 2	Dana re’s 1	Bârgir re’s 1
150	50	160
Yatak kat 1	Evânî-[yi] nuhâsiyye kıyye 4	Bişţof 1
50	40	40
Saat 1	Etrâfında mülk ağaçlık	Koyun re’s 5
60	100	100

Yekûnu'l-mal	1410
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	250
Mehr-i zevce	250
Resm-i kısmet	22 30 para
Kaydiyye	1 30 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	525
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	885

Hisse-i zevce-i mezbûre	110	25	para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	172	3	para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	172	3	para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	86	1	para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	86	1	para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	86	1	para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	86	1	para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	86	1	para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri ammileri mezbûr Receb’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[72b]
Yeniköy Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Kırımî el-Hâc Şeyh Efendi'nin kerîmesi Hadîce bintü'l-Hâc Şeyhullah Efendi bin el-Hâc Bekir'in vârisi olub liebeveyn ammisi gāib ani'l-beled el-Hâc Salahaddin Efendi ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr el-Hâc Bekir bin Mahmud'un malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb ve Dervişoğlu el-Hâc Hasan bin Molla Ahmed hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāib-i mezbûrun zuhûr ve mecî'ine değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve ilzâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Rebî'ulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 2 sene 87

Derûn-i kassâm-ı şer'îde muharreru'l-ism bint-i sağîre Hadîce vefât edüb verâseti vâlidesi kezâlik derûn-i kassâm-ı şer'îde muharreru'l-ism Âyişe Hatun ibnetü'l-Hâc Hasan Efendi ve liebeveyn ammisi gāib ani'l-beled el-Hâc Salahaddin Efendi ibnu'l-Hâc Bekir bin Mahmud'a münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i mezbûr el-Hâc Salahaddin Efendi'nin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyımı olan Dervişoğlu el-Hâc Hasan Efendi ibn Molla Ahmed ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 2 sene 87

Yekûnu'l-mal		Para
Derûn-i kassâmda murakkam pederinden mevrûs hissesi	11913	
Techîz ve tekfîn	33	-
	11880	
Resm-i kısmet	297	-
	11583	
Kaydiyye-i defter	12	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	11565	

Hisse-i ümmü'l-mezbûre Âyişe	3855
Hisse-i ammi'l-merkūm Salahaddin Efendi	771

Bâlâda murakkam gāib-i mezbûr el-Hâc Salahaddin Efendi'nin hisse-i ma'lûme-i mevrûsesi kayyımı mezbûr el-Hâc Hasan Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Tahakkuk-ı özr-i şer'îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde ketb u tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan

Mahallesi'nde vâki‘ Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa'nın hânesine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden mezbûr Reşid Ağa ibnu'l-müteveffâ Osman Ağa ibnu'l-müteveffâ İsmail Ağa'nın veraseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ile vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa'ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibn-i mezbûr Hasan Bey'e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem‘an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve onbir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûre Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve ibnân-ı mezbûrân İbrahim Ağa ve Hasan Bey ile zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından dahî zikri âtî bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan Şadoğlu Ahmed Ağa ibn Ali ve Kürdoğlu İbrahim bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve Sağırömeroğlu Ahmed bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan zevce-i mezbûre Cemile Hatun meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Kolçakoğlu Ömer bin Osman nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-mezbûre Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î ahz u kabz ile istîfâ edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benimle müvekkillerim mezbûrûn İbrahim Ağa ve Hasan Bey **[73a]** ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların yedimizde mülk-i mevrûsumuz bulunan derûn-i sûkda Medrese-i Cedîde Zokağı'nda vâki‘ tarafeyn Metooğlu Hacı Ahmed Ağa'nın dükkânı ve arsası ve bir tarafdan Eyüboğlu Mehmed Ağa'nın dükkânı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd kırk sekiz numara ile murakkam bir bâb dükkân ma‘a arsada olan benimle müvekkillerim mezbûrûnun hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi iki bin üçyüz guruşa ve yine zokağ-ı mezkûrede vâki‘ bir tarafdan benimle müvekkillerim mezbûrûnun müşterek dükkânımız ve bir tarafdan benimle müvekkillerin mezbûrûnun müşterek olan arsamız üzerinde Terzihacımustafaoğlu İsmail'in dükkânı ve bir tarafdan müvekkillerim mezbûrûnun

müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd on üç ve on beş numaralar ile murakkam olan ma‘a arsa iki bâb dükkânda olan benimle müvekkillerim mezbûrûn İbrahim Ağa ve Hasan Bey ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi dört bin yediyüz guruşa ki cem‘an yedi bin guruşa bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr Ömer’e bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve her birini lâyıkı vechile teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semenleri olan meblağ-ı mecmû‘-i merkūm yedi bin guruşu müşterî-yi mezbûr Ömer yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d üç bâb dükkân-ı mahdûd-i mezkûrlarda benimle müvekkillerim mezbûrûn İbrahim Ağa ve Hasan Bey ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Ömer’in mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde mezbûr Ömer dahî tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ vukū‘ihî inhâ ve takdîr etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 2 Safer sene 87

Kuvaroz Mahallesi sâkinelerinden Hacıahmedoğlu kerîmesi Şuşika Hatun ibnet-i Şaban bin Ahmed’in tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden mahalle-i mezkûre ahalisinden Küçükhacımemişoğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Akmehmedoğlu Ömer bin Şaban muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Şuşika Hatun’un merkūm Ömer zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Ömer’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hacımemişoğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Uzunömeroğlu Mahmud ve birâderlerinin tarlaları ve taraf-ı râbi‘i Akmehmedoğlu Şaban’ın tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir evlik bir kıt‘a tarlasını bedel-i misliyle me’mûru huzurunda merkūm Ömer ile diğer karındaşları Osman ve Bahadır’a ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Ömer’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkile-i mezbûre Şuşika Hatun zimmetinde meblağ-ı mezkûr yirmi guruş hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerini inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūmdan ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerine mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden olub her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre İhtiyâr Meclisi’nden Norozoğlu Mustafa bin Hacı Ahmed Kapudan ve Köseömeroğlu Hasan bin Ömer nâm kimesnelerden sırren ve oğlu Ali oğlu Osman bin Mehmed ve

Topaloğlu Hüseyin bin Ahmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrelerde mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan zâtı müvekkile-i mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Norozoğlu Receb Efendi ibn Hacı Ömer ve Norozoğlu İbrahim bin Hacı Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûha-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 4 sene 87

Çiklenar karyesi ahalisinden Bostanoğlu Süleyman bin Temel nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Liparit karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Kakavanoğlu Ahmed bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezkûr Çiklenar karyesinde vâki‘ bir tarafdan Hacı Tufan’ın arsası ve bir tarafdan Hacı Osman’ın arsası ve bir tarafdan leb-i deryâ ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mağaza ile bir bâb mağaza arsasının rub‘ hisse-i şâyi‘ası akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub sâlifü'z-zikr rub‘ hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve ……. **[73b]** mezbûr Ahmed’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr seksen beş aded manatı müşterî-yi mezbûr Ahmed’in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d arsa ve mağaza-i mahdûd-i mezkûrenin rub‘ hisse-i şâyi‘asında benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Ahmed’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur kemisâlihî mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 4 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Romanoz mahalleli Küpelioğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer‘-i enverde bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Kalenderoğlu Haralam bin Yani muvâcehesinde yedimde olub rûmiyyü'l-ibâre ve sene-i rûmiyyeden bin sekiz yüz elli sekiz senesi istavrit ayının gurresi tarihiyle müverrah ve el-hâletü hâzihî on iki sene olduğu ayın biriyle irâse olunan millet-i merkūme rahibi Hamurat oğlu Yorika ifâdesiyle Türkçeye tercüme olunmuş olan işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a sened nâtık olduğu üzre millet-i merkūmeden gāib ani'l-meclis Köroğlu Filyo’nun Hacıkatıroğlu Nikola’dan alacak hakkı olan üç bin guruşu altı ay tamâmına değin îfâ etmek üzre mezbûr Haralam kefîl olub borcum deyü kendi hattıyla imzâ etdikden sonra gāib-i mezbûr Filyo sened-i mezkûru gāib ani'l-meclis Kavaroğlu Hacı Sefi’ye satub ol dahî ba‘de'l-ahz bana satub ben dahî derûnunda murakkam meblağ-ı mezkûr üç bin guruşu tamâmen gāib-i merkūm Hacı Seyfi’ye îfâ etmemle ol vechile sened-i mezkûr yedimde bulunmuş ve on iki sene dahî olduğundan kefâlet-i merkūme tarihi mürûr etmiş ise de mücerred sened-i mezkûru satun aldığım ve merkūm Haralam’ın imzâsı bulunduğuna mebnî mezkûru bana edâya merkūm Haralam’a cebr olunmak murâdımdır deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı meşrû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince

cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Haralam bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Rebîulevvel sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 5 sene 87

Ğotoz karyesi ahalisinden oğlu oğlu Kâmil bin Mustafa kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub zikri âtî tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Feyzi oğlu Temel bin Mustafa muvâcehesinde sâhib-i arz tarafından me’mûr olan Civelekoğlu Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm harkı ve bir tarafdan mezbûr Temel’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i yine mezbûr Temel’in tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla merkūm Temel ile kız karındaşı gāibetun ani'l-meclis Rukiye’nin müştereken ve seviyyen yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında olub tarihden yirmi gün mukaddem mezbûr Temel şerîki kız karındaşı gāibet-i mezbûrenin haberi olmaksızın tarla-yı mahdûd-i mezkûru dörtyüz guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmiş isem de hâlâ tarla-yı mahdûd-i mezkûru bana teslîm ve sâhib-i arz huzuruna ferâgati takrîr ve tapu senedi i‘tâ etdirmeyüb suâl olunub tarla-yı mezkûru bana teslîm ve tapusunu almak üzre me’mûru huzuruna takrîr etmek üzre merkūm Temel’e haber ve tenbîh olunmak matlûmbumdur deyü takrîr-i meşrûh üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Temel bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘âm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Rebî‘ilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 Rebî‘ sene 87

Müftü Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Hafize Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Mollaahmedoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed zevc-i dâhilim olub beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre merkūmla muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkûm Ahmed dahî mezbûre Hafize Hatun’un sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 87

Mirakaloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Korçamoğlu Ahmed bin Ömer bin Hasan’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin ve vâlidesi Havva Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları Hasan ve Memiş ve

sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Zeyneb'e münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-merkūm Memiş dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun ile liebeveyn er karındaşı mezbûr Hasan ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Hadîce ve Zeyneb'e münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan bintu'l-mezbûre Hadîce meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi evvel-i **[74a]** mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedi mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb ibnu'l-mezbûr Hasan mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım mezbûr Hasan müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla ben mûrisim babam müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden bihükmi'l-münâsaha hisse-i erîsemi bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekeden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan beşyüz guruş üzerine karındaşım mezbûr Hasan ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu karındaşım mezbûr Hasan meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd babamız ve karındaşımız müteveffiyân-ı mezbûrânın kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekelerine ve hukūk-i mîrâsa ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynimizde cereyân eden hukūk-i şer'iyyeye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşım mezbûr Hasan'ın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt eylediğimde ol dahî bana medfû'u olan bedel-i sulh-i merkūm beşyüz guruşun istirdâdına ve cemî' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî [min] şehr-i Rebîilûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Setoz karyesi ahalisinden olub mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da kayıkçı esnafından Osman ve Temel ve Hüseyin ebnâi'l-müteveffâ Mehmed Emin bin Abdullah nâm kimesne tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Mollamehmedoğlu Hüseyin Efendi ibn Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Gürgen karyesi ahalisinden Selim oğlu Mehmed Çavuş bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûrûn Osman ve Temel ve Hüseyin ebnâu'l-müteveffâ Mehmed Emin bin Abdullah'ın mezbûr Mehmed Çavuş zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Mehmed Çavuş'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında olan karye-i merkūmede vâki' bir tarafdan Puskiroğlu Hasan tarlası ve bir tarafdan dere ve bir tarafdan Mollamehmedoğlu Hüseyin tarlası ve taraf-ı râbi'i

tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlalarını makbûzları olan altıyüz guruş bedel mukābelesinde ve yine karye-i merkūmede vâki‘ bir tarafdan Puskiroğlu Hasan çalılığı ve bir taraftan Hoşamoğlu Mustafa çalılığı ve bir tarafdan Kuturoğlu Mustafa çalılığı ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd bir kıt‘a ve yine karye-i merkūmede vâki‘ bir tarafdan Puskiroğlu Hasan çalılığı ve etrâf-ı selâsesi Kuturoğlu Mehmed’in çalılığı ile mahdûd bir kıt‘a ve yine karye-i merkūmede vâki‘bir tarafdan Tufan oğlu Halid çalılığı ve bir tarafdan Puskiroğlu Hasan ve Mehmed çalılıkları ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i cebel ile mahdûd bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a ormanlıklarını kezâlik makbûzları olan dörtyüz guruş bedel mukābelesinde karındaşım Mehmed Efendi ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Osman’a bâ-re’y-i sâhib-i arz kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine yedimde olub şehr-i sâbık Muharremu'l-harâmın on dördüncü günü tarihiyle müverrah ve bi'l-fi‘l Anadolu Kadıaskeri bulunan Ali Paşa-zâde semâhatlü es-Seyyid Mehmed Aziz Beyefendilerinin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme bir kıt‘a vekâlet hücceti nâtıka olduğu üzre beni tarafından kadıasker-i müşârun ileyh huzurunda ma‘kūd meclis-i şer‘de vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile gıyâbımda kabûlüme mevkūf vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb haber-i vekâlet bana vâsıl oldukda ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh müvekkillerim mezbûrûn Osman ve Temel ve Hüseyin’in alacak hakları olan meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Mehmed Çavuş’dan bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde mezbûr Mehmed Çavuş dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr otuz guruşu müvekkilûn-ı mezbûrûn zimmetinde hâlâ sahîhan deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘itrâf edüb lâkin müdde‘î-yi mezbûrun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Hüseyin Efendi’den ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda kazâ-yı mezbûr ahalisinden olub bu def‘a Deraliyye’den gelmiş ve zeyli hüccet-i şer‘iyye-i mezkûrede isimleri muharrer bulunmuş olan Piçaoğlu Mehmed Ağa ibn Ahmed ve Ali Efendi ibn Memiş nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müvekkilûn-ı mezbûrûn Osman ve Temel ve Hüseyin ebnâu'l-müteveffâ Mehmed Emin ibn Abdullah nâm kimesne şehr-i sâbık Muharremu'l-harâmın on dördüncü günü Dersaadet’de bi'l-fi‘l Anadolu Kadıaskeri olan Ali Paşa-zâde semahatlü es-Seyyid Ahmed Aziz Beyefendi hazretlerinin huzurunda ma‘kūd meclis-i şer‘de işbu Mehmed Çavuş zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakları olan otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Mehmed Çavuş’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasaruflarında olan mezkûr Setoz karyesinde vâki‘ bir kıt‘a tarlalarını makbûzları olan altıyüz **[74b]** guruş bedel mukābelesinde ve kezâlik seviyyen ve islâsen yedlerinde olan üç kıt‘a çalılıklarını makbûzları olan dörtyüz guruş bedel mukābelesinde vekîl-i merkūm Hüseyin Efendi’nin birâderi Mehmed Efendi ibn Osman nâm kimesneye bâ-re’y-i sâhib-i arz mahallinde kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine işbu mezbûr Hüseyin Efendi’yi taraflarında vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile gıyâbında kabûlüne mevkūf vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb bizi işhâd eylediğinde biz dahî haber-i vekâleti mezbûr Hüseyin Efendi’ye vâsıl eylediğimizde ol dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye ve tarla ve çalılıkhâ-yı mahdûde-i mezkûreleri mahallerinde irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan

bâ-varaka-i mestûre ve mahtûme ve mersûle karye-i mezkûreden Ahmed bin Mehmed ve Hasan bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

Veyla karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrafe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Hadîce Hatun ibnet-i Molla Mustafa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı Karaalioğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ahmed zevc-i dâhilim olub işbu tarih-i vesîkadan bir ay mukaddem talak-ı selâse ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehri mü’eccel hakkım ile bâkî-yi nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâmı dahî taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden bâ-tavassut-i muslihûn üçyüz guruş bana vermek üzre zevc-i mutallakım merkūm Ahmed ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr üçyüz elli guruşu dahî meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme ve hukūk-i zevciyyete ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan zevc-i mutallakım merkūm Ahmed’in zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşun istirdâdına ve hukūk-i zeciyyete ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

Veyla karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Hadîce Hatun ibnet-i Molla Mustafa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı Karaalioğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Ahmed ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîdler hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzırân bi'l-meclis sulbî sağîr evlâdları Mustafa ve Âyişe’nin aslâ malları olmayub muhtâc olmalarıyla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerîçün babaları mezbûr Ahmed üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i mevki‘ a‘le'l-kitâb *-refe‘a kadrehû Mevlâhu'l-vehhâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Âyişe içün babaları mezbûr Ahmed üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm otuz paradan cem‘an altmış para nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûzeyn-i

mezkûreyni sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve ve sâire levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Ahmed üzerine rucû'a mezbûre Hadîce Hatun'a izin vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîilûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

İzzet-meâb şerî'at-hisâb mevlânâ Mustafa Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki bi'n-niyâbe mutasarrıf olduğum Rize kazâsı nevâhisinden Mapavri nâhiyesinin umûr-i ahkâm-ı şer'iyyesi işbu seksen yedi senesi Rebîulevvelin on ikinci gününden itibâren bi'n-niyâbe cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki nâhiye-i merkūmeyi yevm-i mezkûrdan zabta ve me'zûn olduğunuz derecede beyne'l-ahali icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî vukū'a gelen muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm eyleyüb câdde-i şerî'at-i garrâdan sermû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm fî Rebî'ulûlâ fî 12 sene 87

Bende
el-Kādî en-Nâib
bi-kazâ-yı Rize

Mühr-i âcizânemin tatbîki olmak üzre işbu mahalle temhîr kılındı fî 11 Rebîulevvel sene 87
Nâib-i nâhiye-i Mapavri

[75a]
Müsted'î bulunan Muskas karyeli Süleyman oğlu Dursun meclis-i şer'de karyeden ammisi Zekeriyya muvâcehesinde işbu tarihden yedi gün mukaddem ammim mezbûr Zekeriyya velî-yi mücbiri olduğum oğlum işbu hâzır bi'l-meclis Ömer'i bilâ-mûcib darb etmekle suâl olunub îcâb-ı şer'îsinin icrâsı murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde'âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde'î-yi merkūm da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Zekeriyya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 11 Rebîulûlâ

Sâhib-i arz-ı hâl Kuliça karyeli Salih oğlu Salih meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Salih oğlu Mahmud muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen dört senesi Rebîulâhirin on beşinci günü tarihiyle müverrah ve merkūm Mahmud'un imzâsıyla mümzâ işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a damgalu temessük nâtık olduğu üzre merkūmun zimmetinde ma'a murâbaha-i şer'iyye alacak hakkım olan kırk aded yüzlük mecîdiye altunuyla yirmibeş guruş ve hâric-i temessük olarak alacak hakkım olan sikke-i hâliseden üçyüz altmış iki guruş ki cem'an kırk üç aded mecîdiye altunuyla seksen yedi guruş merkūm Mahmud'dan hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkūm Mahmud dahî cevâbında temessük-i mezkûr kendüsünün olduğunu derûnunda murakkam kırk aded mecîdiye altunuyla yirmi beş guruş ve hâric-i temessük üçyüz altmış iki guruş ki cem'an kırk üç aded mecîdiye altunuyla seksen yedi guruşu tav'an

ikrâr lâkin oğlum gāib ani'l-meclis Hüseyin müdde‘î-yi merkūm yediyle bana göndermiş olduğu üç buçuk mecîdiye altununu hâric-i temessük olan deynimin üçyüz elli guruşuna takās ve mahsûb ve mukassâ ve kabûl edüb ol vechile temessük-i merkūmda münderic olan kırk aded mecîdiye altunuyla yirmi beş guruş ve hâric olan on iki guruş ki cem‘an el-hâletü hâzihî bihakkın kırk mecîdiye altunuyla otuz yedi guruş zimmetimde deynimdir deyü ba‘de'd-def‘ ve's-suâl ol dahî cevâbında oğlu gāib-i merkūmdan bi'l-âriye kabz eylediğim üç buçuk mecîdiye altununu iki ay mukaddem dâfi‘-i merkūm Mahmud’a tamâmen def‘ u teslîm eyledim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i müdde‘î-yi merkūm Salih eylediği def‘ini karye-i mezkûre ahalisinden Çelikoğlu Hasan bin Hüseyin ve Salih oğlu Ahmed bin Ali nâm kimesneler ile ba‘de'l-isbât usûl-i mevzû‘asına tatbîkan varaka-i mestûre ile tezkiyeleridir ……. icrâ olub medyûn-ı merkūmun ikrârı mûcebince lâzım gelen meblağ-ı mezkûr kırk aded mecîdiye altunuyla otuz yedi guruşun müdde‘î-yi merkūm Salih’e edâsıyla merkūm Mahmud ilzâm olunduğu huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Kuvaroz karyesi ahalisinden Sarıibrahimoğlu Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden Seyyidoğlu Hasan bin Memiş bin Abdullah’ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i memhûre-i mersûle Hacıoğlu Cevahir bin Ahmed ve Mercanoğlu Memiş bin Hüseyin nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hacıoğlu Ali bin Mehmed ve Köroğlu Ali bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan karındaşı diğer Ali bin mezbûr Ahmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘bir tarafdan Ali oğlu Mikdad’ın tarlası ve bir tarafdan müvekkil-i mezbûrun tarlası ve bir tarafdan Terzioğlu Mustafa’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamı ikiyüz guruşa ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin mülk eşcârlığımı sekizyüz guruşa ki cem‘an bin guruş bedel ve semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile müvekkil-i mezbûr Hasan velî-yi mücbirleri olduğu sulbî sağîr oğulları İsmail ve Mustafa’ya bey‘ ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde müvekkil-i velî-yi merkūm Hasan dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb benim tarla ve eşcarlığ-ı mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhâlim ve hakkım kalmayub sağîrân-ı mezbûrânın mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve tarla-yı müteferriğ-i sarîhleri olmuşdur îcâb eden tapu senedlerinin dahî i‘tâsına icâzet verdik dedikde vekîl-i merkūm dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Devlet-i Aliyye teba‘asının Ermeni milletinden ve boyacı esnafından Naşita meclis-i şer‘de bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism kezâlik Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Dimitri muvâcehesinde merkūmun zimmetinde alacak hakkım olan ikiyüz elli guruşdan bi't-terâdî seksen guruş bedel-i makbûz sulh olub mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve iskāt eyledim dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min şehr-i Rebîilûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 87

[75b]

Singöz karyesi ahalisinden Musaoğlu Hacı Emin bin Abdullah bin Abdulvehhab sulbî kebîr oğulları Yusuf ve Osman ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Âyişe ve Zeyneb ve Necibe ve Asiye ve Nefise ve Sâkine’yi terk ederek bin ikiyüz seksen dört senesi vefât eylediği ba‘dehû bintu'l-mezbûre Nefise yalnız vâlidesi Emetullah Hatun ibnet-i Memiş’i terk ederek vefât eylediği mütehakkak oldukdan sonra zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan ümmü'l-mezbûre Emetullah Hatun ile benât-ı mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Zeyneb ve Sâkine’nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îleri Kaşmiroğlu Emin bin Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri atî arazi-yi mîriyyeden beş kıt‘a tarlaya müstakillen vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm ibn-i mezbûr Yusuf muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Hasan Çavuş ibn Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Musa oğlu Memiş bin Mehmed bin Musa’nın tarlası ve bir tarafdan Firaşoğlu Salih bin Ahmed bin Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Abdullah bin Mehmed bin Ali’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen beş kot tohum isti‘âb eder oluk ırmak demekle ma‘rûf bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hasanbaşoğlu Ali bin Hasan bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan mezbûr Yusuf’un tarlası ve bir tarafdan dağ ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder geçit ta‘bîr olunur bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Yakub oğlu Memiş bin Yakub bin Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Kaşmiroğlu Molla Yakub bin Hasan bin Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan dağ ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder kestânelik demekle meşhûr bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Memişoğlu Ahmed bin Memiş bin Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Memişoğlu Hasan bin Ali bin Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan Şapuroğlu Mustafa bin Ali bin Mehmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen dört kot tohum isti‘âb eder kilyos demekle ma‘rûf bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kuvaroğlu Yusuf bin Ali bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Kara Hasan bin Mehmed bin Memiş’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder amrudluk demekle ma‘rûf bir kıt‘a ki cem‘an beş kıt‘a tarlası müvekkile-i mezbûrânın mûrisleri müteveffâ-yi mezbûr Hacı Emin’in hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub ba‘de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler evlâdları müvekkilelerim mezbûrâtdan Fâtıma ve Âyişe ve Zeyneb ve Necibe ve Sâkine

ile mezbûr Yusuf ve gāib ani'l-meclis Osman ve müteveffiye-i mezbûre Nefise'ye intikāl-i âdî ile seviyyen intikāl etdikden sonra mezbûre Nefise Hatun ba'de'l-vefât sub' hisse-i şâyi'ası vâlidesi müvekkilem mezbûre Emetullah Hatun'a intikāl etmişiken merkūm Yusuf tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri bigayr-i hak müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden müvekkilelerim mezbûrât Emetullah ve Fâtıma ve Âyişe ve Zeyneb ve Necibe ve Sâkine'nin altı sehm hisse-i şâyi'alarından keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle müvekkilelerim mezbûrâta redd ü teslîm merkūm Yusuf'a tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr Yusuf dahî cevâbında tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler mukaddem babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olduğunu ve el-hâletü hâzihî tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelere müstakillen vaz'-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz elli iki senesi evâsıtında babamız müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Emin mutasarrıf olduğu tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri ol vakit karye-i mezkûrenin sipahisi bulunan Solakoğlu Mehmed Bey ibn Ali bin Abdullah'ın huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile üçyüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde bâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile izn-i sâhib-i arz ile tarla-yı müteferriğ-i sahîhim olduğunu hâvî yedimde olub tarih-i mezkûrla müverrah ve sipahi-yi mersûmun mührüyle memhûr işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a tapu temessükü nâtık olduğu üzre tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri tarih-i teferruğumdan babam müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Emin'in vefâtına değin muvâcehesinde otuz üç sene ve ba'de'l-vefât bu âna değin iki sene ki cem'an otuz beş sene müddet bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsılâ mütevâliyen bihakkın müstakillen zabt ve tasarruf ederim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merkūm Yusuf def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûrenin İhtiyâr Meclisi'nden Kör Emin bin Ahmed ve Kuvaroğlu Yakub bin Memiş nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû karye-i mezkûre ahalisinden Yusufoğlu Osman bin Fındık Mehmed ve Hasanoğlu Molla Hüseyin bin Memiş nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede isimleri mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre muhtarı Kuvaroğlu Ahmed bin Genç Ali ve İhtiyâr Meclisi'nden Lafzanoğlu Beşir bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin her birini tahdîd ve tavsîf etdiklerinden başka mahallerinde dahî irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer'î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi vekîl-i merkūm Emin bi'l-vekâle da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yusuf bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

Setoz karyeli Abdullah oğlu Reşid Ağa karyeden Köseninoğlu Ahmed'den bâ-temessük da'vâ eylediği ikiyüz iki buçuk guruşdan bi't-terâdî yüz seksen guruş sulh olub ziyâde mutâlebesine müte'allik da'vâdan merkūm Ahmed'in zimmetini kabûlü hâvî ibrâ edüb ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 14 Rebîulûlâ sene 87

[76a]
İzzet-meâb şerî‘at-hisâb mevlânâ meveddetlü Osman Nuri Efendi kâm-yâb
Ba‘de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki bi'n-niyâbe mutasarrıf olduğum Rize kazâsı nevâhisinden Kurâ-yı seb‘a nâhiyesinin umûr-i ahkâm-ı şer‘iyyesi işbu bin ikiyüz seksen yedi senesi Rebîulevvelin yirminci gününden itibâren cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki nâhiye-i merkūmeyi yevm-i mezkûrdan bi'n-niyâbe zabt ve me’zûn olduğunuz derecede beyne'l-ahali icrâ-yı ahkâm-ı şer‘-i âlî eyleyüb ve vukū‘a gelen muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm edüb câdde-i şerî‘at-i garrâdan sermû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm fî 15 Rebîulûlâ sene 87

Devlet-i Aliyye teba‘asının Ermeni milletinden ve boyacı esnafından Naşita meclis-i şer‘de kezâlik Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Dimitri muvâcehesinde merkūmun zimmetinde alacak hakkım olan ikiyüz elli guruşdan bi't-terâdî seksen guruş bedel-i makbûz sulh olub mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve iskāt eyledim dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 14 sene 87

Ğotoz karyesinden zâtı mu‘arrefe Hafize bint-i Mehmed meclis-i şer‘de zevc-i mutallakı Receb oğlu Molla Mustafa’dan taleb eylediği mehr-i mü’eccel elli guruş ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûme içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an yüz elli guruşu merkūm Mustafa dahî ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 14 Rebîulûlâ sene 87

Ğotoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Hafize Hatun ibnet-i [Mehmed] meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı Receboğlu Molla Mustafa ibn Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Molla Mustafa ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzıra bi'l-meclis sulbiyye-i sağîre kızı Hasibe nâm sağîrenin aslâ malı olmayub muhtâce olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesiçün babası mezbûr Molla Mustafa üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîre-i mezbûre Hasibe içün babası mezbûr Molla Mustafa üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm yirmişer para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mezfrûz-i mezkûru sağîre-i mezbûre Hasibe’nin nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Molla Mustafa üzerine rucû‘a mezbûre Hafize Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 15 sene 87

[76b]
Kuliça karyeli Salihoğlu Salih bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden yine Salihoğlu Mahmud bin Hüseyin muvâcehesinde merkūm Mahmud’un zimmetinde bâ-i‘lâm ve temessük mahkûmeye alacak hakkım olan kırk aded mecîdiye altunuyla otuz sekiz guruşdan başka üç buçuk aded mecîdiye altunu dahî merkūmun zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olub edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr üç buçuk mecîdiye altununu dahî başkaca bana edâ ve teslîm merkūm Mahmud’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin oğlum gāib ani'l-beled Hüseyin müdde‘î-yi merkūma teslîmen bana irsâl eylediği beş aded mecîdiye altununun üç buçuk adedini tarafeyn bi't-terâdî deyn-i mezkûrum olan meblağ-ı mezkûr üç buçuk mecîdiye altununa takās ve mahsûb ve mukassâ ve kabûl etmişidik deyü ba‘de'd-def‘ ve's-suâl ol dahî cevâbında merkūm Mahmud’a teslîm olmak üzre oğlu gāib-i merkūm Hüseyin bana teslîm eylediği meblağ-ı mezkûr beş aded mecîdiye altununun bir buçuk mecîdiye altununu merkūm Mahmud’un kabûlüyle emrine ve bâkî üç buçuk mecîdiye altununu dahî işbu tarih-i i‘lâmdan iki ay mukaddem karye-i mezkûrede merkûm Mahmud’a mahzar-ı şuhûdda aynen teslîm eylediğimde ol dahî yedimden ahz u kabz eyledi deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr müdde‘î-yi merkūm Salih ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtarı Demircioğlu Temel bin Feyzi ve İhtiyâr Meclisi’nden Çelikoğlu Feyzi bin Yakub nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû İhtiyâr Meclisi’nden Silyanoğlu Osman bin Memiş nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Çelikoğlu Hasan bin Hüseyin ve Salihoğlu Ahmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince merkūm Mahmud def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Salih’e bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunub merkūm Mahmud’un ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr üç buçuk mecîdiye altununun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Mahmud ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Kuliça karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Salihoğlu Salih bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub bundan akdem vefât eden Salih oğlu Mehmed Ali bin Hasan bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Osman ve vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Dursun ve sulbî sağîr oğulları Ömer ve İbrahim’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları ve müteveffâ-yi mezbûrun terekesine vâzı‘atu'l-yed olduğu sâbit ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mezbûre Hamide Hatun muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali’nin zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan beş bin guruşu bin ikiyüz seksen senesi şuhûr-

i rûmiyyeden Mayısın evvellerinde karye-i mezkûrede müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali ile mahzar-ı şuhûdda ve galâtdan ârî olarak yegân yegân hesâb eylediğimizde beyaz beşlik yedi buçuk guruş râyicinden beş bin guruş bana deyni olduğunu tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf ederek edâsına müteahhid olmuşiken kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle meblağ-ı mezkûr hâlâ tereke-i vâfiyesinden alacak hakkım olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr beş bin guruşu beyaz beşlik yedi buçuk guruş râyiciyle asil ve vasî-yi mezbûre Hamide Hatun vâzı‘atu'l-yed olduğu müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesinden bana edâ ve teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Hamide Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl vasî-yi mezbûre Hamide Hatun dahî cevâbında müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi mezbûrun ber vech-i muharrer müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûrenin muhtarı Demircioğlu Temel bin Feyzi ve İhtiyâr Meclisi’nden Çelikoğlu Feyzi ve bin Yakub nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû karye-i mezkûrenin İhtiyâr Meclisi’nden Silyanoğlu Osman bin Memiş ve Süleyman oğlu Hasan bin Ömer nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Salihoğlu Ahmed Reis bin Ali ve Silyanoğlu Molla Süleyman bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre ba‘de'l-isbât ve'l-hilf mûcebince meblağ-ı mezkûr beş bin guruşu beşlik yedi buçuk guruş râyiciyle vâzı‘atu'l-yed olduğu müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesinden müdde‘î-yi merkūma edâ ve teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Hamide Hatun’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

[77a]

Kuriloz karyesi ahalisinden olub müddet-i vefîreden berû merkez-i vilâyet-i Hüdâvendigâr olan Nefs-i Brusa’da mutavattınen sâkin iken bundan akdem vefât eden Ustaömeroğlu Mustafa ibn müteveffâ Ali ibn müteveffâ Mustafa’nın ber vech-i âtî [vârisi] olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden Memiş ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’nın medyûnu karye-i mezkûre ahalisinden Turaoğlu Ali bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mustafa liebeveyn er karındaşım olub babamız ismi Ali dedemiz ismi Mustafa ve vâlidemiz ismi Hadîce Hatun ibnet-i Mehmed ve maskat-i re’simiz mezkûr Kuriloz karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’nın verâseti benimle nefs-i Brusa’da sâkin zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe ve sulbiyye-i sağîre kızları Nuriye ve Havva ve karye-i mezkûrede sâkin liebeveyn kız karındaşları Şuşika ve Şerife ve Zeyneb’e münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’nın hayâtında merkūm Ali bin Hüseyin zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruşdan mes’ele-i mîrâsımız olan yirmi dört sehmden iki sehm

hisse-i erîsemi bana edâ ve teslîm medyûn-ı mezbûr Ali'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur [deyü] da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'ya meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruş zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr lâkin müdde'î-yi merkūmun mâ'adâ ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-yi merkūm Memiş'den ber-minvâl-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb <beyyine taleb> olundukda kurahâ-yı merkūmeden Kanboz karyesi ahalisinden Öksüzömeroğlu Memiş Alemdar ibn Ali ve Mişona karyesi ahalisinden Zelikoğlu diğer Memiş bin Reşid nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Rize kazâsı kurâsından Kuriloz karyesi ahalisinden olub Nefs-i Brusa'da vefât eden <eden> Ustaömeroğlu Mustafa ile işbu müdde'î-yi mezbûr Memiş liebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Ali ve dedeleri ismi Mustafa ve vâlideleri ismi Hadîce Hatun ibnet-i Mehmed ve maskat-ı re'sleri mârru'z-zikr Kuriloz karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'nın verâseti işbu müdde'î-yi mezbûr Memiş ile Nefs-i Brusa'da sâkin zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ile sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe ve sulbiyye-i sağîre kızları Nuriye ve Havva ile karye-i mezkûrede sâkin liebeveyn kız karındaşları Şuşika ve Şerife ve Zeyneb'e münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle zikr olunan Kanboz ve Mişona karyeleri muhtarân ve İhtiyâr Meclisi'nden Sarıahmedoğlu Ali Alemdar bin Ahmed bin Mehmed ve Deliömeroğlu Ahmed Çavuş bin Hasan bin Ömer ve Mandevoğlu Molla Hasan bin Mustafa bin Ali ve Bostanoğlu Ömer bin Hüseyin bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû karyeteyn-i mezkûreteynin ihtiyâr meclislerinden Berberoğlu Osman bin Memiş bin Mehmed ve Taşcıoğlu Ahmed bin Ali bin Hasan ve Bostanoğlu Memiş bin Mustafa bin Hasan ve Delihasanoğlu Mustafa bin Ahmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûr Memiş meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr olunan Mişona karyesi ahalisinden olub ehevât-ı mezbûrât Şuşika ve Şerife ve Zeyneb'in taraflarından mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden hisse-i erîselerini kabza ve kendülere irsâl ve îsâle bâ-hüccet-i şer'iyye vekîlleri olan Zelikoğlu el-Hâc Mustafa Alemdar bin Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr ani'l-merâm edüb mûrisim karındaşım müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'nın sâlifü'z-zikr Nefs-i Brusa'da ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesine mahallinde vâzı'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından hisse-i erîsemi taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine bundan akdem tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğim mezkûr Mişona karyesi ahalisinden Delihasanoğlu Hasan bin Memiş nâm kimesneyi vekâlet-i merkūmeden azl edüb karındaşım ve mûrisim müteveffâ-yi merkūmun sâlifü'z-zikr Brusa'da ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesine mahallinde vâzı'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından benim hisse-i erîsemi taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine mezbûr el-Hâc Mustafa Alemdar'ı tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimde ol dahî

ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

[77b]
Mişona karyesi ahalisinden ve Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne çavuşlarından olub Dersaadet'de Kasımpaşa'da Bahriye Hastahanesi'nde vefât eden Delihasanoğlu Zekeriyya Çavuş ibn müteveffâ Mahmud bin müteveffâ Memiş'in ber vech-i âtî vârisi oldukları[nı] iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hurşid nâm kimesne yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Emetullah Hatun ibnet-i Ahmed bin Abdullah hâzıra olduğu hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu yine karye-i mezkûre ahalisinden Zelikoğlu Memiş ibn Hasan nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-verâse üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş liebeveyn er karındaşım olub babamız ismi Mahmud ve dedemiz ismi Memiş ve vâlidemiz hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun ibnet-i Ahmed ve maskat-ı re'simiz sâlifü'z-zikr Mişona karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş'un verâseti benimle vâlidem hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun'a münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş'un hayâtında merkūm Memiş zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefât edüb meblağ-ı mezkûr yirmi guruş benimle vâlidem hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun'a mevrûs olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu bizlere edâ ve teslîm medyûn-ı mezbûr Memiş'e tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun'un tasdîkiyle da‘vâ etdikde merkūm Memiş dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş'a meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf edüb ancak müdde'î-yi merkūm Hurşid'in mâ‘adâ ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm Hurşid'den ber minvâl-i meşrûh verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zâtı hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun'u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Zelikoğlu el-Hâc Mustafa bin Hasan ve Sermekeşoğlu Hasan bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Rize kazâsı kurâsından Mişona karyesi ahalisinden olub Deraliyye'de Kasımpaşa'da Bahriye Hastahanesi'nde vefât eden Âsâkir-i Bahriye çavuşânından Delihasanoğlu Zekeriyya Çavuş'un işbu müdde‘î-yi mezbûr Hurşid liebeveyn er karındaşı olub babaları ismi Mahmud ve dedeleri ismi Memiş ve vâlideleri işbu hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun ibnet-i Ahmed bin Abdullah ve maskat-ı re'sleri mârru'z-zikr Mişona karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş'un verâseti müdde‘î-yi mezbûr Hurşid ile hâzıra-i mezbûre Emetullah Hatun'a münhasıradır bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtarı Ahmed oğlu Ali Alemdar bin Ahmed bin Abdullah ve Delihasanoğlu Mustafa bin Memiş bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû karye-i mezkûre İhtiyâr Meclisi'nden Purpuroğlu

Osman bin Osman bin Memiş bin Ahmed ve Arnabudoğlu Mehmed Ali bin Hasan bin Mahmud nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûre Emetullah Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde ehu'l-merkūm Hurşid mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz oğlum müteveffâ-yi mezbûr Zekeriyya Çavuş’un Dersaadet’de Kasımpaşa ve bu bende ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesine mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından benim hisse-i erîsemi taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından oğlum mezbûr Hurşid’i vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-[yevmi'l-]hâmis min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Zavendik karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î mu‘arrefe olan Cemile Hatun ibnet-i Ahmed kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Liparit karyesi ahalisinden olub zikri âtî ağaçlığa vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Morininoğlu Hüseyin Reis bin Hasan muvâcehesinde mezkûr Liparit karyesinde vâki‘ bir tarafdan Kaçaranoğlu Yakub’un tarlası ve bir tarafdan Terzi Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan Mahmud oğlu Kasım’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i Hantaloğlu Hasan’ın tarlasıyla mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık beş sehm i‘tibâriyle bir sehm hisse-i şâyi‘ası benim ve ikişer sehmden cem‘an dört sehm hisse-i şâyi‘aları karındaşlarım Yakub ve Hurşid’in olub ol vechile beynimizde müşterek iken karındaşlarım mezbûrân ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrda olan kendi hisse-i şâyi‘alarıyla ma‘an benim bir sehm hisse-i şâyi‘amı dahî fuzûli ve bigayr-i hak merkūm Hüseyin Reis’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediklerinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb hâlâ vaz‘-ı yedleri olmağla suâl olunub ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrun bir sehm hisse-i şayi‘asından keff-i yedle vech-i lâyıkı üzre bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrda vaz‘-ı yedini ve mukaddem bir sehm hisse-i şâyi‘ası olduğunu ikrâr lâkin işbu tarih-i i‘lâmdan sekiz sene mukaddem müdde‘iyye-i mezbûre ile karındaşlarım mezbûrân ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrda olan hise-i şâyi‘alarını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beş bin beşyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde **[78a]** her biri bana bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediklerinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile mülk-i müşterâ-yı sahîhim olduğundan bihakkın müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed ederim deyü eylediği def‘ini benim inkârıma mukārin dâfi‘-i merkūm ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu isbât sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden merkūm Hüseyin Reis beşyüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh

eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka merkūm Hüseyin Reis'den tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûra müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūm Hüseyin Reis'in zimmetini ol dahî bana medfû'u olan bedel-i sulh-i merkūm beşyüz guruşun istirdâdına müte'allik benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 17 sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kāim-i makāmı olub zikri âtî-yi husûsu ve emsâli misillüleri cânib-i mîrî içün kabz ve tasdîke me'mûr olan rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın huzurunda akd olunan meclis-i şer'de kazâ-yı mezbûr Meclis-i İdâre a'zâ-yı müntehabesinden Tuzcu-zâde fütüvvetlü Mahmud Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve kazâ-yı mezbûrun telgraf me'mûru fütüvvetlü Râuf Efendi ibn Abdülaziz Ağa hâzır oldukları hâlde kazâ-yı mezbûr Meclis-i İdâre a'zâ-yı müntehabesinden Turidî-zâde el-Hâc Mehmed Ağa ibn Osman Ağa ve kazâ-yı mezbûr Meclis-i De'âvî mümeyyizât-ı müntehabesinden Tuzcu-zâde fütüvvetlü el-Hâc Arif Ağa ibnu'l-merhûm Tahir Ağa ve el-Hâc İbrahim Efendi-zâde fütüvvetlü Osman Azmi Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Memiş Efendi Meclis-i İdâre a'zâ-yı müntehabesinden fütüvvetlü Haralam Ağa ibn Yani ve Meclis-i De'âvî mümeyyizân-ı müntehabelerinden fütüvvetlü Yanika Ağa ibn Lazar'dan her biri meclis-i ma'kūd-i mezkûrda ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezkûr Rize kasabasında kâin Hükûmet Konağı civârında vâki' hâzır-ı mûmâ ileyh Mahmud Ağa'nın hizmet-i müftehire olmak ve cânib-i mîrî içün bir telgrafhâne inşâ olunmak üzre cânib-i mîrîye terk ve teberrû'eylediği tarafeyn hâzır-ı mûmâ ileyh Mahmud Ağa'nın arsası ve tarafeyn tarik-i âmm ile mahdûd tûlen on dokuz ve arzen on bir bihesâb-ı terbî'î ikiyüz dokuz zirâ' arsa üzerine mallarımızdan altı bin yediyüz yirmi altı guruş on para sarfıyla telgrafhâne olmak üzre müceddeden binâ ve inşâ eylediğimiz fevkānî üç bâb oda ve bir sofa ve bir memşâ ve tahtânî bir ahuru şâmil bir bâb menzili hizmet-i müftehiremiz olmak üzre cânib-i mîrîye terk ve teberrû etmemizle min ba'd menzil-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhallerimiz kalmamışdır dediklerinde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

İzzet-meâb şerî'at-hisâb mevlânâ meveddetlü Osman Nuri Efendi kâm-yâb
Ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki bi'n-niyâbe mutasarrıf olduğum Riza kazâsı nevâhisinden Karadere nâhiyesinin umûr-i ahkâm-ı şer'iyyesi işbu bin ikiyüz seksen yedi senesi Rebîulevvelin yirmi beşinci gününden itibâren bi'n-niyâbe cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki nâhiye-i merkūmeyi yevm-i mezkûrdan zabt ve me'zûn olduğunuz derecede beyne'l-ahali icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî edüb ve vukū'a gelen muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm eyleyüb câdde-i şerî'at-i Ahmediyyeden sermû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm

el-Kādî en-Nâib
bi-kazâ-yı Rize

Kafkame karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Köseoğlu Osman bin Nurullah bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Penbe Hatun ibnet-i Memiş ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülfe ve Has Hatun ve liebeveyn karındaşı Hafize'ye münhasıra olduğu mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağiretân-ı mezbûretânın vasî-yi mansûbları vâlideleri ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan sâhib-i arz-ı hâl mezbûre Penbe Hatun meclis-i şer'-i enverde kazâ-yı mezbûr mahallâtından Emineddin Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden asil ve vasî-yi mezbûrenin liebeveyn er karındaşı Purpuroğlu el-Hâc Abdülhamid Ağa ibn Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Hadîce Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve Nazife Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Memiş ve Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı diğer Penbe'ye münhasıra olduğu mütehakkak oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına vasî-yi mansûbları ve müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-vesâye vaz'-ı yedi alâ vechi şer'î sâbit olan derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Buberoğlu Salih Ağa ibn müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin Ağa muvâcehesinde bin ikiyüz yetmiş dokuz senesi evâilinde hayatlarında oldukları hâlde mûrisim zevcim müteveffâ-yi mezbûr Osman karındaşım müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Abdülhamid Ağa'ya ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedinden iktirâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bin ikiyüz guruş ile müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden olub mezbûr el-Hâc Abdülhamid Ağa fuzûli kabz ve âhara bey'iyle istihlâk eylediği **[78b]** üçyüz elli guruş kıymetlü bir aded peryol ceb saati cem'an râyic-i atîkadan çürük akçe olarak bin beşyüz elli guruşun tedâvülü vechile uskontosu bi't-tenzîl bâkî temiz akçe bin guruşdan mes'ele-i mîrâsımız vechile benimle vasîleri olduğum sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i erîselerimiz olan yediyüz doksan bir guruş yirmi altı para iki akçeyı karındaşım müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesinden bana edâ ve teslîm vasî-yi mezbûr Salih Ağa'ya tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vesâye murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Penbe Hatun ber vech-i muharrer müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Kafkame karyesi ahalisinden Karamehmedoğlu Hasan bin Abdullah ve Ardaloğlu Molla Hüseyin bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû karye-i mezkûre ahalisinden Karamehmedoğlu Ömer bin Hasan ve Osman Çepnioğlu Ahmed bin Mehmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan mezkûr Kafkame karyesi ahalisinden Ardaloğlu Memiş bin Ahmed ve Çepnioğlu Memiş bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre bi'l-isbât ve nefsi içün ba'de't-tahlîf mûcebince meblağ-ı mezkûr bin guruşdan müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Penbe Hatun ile sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i erîseleri olan yediyüz doksan bir guruş yirmi altı para iki akçeyı bi'l-vesâye vâzı'u'l-yed olduğu müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Abdülhamid Ağa'nın tereke-i vâfiyesinden müdde'iyye-i asil ve vasî-yi mezbûre Penbe Hatun'a edâ ve teslîm vasî-yi mezbûr Salih Ağa'ya tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 26 sene 87

Haçanoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan sâhib-i arz-ı hâl Tevhide Hatun ibnetü'l-Hâc Osman Efendi meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Babik Mahallesi ahalisinden olub liebeveyn er karındaşı ve vilâyet rüsûmu mültezimi derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Lütfullah Efendi muvâcehesinde pederimizden mevrûs malımız olub karındaşım mezbûr Lütfullah Efendi derûn-i kasabada vâki‘ âharlarına bey‘ eylemiş olduğu akār semeninden hisse-i erîsemi bundan akdem karındaşım mezbûr Lütfullah Efendi’den taleb ve da‘vâ etmekde iken beynimizde muslihûn tavassutuyla üç bin guruşa an inkâr sulh olub mâ‘adâdan karındaşım mezbûr Lütfullah Efendi’nin zimmetini kabûlü hâvî ibrâ etmişidim bedel-i sulh-i merkūm hâlâ zimmetinde alacak hakkım olmağla taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer‘de tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üç bin guruşun müdde‘iyye-i mezbûre Tevhide Hatun’a edâsıyla merkūm Lütfullah Efendi ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 22 sene 87

Mağloz karyesi sâkinlerinden Kösemehmedoğlu Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sulbî kebîr oğlu bâ‘isu'l-kitâb Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi oğlum merkūm Ali’nin tarla-yı müteferriği ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilimi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile ikiyüz elli guruşa oğlum mezbûr Ali’ye ben bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr iki yüz elli guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Ali’nin yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Ali’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 25 sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Galata karyesi ahalisinden Karaömeroğlu el-Hâc İbrahim bin Memiş Efendi nâm kimesnenin tarafından vekâlet iddiâ eden sulbî kebîr oğlu Molla Memiş kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Karaömeroğlu Hüseyin Efendi ibn Osman muvâcehesinde babam mezbûr el-Hâc İbrahim’in merkūm Hüseyin Efendi mutasarrıf olduğu bir kıt‘a tarlasının derûnunda devâbb-ı mevâşîleriyle hakk-ı mürûru var ben bundan akdem merkūm Hüseyin Efendi babam mezbûr el-Hâc İbrahim’i mürûrdan men‘ emelinde olduğu hâlde beynlerinde vukū‘ bulan münâza‘aya mebnî mahall-i nizâ‘ üzerine fasl u hasm müdde‘â olunmak üzre bi'l-iltimâs taraf-ı şer‘den gönderilen ……. ma‘rifetiyle sâhib-i arz tarafından ta‘yîn olunan me’mûr hâzır olduğu hâlde muhâkeme sadedinde iken beynlerinde münâza‘ât-ı kesîre vukū‘ bulmuşidi muslihûn tavassutuyla beynleri ıslâh ve tanzîm olunub birbirlerinin zimmetlerini kabûl hâvî bâ-re’y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāt edüb

tarafeyne birer kıt‘a i‘lâm-ı şer‘î i‘tâ olunmuşidi ba‘dehû ben bi'l-vekâle sulh ve ibrâ-yı mezkûru ……. etmek emeliyle müdâhale ve merkūm Hüseyin Efendi’yi ihzâr eyledim ise de el-hâletü hâzihî ben dahî müdâhaleden fârig olub zikr olunan sulh ve ibrâlarını kabûl ederek def‘-i nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 25 sene 87

[79a]
Mamul karyesi ahalisinden Sımaroğlu Mustafa bin Abdurrahim nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde altı seneden berû karye-i mezkûrede sâkin ve karye-i mezkûrede vâki‘ câmi‘-i şerîfin intihâb-ı umûm-i ahali ile bâ-berât-ı şerîf-i âlişân zabtı ve zikri âtî tarlaya teferruğan bâ-tapu vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kürdoğlu Ali Efendi ibn Memiş muvâcehesinde kâza-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Yetimoğlu Osman bin Hüseyin hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Sımaroğlu Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan Turidoğlu Mustafa’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i yine tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla karye-i mezkûre ahalisinden Sımaroğlu Mehmed’in yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken işbu tarih-i i‘lâmdan on dört ay mukaddem merkūm Mehmed mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde karye-i âharı olan Çeçeva karyesi ahalisinden Şamlıoğlu Hurşid Efendi ibn Yakub’a bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl etdikden sonra on bir ay mutasarrıf olub sene-i hâlin güzerân eden Muharremu'l-harâmın dördüncü günü mefrûğ-ı merkūm Hurşid Efendi tarla-yı mezkûru âhara ferâğ emelinde olduğu hâlde ferâğını bana arz etmiş ise de ol vakit teferruğa tâlib ve râğib olmadığım cihetle gāib-i merkūm Hurşid Efendi tarla-yı mahdûd-i mezkûru üç bin ikiyüz guruş bedel-i makbûza bâ-re’y-i sâhib-i arz merkūm Ali Efendi’ye ferâğ ve tefvîz ol dahî teferruğ ve kabûl edüb hâlâ vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub vermiş olduğu bedel-i mezkûru yedimden ahz birle tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana teslîm merkūm Ali Efendi’ye cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ali Efendi bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ ile merkūm Ali Efendi’ye suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 26 sene 87

Ahingöz karyesi ahalisinden iken işbu tarih-i i‘lâmdan on beş sene mukaddem vefât eden Öksüzoğlu Ömer bin Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Salih ve sulbî kebîr oğulları Abdurrahim ve Süleyman ve Abdülaziz ve sulbiyye-i kebîre kızları Rukiye ve Havva ve Âyişe ve diğer Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ibn-i mezbûr

Abdurrahim kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zikri âtî menzil ve eşcârlığa vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Öksüzoğulları Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed ebnâ Osman nâm kimesneler muvâcehelerinde bi'l-verâse üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kulakoğlu Osman’ın tarlası ve bir tarafdan Öksüzoğlu Ahmed’in tarlası [ve bir tarafdan] sırt ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ma‘a arsa ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûseyi muhtevî bir kıt‘a mülk ağaçlık tarih-i mezkûrda vefât eden mûrisim babam müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik müstakillen mülkü olub ba‘de'l-vefât emlâk-i mahdûd-i mezkûra benimle verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs oldukdan sonra beynlerinde müştereken mal-i mevrûsları iken bundan akdem zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun ile ibnân-ı mezbûrdan Süleyman ve Abdülaziz ve benât-ı mezbûrâtdan mezbûretân Havva ve diğer Fâtıma menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda olan hisselerini tefrîk ve tashîh-i mes’ele etmeksizin menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda ne mikdâr hisseleri var ise mechûlen semen-i ma‘lûme-i makbûza mukābelesinde bana bey‘ ve teslîm ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl edüb ol vechile mezbûretân Rukiye ve Âyişe’nin hisselerinden gayrı menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr benim olmuşiken mezbûrûn Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrları müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda mezbûretân Rukiye ve Âyişe’nin hisselerinden mâ‘adâsından keff-i yedle bana teslîm merkūmûn Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed’e cebr u tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūmûn Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed dahî cevâblarında menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr mukaddem müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in silk-i mülk-i sahîhinde münselik müstakillen mülkü iken bin ikiyüz altmış dokuz senesi Rebîulâhirin yedinci günü müteveffâ-yi mezbûr Ömer hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mâlik olduğu menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile beşyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde yalnız zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun ile ibnân-ı mezbûrân Süleyman ve Abdülaziz’e seviyyen bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğinde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra on yedi sene müddet menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrlara bi'l-muvâcehe bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mâlik ve mutasarrıf oldukdan sonra işbu tarih-i i‘lâmdan üç buçuk ay mukaddem zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun bi'l-asâle ve mezbûr Süleyman kendine asâleten ve karındaş-ı merkūm Abdülaziz’e vekâleten menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile mahlût olan arazi-yi mîriyyesiyle ma‘an bâ-re’y-i sâhib-i arz altı bin guruş bedel ve semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde her biri birer sehm hisse-i şâyi‘alarını asâleten ve vekâleten bizlere bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre bi'l-asâle ve bi'l-vekâle teslîm eylediklerinde bizler dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile mülk-i müşterâ-yı sahîhimiz ve hakk-ı sarîhimiz olduğundan bihakkın vaz‘-ı yed ederiz deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr müdde‘î-yi mezbûr Abdürahim şirâ’en mülkümdür deyü zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun ile ibnân-ı mezbûrân Süleyman ve Abdülaziz **[79b]** ve bintân-ı mezbûretân Havva ve

diğer Fâtıma'nın hisseleri içün tasaddî [eylediği] da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince mezbûrûn Fâtıma Hatun ve Süleyman ve Abdülaziz ve Havva ve diğer Fâtıma'nın hisselerini da'vâ-yı mezkûresiyle merkūmûn Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' dâfi'ûn-ı mezbûrûnun def'-i mezkûrlarını müdde'î-yi merkūm Abdurrahim'in inkârına mukārin mezbûrûn Ömer Çavuş ve Ali ve Ahmed müdde'î-yi merkūmun yalnız kendi hissesine olan def'-i mezkûreleriyle beyâna havâle olundukları bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 27 sene 87

Sıkrık karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hadîce bint-i Mehmed Ali nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Salih bin Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Salih beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz elli guruş mehr-i mu'accel ve ikiyüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle nefsimi işbu meclis-i şer'de lede'ş-şuhûd merkūm Salih'e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Salih dahî mezbûre Hadîce'yi sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Müsted'î-yi merkūm Kuvaroz mahalleli Şahinoğlu Mehmed meclis-i şer'de zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı zâtı mu'arrefe Müzeyyen muvâcehesinde mezbûre Müzeyyen kendi hânemde sâkine olmayub bir müddetden berû vâlidesi işbu hâzıratun bi'l-meclis Şuşika Hatun'un hânesinde sâkine olarak bana itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmeyüb suâl olunub hânemde sâkine olmak ve mu'âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd etmek üzre mezbûreye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında zevcim müdde'î-yi mezbûrun mâlik olduğu ancak nısf-ı menzilde diğer zevcesiyle beni ve vâlidesini sâkin etdirmekde olduğundan diğer zevcesiyle vâlidesi mezbûretân daima beni iz'âc ve ta'cîz eylediklerine binâen zevcim müdde'î-yi mezbûr dahî onlara riâyetle beni tekdîr etmekde olduğundan ben dahî vâlidem hâzıra-i mezbûre ile sâkine olurum deyü müddde'î-yi merkūmun tasdîkine binâen zevci müdde'î-yi mezbûr Mehmed zevcesi mezbûre Müzeyyen içün mesken-i şer'î ola bir menzil tedârik edüb mezbûre sâkine etmek üzre müdde'î-yi mezbûr Mehmed'e ve mesken-i şer'î olan menzilde mezbûreyi ba'de'l-iskân zevci merkūma itâat ve inkıyâd etmek üzre mezbûre Müzeyyen Hatun'a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 28 Rebîulûlâ sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Leroz karyeli Ilıcakoğlu Mehmed Ali karyesi bulunan Gürgen karyesi ahalisinden vekîlim diyerek derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Aspetoğlu Hacı Ahmed'den kışlak bedelinden da'vâ eylediği altmış guruşun taleb ve da'vâsına vekâleti yoğiken mutâlebesi meşrûh olmamağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Rebîulûlâ sene 87

Kamenit Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bıyıkoğlu Ali bin İsmail bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğulları Hasan ve Süleyman ve İsmail ve sulbiyye-i kebîre kızları Sırma ve Şîşe ve Tâife'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan bintu'l-mezbûre Tâife kasaba-i mezkûre mahallesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan nefsinden asil ve karındaşları mezbûrân Süleyman ve İsmail'in taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîlleri işbu bâ'isu'l-i'lâm ibn-i mezbûr Hasan muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede vâki' bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Civelekoğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan hark ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan müvekkil-i mezbûr Süleyman'ın tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a yedi sene mukaddem vefât eden babam müteveffâ-yi mezbûr Ali'nin hayâtında ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâilinde babam müteveffâ-yi mezbûr Ali hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bilâ-izn-i sâhib-i arz karındaşım müvekkil-i mezbûr İsmail'e ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra fâriği babası müteveffâ-yi mezbûrun vefâtına değin muvâcehesinde on bir sene ve ba'de'l-vefât yedi sene ki cem'an on sekiz sene müddet tarla-yı mahdûd-i mezkûru karındaşım mezbûr İsmail bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve tasarruf edüb benim tarla-yı mahdûd-i mezkûra vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub karındaşım müvekkil-i mezbûr İsmail'in tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olub babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesi menkūl ve urûz ve akār olub ve terekesini karındaşlarım asil ve vekîl-i mezbûr Hasan ile müvekkilleri mezbûrân Süleyman ve İsmail müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla ben babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden hisse-i erîse karındaşlarım mezbûrûn Süleyman ve İsmail ve Hasan'dan bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihi muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olub beni da'vâ-yı mezkûremeden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'i-i müfsideden ârî alâ tarîki**[80a]**'t-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan yüz guruş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu karındaşlarım mezbûrûn Süleyman ve İsmail ve Hasan'ın yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşlarım mezbûrûn Süleyman ve İsmail ve Hasan'ın zimmetlerini anların dahî bana medfû'ları olan bedel-i sulh-i merkūm yüz guruşun istirdâdına ve cemî' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı

sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Rebî‘ sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Kuvaroz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Sarıhasanoğlu Ali bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub bir müddetden berû katl-i nüfûs ve gasb-i emvâl ile hükûmete itâat etmeyerek kararlıkda bulunub bu def‘a hükûmet ma‘rifetiyle der-dest ve cebri izâle ve mündefi‘ olan meşâhir-i eşkıyâdan Seyyidoğlu diğer Ali bin Memiş nâm şahıs muvâcehesinde bin ikiyüz seksen üç senesi Cemâziyelevvelinin evâsıtında benim karye-i mezkûre sâkinlerinden olub şahs-ı merkūm diğer Ali tüfenk kurşunuyla katl u i‘dâm eylediği Yanaloğlu Molla Hüseyin’in kerîmeleri Zülfiye ve Fâtıma ve Şuşika’ya zimmetinde deynim olan iki bin guruşu beşlik olarak karye-i mezkûre ahalisinden Sadullah oğlu âhar Ali’nin hânesinde mahzar-ı şuhûdda mezbûrâta teslîm etmek üzre yedimde mevcûd iken o esnâda şakî-yi merkūm diğer Ali oraya gelüb belinde olan âlet-i cârihadan kamasını çeküb üzerime hücûm birle seni katl u i‘dâm ederim diyerek meblağ-ı mezkûr iki bin guruşu yedimden cebren ve kerhen ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk etmekle suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm şakî-yi merkūm diğer Ali’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde gıbbe'l-istintâk merkūm diğer Ali dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm Ali ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre ahalisinden Muhtar Eyüboğlu Abdülaziz bin Memiş ve Terzioğlu Mustafa bin Abdullah nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû karye-i mezkûre ahalisinden ve İhtiyâr Meclisi’nden Çolakoğlu Ömer bin Numan ve Azmanoğlu Cevahir bin Ömer nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye ald u makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden İsmail oğlu Ahmed Çavuş bin Hüseyin ve Ali Dayı yeğeni Mikdad bin Gümüş Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr iki bin guruşu müdde‘î-yi merkūm Ali’ye edâ ve teslîm şakî-yi merkūm diğer Ali’ye tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 Rebîulûlâ sene 87

Çarihoz Mahallesi sâkinelerinden Karaderelioğlu kerîmesi zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Gül‘ıraz Hatun ibnet-i Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Terlioğlu Ömer bin Mehmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Terlioğlu Zekeriyya bin Yakub nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilem mezbûre Gül‘ıraz Hatun’un merkūm Zekeriyya zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûn-ı merkūm Zekeriyya’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ

sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan müvekkilem mezbûre Gül‘ıraz’ın tarlası ve bir tarafdan merkūm Zekeriyya’nın tarlası ve bir tarafdan tarîk-i hâss ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir dönüm tarlasını me’mûru huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Zekeriyya’ya ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve kezâlik kendüye îsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Zekeriyya’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm Zekeriyya dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkile-i mezbûre Gül‘ıraz Hatun zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Ömer’den ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden zât-ı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Karaalioğlu Hasan bin İbrahim ve Kürtoğlu Mehmed bin Yunus nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Çarihoz Mahallesi sâkinelerinden Karaderelioğlu kerîmesi Gül‘ıraz Hatun ibnet-i Yakub bin Abdullah’ın işbu merkūm Zekeriyya zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendüye îsâl ve irsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan kendi tarlası ve bir tarafdan merkūm Zekeriyya’nın tarlası ve bir tarafdan tarîk-i hâss ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir dönüm tarlasını me’mûru huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Zekeriyya’ya ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından **[80b]** vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile merkūm Ömer’i bizim huzurumuzda vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde merkūm Ömer dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtarı Pulihozluoğlu Ali Reis bin Hasan ve İhtiyâr Meclisi’nden Suyabatmazoğlu Molla Abdürrezzak bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Kürdoğlu Şakir bin Hasan ve Kürdoğlu Abdülkerim bin Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 29 sene 87

Haçanoz Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden Hafsa Hatun ibnet-i Hüseyin bin Abdullah’ın verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Beşikcioğlu el-Hâc Hâfız Haşim Efendi ibnu'l-Hâc Mehmed Efendi ve sadrî kebîr oğulları Mahmud ve

Muherrem'e münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr Mahmud dahî vefât edüb verâseti babası mezbûr el-Hâc Hâfız Haşim Efendi ve liebeveyn er karındaşı mezbûr Muharrem'e münhasıra olub ba'dehû ibn-i mezbûr Muharrem dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemâliye Hatun ibnet-i Salih Ağa [ve] sulbî sağîr oğulları Abdülhamid ve Emin'e münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı tâ'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Cemâliye Hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde nefsinden asil ve sağîrân-ı mezbûrânın min kıbeli'l-eb cedleri ve müteveffiyûn-ı mezbûrûnun kâffe-i terekelerine bi'l-asâle ve bi'l-velâye müstakillen vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-kitâb mezbûr el-Hâc Hâfız Haşim Efendi mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisim zevcim müteveffâ-yi sâlis-i mezbûr Muharrem'in zimmetinde alacak hakkım olan bin yüz guruş mehr-i mü'eccelimi asil ve velî-yi merkūm el-Hâc Hâfız Haşim Efendi yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim ve müteveffiyûn-ı mezbûrûnun terekeleri nukūd ve urûz ve akār ve menkūl olub ve terekelerini asil ve velî-yi merkūm el-Hâc Hâfız Haşim Efendi müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla ben mûrislerim müteveffiyûn-ı mezbûrûnun terekelerinden hisse-i erîsemi mezbûr el-Hâc Hâfız Haşim Efendi'den bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î nukūd terekelerinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan altıyüz yetmiş iki guruş üzerine mezbûr el-Hâc Hâfız Haşim Efendi inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkūm altıyüz yetmiş iki guruşu mezbûr el-Hâc Hâfız Haşim Efendi meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz etmemle fîmâ ba'd mûrislerim müteveffiyûn-ı mezbûrûnun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekelerine ve hukūk-i mîrâsa ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynimizde cereyân eden sâir bi'l-cümle ahz u i'tâ ve hukūk-i şer'iyyeye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan asil ve velî-yi merkūm el-Hâc Hâfız Haşim Efendi'nin zimmetini ol dahî bana medfû'u olan bin yüz guruş mehr-i mü'eccel-i makbûz-i mezkûr ile bedel-i sulh-i merkūm altıyüz yetmiş iki guruşun istirdâdlarına ve cemî' hukūk-i mîrâsa ve işbu tarih-i vesîkaya gelince değin beynimizde cereyân eden sâir bi'l-cümle ahz u i'tâ ve hukūk-i şer'iyyeye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrrer âharın ibrâsını asâleten ve verâseten kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 Rebî' sene 87

Ancer karyesi ahalisinden Keşkinoğlu Ahmed bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden İbrahim oğlu kerîmesi Rukiye Hatun ibnet-i İsmail bin Abdullah sadrî kebîr oğlu Mehmed ile sadriyye-i kebire kızları Havva ve Fâtıma ve Âyişe'yi terk ederek vefât edüb ba'dehû

ibn-i mezbûr Mehmed sulbî kebîr oğulları İsmail ve Salih'i terk ederek vefât edüb ba'dehû ibn-i mezbûr İsmail vâlidesi Penbe Hatun ibnet-i Çakır Mehmed'i terk ederek vefât eylediği mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî tarlalara vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Salih muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Yunus ibn Mehmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Keşkinoğlu Yunus ve bir tarafdan Keşkinoğlu kızı Hanife ve bir tarafdan Sırhanoğlu İsmail tarlaları ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan merkūm Yunus ve bir tarafdan mezbûre Hanife ve bir tarafdan Sırhanoğlu Hasan'ın tarlaları ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Keşkinoğlu Emin Ali ve bir tarafdan Süleyman oğlu Ahmed **[81a]** ve bir tarafdan Keşkinoğlu Dursun'un tarlaları ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûr Yunus ve bir tarafdan mezbûre Hanife ve bir tarafdan Hoçazoğlu Ahmed ve taraf-ı râbi'i Sırhanoğlu Abdi'nin tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ki cem'an dört kıt'a tarlalardan gāibetun ani'l-meclis mezbûre Penbe Hatun kendi hisse-i şâyi'a-i ma'lûmesini işbu tarih-i i'lâmdan on altı ay mukaddem iki bin dörtyüz guruş bedel-i makbûza bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etmemle ol vechile gāibe-i mezbûre Penbe'nin hisse-i şâyi'a-i ma'lûmesinden keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bana teslîm mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Salih'e cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği cebr da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de'-tefhîm mûcebince cebr da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Salih'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Salih'e suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 Rebîulûlâ sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Devlet-i Aliyye teba'asının Rum milletinden Madioğlu Anastas derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Mahmud Ağa'dan da'vâ eylediği seksen guruşdan bi't-terâdî yetmiş guruş sulh olub ziyâde mutâlebesine müte'allik da'vâdan merkūm Mahmud Ağa'nın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ etmekle bedel-i sulh-i merkūm yetmiş guruşun merkūm Mahmud Ağa'dan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 4 Rebîulâhir sene 87

Ancer karyesi ahalisinden Keşkinoğlu Ahmed bin Emin nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde Of kazâsı kurâsından Hazer karyesi ahalisinden Çolakoğlu Çakır Mehmed bin Ömer muvâcehesinde yedimde olub merkūm Mehmed Çakır'ın imzâsıyla mümzâ bin ikiyüz seksen yedi senesi Rebîulâhirin ikinci günü tarihiyle müverrah olan işbu bir kıt'a tamgalu temessük nâtık olduğu üzre el-yevm malımdan ve yedimden merkūma ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedimden iktirâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği

dokuzyüz sekiz guruşu taleb ederim bana edâ ve teslîm merkūm Mehmed Çakır'a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer'de tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr dokuzyüz sekiz guruşun müdde'î-yi mezbûr Ahmed'e edâ ve teslîmiyle mezbûr Çakır Mehmed ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî gurre-i Rebîulâhir sene 87

Kanboz karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Topuzoğlu Memiş bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Yakub ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Mahmud ve sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Rukiye ve sulbiyye-i sağîre kızları Zeyneb ve Fatuli'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan zâtı mu'arrefe vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 Rebîulûlâ sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 500	İnek re's 1 100	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 2 30
Balta 1 tahra 1 kazma 1 30	Hırdavât 20	Bağçe kıt'a 100

Yekûnu'l-mal	780
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	80 20 para
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	15
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	197
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	583

Hisse-i zevce-i mezbûre	72 35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126 30 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	126 30 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63 30 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63 30 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63 30 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	63 30 para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[81b]
Romanoz Mahallesi ahalisinden Musanınoğulları Arslan ve Durali ibn Musa nâm kimesneler kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Semizoğlu Hasan bin Genç Ali nâm kimesne muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Osman hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan kendi tarlamız ve bir tarafdan mezbûr Hasan’ın tarlası ve bir tarafdan Semizoğlu Mustafa’nın tarlası ve taraf-râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem vefât eden babamız müteveffâ-yi mezbûr Musa’nın hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr intikāl-i âdî ile ale'l-iştirâki's-seviyy bizlere intikāl etmişiken merkūm Hasan tarla-yı mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bizlere redd ü teslîm merkūm Hasan’a tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Hasan dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem müdde‘iyân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yi mezbûr Musa’nın yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu ve el-yevm tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış iki senesi evâsıtında müteveffâ-yi mezbûr Musa hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde ber vech-i muharrer müstakillen mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile ikiyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra fâriğim mezbûr Musa’nın vefâtına değin muvâcehesinde yirmi iki sene ve ba‘de'l-vefât bu âna değin üç sene ki cem‘an yirmi beş sene müddet tarla-yı mahdûd-i mezkûru bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen bihakkın zabt ve tasarruf ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i merkūm Hasan ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i merkūme ahalisinden Melekoğlu Memiş bin Emin Ali [ve] Atmaca Mehmed bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû yine karye-i mezkûre ahalisinden Mandevoğlu Mustafa bin Mahmud ve Yetimoğlu Temel bin Süleyman nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan Konooğlu Ömer bin Mehmed ve Dereoğlu Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘iyân-ı mezbûrân Arslan ve Durali da‘vâ-yı mezkûreleriyle merkūm Hasan bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olundukları bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulevvel sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 30 sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Çanceva karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mollanınoğlu Osman bin Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rukiye Hatun ibnet-i Hasan ve Fâtıma Hatun ibnet-i Ömer ve Zeyneb Hatun ibnet-i Osman ve Emetullah Hatun ibnet-i diğer Osman ve sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Süleyman ve Ahmed ve İbrahim ve sulbiyye-i kebîre kızları Tayyibe ve Gül'ıraz ve sulbiyye-i sağîre kızı Nâfiye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûn Süleyman ve Ahmed ve İbrahim ve Nâfiye'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan ibn-i mezbûr Mehmed kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kazâ-yı mezbûr kurâsından Haytef karyesi ahalisinden Bekir oğlu Mustafa bin Memiş nâm kimesne muvâcehesinde zikr olunan Haytef karyesinde vâki' bir tarafdan mezbûr Mustafa'nın tarlası ve bir tarafdan Yakub oğlu Ali'nin tarlası ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd tahmînen yarım kūt tohum isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla babam müteveffâ-yi mezbûr Osman'ın hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz yetmiş üç senesi evâsıtında babam müteveffâ-yi mezbûr Osman hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bin dört yüz guruş bedel mukābelesinde merkūm Mustafa'ya bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra bedel-i mezkûrdan bin guruşunu fâriği babam mezbûr Osman'a îfâ ve teslîm ol dahî yedinden ahz u kabz edüb mefrûğ-ı mezbûr Mustafa tarla-yı mahdûd-i mezkûru babam müteveffâ-yi mezbûr Osman'ın vefâtına değin muvâcehesinde on bir sene ve ba'de'l-vefât bu âna değin iki sene ki cem'an on üç sene müddet zabt ve tasarruf edüb lâkin bedel-i mezkûrdan bâkî dörtyüz guruşu mûrisim babam mezbûr Osman kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât etmekle bedel-i bâkî-yi mezkûr benimle vasîleri olduğum sağîrûn-ı mezbûrûn ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmağla suâl olunub bedel-i bâkî-yi mezkûr dörtyüz guruşdan mes'ele-i mîrâsımız vechile benim vasîleri olduğum sağîrûn-ı mezbûrûn Süleyman ve Ahmed ve İbrahim ve Nâfiye'nin hisse-i erîsemiz olan ikiyüz seksen altı guruş on bir parayı bana edâ ve teslîm mezbûr Mustafa'ya tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyü da'vâ etdikde merkūm Mustafa dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i şer'de tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince bedel-i bâkî-yi mezkûr dörtyüz guruşdan müdde'î-yi asil ve vasî-yi **[82a]** merkūm Mehmed ile sağîrûn-ı mezbûrûn Süleyman ve Ahmed ve İbrahim ve Nâfiye'nin hisse-i erîseleri olan ikiyüz seksen altı guruş on bir paranın müdde'î-yi asil ve vasî-yi merkūm Mehmed'e edâ ve teslîmiyle merkūm Mustafa ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Muskas karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Karoğlu Memiş bin Abdülaziz nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarlaya vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan sulbî kebîr oğlu Molla Hasan muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr

buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Mehmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan oğlum mezbûr Molla Hasan'ın tarlası ve bir tarafdan diğer oğlum Salih'in tarlası ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda müstakillen tarlam olub bin ikiyüz seksen üç senesi şuhûr-i rûmiyyeden Mayısın gurresinde bir sene kâmilen mutasarrıf olmak üzre tarla-yı mahdûd-i mezkûru icâre-i sahîha-i şer'iyye ile altı kîle mısır buğdayına oğlum mezbûr Molla Hasan'a îcâr ve teslîm ol dahî ber vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabûl ve ecr-i müsemmâ-yı mezkûru sene hitâmına bana def' u teslîm ben dahî yedinden ahz u kabz edüb ol vechile oğlum mezbûr Molla Hasan tarla-yı mahdûd-i mezkûra müste'cîren mutasarrıf iken şimdi tarla-yı mahdûd-i mezkûru bana redd etmeyüb fuzûli ve bigayr-i hak zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bana redd ü teslîm oğlum merkūm Molla Hasan'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında el-yevm tarla-yı mahdûd-i mezkûra vaz'-ı yedini ve mukaddem babası müdde'î-yi merkūmun yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda <ve dâhil-i havza-i tasarrufunda> müstakillen tarlası olduğunu ikrâr lâkin işbu tarih-i i'lâmdan on beş sene mukaddem babam müdde'î-yi mezbûr Memiş tarla-yı mahdûd-i mezkûru bilâ-izn-i sâhib-i arz meccânen bana hibe ve teslîm eylediğinde ben dahî tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra tarih-i mezkûrdan berû muvâcehesinde bilâ-müdâhale zabt ve tasarruf ederim deyü müdde'î-yi merkūmun îcâr ve istîcâr müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-yi mezbûr Memiş ber vech-i muharrer îcâr ve istîcâr müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre ile kurahâ-yı merkūmeden Kuzandinoz karyesi muhtarân ve ihtiyâr mecâlisinden Küçükömeroğlu Receb bin Hasan ve Hacınınoğlu Esad bin Yunus nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Başömeroğlu Yakub bin Salih ve Goliçoğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Veziroğlu Osman bin Memiş ve mezkûr Kuzandinoz karyesi ahalisinden Saka yeğeni Mahmud Efendi ibn Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle babası müdde'î-yi mezbûr Memiş'e redd ü teslîm mezbûr Molla Hasan'a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 4 Rebîuluhrâ sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Kuvaroz Mahallesi'nde vâki' zikri âtî münâza'un fîh olan mahall üzerine varub Meclis-i De'âvî mümeyyizlerinden Osman Azmi Efendi ile cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî on beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi Mahallesi ahalisinden sâhibu'l-i'lâm emlâk kâtibi Tuzcu-zâde Mehmed Rahmi Efendi ve birâderi Hurşid Efendi ibnu'l-merhûm Ahmed Ağa meclis-i ma'kūd-i mezkûrda zikr olunan Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Terzioğlu Ali bin Osman ve

Topçu Mustafa Usta bin Ahmed ve Köseömeroğlu Ömer bin Hurşid muvâcehelerinde kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve mecrâ-yı kadîm ve tarla mazarratı da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Halid Ağa ibn Osman hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan bizimle diğer karındaşımız gāib ani'l-meclis İsmail Ağa’nın müşterek tarlamızın dîvârı ve bir tarafdan köprü ve bir tarafdan ba‘zen mezbûr Ali ve ba‘zen mezbûr Mustafa Usta ve ba‘zen mezbûr Ömer’in bağçelerinin dîvârları ve taraf-ı râbi‘i yine köprü ile mahdûd olan dere mahalli işbu cereyân eden ……. mecrâ-yı kadîmî ve harîmi olub merkūm Ali kendi dîvârı taşrasında kezâlik harîm-i nehr-i mezkûr derûnuna işbu muâyene olduğu vechile beş aded dişbudak ve bir aded ceviz ve sekiz aded karayemiş ve bir erik ve merkūm Mustafa Usta dahî kendi dîvârı taşrasında kezâlik harîm-i nehr-i mezkûr derûnunda işbu muâyene olunduğu üzre üç aded dişbudak ve iki aded incir ve iki aded kızılağaç ve iki aded erik ve merkūm Ömer dahî kendi dîvârı taşrasında kezâlik harîm-i nehr-i mezkûr derûnuna işbu müşâhede olunduğu vechile bir aded ceviz ve altı aded dişbudak eşcârları garsıyla harîm-i nehr-i mezkûru tazyîk ve mâ-ı cârî-yi mezkûr[u] mecrâ-yı kadîminden tağyîr eylediklerinden nâşî mâ-ı mezkûr tarlamıza duhûluyla işbu muâyene olunduğu üzre zarar mübeyyen olmağla suâl olunub mâ-ı mezkûr mecrâ-yı kadîminden cereyân etmek def‘-i mazarrat olmağla eşcâr-ı mağrûse-i mezkûreleri kal‘ u ref‘inden başka tarîk olmamağla eşcâr-ı mağrûse-i mezkûreleri kal‘ u ref‘ etmek üzre merkūmûn Ali ve Mustafa Usta ve Ömer’den her birine tenbîh olunmak **[82b]** matlûbumuzdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl anlar dahî cevâblarında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu her biri meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeleriyle mûcebince def‘-i mazarrat olunmak ve mâ-ı mezkûr mecrâ-yı kadîminden cereyân etmek üzre merkūm Ali gârisi olduğu zikr olunan beş aded dişbudak ve bir aded ceviz ve sekiz aded karayemiş ve bir aded erik ve merkūm Mustafa Usta dahî gârisi olduğu mârru'z-zikr üç aded dişbudak ve iki aded incir ve iki aded kızıl[ağaç] ve iki aded eriği ve merkūm Ömer dahî gârisi olduğu mârru'l-beyân bir aded ceviz ve altı aded dişbudak eşcârlarını kal‘ u ref‘ ve harîm-i nehr-i mezkûru tahliye etmek üzre her biri ilzâm olduklarını kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mezbûr hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde mahallinde tersîm eylediği bir kıt‘a harîta vechile tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 4 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Bıyıkoğlu Hasan meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Mehmed Reis ve Osman Reis muvâcehelerinde merkūm Mehmed Reis süvâr olduğu sandalına olduğum hâlde Batum’da iken merkūmân kırk guruş kıymetlü bir aded müsta‘mel seccâdem ile bir sandığımı kırub derûnundan yüz yirmi guruşumu kabz etmeleriyle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde anlar dahî cevâblarında meblağ-ı mezkûru külliyen inkâr ve bir aded seccâdem sehven sandal[da] kalub merkūm Mehmed Reis’in yedinde mahfûz olduğunu ikrâr etmekle müdde‘î-yi merkūm akçe maddesini el-yevm isbâtdan âciz tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince akçe da‘vâsından merkūmân Mehmed ve Osman Reislere bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunub mezbûr Mehmed

Reis'in ikrârıyla lâzım gelen bir aded seccâdeyi müdde'î-yi merkūma edâsıyla merkūm Mehmed Reis ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Rebîulâhir sene 87

Kuvaroz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Vardalıoğlu Molla Mustafa bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Mahmud ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve gāib ani'l-beled Hüseyin ve sulbiyye-i kebîre kızları Zeliha ve Zâhide ve Rukiye ve Radife'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyımı olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât mezbûre Cemile Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 2000	Yatak kat 1 60	Nuhâs kazgan 2 35
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 35	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 5 60	Balık ağı aded 2 30

Yekûnu'l-mal	2220	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	150	20 para
Mehr-i zevce	150	
Resm-i kısmet	48	
Kaydiye	3	
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	352	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe 4	1868	

Hisse-i zevce-i mezbûre	233	20 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	408	24 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	408	24 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	204	12 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	204	12 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	204	12 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	204	12 para	1 akçe

Bâlâda murakkam gāib-i mezbûrun hisse-i ma'lûme-i mevrûsesi kayyımı vâlidesi mezbûre Cemile Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kuvaroz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Vardalıoğlu Molla Mustafa bin Mehmed bin Abdullah'ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Hüseyin'in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile

kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlidesi işbu bâ‘isetu'l-kitâb Cemile Hatun ibnet-i Mahmud’u hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî gāib-i merkūmun zuhûruna değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den kayyım nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh <vesâyet-i> [kayyımlık-ı] mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 4 sene 87

Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi ahalisinden Çebioğlu Salih Ağa ibn Mazhar Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zikri âtî arsanın üzerinde mebnî dükkânın mâliki olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Vardalı Süleyman bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan mahalle-i mezkûrede Yeni Çarşu mevki‘inde vâki‘ bir tarafdan kendi mülk arsam üzerinde mebnî Kavaloğlu el-Hâc Salih’in dükkânı ve bir tarafdan yine kendi mülk arsam üzerinde mebnî Köralioğlu Hacı Hasan’ın dükkânı ve bir tarafdan kendi tarlam ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-i âmm ile mahdûd yirmi altı numara ile murakkam **[83a]** olan dükkânın ebniyesi merkūm Süleyman’ın ve arsası kendi mülküm olmağla ben ber vech-i muharrer mâlik olduğum arsa-i mahdûde-i mezkûrumu bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üç bin guruşa merkūm Süleyman’a bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üç bin guruşu müşterî-yi mezbûr Süleyman’ın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d arsa-i mahdûde-i mezkûrede benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Süleyman’ın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 4 sene 87
De‘âvî mümeyyizlerinden Azmi Efendi
Vardalıoğlu Hurşid
Karahasanoğlu Hacı Ali
Mukayyid-i mahkeme Emin Efendi

Seftar karyeli İbrahim oğlu Mehmed karyeden Uzunalioğlu Yunus’dan da‘vâ eylediği bin yüz yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle mûcebince meblağ-ı mezkûr bin yüz yirmi guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir Rebîulâhir fî 7 sene 87

Çikara Atyanoz karyesi ahalisinden Solakoğlu Osman bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden sulbî kebîr oğulları işbu bâ‘isu'l-kitâb Ali ve Reşid ve Şaban nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn oğullarım merkūmûn ile oğlum müteveffâ Ömer’in sulbî sağîr

oğlu Dursun'un müşterek tarlaları ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî ma'a arsa bir bâb mülk menzil ile karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Mandoloğlu Mustafa ve bir tarafdan Solakoğlu Hasan Kapudan ve bir tarafdan Uzunalioğlu Ahmed'in ağaçlıkları ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Solakoğlu Hüseyin Kapudan ve bir tarafdan Uzuneminoğlu Ali'nin ağaçlıkları ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Uzuneminoğlu merkūm Ali ve bir tarafdan Karaosmanoğlu Mahmud'un ağaçlıkları ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Karaderelioğlu Molla Yunus ve bir tarafdan İslamoğlu İbrahim'in ağaçlıkları ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd bir kıt'a ki cem'an dört kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlıklarımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile altıyüz guruşa oğullarım mezbûrûn Ali ve Reşid ve Şaban ile sağîr-i mezbûr Dursun'a seviyyen bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde mezbûrûn Ali ve Reşid ve Şaban bi'l-asâle sağîr-i mezbûr Dursun içün ben bi'l-velâye ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr altıyüz guruşu müşterûn-ı mezbûrûnun yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterûn-ı mezbûrûn Ali ve Reşid ve Şaban ve Dursun'un seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf 6 sene 87

Karadere nâhiyesi kurâsından Seftar karyesi ahalisinden İbrahimoğlu Mehmed bin Ömer nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlaya vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Uzunalioğlu Yunus bin Abdullah muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Mehmed bin Ahmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Şerahoğlu Hasan'ın tarlası ve bir tarafdan Uzunalioğlu Yunus'un tarlası ve bir tarafdan Uzunalioğlu Feyzi'nin tarlası ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kūt tohum isti'âb eder bir kıt'a tarla merkūm Yunus'un yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken işbu tarih-i i'lâmdan iki ay mukaddem merkūm Yunus tarla-yı mahdûd-i mezkûru üç bin dokuzyüz guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra bedel-i mezkûrdan bin yüz yirmi guruşunu merkūm Yunus'a def' u teslîm ol dahî yedimden ahz u kabz etmişiken tarla-yı mahdûd-i mezkûrun zabt u tasarrufîçün îcâb eden izn-i sâhib-i arzı hâvî tapu temessükün bana i'tâ olunmak üzre me'mûru huzurunda takrîrinden imtinâ' eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrun tapu senedi bana i'tâ olunmak ve sâhib-i arz me'mûru huzurunda ikrâr ve takrîr etmek üzre merkūm Yunus'a cebr u tenbîh olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği da'vâsı

mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Yunus bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâbi‘ min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 6 Rebîulâhir

[83b]
Kuliça karyeli zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun karye-i mezkûrenin muhtarı Timurcuoğlu Temel’den semen-i mebî‘den da‘vâ eylediği dokuzyüz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr dokuzyüz guruşun medyûn-ı mezbûr Temel’den tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 9 Rebîulâhir sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Kalenidoğlu Yorvan derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Nalkıranoğlu Halid’den da‘vâ eylediği yüz kırk iki guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 9 Rebîulâhir sene 87

Müftü Mahallesi ahalisinden Lazoğlu Ömer Reis ibnu'l-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı işbu bâ‘isetu'l-kitâb Rukiye Hatun ibnet-i Yakub mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi benimle karındaşım müteveffâ Hasan’ın tarlalarımız ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilde olan nısf-ı hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin beşyüz guruşa zevcem mezbûre Rukiye Hatun’a bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu tamâmen ve kamîlen zevcem müşteriye-i mezbûre Rukiye Hatun’un yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asında benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub zevcem müşteriye-i mezbûre Rukiye Hatun’un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis [min] şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Zancel karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Puşküloğlu kerîmesi Havva Hatun ibnet-i Ömer kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlanın rub‘ hisse-i şâyi‘asına bi'l-asâle ve üç rub‘ hisse-i şâyi‘asına bi'l-âriye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Kâmil oğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle

arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Karahüseyinoğlu İbrahim bin Ahmed nâm kimesne hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Ustaoğlu Mustafa bin Mehmed bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Karaalioğlu İsmail bin Ahmed bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Çakıroğlu Ömer bin Ahmed bin Mehmed’in tarlasıyla mahdûd tahmînen bir buçuk kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam olub kimesnenin dahl u taarruzu îcâb etmez iken merkūm Mehmed tarla-yı mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Mehmed’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde merkūm Mehmed dahî cevâbında el-yevm tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ve mukaddem tarla-yı mahdûd-i mezkûr mezbûrenin intikālen ve müstakillen yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olduğunu ikrâr lâkin bin ikiyüz elli iki senesi evâsıtında müdde‘iyye-i mezbûre Havva Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile üçyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ol vakit karye-i mezbûrenin sipahisi bulunan Hacıoğlu Mahmud Ağa ibn Mehmed bin Abdullah’ın huzurunda izniyle ol vakit zevc-i dâhili bulunan Uzunahmedoğlu Memiş bin Receb’e ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra bir sene mutasarrıf olub bin ikiyüz elli üç senesi evâsıtında zevci mezbûr Memiş tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile altıyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde yine sipahi-yi mezbûr Mahmud Ağa’nın huzurunda izniyle karye-i merkūme ahalisinden Hasan oğlu Ömer bin Reşid’e ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra yirmi sekiz sene müddet müdde‘iyye-i mezbûre Havva Hatun’un muvâcehesinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla mütevâliyen zabt ve tasarruf edüb bin ikiyüz seksen bir senesi Rebîulevvelin on beşinci günü tarihiyle müverrah ve bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeyli Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a tapu senedi nâtık olduğu üzre ol vakit sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr olan kazâ-yı mezbûr müdîri Mehmed Sadık Efendi’nin huzurunda mezbûr Ömer tarla-yı mahdûd-i mezkûru beş bin guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz benimle Samsun’da bulunan karındaşım Mustafa ve Asâkir-i Şâhâne’de bulunan yine karındaşlarım Yusuf ve Salih’e seviyyen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde bizler dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra karındaşlarım merkūmûn Mustafa ve Yusuf ve Salih tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan üç sehm hisse-i şâyi‘alarını i‘âre ve teslîm ben dahî ber vech-i muharrer isti‘âre ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra şimdiye değin altı sene müddet tarla-yı mahdûd-i mezkûrun bir rub‘ hisse-i şâyi‘asını nefsim içün bi'l-âriye bihakkın tedâvül-i ebedî ile zabt ve tasarruf ederim deyü eylediği [def‘ini] benim inkârıma mukārin dâfi‘-i merkūm Mehmed def‘-i mezkûrunu isbât sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden üçyüz guruş **[84a]** meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka merkūm Mehmed kendi malından tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d husûs-i mezkûr ve bi'l-

cümle tarla-yı mezkûr da‘vâsına müte‘allik merkūm Mehmed ile birâderleri gāibûn-ı mezbûrûn Mustafa ve Yusuf ve Salih’in zimmetlerini ibrâ-yı sahîh-i şer‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz ibrâ ve iskāta hak eylediğimde ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşun istirdâdına müte‘allik da‘vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskāta hak edüb ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Samrı Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Çolakoğlu Halid bin Memiş nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Yakub Efendi ibnu'l-Hâc Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğlu Haşim ve sulbî sağîr oğulları Mevlüd ve Osman ve Kel Ahmed ve Yusuf ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbiyye-i sağîre kızı Hille Hanım’a münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları ve zikri âtî bir taş değirmenin nısf-ı hisse-i şâyi‘asına vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan mezbûre Şerife Hatun muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi vasîleri olduğum sağîrûn-ı mezbûrûn ile birâderlerinin müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd bir bâb değirmenin nısf-ı hisse-i şâyi‘ası müteveffâ-yi mezbûr Yakub Efendi’nin ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘ası âharın olub işbu tarih-i i‘lâmdan on beş sene mukaddem müteveffâ-yi mezbûr Yakub Efendi hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mâlik olduğu nısf-ı hisse-i şâyi‘anın nısfını yedinde ibkā ve nısf-ı âharını bicümleti <bi>'t-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukūk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile ikiyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-izn-i şürekâ bana bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra mâlik ve mutasarrıf olagelür iken bir seneden berû asil ve vasî-yi mezbûre Şerife Hatun kâffe-i değirmenden benim bir rub‘ hisse-i şâyi‘amı fuzûli zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub nısf-ı değirmenin nısfından keff-i yedle mahallinde lâyıkı vechile bana teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Şerife Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında nısf-ı değirmene vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun bey‘ u şirâ müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Makrioğlu Osman bin Yusuf ve Kelahmedoğlu Memiş bin Osman nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Hacışakiroğlu Mustafa bin el-Hâc Şakir ve Taşcıoğlu Hüseyin bin Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mahtûme-i mestûre-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan mahalle-i mezkûre ahalisinden Kelahmedoğlu Salih bin Mustafa ve Karaalioğlu Molla Mehmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle değirmen-i mezkûru mahallinde irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre

isbât etmeğin mûcebince zikr olunan değirmenden vâzı‘atu'l-yed olduğu nısf-ı hisse-i şâyi‘anın nısfından keff-i yedle mahallinde lâyıkı vechile müdde‘î-yi mezbûr Halid’e redd ü teslîm asil ve vasî-yi mezbûre Şerife Hatun’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Mirakaloz karyeli zâtı mu‘arrefe Şerife Hatun Samrı mahalleli zâtı mu‘arrefe Fâtıma’dan da‘vâ eylediği yüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 15 Rebîulâhir sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Zirhoğlu Mehmed Salih bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Simon’dan da‘vâ eylediği altmış dokuz guruş medyûnun ikrârına binâen tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 16 Rebîulâhir sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Vandri karyeli Kanburoğlu Salih bâlâ-yı arz-ı hâlde muharreru'l-ism Abdireisoğlu Kâmil’den da‘vâ eylediği doksan iki guruşdan otuz guruşu ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmekle ziyâde müdde‘âsını müdde‘î-yi merkūm isbâtdan âciz bi't-taleb merkūm Kâmil tahlîf olunmağın mûcebince ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr otuz guruşun müdde‘î-yi merkūma edâsıyla merkūm Kâmil ilzâm olunub ziyâde müdde‘âsıyla merkūm Kâmil bilâ-beyyine men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 16 Rebîulâhir sene 87

Akrotir Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bekiroğlu el-Hâc Ali bin Mahmud bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğulları Numan ve Tevfik ve Şakir ve sulbiyye-i kebîre kızları Nuriye ve Gülfe ve Rahime ve Necibe’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Rahime dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Bostanoğlu Mehmed bin el-Hâc Ahmed ve vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrûn Numan ve Tevfik ve Şakir ve liebeveyn kız karındaşları mezbûrât Nuriye ve Gülfe ve Necibe’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Nuriye dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Hüseyin Efendi ibn Yakub ve vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun ve sadriyye-i kebîre kızı Ulviye ve liebeveyn er karındaşları mezbûrûn Numan ve Tevfik **[84b]** ve Şakir ve liebeveyn kız karındaşları mezbûrât Gülfe ve Necibe’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr Şakir dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Numan ve Tevfik ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Gülfe ve Necibe’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsaha dokuzyüz otuz üç bin yüz yirmi sehmden olub sihâm-ı mezkûreden yüz yetmiş iki bin sekizyüz yetmiş sekiz sehmi zevce-i mezbûre Rukiye Hatun ve ikiyüz on sekiz bin altıyüz otuz sekiz sehmden cem‘an dörtyüz otuz yedi bin ikiyüz yetmiş altı sehmi ibnân-ı mezbûrân Numan ve Tevfik ve yüz dokuz bin üçyüz on dokuz sehmden cem‘an ikiyüz on sekiz bin altıyüz otuz sekiz sehmi bintân-ı mezbûretân Gülfe ve Necibe’ye ve kırk bin

sekizyüz yirmi dört sehmi zevc-i mezbûr Mehmed'e ve yirmi bir bin yüz altmış sekiz sehmi zevc-i mezbûr Hüseyin Efendi'ye ve kırk iki bin üçyüz otuz altı sehmi bint-i mezbûre Ulviye'ye isâbeti tahakkukundan sonra zevc-i mezbûr Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bintu'l-mezbûre Gülfe'nin tarafından zikri âtî bey'i tasdîke vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahallerinden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahallât-ı merkūmeden Paşayan ve Hurtoz Mahalleleri ahalisinden zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Delihüseyinoğlu Tahir Reis ibn Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Delioğlu Ömer Reis ibn Yakub hâzır olduğu hâlde işbu bâ'isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Numan mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb kasaba-i mezkûre kurâsından Arğaloz karyesinde vâki' tarafeyn Feyzi oğlu Hüseyin'in tarlası ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd ma'a tokmak bir taş değirmen benimle müvekkile-i mezbûre Gülfe ve verese-i sâire-i mezkûrenin bi'l-irsi'ş-şer'î iştirâken yedimizde mülkümüz olub ben ber vech-i muharrer mâlik ve mutasarrıf olduğum kırk bin sekizyüz yirmi dört sehm hisse-i şâyi'amı dörtyüz guruşa ve müvekkile-i mezbûre Gülfe <mezbûre Gülfe> ber-tashîh-i mezkûr mâlike ve mutasarrıfe olduğu yüz dokuz bin üçyüz on dokuz sehm hisse-i şâyi'asını yediyüz guruşa bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeyndan îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bâ-izn-i şürekâ mezbûr Numan'a bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mecmû'-i merkūm bin yüz guruşu benimle müvekkile-i mezbûre Gülfe mezbûr Numan'ın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba'd benim zikr olunan kırk bin sekizyüz yirmi dört sehm hisse-i şâyi'ada ve müvekkile-i mezbûre Gülfe'nin dokuzyüz bin üçyüz on dokuz sehm hisse-i şâyi'ada aslâ ve kat'â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Numan'ın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur kemisâlihî keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 Rebîulâhir sene 87

Malpet karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Kutrininoğlu Mustafa bin Bilâl bin Abdullah'ın verâseti vâlidesi Âyişe Hatun ibnet-i Hasan ve liebeveyn er karındaşı gāib ani'l-beled Osman ve liebeveyn kız karındaşı Zeliha'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i mezbûr Osman'ın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan zâtı mu'arrefe Âyişe Hatun ile bintu'l-mezbûre Zeliha'nın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mi'etyn ve elf sene 87

Bir bâb mülk menzilden nısf-ı hissesi	Hırdavât-ı menzil
500	50
Elma eşcâr 1	Tarlanın etrâfında kâin ağaçlık
50	100

Yekûnu'l-mal	700	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	30 para
Resm-i kısmet	15	
Kaydiyye		30 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	117	
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	583	

Hisse-i zevce-i mezbûre	97	6 para	2 akçe
Hisse-i ehu'l-merkūm	323	35 para	1 akçe
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	161	37 para	2 akçe

Bâlâda murakam gāib-i merkūmun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi kayyımı vâlidesi mezbûre Âyişe Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Malpet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kutrioğlu Mustafa bin Bilâl bin Abdullah’ın vârisi olub liebeveyn er karındaşı gāib ani'l-beled Osman’ın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mu‘arrefe ve mütehakkak olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb vâlidesi Âyişe Hatun ibnet-i Hasan hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi **[85a]** hazretleri gāib-i merkūmun zuhûr ve mecî’ine değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den kayyım nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 Rebîulâhir sene 87

Malpet karyeli sâhib-i arz-ı hâl Konoömeroğlu Hasan meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûretu'l-ism Fâtıma Hatun muvâcehesinde mezbûre Fâtıma’nın mûrisi olub bundan akdem vefât eden sadrî oğlu Mehmed bin Ali hayâtında ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedimden iktirâz ve tesellüm ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bin guruşu kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr hâlâ terekesinden alacak hakkım olmağla ve terekesini dahî mezbûre Fâtıma zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden bana edâ ve teslîm mezbûre Fâtıma’ya tenbîh olunmak murâdımdır deyü ba‘de'd-da‘vâ ve'l-inkâr müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre mezbûre Fâtıma tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi

merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūme Fâtıma’ya bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 18 Rebîulâhir

Sâhib-i arz-ı hâl Hoc karyeli Hacısakaoğlu Yakub bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Halimoğlu Cevahir Reis’den bâ-temessük da‘vâ eylediği bin on iki buçuk guruşu medyûnu dahî ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 18 Rebîulâhir sene 87

Kuliça karyesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Dervişoğlu Hurşid bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘de yine karye-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Dervişoğlu Ömer bin Mehmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğulları Kâmil ve Durali ve sulbiyye-i kebîre kızları Rukiye ve Ulviye ve Fâtıma’ya münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr Durali dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Ali ve vâlidesi mezbûre Fâtıma ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Arif ve sulbî sağîr oğlu Receb ve sulbiyye-i kebîre kızı Hamide’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibn-i mezbûr Durali dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Ali ve vâlidesi mezbûre Fâtıma ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Arif ve sulbî sağîr oğlu Receb ve sulbiyye-i kebîre kızı Hamide’ye münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Kâmil dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva bint-i Yusuf ve vâlidesi mezbûre Fâtıma ve liebeveyn kız karındaşları mezbûrât Rukiye ve Ulviye ve Fâtıma ve liebeveyn er karındaşı oğulları mezbûrûn Mehmed ve Arif ve Receb’e münhasıra olduğu mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî ağaçlığa vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit ve zâtı mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Fâtıma muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Dervişoğlu Ali’nin ve bir tarafdan Dervişoğlu Emin Ali’nin ve bir tarafdan kendi tarlam ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk ağaçlık mezbûre Fâtıma ile verese-i sâire-i mezkûrenin bi'l-irsi'ş-şer‘î yedlerinde mülkleri iken bundan akdem mezbûre Fâtıma ile vâlidesi mezbûre Fâtıma tashîh-i mes’ele etmeksizin ağaçlık-ı mezkûrdan hisse-i meçhûlelerini ikiyüz guruşa bana bey‘ etmişidi ben dahî iştirâ ve kabûl etmişiken şimdi teslîmden imtinâ‘ ve ağaçlık-ı mezkûru müstakillen zabt eder olmağla bana teslîm mezbûreye cebr olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği cebr da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince cebr da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Fâtıma’ya bî-vech-i şer‘î mû‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 18 Rebîulâhir <sene>

Veyla karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre Dersaadet’de Tersâne-i Âmire’de marangozculuk san‘atıyla meşgûl olduğu hâlde müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden Feyzi oğlu Mehmed bin Abdülkerim bin Ali’nin ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Abdülkerim nâm kimesne yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Şerife Hatun ibnet-i Yusuf hâzıra olduğu hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu karye-i mezkûre sâkinlerinden Feyzi oğlu Mahmud bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde her biri

üzerine bi'l-verâse da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mehmed benim firâşımdan hâsıl ve menkûham hâzıra-i mezbûre Şerife Hatun[’dan] mütevellîd sulbî ve sadrî sahîh oğlumuz olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in verâseti benimle zevcem hâzıra-i mezbûre Şerife Hatun’a münhasıra olub bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmamağla müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in hayâtında merkūm Mahmud zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle vâlidesi zevcem hâzıra-i mezbûre Şerife Hatun’a mevrûs olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr on guruşu bizlere edâ ve teslîm medyûn-ı merkūm Mahmud’a tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü hâzıra-i mezbûre Şerife Hatun’un tasdîkiyle ma‘an da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’e deyni olduğunu tav‘an ikrâr lâkin müdde‘î-yi mezbûrun mâ‘adâ ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi mezbûr Abdülkerim’den ber minvâl-i meşrûh verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine <mutâbık beyyine> taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden zâtı [mu‘arrefe] hâzıra-i mezbûre Şerife Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Feyzi oğlu Ahmed bin Ali ve Mahmud oğlu Mustafa bin Memiş nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân **[85b]** olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka mezkûr Veyla karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre Dersaadet’deTersâne-i Âmire’de marangozculuk etmekde iken vefât eden Feyzi oğlu Mehmed işbu müdde‘î-yi mezbûr Abdülkerim bin Ali’nin firâşından hâsıl ve zevce-i menkûhası işbu hâzıratun bi'l-meclis Şerife Hatun ibnet-i Yusuf’dan mütevellîd sulbî ve sadrî sahîh evlâdları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in verâseti babası işbu müdde‘î-yi mezbûr Abdülkerim ile inâs-ı hâzıra-ı mezbûre Şerife Hatun’a münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Mahmud oğlu Hasan bin Abdullah bin Hasan ve Karaalioğlu Ahmed bin Ömer nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Kukudoğlu Temel bin Ahmed bin Ömer ve Çamuralioğlu Osman bin Ahmed bin Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûrân Abdülkerim ve Şerife Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz oğlumuz müteveffâ-yi mezbûr Mehmed’in Dersaadet’de Tersâne-i Âmire’de ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesine mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan hâlâ Dersaadet’de Galata’da Kürkçüler’de sâkin hızarcı esnafından Pehlivanoğlu Hasan bin Mehmed nâm kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kabûlüne mevkūf vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eyledik dediklerinde mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 18 Rebîulâhir

Çarihoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Karaalioğlu Ali bin Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah ve vâlidesi Nokta Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî sağîr oğlu Ömer ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun ile ümmü'l-mezbûre Nokta'nın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 Rebîulâhir sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 2000	Tarlanın etrâfında kâin mülk ağaçlık 220	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3 30
İnek re's 1 100	Bir kıt'a mülk fidanlık 300	

Yekûnu'l-mal	2650
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	150
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	60
Kaydiyye	3 30 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	314
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl	2336

Hisse-i zevce-i mezbûre	292
Hisse-i ümmü'l-mezbûre	389 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	827 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	413 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	413 26 para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'un yedine teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Çarihoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Karaalioğlu Ali bin Ömer [bin] Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Ömer ve sulbiyye-i sağîre kızları Hadîce ve Âyişe'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan vâlideleri işbu bâ'isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah'ı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî

edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 19 Rebîulâhir sene 87

Hoc karyeli Bursalıoğlu Osman Çavuş Arğalozlu Kebabcıoğlu Ahmed’den eşyâ bahâsından da‘vâ eylediği üçyüz elli guruşdan bi't-terâdî bir buçuk mecîdiye altununa sulh olub ziyâde mutâlebesinden ibrâ olmağla meblağ-ı mezkûr bir buçuk mecîdiye altununun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 28 Rebîulâhir [sene 87]

[86a]
Aspet karyesi ahalisinden Hocaoğlu Bilâl bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Liparit karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe ve zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlaya vâzı‘atu'l-yed olduğu alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Hoçazoğlu kızı Hadîce Hatun ibnet-i Molla İbrahim muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mehmed Çavuş hâzır olduğu hâlde mezkûr Liparit karyesinde vâki‘ bir tarafdan Hantaloğlu Mustafa Kapudan bin Hacı Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Hacıefendioğlu Ahmed bin Mehmed bin Ali’nin tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot mısır tohumu isti‘âb eder bir kıt‘a tarla işbu tarih-i i‘lâmdan on iki sene mukaddem vefât eden babam müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’in hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz elli yedi senesi Rebîulevvelin on ikinci günü hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde ol vakit karye-i mezkûrenin sipahisi bulunan Mehmed Sabit Ağa ibn Hasan bin Mehmed’in huzurunda tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile beşyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra zabt ve tasarruf edegelür iken bir müddetden berû mezbûre Hadîce Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm mezbûre Hadîce Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûre Hadîce Hatun dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem müdde‘î-yi mezbûr Bilâl’in babası müteveffâ-yi mezbûr Ahmed’in hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer teferruğ müdde‘âsını inkârından başka bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâilinde müdde‘î-yi merkūm Bilâl’in babası müteveffâ-yi mezbûr Ahmed hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu hâlde mutasarrıf olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru ol vakit sâhib-i arz bulunan kazâ-yı mezbûr müdîri Kaliç-zâde rif‘atlü Mehmed Bey’in huzurunda iki bin üçyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile

gāib ani'l-meclis Metooğlu Hacı Ahmed Ağa'ya bâ-re'y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl etdikden sonra zabt ve tasarruf edegelür iken bin ikiyüz yetmiş üç senesi evâilinde merkūm Ahmed Ağa tarla-yı mahdûd-i mezkûru bedel-i ma'lûme-i medfû'a-i makbûze mukābelesinde bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra zabt ve tasarruf edegelür iken bin ikiyüz seksen iki senesi Şevvâlü'l-mükerremin beşinci günü müdde'î-yi mezbûr Bilâl tarla-yı mahdûd-i mezkûru ol vakit sâhib-i arz me'mûr bulunan kazâ-yı mezbûr müdîri Hacı Bekir Rauf Ağa'nın huzurunda benden da'vâ ve pederinden teferruğuna ve on bir kıt'a sipahi senedi ibrâz eylemiş ise de tarla-yı mahdûd-i mezkûra aslâ ve kat'â alâka ve medhali olmadığını ve ibrâz eylediği sipahi senedi sahte ve istirdâd talebiyle teferruğ da'vâsında kâzib ve mubtil olduğunu tâyı'an mahzar-ı şuhûdda ikrâr ve i'tirâf etmişidi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'a-i mezbûre Hadîce Hatun ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Çiklenar ve Liparit karyeleri muhtarân ve ihtiyâr mecâlisinden Kakavanoğlu Mikdad Ağa ibn Hüseyin Ağa ve Hacı Hasan bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Hasanağaoğlu Temel bin Hasan ve Gençalioğlu Mehmed bin Salih nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kakavanoğlu Hasan Ağa ibn Osman Ağa ve Gençalioğlu Arif Kapudan bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallinde irâ'e ve tahdîd ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi mezbûr Bilâl da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Hadîce Hatun'a bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 Rebîulâhir sene 87

Kuliça karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Silyanoğlu kerîmesi Hadîce Hatun ibnet-i müteveffâ Memiş kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî bir bâb menzil ile iki kıt'a mülk eşcârlığa vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan liebeveyn er karındaşı işbu bâ'isu'l-i'lâm Osman bin müteveffâ-yi mezbûr Memiş muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn karındaşım mezbûr Osman'ın tarlası ve bir tarafdan Silyanoğlu Ahmed tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ma'a arsa ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Silyanoğlu Hasan'ın ağaçlığı ve bir tarafdan Memikaoğlu Yunus'un tarlası ve bir tarafdan Silyanoğlu Ahmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan merkūm Osman'ın tarlası ve bir tarafdan Silyanoğlu Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan Silyanoğlu Hasan'ın tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlıkları işbu tarih-i i'lâmdan kırk dört sene mukaddem vefât eden mûrisimiz babamız müteveffâ-yi mezbûr Memiş'in hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik mülkleri iken ba'de'l-vefât menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûreler benimle karındaşım mezbûr Osman ve karındaşlarım gāibetun ani'l-meclis Şuşika ve Havva ve Hamide Hatunlara mevrûs olub şimdiye değin ikimiz bir kazâda sâkin olub benim içün da'vâ etmek mümkün iken bu âna değin **[86b]** da'vâ etmeyüb sükût etmişidim ol vechile karındaşım mezbûr Osman

menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûreleri müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed etmekde olduğundan ben bu def‘a menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden hisse-i erîsemi taleb ve da‘vâ eylediğimde karındaşım mezbûr Osman’ın inkârına binâen beynimizde münâza‘ât-ı kesîre vâki‘ olmuşidi el-hâletü hâzihî tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden meccânen fâriğ olub husûs-i mezkûr ve bi'l-cümle menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden hisse-i erîse mutâlebesine müte‘allik âmme-i de‘âvîden karındaşım mezbûr Osman’ın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt eylediğimde ol dahî ibrâ-yı mezkûremi kabûl edüb ol vechile def‘-i nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm [olundu] el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 Rebîulâhir sene 87

Perkam karyesi ahalisinden Hacı Osman Efendi bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Raşot karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Likoğlu Ali bin Ömer muvâcehesinde bundan akdem malımdan ve yedimden ceste ceste merkūma ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedimden iktirâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği ……. bundan bir ay mukaddem derûn-i çarşuda kendi dükkânımda hesâb eylediğimizde bin dörtyüz doksan altı guruşa bâliğ olmuş ise de merkūm Ali bin üçyüz doksan altı guruş makbûzu olduğunu ikrâr mâ‘adâyı inkâr etmişidi ikrârı olan meblağ-ı mezkûr bin üçyüz doksan altı guruşa mahsûben bundan akdem yüz altmış altı kot ceviz esmânından beşyüz seksen bir guruş ve yüz dokuz batman elma semeninden üçyüz yirmi yedi guruş ki cem‘an dokuzyüz sekiz guruşu bana teslîm ber vech-i muharrer inkârıyla ma‘an bâkîsi olan beşyüz seksen sekiz guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında müdde‘î-yi merkûm içün elma iştirâ etmek üzre dokuzyüz elli beş guruş kabz eylediğini ikrâr mâ‘adâ ziyâde müdde‘âsıyla lede'l-hesâb bin üçyüz doksan altı guruş kabz eylediğini inkârından başka ikrârım olan meblağ-ı mezkûr dokuzyüz elli beş guruşa mahsûben bundan akdem malımdan ve yedimden müdde‘î-yi merkūmun emriyle vekîli oğlu Ahmed’e beher kotu dörder guruşdan bey‘ ve teslîm eylediğim ikiyüz bir kot ceviz semeninden cem‘an sekizyüz dört guruş ile müdde‘î-yi merkūmun emriyle kendisîçün bi'l-iştirâ vekîli oğlu merkūm Ahmed’e ikrârı vechile teslîmâtım olan beher batmanı üçer guruşdan cem‘an yüz dokuz batman elma semeninden üçyüz yirmi yedi guruş ki min haysi'l-mecmû‘ bin yüz otuz bir guruşdan deyn-i mezkûrum olan dokuz yüz elli beş guruş bi'l-mahsûb bâkî yüz yetmiş altı guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-def‘ ve's-suâl ol dahî oğlu merkūmun vekâletini tasdîk mâ‘adâyı inkâr evvelâ müdde‘î-yi merkūm Hacı Osman’dan ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Ali tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi merkūm Hacı Osman Efendi ziyâde müdde‘âsıyla merkūm Ali’ye bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olundukdan sonra merkūm Ali’den beher kūtu dörder guruşa olmak üzre ikiyüz bir kūt ceviz sekizyüz dört guruşa bey‘ ve teslîm eylediğini beyyine taleb olundukda Leroz Haytef karyesi ahalisinden olub her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kalyoncuoğlu Mustafa bin Memiş ve Likoğlu Zekeriyya Efendi bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Kalyoncuoğlu Ahmed bin Mehmed ve Hamza oğlu

Ömer bin Ali nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan Kalyoncuoğlu Mehmed bin Ömer ve Likoğlu Ömer bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr yüz yetmiş altı guruş merkūm Ali'ye edâ ve teslîm merkūm Hacı Efendi'ye tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 Rebîulâhir sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Akrotil karyesi sâkinelerinden Âyişe Hatun ibnet-i İsmail Ağa ibn Mustafa'nın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı ikrâr ve takrîr ve i'tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Kurçamoğlu Hasan bin Ahmed ve Ofluoğlu Halid bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan hâlâ zevc-i dâhili Hacıoğlu Abdülkadir Efendi ibn Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezbûr kurâsından Mirakaloz karyesi ahalisinden olub zikri âtî nısf-ı menzil ile nısf-ı portakal bağçesine ale'l-iştirâki's-seviyy vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isû'l-kitâb Karamahmudoğulları Ömer ve Arif ve Cafer benû İbrahim Ağa nâm kimesneler mahzarlarında mezbûrûnun birâderleri olub zikri âtî bir kıt'a mülk-i mağrûs ağaçlığa mezbûrûn ile seviyyen ve erba'an vaz'-ı yedleri alâ vech-i şer'î sâbit olan zevcem mezbûre Âyişe Hatun mezkûr Mirakaloz karyesinde vâki' etrâf-ı erba'ası mezbûrûnun babaları mezbûr İbrahim Ağa'nın tarlasıyla mahdûd müştemilât-ı **[87a]** ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilin nısf-ı hisse-i şâyi'ası ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin bir kıt'a mülk-i mağrûs portakal bağçesinin nısfı ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Hutooğlu Yakub'un tarlası ve bir tarafdan Hutooğlu İbrahim'in tarlası ve bir tarafdan Boşnakoğlu Yunus'un tarlası ve taraf-ı râbi'i Kaboğlu Hüseyin'in tarlasıyla mahdûd bir kıt'a mülk asmalık irsen mülkümdür deyü bundan akdem da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî her biri bin ikiyüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr bin ikiyüz guruşu meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka merkūmûn Ömer ve Arif ve Cafer ve hâzır-ı mezbûr Abdülhamid Ağa tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediklerinde ben dahî yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb zikr olunan nısf-ı menzil ve nısf-ı bağçe ve ağaçlığa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūmûn Ömer ve Arif ve Cafer ve hâzır-ı mezbûr Abdülhamid Ağa'nın zimmetlerini anların dahî bana medfû'ları olan bedel-i sulh-i merkūm bin ikiyüz guruşun istirdâdına müte'âllik âmme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 22 Rebîulâhir

Hurtoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Ulviye Hatun ibnet-i Salih meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı Bekir oğlu Abdurrahim bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm takrîr-i kelâm edüb merkūm Abdurrahim zevc-i dâhilim olub el-yevm bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan doksan guruş ki cem‘an ikiyüz doksan guruş zevc-i mutallakım merkūm Abdurrahim meclis-i tatlîkde tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm- ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāta hak edüb ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Abdurrahim dahî mezbûre Ulviye Hatun’un sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundukda fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene fî 23 Rebîulâhir sene 87

Lazkoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Terziahmedoğlu Ali bin Mehmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbiyye-i sağîre kızı Şerife ve vâlidesi Şuşika Hatun ibnet-i Mehmed ve liebeveyn kız karındaşları Fâtıma ve diğer Şerife’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûre Şerife’nin tesviye-i umûruna bâ-hüccet vasî-yi mansûbu olan zâtı mu‘arrefe vâlidesi mezbûre Zeliha Hatun ile uhtâni'l-mezbûretân Fâtıma ve diğer Şerife’nin taleb ve [ma‘rifet ve] iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 23 Rebîulâhir sene 87

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1500	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 2 45
Etrâfda olan mülk eşcârlık 400	İnek re’s 1 100

Yekûnu'l-mal	2045	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	20 para
Mehr-i zevce-i mezbûre	200	
Resm-i kısmet	42	25 para
Kaydiyye	3	15 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	347	
Sahhu'l-bâkî	1698	

Hisse-i zevce-i mezbûre 212 10 para

Hisse-i ümmü'l-mezbûre 283
Hisse-i bintu'l-mezbûre 849
Hisse-i uhtu'l-mezbûre 176 35 para
Hisse-i uhtu'l-mezbûre 176 35 para

Bâlâda murakkam sağîre-i mezbûre Şerife'nin hisse-i ma'lûme-i mevrûse-i musîbesi vasîsi vâlidesi mezbûre Zeliha Hatun'a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Lazkoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Terziahmedoğlu Ali bin Mehmed bin Abdullah'ın sulbiyye-i sağîre kızı Şerife'nin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlidesi Zeliha Hatun ibnet-i Mehmed'i hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîre-i mezbûre Şerife'nin vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn buyurdukda ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 23 Rebîulâhir sene 87

[87b]
Malpet karyesi ahalisinden Kutrioğlu Zekeriyya bin Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Masi karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Küçükalioğlu Hasan bin Abdülkerim muvâcehesinde işbu tarih-i i'lâmdan sekiz sene mukaddem Çerâkise sevâhilinden Şapşuka nâm iskelede merkūm Hasan ile ma'an bir sandalda tâife olarak kāim iken merkūm Hasan yedinde olan pištovunu boş bildiği hâlde bana doğru çakmakda iken meğer içinde yalnız bir mikdar barut bulunmağla ateşlenüb barut-ı mezkûrun ateşi işbu sağ gözüme isâbetle cerh edüb bütün bütün gözüm kör ve muattal olmağla suâl olunub diyet-i şer'îsini bana edâya merkūm Hasan'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü merkūmun inkârına binâen bundan akdem tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûremden kendi hüsn-i rızâm ile meccânen fâriğ olub husûs-i mezkûr ve bi'l-cümle diyet mutâlebesine müte'allik âmme-i de'âvîden merkūm Hasan'ın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāta hak edüb min ba'd husûs-i mezkûr içün merkûn Hasan ile da'vâ ve nizâ' ve husûmetim kalmamışdır dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 23 Rebîulâhir

Husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ'îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Yapraklar karyesinde vâki' zikri âtî münâza'un fîh olan mâ-ı cârî tarîki üzerine varub cerîde-i şer'îde

mazbûtu'l-esâmî on beş neferden mütecâviz <muslihûn> [müslimîn] huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘iseyi'l-i‘lâm Aynacıoğulları Mehmed Usta bin Hasan ve Abdülkerim bin Ali nâm kimesneler meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî mâ-ı cârî tarîkine vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan Aynacıoğlu Ali bin Hasan muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve mâ-ı cârî tarîki saky da‘vâlarını istimâ‘ ve ahârı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü es-Seyyid Mehmed Muîn Bey ibnu'l-merhûm Ali Yâver Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Hacıalioğlu Ömer bin Mahmud hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan ba‘zen merkūm Ali ve ba‘zen Metooğlu Hacı Ahmed Ağa ve ba‘zen Karamahmudoğlu Ali ve ba‘zen Buberoğlu Ali ve ba‘zen Demiroğlu Mahmud’un tarlaları ve bir tarafdan bizimle şerîkimiz gāib ani'l-meclis Hacı Hüseyin bin Ali’nin müşterek tarlamız ve bir tarafdan ba‘zen merkūm Ali ve ba‘zen Aynacıoğlu Hacı Alemdar’ın tarlaları ve taraf-ı râbi‘i işbu mahâlden nübû‘ eden mâ-ı cârî mahall ile mahdûd ırmakdan cereyân eden mâ-ı cârî mine'l-kadîm bizimle şerîkimiz gāib-i merkūm Hacı Hüseyin’in esfelde olan tarlamızın hafî sakyı olub ol vechile işbu nübû‘ eden mâ-ı cârî ırmak-ı mezkûr ile tarla-yı mezkûremize cereyân edegelür iken iki aydan berû merkūm Ali mâ-ı mezkûrun tarîki olan ırmağ-ı mezkûrun kendi tarafından işbu mahâlden tûlen üçyüz kırk ve arzen iki bihesâb-ı terbî‘î altıyüz seksen zirâ‘ mahallin üzerini fuzûli ve bigayr-i hak setr ve mâ-ı mezkûru tahmînen yirmi zirâ‘ şark ……. nakl ve ihdâs eylediğinden nâşî mâ-ı cârî-yi mezkûra noksanlık tertîb ederek mahall-i kadîmini zabt ve vaz‘-ı yed eder olduğundan hakk-ı sakyımıza zararı mübeyyen olmağla suâl olunub kadîmî vechile tarlamıza saky olunmak üzre zikr olunan altıyüz seksen zirâ‘ mâ-ı mezkûr tarîkinden keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bizlere redd ü teslîm merkūm Ali’ye tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Ali dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince mâ-ı cârî-yi mezkûr mahall-i kadîminden cereyân etmek üzre zikr olunan altıyüz seksen zirâ‘ mâ-ı cârî-yi mezkûrun tarîkinden keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘iyân-ı mezbûrân Mehmed Usta ve Abdülkerim’e redd ü teslîmiyle merkūm Ali ilzâm olduğunu kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn ve me’mûr-i mürsel hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle mahallinde tersîm eylediği bir kıt‘a harita <vechen> alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Saferi'l-hayr sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 25 Rebîulâhîr

Husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâitibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından İksenit Mahallesi’nde vâki‘ zikri âtî tarîk-i hâss üzerine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden Kaçaranoğulları İsmail ve Molla İshak ibney İbrahim nâm kimesneler meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarîk-i hâssa vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Bekir oğlu

Yunus bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede vâki‘ bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve tarîk da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Halid Ağa ibn Osman hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan tarafeyn kendi tarlamız ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i merkūm Yunus’un tarlasıyla mahdûd tûlen yüz ve arzen iki bihesâb-ı terbî‘î ikiyüz zirâ‘ mahâlden merkūm Yunus’un mine'l-kadîm tarîk-i hâssı olub lâkin mayısın gurresinden eylülün nihâyetine değin yani tarlalar zirâ‘at olunduğu vakit yalnız piyâde ve eyyâm-ı sâirede devâbb-ı mevâşîleriyle kadîminden berû mürûr u ubûr edegelmişiken zikr olunan mezrû‘ât vaktinde merkūm Yunus’un devâbb-ı mevâşîlerinin mine'l-kadîm hakk-ı mürûru aşağı tarafda kâin kendi hânemizin civârında iken şimdi merkūm Yunus tarla-yı mezkûrumuz zer‘ olunduğu hâlde fuzûli devâbb-ı mevâşîleriyle mürûr u ubûr etmekde olmağla suâl olunub zikr olunan ikiyüz zirâ‘ tarîkden mayıs ibtidâsından eylülün nihâyetine değin piyâde ve eyyâm-ı sâirede devâbb-ı mevâşîleriyle ve hânemizin civârında olan tarîkden devâbb-ı mevâşîleriyle mütemâdiyen mürûr u ‘ubûr etmek ve ta‘yîn olunan müddet zarfından zikr olunan ikiyüz zirâ‘ tarîkden hayvânât mürûr etdirmemek üzre merkūm Yunus’a tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Yunus dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince zikr olunan müddet zarfında tarlalar zirâ‘at olunduğu hâlde mârru'z-zikr ikiyüz zirâ‘ tarîkden hayvânât mürûr etdirmemek üzre merkūm Yunus ilzâm olunduğunu kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 25 Rebîulâhir

[88a]

Kuliça karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Salihoğlu Mehmed Ali bin Hüseyin bin Hasan’ın verâseti [zevce-i] menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğlu Dursun ve sulbî sağîr oğulları Ömer ve İbrahim’e münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz yirmi dört sehmden olub sihâm-ı mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûre Hamide Hatun’a ve yedişer sehmden cem‘an yirmi bir sehmi bunûn-ı mezbûrûn Dursun ve Ömer ve İbrahim’e isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve sağîrân-ı mezbûrân Ömer ve İbrahim’in tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet vasî-yi mansûbları ve ibn-i kebîr-i mezbûr Dursun’un tarafından dahî zikri âtî bey‘e ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı zevce-i mezbûre Hamide Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Salihoğlu Ahmed bin Ali ve Çelikoğlu Feyzi bin Yakub nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan mezbûre Hamide Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Salihoğlu Yusuf bin Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali’nin müsbet duyûn-i kesîresi olmağla

menkūl terekesi duyûnuna vefâ etmeyüb <ârî> [akārı] dahî şer‘an bey‘ olunub edâ-yı deyn olunmak lâzım geldiği ecilden müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden olub karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn sağîrân-ı mezbûrân ile kebîr müvekkil-i mezbûr Dursun’un tarlaları ve bir tarafdan mezbûr Yusuf’un tarlası ve taraf-ı râbi‘i Salih oğlu Mahmud’un tarlasıyla mahdûd bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan sağîrân-ı mezbûrân ile müvekkilim mezbûr Dursun’un müşterek tarlaları ve bir tarafdan Dervişoğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan Salih oğlu Hasan’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan sâğirân-ı mezbûrân ile müvekkilim mezbûr Dursun’un müşterek tarlaları ve bir tarafdan mezbûr Yusuf’un tarlası ve bir tarafdan Demircioğlu Temel’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlıklar kıbel-i şer‘den me’zûnen bâ-ma‘rifet-i münâdî sûk-i sultânî ve mecma‘-ı nâs olan mahallerde müddet-i medîde nidâ ve müzâyede olundukda rağabât-ı nâs inkıtâ‘ında mezbûr Yusuf üzerinde her biri cem‘an iki bin altıyüz guruşda karar edüb ziyâde ile tâlib-i âharı dahî zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezkûr ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin el-yevm semen-i misilleri idüği zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olmağla ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde olan hisse-i ma‘lûmları bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile mezbûr Yusuf’a bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle bin altıyüz guruşa bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr iki bin altıyüz guruşu mezbûr Yusuf’un yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz kalmayub mezbûr Yusuf’un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 26 Rebîulâhir

Liçtoz karyesi ahalisinden Koçaloğlu Mustafa bin Memiş bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Koçaloğlu Mustafa Efendi ibn Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden müvekkil-i mezbûrun sulbî kebîr oğlu ve medyûnu diğer Mustafa muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Mustafa’nın oğlu diğer Mustafa’dan cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Koçalioğlu Şaban’ın tarlası ve bir tarafdan Koçalioğlu Mustafa Usta’nın tarlası ve bir tarafdan cebel ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Pehlivanoğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan Kekezoğlu Cevahir’in tarlası ve bir tarafdan cebel ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi dere ve taraf-ı râbi‘i Koçaloğlu Mustafa’nın tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlaları bedel-i misilleriyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz oğlu merkūm diğer Mustafa’ya ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu

umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu oğlu medyûn-ı mezbûr diğer Mustafa’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm diğer Mustafa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde babası müvekkil-i mezbûr Mustafa’ya deyni olduğunu tav‘an ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Ağlamışoğlu Şaban Efendi ibn Osman ve Koçalioğlu İbrahim bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 26 Rebîulâhir

[88b]
Hurtoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Ulviye Hatun ibnet-i Salih meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı Bekir oğlu Abdurrahim bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Abdurrahim ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kāime iken firâşından hâsılı ve benden mütevellîdi hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzırân bi'l-meclis sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i sağîre kızı Rahime’nin aslâ malları olmayub muhtâc olmalarıyla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerîçün babaları mezbûr Abdurrahim üzerine kıbel-i şer‘den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i mevki‘ a‘le'l-kitâb *–refe‘a kadrehû Mevlâhu'l-vehhâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrân içün babaları mezbûr Abdurrahim üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm yirmişer paraden cem‘an kırk para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûzât-ı mezkûreyni sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Abdurrahim üzerine rucû‘a mezbûre Ulviye Hatun’a izin vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 26 Rebîulâhir

Ğotoz karyesi ahalisinden Kanburoğlu Hasan bin Emin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden sulbî kebîr oğulları işbu bâ‘iseyi'l-kitâb Molla Hüseyin ve Ahmed mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Arnabudoğlu Molla Mahmud’un ağaçlığı ve bir tarafdan Delihasanoğlu Mustafa’nın ağaçlığı ve bir tarafdan Arnabudoğlu Hasan’ın ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığımı [bicümleti] mâşiyetimle ve yahviye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile yüz guruşa oğullarım merkūmân Molla Hüseyin

ve Ahmed'e seviyyen bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu oğullarım müşteriyân-ı mezbûrân Molla Hüseyin ve Ahmed'in yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriyân-ı mezbûrân Molla Hüseyin ve Ahmed'in mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 26 Rebîulâhir

Yapraklar karyesi ahalisinden olub bundan akdem vefât eden Mengenoğlu Yunus Yazıcı ibn müteveffâ Abdullah bin müteveffâ İsmail'in ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinelerinden olub mezkûr Rize mahallâtından Paşayan Mahallesi'nde mutavattına zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Hafize Hatun ibnet-i Mustafa ve yine karye-i mezkûre sâkinlerinden olub mahalle-i mezbûrede mutavattınlar Ali Efendi ve zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Havva ve Hadîce Hatunlar hâzır oldukları hâlde meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu karye-i mezkûre ahalisinden Karamustafaoğlu Memiş bin Mehmed mahzarında bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Yunus Yazıcı'nın ben beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlar firâşından hâsıllar ve benden mütevellîdler sulbî kebîr sahîh evlâdları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûrun verâseti benimle hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlara münhasıra olmağla bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Yunus Yazıcı'nın hayâtında mezbûr Memiş zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle evlâdlarım hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlara mevrûs olduğundan meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu benimle hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlara edâ ve teslîm medyûn-ı mezbûr Memiş'e tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunların tasdîkleriyle ma'an da'vâ etdikde mezbûr Memiş dahî cevâbında cihet-i mezkûreden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde müteveffâ-yi mezbûr Yunus Yazıcı'ya hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr müdde'iyye-i mezbûrenin mâ'adâ ber vech-i muharrer verâset müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'iyye-i mezbûre Hafize Hatun'dan ber minvâl-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Mataraoğlu Abdülhamid bin Ömer nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Yapraklar karyesi ahalisinden olub bundan akdem vefât eden Mengenoğlu Yunus Yazıcı ibn müteveffâ Hacı Abdullah bin müteveffâ İsmail'in işbu müdde'iyye-i mezbûre Hafize Hatun ibnet-i Mustafa beşyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve işbu hâzırun bi'l-meclis Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlar firâşından hâsıllar ve müdde'iyye-i mezbûre Hafize Hatun'dan mütevellîdler sulbî sahîh evlâdları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Yunus Yazıcı'nın verâseti

müdde‘iyye-i mezbûre Hafize Hatun ile hâzırûn-ı mezbûrûn Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlara münhasıradır bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Tatoğlu Hasan Reis bin Ali ve Vardalaoğlu Kasım bin Memiş nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Hacıalioğlu el-Hâc Hasan bin Ali ve Mataraoğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûrât Hafize Hatun ve Ali Efendi ve Havva ve Hadîce Hatunlar meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Samrı Mahallesi ahalisinden Tonbazoğlu Behram Kapudan ibn Abdullah mahzarında her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Yunus Yazıcı’nın an asil vilâyet-i merkūme dâhilinde kâin Sürmene nâhiyesi ahalisinden olub hâlâ Tuna vilâyeti dâhilinde kâin Nefs-i Maçin kasabasında mutavattınen sâkin olan Çendallı Osman Ağa ibn Ahmed’in zimmetinde yedimizde olub bin ikiyüz altmış dokuz senesi ve Zilhiccetü'ş-şerîfenin **[89a]** beşinci günü tarihiyle müverrah ve merkūm Çendallı Osman Ağa’nın imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğimiz bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzre cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olub bize mevrûs olan bin sekizyüz seksen dokuz guruş ile yine tarih-i mezkûrla müverrah ve merkūmun imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğimiz diğer bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzre alacak hakkı olub kezâlik bize mevrûs olan bin yüz elli guruş ki cem‘an üç bin otuz dokuz guruşu medyûn-ı mezbûr Çendallı Osman Ağa’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûr Behram Kapudan’ı her birimiz vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 28 Rebîulâhir

Kuliça karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Salihoğlu Mehmed Ali bin Hüseyin bin Hasan’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğlu Dursun ve sulbî sağîr oğulları Ömer ve İbrahim’e münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz yirmi dört sehmdem olub sihâm-ı mezkûrdan üç sehmi zevce-i mezbûre Hamide Hatun’a ve yedişer sehmden cem‘an yirmi bir sehmi bunûn-ı mezbûrûn Dursun ve Ömer ve İbrahim’e isâbeti lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrân-ı mezbûrân Ömer ve İbrahim’in tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları ve ibn-i kebîr-i mezbûr Dursun’un dahî tarafından zikri âtî bey‘e ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre Hamide Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Salih oğlu

Ahmed bin Ali ve Çelikoğlu Feyzi bin Yakub nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan mezbûre Hamide Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Demircioğlu Temel bin Feyzi nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali’nin müsbet duyûn-i kesîresi olmağla menkūl terekesi duyûnuna vefâ etmeyüb akārı dahî şer‘an bey‘ olunub edâ-yı deyn olunmak lâzım geldiği ecilden müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Sağoğlu Mahmud’un ağaçlığı ve bir tarafdan Dervişoğlu Mehmed’in ağaçlığı ve bir tarafdan Salih oğlu Yusuf’un ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlık kıbel-i şer‘den me’zûnen bâ-ma‘rifet-i münâdî sûk-i sultânî ve mecma‘-ı nâs olan mahallerde müddet-i medîde nidâ ve müzâyede olundukda ve rağabât-ı nâs inkıtâ‘ında mezbûr Temel üzerinde dokuzyüz guruşda karar edüb ziyâde ile tâlib-i âharı dahî zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezbûr ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûrun el-yevm semen-i misilli idüği zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olmağla ağaçlığ-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr Temel’e bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle dokuzyüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr dokuzyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Temel yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz u kabz ve bikadri'l-hısâs beynimizde asâleten ve vesâyeten iktisâm eyledik fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Temel’in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 Rebîulâhir sene 87

Salarha Singöz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kuvaroğlu Mustafa bin Derviş bin Abdullah’ın verâseti sulbî kebîr oğlu Ali ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtları zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan bintân-ı mezbûretân Âyişe ve Fâtıma meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse müstakillen vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’nın kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşımız mezbûr Ali müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla biz babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemizi karındaşımız mezbûr Ali’den bi'l-verâse taleb ederiz deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub bizi da‘vâ-yı mezkûreden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekeden hisse-i erîsemize isâbet edenden ezyed ve evfer olan üçyüz guruşdan cem‘an altıyüz guruş üzerine karındaşımız mezbûr Ali ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde biz dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mecmû‘-i merkūm altıyüz guruşu meclis-i sulhdan

kıbeli'l-mufâraka karındaşımız mezbûr Ali tamâmen ve kâmilen bizlere def‘ u teslîm eylediklerinde bizler dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz müteveffâ Mustafa’nın kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşımız merkūm Ali’nin zimmetlerini ol dahî bizlere medfû‘u olan bedel-i sulh-i mecmû‘-i merkūm altıyüz guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvîden bizim zimmetimizi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer **[89b]** âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Rebîulâhir

Romanoz Mahallesi ahalisinden Razioğlu Durmuş bin Abdullah bin Abdulvehhab sulbî kebîr oğlu Arslan ve sulbiyye-i kebîre kızları Râzıye ve Zeyneb’i terk ederek bin ikiyüz yetmiş sekiz senesi evâsıtında vefât eylediği lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Râzıye kasaba-i mezkûresinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî arazi-yi mîriyyeden iki kıt‘a tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan ibn-i mezbûr Arslan muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede vâki‘ bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Kansızoğlu Hasan bin Ali hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Salih oğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Emin Ali oğlu Memiş’in tarlasıyla mahdûd tahmînen kot ta‘bîr olunur ölçek ile iki kot yani on vukiyye mısır buğday tohumu isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Tataroğlu Ali’nin tarlası ve tarafeyn tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i kabristan ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a tarlalar tarih-i mezkûrda vefât eden babamız müteveffâ-yi mezbûr Durmuş’un hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub ba‘de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler intikāl-i âdî ile seviyyen ve islâsen benimle karındaşım mezbûr Arslan ve karındaşım gāibe-i mezbûre Zeyneb’e intikāl etmişiken karındaşım mezbûr Arslan tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin sülüs hisse-i şâyi‘alarından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm karındaşım mezbûr Arslan’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Arslan dahî cevâbında tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler babası müteveffâ-yi mezbûr Durmuş’dan kendüsüyle kız karındaşları müdde‘iyye-i mezbûre Râzıye ve gāibe-i mezbûre Zeyneb’e seviyyen ve islâsen intikāl eylediğini ve el-hâletü hâzihî tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelere müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz altmış iki senesi evâhirinde ben beş yaşında sağîr olduğum hâlde babam müteveffâ-yi mezbûr Durmuş mutasarrıf olduğu tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrlerden zikr olunan iki kūt isti‘âb eder tarlayı iki bin guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz etdikden sonra yine kendüsü mutasarrıf olagelür iken bin ikiyüz yetmiş iki senesi evâhirinde ben bâliğ ve reşid olduğum hâlde ferâğ-ı mezkûra

binâen zikr olunan iki kūtluk tarlayı ba‘de'l-kabz ve't-tesellüm mutasarrıf olagelür iken beş sene mürûrunda yani zikr olunan yetmiş sekiz senesi evâsıtında babam mezbûr Durmuş ba‘de'l-vefât tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler benimle kız karındaşlarım mezbûretâna seviyyen ve islâsen intikāl etmiş ise de mücerreden babam müteveffâ-yi mezbûr Durmuş’un bilâ-izn-i sâhib-i arz olan ferâğına ve beş sene müddet tasarruf eylediğime mebnî zikr olunan iki kotluk tarla teferruğan malım olmuş olduğundan tarla-yı mezkûrdan müdde‘iyye-i mezbûre Râzıye’nin sülüs hisse-i şâyi‘asını teslîmden imtinâ‘ ederim deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği da‘vâsı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince da‘vâ-yı mezkûresiyle müdde‘iyye-i mezbûre Râzıye’ye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'd-def‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin sülüs hisse-i şâyi‘alarından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘iyye-i mezbûre Râzıye’ye redd ü teslîm merkūm Arslan’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 19 Rebîulâhir

Karadere nâhiyesi kurâsından Sivarne karyesi sâkinelerinden Karaibrahimoğlu kerîmesi Fâtıma bint-i Keleş bin Süleyman nâm Hatun tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden Karaibrahimoğlu Ali bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkile-i mezbûrenin medyûnu Kara İbrahim bin Süleyman muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un merkūm İbrahim zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu mezbûr İbrahim’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan İbrahim oğlu İbrahim’in tarlası ve bir tarafdan cebel ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Karaibrahimoğlu İbrahim’in tarlası ve tarafeyn ırmak ile mahdûd tahmînen bir kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Karaibrahimoğlu İbrahim’in tarlası ve bir tarafdan Karaibrahimoğlu Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan Karaibrahimoğlu Harun’un tarlası ve taraf-ı râbi‘i Abdurrahman oğlu Osman’ın tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an üç kıt‘a tarlalarını dahî bedel-i misilleriyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm İbrahim’e bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzumu kezâlik kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine beni tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerini kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr İbrahim’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde merkūm İbrahim dahî cevâbında müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’a cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr müdde‘î-yi merkūmun mâ‘adâ ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i meşrûhalarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahallerinden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre Fâtıma Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân

Karaibrahimoğlu Ömer bin Mustafa ve Karaibrahimoğlu Safer bin Dursun nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Ali’nin ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerine ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Rebîulâhir

[90a]
Arkilikoz karyesi sâkinlerinden …….oğlu kerîmesi ma‘rifetü'z-zât Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Sandıkçıoğlu Süleyman bin Mehmed nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Memiş Çavuş bin Ahmed muvâhesinde müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un merkūm Memiş Çavuş zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi Memiş Çavuş tarlası ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd tahmînen yarım kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını dahî bedel-i misliyle tâlibine bâ-re’y-i sâhib-i arz kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Memiş Çavuş’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ etdikde mezbûr Memiş Çavuş dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’a zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav‘an ikrâr lâkin müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âları ma‘lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde‘î-yi mezbûr Süleyman ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûre Fâtıma Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân mahalle-i mezkûre [muhtar] ve İhtiyâr Meclisi’nden …….oğlu Hüseyin bin Ömer ve Satıroğlu Mehmed Efendi bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Süleyman’ın vekâlet-i meşrûhalarını ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 2 Cemâziyelûlâ sene

Akrotir Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bekiroğlu el-Hâc Mehmed bin Mahmud bin Abdulah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğulları Edhem ve Hasan ve cunûn-ı mutbık ile mecnûn olan Abdülkerim ve sulbiyye-i kebîre kızları Hamide ve Rukiye ve Gülşe’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz yetmiş iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevce-i mezbûre Zeliha Hatun’a ve on dört sehmden cem‘an kırk iki sehmi bunûn-ı mezbûrûn Edhem ve Hasan ve Abdülkerim’e ve yedişer sehmden

cem‘an yirmi bir sehmi benât-ı mezbûrât Hamide ve Rukiye ve Gülşe’ye isâbeti lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve mecnûn-i mezbûr Abdülkerim’in tesviye-i umûruna bâ-hüccet vasî-yi mansûbu vâlidesi mezbûre Zeliha bint-i Hüseyin bin Abdullah ile ibn-i mezbûr<e> Hasan ile benât-ı mezbûre Hamide ve Rukiye ve Gülşe’nin taraflarından zikri âtî bey‘e ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Bekiroğlu Numan Efendi bin el-Hâc Ali ve Yeniköy Mahallesi ahalisinden Ali bin el-Hâc İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Hohorioğlu Mehmed bin Ali nâm kimesne ibn-i mezbûr Edhem hâzır olduğu hâlde meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Emineddin Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb el-Hâc Mahmud Şevki Efendi ibnu'l-Hâc Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Mehmed’in müsbet duyûn-i kesîresi olmağla menkūl terekesi duyûnuna vefâ etmeyüb akārı dahî şer‘ân bey‘ olunub edâ-yı deyn olunmak lâzım geldiği ecilden müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden olub derûn-i kasaba-i mezkûrede Yukaru Çarşu’da vâki‘ tarafeyn Tuzcu-zâde Behram Ağa’nın dükkânı ve bir tarafdan Kazgancı Hacı Pano’nun dükkânı ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd otuz altıncı numara ile murakkam bir bâb dükkânı kıbel-i şer‘den me’zûnen bâ-ma‘rifet-i münâdî sûk-ı sultânî ve mecma‘-ı nâs olan mahallerde müddet-i medîde nidâ ve müzâyede olundukda rağabât-ı nâs inkıtâ‘ında mezbûr el-Hâc Mahmud Şevki Efendi üzerinde bin üçyüz elli guruşda karar edüb ve ziyâde ile tâlib-i âharı dahî zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezkûr dükkân-ı mahdûd-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüği zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olmağla dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda müvekkilelerim hisse-i erîse-i ma‘lûmelerini bicümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukūk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr el-Hâc Mahmud Şevki Efendi hâzır-ı merkūm Edhem ile ma‘an bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bin üçyüz elli guruşa bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin üçyüz elli guruş müşterî-yi mezbûr el-Hâc Mahmud Şevki Efendi yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda müvekkillerim mezbûrât ile hâzır-ı mezbûr Edhem’in aslâ ve kat‘â alâka ve medhalleri ve hakları kalmayub müşterî-yi mezbûr el-Hâc Mahmud Şevki Efendi’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Rebîulâhir

Haldoz mahalleli Hacı Mustafa Efendi oğlu Kâşif mahalleden Likoğlu Receb’den da‘vâ eylediği yüz on altı guruşdan doksan iki guruş otuz paranın tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 3 Cemâziyelûlâ sene 87

Aspet karyesi sâkinelerinden sâhibe-i arz-ı hâl ma‘rifetü'z-zât Esma Hatun ibnet-i Mehmed meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism zevc-i muhâlı‘ı Çavuşoğlu Rûşen bin Ömer muvâcehesinde merkūm Rûşen zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım kendi üzerime olmak ve nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ile bir aded müsta‘mel sandığımı bana vermek üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumuzda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Rûşen dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 3 Cemâziyelûlâ sene 87

[90b]

Husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şer‘-i nebevîden me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Humrik Mahallesi’nde vâki‘ zikr-i âtî münâza‘un fîh olan câmi‘-i şerîf şadırvanının mâ-ı cârisi harkı üzerine varub Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden Tuzcu-zâde Hacı Arif Ağa ile cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî on beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûrede vâki‘ câmi‘-i şerîf-i mezkûrun bi'l-cümle umûrunu rü’yet ve tesviyeye bâ-hüccet-i şer‘iyye mütevellîsi olan mahalle-i mezkûre ahalisinden Beşiroğlu Hüseyin bin Ali meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda zikr-i âtî mâ-ı cârî harkına vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan mahalle-i mezkûre ahalisinden Kukuçoğlu Hüseyin Ağa ibn Mahmud muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede vâki‘ bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve hark-ı mîrî da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mehmed hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan ba‘zen Senozlu Mahmud Ağa ve ba‘zen merkūm Hasan Ağa ve ba‘zen Anzerli Kâmil’in tarlaları ve ba‘zen kabristan ve bir tarafdan zikr olunan câmi‘-i şerîf şadırvanı ve taraf-ı râbi‘i ba‘zen merkūm Kâmil ve ba‘zen merkūm Hasan Ağa ve ba‘zen Senozlu merkūm Mahmud Ağa’nın tarlaları ile mahdûd olan mahâlden mine'l-kadîm câmi‘-i şerîf-i mezkûrun şadırvanına mâ-ı cârî cereyân etmek üzere harkı olub ol vechile mâ-ı cârî-yi mezkûr kadîminden berû hark-ı mezkûrla şadırvan-ı mezkûra cereyân edegelür iken bir müddet[den] berû merkūm Hasan Ağa tûlen yüz yirmi zirâ‘ mahallini zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub mâ-ı cârî- yi mezkûr kadîmî vechile şadırvan-ı mezkûra cereyân etmek üzre zikr olunan yüz yirmi zirâ‘ hark-ı kadîm mahallden keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm merkūm Hasan Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de't-tevliye ba‘de['d-]da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında zikr olunan [yüz] yirmi zirâ‘ hark-ı kadîm denilen mahall-i mahdûda vaz‘-ı yedini ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi mütevellî-yi merkūmun müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi metevellî-yi merkūm ber vech-i muharrer bi't-tevliye tasaddî eylediği müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan

bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Yanıkoğlu Abdülaziz Ağa ibn Mustafa Ağa ve Cincialioğlu Hacı Mustafa bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Yanıkoğlu Abdülhamid Ağa ibn Ahmed Ağa ve Şehirlioğlu Mehmed bin Ömer nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûre[de] mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan mahalle-i mezkûre ahalisinden el-Hâc Ömer bin Mehmed ve Zurnacıoğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle hark-ı mahdûd-i mezkûru lâyıkı vechile irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince mâ-ı cârî-yi mezkûr kadîmî vechile şadırvan-ı mezkûra cereyân etmek üzre zikr olunan yüz yirmi zirâ' hark-ı kadîmi mahallinden keff-i yedle müdde'î-yi mütevellî-yi mezbûr Hüseyin'e redd ü teslîm merkūm Hasan Ağa'ya tenbîh eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma'an meb'ûs-i ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 30 Rebîulâhir

Mirakaloz karyeli Tulakoğlu Hacı Mustafa Kapudan karyeden Kaboğlu Mustafa'dan bâ-temessük da'vâ eylediği yüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 4 Cemâziyelûlâ sene 87

Mapavri nâhiyesi kurâsından Kurunita karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacıoğlu Hacı Ali Efendi ibnu'l-Hâc Mehmed Ağa ibn Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Penbe Hatun ibnetü'l-Hâc Abdülkerim Efendi ve vâlidesi Hadîce Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbî sağîr oğulları Mustafa ve Mahmud ve sulbiyye-i sağîre kızı Penbe'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz yüz altmış sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden yirmi bir sehmi zevce-i mezbûre Penbe Hatun'a ve yirmi sekiz sehmi ümmü'l-mezbûre Hadîce Hatun'a ve otuz dörder sehmden cem'an yüz iki sehmi bunûn-ı mezbûrûn Ahmed ve Mustafa ve Mahmud'a ve on yedi sehmi bintu'l-mezbûre Penbe'ye isâbeti tahakkukundan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun husûs-i âtiyyü'l-beyânı ru'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan dâîleri İbrahim Efendi ibnu'l-mezbûri'l-Hâc Abdülkerim Efendi kazâ-yı mezbûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Yaka karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Hacıalioğlu Mehmed bin Ömer muvâcehesinde bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb yedimde olub bin ikiyüz seksen senesi şuhûr-i rûmiyyeden Mayısın gurresi tarihiyle müverrah ve merkūm Mehmed'in imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn temessükü nâtık olduğu üzre müteveffâ-yi mezbûr Ali Efendi'nin merkūm Mehmed zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkı olan iki bin beşyüz elli iki guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr vasîleri olduğum sağîrûn-ı mezbûrûn ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûrdan beşyüz seksen guruşundan sağîrûn-ı mezbûrûnun mes'ele-i mîrâsları vechile hisse-i erîselerini bana edâ ve teslîm edüb bâkî bin dokuzyüz yetmiş iki guruşdan dahî sağîrûn-ı mezbûrûnun kezâlik mes'ele-i mîrâsları vechile hisse-i

erîselerini bana edâ ve teslîm merkūm Mehmed'e tenbîh olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında temessük-i merkūm kendüsünün olduğunu ve mukaddem ol mikdâr deyni olduğunu tav'an ikrâr lâkin meblağ-ı mezkûr bin dokuzyüz yetmiş iki guruşunu bin ikiyüz seksen bir senesi Cemâziyelâhirin gurresinde mahzar-ı şuhûdda müteveffâ-yi mezbûr Ali Efendi hayatından îfâ ve teslîm eyledim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'i merkūm Mehmed ber vech-i muharrer def' müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Hacıoğlu Ahmed Efendi bin Ahmed ve Arnabudoğlu Ali bin Hasan nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Sedeflioğlu Mustafa Reis bin Ahmed ve Mehmed bin Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i merkūm ahalisinden Sarıosmanoğlu Halid bin Hasan ve Arnabudoğlu Salih bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi vasî-yi merkūm İbrahim Efendi meblağ-ı bâkî-yi mezkûr bin dokuzyüz yetmiş iki guruşdan bi'l-verâse hisse-i erîse mutâlebesiyle merkūm Mehmed'e bî-vech[-i şer'î] mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr [fi'l-yevmi] 'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Rebîulâhir sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 4 Cemâziyelâhir

Fosa karyeli Kelerlioğlu Şaban karyeden Abdülhamid oğlu Mustafa'dan da'vâ eylediği yüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir 14 Cemâziyelûlâ sene 87

[91a]
Ba'zı de'âvî vekillerinin müvekkilini haklı çıkarmak ve yahûd da'vâ kazanmakda olan mahâretini isbât ile müşterî kılınmak üzre dâimî olarak icrâ-yı vekâleti i'tiyâd edinmiş olmalarından ve bu sûretin ezhân-ı erbâb-ı mehâkimi tahdîş etmekde bulunmasından bahisle min ba'd bu misillülerin vekâletleri kabûl olunmak usûlünün mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyede mer'iyyü'l-icrâ tutulmuş meclis-i umûmîde verilen karar üzerine Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne bâ-mazbata arz ve iş'âr olunduğu elviye-i mülhaka mutasarıflıklarına bildirildiği sırada keyfiyyet savb-ı âlîlerine dahî yüz seksen numerolu ve fî 29 Safer sene 287 tarihli itâre kılınan tahrîrât-ı senâverîde izbâr olunmuşidi bu kere nezâret-i celîle-i müşârun ileyhâdan cevâben ve seksen iki numerosu ve fî 21 Rebîulâhir sene 287 tarihiyle murakkamen şeref-vârid olan tahrîrât-ı aliyyede ol bâbda takdîm kılınan mezkûr Meclis-i Umûmî mazbatası Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle mevâdd-ı cezâiyyeye müte'allik olmayan da'vâlarda müdde'î ve yahûd müdde'â aleyhin esnâ-yı muhâkemede bi'z-zât hâzır olmak ve yahûd vekîl bulundurmak ihtiyârlarına menût olduğu gibi ……. menâfi'i içün her dürlü vesâit ve tedâbir-i meşrûhayı ittihâz etmek dahî hukūk-i müslimenin iktizâsından olduğu cihetle ne ashâb-ı de'âvînin i'mâz ve intihâb etdikleri eşhâsı tevkîl etmelerine ve ne de vekîllerin hasbe'l-vazîfe haklı çıkarmağa çalışmalarına bir şey denilemez fakat sıfat-ı vekâletle huzur-i mehâkime kabûl olunmamaklığı îcâb eden ba'zı ahvâl-i istisnâiyye olub bu dahî Ceza Kānûnâmesi'nin otuz birinci maddesinde musarrah olduğu üzre hukūk-i medeniyyeden müeyyeden iskāt cezâsına mahzar olmuş olanlarda ve mehâkim-i nizâmiyyenin birinde reis ve a'zâ ve zâbıt kâtibi ve yahûd muhzır bulunduğu hâlde gerek mensûb olduğu

mahkeme ve gerek sâir mahkeme-i nizâmiyyede zevce ve akrabâ ve ecdâdına ve vasîsi bulundukları eytâma âid olmayan de‘âvîden icrâ-yı vekâlet etmek isteyenlere münhasır olub bunların hâricinde vekâletden memnû‘iyye-i kānûniyye mevcûd olmadığına ve hükm-i kānûnun ta‘dîl ve tağyîri mücerreden istîzân ve irâde-i seniyyeye mütevakkıf bulunduğuna binâen vekâlet maddesinin kâide-i mevzû‘ası üzre icrâsı ya‘ni müstesnâ olan ahvâl-i mebhûseye riâyetle berâber mevâdd-ı cezâiyyeye müte‘allik olmayan de‘âvîde tarafeynin bizzât mu‘âraza veya müdâfaa eylemekde ve yahûd mu‘temedun aleyhi her kim ise anı tevkîl etmekde muhtar bırağılmış îcâb edeceği adliye dâiresinden ifâde kılınmış olduğu beyân-ı âlîsiyle buna göre iktizâ-yı hâlin icrâsına mübâderet olunması emr u irâde buyurulmuş ve keyfiyyet ta‘mîmen elviye mutasarrıflıklarına tavsîh ve izbâr kılınmış olmağla ber-mûcib-i iş‘âr-ı âlî vekâlet maddesinin kâide-i mevzû‘ası<na> üzre ……. ve müstesnâ olan ahvâl-i mebhûseye riâyetle berâber mevâdd-ı cezâiyyeye müte‘allik olmayan de‘âvîde tarafeynin bizzât mu‘âraza veya müdâhale etmekde ve yahûd ve mu‘temedun aleyhi her kim ise anı tevkîl eylemekde muhtar bırağılması husûsunun îcâb edenlere tavsîh ve izbârı husûsuna bezl-i himem buyurulmak bâbında irâde efendimindir

Umûm Rize Kāim-i Makāmlığı’na
262

Rif‘atlü Bey
Cânib-i seniyyü'l-<mecânib> [cevânib] hazret-i vilâyet-penâhîden şeref-tevârüd edüb sûret-i aliyyesi bi‘ibâretihâ bâlâda muharrer emirnâme-i âlî ahkâmına tevfîkan vekâlet maddesinin kâide-i mevzû‘ası üzre icrâsı müstesnâ olan ahvâl-i mebhûseye riâyetle berâber mevâdd-ı cezâiyyeye müte‘allik olmayan de‘âvîde tarafeynin bizzât mu‘âraza veya müdâfa‘a etmekde ve yahûd mu‘temedun aleyhi her kim ise anı tevkîl etmekde muhtar bırağılması husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şıkk-ı senâverî terkîmine ibtidâr kılındı

Fî 28 Rebîulâhir sene 87 ve fî 15 sene 86
Mutasarrıf ve vekîl-i muhâsebe
Trabzonlu
es-Seyyid Ali
Şefkî

Kanboz karyesi ahalisinden işbu sâhib-i arz-ı hâl Kandemiroğlu Mehmed Ali meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism babası Osman bin Ömer muvâcehesinde karye-i merkūmede vâki‘ etrâf-ı erba‘ası babam mezbûrun tarlasıyla mahdûd bir kıt‘a mülk dam arsasını on iki sene mukaddem elli guruş semen-i makbûza bana bey‘ ve temlîk ve teslîm etdikden sonra ben dahî ba‘de'l-iştirâ ve'l-mülk mâlik olagelür iken şimdilik oğluna bey‘ etmek emeliyle müdâhale eder olmağla men‘i murâdımdır deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Osman tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-yi merkūm Mehmed Ali da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Osman’a bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-

iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Sıkrık karyesi ahalisinden Kotiloğlu Mehmed Ali bin Mustafa bin Abdullah sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mehmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Zeliha’yı terk ederek altı ay mukaddem vefât eylediği lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ibn-i mezbûr Mehmed ile zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan bintânu'l-mezbûretân Fâtıma ve Zeliha kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlaya müstakillen vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan ibn-i mezbûr Hasan muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Mehmed hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Karamahmudoğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan Kotiloğlu Yakub Bey tarlası ve bir tarafdan Kotiloğlu Hasan’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen dört kot mısır tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla babamız müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali’nin hayâtında ile'l-vefât yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olub ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr bizimle karındaşımız mezbûr Hasan’a intikāl-i âdî ile seviyyen ve erba‘an intikāl etdikden sonra karındaşımız mezbûr Hasan’ın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsıyla tarla-yı mahdûd-i mezkûru bundan akdem beynimizde bilâ-izn-i sâhib-i arz seviyyen ve erba‘an iktisâm etmişiken merkūm Hasan tarla-yı mahdûd-i mezkûru yine müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrun üç rub‘ hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bizlere redd ü teslîm merkūm Hasan’a tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Hasan dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr babaları müteveffâ-yi mezbûrun vefâtından kendülere seviyyen ve erba‘an intikāl eylediğini ve ba‘de'l-intikāl beynlerinde bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerini ve el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda tâyı‘an **[91b]** ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin babamız müteveffâ-yi mezbûr Mehmed Ali işbu tarih-i i‘lâmdan on yedi sene mukaddem tarla-yı mahdûd-i mezkûru iki bin guruş bedel mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra hayâtında muvâcehesinde on altı sene müddet zabt ve tasarruf etmişidim ol vechile hakk-ı karar sâbit olmuşidi deyü takrîr-i meşrûh üzre sûret-i def‘de tasaddî eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘iyât-ı mezbûrât Mehmed ve Fâtıma ve Zeliha’ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen tarla-yı mahdûd-i mezkûrun üç rub‘ hisse-i şâyi‘alarından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle müdde‘iyât-ı mezbûrât Mehmed ve Fâtıma ve Zeliha’ya redd ü teslîm merkūm Hasan’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 9 Cemâziyelûlâ sene 87

Hurtoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Lazoğlu kerîmesi Cemile Hatun ibnet-i Ali meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Müftü mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb damadı Matrikoğlu Şaban bin Memiş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mahallât-ı merkūmeden Akrotir Mahallesi ahalisinden olub el-ân Dersaadet’den Girid vilâyeti cânibe geşt ü güzâr eden posta vapurlarından Hümâyûn-peş nâm vapurun ikinci kapudanı Turnaoğlu el-Hâc Ahmed ibnu'l-Hâc Yusuf nâm kimesnenin zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan bin yüz altmış beş guruşu merkūmdan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan dâmâdım mezbûr Şaban’ı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min Cemâziyelulâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 sene 87

Sâhib-i cihet olan müsted‘î-yi merkūmun pederi olub bundan akdem pederi ba‘de'l-vefât münhal olan cihet-i merkūma oğlu müsted‘î-yi merkūmun üzerine tevcîh olunmak üzre çend sene akdem mahallince i‘lâm ve mazbatası bi't-tanzîm takdim kılınmış ve henüz berât-ı şerîf-i âlişânı şeref-sudûr etmemiş olduğu gibi yedlerinde olan atîk berâtları dahî Dersaadet’de bulunmuş olduğunu ifâde ve beyân eylemiş ve kendüsü mahallince olan evrâkı arz olundukdan sonra îfâ-yı hizmet etmekde olduğu ve müsted‘î-yi merkūm sâhib-i cihetin oğlu olduğu ve hâlâ ber-hayât bulunduğu bi'l-ihbâr tahakkuk eylemiş ve cihet-i merkūmenin Hatuniyye vakfından vazîfesi olduğu yedinde bulunan zabta siyâkatle iki kıt‘a vazîfe busulalarından anlaşılmış olduğu gibi bunun ve sâir kasabada olan iki câmi‘-i şerîf içün vakf-ı mezbûrdan zâmire imtisâlen vazîfe almakda olduklarını ve yedlerinde berâtları var ise kaydlarının bi'l-ihrâc gönderilmelerine dâir şeref-vürûd eden bir kıt‘a isti‘lâmnâmeden dahî îmâ olunmuş ise de evkâfca burada kayd-ı kuyûd gibi birşeyler olmadığı ve atîk berâtlar Dersaadet’de bulunduğu cihetle bunun vazîfe maddesi Trabzon’ca kuyûdundan anlaşılmak üzre bâ-mazbata keyfiyyetin ol taraf-ı ulemâya iş‘ârı iktizâ eder olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 13 fî Cemâziyelûlâ sene 87

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden Çolakoğlu Topal el-Hâc Memiş ibn Durmuş bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Zehiroğulları Mustafa Usta bin Ömer ve İbrahim bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Uzunosmanoğlu Cevahir bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden …….-i mezbûrun sulbî kebîr oğulları işbu bâ‘isû'l-kitâb el-Hâc Ali ve Tahir ve Sadullah mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr el-Hâc Memiş akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan derûn-i kasaba-i mezkûrede Aşağı Çarşu’da vâki‘ bir tarafan Yeni Câmi‘-i Şerîf’in vakıf dükkânı ve bir

tarafdan Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa'nın vereseler tarlası ve bir tarafdan ……. dîvârı ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd ve kırk yedi ve kırk dokuz numaralar ile murakkam iki bâb mülk <ve> dükkân ile fevklerinde vâki' elli bir numara ile murakkam bir bâb mülk odamı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûl hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile dört bin beşyüz guruşa oğullarım mezbûrûn el-Hâc Ali ve Tahir ve Sadullah'a seviyyen bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr dört bin beşyüz guruşu müşterûn-ı mezbûrûn el-Hâc Ali ve Tahir ve Sadullah'ın yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd dükkân ve odahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğullarım müşterûn-ı mezbûrûn el-Hâc Ali ve Tahir ve ve Sadullah'ın seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 13 Cemâziyelûlâ sene

[92a]

Masi<n> karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Hadîce Hatun ibnet-i İbrahim kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Filandoz karyesi ahalisinden Yıldırımoğlu Osman bin Süleyman muvâcehesinde merkūm Osman bundan akdem beni tezevvüce tâlib ve râğib olmuş ise de ben kabûl etmemiş iken şimdi merkūm Osman menkûhamsın deyü bigayr-i hak benimle izdivâc mu'âmelesi etmek emeliyle müdâhale eder olmağla suâl olunub müdâhale-i vâkı'asının men'i murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkūm Osman dahî cevâbında müdde'iyye-i mezbûre ile izdivâc mu'âmelesi emelinde olduğunu ikrâr lâkin işbu tarih-i i'lâm senesi şehr-i sâbık Rebîulâhirin yirmi birinci günü müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun nefsini bana tezevvüc etmek üzre tarafından Küçükalioğlu Mustafa Çavuş bin Cevahir ve Çolakoğlu Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîli olan Küçükalioğlu Ali bin Osman nâm kimesne yüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun'u mahzar-ı şuhûdda bi'l-vekâle bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer asâleten tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun zevce-i menkûham olduğundan bihakkın izdivâc mu'âmelesi taleb eylediğimde müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun nefsini bana teslîm ve mu'âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd etmeyüb suâl olunub nefsini bana teslîm ve mu'âmele-i zevciyyete itâat ve inkıyâd etmek üzre müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun'a tenbîh olunmak murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkūm Osman'dan ber vech-i muharrer müdde'â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda mezkûr Filandoz karyesiyle Kuliça karyesi ahalisinden zât-ı müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun'u bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Silyanoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Küçükalioğlu Hasan [bin] Abdülkerim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka işbu tarih-i i'lâm senesi şehr-i sâbık Rebîulâhirin yirmi birinci günü işbu müdde'iyye-i mezbûre Hadîce Hatun nefsini mezbûr Osman'a tezvîc etmek üzre tarafından Küçükalioğlu Mustafa Çavuş bin Abdülkerim ve Çolakoğlu Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîli olan Küçükalioğlu Ali bin Osman nâm kimesne yüz elli guruş mehr-i mü'eccel

tesmiyesiyle müvekkilesi işbu müdde‘iyye-i mezbûre Hadîce Hatun’u bizim huzurumuzda işbu merkūm Osman’a bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğinde mezbûr Osman dahî ber vech-i muharrer bi'l-asâle tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Kuliça ve Filandoz karyeleri muhtarân ve ihtiyâr mecâlisinden Demircioğlu Temel bin Feyzi ve Salihoğlu Mahmud bin Hüseyin nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû Metooğlu Salih bin Mehmed ve Küçükalioğlu Hasan bin Bekir nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince zevci mezbûr Osman’a itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre müdde‘iyye-i mezbûre Hadîce Hatun’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 14 Cemâziyelûlâ

Sâhib-i arz-ı hâl Mirakaloz karyeli zâtı mu‘arrefe Âyişe Hatun zevc-i mutallakı Fosa karyeli Başoğlu Ahmed’den da‘vâ eylediği mehr-i mü’eccel hakkından bâkî doksan guruş ile kendüsünden hâl-i zevciyyet beynimizde kāim iken iştirâ eylediğim bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlık taleb ederim deyü tasaddî eylediği da‘vâsından yüz kırk guruş üzerine sulh olub ziyâde mutâlebesiyle ağaçlığın da‘vâsına müte‘alik merkūmun zimmetinin kabûlü hâvî ibrâ etmekle bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emr fî 14 Cemâziyelûlâ sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Hüseyin Usta bâlâ-yı arz-ı hâlde muharreru'l-ism Salih’den da‘vâ eylediği üçyüz yedi buçuk guruşu medyûn dahî ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 16 Cemâziyelûlâ sene 87
Gürgen karyeli zâtı mu‘arrefe Şerife Hatun Aron karyeli zât mu‘arrefe Ulviye’den da‘vâ eylediği yetmiş beş guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 16 Cemâziyelûlâ sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Hurtoz mahalleli Varelcioğlu Hacı Memiş bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Varelcioğlu Osman Reis’den da‘vâ eylediği bin yediyüz yetmiş dokuz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle mûcebince meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene fî 16 Cemâziyelûlâ sene 87

[92b]
Mapavri nâhiyesi kurâsından Zancel karyesi ahalisinden Şerifoğlu el-Hâc Yusuf Ağa ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb kurahâ-yı merkūmeden Tordonit karyesi ahalisinden olub el-ân Dersaadet’de Baltacı Hanı’nda müsâfiren sâkin olan Hâfız İbrahim Efendi ibnu'l-Hâc Osman Efendi nâm kimesnenin zimmetinde cihet-i deyn-i şer‘îden alacak hakkım olan yirmi üç aded yüzlük mecîdiye altunuyla seksen guruşu medyûnum mezbûr Hâfız İbrahim Efendi’den taleb

ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan kazâ-yı mezbûr kurâsından Setoz karyesi ahalisinden olub el-ân Dersaadet’de sâlifü'z-zikr Baltacı Hanı’nda müsâfiren sâkin olan Alemdaroğlu Mehmed ibn Osman nâm kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kabûlüne mevkūf vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eyledim dedikde mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 17 sene 87

Kuriloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Abdullah oğlu Ali bin Abdullah bin Süleyman’ın verâseti sulbî kebîr oğulları Hasan ve Abdurrahman ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Fâtıma meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedi mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Abdurrahman mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım mezbûr Abdurrahman müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla ben ber vech-i muharrer babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemi karındaşım mezbûr Abdurrahman’dan bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben da‘vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan üçyüz yirmi beş guruş üzerine karındaşım mezbûr Abdurrahman ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr üçyüz yirmi beş guruşu karındaşım mezbûr Abdurrahman meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşım mezbûr Abdurrahman’ın zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm üçyüz yirmi beş guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukûk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsemâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 17 sene 87

Mirakaloz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb Âyişe Hatun ibnet-i Mahmud meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı Fosa karyeli Başoğlu Ahmed bin Ali mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb mezbûr Ahmed ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellîd hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu hâzır bi'l-meclis sulbî sağîr oğlu Mustafa’nın aslâ

malı olmayub muhtâc olmağla nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesiçün babası mezbûr Ahmed üzerine kıbel-i şer‘îden mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i mevki‘ a‘le'l-kitâb *-refe‘a kadrehû Mevlâhu'l-vehhâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr içün babası mezbûr Ahmed üzerine bi't-terâdî işbu tarih-i kitâbdan beher yevm yirmibeş para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Ahmed üzerine rucû‘a mezbûre Âyişe Hatun’a izn vermeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Rakıcıoğlu Kâşif Ağa derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Aspet karyeli Karaalioğlu Hacı Temel muvâcehesinde merkūm Hacı Temel Betroz karyesinde vâki‘bir kıt‘a meşemdem emrim olmaksızın kāimen elli guruş kıymetlü dört aded kestane ağacımı kat‘ eylemiş olduğundan ağac-ı mezkûrların kāimen kıymeti olan mezkûr elli guruşu bu def‘a mezbûr Hacı Temel’in yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d husûs-i mezkûr içün merkūm Hacı Temel ile kat‘an ve kātıbeten da‘vâ ve mutâlebem kalmamışdır dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 4 Cemâziyelûlâ sene 87

[93a]
Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Mağloz karyesi ahalileri mazbûtu'l-esâmî müslimîn bâ-cem‘ihim meclis-i kazâda bi'l-cümle a‘zâ-yı meclis hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde evkāf müdîr vekîli Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde her biri takrîr-i kelâm edüb zikr olunan Mağloz karyesinde câmi‘-i şerîf var ise de karye-i mezkûrenin hudûdu vâsi‘ ve bizim sâkin olduğumuz karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde kâin cadde ve Nehr-i Kebîr-i Aşurı Askoroz nâm mahalle mesâfe ve karîb mahâlde câmi‘-i şerîf olmadığından eyyâm-ı şitâda salât-ı cum‘a ve îdeyni edâ etmekde ……. ve içimizde ihtiyârımıza kemâl-i meşakkat olduğundan başka câmi‘i şerîf-i mezkûrun kurbunda bulunan mezkûr Nefs-i Mağloz karyesinin ahalisi kesîre ve câmi‘-i şerîf-i mezkûrun cemâati kâfiye ve bizim sâkin olduğumuz mezkûr Askoroz nâm mahallin dahî ahalisi kesîre olduğundan ikāme-i cem‘ ve îdeynde taşra kalmakda olduğumuzdan edâ-yı salât-ı cum‘a ve îdeyn içün diğer bir câmi‘-i şerîfe eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamızla sâkin olduğumuz mezkûr Askoroz Mahallesi’nde vâki‘ mescid-i şerîfe müceddeden emnîre vaz‘ıyla câmi‘ olub ve içimizden işbu hâzır bi'l-meclis Kösemehmedoğlu Molla Hüseyin bin Ali nâm sâhibu'l-hayrâ[tın] malından ifrâz ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr içün bâ-vakfiye vakf ve teslîm mütevellî eylediği bin guruşun senevî on on bir buçuk hesâbıyla murâbaha-i şer‘iyyesi olan üçyüz guruşun yüz guruşu câmi‘-i şerîf-i mezkûrun hitâbet cihetine ve yüz guruşu imâmet cihetine ve yüz guruşu muallim-i sıbyan cihetine mutasarrıf olan hâce ve efendilere verilmek ve tevliyetini hayâtda oldukça kendüsüne ve ba‘de'l-vefât evlâd ve evlâd-ı evlâdının ekber ve eslahına olmak üzre şart ve vakf etmekle sâkin olduğumuz mahalle-i mezkûre ahalisinden olub cihât-ı merkūmâta ehil ve erbâb ve müntehabemiz olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Kösemehmedoğlu Molla Receb bin Ali nâm kimesnenin lede'l-imtihân ehliyeti

tahakkuk eylediği hâlde merkūmât üzerine tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak niyâzında olduklarının Der-i Devlet-medâra arz ve i‘lâm olunmasını ilhâc ve iltimâs etmeleriyle merkūm Molla Receb dâ‘îleri karye-i mezkûrenin nüfûs cerîdesinin dördüncü hânenin ikinci numarasında mukayyed ve esnân-ı askeriyyeyi mütecâviz olub bin ikiyüz elli beş senesi tevellüd eylediği nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından münfehim olmağla mûmâ ileyh Molla Receb dâ‘îlerinin merkez-i livâca lede'l-imtihân cihât-ı merkūmâta ehliyeti zâhir ve nümâyân olduğu hâlde cihât-ı merkūmâtı uhdesine bi't-tevcîh yedine müceddeden berevât-ı şerîfe-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak istirhâmında bulunmalarıyla ol ki vâki‘u'l-hâldir huzur-i lâmi‘-i asefânelerine arz ve i‘lâm [olundu] bâkî emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Küncük nâm diğer Çoncik karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîf vakfından ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf ve karye-i mezkûrenin yedinci hânenin birinci numarasında mukayyed olan Ali Halîfe ibn Ali işbu seksen altı sene-i rûmiyyesinin şuhûr-i rûmiyyeden Nisanının yirmi yedinci günü vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun sulbî sahîh oğlu Mehmed kebîr ve sulbî sahîh oğlu Abdülkadir sağîr bulunmuş ve bu makūle hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûlelerinin teşrîken tevcîhi ve evlâd-ı sığârına niyâbetle âharına ihâlesi câiz olmayub evlâd-ı kibârı lede'l-imtihân ehliyetce mukaddem ve müreccah ve hakk-ı tefevvuk yek-diğere fâik olan oğluna müstakillen ve eğer evlâd-ı kibârın cümlesi nâ-ehil bulundukları mütehakkak olduğu hâlde hâricden ehliyet ve iktidârı tebeyyün eden bir kimesneye tevcîh husûsu bu kere bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden mezbûr Mehmed cihet-i merkūmeye nâ-ehil olduğunu kazâ-yı mezbûr meclisinde ma‘kūd [meclis-i] şer‘de hâlâ evkâf müdîri vekîli Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde ba‘de'l-ifâde ve't-takrîr karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Mollaahmedoğlu Mehmed Efendi bin Reşid dâ‘îlerinin lede'l-imtihân cihet-i merkūmeye her vechile ehliyeti zâhir ve nümâyân ve esnân-ı askeriyyeyi mütecâviz ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezkûrenin yirminci hânenin ikinci numarasında mukayyed ve tevellüdü bin ikiyüz elli altı senesi idüği kazâ-yı mezbûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından münfehim ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu bâ-şehâdetnâme ihbârlarıyla inde'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak olmağla cihet-i hitâbet-i merkūma müteveffâ-yi mezbûr Ali Halîfe’nin mahlûlünden şurût-i muharrere-i nizâmiyyesine tatbîkan atîk kaydı mûcibince mezbûr Mehmed Efendi dâ‘îleri üzerine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i …….-menşûr-ı âlîlerine arz ve i‘lâm olundu bâkî emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 20 sene 87

Pindoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Abdülhamid bin Mustafa bin Hacı Ali’nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafize Hatun ibnetü'l-

Hâc Abdülaziz ve sulbî kebîr oğulları Rûşen ve Rif'at ve sulbiyye-i kebîre kızı Hediye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşı mezbûr Rif'at ile liebeveyn kız karındaşı ma'rifetü'z-zât Hediye'nin taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îleri mezbûr Rûşen kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî ağaçlığa vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Mizelioğlu İsmail bin Mehmed muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Likonunoğlu Mahmud'un tarlası ve bir tarafdan Hanioğlu Hüseyin'in tarlası ve bir tarafdan Çakıroğlu Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Lazoğlu Hüseyin'in tarlasıyla mahdûd yeri arz-ı mîrî eşcârı mülk olan bir kıt'a mülk ağaçlık mûrisimiz babamız müteveffâ-yi mezbûrun hayâtında ile'l-vefât **[93b]** silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub ba'de'l-vefât ağaçlık-ı mezkûr benimle müvekkillerim mezbûrân Rif'at ve Hediye'ye mevrûs olmuşiken işbu tarih-i i'lâmdan on dört sene mukaddem benimle müvekkillerim mezbûrân Rif'at ve Hediye hâl-i sığarlarımızda olduklarımız hâlde tesviye-i umûrlarımızı bâ-hüccet vasîmiz bulunan vâlidemiz mezbûre Hafize Hatun mesmû'-i şer'î yoğiken ağaçlık-ı mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak merkūm İsmail'in babası müteveffâ-yi mezbûr Mehmed'e bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile altıyüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukābelesinde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra ba'de'l-vefât emlâk-i mezkûru merkūm İsmail hâlâ zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub ağaçlık-ı mezkûr her ne kadar arz-ı mîrî üzerine mağrûs ise de zarûret-i deyn ve nafaka olmadığına binâen mes'ele-i mîrâsımız üzre benimle müvekkillerim mezbûrânın hisse-i erîselerimizden keff-i yedle bana teslîm mezbûr İsmail'e cebr u tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince cebr da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm İsmail bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men'iyle merkūm İsmail'e suâl dahî teveccüh etmediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 sene 87

Kurâ-yı seb'a nâhiyesi kurâsından Varda karyesi ahalisinden olub bir müddetden berû li-ecli't-ticâre Sinob'da müsâfiren sâkin iken bundan akdem vefât eden ve hancı esnafından Husikaoğlu Hüseyin bin müteveffâ Abdullah bin müteveffâ Durmuş'un ber-vech-i âtî vârisleri olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûrede sâkin zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'ise[tü]'l-kitâb Fâtıma bint-i Mehmed nâm Hatun kezâlik zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Âyişe Hatun ibnet-i Mustafa ile Mehmed ve İsmail hâzır oldukları hâlde meclis-i şer'i şerîf-i enverde kazâ-yı mezbûr kurâsından Mahanca karyesi ahalisinden olub müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu İslamoğlu Cafer bin Ahmed mahzarında bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in ben yüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzırûn-ı mezbûrûndan mezbûre Âyişe Hatun vâlidesi ve mezbûrân Mehmed ve İsmail firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbî sahîh kebîr oğulları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in verâseti benimle hâzırûn-ı mezbûrûn Âyişe Hatun ve Mehmed ve İsmail'e münhasıra olmağla bizlerden gayrı vâris ve terekesine

müstehak âhar kimesnesi olmayub müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in hayâtında mezbûr Cafer zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruş benimle hâzırûn-ı mezbûrûn Âyişe Hatun ve Mehmed ve İsmail'e mevrûs olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruşu benimle hâzırûn-ı mezbûrûn Âyişe Hatun ve Mehmed ve İsmail'e edâ ve teslîm medyûn-ı mezbûr Cafer'e tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü hâzırûn-ı mezbûrûn Âyişe Hatun ve Mehmed ve İsmail'in tasdîkleriyle ma'an da'vâ etdikde mezbûr Cafer dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruş zimmetinde müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'e hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'un mâ'adâ ber vech-i muharrer verâset müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'dan ber minvâl-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mezkûr Varda karyesi ahalisinden olub zâtı müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun ile hâzıra-i mezbûre Âyişe Hatun'u bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Ahmedoğulları Süleyman ve Mehmed ibney Hacı Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka zikr olunan Varda karyesi ahalisinden olub Nefs-i Sinob'da vefât eden ve hancı esnafından Hanioğlu Hüseyin bin müteveffâ Abdullah bin müteveffâ Durmuş'un işbu müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun yüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkesi ve hâzırûn-ı mezbûrûndan işbu Âyişe Hatun vâlidesi ve mezbûrân Mehmed ve İsmail firâşından hâsıl ve müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'dan mütevellîd sulbî sahîh kebîr oğulları olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in verâseti müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun ile hâzırûn-ı mezbûrûn Âyişe Hatun ve Mehmed ve İsmail'e münhasıradır bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Varda karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Hüseyin Ağa bin Osman bin Ahmed ve Hacımehmedoğlu Ömer bin Mehmed nâm kimesnelerden sırren ve Hacıabdurrahmanoğlu Mehmed bin Ali ve Fazlıoğlu Osman bin Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün verese-i mezbûrûn Fâtıma ve Âyişe Hatunlar ile Mehmed ve İsmail meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sâlifü'z-zikr Varda karyesi ahalisinden Köseoğlu Salih bin Süleyman nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Hüseyin'in mârru'z-zikr Nefs-i Sinob'da ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesini mahallinde vâzı'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine her birimiz taraflarımızdan mezbûr Salih'i vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile bi'l-verâse vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 23 Cemâziyelûlâ sene 87

Konyat karyesi ahalisinden Seferoğulları Hurşid ve Reşid ile liebeveyn kız karındaşları Menşûre ve Havva bintân-ı Osman bin Memiş ile vâlideleri Belkıs Hatun bint-i Abdullah bin Abdulvehhab'ın taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden liebeveyn er karındaşları ve şerîkleri İslam bin müteveffâ-yi mezbûr Osman kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Hanis karyesi ahalisinden Tabakoğlu Yusuf bin Yakub müvekkillerim mezbûrûn **[94a]** Hurşid ve Reşid ve Menşûre ve Havva [ve] Belkıs'ın merkūm Yusuf zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakları olan yirmi guruşu mezbûr Yusuf'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzum kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve ale'l-iştirâki's-seviyy yedlerimizde ve dâhil-i havza-i tasarruflarımızda olan mezkûr Konyat karyesinde vâki' bir tarafdan Seferoğlu Yakub'un tarlası ve bir tarafdan Seferoğlu Memiş'in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan merkūm Yakub'un tarlası ve bir tarafdan Seferoğlu Kibar'ın tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder meşeli bir kıt'a ki cem'an iki kıt'a tarlalarda olan kendi hisse-i şâyi'alarını me'mûru huzurunda bedel-i misliyle merkūm Yusuf'a ferâğ ve tefvîz ve bedellerinden hisselerini ahz u kabza ve kendülere irsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her biri beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediklerinde ben dahî vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Yusuf'dan bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da'vâ etdikde merkūm Yusuf dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde müvekkilât-ı mezbûrâta deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ müdde'î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet iddiâlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûrelerini her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûrenin muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Sandıkcıoğlu Dursun bin Hasan ve Sarımustafaoğlu Bilâl bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Tabakoğlu Mikdad bin Ömer ve Mizelioğlu Osman bin Mehmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ihbâr olunan zevât-ı mezbûrât Menşûre ve Havva ve Belkıs'ı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Kulaksızoğlu Dursun bin Salih ve Seferoğlu Durmuş bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 26 sene 87

Hama karyesi ahalisinden Pırpıroğlu Mehmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sulbiyye-i kebîre kızı işbu bâ'isetu'l-kitâb ma'rifetü'z-zât Fâtıma Hatun mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Pırpıroğlu Süleyman'ın tarlası ve bir tarafdan Pırpıroğlu Hasan'ın tarlası ve bir tarafdan kendi bağçem ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilin nısf-ı hisse-i şâyi'ası benim nısf-ı âhar hisse-i şâyi'ası âharın mülkü

olub ben ber vech-i muharrer mâlik ve mutasarrıf olduğum nısf-ı hisse-i şâyi‘amın nısfını yedimde ibkā ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz guruşa bâ-izn-i şürekâ kızım mezbûre Fâtıma’ya bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşu kızım mezbûre Fâtıma’nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrun rub‘ hisse-i şâyi‘asına benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Konyat karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Seferoğlu Osman bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Belkıs Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları Hurşid ve Reşid ve İslam ve sulbiyye-i kebîre kızları Menşûre ve Havva’ya münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz altmış dört sehmden olub sihâm-ı mezkûreden sekiz sehmi zevce-i mezbûre Belkıs Hatun’a ve on dörder sehmden cem‘an kırk iki sehmi bunûn-ı mezbûrûn Hurşid ve Reşid ve İslam’a ve yedişer sehmden cem‘an ondört sehmi bintân-ı mezbûretân Menşûre ve Havva’ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve liebeveyn er karındaşları mezbûrûn Hurşid ve Reşid ve Menşûre ve Havva ile zevce-i mezbûre Belkıs’ın taraflarından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrât Menşûre ve Havva ve Belkıs’ı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Kulaksızoğlu Dursun bin Salih ve Seferoğlu Durmuş bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan ibn-i mezbûr İslam meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Hanis karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Tabakoğlu Yusuf bin Yakub mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkillerim mezbûrûn Hurşid ve Reşid ve Menşûre ve Havva ve Belkıs akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin tashîh-i mezkûr üzre bi'l-irsi'ş-şer‘î iştirâken silk-i mülk-i sahîhimizde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Seferoğlu Yakub’un tarlası ve bir tarafdan Seferoğlu Durmuş’un tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile kurahâ-yı merkūmeden Arkilikoz karyesinde vâki‘ bir tarafdan **[94b]** ……. ağaçlığı ve bir tarafdan mezbûr Yakub’un ağaçlığı ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlıkda olan hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin beşyüz guruşa mezbûr Yusuf’a safka-i vâhide ile her birimiz bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu tamâmen ve kâmilen bizlere def‘ u teslîm bizler dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d menzil ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız

kalmayub müşterî-yi mezbûr Yusuf'un mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Ahingöz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Havva Hatun ibnet-i Durmuş meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i muhâlı'ı işbu bâ'isu'l-kitâb Mollakeleşoğlu Dursun bin İbrahim mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Dursun zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul'a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü'eccel hakkım ve nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerinde ve me'ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre zevcim merkūm Dursun ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iyye ile hul' olduğumuzda ol dahî hul'-i mezkûru ba'de'l-kabûl mâ'adâ hukūk-i zevciyyete müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Dursun dahî mezbûre Havva Hatun'un sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî selh-i min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

Veyla karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Rabia bint-i Yakub nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isu'l-kitâb Şakir Afacan bin Abdullah mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Şakir Afacan beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve altıyüz guruş mehr-i mu'accel ve dörtyüz guruş mehr-i mü'eccel tesmiyeleriyle nefsimi lede'ş-şuhûd mezbûr Afacan Şakir'e tezvîc ve tenkîh eylediğimde ol dahî ber minvâl-i meşrûh tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde mezbûr Şakir Afacan dahî mezbûre Rabia'nın sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

Tahakkuk-ı özr-i şer'îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde ketb u tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi'nde vâki' Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa'nın hânesine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden mezbûr Reşid Ağa ibnu'l-müteveffâ Osman Ağa ibnu'l-müteveffâ İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe

Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun’a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa’ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun’a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey’e ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun’a ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem‘an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûr<e> Mustafa Ağa’ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve mezbûr İbrahim Ağa’nın tarafından zikri âtî bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan İslamoğlu Yakub bin Memiş ve Osman oğlu Mustafa bin Hacı Mehmed nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kal‘a mahalleli Konciloğlu el-Hâc Ali bin Memiş ve Kolevaoğlu el-Hâc Mehmed bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle ve mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ile bintu'l-mezbûre Kadîre Hatun’un taraflarından zikri âtî bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan Şadoğlu Ahmed Ağa ibn Ali ve Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye ‘ald u makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve Mehmed Reis bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan ibn-i mezbûr Hasan Bey zevce-i mezbûre Cemile Hatun ile bintu'l-mezbûre Zeliha Hatun hâzıra oldukları hâlde meclis-i şer‘-i **[95a]** şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Hurtoz Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Mahuralı Molla Kâmil bin Ali mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î ahz u kabz ile istîfâ edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benimle müvekkillerim mezbûrûn İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre Hatunlar ile hâzıretân-ı mezbûretân Cemile Hatun ve Zeliha Hatun’un yedimizde mülk-i mevrûsumuz bulunan mezkûr Paşayan Mahallesi’nde derûn-i kasabada Yeni Çarşu Caddesi’nde vâki‘ bir tarafdan arsası bizim ve ebniyesi Köseoğlu Molla Tahir’in dükkânı ve bir tarafdan kezâlik arsası bizim ve ebniyesi Gençalioğlu Kasım’ın dükkânı ve bir tarafdan benimle müvekkillerim mezbûrûn ile hâzıretân-ı mezbûretânın müşterek tarlamız ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd ve yirmi üç numara ile murakkam ve ebniyesi mezbûr Molla Kâmil’in mülkü olan bir bâb dükkânın arsasında olan benimle müvekkillerim mezbûrûn ile hâzıretân-ı mezbûretânın hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üç bin ikiyüz guruşa mezbûr Molla Kâmil’e bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üç bin üçyüz

guruşu hâzıretân-ı mezbûretân ile ma‘an bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûr arsasında bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Molla Kâmil’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde merkūm Molla Kâmil dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf 5 sene 87

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibnu'l-merhûm Osman Ağa ibnu'l-merhûm İsmail Ağa’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba‘dehu [kable]'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun’a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa’ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun’a beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun’a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey’e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem‘an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûre Mustafa Ağa’ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve zevce-i mezbûre Cemile Hatun ile ibn-i mezbûr İbrahim Ağa ve zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından zikri âtî bey‘e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve Karavinoğlu Mehmed Reis ibn Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan ibn-i mezbûr Hasan Bey meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi ibn İbrahim Ağa mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-mezbûre Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î ahz u kabz ile istîfâ edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benimle

müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların yedimizde mülk-i mûrisimiz bulunan derûn-i kasabada mezkûr Paşayan Mahallesi'nde Yeni Çarşu Caddesi'nde vâki' bir tarafdan Karavinoğlu Kâmil Efendi'nin dükkânı ve bir tarafdan arsa benimle müvekkilelerim mezbûrâtın ve ebniyesi terzi Hacı Mustafa'nın oğlu İsmail'in mülkü olan dükkân ve bir tarafdan müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek tarlamız ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd Köseoğlu Tahir ebniyesine mâlik olduğu yirmi bir numaralı bir bâb ve Vardalıoğlu İsmail ebniyesine mâlik olduğu on dokuz numaralı bir bâb ki cem'an iki bâb dükkânların arsalarında benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların olan hisse-i erîse-i ma'lûmelerimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile yedi bin guruşa mezbûr Hacı Hüseyin Efendi'ye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yedi bin guruşu tamâmen ve kâmilen mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi'nin yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd arsa-i mahdûde-i mezkûrelerde benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların aslâ ve kat'a alâka ve medhallerimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi'nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şerî mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'r-râbi' min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 4 Cemâziyeluhrâ

Sâhib-i arz-ı hâl Malpet karyeli Fitoömeroğlu İbrahim Hama karyeli olub derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Pırpıroğlu Hasan'dan da'vâ eylediği râyiç-i atîkadan yüz seksen altı guruş beşlik beş guruşdan yüz yirmi dört guruş zimmetinde deyni olduğunu medyûn-ı mezbûr Hasan dahî ikrâr etmekle mûcebince beşlik beş guruşdan olmak üzre meblağ-ı mezkûr yüz yirmi dört guruşun merkūm Hasan'dan tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 6 Cemâziyeluhrâ

[95b]
Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibnu'l-merhûm Osman Ağa ibnu'l-merhûm İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve

vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa'ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey'e ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem'an on altı bin ve dörtyüz yirmi iki sehmi bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve zevce-i mezbûre Cemile Hatun ile ibn-i mezbûr İbrahim Ağa ve zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından dahî zikr-i âtî bey'e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'sına tatbîkan Müfti-zâde Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis bin Ali ve Karavinoğlu Mehmed Reis ibn Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan ibn-i mezbûr Hasan Bey meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Emineddin Mahallesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb Hacıgençağa-zâde el-Hâc Hâfız Ali Efendi ibnu'l-Hâc Lütfullah nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-mezbûre Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î ahz u kabz ile istîfâ edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların yedimizde mülk-i mûrisimiz bulunan derûn-i kasaba-i mezkûrede zikr olunan Paşayan Mahallesi'nde Medrese-i Cedîd Zokağı'nda vâki' bir tarafdan benimle müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek fırınumuz ve bir tarafdan yine benimle müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek tarlamız ve bir tarafdan Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi'nin dükkânı ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd otuz beş ve otuz yedi numaralar ile murakkam iki bâb dükkânı ve arsalarında benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların olan hisse-i erîse-i ma'lûmelerimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ve safka-i vâhide ile on bin dokuzyüz elli guruş mezbûr el-Hâc Hâfız Ali Efendi'ye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr on bin dokuzyüz elli guruşu müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hâfız Ali Efendi'nin yedinden tamâmen ve kâmilen bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ma'a arsa iki bâb dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların aslâ ve kat'â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hâfız Ali Efendi'nin mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 10 Cemâziyelâhir sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Emineddin Mahallesi ahalisinden Tuzcu-zâde Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden lieb er karındaşı bâ‘isu'l-kitâb Mahmud Şevki Efendi ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu kasaba-i mezkûre Emlâk İdâresi cânibinden mevrûd bir kıt‘a matbû‘ ve memhûr ilm u haberden müstefâd olan kasaba-i mezkûre derûnunda Medrese-i Cedîd Zokağı’nda vâki‘ bir tarafdan Tuzcu-zâde İbrahim Ağa ile hissedârlarının dükkânı ve bir tarafdan Eyüboğlu Mehmed Ağa’nın dükkânı ve bir tarafdan Metonunoğlu el-Hâc Ahmed Ağa’nın arsası ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd yirmi sekiz ve otuz ve otuz iki numaralar ile murakkam ma‘a arsa üç bâb dükkânımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile üçbin ikiyüz elli guruşa karındaşım mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efendi’ye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr üçbin ikiyüz elli guruşu karındaşım müşterî-yi mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efendi yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ma‘a arsa üç bâb dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub karındaşım müşterî-yi mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efendi’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 10 sene 87

Atyanoz karyesi ahalisinden Çukoğlu Hüseyin bin İbrahim bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme Turidoğlu Reşid Ağa ibn Osman Ağa ve Hüseyin oğlu Mehmed bin Hüseyin nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Abdurrahman oğlu Yunus bin Osman ve oğlu Memiş oğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Menaroğlu Halid bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müvekkil-i mezbûrun oğlunun oğulları işbu bâ‘iseyi'l-kitâb Mehmed ve Mustafa ibneyi'l-müteveffâ Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Hüseyin akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna **[96a]** değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi mezbûrânın müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî [bir bâb mülk menzili] şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz guruşa hafîdlerim mezbûrân Mehmed ve Mustafa’ya seviyyen bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu hafîdlerim müşteriyân-ı mezbûrân Mehmed ve Mustafa’nın yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat a alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşteriyân-ı mezbûrân Mehmed ve Mustafa’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhleri

ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 sene 87

Masi<n> karyesi ahalisinden iken bin ikiyüz altmış sekiz senesi evâsıtında vefât eden Küçükalioğlu Bekir bin Ömer bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğulları İbrahim ve Hüseyin ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-merkūm İbrahim dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i İbrahim ve sulbî sağîr oğlu Ali ve sulbiyye-i sağîre kızları Cemile ve Zeyneb'e münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz on iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hüseyin'e ve on altışar sehmden cem'an kırk sekiz sehmi benât-ı mezbûrât Fâtıma ve Âyişe ve Rukiye'ye ve dört sehmi zevce-i mezbûre Hadîce Hatun'a ve on dört sehmi ibn-i sağîr-i mezbûr Ali'ye ve yedişer sehmden cem'an on dört sehmi bintân-ı sağîretân-ı mezbûretân Cemile ve Zeyneb'e isâbeti tahakkukundan sonra zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan benât-ı mezbûrât Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde zikr-i âtî menzil ve ağaçlık ve tarlaların nısf-ı hisse-i müfrezelerine vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm sağîrât-ı mezbûrât Ali ve Cemile ve Zeyneb'in tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbları Yıldırımoğlu Osman bin Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde zikr olunan menzil ve ağaçlık ve tarlaların nısf-ı âhar [hisse-i] müfrezelerine vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan ibn-i mezbûr Hüseyin ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Kalçaoğlu Mahmud'un tarlası ve taraf-ı râbi'i Tenkaloğlu Yusuf bin Ahmed bin Mehmed'in tarlası ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Kalçaoğlu mezbûr Mahmud bin Hasan bin Ali'nin tarlası ve bir tarafdan Küçükalioğlu Ahmed bin Mehmed bin Abdullah'ın tarlası ve bir tarafdan Tenkaloğlu Hüseyin bin Ahmed bin Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a mülk-i mağrûs kızılağaçlık ile karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn Kalçaoğlu mezbûr Mahmud'un tarlası ve bir tarafdan Küçükalioğlu mezbûr Ahmed'in tarlası ve taraf-ı râbi'i dere ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Kalçaoğlu mezbûr Mahmud'un tarlası ve bir tarafdan Küçükalioğlu mezbûr Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan Tenkaloğlu mezbûr Hüseyin'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a ki her biri arazi-yi mîriyyeden cem'an iki kıt'a tarlalar zikr olunan bin ikiyüz altmış sekiz senesi evâsıtında vefât eden mûrisimiz babamız müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Bekir'in hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkleri ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olub ba'de'l-vefât menzil ve ağaçlık-ı mezkûr tashîh-i mezkûr üzre bizimle sağîrât-ı mezbûrât Ali ve Cemile ve Zeyneb'e ve hâzır-ı mezbûr Hüseyin ve zevce-i mezbûre Hadîce Hatun'a mevrûs olub ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler dahî intikāl-i âdî ile ale'l-iştirâki's-seviyy bizimle sağîrât-ı mezbûrât Ali ve Cemile ve

Zeyneb'in babaları karındaşımız müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr İbrahim ve hâzır-ı mezbûr Hüseyin'e intikāl etmişiken emlâk ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i müfrezelerini vasî-yi merkūm Osman ve nısf-ı âhar hisse-i müfrezelerini hâzır-ı mezbûr Hüseyin zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrdan vasî-yi merkūm Osman bi'l-vesâye vâzı'u'l-yed olduğu nısf-ı hisse-i müfrezelerinden ve hâzır-ı mezbûr Hüseyin vâzı'u'l-yed olduğu nısf-ı âhar hisse-i müfrezelerinden tashîh-i mezkûr üzre bizim hisse-i erîselerimiz ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden vasî-yi merkūm Osman kezâlik bi'l-vesâye mutasarrıf olduğu nısf-ı hisse-i müfrezelerinden ve hâzır-ı mezbûr Hüseyin bi'l-asâle mutasarrıf olduğu nısf-ı âhar hisse-i müfrezelerinden bizim hisse-i şâyi'alarımızdan keff-i yedle mahallinde me'mûru ma'rifetiyle bizlere redd ü teslîm vasî-yi mezbûr Osman ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin'den her birine tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü ma'an ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vasî-yi merkūm Osman dahî cevâbında menzil ve ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrlar ile tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreler mukaddem müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Bekir'in silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkleri ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlaları olduğunu ve el-hâletü hâzihî emlâk-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i müfrezeleriyle tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i müfrezelerine sağîrât-ı mezbûrât içün bi'l-vesâye kendüsü ve nısf-ı âhar hisse-i müfrezelerine hâzır-ı mezbûr Hüseyin bi'l-asâle vaz'-ı yedlerini hâzır-ı merkūmun tasdîkiyle ma'an ikrâr lâkin bin ikiyüz elli sekiz senesi evâilinde müteveffâ-yi evvel-i mezbûr mutasarrıf olduğu tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile oğulları sağîrât-ı mezbûrâtın babaları müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin'e bilâ-izn-i sâhib-i arz meccânen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde anlar dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra fâriğleri babaları müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun hayâtında vefâtına değin muvâcehesinde on sene müddet tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve tasarruf edüb fâriğ-i mezbûr Bekir ba'de'l-vefât sağîrât-ı mezbûrâtın babaları müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri müdde'iyât-ı mezbûrât Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde nısfiyyet üzre beynlerinde bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm ve her biri hisse-i mûsibesini kabz ve tesellüm edüb ol vechile **[96b]** babalarının vefâtından bu âna değin her biri hissesini müdde'iyât-ı mezbûrâtın muvâcehelerinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve tasarruf edüb bin ikiyüz seksen bir senesi evâilinde müdde'iyât-ı mezbûrât Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye mûrisleri babaları müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Bekir'in urûz ve akār ve menkūl terekesinden hisse-i erîselerinden ezyed ve evfer olan ikiyüz guruşdan cem'an altı yüz guruş üzerine muslihûn tavassutuyla alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î her biri karındaşları müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin ile sulh olub ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mecmû'-i merkūm altıyüz guruşu meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen her biri müdde'iyât-ı mezbûrâta def' u teslîm eylediklerinde anlar dahî yedlerinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz etdikden sonra mûrisleri babaları müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Bekir'in kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan müdde'iyât-ı mezbûrâtın her biri karındaşları müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr İbrahim ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin'in zimmetlerini anlar dahî müdde'iyât-ı mezbûrâta medfû'ları olan bedel-i sulh-i mecmû'-i merkūm altıyüz guruşun istirdâdına müte'allik müdde'iyât-ı mezbûrât

Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye'nin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her biri ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmişidiler ol vechile emlâk ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri hâzır-ı mezbûr Hüseyin ile bi'l-asâle ve bi'l-vesâye mefrûzen bihakkın zabt ve tasaruf ederiz deyü hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle ba'de'd-def' ve's-suâl anlar dahî cevâblarında babaları müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun hayâtında tarih-i mezkûrda nısf-ı tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri bilâ-izn-i sâhib-i arz hâzır-ı mezbûr Hüseyin'e ferâğ ve tefvîzini ve tarih-i mezkûrda her biri ikişer yüz guruş karındaşlarından kabzını ikrâr mâ'adâ def'-i mezkûrlarını her biri inkâr etmekle dâfi'-i vasî-yi merkūm Osman ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûrenin muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Küçükalioğlu Hasan bin Bekir ve Fitozoğlu Mustafa bin Yusuf nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Küçükalioğlu Mustafa bin Cevahir ve Hacıtataroğlu Zekeriyya bin Hacı Ahmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûre mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan zevât-ı müdde'iyât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Metooğlu Salih bin Mehmed ve Fitozoğlu Mehmed bin Emin nâm kimesneler şehâdetleriyle menzil ve ağaçlık ve tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin her birini mahallerinde irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'iyât-ı mezbûrât Âyişe ve Fâtıma ve Rukiye'den her biri da'vâ-yı mezkûreleriyle vasî-yi merkūm Osman ile hâzır-ı mezbûr Hüseyin'den her birine bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 13 Cemâziyelâhir

Ğoloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bağdatlıoğlu Eyüb bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu Hüseyin ve sulbî sağîr oğlu Tahir ve sulbiyye-i kebîre kızı Âyişe ve sulbiyye-i sağîre kızları Zeyneb ve Hadîce'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun ile vâris-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Bir bâb mülk menzilden hisse-i ma'lûmesi 2000	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 45	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 35
Yorgan 1 40	İnek re's 1 120	Dana re's 50
Kendir kıyye 10 50	Tarlanın etrâfında olan ağaçlık 200	

Yekûnu'l-mal	2540	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	150	
Mehr-i zevce	200	
Resm-i kısmet	54	30 para
Kaydiyye	3	30 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	409	
Sahhu'l-bâki <el-bâkî>	3131	

Hisse-i zevce-i mezbûre	266	15 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	532	22 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	532	22 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	266	11 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	266	11 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	266	11 para

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Ğoloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Bağdatlıoğlu Eyüb bin Hüseyin bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Tahir ve sulbiyye-i sağîre kızları Zeyneb ve Hadîce’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb vâlideleri Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 14 fî Cemâziyeluhrâ

[97a]
Elhamdulillâhillezi e‘azze havâse ibâdihî bisarf-i emvâlihim ilâ envâ‘i'l-hayrâti ve e‘ânehum alâ iktisâbi esnâfi'l-mehâmidi ve'l-meberrât ve's-salâtu ve's-selâmu alâ rasûlihî ve nebiyyihî Muhammedun hayru'l-beriyyât ve alâ âlihî ve ashâbihî ilâ yevmi yestezillu'l-mer‘u tahte's-sadakât emmâ ba‘du işbu vakfiye-i celîlü'ş-şân ve cerîde-i bedî‘u'l-unvânın tahrîr ve inşâsına bâdî ve tastîr ve imlâsına bâdî oldur ki Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Mağloz karyesi ahalisinden sâhibu'l-hayrât ve'l-hasenât Kösemehmedoğlu Molla Hüseyin bin Ali meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde vakf-ı âtiyyü'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb u ta‘yîn eylediği liebeveyn er karındaşı Molla Receb ibn mezbûr Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta‘bîr ani'l-merâm

edüb taleb-i malımdan ifrâz eylediğim iki bin guruşu hasbeten lillâhi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs edüb şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezkûr iki bin guruş alâ vechi'l-helâl bâ-yed-i mütevellî rehn-i kavî veya kefîl-i melî ile senevî ziyâde ve noksan olmayub ve kalemiyye nâmıyla dahî bir nesne alınmayub onu on bir buçuk hesâbı üzre istirbâh olunub senevî hâsıl olan üçyüz guruş râyicinden yüz guruşu karye-i mezkûre derûnunda Askoroz nâm mahâlde vâki‘ mescid-i şerîfe müceddeden minber vaz‘ıyla edâ-yı salât-ı cum‘a ve îdeyn ile imâmet ve muallim-i sıbyân hizmetlerini îfâ etmek üzre karye-i mezkûre ahalileri taraflarından intihâb olunan mezbûr Molla Hüseyin’in uhdesine tevcîh ve yedine berevât-ı şerîfe-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmasîçün ahali-yi merkūme taraflarından ilhâc ve iltimâs ve ol bâbda bâ-i‘lâm urûz ve inhâ olunan câmi‘-i şerîf hitâbet cihetine ve yüz guruşu dahî kezâlik arz olunan imâmet cihetine ve yüz guruşu dahî kezâlik arz olunan muallim-i sıbyân cihetine mutasarrıf olanlara verile ve ben lâbis-i libâs-ı hayât oldukca vakf-ı mezkûrun tevliyeti bana ve vefâtımdan sonra batnen ba‘de batnin evlâd ve evlâdımın ve evlâd-ı evlâdımın ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın eslahına ve ba‘de'l-inkırâz akrabamın eslahına ve ba‘de'l-inkırâz zikr olunan Askoroz Mahallesi ahalisinden beynlerinde tevliyete muhtarları olan kimesneye meşrût ola ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri ve teksîr ve tevfîri her kerede yedimde ola veya murâd-ı Teâlâ mürûr-i eyyâm ve kürûr-i a‘vâm ile icrâ-yı şerâit-i mezkûre müte‘azzire olur ise ribh-i mezkûr mutlaka fukarâ-yı müslimîne sarf olunamayub meblağ-ı mezkûr iki bin guruşu fâriğân ani'ş-şevâğil mütevellî-yi mezbûra teslîm ol dahî vakfiyyet üzre kabz ve tesellüm ve sâir mütevellîlerin evkāfda tasarrufları gibi tasarruf eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î vâkıf-ı mezbûr butlân-ı vakf-ı nukūda ve zimmetinde olan kuyûda ba‘dehû kavl-i adem-i lüzûma nisbet mütevellî-yi mezbûr dahî sıhhat ve lüzûma zâhib olan e’imme-i dîn kullarıyla mukābele birle hâkim taleb edecek fî zamânina beyne'l-ulemâi'l-izâm cârî olan vech-i muhtar üzre hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri huzurunda murâfa‘a etdiklerinde ol dahî âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-e’immeti'l-eşrâf vakf-ı mezbûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna kazâen mer‘î etmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba‘d nakz ve ibtâli mümteni‘u'l-ihmâl oldu cerâ zâlik ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Rebîulâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 15 Cemâziyelâhir

Sâhib-i arz-ı hâl Piriçelebi mahalleli Kürdoğlu Mehmed meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kürdoğlu İbrahim muvâcehesinde bundan akdem merkūm İbrahim’in bişarti'r-rucû‘ emriyle bâ-defterhânesine sarf eylediğim dörtyüz elli guruş ile Tuna vilâyetinde olan kayığının âhara bey‘i içün masârif-i vakı‘ası kendüsü vermek üzre emriyle gidüb tesviye etmemle ol vechile emrine binâen masârifim olan üçyüz guruş ve gāib ani'l-beled Berberoğlu Mustafa’dan alacak hakkım olub emrimle kabz eylediği altıyüz yetmiş guruş ki cem‘an bin dörtyüz yirmi guruşu hâlâ taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm İbrahim tahlîf olmağın mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm İbrahim bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 16 Cemâziyelâhir

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibnu'l-merhûm Osman Ağa ibnu'l-merhûm İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ibn Mehmed Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah bin Abdulvehhab ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb [verâseti] zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve li-beveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa'ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey'e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem'an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve onbir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve zevce-i mezbûre Cemile Hatun ile ibn-i mezbûr İbrahim Ağa ve zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrâr ve takrîr ve i'tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve Karavinoğlu Mehmed Reis bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan ibn-i mezbûr Hasan Bey meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Piriçelebi Mahallesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb el-Hâc İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi ibn İbrahim Ağa mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim sene 87 **[97b]** mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlar bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î ahz u kabz ile istîfâ etdikden sonra bizim yedimizde mülk-i mevrûsumuz bulunan kasaba-i mezkûrede zikr olunan Paşayan Mahallesi'nde Medrese-i Cedîd Zokağı'nda vâki' bir tarafdan Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi'nin dükkânı ve bir tarafdan kendi tarlamız ve bir tarafdan kendi dükkânımız ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd ve otuz üç numara ile murakkam ma'a arsa bir bâb mülk dükkânımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî [tarafeynden] işbu tarih-i hüccetden altı ay mukaddem tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile beş bin altıyüz guruşa mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi'ye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beş bin altıyüz guruşu müşterî-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin Efendi'nin yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik ma'a arsa dükkân-ı mahdûd-i mezkûr tarih-i merkūmda mezbûr el-Hâc Hüseyin

Efendi'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 16 sene 87
Hacı İbrahim Efendi-zâde Osman Efendi
Zirh-zâde Hacı Osman Efendi
Hacıgençağa-zâde Hacı Hâfız Efendi
Birâderi Hacı Osman Efendi

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibnu'l-merhûm Osman Ağa ibnu'l-merhûm İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa bin Mehmed Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah bin Abdulvehhab ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey'e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem'an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve zevce-i mezbûre Cemile Hatun ile ibn-i mezbûr İbrahim Ağa ve zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun ve bintânu'l-mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunların taraflarından zikr-i âtî bey'e ve kabz-ı semene vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân mahalle-i mezkûre ahalisinden Tatoğlu Hasan Reis ibn Ali ve Karavinoğlu Mehmed Reis bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan ibn-i mezbûr Hasan Bey meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Emineddin Mahallesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb el-Hâc İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Memiş Efendi mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb bintu'l-mezbûre Nâme Hatun ile zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa bundan akdem hisse-i erîselerine isâbet edeni alâ tarîki't-

tehârüci'ş-şer‘î ahz u kabz ile istîfâ edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların yedimizde mülk-i mevrûsumuz bulunan kasaba-i mezkûrede Yeni Çarşu Caddesi’nde zikr olunan Paşayan Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan Kolçakoğlu Mustafa Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan benimle müvekkilelerim mezbûrâtın müşterek tarlamız ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd ve Terzi Hacımustafaoğlu İsmail bin el-Hâc Mustafa ebniyesine mâlik olduğu on dokuz numaralı bir bâb mülk dükkânın arsasında benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların olan hisse-i erîse-i ma‘lûmelerimizi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve ebniye sâhibi mezbûr İsmail’in izn u icâzetiyle üç bin guruşa mezbûr Osman Azmi Efendi’ye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üç bin guruşu müşterî-yi mezbûr Osman Azmi Efendi’nin yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d arsa-i mahdûd-i mezkûrda benimle müvekkilelerim mezbûrât Cemile Hatun ve İbrahim Ağa ve Fâtımatü'z-zehra ve Kadîre ve Zeliha Hatunların aslâ ve kat‘â alâka ve medhallerimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Osman Azmi Efendi’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr kemisâlihî mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 16 Cemâziyelâhir

Hacı İbrahim Efendi-zâde Hüseyin Efendi
Mollaahmedoğlu el-Hâc Yahya
Hacıgençağa-zâde Hacı Osman Efendi
Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi
Muhzır Cafer Ağa
ve ğayruhum

Sâhib-i arz-ı hâl Haldoz mahalleli Likoğlu Abdülkerim meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kuvaroz mahalleli Vardalıoğlu İbrahim muvâcehesinde merkūmun zimmetinde ketan semeninden bâkî alacak hakkım olan yüz guruşdan yirmi beş guruşunu rızâmla hatt u tenzîl ve mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan zimmetini kabûlü hâvî ibrâ edüb bâkî seksen guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî ikrâr etmeğin mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 16 Cemâziyeluhrâ sene 87

[98a]
Kal‘a Mahallesi’nde sâkine zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism zevc-i mutallakı Yedibelaoğlu el-Hâc Zekeriyya muvâcehesinde merkūm Hacı Zekeriyya ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşından hâsıla ve benden mütevellîde hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan sulbiyye-i sağîre kızı Seyyâre’nin nafaka ve kisve bahâ ve sâir

levâzım-ı zarûriyyesîçün bin ikiyüz seksen dört senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin onuncu günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Ahmed Fevzi Efendi’nin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a hüccet nâtık olduğu üzre yevmiyye iki guruş farz ve takdîr olunub ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr el-Hâc Zekeriyya üzerine rucû‘a bana izin verilmişidi ol vechile iki sene yedi ay on dört günde müstehak olduğum nafaka-i mefrûza-i müfreze-i müstedâne-i müterâkime olan bin sekizyüz altmış sekiz guruşdan beşyüz doksan beş guruşunu bana def‘ u teslîm bâkî bin ikiyüz yetmiş üç guruşu hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında nafaka-i mefrûza-i mukaddere-i müstedâne-i mezkûreyi inkârından başka kabzını mukırre ve mu‘terife olduğum meblağ-ı mezkûr beşyüz doksan beş guruşdan mâ‘adâ yediyüz guruş dahî edâ ve teslîm eyledim deyü eylediği da‘vâsını benim inkârıma binâen beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğim bin ikiyüz yetmiş üç guruşdan yediyüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru ba‘de'l-kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yediyüz guruşu meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme müte‘allik âmme-i de‘âvîden merkūm Hacı Zekeriyya’nın zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm yediyüz guruşun istirdâdına müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile kabûl hâvî ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 16 sene 87

Kal‘a mahalleli Yedibelaoğlu el-Hâc Zekeriyya nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevce-i mutallakası olub derûn-i arz-ı hâlde mezkûretu'l-ism zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Hamide Hatun ibnet-i Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-ani'l merâm edüb mezbûre Hamide Hatun ile bundan akdem hâl-i zevciyyet beynimizde kāime iken firâşımdan hâsıla ve mezbûreden mütevellîde olub hâlâ bihakki'l-hidâne hacr u terbiyesinde olan sağîre kızım Seyyâre’nin nafaka ve kisve bahâsîçün mezbûre Hamide Hatun benim gıyâbımda bâ-hüccet-i şer‘iyye üzerime beher yevm ikişer guruş farz ve takdîr etdirüb lâkin ben fakîru'l-hâl olmamla meblağ-ı mefrûz-i mezkûru edâya bir vechile iktidârım olmayub ve sağîre-i mezbûrenin dahî nafaka ve kisve bahâsına yevmî kırkar para kifâyet etmekle ziyâde kırkar parası hatt u tenzîl olunmak matlûbumdur dedikde vâki‘-i hâl mezbûr el-Hâc Zekeriyya’nın takdîr eylediği minvâl üzre olduğu ve meblağ-ı mefrûz-i mezkûrun kırkar parası kadr-i ma‘rûfdan ziyâde idüği sikâten sahîhatu'l-kelimât ihbârlarıyla mütehakkak olmağın hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî mukaddemen farz ve takdîr olunan yevmî ikişer guruşun birer guruşu kalmağın bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehû fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 16 Cemâziyelâhir

Kaluharaf karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Hamide Hatun ibnet-i Yusuf meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde

yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Karahasanoğlu Mehmed Çavuş bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Mehmed Çavuş zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan altıyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâmdan dahî ancak ikiyüz elli guruşu bana vermek üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl ve meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşu dahî tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Mehmed Çavuş dahî mezbûre Hamide Hatun’u sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 17 <sene>

Rize kazâsı kurâsından Avlı Irmağı karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Küçükahmedoğlu Ahmed bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emetullah Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğulları Yunus ve Yusuf ve Ali ve Yahya ve gāib ani'l-beled Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Hafize’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i merkūmun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansûb kayyımı olan karındaşı Yunus ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 17

[98b] Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa Bağçe 1
400 50
Tarlanın etrâfında olan ağaçlık Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3
100 25
Yatak kat 1 Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1
40 30
İnek re’s 1 …….. 1
80 50
Lazut kîle 6 Alef bağ 300
90 20

Yekûnu'l-mal	885
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	55
Mehr-i zevce	50
Resm-i kısmet	19 20 para
Kaydiyye	1

Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât		126
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	Kesîr akçe 3	759

Hisse-i zevce-i mezbûre	94	35 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	110	27 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	110	27 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	110	27 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	110	27 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	55	13 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	55	13 para	2 akçe

Bâlâda murakkam gāib-i merkūmun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi kayyımı karındaşı mezbûr Yunus’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Babik Mahallesi ahalisinden Behram oğlu İsmail bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Emineddin Mahallesi ahalisinden işbu bâi‘sü'l-kitâb Hacı İbrahim Efendi [ibn] Osman Azmi Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Çavuş Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin mezbûr Osman Azmi Efendi’nin arsası üzerinde mebnî silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan kasaba-i mezkûrede Yeni Çarşu Caddesi’nde Paşayan Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan İbrahimağaoğlu el-Hâc Hüseyin Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan Kolçakoğlu Mustafa Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa’nın veresesinin tarlaları ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd on dokuz numara ile murakkam olan bir bâb dükkânı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin beşyüz guruşa mezbûr Osman Azmi Efendi’ye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Osman Azmi Efendi yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Osman Azmi Efendi’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 19

Kandeva karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Yunus kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i dâhili işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Tafanınoğlu Temel bin Osman muvâcehesinde işbu tarih-i i‘lâmdan altı ay mukaddem zevcim mezbûr Temel bana hitâben sen işbu kavurulmuş olan lahme bir daha tutduğun hâlde benden üç talak boş olduğu bu vechile ta‘lîk talak etdikden sonra ben dahî zikr olunan kavurulmuş lahme tutub ahz eyledim ol

vechile talak-ı mezkûr vâki‘ olub merkūmdan talak-ı selâse ile boş olmuşiken yine benimle izdivâc mu‘âmelesini icrâ dâ‘iyyesinde olmağla suâl olunub beynimiz tefrîkiyle hükm olunmak murâdımdır deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-inkâr müdde‘iyye-i mezbûre ber vech-i muharrer müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb merkûm Temel tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle zevc-i merkūm Temel bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ birle zevc-i merkūm Temel’e itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 20 sene 87

Sâhibân-ı arz-ı hâl Likoğlu Abdülkerim ile Hacı Zekeriyya derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Likoğlu Receb’den da‘vâ eyledikleri sekiz aded yüzlük mecîdiye altunu ile dört buçuk guruşu medyûn-ı mezbûrun ikrârına binâen bi't-tahsîl sâhibleri müsted‘î-yi merkūmâna teslîmi iktizâ eder olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Cemâziyelâhir sene 87

[99a]
Hohol karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin tesviye-i umûruna mütevellîsi olmayub câmi‘-i şerîf-i mezkûrun bi'l-cümle menkûd ve mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe ve sâir kâffe-i umûrunu merviyyet ve tesviyeye kıbel-i şer‘den bir kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile tevliyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Kanberoğlu Molla Abdülhamid bin Yusuf nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî câmi‘-i şerîf-i mezkûrun bi'l-cümle nukūd-i mevkūfesini vakt u zamânıyla ilzâm-ı ribhe ve sâir kâffe-i umûrunu tesviyeye kıbel-i şer‘den mütevellî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh tevliyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Malpet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Sarımahmudoğlu Ali bin Osman [bin] Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm Hatun ibnet-i İbrahim ve vâlidesi Hamide Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülşe ve Fâtıma ve liebeveyn ammi oğlu kebîr Yakub bin İbrahim’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘de vasî-yi mansûbları olan ceddeleri zâtı mu‘arrefe mezbûre Hamide Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 sene 87

Bir bâb sağîr menzil	Hırdavât-ı menzil	Tarlanın etrâfında ağaçlık
1000	100	100

Yekûnu'l-mal	1200	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Resm-i kısmet	27	20 para
Kaydiyye	2	
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	130	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1070	

Hisse-i zevce-i mezbûre	133	30 para	
Hisse-i ümmü'l-mezbûre	178	13 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	356	26 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	356	26 para	2 akçe
Hisse-i asabei'l-merkūm	44	23 para	1 akçe

Bâlâda murakkam sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri ceddeleri mezbûre Hamide Hatun’a teslîm olunduğu [işbu mahalle] şerh verildi

Malpet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Sarımahmudoğlu Ali bin Osman bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Gülşe ve Fâtıma’nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb ceddeleri Hamide Hatun ibnet-i Mustafa’yı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 sene 87

Masi<n> karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Karahasanoğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âyişe Hatun ibnet-i Ahmed ve liebeveyn kebîr er karındaşları gāib ani'l-beled Hüseyin ve Hasan ve liebeveyn kebîre kız karındaşı diğer Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāibân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den mansûb kayyımları olan Karahasanoğlu Ömer Kapudan bin Memiş ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Bir bâb mülk menzil-i müfrez hissesi 800	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 6 90	Yatak kat 1 80
Seccâde 1 50	Kilim 1 30	Çuka mintan 1 80
……. sandığı 1 40	**[99b]** Çuka şalvar 1 50	Def‘a çuka mintan 1 60
Kocuk 1 80	Anteri 2 30	Fes 1 10
…….. 1 çift müsta‘mel 1 6	Nakid akçe 600	Hırdavât-ı menzil 20
Elmalık kıt‘a 1 200	Mülk fidanlık kıt‘a 1 500	

Yekûnu'l-mal	2726	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	300	
Mehr-i zevce-i mezbûre	300	
Resm-i kısmet	53	6 para
Kaydiyye	3	14 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	657	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	2069	

Hisse-i zevce-i mezbûre	517	10 para
Hisse-i ehu'l-merkūm	620	28 para
Hisse-i ehu'l-merkūm	620	28 para
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	310	14 para

Bâlâda murakkam gāibân-ı mezbûrânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri kayyımları mezbûr Ömer Kapudan’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Masi<n> karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Karahasanoğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah’ın vasîleri olub liebeveyn er karındaşları gāib ani'l-beled Hasan ve Hüseyin’in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Karahasanoğlu Ömer Kapudan bin Memiş nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāibân-ı mezbûrânın zuhûrlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den kayyım ve üzerine Abdülkerim Reis’i dahî nâzır nasb u ta‘yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Yeniköy Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mustafa bin İsmail Ağa ibn Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i İsmail ve sulbî sağîr oğlu Ali ve sulbiyye-i sağîre kızı Emine'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan ammileri Hâfız Osman Efendi ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr İsmail Ağa ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Bir bâb mülk menzilden humus hisse-i şâyi'ası 500	Bir bâb dükkândan kezâlik humus hisse-i şâyi'ası 300
Bir bâb dükkândan kezâlik humus hisse-i şâyi'ası 300	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 10 120
Yatak kat 1 100	Hırdavât-ı menzil 50

Yekûnu'l-mal	1370	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Mehr-i zevce-i mezbûre	100	
Resm-i kısmet	29	10 para
Kaydiyye	2	10 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	232	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1138	

Hisse-i zevce-i mezbûre	142	10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	663	33 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	331	36 para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri ammileri mezbûr Hâfız Osman Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[100a]
Yeniköy Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mustafa bin İsmail Ağa ibn Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Ali ve sulbiyye-i sağîre kızı Emine'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb liebeveyn ammileri Hafız Osman Efendi ibnu'l-müteveffâyi'l-mezbûr İsmail Ağa'yı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin

mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Hama karyesi ahalisinden Pırpıroğlu Osman bin Hasan’ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Bıyıkoğlu Mehmed Ali bin Emin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkil-i mezbûrun ammi-zâdesi işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Mehmed Kemal bin Yusuf nâm kimesne muvâcehesinde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden olub mezbûr Mehmed Kemal’in zevce-i menkûhası liebeveyn ammi kızı zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Yâsime bint-i Mehmed hâzıra olduğu hâlde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz seksen dört senesi Cemâziyelevvelinin yirmi beşinci günü hâzıra-i mezbûre Yâsime nefsini müvekkilim mezbûr Osman’a tezvîc ve tenkîh etmek üzre tarafından vekâleti Topaloğlu Hüseyin bin Ali ve Abdioğlu Hasan bin Temel nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan babası işbu hâzır bi'l-meclis mezbûr Mehmed müvekkilesi kızı mezbûre Yâsime’yi beşyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda müvekkilim mezbûr Osman’a bi'l-vekâle tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit müvekkilim mezbûr Osman’ın tezevvüce vekîl-i müsecceli olan babası mezbûr Hasan hâzıra-i mezbûre Yâsime’yi oğlu müvekkilim merkūm Osman içün bi'l-vekâle tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile hâzıra-i mezbûre Yâsime müvekkilim mezbûr Osman’ın zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihâsı olmuşiken mezbûr Mehmed Kemal hâzıra-i mezbûre Yâsime’yi tezevvüc ve tenekküh ederek izdivâc mu‘âmelesini icrâ dâ‘iyyesinde olmağla suâl olunub mezbûr Mehmed Kemal izdivâc emelinden men‘iyle hâzıra-i mezbûre Yâsime nefsini müvekkilim merkūm Osman’a teslîm mezbûr Mehmed Kemal’e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Mehmed Kemal dahî cevâbında bin ikiyüz seksen beş senesi Cemâziyelâhirin sekizinci günü hâzıra-i mezbûre Yâsime nefsini bana tezvîc ve tenkîh etmek üzre tarafından vekâleti Fitozoğlu Mehmed bin Osman ve yine Fitozoğlu Ömer bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Sağuroğlu Ömer bin Ahmed nâm kimesne müvekkilesi hâzıra-i mezbûre Yâsime’yi ikiyüz guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda bi'l-vekâle bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit benim tarafımdan dahî tezevvüce vekîl-i müseccelim bulunan babam mezbûr Yusuf hâzıra-i mezbûre Yâsime’yi benim içün bi'l-vekâle tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile hâzıra-i mezbûre Yâsime zevce-i menkûham olduğundan bihakkın mu‘âmele-i zevciyyeti icrâ dâ‘iyyesindeyim deyü hâzıra-i mezbûre Yâsime’nin tasdîkiyle ma‘an da‘vâ ve müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun nikâh-ı evvel müdde‘âsını hâzıra-i mezbûre Yâsime ile ma‘an inkâr etmeleriyle müdde‘î-yi vekîl-i merkūmdan ber vech-i muharrer nikâh-ı evvel müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Mehmed Ali da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed Kemal ile hâzıra-i mezbûre Yâsime’den her birine bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

Kuriloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Dizdaroğlu Molla Receb bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî sağîr oğulları Ahmed ve Behram ve Bahadır ve Zekeriyya ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Hamide Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 22

Bir bâb mülk menzil	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 2	Tosun 1
300	30	40
Serender bir bâb 1	Etrâfında kâin mülk ağaçlık	
450	200	

Yekûnu'l-mal	1020	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	21	
Kaydiyye	1	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	203	
[100b] Sahhul-bâkiyi'l-mâl Kesîr para 2	817	

Hisse-i zevce-i mezbûre	102	5 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	158	34 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	158	34 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	158	34 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	158	34 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	79	17 para

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Hamide'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kuriloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Dizdaroğlu Molla Receb ibn Ahmed bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğulları Ahmed ve Behram ve Bahadır ve Zekeriyya ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe'nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlideleri Hamide Hatun ibnet-i Ömer'i hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrûn-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî nasb u

ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 22

Mişona karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Pırpıroğlu Ömer bin Mustafa bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğulları Osman ve Mustafa ve Mehmed Ali ve sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma‘rifetü'z-zât mezbûre Rukiye Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve [iltimâs ve] istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 22

Bir bâb mülk menzilden müfrez hissesi 1100	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 40
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 20	Bir kıt‘a mülk bağçe 100

Yekûnu'l-mal	1260
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	100
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	26 20 para
Kaydiyye	2
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	229
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1031

Hisse-i zevce-i mezbûre	128 35 para
Hisse-i ibnu'l-merkûm	180 16 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	180 16 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	180 16 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	180 16 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	90 8 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	90 8 para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Rukiye Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi
Mişona karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Pırpıroğlu Ömer bin Mustafa bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Ahmed’in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı

mu‘arrefe olan vâlidesi işbu bâ‘isetu'l-kitâb Rukiye Hatun ibnet-i Ahmed hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûr Ahmed’in vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 22

[101a]
Hancı karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Alihanoğlu Mehmed bin Osman bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Dursun ve sulbî sağîr oğlu Esad ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe ve firâşından hâsıl ve zevce-i mezbûrenin batnında mütebeyyin haml-i mevkūfa münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrân ile haml-i mezbûrun mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma‘rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 24

Bir bâb mülk menzilden nısf-ı hissesi 900	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3 45	Yatak kat 1 50
Elbise bahâsı 30	Zincir 1 bel 1 balta 1 tahra 1 kazma 1 25	

Yekûnu'l-mal	1050	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tefkîn	80	20 para
Mehr-i zevce	150	
Resm-i kısmet	20	20 para
Kaydiyye	1	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	253	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	793	

Hisse-i zevce-i mezbûre	99	35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	278	38 para
Hisse-i haml-i mezbûre	278	38 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	139	19 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrân ile haml-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Hancı karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Alihanoğlu Mehmed bin Osman bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Esad ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe ve firâşından hâsıl ve zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Dursun'un batnında mütebeyyin-i hamlın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-kitâb vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'u hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrân ile haml-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâd ve zuhûruna değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 24

Haldoz Mahallesi sâkinelerinden Trabzonluoğlu kerîmesi Hamide nâm sağîrenin velî-yi mücbiri babası Hasan Çavuş bin Memiş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub velî-yi merkūmun liebeveyn er karındaşı oğlu işbu bâ'isu'l-kitâb İbrahim bin Mehmed bin Memiş'in tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan varaka-i mestûre-i mahtûme Tatoğlu Hasan Reis bin Ali ve İslamoğlu Molla Memiş bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Mehmed Emin Efendi ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Molla Cafer ibn Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Kızıloğlu Zekeriyya bin Kürd Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkil-i mezbûr İbrahim velî-yi mücbiri olduğum kızım sağîre-i mezbûre Hamide'yi tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ile kızım sağîre-i mezbûre merkūm İbrahim'e bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğimde vekîl-i merkūm Zekeriyya dahî kızım mezbûre Hamide'yi müvekkil-i merkūm İbrahim içün bi'l-vekâle tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Kal'a Mahallesi ahalisinden Ahmedağaoğlu Hüseyin Kapudan ibn Yakub meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezkûre ahalisinden Mollaabdioğlu işbu bâ'isu'l-kitâb Şaban Efendi ibn Molla Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan mahalle-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi kendi bağçem ve taraf-ı râbi'i mezbûr Şaban Efendi'nin havlusu ile mahdûd tûlen beş ve arzen beş bihesâb-ı terbî'î yirmi beş zirâ' mülk arsamı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüz guruşa mezbûr Şaban Efendi'ye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu müşterî-yi mezbûr Şaban Efendi'nin yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd arsa-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub

müşterî-yi mezbûr Şaban Efendi'nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf **[101b]** olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27

Kalamoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Köseoğlu Osman bin Hasan bin Memiş'in sulbiyye-i sağîre kızları Şemâile ve Fâtıma nâm sağîretânın liebeveyn ammileri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ-hüccet vasî-yi mansûbları olan işbu bâ'isu'l-kitâb Hurşid bin müteveffâ-yi mezbûr Hasan talebiyle hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri sağîretân-ı mezburetân Şemâile ve Fâtıma'dan her birine babaları müteveffâ-yi mezbûrdan mevrûs mallarından işbu tarih-i kitâbdan kadr-i ma'rûf idüği ihbâr olunan beher yevm yirmişer paradan cem'an kırk para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr edüb meblağayn-i mefrûzeyn-i mezkûreyni sağîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîretân-ı mezbûretânın mallarına rucû'a vasî-yi mezbûr Hurşid'e izin vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27

Kurâ-yı seb'a nahiyesine tâbi' Kabahor karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Hamide Hatun meclis-i şer'-i enverde zevc-i mutallakı Molla Hasan muvâcehesinde merkūmun firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbî sağîr oğlu olub bundan akdem vefât eden Dursun'un nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesîçün beher mâh kadr-i ma'rûf üzre bâ-hüccet-i şer'iyye takdîr ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer mezbûr Molla Hasan'a rucû'a bana iznü'ş-şer'î olan yirmişer guruş nafaka-i mefrûza-i müterâkime-i müstedâneden merkūmun zimmetinde hakkım olan ikiyüz on guruşu taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr ikiyüz on guruşun mûcib-i ikrârihî tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emr <el-emr>indir sene 87 fî Cemâziyelâhir fî 28 sene 87

Mağloz karyeli Araboğlu Mustafa meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism zabtiyye neferâtından Tarakçıoğlu Yunus muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden alacak hakkım olan yüz kırk guruşun yetmiş guruşunu on yedi güne değin bâkî on yedi guruşunu dahî kırk beş gün tamâmına değin bana îfâ etmek üzre te'cîl-i sahîh ile merkūmu te'cîl eylediğimde ol dahî ecl-i mezkûr üzre îfâya taahhüd eyledi dedikde gıbbe't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu <fî> el-emru limen lehû Cemâziyelâhir sene 87 fî 28

Ahiyoz karyesi ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm Çavuşoğlu Ahmed bin Mahmud nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden yine Çavuşoğlu Behram bin Ömer bin Abdullah'ın

verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Hasan ve sulbî kebîr oğlu Hasan ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbiyye-i sağîre kızları Cemile ve Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî arz-ı mîrî üzerine mağrûs bir kıt'a mülk ağaçlığa vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan ibn-i mezbûr Hasan nâm kimesne muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan kendi tarlam ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd yeri arz-ı mîrî eşcârı mülk olan bir kıt'a mülk-i mağrûs kızılağaçlık müteveffâ-yi mezbûr Behram'ın hayâtında ile'l-vefât silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub bin ikiyüz yetmiş altı senesi evâsıtında mezbûr Behram ba'de'l-vefât ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr merkūm Hasan ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuş ise de bin ikiyüz yetmiş sekiz senesi evâsıtında mezbûr Behram ile kız karındaşı gāibetun ani'l-meclis mezbûre Fâtıma dahî hâl-i sığarlarında oldukları hâlde tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ-hüccet vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Hadîce Hatun ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza'adan ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ol vakit semen-i misli beşyüz guruş iken yüz elli guruş fazla ki cem'an altıyüz elli guruş semen-i medfu' ve makbûz mukābelesinde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bana bey' ve temlîk ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile mülk-i müşterâ-yı sahîhim ve hakk-ı sarîhim oldukdan sonra mâlik ve mutasarrıf olagelür iken merkūm Hasan yirmi günden berû ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru fuzûli ve bigayr-i hak zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle bana redd ü teslîm merkūm Hasan'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkūm Hasan dahî cevâbında ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûr babası müteveffâ-yi mezbûrdan kendüsüyle verese-i sâire-i mezkûreye mevrûs olduğunu ve zikr olunan bin ikiyüz yetmiş sekiz senesi evâsıtında bâ-hüccet vasî-yi mansûbumuz olan vâlidemiz mezbûre Hadîce Hatun ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru ol vakit semen-i misli olan meblağ-ı mezkûr altıyüz elli guruş semen-i medfû' ve makbûza müdde'î-yi merkūma bi'l-asâle bey' ve temlîk ve teslîm eylediğini ve yirmi günden berû yeri arz-ı mîrî eşcârı mülk olan ağaçlık-ı **[102a]** mahdûd-i mezkûra vaz'-ı yedini ikrâr lâkin babam müteveffâ-yi mezbûr Behram'ın duyûn-i müsbetesi olmadığı ecilden akār misillü vasî-yi mezbûr Hadîce Hatun'un bey'ine mesmû'-i şer'î yoğiken müdde'î-yi merkūma bey'i fuzûli oldu zannıyla ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûru yirmi günden berû zabt ve vaz'-ı yed ederim deyü takrîr-i meşrûh üzre sûret-i def'de tasaddî eylediği kelâmı def'e sâlih cevâb-ı şer'î olmayub mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde'î-yi merkūm Ahmed'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrdan keff-i yedle müdde'î-yi merkūm Ahmed'e redd ü teslîm merkūm Hasan'a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî Rebîulâhir fî 29 sene 87

Varankoz karyeli Sirkecioğlu Zekeriyya meclis-i şer'-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Ğoloz karyeli Abdireisoğlu Kâmil Çavuş muvâcehesinde işbu tarih-i i'lâmdan bir ay mukaddem malımdan ve yedimden üçyüz otuz iki guruş merkūm Kâmil Çavuş'a ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedimden iktirâz ve kabz ve tesellüm ve umûruna

sarfla istihlâk etmekle şimdi edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâya merkūm Kâmil Çavuş’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm ber vech-i muharrer müdde‘âsına her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Varankoz karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Terziahmedoğlu Receb bin Mustafa ve Veliismailoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zikr olunan Varankoz karyesi ahalisinden Sirkecioğlu Ali bin Salih ve Tiryakioğlu Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr otuz iki guruşu müdde‘î-yi merkūm Zekeriyya’ya edâ ve teslîm merkūm Kâmil Çavuş’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî sene 87 fî 29

Samrı Mahallesi sâkinelerinden Satıroğlu kızları Necibe ve Gülşe ve Zeliha ve Fâtıma benât Reşid bin Ali’nin taraflarından zikr-i âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûr ahalisinden Makrioğlu Osman bin Ahmed ve Kabosmanoğlu Behram bin Memiş nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zevât-ı mezbûrâtı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Demiroğlu Mustafa bin Ali ve Karpuzoğlu Süleyman bin Behram nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Satıroğlu Mehmed Efendi ibn Ahmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Çalıkoğlu Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûrât Necibe ve Gülşe ve Zeliha ve Fâtıma akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimizde münselik olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan merkūm Ahmed’in ağaçlığı ve bir tarafdan Satıroğlu Dursun’un ağaçlığı ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlığımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile dörtyüz guruşa mezbûr Ahmed’e her birimiz bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr dörtyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Ahmed’in yedinden tamâmen ve kâmilen her birimiz ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve müdâhalemiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Ahmed’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Cemâziyelâhir sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 2 <fî>

Humrik Mahallesi ahalisinden Yanık-zâde Abdülhamid Ağa ibn Ahmed Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Babik Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Hacı Mahmud-zâde el-Hâc Derviş Ağa ibnu'l-Hâc Zekeriyya Alemdar nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna

değin silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu Emlâk İdâresi'nden mevrûd bir kıt'a matbû' ve memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan kasaba-i mezkûrede Yeniköy Mahallesi'nde Yukaru Çarşu<da> Caddesi'nde vâki' bir tarafdan kendim ile karındaşım Bahadır Ağa ve kız karındaşım Gülfe Hatun'un müşterek dükkânımız ve bir tarafdan Mataracı-zâde el-Hâc Mustafa Efendi'nin dükkkânı ve bir tarafdan Suyabatmazoğlu Hacı Ömer Ağa'nın dükkânı ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd otuz üç numara ile murakkam olan ma'a arsa bir bâb mülk dükkânımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin altıyüz guruşa mezbûr el-Hâc Derviş Ağa'ya bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin altıyüz guruşu müşterî-yi mezbûr el-Hâc Derviş Ağa'nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd ma'a arsa dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr el-Hâc Derviş Ağa'nın arsasıyla ma'an mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 28

[102b]
Müsted'î-yi merkūm Romanoz mahalleli Yetimoğlu Kâmil meclis-i şer'de zevce-i menkûhası zâtı mu'arrefe Ulviye bint-i Hasan muvâcehesinde mahalleden Melekoğlu Memiş hâzır olduğu hâlde mezbûr[e] Ulviye Hatun hâneme gelüb bana itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmeyüb hâzır-ı merkūmun hânesinde sâkine olmağla suâl olunub hâneme gelüb bana itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre zevcem mezbûreye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında tav'an ikrâr etmekle mûcebince zevci merkūma itâat ve mu'âmele-i zevciyyete inkıyâd etmek üzre mezbûre Ulviye ilzâm olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Receb sene 87

Husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ'îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Kanboz karyesinde vâki' zikri âtî münâza'un fîh olan arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla üzerine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî otuz neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden olub bin ikiyüz yetmiş dokuz senesi evâsıtında Öksüzömeroğlu Yemliha bin Ömer bin Abdullah sulbî kebîr oğulları Ali ve Halil ve sulbiyye-i kebîre kızı Hadîce'yi terk ederek vefât eylediği inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra ibnân-ı mezbûrân Ali ve Halil ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan bintu'l-mezbûre Hadîce Hatun meclis-i ma'kūd-i mezkûrda zikri âtî tarlaya müstakillen vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm liebeveyn ammileri Osman bin müteveffâ-yi mezbûr Ömer muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da'vâlarını istimâ' ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me'mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif'atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa'nın tarafından mürsel vekîl-i

müseccel-i şer‘îsi asâkir-i zabtiyye süvârisinden Temel Efendi ibn Ali hâzır olduğu hâlde işbu üzerinde akd-i meclis-i şer‘î âlî olunan bir tarafdan Firengioğlu Mehmed bin Ahmed bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan Öksüzömeroğlu Yakub bin Ali bin Abdullah’ın tarlası ve bir tarafdan cebel ile mahdûd tahmînen kot ta‘bîr olunur ölçek [ile bir kot] yani beş vukiyye mısır buğday tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla liebeveyn ammimiz kızı olub kurahâ-yı merkūmeden Veyla karyesinde sâkin Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa’nın yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâsıtında gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun mutasarrıfe olduğu tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz elli guruş bedel-i medfû‘ ve makbûza ol vakit hayâtında olan babamız müteveffâ-yi mezbûr Yemliha ile ammimiz mezbûr Osman’a bilâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâken ve seviyyen teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra babamız müteveffâ-yi mezbûr Yemliha hayâtında vefâtına değin tarla-yı mahdûd-i mezkûru on sene müddet ammimiz mezbûr Osman ile iştirâken ve seviyyen zabt ve tasarruf edüb zikr olunan bin ikiyüz yetmiş dokuz senesi evâsıtında babamız ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan nısf-ı hisse-i şâyi‘ası intikāl-i âdî ile seviyyen ve islâsen bizlere intikāl etdikden sonra hâl-i sığarımızda vasîmiz ve ba‘de'l-bülûğ bizler nısf-ı hisse-i şâyi‘a-i müntakılemizi zabt ve tasarruf edegelür iken iki aydan berû ammimiz mezbûr Osman tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan bizim nısf-ı hisse-i şâyi‘amızı kendi nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asıyla ma‘an ve müstakillen zabt ve tasarruf eder olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrun nısf-ı hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bizlere redd ü teslîm ammimiz mezbûr Osman’a tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü da‘vâ eylediğimizde ol dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun’un yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu ve el-hâletü hâzihî tarla-yı mahdûd-i mezkûra müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin zikri mürûr eden bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâsıtında gāibe-i mezbûre Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile yüz elli guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz müstakillen bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra müdde‘ûn-ı mezbûrûnun babaları karındaşım müteveffâ-yi mezbûr Yemliha’nın hayâtında vefâtına değin muvâcehesinde on sene ve ba‘de'l-vefât bu âna değin sekiz sene ki cem‘an on sekiz sene müddet tarla-yı mahdûd-i mezkûru bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve tasarruf ederim deyüb eylediği def‘ini bizim inkârımıza mukārin tasaddî eylediği def‘-i mezkûrunu isbât sadedinde iken beynimizde makālât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasaddî eylediğimiz da‘vâ-yı mezkûremizden yedi aded yüzlük mecîdiye altunu bizlere vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde biz dahî sulh-i merkūmu ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ tarla-yı mahdûd-i mezkûra müte‘allik da‘vâdan ammimiz merkūm Osman’ın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz her birimiz ibrâ ve iskāta hak edüb ol dahî ibrâ-yı mezkûremizi kabûl ve bedel-i sulh-i merkūm yedi aded yüzlük mecîdiye altununu bizlere îfâya taahhüd eyledi dediklerinde merkūm Osman dahî tasdîk ve kabûl eyeldiğini kâtib-i mûmâ ileyh dâ‘îleri mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle ve me’mûr-i mürsel-i mezbûrun dahî re’yiyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm

olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî Receb fî 6

[103a]
Varankoz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Âyişe Hatun ibnet-i Mustafa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Sirkecioğlu Yusuf bin Salih nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Yusuf zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh yüz elli guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumuzda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl mâ‘adâ hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Yusuf dahî mezbûre Âyişe’yi sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Varotlar karyeli Rakıcıoğlu Yusuf Reis bin Ali meclis-i şer‘-i enverde derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Kayluklar karyeli Şotioğlu Yunus Reis muvâcehesinde merkūm Yunus Reis ile dört hisse i‘tibâriyle bir hissesi kendimin olmak üzre müşterek malımız olan bir kıt‘a sandalın süvârîsi merkūm Yunus Reis olub bin ikiyüz seksen iki senesinden berû ve sandal-ı mezbûrun ticâretiyle kendüsüne medfû‘âtım olan yetmiş aded menât ve sâir bi'l-cümle ahz u i‘tâmızı bu def‘a beynimizde sehv ü galâtdan ârî ve berî olarak yegân yegân hesâb eylediğimizde kendi iddiâm vechile merkūm Yunus Reis’den sandal ticâretinden bin dörtyüz bu kadar guruş ile mezkûr yetmiş manatdan bâkî ma‘lûmu'l-mikdâr mebâliği taleb etmekde iken beynimizde muslihûn tavassutuyla merkūm Yunus Reis beşyüz guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu ba‘de'l-kabûl bedel-i sulh-i merkūmdan mâ‘adâ sandal ticâreti ve manatdan bâkî mebâliğ ile işbu tarih-i i‘lâma gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘îye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūm Yunus Reis zimmetini ol dahî kezâlik işbu tarih-i i‘lâma gelince değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle ahz u i‘tâ ve hukūk-i şer‘iyyeye müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde merkūm Yunus Reis dahî ba‘de't-tasdîk bedel-i sulh-i merkūm beşyüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 7 sene 87

Tahakkuk-ı özr-i şer‘îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde ketb u tahrîrîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Haldoz

Mahallesi'nde vâki‘ oğlu müteveffâ Hasan'ın hânesine varub cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Firdevs Hatun ibnet-i Abdullah meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb yeğeni Çürüksulu Tahir Ağa ibn Kahrıman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn dere ve bir tarafdan ba‘zen Silyanoğlu Mahmud ve ba‘zen Silyanoğlu Ömer Efendi'nin ba‘zen tarlası ve ba‘zen bağçeleri ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî ma‘a arsa bir bâb mülk menzili ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin portakal ma‘a limon ve eşcâr-ı sâire-i müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûseyi muhtevî bir kıt‘a mülk bağçe ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i Mahmud Yazıcı'nın tarlasıyla mahdûd kezâlik portakal ma‘a limon ve eşcâr-ı sâire-i müsmire ve gayr-i mağrûseyi şâmil bir kıt‘a mülk bağçe ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan dere ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan leb-i deryâ ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk mağaza silk-i mülk-i sahîhimde münselik müstakillen mülklerim iken bundan akdem menzil ve mağaza ve bağçehâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i şâyi‘alarını yedimde ibkā ve nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘alarını bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile semen-i ma‘lûme-i medfû‘a-i makbûza mukābelesinde mezbûr Tahir Ağa'ya bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmişidi akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin mâlik ve mutasarrıf olduğum yedimde ibkā olan menzil ve mağaza ve bağçehâ-yı mahdûde-i mezkûrelerin nısf-ı hisse-i şâyi‘alarıyla mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Taviloğlu Hacı Osman'ın fidanlığı ve bir tarafdan Karamehmedoğlu Temel Usta'nın fidanlığı ve bir tarafdan Pilaçoğlu Ahmed Reis'in tarlası ve taraf-ı râbi‘i hendek ile mahdûde bir kıt‘a mülk-i mağrûs kızılağaçlığı dahî ma‘an bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile üç bin guruşa mezbûr Tahir Ağa'ya bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr üçbin guruşu edâya müteahhid ve zâmin olub fîmâ ba‘d menzil ve mağaza ve fidanlık ve bağçehâ-yı mahdûde-i mezkûrelere benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Tahir Ağa'nın müstakillen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde mezbûr Tahir Ağa'ya dahî tasdîk ve kabûl eylediğini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî Receb fî 8

Kal‘a mahalleli Reşid Efendi Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Çolak Hıristo oğlu Hıristo'dan da‘vâ eylediği kırk iki guruşu medyûn dahî ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 2 Şa‘bân sene 87

[103b]
Setoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çakıroğlu Receb bin Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Memiş ve sulbî sağîr oğlu Arif ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbiyye-i [sağîre] kızı Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Havva Hatun ile bint-i mezbûre Fâtıma'nın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâmin min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa	Bir bâb anbar
600	100
İnek re's 1	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1
80	50
Mülk eşcârlık	Hırdavât-ı menzil
100	15

Yekûnu'l-mal		1065
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn		100
Mehr-i zevce-i mezbûre		165
Resm-i kısmet		20
Kaydiyye		1 20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât		287
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	Kesîr akçe 1	778

Hisse-i zevce-i mezbûre	97	10 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	340	15 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	170	7 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	170	7 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Havva'ya teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Setoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çakıroğlu Receb bin Memiş bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğlu Arif ve sulbiyye-i sağîre kızı Âyişe'nin malını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrafe olan vâlideleri işbu bâ'isetu'l-kitâb Havva Hatun ibnet-i Yusuf'u hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vak-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını

hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve il[ti]zâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin [min] Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 10

Haytef karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hoşaroğlu Memiş bin Ömer bin Abdullah’ın verâsti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızları Hediye ve Nâile’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz otuz iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden dört sehmi zevce-i mezbûre Zeyneb Hatun’a ve on dört sehmi ibn-i mezbûr Ömer’e ve yedişer sehmden cem‘an ondört sehmi bintân-ı mezbûretân Hediye ve Nâile’ye isâbeti tahakkukundan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Nâile meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kezâlik zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-kitâb bintu'l-mezbûre Hediye Hatun mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan dağ ve bir tarafdan Hoşaroğlu Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk serender ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlık ile karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Bekir oğlu Ahmed’in ağaçlığı ve bir tarafdan Köse Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan Gürcüoğlu Ahmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlık tashîh-i mezkûr üzre benimle mezbûre Hediye verese-i sâire-i mezkûrenin irsen ve iştirâken yedimizde mülk-i mevrûsumuz olub akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin ber-tashîh-i mezkûr emlâk-i muharrere-i mezkûreden mâlike olduğum yedi sehm hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile beşyüz guruşa bâ-izn-i şürekâ kız karındaşım mezbûre Hediye Hatun’a bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz guruşu müşteriye-i mezbûre Hediye Hatun’un yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil ve serender ve ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde olan yedi sehm hisse-i şâyi‘ada benim aslâ ve kat‘â sene 87 **[104a]** alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub kız karındaşım mezbûre Hediye Hatun’un mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlike ve mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Recebu'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 10 Recebi'l-ferd sene

Rize Niyâbet-i Şer‘iyyesi’ne

Terhîn-i emlâkın taht-ı inkıyâdda olmaması bir takım sû’-i isti‘mâlâtı dâ‘î olduğundan mûcib-i emniyyet olacak bir kâide tahtına vaz‘ı hakkında görülen lüzûmuna mebnî Şurâ-yı Devlet’de bi't-tezekkür kaleme alınub icrâ-yı ahkâmına irâde-i seniyye şeref-sudûr buyurulan mevâdd-ı nizâmiyyenin tenfîz-i ahkâmı bâbında bi'l-cümle nüvvâb efendilere irsâliyle teblîgât-ı müessire icrâsı bâ-emirnâme-i sâmî-yi hazret-i fetvâ-penâhî emr u irâde buyurulmakdan nâşî mevâdd-ı mezkûreyi mübeyyin nizâmnâmenin

bir kıt‘ası leffen irsâl olunmağın sûretinin ihrâcıyla kazânıza mülhak nâhiye nâiblerine irsâl ve i‘lânıyla icrâ-yı ahkâmına himmet ve sû’-i isti‘mâl ve hilâfına hareketden mücânebet eylemeleri me’mûl-i kavîdir fî 5 Receb sene 287

Bende
es-Seyyid Mehmed Tevfik

Terhîn-i emlâk hakkında mevâdd-ı nizâmiyedir

Birinci madde Bir mülkün terhîninde ibtidâ o mülkün başka yere rehin edilmek ve yâhûd ……. tahtında bulunmak gibi ilişiği olmadığını musaddak mahalle veya karyesi muhtarı ve İhtiyâr Meclisi tarafından mühürlü bir ilm u haber efendiyle re’s-i livâda Meclis-i Temyîz’e ve kazâda ise De‘âvî Meclisi’ne ibrâz olunacak ve meclisde bilâ-te’hîr o mülkün senedâtı muâyene ve bir gûna ilişiği olmadığı tahkîk olundukdan sonra ilm u haberi hıfz olunarak bir ruhsâtnâme verilüb o ruhsatnâme mülkün bulunduğu kazâ mahkeme-i şer‘iyyesine bi'l-irâ’e oradan rehin hücceti alınmak lâzım gelecekdir

İkinci madde De‘âvî ve temyîz mecâlisinde mu‘âmelât-ı terhîn içün bir defter tutulub bir mülk hakkında terhîn ruhsâtnâmesi verildiği anda o deftere kayd olunacak ve rehinin hîn-i fekkinde meclis-i mezbûreye bi'l-mürâca‘a kaydı tashîh etdirilecekdir

Üçüncü madde Bu muâmelâtın icrâsında de‘âvî ve temyîz mecâlisinden harac ve resm alınmayub yalnız hüccet harcı alınacakdır fî 21 Rebîulâhir sene 287 fî 8 Temmuz sene 287

Haldoz Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Silyanoğlu Ömer Efendi ibn Süleyman nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Kuvaroz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Şahinoğlu Rûşen bin Ahmed Kapudan ibn Hasan’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha Hatun ibnet-i Süleyman ve babası mezbûr Ahmed Kapudan ile sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiyye-i sağîre kızları Hamide ve Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrât-ı mezbûrâtın min kıbeli'l-eb cedleri ve velîleri olub müteveffâ-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesine dahî bi'l-asâle ve bi'l-velâye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit ve mütehakkak olan mezbûr Ahmed Kapudan muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem merkūm Ahmed Kapudan’ın zimmetinde bişarti'r-rucû‘ emriyle zevcesi müteveffiye Fâtıma Hatun ibnetu'l-Hâc Hasan bin Hacı İbrahim’in techîz ve tekfîne malımdan sarf eylediğim yüz kırk iki guruşun yirmi bir guruş otuz parasını bundan akdem bana def‘ u teslîm edüb bâkîsi olan yüz yirmi guruş on para ile kezâlik temiz akçe olarak çuka semeninden bâkî zimmetinde alacak hakkım olan yedi buçuk guruş ve kendüsüne malımdan ikrâz ve teslîm edüb ol dahî yedimden iktirâz ve kabz ve tesellüm ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bir aded yüzlük mecîdiye altunuyla beş beyaz altılık ve bişarti'r-rucû‘ emriyle etmekçi ustasından Osman Usta bin Mehmed’e malımdan îfâ

eylediğim dokuz guruş ki cem‘an ikiyüz altmış altı para ile bin ikiyüz seksen altı senesi Muharremu'l-harâmın yirmi dokuzuncu günü mezbûr Ahmed Kapudan’ın oğlu müteveffâ-yi mezbûr Rûşen kur‘a bakâyâsından olduğu cihetle cânib-i hükûmetden der-dest ile mahbûs olduğu hâlde müteveffâ-yi mezbûr Rûşen’in pederi nizâmen bedel-i nakdîsi olan yüz buçuk aded yüzlük mecîdiye altununu hükûmete verüb kendüsünü tahlîz etmek murâd eyledikde müteveffâ-yi mezbûr Rûşen bedel-i nakd-i mezkûrun nısfı olan elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altununu bişarti'r-rucû‘ malımdan cânib-i hükûmete edâya bana emr eylediği gibi ba‘dehû mezbûr Ahmed Kapudan dahî kezâlik nısf-ı bedel-i nakdî-yi mezkûr olan elli aded ve bir rub‘ aded yüz mecîdiye altununu kendüye bişarti'r-rucû‘ malımdan cânib-i hükûmete edâya başkaca bana emr etmekle ben dahî zikr olunan elli aded ve bir rub‘ aded mecîdiye altununun tamâmına her birinin mârru'z-zikr başka başka olan emirlerine binâen zikr olunan elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altununu malımdan cânib-i hükûmete bâ-ilm u haber îfâ ve teslîm etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altunuyla sâlifü'z-zikr malımdan iktirâz eylediğini bir aded yüzlük mecîdiye altunuyla cem‘an elli bir aded ve [bir] rub‘ aded yüzlük mecîdiye altunuyla ve temiz akçe yüz altmış altı guruş otuz parayı hâlâ merkūm Ahmed Kapudan’dan taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Ahmed Kapudan dahî zikr olunan emrine binâen zevcesi müteveffiye-i mezbûre Fâtıma Hatun’un techîz ve tekfînden bâkî yüz yirmi guruş on para ile çuka bahâsından bâkî yedi buçuk guruş ve Etmekçi Osman Usta’ya dokuz guruş temiz akçe ile karzen makbûzu olan bir aded yüzlük mecîdiye altunuyla beş aded beyâz altılık ki cem‘an ikiyüz altmış altı guruş otuz para hâlâ zimmetinde müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’ye sahîhan deyni ve borcu olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ oğlu müteveffâ-yi mezbûr Rûşen’in bedel-i nakdîsinden mezkûr elli altun ve bir rub‘ yalnız emrin inkâr etmekle müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’den ber vech-i muharrer müdde‘â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden ve Paşayan Mahallesi ahalisinden Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi sene 87 **[104b]** ibnu'l-Hâc Alâaddin Efendi ve Uma karyesi ahalisinden ve asâkir-i zabtiyye neferâtından Şeremetoğlu Mehmed Temel Çavuş bin Salih nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd fi'l-hakîka bin ikiyüz seksen altı senesi Muharremu'l-harâmın yirmi dokuzuncu günü işbu mezbûr Ahmed Kapudan’ın sulbî kebîr oğlu olub kur‘a bakâyâsından olan müteveffâ-yi mezbûr Rûşen cânib-i hükûmetden der-dest ile mahbûs olduğu hâlde mezbûr Ahmed Kapudan oğlu müteveffâ-yi mezbûr Rûşen’in nizâmen bedel-i nakdîsini hükûmete îfâ ile mezbûr Rûşen tahlîfi murâd eyledikde bedel-i nakdî-yi mezkûrun nısfı olan elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altununu ba‘dehû kendüsüne rucû‘ etmek şartıyla müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’ye malından cânib-i hükûmete îfâ eyle deyü bizim huzurumuzda müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’ye eylediği emrine binâen ol dahî cânib-i hükûmete kefîl olub meblağ-ı mezkûr elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altununu cânib-i hükûmete îfâ ve teslîm eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye etdiklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Paşayan Mahallesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden İvazoğlu Mustafa bin Mehmed ve Molla Ömer-zâde el-Hâc Mustafa Efendi bin el-Hâc Yakub ile mezkûr Uma karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Demircioğlu İbrahim bin Osman ve Bıçakçıoğlu Osman Efendi ibn Eyüb nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri tatbîke lede'l-havâle mutâbık olduğu

me’mûrundan i‘lâm olunan varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince merkūm Ahmed Kapudan’ın mârru'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen bir aded yüzlük mecîdiye altunuyla yüz altmış altı guruş otuz para temiz akçenın kendi malından müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’ye edâ ve teslîmiyle mezbûr Ahmed Kapudan ilzâm olub ve meblağ-ı mezkûr elli aded ve bir rub‘ aded yüzlük mecîdiye altununu dahî malından müdde‘î-yi mezbûr Ömer Efendi’ye edâ ve teslîm mezbûr Ahmed Kapudan’a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu fî 7 receb sene 87

Kuliça karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Dervişoğlu Yusuf bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nuriye Hatun ibnet-i Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Osman ve Şaban ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtıma’ya münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz kırk sehmden olub sihâm-ı mezkûreden beş sehmi zevce-i mezbûre Nuriye Hatun’a on dörder sehmden cem‘an yirmi sekiz sehmi ibnân-ı mezbûrân Osman ve Şaban ve yedi sehmi bintu'l-mezbûre Fâtıma’ya isâbeti tahakkukundan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan zevce-i mezbûre Nuriye Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Varankoz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Yabancıoğlu Kâmil bin Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin tashîh-i mezkûr üzre benimle vasîleri olduğum mezbûrûnun mülk-i mevrûsumuz olan mezkûr Kuliça karyesinde vâki‘ bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Salih oğlu Molla Ahmed’in ağaçlığı ve bir tarafdan merkūm Kâmil’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i Torlakoğlu Osman’ın ağaçlığı ile mahdûd arz-ı mîrî üzerine mağrûs bir kıt‘a mülk ağaçlıkda olan hisse-i erîse-i ma‘lûmeleri bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yüz elli guruşa mezbûr Kâmil’e bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen bi'l-asâle ve bi'l-vesâye merkūm Kâmil’in yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz kalmayub müşterî-yi mezbûr Kâmil’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Cemâziyeluhrâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 Receb sene 87

Haçanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çakmakçı İbrahim Usta ibn Emin bin Abdullah’ın verâseti sulbî kebîr oğulları Süleyman ve Emin ve sulbiyye-i kebîre kızları Tevhide ve Hamide ve Cemile’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zâtları zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan benât-ı mezbûrât Tevhide ve Hamide ve Cemile Hatunlar meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedleri mütehakkak olan işbu bâ‘iseyi'l-kitâb ibnân-ı mezbûrân Süleyman ve Emin mahzarlarında her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve

mûrisimiz müteveffâ-yi merkūm İbrahim Usta'nın kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşlarımız mezbûrân Süleyman ve Emin müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla biz babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemizi karındaşlarımız mezbûrân Süleyman ve Emin'den bi'l-verâse taleb ederiz deyü da'vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub bizi da'vâ-yı mezkûremizden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer'î kâffe-i terekesinden hisse-i erîselerimize isâbet edenden ezyed ve evfer olan bin guruşdan cem'an üç bin guruş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde biz dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mecmû'-i merkūm üç bin guruşu karındaşlarımız mezbûrân Süleyman ve Emin ve meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bizlere def' u teslîm eylediklerinde bizler dahî yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik **[105a]** fîmâ ba'd babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşlarımız mezbûrân Süleyman ve Emin'in zimmetlerini anlar dahî bizlere medfû'ları olan bedel-i sulh-i mecmû'-i merkūm üç bin guruş istirdâdına ve cemî' hukūk-i mîrâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan bizim zimmetlerimizi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 14 Receb

Tahakkuk-ı özr-i şer'îye binâen husûs-i âtiyyü'l-beyânı mahallinde ketb u tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Emineddin Mahallesi'nde vâki' Müfti-zâde Tayyib Efendi'nin hânesine varub cerîde-i şer'îde mazbûtu'l-esâmî beş neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde hâne-i mezkûrede sâkin olub zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetu'l-vesîka Fâtıma Hatun ibnet-i Mustafa meclis-i ma'kūd-i mezkûrda takrîr-i kelâm ve tezkîr-i merâm edüb hâlâ zevcim olan mezbûr el-Hâc Tayyib Efendi ibn Tahir Efendi nâm kimesne beni bilâ-nafaka ve lâ-müttefik-i şer'î terk edüb diyâr-ı âhara gitdikden sonra kendi nafakadan bir sene dahî irsâl etmeyüb nafakaya eşeddü ihtiyâcla muhtâce olmamla zevcim gāib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mezbûre Fâtıma Hatun'un takrîr-i meşrûhu dâfi'a mutâbık ve zikri âtî meblağ kadr-i ma'rûf olduğu sikaten sahîhatu'l-kelimât ihbâr ile lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütekarrar olmağın mezbûre Fâtıma Hatun'u ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î zevci gāib-i mezbûr el-Hâc Tayyib Efendi üzerine işbu tarih-i hüccetden külli yevm yüz para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûru nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer zevci gāib-i mezbûr el-Hâc Tayyib Efendi üzerine rucû'a mezbûre Fâtıma Hatun'a izin vermeğin mahallinde ketb u tahrîr ve ma'an meb'ûs-i ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb alâ vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği

ba‘de't-tenfîz mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 13 Receb

Çiklenar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Toposmanoğlu Yusuf bin Osman bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havva Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Kasım’a münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Kasım dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnetü'l-Hâc Hüseyin ve vâlidesi mezbûre Havva Hatun ve sulbî sağîr oğlu Eşref’e münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme ibn-i sağîr-i mezbûr Eşref dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ile liebeveyn ammi-yi merkūm Ahmed’e münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye bin yüz elli iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden ikiyüz yirmi sekiz sehmi zevce-i mezbûre Havva Hatun’a ve yediyüz kırk iki sehmi ibn-i mezbûr Ahmed’e ve yüz seksen iki sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun’a isâbeti tahakkukundan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan zevce-i mezbûre Cemile Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu bâ‘isu'l-kitâb ibnu'l-mezbûr Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin tashîh-i mezkûr üzre benimle mezbûr Ahmed ve gāibe-i mezbûre Havva Hatun’un irsen yedimizde olan karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi merkūm Ahmed’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzilde olan yüz seksen iki sehm hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin guruşa bâ-izn-i şürekâ mezbûr Ahmed’e bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu tamâmen ve kâmilen merkūm Ahmed’in yedinden ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mezkûrda olan yüz seksen iki sehm hisse-i şâyi‘ada benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Ahmed’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ‘aşer min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 15 Receb

[105b]
Çaklı karyesi sâkinlerinden Ğolozluoğlu Ali bin Yusuf bin Ali nâm sağîrin velî-yi mücbiri babası mezbûr Yusuf kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu bâ‘isetu'l-i‘lâm Ğolozluoğlu kızı Hadîce Hatun ibnet-i Tahir muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb sene-i arabiyyeden işbu tarih-i i‘lâm senesi şuhûr-i rûmiyyeden güzerân eden Haziranın on beşinci günü mezbûre Hadîce Hatun nefsini elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda velîsi olduğum sağîr-i mezbûr Ali’ye tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahî velîsi olduğum oğlum sağîr-i mezbûr Ali içün mezbûre Hadîce Hatun’u bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile mezbûre Hadîce Hatun velîsi olduğum oğlum sağîr-i mezbûr<un> Ali’nin zevce-i menkûhası olmuşiken şimdi mezbûre Hadîce Hatun nefsini âhara tezvîc emelinde olmağla suâl

olunub nefsini âhara tezvîc etmemek üzre mezbûre Hadîce Hatun'a tenbîh olunmak bi'l-velâye matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûre Hadîce Hatun dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde'î-yi velî-yi merkūm Yusuf'dan ber vech-i muharrer müdde'â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer'î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat'iyyen ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde'î-yi velî-yi merkūm Yusuf bi'l-velâye da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûre Hadîce Hatun'a bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 15 Receb

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çolakoğlu Topal Hacı Memiş bin Durmuş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları el-Hâc Ali ve Tahir ve Sadullah ve sulbiyye-i kebîre kızları Necibe ve Fâtıma ve Rabia ve sulbiyye-i sağîre kızı Nokta'ya münhasıra olduğu ledeş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûre Nokta'nın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan karındaşı Tahir ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 16 Receb

Mahalle-i mezkûrede vâki' ma'a dam bir bâb mülk menzil ve ittisâlinde kâin eşcârlık bağçesi
7000

Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 10 120	Yatak kat 2 100	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 bel 1 çapa 1 50
İnek re's 1 50	Sandık 1 25	Müsta'mel kilim 1 20
Hırdavât-ı menzil 50	Markavit ceb saati 1 100	Elbise bahâsı 100
Tüfenk 1 65	Sabun batman 4 135	Zeyt kıyye 12 30
İç revgan kıyye 4 15	Revgan-ı sâde kıyye 5 45	……. yağı kıyye 2 15
Fitil ……. 10 15	Urgan 1 15	Yün şalı 2 30
Kebîr ve sağîr ermin peştamalı 6 30	……. top 2 20	Çevrelik aded 5 7
……. parçası 35	Kemük tarak 4 7	Soğan batman 4 10

Çamur kutu ma‘a çömlek ve desti ve küp ve çanak ve sâire 130	……. 1 20	Zeyt yağı kıyye 2 18
Asel batman 3 65	Kirpit kutu 3 1	Taş belge 4 8
Teneke terazi 1 6	Kaya taşları 8	Müsta‘mel çekmece 1 4
Teneke tabla 5 3	Yağ kavanozu 2 3	Kantar 1 25
Şeker-i çay 1 2	Kefenlik 2 50	Kürküt kıyye 2 3
Karabüber kıyye 2 3	Kirpit deste 5 2	Kâğıd deste 2 5

Yekûnu'l- mal	8448	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	150	
Mehr-i zevce-i mezbûre	150	
Resm-i kısmet	203	28 para
Kaydiyye	12	32 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	517	
Sahîhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	7931	

Hisse-i zevce-i mezbûre	991	15 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1387	36 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1387	36 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1387	36 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	693	38 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	693	38 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	693	38 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	693	38 para	1 akçe

Bâlâda murakkam sağîre-i mezbûrenin hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi karındaşı mezbûr Tahir’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[106a]
Piriçelebi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Çolakoğlu Topal el-Hâc Memiş bin Durmuş bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızı Nokta’nın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Tahir bin müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Memiş hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîre-i mezbûre Nokta’nın vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘îden vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i

meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 16 Receb

Mavrand karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Mollaibrahimoğlu Ali Efendi ibn Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde kurahâ-yı merkūmeden Ğuncivanoz karyesi ahalisinden kāim pederi Kakavanoğlu Mehmed Ağa ibn Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz seksen bir senesi Rebîuluhrânın on beşinci günü merkūm Mehmed Ağa’nın sâlifü'z-zikr Ğuncivanoz karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin nukūd-i mevkūfesinden olub mütevellîsi bulunan Süleymanağaoğlu Halid Ağa ibn Abdullah bin Mehmed zimmetinde deyni olan yirmi iki buçuk yüzlük mecîdiye altununu bişarti'r-rucû‘ malımdan mütevellî-yi mezbûr Halid Ağa’ya edâ ve teslîm ve şart-ı vâkıf üzre beher sene onu onbir buçuk hesâbı üzre devr-i şer‘le devrine ve ilzâm-ı ribhe ve murâbaha-i şer‘iyyeyi dahî kezâlik bişarti'r-rucû‘ malımdan mütevellî-yi mezbûr Halid Ağa’ya îfâ ve teslîm bana eylediği emr üzerine ben dahî re’su'l-mâl-i mezkûrun edâsına kefîl ve zâmin ve beher sene kefâletim vechile ber vech-i meşrûh devr-i şer‘le devr edegelür iken işbu tarih-i i‘lâm senesi Cemâziyeluhrânın gurresinde zikr olunan Ğuncivanoz karyesinde re’su'l-mâl-i mezkûr yirmi iki buçuk aded yüzlük mecîdiye altunuyla emriyle devr olunduğum senelerin murâbaha-i şer‘iyyelerini merkūm Mehmed Ağa ile mütevellî-yi merkūm Halid Ağa mahzar-ı şuhûdda sehv ü galâtdan ârî olarak yegân yegân hesâb eylediğimizde re’su'l-mâl-i mezkûr ile murâbaha-i şer‘iyye-i mezkûreler sikke-i hâlisa olarak beş bin yüz yetmiş beş guruşa bâliğ olduğundan meblağ-ı mecmû‘-i merkūmu tamâmen kendi malımdan mütevellî-yi merkūm Halid Ağa’ya îfâ ve teslîm etmemle merkūm Mehmed Ağa dahî re’su'l-mâl-i mezkûr murâbaha-i şer‘iyyeler sikke-i hâlisalar olarak beş bin yüz yetmiş beş guruşa bâliğ olduğunu evâmir ve kabûlümle umûruma sarf eylediği bin yüz yetmiş beş guruşu tarafeyn bi't-terâdî takas ve mahsûb ve mukassâ ve kabûl etmemizle bâkî üç bin dörtyüz guruş ciheteyn-i merkūmeteynden sikke-i hâlisa olarak zimmetinde sahîhan bana deyni kaldığını tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmişiken şimdi merkūm Mehmed Ağa meblağ-ı bâkî-yi mezkûru edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı bâkî-yi mezkûr üç bin dörtyüz guruşu bana edâ ve teslîm merkūm Mehmed Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Mehmed Ağa dahî cevâbında re’su'l-mâl-i mezkûra emrini ikrâr mâ‘adâ müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm Ali Efendi ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Altıkulaç-zâde el-Hâc Ali Efendi ibnu'l-Hâc Mehmed Efendi ile müderrisi bulunduğu medresenin mu‘teberânından Kadı-zâde Vehbi Efendi ibnu'l-Hâc Ahmed Efendi ve mezkûr Ğuncivanoz karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Mollabekiroğlu Ahmed bin Mehmed ve Kürdoğlu Mehmed bin Hüseyin nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan Molla İbrahim Efendi ibnu'l-Hâc Hüseyin ve Mollaibrahimoğlu Hüseyin bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr üç bin dörtyüz guruş sikke-i hâlisanın müdde‘î-yi merkūm Ali Efendi’ye edâ ve teslîm

merkūm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 17 fî Receb sene 87

Romanoz Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ulviye Hatun ibnet-i Hasan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı işbu bâ'isu'l-kitâb Yetimoğlu Kemal bin Süleyman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Kemal zevc-i dâhilim olub el-yevm bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan beşyüz guruş mehr-i mü'eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem ve me'ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta'yîn olunan yüz elli guruş ki cem'an altıyüz elli guruşu zevc-i mutallakım merkūm Kemal'den taleb eyledikde ol dahî cevâbında tatlîkini ve mehr-i mezkûrdan ancak yüz guruş ile bi't-terâdî ta'yîn olunan nafaka-i mukaddere yüz elli guruş ki cem'an ikiyüz elli guruş zimmetinde bana deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ ziyâde mehr müdde'âmı inkârına binâen ben ber vech-i muharrer ziyâde müdde'âmı isbât sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub tasadddî eylediğim ziyâde mutâlebemden elli guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu ba'de'l-kabûl bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr elli guruş ile mehr-i mezkûrdan ikrârı olan yüz guruş ve nafaka-i mukarrere-i mezkûre yüz elli guruş ki cem'an üçyüz guruşu tamâmen ve kâmilen bana def' u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz edüb mâ'adâ bi'l-cümle ziyâde müdde'âm ve beynimizde cereyân eden hukūk-i zevciyyete ve sâireye müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan merkūm Kemal'in zimmetini ol dahî bana medfû'u olan sene 87 **[106b]** mebâliğ-i mecmû'-i merkūmun istirdâdına ve cemî' hukūk-i zevciyyete ve sâireye müte'allik âmme-i de'âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 18 Receb

Apanconoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Koçalioğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafize Hatun ibnet-i Hüseyin ve vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali ve sulbî sağîr oğulları Mehmed ve Tahir ve sulbiyye-i sağîre kızları Şuşika ve Fâtıma ve Âyişe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Hafize Hatun ile ümmü'l-mezbûre Fâtıma Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 sene 87

Bir bâb mülk menzil<den> ma'a arsa 1200	İnek re's 1 100	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3 45

Yorgan 1	Zincir 1	Cübbe müsta‘mel 1
40	10	50
Kitâb 3	Kelâm-ı kadîm 1	Elbise bahâsı
50	60	50
Lazut kîle 20	Bir kıt‘a mülk	
300	fidanlık	
	400	

Yekûnu'l-mal	2305	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	75	20 para
Mehr-i zevce	230	
Resm-i kısmet	50	
Kaydiyye	2	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	358	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	1947	

Hisse-i zevce-i mezbûre	243	15	para
Hisse-i ümmü'l-mezbûre	324	20	para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	394	1	para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	394	1	para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	197	3	akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	197	3	akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	197	3	akçe

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Hafize Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Apanconoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Koçalioğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğulları Mehmed ve sulbiyye-i sağîre kızları Şuşika ve Fâtıma ve Âyişe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan vâlideleri ma‘rifetü'z-zât işbu bâ‘isu'l-kitâb Hafize Hatun ibnet-i Hüseyin hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrûn-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 sene 87

Mirakaloz karyesi ahalisinden Aliçanoğlu Hasan bin Mustafa bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Delibrahimoğlu Osman bin Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî

mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkil-i mezbûrun sulbî kebîr oğlu ve medyûnu Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūmun oğlu merkūm Mustafa’nın zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan on guruşu mezbûr Mustafa’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabz ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Aliçanoğlu Hurşid ve bir tarafdan Mimoğlu Mustafa ve taraf-ı râbi‘i Mimoğlu Abdülaziz’in tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Mimoğlu İslam Alemdar ve bir tarafdan Abdullah oğlu Usta Hasan’ın tarlaları ve bir tarafdan nehr-i cârî ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Aliçanoğlu Hurşid ve bir tarafdan mezbûr Usta Hasan ve taraf-ı râbi‘i Emiroğlu Yahya’nın tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan nehr-i cârî ve bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Kotiloğlu Ali Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i kapan ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Aliçanoğlu Hurşid ve bir tarafdan Kanburoğlu diğer Hurşid’in tarlaları ve bir tarafdan sırt ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki her biri arazi-yi mîriyyeden cem‘an beş kıt‘a tarlalarını bedel-i misilleriyle me’mûru huzurunda oğulları merkūm Mustafa ile diğer oğlu Ömer’e seviyyen ferâğ ve tefvîz ve bedellerini ahz u kabz ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâl ve teslîm ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Mustafa’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Mustafa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkil-i merkūm Hasan’a meblağ-ı mezkûr on guruş hâlâ zimmetinde deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâ ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını her biri usûl-i sene 87 **[107a]** mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre<de>nin muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Havyalıoğlu Hasan bin Hüseyin ve İlancıoğlu el-Hâc Ahmed bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Mimoğlu İslam Alemdar bin Ali ve Abdullah oğlu Usta Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 sene 87

Veroz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Havva Sırma bint-i Ali nâm bikr-i bâliğa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Kutrioğlu Ali bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ali beni tezevvüce tâlib ve râğib olmağla ben dahî hüsn-i rızâm ve ikiyüz elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle nefsimi merkūm Ali’ye lede'ş-şuhûd tezvîc ve tenkîh

eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer tezevvüc ve tenekküh ve kabûl eyledi dedikde merkūm Ali dahî mezbûre Havva Sırma'yı sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 26 sene 87

Kuriloz karyesi ahalisinden olub Dersaadet'de bulunan Kayıkçı Ahmed Çavuş ibn Ömer bin Osman nâm kimesne tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden ve …….larından Mehmed Çavuş ibn Memiş nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müvekkil-i mezbûr Mehmed Çavuş'un liebeveyn er karındaşı işbu bâ'isu'l-i'lâm Osman Ağa ibn mezbûr Ömer muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Ahmed Çavuş ibn Ömer bin Osman'ın karındaşı mezbûr Osman Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi guruşu karındaşı mezbûr Osman Ağa'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâyâ ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Memiş tarlası ve bir tarafdan Şaban tarlası ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarladan nısf-ı hisse-i şâyi'asını makbûzu olan beşyüz guruş mukābelesinde mahallinde karındaşı mezbûr Osman Ağa'ya bâ-re'y-i sâhib-i arz kat'iyyen ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine yedimde olub bin ikiyüz seksen altı senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin yirmi üçüncü günü tarihiyle müverrah ve bi'l-fi'l Anadolu Kadıaskeri bulunan Ali Paşa-zâde semâhatlü es-Seyyid Ahmed İzzet Beyefendi hazretlerinin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme bir kıt'a vekâlet hücceti nâtık olduğu üzre beni tarafından kadıasker-i müşârun ileyh hazretleri huzurunda ma'kūd meclis-i şer'de vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle binâenaleyh müvekkilim mezbûr Ahmed Çavuş'un alacak hakkı olan meblağ-ı merkūm yirmi guruşu medyûnu karındaş-ı mezbûr Osman Ağa'dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ etdikde merkūm Osman Ağa dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş müvekkil-i mezbûr Ahmed Çavuş zimmetinde hâlâ deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin müdde'î-yi mezbûrun ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm Mehmed Çavuş'dan ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda kurahâ-yı merkūmeden Kanboz karyesi ahalisinden Araboğlu Ahmed bin Hasan ve mezkûr Kuriloz karyesi ahalisinden Hutaoğlu Mahmud bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müvekkil-i mezbûr Ahmed Çavuş ibn Ömer bin Osman nâm kimesne bin ikiyüz seksen altı senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin yirmi üçüncü günü Dersaadet'de bi'l-fi'l Anadolu Kadıaskeri bulunan Ali Paşa-zâde semâhatlü es-Seyyid Ahmed İzzet Beyefendi hazretlerinin huzurunda ma'kūd meclis-i şer'de karındaşı işbu Osman Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi guruşu medyûnu karındaşı mezbûr Osman Ağa'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve [makbûzunu] kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Memiş tarlası ve bir tarafdan Şaban tarlası ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti'âb eder arazi-yi

mîriyyeden bir kıt‘a tarladan nısf-ı hisse-i şâyi‘asını makbûzu olan beşyüz guruş mukābelesinde mahallinde karındaşı mezbûr Osman Ağa’ya bâ-re’y-i sâhib-i arz kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine işbu mezbûr Mehmed Çavuş’u tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb bizi işhâd eylediğinde mezbûr Mehmed Çavuş dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Kanboz karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kaçaloğlu Hasan Alemdar bin Mehmed ve Hacısolakoğlu Ali bin Hüseyin ve mezkûr Kuriloz karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Köroğlu Ali bin Durmuş ve Mercanoğlu Memiş bin Hüseyin nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 26 sene 87

Haçanoz Mahallesi ahalisinden Çakmakçı İbrahim oğulları Süleyman ve Emin ibney İbrahim Usta nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Babik Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘iseyi'l-kitâb Hacımahmudoğulları el-Hâc İsmail Efendi ve İlyas Efendi ibneyi'l-Hâc Yahya Ağa nâm kimesneler mahzarlarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin seviyyen silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik mülkleri olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ve matbû‘ ilm u haberden müstefâd olan kasaba-i mezkûrede Yukaru Çarşu’da vâki‘ bir tarafdan mezbûrân el-Hâc İsmail Efendi ve İlyas Efendi’nin dükkânları ve bir tarafdan Küçükhacımemişoğulları Mehmed ve Ahmed’in **[107b]** dükkânları ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd seksen iki numara ile murakkam olan bir bâb mülk dükkânımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile sekizyüz guruşa mezbûrân el-Hâc İsmail Efendi ve İlyas Efendi’ye seviyyen bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr sekizyüz guruşu müşteriyân-ı mezbûrân el-Hâc İsmail Efendi ve İlyas Efendi’nin yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledik fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşteriyân-ı mezbûrân el-Hâc İsmail Efendi ve İlyas Efendi’nin seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Emineddin Mahallesi ahalisinden ve Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden el-Hâc İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Memiş Efendi nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden ve Meclis-i İdâre a‘zâsından işbu bâ‘isu'l-kitâb

Tuzcu-zâde Mahmud Şevki Efendi ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin arsasına bir kıt‘a ve ebniyesine bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a hüccet-i şer‘iyye ile mâlik olub silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a matbû‘ ve memhûr ilm u haber müfâdından müstefâd olan kasaba-i mezkûrede Yeni Çarşu Caddesi’nde Paşayan Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafdan Kolçak-zâde Mustafa Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan Hacı İbrahim-zâde el-Hâc Hüseyin Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa’nın veresesinin müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd ve on yedi numara ile murakkam olan bir bâb mülk dükkânımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bin üçyüz guruşa mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efendi’ye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin üçyüz guruşu müşterî-yi mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efedi’nin yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mûmâ ileyh Mahmud Şevki Efendi’nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 sene 87

Kalamoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Rebioğlu Feyzi bin Ahmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nefise Hatun ibnet-i Süleyman ve vâlidesi Hafize Hatun ibnet-i Hasan ve sulbî sağîr oğulları Süleyman ve Cafer ve sulbiyye-i sağîre kızları Cemile ve Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan mezbûre Nefise Hatun ile ümmü'l-mezbûrenin taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 sene 87

Bir bâb mülk menzilden hisse-i ma‘lûmesi 500	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 2 20	Lazut kîle 6 90
Balta tahra kazma 3 30	Hırdavât-ı menzil 50	Bir kıt‘a mülk bağçe 100

Yekûnu'l-mal	790
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	70
Mehr-i zevce-i mezbûre	100
Resm-i kısmet	15
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para

Yekûnu'l-ihrâcât 187
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl 603

Hisse-i zevce-i mezbûre 15 15 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm 142 14 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm 142 14 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre 71 3 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre 71 3 para 1 akçe
Hisse-i ümmü'l-mezbûre 100 20 para

Bâlâda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Nefise Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kalamoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Rebioğlu Feyzi bin Ahmed bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğulları Süleyman ve Cafer ve sulbiyye-i sağîre kızları Cemile ve Fâtıma’nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isu'l-kitâb Nefise Hatun ibnet-i Süleyman’ı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûselerini vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin hıfza ve tesviye-i umûr**[108a]**larına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Arğaloz karyeli Lazoğlu Ali Yazıcı bin Ahmed meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Yeniköy mahalleli yine Lazoğlu Hacı Mehmed ibn Memiş muvâcehesinde merkūmun zimmetinde ketan semeninden alacak hakkım olan yirmi beş aded yüzlük mecîdiye altununun edâsından imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Hacı Mehmed’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında meblağ-ı mezkûr yirmi beş aded yüzlük mecîdiye altunu müdde‘î-yi merkūm Ali Yazıcı’ya deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin meblağ-ı mezkûr yirmi beş aded mecîdiye altunu şerîkim bulunan işbu hâzır bi'l-meclis Mollaömeroğlu el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Yakub ile olan müşterek malımıza dâhil olduğundan bundan akdem hâzır-ı mezbûr ile fesh-i şirket eylediğimizde meblağ-ı mezkûr yirmi beş aded mecîdiye altunu hâzır-ı merkūmun deyni olmak üzre müdde‘î-yi merkūmun gıyâbında kabûlsüz karar verüb fesh-i şirket etmişidik ol vechile mezkûr hâzır-ı merkūmun borcu olmuş olur öyle olıcak meblağ-ı mezkûru müdde‘î-yi merkūma îfâ etmek üzre merkūm Hacı Mustafa’ya cebr u tenbîh olunmak murâdımdır deyü tasaddî eylediği cebr da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr yirmi beş aded yüzlük mecîdiye altununun müdde‘î-yi merkūm Ali Yazıcı’ya edâsıyla merkūm Hacı Mehmed Ağa ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen

lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 28 sene 87

Fâtımanın vefâtı
Fî 4 Zilka‘de sene 87

Kuvaroz Mahallesi’nde sâkine ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan işbu sâhibetü'l-vesîka Zeliha Hatun ibnet-i Süleyman meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzimu't-tevkîrde mahalle-i mezkûre ahalisinden Şahinoğlu Ahmed Kapudan ibn Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb ben mezbûr Ahmed Kapudan’ın bundan akdem vefât eden sulbî kebîr oğlu Rûşen’in zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı ve işbu hâzırât bi'l-meclis hacr u terbiyemde olan Mehmed ve Hamide ve Fâtıma nâm sağîrât dahî müteveffâ-yi mezbûr Rûşen’in firâşından hâsıllar ve benden mütevellîdler sulbî sahîh evlâdları olub sağîrât-ı mezbûrât nafakaya muhtâc olmalarıyla mal-i mevrûslarının nemâsından velî-yi merkūm Ahmed Kapudan yedinden almak üzre kıbel-i şer‘den kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdîk hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrât Mehmed ve Hamide ve Fâtıma’nın nafakalarîçün sağîrât-ı mezbûrâtın mal-i mevrûslarının nemâsından velî-yi mezbûr Ahmed Kapudan’ın yedinden almak üzre işbu tarih-i hüccetden kadr-i ma‘rûf idüği tasdîk ve ihbâr olunan beher yevm kırkar paradan üç guruş farz ve takdîr buyurub mebâliğ-i mefrûzât-ı mezkûrâtı sağîrât-ı mezbûrâtın nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîrât-ı mezbûrâtın mallarına rucû‘a mezbûre Zeliha Hatun’a izin vermeğin mâ huve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87
Tuzcu-zâde Hacı Arif Ağa
Hacı İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi
Hacı Osman Efendi-zâde Lütfullah Efendi
De‘âvî kâtibi Ali Efendi
Mahkeme mukayyidi Emin Efendi
De‘âvî mukayyidi Asım Efendi
Mahkeme kâtibi Rüşdi Efendi
Muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa
ve ğayruhum

Kuzandinoz karyeli zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun zevc-i mutallakı Morgiloğlu Receb muvâcehesinde 29 Muharrem sene 87 tarihiyle yedimde bulunan bir kıt‘a nafaka hücceti nâtık olduğu üzre altı aylık nafaka-i mukaddere-i mefrûza-i müstedânem olan yüz on bir guruşu merkūm Receb’den taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ve'l-ikrâr mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 3 Şaban sene 87

Haçanoz Mahallesi sâkinelerinden Hafize Hatun ibnet-i Derviş bin Abdullah’ın tarafından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i

mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Yeniköy Mahallesi ahalisinden Muhtar Kavrakoğlu Ali Ağa ibn Abdullah ve Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi ârifân mezbûr Yeniköy Mahallesi ahalisinden Mataracı-zâde Hâfız Osman Efendi ibn İsmail Ağa ve Hacı Osman Efendi-zâde Hamza Efendi ibnu'l-Hâc Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Hacı Mahmud-zâde el-Hâc İsmail Efendi ibnu'l-Hâc Yahya Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahallât-ı merkūmeden Babik Mahallesi ahalisinden olub nefsinden asil ve birâderleri el-Hâc Mustafa Efendi ve Abdülhamid Efendi ibneyi'l-Hâc Hâfız Mehmed Efendi taraflarından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîlleri işbu bâ‘isu'l-kitâb el-Hâc Ahmed Efendi ibnu'l-müteveffâyi'l-merhûm el-Hâc Hâfız Mehmed Efendi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Hafize Hatun akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna **[108b]** değin müstakillen silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan derûn-i kasaba-i mezkûrede Yukaru Çarşu’da vâki‘ bir tarafdan Of kazâsına tâbi‘ Çifaruksa karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfe meşrût olan dükkânı ve bir tarafdan Karaalioğlu İbrahim’in dükkânı ve bir tarafdan Kazgancı Hacı Pano’nun dükkânı ve taraf-ı râbi‘i zokak ile mahdûd bir bâb mülk dükkânımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile altı bin guruşa asil ve vekîl-i mezbûr el-Hâc Ahmed Efendi ile müvekkilleri mezbûrân el-Hâc Mustafa Efendi ve Abdülhamid Efendi’ye seviyyen bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr altı bin guruşu müşteriyûn-ı mezbûrûnun yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim kalmayub müşteriyûn-ı mezbûrûn el-Hâc Mustafa Efendi ve el-Hâc Ahmed Efendi ve Abdülhamid Efendi’nin seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sırfları olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 28 Receb

Tuzcu-zâde Hacı Arif Ağa
Hacı İbrahim-zâde Osman Azmi Efendi
Hacı İbrahim ve Hacı Hüseyin Efendi
Laz-zâde Hacı Mehmed Ağa
Mahkeme mukayyidi Emin Efendi
De‘âvî kâtibi Ali Efendi
ve ğayruhum

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Hancı karyesi ahalisinden ve silk-i nüvvâbdan olub müddet-i vefîreden berû Edremit kazâsında mutavattın iken bundan akdem vefât eden Metioğlu el-Hâc Osman Efendi ibn müteveffâ Yakub ibn müteveffâ Abdullah’ın ber vech-i âtî vârisleri olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Abdullah Reis ve Tahir Reis ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezbûr mahallâtından Emineddin Mahallesi ahalisinden müteveffâ mezbûr el-Hâc Osman Efendi’nin medyûnu Mehmed Emin Efendi ibn Abdülhamid Efendi nâm kimesne muvâcehesinde her biri üzerine bi'l-

verâse da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi lieb er karındaşımız olub babamız ismi Yakub ve dedemiz ismi Abdullah olmağla ol vechile müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi’nin verâseti bizler ile mezkûr Edremit kazâsında sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Osman Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızı Refia ve sulbiyye-i sağîre kızı Narcihan’a münhasıra olub mâ‘adâ vârisi olmamağla müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi’nin mezbûr Mehmed Emin Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan otuz guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr bizimle mezkûr Edremit kazâsında sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi mezbûre Ümmügülsüm Hatun ile kızları mezbûretân Refia ve Narcihan’a mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr otuz guruşdan mes’ele-i mîrâsımız olan yirmi dört sehmden beş sehm hisse-i şâyi‘amızı bizlere edâ ve teslîm mezbûr Mehmed Emin Efendi’ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Mehmed Emin Efendi dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr otuz guruş müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi’ye zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâ müdde‘ûn-ı mezbûrûnun ber vech-i muharrer verâset müdde‘âları ma‘lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde‘ûn-ı mezbûrûndan ber vech-i muharrer verâset müdde‘âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda zât-ı mezbûre Fâtıma Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Hurtoz Mahallesi ahalisinden Karavinoğlu Kâmil Efendi ibn Ali ve Kal‘a Mahallesi ahalisinden Hamzaçavuşoğlu el-Hâc Ahmed Efendi ibnu'l-hâc Yakub nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd fi'l-hakîka Edremit kazâsında sâkin iken bundan akdem vefât eden Metioğlu el-Hâc Osman Efendi ile işbu müdde‘ûn-ı mezbûrûn Abdullah Reis ve Tahir Reis ve Fâtıma Hatun lieb er ve kız karındaşlar olub babaları ismi Yakub ve dedeleri ismi Abdullah olmağla ol vechile müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi’nin verâseti mezkûr Edremit kazâsında sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm Hatun ibnet-i Osman Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızı Refia ve sulbiyye-i sağîre kızı Narcihan ile işbu müdde‘ûn-ı mezbûrûn Abdullah Reis ve Tahir Reis ve Fâtıma Hatun’a münhasıra olub bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma‘lûmumuz değildir deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Hurtoz Mahallesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kürkçüoğlu Hasan bin Hüseyin ve Manlelioğlu Ömer Reis ibn Ali ile mezkûr Kal‘a Mahallesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kal‘a imamı oğlu Şakir Efendi ibn Ömer ve Bostancıalioğlu Hasan bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûre Fâtıma Hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mezbûr Tahir Reis mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisim karındaşım müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Osman Efendi’nin sâlifü'z-zikr Edremit kazâsında ve mahâll-i sâirede bi'l-cümle terekesine mahallinde vâzı‘u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından benim hisse-i erîsemi taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından karındaşım mezbûr Tahir Reis’i vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğimde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya

taahhüd ve iltizâm eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 3 sene 87

[109a]
Sâhib-i arz-ı hâl Mustafa derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Zirhoğlu Mehmed Salih’den da‘vâ eylediği karpuz semeninden bâkî doksan üç guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin meblağ-ı mezkûrdan mâ‘adâsını kendüsüne îfâ ile bâkî-yi mezkûrdan fâriğ ve mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan zimmetimi kabûl hâvî ibrâ etmişidi deyü eylediği def‘ini müdde‘î-yi merkūmun inkârına mukārin isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb merkūm Mustafa tahlîf olunmağın mûcebince meblağ-ı mezkûru ikrârı vechile müdde‘î-yi merkūma edâ ve teslîme merkūm Mehmed Salih ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 7 Receb sene 87

Haldoz Mahallesi ahalisinden Likoğlu Osman Yazıcı ibn Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden lieb er karındaşı oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Memiş Yazıcı ibn Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a matbû‘ ve memhûr ilm u haber müfâdından müstefâd olan mahalle-i mezkûrede yalı mevki‘inde vâki‘ bir tarafdan kendi dükkânım ve bir tarafdan mezbûr Memiş Efendi’nin dükkânı ve bir tarafdan leb-i deryâ ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd dördüncü numara ile murakkam olan bir bâb mülk dükkânımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile altıyüz guruşa mezbûr Memiş Yazıcı’ya bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr altıyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Memiş Yazıcı’nın yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d dükkân-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Memiş Yazıcı’nın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 sene 87

Ğotoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hutanınoğlu Yusuf bin Hasan bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nefise Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mehmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Necibe ve Nokta ve sulbiyye-i sağîre kızları Zeyneb ve Âyişe ve Fâtıma ve Gülşe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma‘rifetü'z-zât mezbûre Nefise Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur

fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 7 Şa‘bân

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 600	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 4 45	Balta tahra kazma 3 20
İnek re’s 2 200	Lazut kîle 15 250	Mülk bağçe kıt‘a bir 150

Yekûnu'l-mal	1265	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	27	5 para
Kaydiyye	2	15 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	210	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1055	

Hisse-i zevce-i mezbûre	131	35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	184	24 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	184	24 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	92	12 para 1 akçe

Ğotoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hutanınoğlu Yusuf bin Hasan bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Zeyneb ve Âyişe ve Fâtıma ve Gülşe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Nefise Hatun ibnet-i Ömer’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî êdâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 7 Şa‘bân

[109b]
Atyanoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mandoloğlu Mustafa bin Mehmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Abdülkerim ve gāib ani'l-beled Mehmed ve Hüseyin ve

sulbiyye-i kebîre kızları Ulviye ve Rukiye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāibân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûblar kayyımları olan karındaşları mezbûr Abdülkerim'in taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 7 Şaban

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa 1100	İnek re's 1 100
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 4 60	Yatak kat 1 50
Elbise bahâsı 50	Balta 1 tahra 1 kazma 1 40
Kendir kıyye 5 30	Lazut kîle 25 300
Fidanlık kıt'a 1 300	Asmalık kıt'a 1 570

Yekûnu'l-mal		2600
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn		100
Mehr-i zevce		150
Resm-i kısmet		58 30 para
Kaydiyye		3 30 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât		313
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	Kesîr akçe 7	2287

Hisse-i zevce-i mezbûre	385 35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	500 10 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	500 10 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	500 10 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	250 5 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	250 5 para 1 akçe

Bâlâda murakkam gāibân-ı mezbûrânın hisse-i ma'lûme-i mevrûseleri kayyımları karındaşları mezbûr Abdülkerim'e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Atyanoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mandoloğlu Mustafa bin Mehmed bin Abdullah'ın sulbî kebîr oğulları gāib ani'l-beled Mehmed <bin> ve Hüseyin'in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile <vesâyet> [kayyımlık] uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb liebeveyn

er karındaşları Abdülkerim bin müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'yı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāibân-ı mezbûrânın zuhûr ve mecî'ine değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 7 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Kuriloz karyesi ahalisinden Kaboğlu Molla Ahmed bin Cevahir meclis-i şer'de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Concık karyeli Mollaahmedoğlu Âkif bin Behram muvâcehesinde merkūm Âkif'in zimmetinde cihet-i havâleden alacak hakkım olan üçyüz seksen beş guruş ile devr-i şer'î cihetinden yüz otuz guruş ki cem'an beşyüz on beş guruşu taleb ederim deyü da'vâ etdikde merkūm Âkif dahî cevâbında ciheteyn-i merkūmeteynden meblağ-ı mezkûr beşyüz on beş guruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr lâkin meblağ-ı mecmû'-i merkūmun edâsına babam gāib ani'l-meclis merkūm Behram kefîl oldukdan sonra babam gāib-i merkūmun dahî müdde'î-yi merkūmun zimmetinde alacağı olan dokuzyüz guruşun beşyüz on beş guruşuna deyn-i mezkûrumu mahsûb etmek dâ'iyyesiyle meblağ-ı mezkûru edâdan imtinâ' ederim deyü takrîr-i meşrûhu üzre tasaddî eylediği kelâmı def'e sâlih cevâb-ı şer'î olmayub mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde'î-yi merkūm Molla Ahmed'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men'iyle sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mecmû'-i merkūm beşyüz on beş guruşun müdde'î-yi merkūm Molla Ahmed'e edâsıyla merkūm Âkif ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 10 Şa'bân sene 87

Kuriloz karyesi sâkinelerinden ve sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olub bülûğunu mukirre ve mu'terife olan ma'rifetü'z-zât Gülfe bint-i müteveffâ Receb kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-i'lâm ammi oğlu ve zevc-i menkûhu Ustaömeroğlu Molla Osman bin Yunus muvâcehesinde bin ikiyüz altmış dokuz senesi evâhirinde benimle mezbûr Molla Osman hâl-i sebâvetlerimizde olduklarımız hâlde velî-yi mücbirim babam mezbûr Receb yüz elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda mezbûr Molla Osman'a bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde mezbûr Molla Osman'ın velî-yi mücbiri babası mezbûr Yunus oğlu Molla Osman içün bi'l-velâye tezevvüc ve tenekküh ve kabûl edüb ol vechile zevce-i menkûhası olduğumdan bir sene evvel bâliğa olduğumuz hâlde tekrâr tecdîd-i nikâh ederek beynimizde bi'd-defa'ât halvet-i sahîha dahî vâki' olmuşiken ben bundan akdem akd-i mezbûru inkârından başka mezbûr Molla Osman radâ'an mahremimdir deyü da'vâ ve tefrîki murâd eyledim ise de akd-i mezbûru inkârım ve radâ' müdde'âm mahzâ tahrîk ve iğzâliyle olmuşidi beynimizde nikâh-ı sahîh ve vâki' ve radâ' müdde'âm kezb-i sarîh olub ol vechile **[110a]** merkūm Molla Osman'ın zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsıyım dedikde merkūm Molla Osman dahî mezbûre Gülfe'nin sâdıra olan cemî' kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 Şa'bân sene 87

Kuriloz karyesi sâkinelerinden ve sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olub bülûğunu mukirre ve mu‘terife olan Gülfe bint-i müteveffâ Receb kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî tarlaya bi'l-âriye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Ustaömeroğlu Yunus bin Osman muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud bin İsmail hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn ammim mezbûr Yunus’un tarlası ve bir tarafdan Ali oğlu Memiş’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlam er karındaşım olub bi'l-fi‘l silk-i asâkir-i şâhânede müstahdem bulunan ammim mezbûr Yunus’un lieb er karındaşı Hüseyin’in intikālen ve müstakillen yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası iken mezbûr Hüseyin bundan akdem diyâr-ı âhara azîmet etmekde olduğu hâlde tarla-yı mahdûd-i mezkûru karındaşı ammim mezbûr Yunus’a i‘âre ve teslîm eylediğinde mezbûr Yunus dahî ber vech-i muharrer isti‘âre ve tesellüm ve kabûl etmişidi ol vechile ammim mezbûr Yunus tarla-yı mahdûd-i mezkûru bi'l-âriye mutasarrıf olagelür iken ben bundan akdem liüm karındaşım mezbûr Hüseyin vefât edüb tarla-yı mezkûr meccânen ve müstakillen vâlidem Rukiye Hatun ibnet-i Abdullah’a ba‘de'l-intikāl mezbûr Rukiye Hatun dahî vefât eylediğinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr meccânen ve müstakillen bana intikāl eyledi deyü da‘vâ eyledim ise de da‘vâ-yı mezkûrem tahrîk ve iğzâliyle olmuşidi mahzâ karındaşım mezbûr Hüseyin’in vefâtına dâir Tersâne-i Âmire cânibinden ……. zuhûr etmediği gibi mezbûr Hüseyin hâlâ silk-i asâkir-i şâhânede müstahdem olarak hayatda olub ol vechile ammim mezbûr Yunus tarla-yı mahdûd-i mezkûru bihakkın bi'l-âriye tasdîk etmekde olmağla benimle intikāl da‘vâsına vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim ve hakkım yokdur dedikde merkūm Yunus dahî mezbûre Gülfe’nin sâdıra olan cemî‘ kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 Şa‘bân sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Hacıkatıroğlu Yorika meclis-i şer‘de Pindoz mahalleli Kakşioğlu Hurşid muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkı olan üçyüz yirmi dört guruş on parayı taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında deynini ikrâr lâkin meblağ-ı mezkûra bundan elli gün mukaddem altı ay va‘de ile te’cîl etmişidi ol vechile ecl-i mezkûr hulûl etmeğin ben edâ etmem deyü eylediği def‘ini müdde‘î-yi merkūmun inkârına binâen dâfi‘-i merkūm ber vech-i muharrer def‘-i mezkûrunu isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe merkūm Yorika’ya [yemin] teklîf olundukda ol dahî yeminden nükûl etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr üçyüz yirmi dört guruş on parayı ecl-i mezkûr hulûl etmeksizin mutâlebesi meşrûh olmamağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 12 Şa‘bân sene 87

Ğorğor karyesi ahalisinden Yoğurancıoğlu Molla Mustafa ibn Ömer nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub oğlu müteveffâ

Ali'nin sulbî kebîr oğlu Osman mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan kabristan ve bir tarafdan merkūm Osman ile liebeveyn sağîr karındaşı Mustafa'nın müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i yine mezbûr Osman ile sağîr-i mezbûr Mustafa'nın müşterek tarlalarıyla mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil mezbûr Osman ile karındaşı sağîr-i mezbûr Mustafa'nın nısfiyyet üzre müştereken mülkleri olub benim menzil-i mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım yokdur dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-'taleb ketb olundu fil-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Ğorğor karyesi ahalisinden Yoğurancıoğlu Molla Mustafa ibn Ömer meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub oğlu müteveffâ Ali'nin sulbî kebîr oğlu işbu ba‘isü'l-kitâb Osman mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Yoğurancıoğlu Ali ve bir tarafdan Yoğurancıoğlu Haşim'in tarlaları ve bir tarafdan cebel ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan sene 87 **[110b]** Çavuşoğlu Mustafa tarlası ve bir tarafdan Küçükalioğlu Ahmed'in tarlası ve bir tarafdan <ve bir tarafdan> yine Küçükalioğlu Ahmed'in meşesi ve taraf-ı râbi‘i cebel ile mahdûd bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlıklar merkūm Osman ile seviyyen ve islâsen mülk-i sahîhleridir benim ağaçlıkhâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım yokdur dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fil-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Şalvaroğlu Yani meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hacıoğlu Ahmed Faik Efendi muvâcehesinde merkūmun zimmetinde eşyâ bahâsından alacak hakkım olan dörtyüz kırk guruşu işbu tarih-i i‘lâmdan altmış bir gün tamâmına değin îfâ etmek üzre merkūmu te'cîl eylediğimde ol dahî ecl-i mezkûr hulûlünde meblağ-ı mezkûru bana îfâya işbu hâzır bi'l-meclis el-Hâc Abdülkerim Efendi-zâde İsmail Efendi'yi kefîl irâ'e eyledi dedikde merkūm Ahmed Faik Efendi ile kefîl-i merkūm tasdîk eyledikleri bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 13 Şa‘bân sene 87

Mavrant karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Miçoğlu Salih bin Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Güvercin bint-i Mehmed nâm Hatun ile sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızları Fidan ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan Yazıcıoğlu Osman bin Ahmed nâm kimesne ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘e tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma‘ arsa 500	Lazut kîle 10 100	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3 45
İnek re’s 1 100	Fasulye kîle 1 25	Balta tahra kazma bel 3 30

Yekûnu'l-mal	800	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	20 para
Mehr-i zevce-i mezbûre	100	
Resm-i kısmet	15	
Kaydiyye	1	
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	217	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	583	
Kesîr para 1		

Hisse-i zevce-i mezbûre	72	35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	255	2 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	127	20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	127	20 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi mezbûr Osman’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kalamoz karyesi sâkinelerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Ali kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlanın nısf-ı hisse-i şâyi‘asına vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan er karındaşı işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Habiboğlu Molla Mehmed bin müteveffâ-yi mezbûr Ali nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Molla Mehmed’in liebeveyn sağîr er karındaşı Mustafa’nın tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu ve tarla-yı mezkûrun nısf-ı âhar hisse-i şâyi‘asına bi'l-vesâye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan vâlidesi kezâlik zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan diğer Fâtıma Hatun ibnet-i Mahmud ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Tayyar Ağa ibnu'l-merhûm Abdülkadir Ağa hâzır oldukları hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Köseoğlu Ali tarlası ve bir tarafdan Celiboğlu Molla Receb tarlası ve bir tarafdan Celiboğlu Ömer tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarla dört sehm i‘tibâriyle üç sehm hisse-i şâyi‘ası babam müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin ve bir sehm hisse-i şâyi‘ası vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun’un yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında müştereken tarlaları iken işbu tarih-i i‘lâmdan on beş sene mukaddem babam müteveffâ-yi mezbûr Ali ile vasî-yi hâzıra-i mezbûre Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru beynlerinde sihâm-ı mezkûre üzre bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm etmişler iken işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem

babam mezbûr Ali ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûrun üç sehm hisse-i şâyi‘ası benimle karındaşlarım mezbûr Molla Mehmed ile sağîr-i mezbûr Mustafa ve kız karındaşım işbu hâzıretun bi'l-meclis Âyişe **[111a]** Hatun’a seviyyen ve erba‘an intikāl etdikden sonra bin ikiyüz seksen yedi senesi Muharremu'l-harâmın üçüncü günü vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen tarlası olmak üzre yüz yetmiş beş guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile karındaşlarım mezbûr Molla Mehmed ile sağîr-i mezbûr Mustafa’ya bâ-izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde mezbûr Molla Mehmed ile ol vakit sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna vasî-yi mansûbu olan Mollahasanoğlu Molla Ömer ber vech-i muharrer bi'l-asâle ve bi'l-vesâye teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb hâlâ zabt ve vaz‘-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrun sihâm-ı mezkûre üzre üç sehm hisse-i şâyi‘asının rub‘ hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm karındaşım mezbûr Molla Mehmed ile vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü me’mûr-i mezbûrun tasdîkiyle ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Molla Mehmed dahî cevâbında tarla-yı mahdûd-i mezkûra karındaşı sağîr-i mezbûr Mustafa’nın vasîsi vâlidesi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun ile ale'l-iştirâki's-seviyy vaz‘-ı yedlerini ikrâr lâkin tarla-yı mahdûd-i mezkûr intikālen ve müstakilleten vâlidem vasî-yi hâzıra-i mezbûrenin olub ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûru vâlidem vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun hîn-i intikāli olan kırk seneden berû bi'l-muvâcehe bilâ-müdâhale müstakilleten mutasarrıfe olagelür iken işbu tarih-i i‘lâm senesi güzerân eden Muharremu'l-harâmın üçüncü günü tarihiyle müverrah olub işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a matbû‘ ve zeyli memhûr tapu senedi nâtık olduğu üzre tarla-yı mahdûd-i mezkûr müstakilleten vâlidem vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun’un olduğunu karye-i mezkûrenin muhtar ve ihtiyâr meclisleri me’mûruna bâ-şehâdetnâme beyân ve ifâde ederek ol vechile tarla-yı mahdûd-i mezkûr müstakilleten vâlidem hâzıra-i mezbûre Fâtıma Hatun’un olduğu mütehakkak oldukdan sonra vâlidem vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz yetmiş beş guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz benimle karındaşım sağîr-i mezbûr Mustafa’ya seviyyen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben bi'l-asâle ve sağîr-i mezbûr Mustafa içün ol vakit vasî-yi mansûbu olan mezbûr Molla Ömer bi'l-vesâye ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile tarla-yı müteferriğ-i sarîhimiz olduğundan vâlidem vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun ile ma‘an bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bihakkın seviyyen zabt ve tasarruf ederiz deyü vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun ile diğer hâzıra-i mezbûre Âyişe Hatun’un tasdîkleriyle da‘vâ ve müdde‘iyye-i mezbûrenin mâ‘adâ iktisâm müdde‘âsını her biri inkâr etmekle müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun’dan ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre merkūm Molla Mehmed tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Molla Mehmed ile vasî-yi hâzıra-i mezbûre diğer Fâtıma Hatun bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 14 sene 87

Sâhibe-i arz-ı hâl Perkam karyeli ma‘rifetü'z-zât Rabia Hatun meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Karamehmedoğlu Osman muvâcehesinde merkūm zevc-i dâhilim olub yüz yetmiş guruş kıymetlü bir aded ……. anteri ve yüz guruş kıymetlü bir aded kutnî kısalık ve yüz guruş kıymetlü bir aded Trablus kuşağı ve seksen guruş kıymetlü bir aded siyah çarşab ve beş guruş kıymetlü bir aded peştamal ve on guruş kıymetlü bir aded fes ve yirmi guruş kıymetlü bir aded gömleği kabz ile beni hânesinden dışarı ihrâc ve nafaka ve kisvemi îfâdan imtinâ etmekle suâl olunub eşyâ-yı muharrere-i mezkûreleri bana edâ ve teslîm ve nafaka ve kisvemi kudreti mertebe îfâya zevcim mezbûr Osman’a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler hânesinde mevcûd olduğunu ikrâr lâkin müdde‘iyye-i mezbûre iznim olmaksızın âharların hânelerinde beytûtet ederek bana itâat ve mu‘âmele-i zevciyyete inkı[yâ]d etmeyüb itâate tenbîh olunmak benim dahî matlûbumdur deyü mezbûrenin eşyâlarını teslîme ve nafakasını kudreti mertebe îfâya mezbûr Osman müteahhid ve itâate müdde‘iyye-i mezbûre dahî râzıyye olmağla ol vechile tarafeynin kefâlet rabtları iktizâ eder olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 13 Şa‘bân sene 87

Setoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Şeddatoğlu Ali bin Hasan bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali ve sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Abdülkerim ve Hasan ve sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbiyye-i sağîre kızı Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan mezbûr Mustafa ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâlis min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

[111b] Bir bâb mülk sağîr menzil 300
İnek re’s 1 80
Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3 40
Yatak kat 1 50
Lazut kîle 10 150
Balta tahra kazma 3 20
Eşcârlık 50

Yekûnu'l-mal	690
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	90
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	12 20 para
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	204
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	486

Hisse-i zevce-i mezbûre 60 30 para

Hisse-i ibnu'l-merkūm 85 2 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm 85 2 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm 85 2 para
Hisse-i bintu'l-merkūm 85 2 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 42 21 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre 42 21 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîleri karındaşları mezbûr Mustafa’ya teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Setoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Şeddatoğlu Ali bin Hasan bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i sağîre kızı Âyişe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşları Mustafa bin müteveffâ-yi mezbûr Mustafa’yı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘î devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Piriçelebi Mahallesi’nde vâki‘ tarîkat-i aliyye-i kādiriyye meşâyihinden işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet reşâdetlü eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Şemseddin Efendi ibnu'l-merhûm eş-Şeyh Osman Efendi dâ‘îleri bundan akdem kendi mülk arsası üzerinde müceddeden binâ ve inşâsına muvaffak oldukları bir zikirhâne ve tahtânî ve fevkānî iki bâb şey odasıyla bir kahve ocağı ve beş aded çilehâne hücerâtını şâmil bir bâb tekye-i şerîfede el-hâletü hâzihî bânî-yi mûmâ ileyh eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Şemseddin Efendi dâ‘îleri ber vech-i hasbî post-nişîn irşâd olub ve kendüleri dahî <hakk-ı> [hadd-i] zâtında ahlâk-i hamîde ve evsâf-ı cemîle ile ârâste ve ilm ü fezâil ile perâste-i güzîde meşâyih-i tarîkat-i aliyyeden bulunmuş ve kasaba-i mezkûre mahallâtından Emineddin Mahallesi’nin nüfûs defterinde on dördüncü hânenin birinci numarasında mukayyed ve bin ikiyüz yirmi dokuz senesi tevellüd ve esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylemiş olduğu kasaba-i mezbûre nüfûs mukayyidi efendi tarafından verilen bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından münfehim olmağla evlâd-ı evlâdına meşrût olmak üzre tekye-i şerîfe-i mezkûrenin post-nişinlik ciheti bâkî mûmâ ileyh eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Şemseddin Efendi dâ‘îleri üzerine tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsında ol ki vâki‘u'l-hâldir bi'l-iltimâs huzur-i lâmi‘u'n-nûr-i asefânelerine urûz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâdî ’aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 13 sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibnu'l-müteveffâ Osman Ağa ibnu'l-müteveffâ İsmail Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin Ağa ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlara münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye yüz altmış beş bin sekizyüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun'a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa'ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun'a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi diğer zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun'a ve on altı bin dörtyüz fî 17 sene 87 **[112a]** yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey'e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem'an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-mezbûr<e> Mustafa Ağa'ya isâbeti tahakkukundan sonra ibnu'l-mezbûr Hasan Bey kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde âkd olunan meclis-i şer'-i enverde mahallât-ı merkūmeden Yeniköy Mahallesi ahalisinden olub zikri âtî dükkânlara vaz'-ı yedi âlâ vech-i şer'î sâbit olan işbu bâ'isu'l-i'lâm Eyüboğlu Mehmed Ağa ibnu'l-Hâc Ali nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb kasaba-i mezkûre derûnunda zikr olunan Paşayan Mahallesi'nde Medrese-i Cedîd Zokağı'nda vâki' bir tarafdan mukaddem benimle verese-i sâire-i mezkûrenin ve el-ân Kolçak-zâde Mustafa Efendi ibn Ali bin Abdullah'ın şirâ'en mülk dükkânı ve bir tarafdan kezâlik benimle verese-i sâire-i mezkûrenin ve el-ân mezbûr Mehmed Ağa'nın şirâ'en mülk dükkânı ve bir tarafdan Metooğlu Hacı Ahmed Ağa ibn Osman Ağa ibn Mehmed Ağa'nın mülk arsası ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd otuz altı ve otuz sekiz ve kırk ve kırk iki ve kırk dört ve kırk altı numaralar ile murakkam ma'a arsa altı bâb dükkânı benimle verese-i sâire-i mezkûrenin mes'ele-i mîrâsımız üzre silk-i mülk-i sahîhimizde münselik mülkümüz iken bin ikiyüz seksen üç senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin on üçüncü günü ben hâl-i sığarımda olduğum hâlde ammim mezbûr İbrahim Ağa nefsine asâleten ve zevcetân-ı mezbûretân Cemile ve Fâtımatü'z-zehra Hatunlar ile benât-ı mezbûrât Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunlar ve zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'nın taraflarından vekîl olduğu Tuzcu-zâde Ali Ağa ibn Abdülkadir Ağa ve Tatoğlu Hasan Reis bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik oldukdan sonra mezbûr İbrahim Ağa dükkân-ı mahdûd-i mezkûrlarda olan ber-tashîh-i mezkûr kendü hisse-i erîsesiyle müvekkileleri mezbûrât Cemile ve Fâtımatü'z-zehra ve Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunlar ile zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'nın hisseleriyle bir bir benim hisse-i erîsemi dahî fuzûli ve bigayr-i hak yirmi dört bin beşyüz guruş semen-i medfû' ve makbûz

mukābelesinde bisafka-i vâhide mezbûr Mehmed Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde mezbûr Mehmed Ağa dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra hâlâ vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub dekâkîn-i mahdûd-i mezkûrelerde olan hisse-i erîse-i ma‘lûmeden keff-i yedle bana redd ü teslîm mezbûr Mehmed Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Mehmed Ağa dahî cevâbında dekâkîn-i mahdûd-i mezkûra müdde‘î-yi mezbûr Hasan Bey ile verese-i sâire-i mezkûrenin zikr olunan mes'ele-i mîrâsları vechile mukaddem silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik mülkleri olduğunu ve el-hâletü hâzihî dekâkîn-i mahdûde-i mezkûrelere müstakillen vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin yedimde olub zikri mürûr eden bin ikiyüz seksen üç senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin on üçüncü günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde nâib-i kazâ bulunan el-Hâc Mehmed Efendi'nin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a mübâya‘a hücceti nâtık olduğu üzre ol vakit müdde‘î-yi merkūmun ammisi mezbûr İbrahim Ağa nefsine asâleten ve zevcetân-ı mezbûretân Cemile ve Fâtımatü'z-zehra Hatunlar ile benât-ı mezbûrât Nâme ve Kadîre ve Zeliha Hatunlar ve zevcu'l-mezbûr Mustafa Ağa'nın taraflarından dahî bey‘-i mezkûr ile semen-i mezkûru tamâmen kabz eylediklerini ikrâra vekîl olduğu şâhidân-ı mezbûrânın şehâdetleriyle sâbit oldukdan sonra mezbûr İbrahim Ağa bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve müdde‘î-yi mezbûr Hasan Bey dahî ol vakit sinn ü cüssesinin bülûğa tahammülü olub bülûğunu mukirr ve mu‘terif olarak hâzır olduğu hâlde ammisi asil ve vekîl-i mezbûr İbrahim Ağa ile ma‘an dekâkîn-i mahdûd-i mezkûrelerde olan hisse-i erîse-i ma‘lûmelerini bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile yirmi dört bin beşyüz guruşa her biri bana bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediklerinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediğimden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr yirmi dört bin beşyüz guruşu tamâmen ve kâmilen her birine def‘ u teslîm eylediğimde anlar dahî yedimden ahz u kabz ve bikadri'l-hısâs beynlerinde iktisâm edüb ol vechile ma‘a arsa dükkân-ı mahdûd-i mezkûrlarda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalleri kalmayub mülk-i müşterâ-yı sahîhim ve hakk-ı sarîhim olduğunu asil ve vekîl-i merkūm İbrahim Ağa ile ma‘an müdde‘î-yi merkūm Hasan Bey dahî nâib-i mûmâ ileyhin huzurunda meclis-i ma‘kūd-i şer‘de ikrâr ve i‘tirâf etmişidi deyü eylediği def‘ini müdde‘î-yi mezbûr Hasan Bey'in inkârına mukārin dâfi‘-i mezbûr Mehmed Ağa şâhid ikāme eylediği esnaf kethüdâsı Perkamlı el-Hâc Osman Efendi ibn Ahmed ve Hanis karyesi ahalisinden Küçükislamoğlu Cafer bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer‘î-yi mübeccel üzre isbât eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan mahallerinden sırren tezkiye olunmakda iken mezbûr Hasan Bey kaziyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince müdde‘î-yi mezbûr Hasan Bey da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed Ağa'ya bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Recebi'l-ferd sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 14

Sâhib-i arz-ı hâl Roşi mahalleli Sarıahmedoğlu Osman Efendi derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Hurtoz mahalleli Moraloğlu Ali Reis'den da'vâ eylediği beşyüz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûrun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Şa'bân sene 87

[112b]
Hurtoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Feyzioğlu Ahmed bin Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Osman ve sulbî kebîr oğulları Arif ve Cafer ve Mustafa ve gāib ani'l-beled Şakir ve sulbiyye-i kebîre kızları Hadîce ve Emine ve Fâtıma ve Şîşe ve Gülfe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyımı olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât mezbûre Hadîce Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 17 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma'a arsa	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 4	Kilim 1
2400	50	50
Balta tahra kazma 3	Lazut kîle 8	Alef
20	120	30
Tarlanın etrâfında eşcârlık	Bağçe 1	
200	100	

Cem'-i yekûnu'l-mâl	2970	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	150	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	68	
Kaydiyye	4	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	323	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe 8	2647	

Hisse-i zevce-i mezbûre			
Hisse-i ibnu'l-merkūm			
Hisse-i ibnu'l-merkūm	330	35 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	356	12 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	356	12 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	178	6 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	178	6 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	178	6 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	178	6 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	178	6 para	1 akçe

Bâlâda murakkam gāib-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi kayyımı vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Perkam karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Musluoğlu Ahmed bin Durmuş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları Ali ve Mustafa ve sulbî sağîr oğlu İlyas ve sulbiyye-i kebîre kızları Ümmügülsüm ve Şuşika ve Havva ve Fâtıma ve Hafize’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan karındaşı mezbûr Ali ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Ṣa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 17 sene 87

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1500	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 4 60	Yatak kat 1 50
Lazut kîle 30 400	Fasulye kîle 1 20	Kendir kıyye 5 25
Balta 1 tahra 1 kazma 1 bel 1 40	Alef 50	İnek re’s 2 200
Öküz re’s 1 150	Bir kıt‘a mülk fidanlık 200	Bir kıt‘a mülk asmalık 300
Bağçe 100	Hırdavât 30	

Yekûnu'l-mal	3125	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	100	
Mehr-i zevce	200	
Resm-i kısmet	70	25 para
Kaydiyye	4	35 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	376	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	Kesîr akçe 5	2749

Hisse-i zevce-i mezbûre	343 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	437 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	437 13 para 1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	437 13 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	218 26 para 2 akçe

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi karındaşı mezbûr Ali’ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[113a]
Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Şalvaroğlu Yani Mağloz karyeli Kulioğlu Dursun’dan da‘vâ eylediği ikiyüz guruşdan bâkî yüz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî tav‘an ikrâr lâkin bâkî-yi mezkûru dahî kendüsüne tamâmen def‘ u teslîm eyledim deyü eylediği def‘ini isbâtdan âciz bi't-taleb bi'l-muvâcehe mezbûr Yani tahlîf olmağın mûcebince meblağ-ı mezkûr yüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 fî Şa‘bân sene 87

Mişona karyeli Hasan oğlu Mehmed karyeden Küçükosmanoğlu Arif’den da‘vâ eylediği ikiyüz elli iki buçuk guruşdan ikiyüz otuz dört buçuk guruş sulh olub meblağ-ı mezkûr ikiyüz otuz dört buçuk guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Şa‘bân sene 87

Müsted‘î bulunan Mağloz karyeli Avcıoğlu Ali meclis-i şer‘de Aron karyeli Topaloğlu Ali muvâcehesinde on yedi sene mukaddem malımdan ve yedimden merkūm Ali’ye ikrâz ve teslîm edüb ol dahî iktirâz ve tesellüm ve umûruna sarfla istihlâk eylediği beşyüz guruşu şimdiye değin bir kazâda sâkin olub taleb ve da‘vâ etmek mümkün iken taleb ve da‘vâ etmeyüb bilâ-özr-i şer‘î şükût etmiş isem de el-hâletü hâzihî taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında külliyen inkâr etmekle on beş seneden mütecâviz terk ve sükût olunan da‘vâların bilâ-emr-i âlî istimâ‘ından hükkâm-ı kirâm memnû‘lar olmağla mûcebince müdde‘î-yi merkūm da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ali’ye mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Şa‘bân sene 87

Perkam karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Musluoğlu Ahmed bin Durmuş bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu İlyas’ın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîka muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb liebeveyn er karındaşı Ali’yi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 sene 87

Kuvaroz Mahallesi ahalisinden Şahinoğlu Ahmed Kapudan ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Arif nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i

mülk-i sahîhinde münselik olduğu emlâk me'mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt'a matbû' ilm u haber müfâdından müstefâd olan mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan mezbûr Arif'in tarlası ve bir tarafdan mezbûr Arif ile karındaşı müteveffâ Rûşen'in tarlaları ve bir tarafdan müteveffâ mezbûr Rûşen'in tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzili ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin bir kıt'a mülk portakal bağçemi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile on bir bin beşyüz guruşa oğlum mezbûr Arif'e bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr on bir bin beşyüz guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Arif'in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd menzil ve bağçe-i mahdûde-i mezkûrelerde benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Arif'in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 sene 87
Mümeyyiz Hacı Arif Ağa
Mümeyyiz Osman Efendi
Mukayyid Emin Efendi
De'âvî kâtibi Ali Efendi
Mukayyid Asım Efendi
Muhzır Cafer Ağa
ve ğayruhum

Müsted'î-yi merkūmun müdde'îsi bulunan Apancene karyeli Silyanoğlu Durali bin Yunus nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde müsted'î-yi merkūm Ömer bin Mustafa muvâcehesinde merkūmun zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkım olan altıyüz yetmiş iki buçuk guruşu hâlâ taleb ederim deyü tasaddî eylediğim da'vâmdan üçyüz guruş sulh olub ziyâde mutâlebeme müte'allik da'vâdan zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve iskāta hak edüb ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşu taleb ederim deyü da'vâ etdikde merkūm Ömer dahî ikrâr ve tasdîk etmeğin mûcebince bedel-i sulh-i merkūm üçyüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 18 Şa'bân sene 87

[113b]
Hurtoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Feyzioğlu Ahmed bin Mustafa bin Abdullah'ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Şakir'in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir kayyım nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet ve kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan vâlidesi işbu bâ'isetu'l-kitâb Hadîce Hatun ibnet-i Osman'ı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî gāib-i mezbûrun zuhûruna değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve

iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 sene 87

Mişona karyeli Pırpıroğlu Tahir karyeden Zehiroğlu Hasan’dan da‘vâ eylediği üçyüz guruş kıymetlü bir re’s öküzünün ayağının cerhinden yüz yirmi guruşa sulh olub mâ‘adâya ve mâ yahdusu minhe müte‘allik da‘vâdan zimmetini kabûlü hâvî ibrâ edüb ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i merkūm yüz yirmi guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 18 Şa‘bân sene 87

Kayluklar karyesi sâkinelerinden Karaşitoğlu kızları Havva ve Yâsime bintân-ı Abdülaziz bin Abdullah nâm Hatunlar ile yeğenleri Vesîle Hatun ibnet-i Mustafa bin Hasan’ın taraflarından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden kurahâ-yı merkūmeden Çiklenar karyeli Lazoğlu el-Hâc Mehmed bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mezkûr Kayluklar karyesi ahalisinden el-Hâc Ali oğlu Ahmed Efendi bin el-Hâc Bilâl Efendi <bin> muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûrâtın merkūm Ahmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden seviyyen alacak hakları olan otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Ahmed Efendi’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendülere îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında seviyyen müştereken olan mezkûr Kayluklar karyesinde vâki‘ bir tarafdan mezbûr el-Hâc Bilâl Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan Sarımustafaoğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan merkūmu'l-Hâc Bilâl Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlalarını tapu-yı misliyle me’mûru huzurunda ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Ahmed Efendi’ye ferâğ ve tefvîze ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile her biri beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediklerinde ben dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Ahmed Efendi’den bi'l-vekâle taleb ederim deyü bi'l-vekâle ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Ahmed Efendi dahî cevâbında cihet-i merkūmeden müvekkilât-ı mezbûrâta meblağ-ı mezkûr otuz guruş zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âları ma‘lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūmdan ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda mezkûr Çiklenar karyesi ahalisinden zevât-ı mezbûrât Havva ve Yâsime ve Vesîle hatunları bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Çiklenar karyesi ahalisinden oğlu oğlu Mustafa bin Abdülaziz ve Karahasanoğlu diğer Mustafa bin Cafer nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka mezbûrât Havva ve Yâsime ve Vesîle Hatunların merkûm Ahmed Efendi zimmetinde seviyyen alacak hakları olan meblağ-ı mezkûr otuz guruşu medyûn-ı mezbûr Ahmed Efendi’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendülere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve seviyyen yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında olan mezkûr Kayluklar karyesinde vâki‘ bir tarafdan el-Hâc Bilâl Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan Sarımustafaoğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan yine mezbûr el-Hâc Bilâl Efendi’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki kūt tohum isti‘âb eder bir

kıt‘a tarlalarını dahî me’mûru huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile mezbûr Ahmed Efendi’ye ferâğ ve tefvîze ve mezbûr el-Hâc Mehmed’i bizim huzurumuzda vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye [ile] vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde mezbûr el-Hâc Mehmed dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i mezkûreleri kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Çiklenar karyesi ahalisinden Kakavanoğlu Salih Ağa ibn Hüseyin Ağa nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Cemâziyelûlâ sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 19 sene 87

Kalohten mahalleli Ardaloğlu Behram meclis-i şer‘de Hemşin kazâsına tâbi‘ Tolenes karyeli Sarıalioğlu Hüseyin muvâcehesinde bundan akdem merkūm Hüseyin malından beher kıyyesi yirmi altı guruş olmak üzre bana bey‘ ve teslîm eylediği altmış kıyye şem‘-i aselin bahâsı bin beşyüz altmış guruş iken sehven altmış kıyye şem‘-i aselin bahâsı olarak bin sekizyüz yirmi guruş merkūm Hüseyin’e teslîm etmemle ol vechile sehve mebnî kendüsüne teslîmâtım on kıyye şem‘-i aselin bahâsı olarak ikiyüz altmış guruşun istirdâdı murâdımdır deyü da‘vâ etdikde merkūm Hüseyin dahî cevâbında fiyat-ı mezkûr üzre malımdan yetmiş kıyye şem‘-i asel müdde‘î-yi merkūma bey‘ ve teslîm eylemiş olduğumdan ol vechile meblağ-ı mezkûr bin sekizyüz yirmi guruşu bihakkın kabz eyledim deyü ba‘de'd-def‘ ve's-suâl merkūm Behram dahî cevâbında altmış kıyye şem‘-i aselden mâ‘adâ kabzını inkâr etmekle dâfi‘-i merkūm Hüseyin el-yevm def‘-i mezkûrunu isbâtdan ızhâr-ı acz birle bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre müdde‘î-yi merkūm Behram tahlîf olunmağın mûcebince def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Behram bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘iyle ikrârıyla lâzım gelen ikiyüz altmış guruşun merkūm Hüseyin’den tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 19 Şa‘bân sene 87

[114a]
Sâhib-i arz-ı hâl Haldoz Mahallesi ahalisinden Likoğlu Abdülkerim bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i enverde mahalle-i merkūme ahalisinden olub bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Mustafayazıcıoğlu Abdülaziz muvâcehesinde merkūmun zimmetinde bâ-sened cihet-i kefâletden alacak hakkım olan dörtyüz elli altı guruş ile bâ-defter eşyâ bahâsından alacak hakkım olan dokuzyüz elli bir buçuk guruş ki cem‘an bin dörtyüz yedi buçuk guruşu taleb ederim deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında kaziyyeyi bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr bin dörtyüz yedi buçuk guruşun müdde‘î-yi merkūm Abdülkerim’e edâsıyla merkūm Abdülaziz ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 20 Şa‘bân sene 287 ve fî 2 Teşrîn-i sânî sene 86

Sâhib-i arz-ı hâl Müftü mahalleli Şamlıoğulları Arif ve Osman meclis-i şer‘de bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Papakiroğlu el-Hâc Ali muvâcehesinde bin ikiyüz seksen altı senesi Temmuzun gurresi tarihiyle müverrah ve merkūm Hacı Ali’nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğimiz bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzre merkūmu'l-Hâc Ali’nin zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkımız olan beşlik beş guruş olmak üzre dörtbin beşyüz altmış üç guruşdan dörtyüz on altı guruşunu bizlere def‘ u teslîm edüb bâkî alacak hakkımız olan dörtbin yüz kırk yedi guruşu hâlâ taleb ederiz deyü da‘vâ eylediklerinde merkūmu'l-Hâc Ali dahî cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr dört bin yüz kırk yedi guruşun müdde‘iyân-ı mezbûrân Arif ve Osman’a edâsıyla merkūmu'l-Hâc Ali ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 20 Şa‘bân sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Piraşkuvaoğlu Piraşkoy bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism İksiloğlu Ahmed’den da‘vâ eylediği yetmiş iki guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 20 Şa‘bân sene 87

Kuriloz karyeli Ustaömeroğlu Ahmed Veyla karyeli Çalıkoğlu Yakub’dan da‘vâ eylediği doksan yedi buçuk guruşu medyûnu dahî ikrâr lâkin bana olan deynine mahsûb eyledi deyü müdde‘î-yi merkūmun inkârına binâen eylediği def‘ini el-yevm isbâtdan âciz tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince meblağ-ı mezkûr doksan yedi buçuk guruşun merkūm Yakub’a tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 22 Şa‘bân sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘î devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde kâin Rize kazâsı kurâsından Seveloz nâm diğer Seveloz karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin vakfından almak üzre yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Yusuf Halîfe ibn Ahmed bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun yalnız sulbî sahîh oğulları Ahmed ve Mehmed ve Rûşen kebîr bulunmuş ve bu makūle imâmet ve hitâbet ciheti mutasarıflarından vefât edenlerin evlâd-ı kibârı nâ-ehil oldukları inde'ş-şer‘i'l-enver tebeyyün eylediği hâlde bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye ihâle ile bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğinden mezbûrûn Ahmed ve Mehmed ve Rûşen ciheteyn-i merkūmeteyne nâ-ehil oldukları evkāf müdîr vekîli meveddetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde tahakkuk eylediğinden kazâ-yı mezbûr mahallâtından Kuvaroz Mahallesi ahalisinden olub ciheteyn-i merkūmeteyne ehliyeti zâhir ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla inde'ş-şer‘i'l-enver mütehakkak ve cerîde-i nüfûsda mahalle-i mezkûrenin üçüncü hânesinin birinci numarasında mukayyed olub bin ikiyüz otuz bir senesi tevellüd eden esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylediği kazâ-yı mezbûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Turuzoğlu el-Hâc Mehmed Memiş Efendi ibn Hasan dâ‘îleri Meclis-i Temyîz-i Livâ-yı

Trabzon'da lede'l-imtihân ehliyeti zâhir ve nümâyân olduğu hâlde ciheteyn-i merkūmeteynin müteveffâ-yi mezbûr Yusuf'un mahlûlünden vazîfe-i mersûlesiyle atîk kaydı mûcibince mezbûr el-Hâc Mehmed Memiş Efendi dâ'îleri uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i …….-menşûr-i âlîlerine arz ve i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 Şa'bân sene 87

Masi<n> karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hamide Hatun ibnet-i Feyzi nâm Hatun'un tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îsi babası mezbûr Feyzi bin Yakub meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı işbu bâ'isu'l-kitâb Kırımlıoğlu Ahmed Efendi ibn Hüseyin bin Abdullah'ın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânı tasdîke vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kırımlıoğlu Hasan bin Hüseyin ve Uzunosmanoğlu Memiş bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan sene 87 **[114b]** Fitozoğlu Mustafa bin Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkil-i merkūm Ahmed Efendi müvekkilem mezbûre Hamide Hatun'u bundan akdem bir talak ile tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma'kūdun aleyh olan üçyüz guruş mehr-i mü'eccel hakkı ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûme ve me'ûnet-i süknâsîçün bi't-terâdî ta'yîn olunan ikiyüz yirmi guruş ki cem'an beşyüz yirmi guruşu müvekkilem kızım mezbûre <kızım> Hamide Hatun'a tamâmen ve kâmilen def' u teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledikden sonra hukūk-i zevciyyete müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan birbirlerinin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her biri ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eylediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 14 Şa'bân sene 87

Kuriloz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Dizdaroğlu Receb bin Kürt Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hatun ibnet-i Ömer ve sulbî sağîr oğulları Ahmed ve Behram ve Bahadır ve Zekeriyya ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbları olan ma'rifetü'z-zât işbu bâ'isetu'l-i'lâm mezbûre Hamide Hatun meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu Ameşoğlu Tahir bin Ahmed muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen altı senesi Şa'bânu'l-mu'azzamının gurresi tarihiyle müverrah ve merkūm Tahir'in imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn temessükü nâtık olduğu üzre mûrisim zevcim müteveffâ-yi mezbûr Receb'in merkūm Tahir zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan altıyüz otuz altı guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle vasîleri olduğum sağîrûn-ı mezbûrûna

mevrûs olmağla edâsından imtinâ‘ eder olduğundan suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Tahir’e tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde merkūm Tahir dahî cevâbında temessük-i merkūm kendüsünün olduğunu ve mukaddem meblağ-ı mezkûr zimmetinde deyni olduğunu ve müdde‘î-yi asil ve vasî-yi mezbûre ile sağîrûn-ı mezbûrûn müteveffâ-yi mezbûrun vârisleri olduğunu ikrâr lâkin meblağ-ı mezkûr<un> beşyüz seksen bir guruşu kıbeli'l-havâle'l-icrâ müteveffâ-yi mezbûr Receb’e hayâtında geçen mayıs ayında Dersaadet’de Kasımpaşa’da üç def‘ada def‘ u teslîm edüb bâkî ancak elli beş guruş zimmetimde borcdur deyü müdde‘î-yi asil ve vasî-yi mezbûrenin inkârına mukārin eylediği def‘ini ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyineden kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre müdde‘î-yi asil ve vasî-yi mezbûre tahlîf olunmağın mûcebince dâfi‘-i merkūm Tahir def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi asil ve vasî-yi mezbûre Hamide Hatun’a bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr altıyüz otuz altı guruşun müdde‘î-yi asil ve vasî-yi mezbûre Hamide Hatun’a edâsıyla merkūm Tahir ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-‘ışrîn min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 14 Şa‘bân sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Arkilikoz mahalleli Fındıkoğlu Ahmed Çavuş bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Arkilikoz mahalleli Halil oğlu Memiş’den da‘vâ eylediği ikiyüz yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 14 sene 87

Aron karyesi ahalisinden Kansızoğlu Ali bin Ömer nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde âkd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlaya hak kararıyla vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Mustafa muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed Çavuş bin Memiş hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Emin oğlu Ahmed’in tarlası ve bir tarafdan Memiş oğlu Ali’nin tarlası ve bir tarafdan Kansızoğlu Ali’nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen bir kūo tohum isti‘âb eder bir kıt‘a arazi-yi mîriyye müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda tarlam iken bin ikiyüz yetmiş iki senesi evâilinde tarla-yı mahdûd-i mezkûru ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile yüz elli guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bilâ-izn-i sâhib-i arz oğlum mezbûr Mustafa’ya ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra ilâ yevminâ on altı sene müddet muvâcehemde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve tasarruf edüb hakk-ı kararı bihakkın sâbit olmuşiken bundan akdem ben tarla-yı mahdûd-i mezkûru tarih-i merkūmda oğlum mezbûr Mustafa’ya ferâğ ve tefvîz ve müddet-i mezkûrede zabt ve tasarrufunu inkârla tarla-yı mahdûd-i mezkûru bir sene mukaddem icâre-i ma‘lûme ile oğlum mezbûr

Mustafa'ya îcâr ve teslîm eyledim deyü da'vâya tasaddî eyledim ise de îcâr ve istîcâr müdde'âm ……. ve bî-esâs olub tarla-yı mahdûd-i mezkûru sahîhan zikri mürûr eden bin ikiyüz yetmiş iki senesi evâilinde bedel-i mezkûr üzre kat'iyyen ferâğ ve tefvîz edüb ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra ile'l-ân bi'l-muvâcehe ve bilâ-müdâhale ve bilâ-**[115a]**fâsıla ve bilâ-istîcâr on altı sene müddet bihakkın zabt ve tasarruf edüb ol vechile benim tarla-yı mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve müdâhalem ve hakkım kalmayub oğlum müteferriğ-i mezbûr Mustafa'nın tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur dedikde merkūm Mustafa dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 15 sene 87

Humrik Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Topçuoğlu Ahmed bin Abdullah bin Abdulvehhab'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Yusuf ve sulbî kebîr oğulları Osman ve Ömer ve sulbî sağîr oğlu Şaban ve sulbiyye-i kebîre kızları Gülfe ve Fâtıma'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma'rifetü'z-zât mezbûre Fâtıma Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech- âtî ale'l-esâmî zikr olunur fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 25 sene 87

Bir bâb mülk menzil	Bağçe 1	Kiraz eşcârı 1
400	50	15
Elbise bahâsı	Bir bâb anbar	Ev[ânî-yi] nuhâsiyye kıyye 4
20	150	50
Hırdavât		
5		

Yekûnu'l-mal	690
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	80 20 para
Mehr-i zevce	50
Resm-i kısmet	14
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	146
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	544

Hisse-i zevce-i mezbûre	68
Hisse-i ibnu'l-merkūm	119
Hisse-i ibnu'l-merkūm	119
Hisse-i ibnu'l-merkūm	119
Hisse-i bintu'l-mezbûre	59 20 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	59 20 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Sıkrık karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Kotiloğlu kerîmesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden liebeveyn er karındaşı işbu bâ‘isu'l-kitâb Mehmed bin müteveffâ-yi mezbûr Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb intikālen ve müstakillen yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Behram oğlu Hasan Çavuş’un tarlası ve bir tarafdan Kotiloğlu Hasan’ın tarlası ve bir tarafdan Pehlivanoğlu Dursun’un tarlası ve taraf-ı râbi‘i nehr-i cârî ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan nehr-i cârî ve bir tarafdan Karamahmudoğlu Ömer’in tarlası ve bir tarafdan Kotiloğlu Yakub’un tarlası ve bir tarafdan Kotiloğlu Hasan’ın tarlası ile mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a tarlalarım ile derûnlarında olan eşcârlıklarım bundan akdem iki bin guruş bedel ve semen-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bisafka-i vâhide ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bâ-re’y-i sâhib-i arz karındaşım mezbûr Mehmed’e bey‘ ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d ma‘a eşcâr tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerde benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub karındaşım mezbûr Mehmed’in tarla-yı müteferriğ-i sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur dilediği gibi mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 25 sene 87

Havâle-i kāim-i makāmîleri olan Hurtoz mahalleli zâtı mu‘arrefe Fâtıma Hatun meclis-i şer‘de mahalleden kayını Gömükbaşoğlu Memiş Reis muvâcehesinde işbu tarih-i i‘lâmdan bir gün mukadddem beynimizde vâki‘ olan ba‘zen münâza‘aya mebnî mezbûr Memiş Reis bigayr-i hak eliyle bana darb etmekle îcâb-ı şer‘îsinin icrâsı matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında inkâr etmekle müdde‘iyye-i mezbûre ber vech-i muharrer darb müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre mezbûr Memiş Reis tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm Memiş Reis bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 24 Şa‘bân sene 87

[115b]
Filargoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kürt Musa bin Mustafa bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları İbrahim ve Mehmed ve Şaban ve Hasan ve Osman ve sulbî sağîr oğlu Yusuf ve sulbiyye-i sağîre kızları Gülfe ve Asiye’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma‘rifetü'z-zât mezbûre Hadîce Hatun ile verese-i kibârın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i

müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 25 Şa‘bân sene 87

Bir bâb mülk menzil	Lazut kîle 15	Fasulye kot 2
600	225	12
Kendir kıyye 5	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1	Hırdavât
25	30	20
İnek re’s 1	Alef	Tarlanın etrâfında olan emlâk
120	50	300
Bir kıt‘a mülk bağçe	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 4	
100	45	

Yekûnu'l-mal		1527
Minhe'l-masârifât		
Mehr-i zevce		120
Resm-i kısmet		35 7 para
Kaydiyye		1 13 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât		158
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	Kesîr akçe 7	1369

Hisse-i zevce-i mezbûre	171 5 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	171 4 para 2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	85 22 para 1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	85 22 para 1 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlidesi mezbûre Hadîce Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Arkilikoz Mahallesi ahalisinden Cevahiroğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden işbu râfi‘u'l-i‘lâm Halil oğlu Zekeriyya bin Halid muvâcehesinde kasaba-i mezkûrede kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ferâğlarına ve izn-i tasarrufa sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kasaba-i mezkûre kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Temel Efendi ibn Mustafa hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr ani'l-merâm edüb yedimde ve dâhil-i havza-i tasarrufumda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan su harkı ve bir tarafdan Halil oğlu Memiş

Çavuş tarlası ve bir tarafdan yine mezbûr Memiş Çavuş tarlası ve taraf-ı râbi‘i yine mezbûr Memiş Çavuş tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamı ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile iki bin yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde mezbûr Zekeriyya’ya bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb fîmâ ba‘d tarla-yı mahdûd-i mezkûrda benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat‘an alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müteferriğ-i mezbûr Zekeriyya’nın izn-i sâhib-i arzla tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hakk- sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr zabt ve tasarruf eylesün dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Arkilikoz mahalleli Mollasaidoğlu Ali Haldoz mahalleli Mustafayazıcıoğlu Abdülaziz’den da‘vâ eylediği temiz yüz altmış iki guruşun medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Şa‘bân sene 87

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Anzer karyesi ahalisinden Çuhniyaroğlu Durali bin Temel nâm kimesne velî-yi mücbiri olduğu sulbî sağîr oğlu Fâik hâzır olduğu hâlde kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre sâkinelerinden liebeveyn karındaşı kızı zâtı ta‘rîf- şer‘î ile mu‘arrefe olan Zenne bint-i Halid muvâcehesinde bi'l-velâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezbûre Zenne ile oğlum sağîr-i hâzır-ı mezbûr Fâik hâl-i sebâvetlerinde oldukları hâlde mezbûre Zenne’nin babası karındaşım mezbûr Halid mezbûre Zenne’yi mehr-i mü’eccel-i ma‘lûm tesmiyesiyle velî-yi mücbiri olduğum oğlum sağîr-i hâzır-ı mezbûr Fâik’e bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylemişidi ol vechile mezbûre Zenne oğlum sağîr-i hâzır-ı mezbûr Fâik’in zevce-i menkûhasıdır deyü mezbûre Zenne’nin inkârına mukārin bundan akdem mezbûre Zenne nefsini gāib ani'l-meclis Kanberoğlu Yusuf bin Ahmed’e tezvîcden men‘ murâdıyla ……. da‘vâ eyledim ise de hakîkaten mezbûre Zenne ile oğlum sağîr-i hâzır-ı mezbûr beynlerinde aslâ nikâh vâki‘ olmamışdır benim bi'l-velâye bu husûsa müte‘allik aslâ ve kat‘â da‘vâ ve nizâ‘ ve husûmetim yokdur nefsini dilediği kimesneyi tezvîc ve tenkîh eylesün dedikde mezbûre Zenne dahî tasdîk ve kabûl eylediği bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

[116a]
Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Karasu nâm karyede vâki‘ ashâb-ı hayrâtdan ahali-yi karyenin binâ eyledikleri câmi‘-i şerîf vakfından ber vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Eyüb Halîfe ibn Osman bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun ancak bir nefer sulbî sahîh oğlu Osman kebîr bulunmuş ise de der-akab vefât eylemiş ve

bu makūle imâmet ve hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin ehil ve erbâb evlâd-ı kebîri bulunmadığı hâlde bi'l-intihâb âhar bir kimeneye ihâle ile bilâ-kusûr edâyı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden karye-i mezkûre ahalisinden olub ciheteyn-i merkūmeteyne ehliyeti zâhir ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla mütehakkak ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezkûrenin yirmi üçüncü hânenin yedinci numarasında mukayyed ve bin ikiyüz elli üç senesi tevellüd edüb esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylediği kazâ-yı mezbûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Kavrakoğlu Molla İbrahim bin Süleyman dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Tabzon’da lede'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eylediği hâlde ciheteyn-i merkūmeteyn müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden mezbûr Molla İbrahim dâ‘îleri uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i …….-menşûr-i âlîlerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şa‘bâni'l-mu‘azzam sene seb‘a ve semânîn ve miteyn ve elf fî 30 Şa‘bân sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Tüfenkcioğlu Osman meclis-i şer‘de derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Zerh-zâde Mehmed Salih muvâcehesinde eşyâ bahâsından merkūmun zimmetinde alacak hakkım olan bin ikiyüz seksen dört buçuk guruşu işbu tarih-i i‘lâmdan otuz bir güne değin te’cîl-i sulh ile te’cîl eyledim dedikde merkūm dahî tasdîk etmeğin meblağ-ı mezkûru ecl-i mezkûr hitâmında müdde‘î-yi merkūma edâya müteahhid olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 3 Ramazân sene 87

Kandeva karyesi sâkinelerinden sâhib-i arz-ı hâl Emetullah Hatun ibnet-i Yakub kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden beş kıt‘a tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit ve bâlâ-yı arz-ı hâlde ismi mezkûr olan sadrî kebîr oğlu Receb bin Memiş muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezkûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed Çavuş hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Mollaosmanoğlu mezbûr Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan Mollaosmanoğlu mezbûr Mustafa’nın tarlası ve bir tarafdan dere ve taraf-ı râbi‘i yine mezbûr Mustafa’nın tarlasıyla mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan mezbûr Mehmed’in tarlası ve bir tarafdan Abbasoğlu Memiş’in tarlası ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Karaosmanoğlu Ali’nin tarlası ve etrâf-ı selâsesi ırmak ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ve yine karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâse[si] ırmak ve taraf-ı râbi‘i Uzunalioğlu Mustafa’nın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a ki cem‘an beş kıt‘a tarlalar oğullarım mezbûr Receb ile asâkir-i şâhânede bulunan Abdurrahim ve Ahmed’in seviyyen ve islâsen yedlerinde ve dâhil-i havza-i tasarruflarında tarlaları iken mezbûr Ahmed ba‘de'l-vefât tarlahâ-yı

mahdûde-i mezkûrelerden sülüs hisse-i şâyi‘ası bana intikāl etmiş ise de merkūm Receb tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûreleri müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed edüb benim sülüs hisse-i şâyi‘amı bana teslîmden imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden benim sülüs hisse-i şâyi‘amı mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle ifrâz ve tefrîk ve bana teslîm etmek üzre oğlum mezbûr Receb’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Receb dahî kaziyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bitamâmihâ tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mûcebince tarlahâ-yı mahdûde-i mezkûrelerden sülüs hisse-i şâyi‘asını mahallinde me’mûru ma‘rifetiyle ifrâz ve tefrîk ve müdde‘iyye-i mezbûre Emetullah’a redd ü teslîmiyle mezbûr Receb ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ min Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 4 sene 87

Ğaroldağı Mahallesi sâkinlerinden ve Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden bâ‘isu'l-i‘lâm Yorika bin İstani kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Romanoz Mahallesi sâkinelerinden şahsı mu‘arrefe Nuhye bint-i Liba muvâcehesinde mezbûre Nuhye zimmetinde işbu tarih-i i‘lâmdan on dört sene mukaddem malımdan ve yedimden iktirâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği kırk altı aded mecîdiye altunu alacak hakkım olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr kırk altı [aded] yüzlük mecîdiye altununu bana edâ ve teslîm mezbûre Nuhye’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûre Nuhye dahî cevâbında müdde‘î-yi merkūm Yorika’dan tarih-i mezkûrda ancak kırk aded yüzlük mecîdiye altunu kabzını ikrâr mâ‘adâ altı aded yüzlük mecîdiye altununun kabzını inkârından başka makbûzu olan mezkûr kırk aded yüzlük sene 87 **[116b]** mecîdiye altununu tarih-i mezkûrda yine müdde‘î-yi merkūm Yorika’ya tamâmen ve kâmilen def‘ u teslîm edüb ol dahî yedimden ahz u kabz etmişidi deyü müdde‘î-yi merkūmYorika’nın inkârına mukārin tasaddî eylediği def‘ini isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlibe olmamağla mûcebince def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Yorika’ya bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr kırk aded yüzlük mecîdiye altununun müdde‘î-yi merkūm Yorika’ya edâ ve teslîmiyle mezbûre Nuhye ilzâm olunub müdde‘î-yi merkūm Yorika dahî ziyâde müdde‘âsını isbâtdan ızhâr-ı acz ile ol dahî tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince müdde‘î-yi merkūm Yorika ziyâde müdde‘âsıyla mezbûre Nuhye bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi's-sâlis min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mietyn ve elf fî 8 sene 87

İksenit Mahallesi sâkinlerinden Kulömeroğlu kızı Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah bin Abdulvehhab’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Yanıkoğlu Osman bin Memiş nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Mamuşoğlu Yakub bin Hasan muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un merkūm Yakub zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu merkūm Yakub’dan

taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Mamuşoğlu el-Hâc Reşid’in tarlası ve bir tarafdan Zağimoğlu Hacı İsmail Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan Burhan Usta’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kot tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını me’mûr huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Yakub’a ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb ben dahî vekâlet-i merkūmeleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu medyûn-ı mezbûr Yakub’dan bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da‘vâ etdikde mezbûr Yakub dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruş zimmetinde müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’a deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâ müdde‘î-yi merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūm Osman’dan ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde‘âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden zât-ı mezbûre Fâtıma Hatun’u bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Mamuşoğulları Salih ve Osman ibn Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Kulömeroğlu kızı Fâtıma Hatun ibnet-i Abdullah bin Abdulvehhab’ın merkūm Yakub zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu merkūm Yakub’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Mamuşoğlu el-Hâc Reşid’in tarlası ve bir tarafdan Zağimoğlu el-Hâc İsmail Efendi’nin tarlası ve bir tarafdan Burhan Usta’nın tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen yarım kūt tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını dahî me’mûru huzurunda bedel-i misliyle ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile merkūm Yakub’a ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından işbu müdde‘î-yi mezbûr Osman’ı bizim huzurumuzda vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile <kabûle> vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn edüb biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûrenin İhtiyâr Meclisi’nden Zağimoğlu Ahmed bin Memiş ve Mamuşoğlu el-Hâc Reşid bin Hasan nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mietyn ve elf fî 9 sene 87

Hamalyoz karyesi ahalisinden Hamzaoğlu Abdullah bin Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden liebeveyn er karındaşı Yunus bin müteveffâ-yi mezbûr Ahmed bin Hamza’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu Eyüb ve sulbî sağîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve sulbiyye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma ve Gülşe ve sulbiyye-i sağîre kızı Gülfe’ye münhasıra olduğu

lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbları ve zikri âtî menzil ve tarlaya bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘isu'l-i‘lâm ibn-i mezbûr Eyüb muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i salis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed bin Süleyman hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb ile sağîrûn-ı mezbûrûnun müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile **[117a]** mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile karye-i mezkûrede vâki‘ etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i ırmak ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla nısfiyyet üzre benimle karındaşım müteveffâ-yi mezbûr Yunus’un silk-i mülk-i sahîhimizde münselik mülkümüz ve yedimizde ve dâhil-i havza-i tasarrufumuzda tarlamız iken asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb menzil ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla suâl olunub menzil ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrların nısf-ı hisse-i şâyi‘alarından keff-i yedle mahallerinde me’mûru ma‘rifetiyle bana teslîm asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb dahî cevâbında menzil ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrlara bi'l-asâle ve bi'l-velâye müstakillen vaz‘-ı yedini ve tarla-yı mezkûr mukaddem babam müteveffâ-yi mezbûr ile ammim müdde‘î-yi mezbûr Abdullah’ın nısfiyyet üzre müşterek tarlaları olduğunu ikrâr lâkin bin ikiyüz yetmiş senesi evâilinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr ile sâir müşterek tarlalarını beynlerinde bilâ-izn-i sâhib-i arz iktisâm eylediklerinde tarla-yı mahdûd-i mezkûr babam müteveffâ-yi mezbûr Yunus’un hissesine ve diğer tarafda olan ma‘lûmu'l-hudûd bir kıt‘a tarla dahî ammim müdde‘î-yi mezbûr Abdullah’ın hissesine isâbet edüb ve ol vakit menzil-i mezkûrun arsasında mebnî ve beynlerinde müşterek olan bir bâb atîk menzilden ammim müdde‘î-yi mezbûr Abdullah hissesini ahz ve istîfâ edüb ol vechile babam müteveffâ-yi mezbûr Yunus münâza‘un fîh olan menzil-i mahdûd-i mezkûru nefsi içün müceddeden binâ ve inşâ ederek ol vechile babam müteveffâ-yi mezbûr hayâtında vefâtına değin menzil ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru on bir sene ve ba‘de'l-vefât ben bu âna değin altı sene ki cem‘an on yedi sene ammim müdde‘î-yi mezbûr Abdullah’ın muvâcehesinde bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla bihakkın zabt ve tasarruf eyledik deyü ba‘de'd-def‘ ve'l-inkâr dâfi‘-i asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb’dan ber vech-i muharrer def‘-i mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Şamataoğlu Hüseyin bin Ömer ve Ahmedoğlu Mustafa bin Memiş ve Perkam karyesi muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Hurduluşoğlu Eyüb bin Salih ve Ali bin Yakub nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ihbâr olunan Hamzaoğlu Ömer bin Memiş ve Perkam karyeli Velioğlu Ali bin Durmuş nâm kimesneler şehâdetleriyle menzil ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru mahallerinde irâ’e ve tahdîd ve ta‘yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince müdde‘î-yi merkūm Abdullah da‘vâ-yı mezkûresiyle asil ve vasî-yi mezbûr Eyüb bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen

lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve miteyn ve elf fî 10 Ramazân sene 87

Kuliça karyesi ahalisinden Salihoğlu Molla Ahmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Salihoğlu Salih bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan merkūm Salih’in ağaçlığı ve bir tarafdan Salih oğlu Yusuf’un ağaçlığı ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs ağaçlığımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yediyüz guruşa mezbûr Salih’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yediyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Salih’in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d ağaçlık-ı mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Salih’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 11 sene 87

Kurâ-yı seb‘a nâhiyesi kurâsından Anzer karyesi ahalisinden olub müddet-i vefîreden berû Dersaadet’de Ayazma civârında Kuru Çeşme Mahallesi’nde mutavattın iken bundan akdem vefât eden Beyazıdoğlu Ali bin müteveffâ İbrahim bin müteveffâ Ali’nin ber vech-i âtî min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisleri olduğunu iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isû'l-kitâb Hasan ve İdris ve Ahmed benû Abdülaziz nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden müteveffâ-yi mezbûrun medyûnu Cemandanoğlu Sadullah bin Emin muvâcehesinde her biri üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin babası İbrahim ile babamız müteveffâ-yi mezbûr Abdülaziz liebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Ali ve dedeleri ismi [Abdullah ve vâlideleri] ismi Emine Hatun ibnet-i İsmail bin Abdullah ve maskat-ı re’sleri mârru'z-zikr Anzer karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin verâseti sâlifü'z-zikr Dersaadet’de mezkûr Kuru Çeşme Mahallesi’nde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman ile bizlere münhasıra olub mâ‘adâ verese ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olmamağla müteveffâ-yi mezbûr Ali’nin merkûm Sadullah zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak <sene> **[117b]** hakkı olan yirmi dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr bizimle mesbûku'z-zikr Kuru Çeşme Mahallesi’nde sâkine zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun ile bizlere mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruşdan bizim hisse-i erîse-i ma‘lûmemizi medyûn-ı mezbûr Sadullah’dan hâlâ taleb ederiz deyü da‘vâ etdiklerinde merkūm Sadullah dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi dört guruş zimmetinde müteveffâ-yi mezbûr Ali’ye hâlâ deyni olduğunu ikrâr mâ‘adâ müdde‘ûn-ı mezbûrûnun ber vech-i muharrer verâset müdde‘âlarını inkâr etmekle müdde‘ûn-ı mezbûrûndan ber vech-i muharrer verâset müdde‘âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden Beyazıdoğlu Abdurrahim bin Osman ve Topalosmanoğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e

hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Dersaadet'de Ayazma civârında Kuru Çeşme Mahallesi'nde mutavattın iken bundan akdem vefât eden Beyazıdoğlu Ali'nin babası İbrahim ile işbu müdde'ûn-ı mezbûrûn Hasan ve İdris ve Ahmed'in babaları Abdülaziz liebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Ali ve dedeleri ismi Abdullah ve vâlideleri ismi Emine Hatun ibnet-i İsmail bin Abdullah ve maskat-ı re'sleri mârru'z-zikr Anzer karyesi olub ol vechile müteveffâ-yi mezbûr Ali'nin verâseti sâlifü'z-zikr Kuru Çeşme Mahallesi'nde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Osman [ile] müdde'ûn-ı mezbûrûn Hasan ve İdris ve Ahmed'e münhasıradır bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehak âhar kimesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Kangelioğlu Ali bin Salih ve Çuhniyaroğlu Halid bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün mezbûrân Hasan ve Ahmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde merkūm İdris mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûr Ali'nin sâlifü'z-zikr Dersaadet'de ve mahâll-i sâirede kâffe-i terekesine mahallinde vâzı'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukūkunu dahî ashâbından bizim hisse-i erîsemizi taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bizlere irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan karındaşımız mezbûr İdris'i vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimizde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 18 sene 87

Romanoz mahalleli Kumuşoğlu Mehmed Kapudan Mirakaloz karyeli Selim oğlu Ahmed'den bâ-temessük da'vâ eylediği yüz altmış beş guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmeğin mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde <irâde> hazret-i men lehu'l-emrindir fî 19 Ramazân sene 87

Ma'rûz-ı dâ'î ve devâm-cûy-i devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne'ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Of kazâsına tâbi' olub ba'dehû teşkîl olunan Kurâ-yı seb'a nâhiyesine tâbi' Varda karyesinde vâki' câmi'-i şerîfin ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i âlişân mutasarrıf olan Mehmed Halîfe ibn Hüseyin bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun karye-i mezkûre nüfûs cerîdesinin birinci hânenin ikinci ve üçüncü ve dördüncü ve beşinci ve altıncı ve yedinci numaralarında mukayyed bulunan sulbî sahîh oğulları İsmail ve Hüseyin ve Mustafa ve Mehmed ve Molla Osman İzzet ve İdris kebîr bulunmuş ve bu makūle hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûlelerinin teşrîken tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı kibârının lede'l-imtihân ehliyetce mukaddem ve müreccah olub hakk-ı tefevvuk ve istihkākı

yekdiğere fâik olanına müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden mezbûrûn İsmail ve Hüseyin ve Mustafa [ve] Mehmed ve İdris cihet-i merkūmeye nâ-ehil oldukları tebeyyün etmiş olmağla merkūm Molla Osman İzzet Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Trabzon'da lede'l-imtihân ehliyet ve istihkākı zâhir olduğu hâlde bilâ-kusûr îfâ-yı hizmet etmek üzre cihet-i merkūma babası müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden atîk kaydı mûcibince mezbûr Molla Osman İzzet'in üzerine tevcîh ve yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsında bi'l-iltimâs huzur-i lâmi'u'n-nûr-i asefânelerine arz ve i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 15 sene 87

[118a]

Hamalyoz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Deliahmedoğlu Mehmed bin Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i İbrahim bin Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Tayyar'a münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefsinden asil ve zevce-i mezbûre Cemile Hatun'un tarafından zikri âtî meblağdan hisse-i erîsesini taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendüye îsâle ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan mahallerinden bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle Hacıömeroğlu el-Hâc Mahmud bin el-Hâc Ömer ve Kapselioğlu Hüseyin bin Memiş nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Kumuşoğlu Mehmed Reis ibn İbrahim ve Hasanbaşoğlu Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'îde ber nehc-i şer'î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan ibn-i mezbûr Tayyar kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Taşcıoğlu Süleyman bin diğer Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zarife Hatun ibnet-i Ahmed ve vâlidesi Âyişe Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları Ali ve İsmail ve Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Şîşe'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Süleyman'ın tereke-i vâfiyesine vaz'-ı yedi sâbit olan ibn-i mezbûr Ali muvâcehesinde mûrisim babam müteveffâ-yi mezbûr Mehmed'in hayâtında müteveffâ-yi sânî-yi mezbûr Süleyman zimmetinde ciheteyn-i deyn-i şer'îden alacak hakkı olan beşlik yedi buçuk râyicinden iki bin dokuzyüz guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle müvekkilem vâlidem mezbûre Cemile Hatun'a mevrûs oldukdan sonra medyûn-ı müeveffâ-yi sânî-yi mezbûrdan meblağ-ı mezkûru ahz ve istîfâ etmeğin ol dahî vefât edüb ol vechile meblağ-ı mezkûr iki bin dokuzyüz guruşu medyûn-ı müteveffâ-yi sânî-yi mezbûrun tereke-i vâfiyesine vâzı'u'l-yed olan ibn-i mezbûr Ali'den bundan akdem taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahî meblağ-ı mezkûrun dörtyüz guruşu bilâ-devr-i ribâ olduğunu ve ancak iki bin beşyüz guruşu babası müteveffâ-yi sânî-yi mezbûrun hayâtında zimmetinde deyn-i sahîhi olduğunu mahzar-ı şuhûdda tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâfıyla yedimde olub bin ikiyüz seksen dört senesi Zilka'detü'ş-şerîfenin dördüncü günü tarihiyle müverrah ve merkūm Ali'nin imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn temessükü nâtık olduğu üzre bilâ-ribâ deyn olduğunu ikrârı olan meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşun

edâsına zâmin ve müteahhid olmuşiken şimdi edâdan imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşu râyic-i mezkûr üzre bana edâ ve teslîm merkūm Ali’ye tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-verâse matlûbumdur deyü da‘vâ etdikde ol dahî cevâbında babası müteveffâ-yi sânî-yi mezbûrun ol mikdâr deyn-i sahîhi var diyerek vâzı‘u'l-yed olduğu tereke-i vâfiyesinden îfâ etmek üzre temessük-i merkūm kendüsünün olub edâya zâmin ve müteahhid olduğunu tâyı‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin meblağ-ı mezkûrun mecmû‘u bilâ-devr-i ribâ olmağla teslîmden imtinâ‘ ederim deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve kelâm-ı mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Tayyar’a bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz guruşun râyic-i mezkûr üzre müdde‘î-yi asil ve vekîl-i mezbûr Tayyar’a edâ ve teslîmiyle merkūm Ali ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ‘aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 sene 87

Ğoncivanyoz karyeli Karamahmudoğlu Dursun karyeden Demircioğlu diğer Dursun bin Abdullah’dan da‘vâ eylediği yetmiş beş guruş kiremit bahâsını medyûnu ikrâr lâkin müdde‘înin mûrisi ammi-zâdesi Mehmed’e hayâtında bey‘ ve teslîm eylediğim beşyüz aded kiremit semeninden alacağım olan yetmiş beş guruşu kable'l-edâ vefât edüb ol vechile müteveffâ-yi mezbûrun terekesinden alacağıma mahsûben beşyüz kiremiti yetmiş beş guruşa iştirâ eyledim deyü eylediği def‘ini müdde‘înin inkârına binâen isbâta âciz bi't-taleb müdde‘î-yi merkūm tahlîf olunmağın mûcebince def‘-i mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ ikrârıyla lâzım gelen yetmiş beş guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 21 Ramazân sene 87

İksenit mahalleli Topçuoğlu mahalleden Ğorsioğlu Ahmed’den bâ-temessük da‘vâ eylediği yüzlük mecîdiye altunu yüz guruşdan ikiyüz yetmiş beş guruşun medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Şevval sene 87

[118b]
Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde kâin Rize kazâsına tâbi‘ Kapnes karyesinde vâki‘ ahali-yi karyenin binâ eyledikleri câmi‘-i şerîfde vazîfe-i mu‘ayyene ile imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Mustafa Halîfe bin Hüseyin bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun sulbî sahîh oğulları Temel ve Tahir ve Hasan kebîr bulunmuş ve bu makūle imâmet ve hitâbet cihetleri mutasarrıflarından vefât edenlerin evlâd-ı kibârı nâ-ehil oldukları hâlde bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye bilâ-kusûr îfâ-yı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden mezbûrûn Temel ve Tahir ve Hasan ciheteyn-i merkūmeteyne nâ-ehil olduklarını kazâ-yı mezkûr[da] meclis<inde>-i şer‘-i enverde hâlâ evkāf müdîri vekîli bulunan meveddetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde ba‘de'l-ifâde ve't-takrîr karye-i mezkûre ahalisinden

olub ciheteyn-i merkūmeteyne ehliyeti me'mûl ve câmi'-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla mütehakkak ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezkûrenin on yedinci hânenin birinci numarasında mukayyed ve bin ikiyüz yirmi dört senesi tevellüd edüb esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylediği kazâ-yı mezbûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt'a memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan işbu bâ'is-i arz-ı ubûdiyyet Kadıoğlu Molla Yusuf bin Memiş dâ'îleri Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Trabzon'da lede'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eylediği hâlde ciheteyn-i merkūmeteyn müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden atîk kaydı mûcibince vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr Molla Yusuf dâ'îleri üzerine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsına bi'l-iltimâs huzur-i .....-menşûr-i âlîlerine urûz ve i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 sene 87

Veyla karyesi ahalisinden Feyzioğlu Ali bin Feyzi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ'isu'l-kitâb oğlunun oğlu Temel bin müteveffâ İsmail nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezkûrede vâki' tarafeyn merkūm Temel'in tarlası ve tarafeyn oğlum Hüseyin'in tarlası ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil müstakillen silk-i mülk-i sahîhimde münselik mülküm iken bundan akdem menzil-i mahdûd-i mezkûrun cânib-i şarkîsinden ifrâz ve ta'yîn eylediğim nısf-ı hissesini yedimde ibkā ve cânib-i garbîsinde olan nısf-ı hisse-i müfrezesini oğlum Hüseyin'e semen-i ma'lûma bey' ve temlîk etmişidim el-yevm mâlik olduğum nısf-ı hisse-i müfrezemi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin beşyüz guruşa mezbûr Temel'e bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Temel'in yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd cânib-i şarkîde olan nısf-ı menzil-i müfrez-i mezkûra benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub müşterî-yi mezbûr Temel'in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 22 sene 87

Peripol Mahallesi ahalisinden Kolçıismailoğlu Mahmud bin Mustafa bin Abdullah'ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Hacımahmudoğlu el-Hâc İsmail Efendi ibnu'l-Hâc Yahya nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub müvekkil-i mezbûrun medyûnu oğlu Yahya nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Mahmud'un oğlu merkūm Yahya zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi guruşu taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ba'zen Osmanyazıcıoğlu Abdülhamid ve ba'zen Suyabatmazoğlu Hacı Ömer'in tarlası ve bir tarafdan Piroğulları Yusuf ve Molla

Hasan'ın tarlaları ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlasını dahî bedel-i misliyle me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile oğlu merkūm Yahya'ya ferâğ ve tefvîz ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî vekâlet-i merkūmelerini kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu medyûn-ı mezbûr Yahya'dan bi'l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr yirmi guruş zimmetinde müvekkil-i merkūm Mahmud'a hâlâ deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-yi vekîl-i merkūm el-Hâc İsmail Efendi'den ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden Vardalıoğlu İsmail bin Mehmed ve Küçükmustafaoğlu Osman bin Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka müvekkil-i merkūm Mahmud'un oğlu mezbûr Yahya zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan **[119a]** yirmi guruşu mezbûr Yahya'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ba'zen Osmanyazıcıoğlu Abdülhamid ve ba'zen Suyabatmazoğlu Hacı Ömer'in tarlaları ve bir tarafdan Piroğulları Yusuf ve Molla Hasan'ın tarlaları ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen üç kot tohum istiâb eder bir kıt'a tarlasını bedel-i misliyle me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile oğlu mezbûr <mezbûr> Yahya'ya ferâğ ve tefvîze ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile işbu el-Hâc İsmail Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde mezbûr el-Hâc İsmail Efendi dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkūmeleri kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Karahacıoğlu Abdülkerim bin Yunus ve Osmanyazıcıoğlu Abdülhamid bin Osman nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 sene 87

Kaluklar Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hacıalioğlu Salih bin Emin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ali ve sulbî kebîr oğulları gāib ani'l-beled Süleyman ve Cafer ve Receb'e münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gāibûn-ı mezbûrûnun mansûb kayyımları olan vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun'un taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'ası ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Bir bâb mülk dam	İnek	Evânî-yi nuhâsiyye kıyye 3
500	95	45
Yatak kat 1	Lazut kîle 3	Bağçe kıt‘a 1
80	45	50
Balta tahra kazma zincir	Bir kıt‘a mülk ağaçlık	
35	250	

Yekûnu'l-mal	1100	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	23	
Kaydiyye	1	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	205	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	895	

Hisse-i zevce-i mezbûre	111 25 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	261 15 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	261 15 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	261 15 para 2 akçe

Bâlâda murakkam gāibûn-ı mezbûrûnun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri kayyımları vâlideleri mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi sene 87 fî 27

Kaluklar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Ali oğlu Salih bin Emin bin Abdullah’ın sulbî kebîr oğulları gāib ani'l-beled Süleyman ve Cafer ve Receb’in mallarını hıfza ve tesviye-i umûr<una>[larına] kıbel-i şer‘îden bir kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Ali’yi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî gāibûn-ı mezbûrûnun zuhûr ve mecî’ine değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den kayyım nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27 sene

[119b]
Masi<n> karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Fitozoğlu Hüseyin bin Yakub bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb Hatun ibnet-i Yakub ve sulbî kebîr oğlu Şakir ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbiyye-i sağîre kızları Hasibe ve Âyişe’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân

oldukdan sonra sağîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan vâlideleri mezbûre Zeyneb Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 Şevval sene 87

Bir bâb mülk menzil	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3	Yatak kat 1
1000	35	50
Balta tahra kazma zincir 4	İnek re’s 1	Lazut kîle 2
35	100	35
Alef	Elbise bahâsı	Bir kıt‘a mülk bağçe
20	50	150
Tarlanın etrâfında olan [emlâk]	Hırdavât	
100	50	

Cem‘-i yekûnu'l-mâl	1625	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	105	
Mehr-i zevce	100	
Resm-i kısmet	35	20 para
Kaydiyye	2	
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	243	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1382	

Hisse-i zevce-i mezbûre	172	30 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	483	28 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	241	34 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	241	34 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	241	34 para

Bâlâda murakkam sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Zeyneb Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Masi<n> karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Fitozoğlu Hüseyin bin Yakub bin Abdullah’ın sulbiyye-i sağîre kızları Hasibe ve Âyişe’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîka[da] muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Zeyneb Hatun ibnet-i Yakub hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd

ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 fî Şevval sene 87

Roşi mahalleli Hasanbaşoğlu İksenit mahalleli Topçuoğlu Zekeriyya’dan da‘vâ eylediği beşyüz yirmi iki buçuk guruş temiz paranın medyûnun ikrârıyla tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir sene 87 fî 5 Şevval sene 87

Çiklenar karyesi ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a arsaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu râ‘fi‘u'l-i‘lâm Kakavanoğlu Ali Ağa ibn Hasan Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûrede vâki‘ câmi‘-i şerîfin mütevellîsi olan Abdülhamid Ağa ibn Hüseyin Ağa nâm kimesne muvâcehesinde yine karye-i mezkûre ahalisinden mütevellî-yi mezbûrun liebeveyn er karındaşları İbrahim Ağa ve Süleyman Ağa ve Salih Ağa ve Talib Ağa ibnû'l-müteveffâyi'l-mezbûr Hüseyin Ağa ile kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye ve arsa da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi zabtiyye neferâtından Ahmed Çavuş ibn Ali hâzır oldukları **[120a]** hâlde karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan kabristan ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi‘i leb-i deryâ ile mahdûd tûlen yirmi iki ve arzen on sekiz bihesâb-ı terbî‘î üçyüz doksan altı zirâ‘ arsa karye-i mezkûre ahalisinden olub min kıbeli'l-eb ceddim Temel Ağa ibn Hüseyin Ağa’nın kırk seneden berû bâ-tapu yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen arsası iken işbu tarih-i i‘lâm senesi güzerân eden Şa’bânü'l-mu‘azzamının üçüncü günü ceddim mezbûr Temel Ağa arsa-i mahdûd-i mezkûru yedimde olub işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a matbû‘ tapu ilm u haberi nâtık olduğu üzre ikiyüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile arsa-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed edegelür iken çend günden berû hâzırûn-ı mezbûrûn İbrahim Ağa ve Süleyman Ağa ve Salih Ağa ve Talib Ağaların tahrîkiyle mütevellî-yi mezbûr Abdülhamid Ağa arsa-i mezkûra fuzûli ve bigayr-i hak müdâhale eder olmağla suâl olunub arsa-i mezkûrede müdâhale-i vâkı‘asının men‘ine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü vekîl-i mezbûrun tasdîkiyle ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl mezbûr Abdülhamid Ağa dahî cevâbında arsa-i mahdûd-i mezkûra el-yevm bi't-tevliye müdâhalesini ve kendi nefslerîçün bir gûnâ alâka ve medhalleri ve hakları olmadığını hâzırûn-ı mezbûrûn İbrahim Ağa ve Süleyman Ağa ve Salih Ağa ve Talib Ağaların tasdîkleriyle ma‘an ikrâr lâkin arsa-i mahdûde-i mezkûra ben mütevellîsi olduğum câmi‘-i şerîf-i mezkûra karîb ve civâr bulunduğu cihetle arsa-i mahdûde-i mezkûra ba‘zen kayık ve sandal çekildiği hâlde kayık ve sandal-ı mezkûrlardan ma‘lûmu'l-mikdâr akçe ahzıyla câmi‘-i şerîf-i mezkûrun levâzımatına sarf etmekde olduğumdan ol vechile arsa-i mahdûde-i mezkûra câmi‘-i şerîf-i mezkûrun vakfı olmuş olur öyle olıcak arsa-i mahdûde-i mezkûru câmi‘-i şerîf-i mezkûr içün bi't-tevliye zabt etmek emeliyle müdâhale ederim deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘î-yi mezbûr Ali

Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî Şevval fî 7

Hazavit karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Şuşika bint-i Salih nâm bâkir-i bâliğa kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Topçuoğlu Ahmed bin Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde merkūm Ahmed beni tezevvüc etmek emeliyle cebren çeküb hânesine getürmek üzre izdivâcıma mâni' olub müdâhale etmekde olmağla suâl olunub müdâhale-i vâkı'asının men'ine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkūm Ahmed dahî cevâbında mezbûreyi tezevvüc etmek emeliyle müdâhalesini ikrâr lâkin işbu tarih-i i'lâm senesi Saferu'l-hayrın nısfında mezbûre Şuşika hâlâ on sekiz yaşından mütecâviz olduğu hâlde mezbûrenin tarafından emr u tevkîlsiz babası mezbûr Salih karye-i mezkûrede kendi dükkânında mezbûre içün kızım Şuşika'yı benim içün Ahmed'e verdim dedikde ve benim içün dahî vekîlim bulunan Osman<ın>ağanınoğlu Mehmed bi'l-vekâle kabûl eyledim demişidi ol vechile mezbûre Şuşika'nın tarafından vekâleti yoğise de mücerred babası olduğu cihetle emirsiz bana verdim demesiyle menkûham olmuş olur öyle olıcak mezbûreyi âhara izdivâcdan men' ederim deyü mezbûrenin inkârına mukārin sûret-i def'de îrâd eylediği kelâmı def'e sâlih cevâb-ı şer'î olmayub mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde'iyye-i mezbûre Şuşika'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla mezbûreye bî-vech-i şer'î müdâhale-i vâkı'asının men'ine tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 8 Şevval

Hurtoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Cibonunoğlu Ömer bin Ahmed bin Abdulah'ın sulbî sağîr oğlu İzzet'in malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'îden bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta'rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu'arrefe olan vâlidesi işbu bâ'isetu'l-kitâb Fâtıma Hatun ibnet-i Durmuş'u hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

[120b]
Altıyüz yetmiş yedi numerolu fî 16 Ramazân sene 86 tarihlü cânib-i eşref-i hazret-i vilâyet-penâhîden şeref-tevârüd eden emirnâme-i âlînin zeylidir

Cevâmi‘ ve mesâcid-i şerîfe e’imme ve hutebâsından vefâtı vukū‘ bulanların evlâdına intikāl edecek olan ve yâhûd mahlûl kalan cihetlerinin gerek asâleten ve gerek vekâleten uhdelerine tevcîhi iktizâ eden zevâtın bizzât merkez-i livâda isbât-ı ehliyet etmeleri nizâmı iktizâsından ise de bu misillü cihâtın ekserîsi ber vech-i hasbî îfâ olunagelmesiyle bunları istihsâl edecek olanlar âciz ve bî-kudret takımından olarak ihtiyâr masârif-i seferiyyeye adem-i iktidârlarından nâşî merkez-i livâya azîmet edememekde ve bu vesîle ile taşrada bulunan ba‘zı cevâmi‘-i şerîfede salât-ı cem‘ ve îdeyn edâ olunamamakda olduğu istihbâr olunub beyâna hâcet olmadığı üzre bu misillü cihât tevcîhâtında usûl-i tedkîkiyye ve imtihâniyyenin icrâsından maksad-ı aslî tâliblerinin erbâb-ı istihkākdan olması ve esnân-ı askeriyyede bulunanların dahî tefrîk ve temyîz kılınması maddelerinden ibâret olarak ücerât-ı vakı‘anın evvelki gibi eyâlet ve elviye merkezlerine ……. ise vilâyâtın teşkîline cerîde-i muntazaması hâcet bırakmayacağına ve esnân-ı askeriyyede bulunanlara cihât tevcîh olunması içün iktizâ eden takayyüd-i âtî dahî Kur‘a Nizâmnâme-i Hümâyûn’da kâfil bulunduğuna binâen ba‘de ezîn bu misillü cihâtın asâleten ve vekâleten tevcîhi iktizâ etdikce tâlib ve münâsiblerinin mahalle-i kazâ idâre meclislerinde kazâ nâibi ma‘rifetiyle evkāf müdîri vekîli hâzır olduğu hâlde imtihanları bi'l-icrâ ehliyetleri tebeyyün edenlerin i‘lâm ve mazbatası bi't-tanzîm re’s-i livâya ve oradan ba‘de't-tasdîk merkez-i vilâyete irsâliyle merkez-i vilâyetce dahî tedkîk ve tasdîk olundukdan sonra tevcîhâtın icrâsı husûsunun usûl-i ittihâza alınması Şûrâ-yı Devlet kararıyla bi'l-cümle vilâyet-i vulât-ı izâma bildirilmesi ve o makūle cihâtın tevcîhâtında li-ecli't-tebdîl bi'l-i‘lâm ve mazbata mertebe-i evkāf-ı hümâyûna gönderilecek berevât-ı atîkanın berât-ı akdem muâmelât-ı kalemiyyesi bi'l-icrâ iktizâ eden cedîd berâtlarının sür‘at-i tasdîr ve irsâline ikdâm olunması dahî Evkāf-ı Hümâyûn Nezâret-i Celîlesi’ne tevcîh iş‘âr edilmiş olduğu beyân-ı âlîsiyle usûl-i mezkûrenin buraca dahî mer‘iyyü'l-icrâ tutulması bu kere Dâhiliyye Nezâret-i Celîlesi’nden şeref-vârid olan on beş umûm numaralı ve fî 5 Şa‘bân sene 87 tarihli tahrîrât-ı aliyyede irâde ve iş‘âr buyurulmuş ve buraca muâmelât-ı kaydiyyesinin icrâsından sonra keyfiyyetin elviye mutasarrıflıklarına yazıldığı gibi tahrîrât-ı aliyye-i mezbûreyi şâmil olan işbu tahrîrât-ı matbû‘a ……. Trabzon sancağının hâvî olduğu kazâ ve nâhiyelerin adedine nisbetle yirmi yedi kıt‘ası leffen ……. olduğundan evvel emirde Evkāf Müdîrliği Meclis-i İdâre ve Temyîz cerîdeleriyle Sicill-i Mahkeme’ye mu‘âmele-i kaydiyye îfâsından sonra sûret-i melfûfe-i mezkûrenin bâ-mûcib zikr olunan kazâ ve nâhiyeler kāim-i makāmı ve müdîrliklerine iş‘âr ve ba‘demâ usûl-i mebhûse dâiresinde îfâ-yı mu‘âmeleye dikkat olunması lüzûmunun dahî ……. ve izbârı husûsuna bezl-i himem buyurulmak bâbında irâde efendimindir

Numero 520

Rize Kazâsı Kāim-i Makāmlığı’na

Rif‘atlü Bey

Cânib-i eşref-i hazret-i vilâyet-penâhîden şeref-tevârüd edüb sûret-i aliyyesi biibâretihâ bâlâda mestûr emirnâme-i âlî ahkâmına tevfîkan ba‘demâ usûl-i meb‘ûse-i mezkûre dâiresinde îfâ-yı mu‘âmeleye itinâ ve dikkatle berâber Rize Kāim-i makāmlığı’nın nevâhisi adedine nisbeten leffen irsâl-i savb-ı vâlâları kılınan üç kıt‘a sûret-i emirnâme-i matbû‘anın bâ-mûcib nevâhi-yi mülhaka müdîrânına irsâliyle ahkâm-ı celîlelerinin

oralarca dahî mer‘iyyü'l-icrâ tutulmasına bezl-i ……. ve i‘tinâ ve himmet buyurmaları siyâkında tatbîk-i nemîka-i muhâlaka ibtidâr kılındı <fî>
Fî 23 Ramazan sene 287 ve fî 5 Kānûn-i Evvel sene 286
es-Seyyid Ali Şefîk

Hurtoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Cibonunoğlu Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Durmuş bin Abdullah ve sulbî sağîr oğlu İzzet’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87

Bir bâb mülk menzil	Bir kıt‘a mülk ağaçlık	Yorgan 1
500	750	20
Lazut kîle 1	İnek re’s 1	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3
20	80	45

Yekûnu'l-mal	1415	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce	95	
Resm-i kısmet	31	
Kaydiyye	1	20 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	208	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1307	

Hisse-i zevce-i mezbûre	150	35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1056	5 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

[121a]
İzzet-meâb şerî‘at-hisâb Mevlânâ Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi kâm-yâb ba‘de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki

Bi'n-niyâbe mutasarrıf olduğum Rize kazâsı nevâhisinden Mapavri nâhiyesinin umûr-i ahkâm-ı şer‘iyyesi işbu bin ikiyüz seksen yedi senesi Şevvâlü'l-mükerremin on üçüncü gününden itibâren bi'n-niyâbe cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuşidi gerekdir ki nâhiye-i merkūma yevm-i mezkûrdan bi'n-niyâbe zabt ve me’zûn olduğun mertebe icrâ-yı ahkâm-ı şer‘-i âlîye sa‘y edüb vukū‘a gelen muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyyenin

mûcib-i tahrîr olanların tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm eyleyüb câdde-i şerî‘at-i Ahmedîden sermû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm

el-fakîru'l-hakîr es-Seyyid Mustafa İzzet
el-mevlâ'l-hilâfe bi-kazâ-yı Rize
es-Seyyid Mustafa İzzet

Vada‘tu mührî li-emeli't-tatbîk es-Seyyid Mehmed Emin
Rize Nâib-i nâhiye-i Mapavri
es-Seyyid Mehmed Emin
Fî 13 Şevvâl sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki
Rize Kāim-i Makāmlığı Cânib-i âlîsine

Sene-i arabiyyenin fî 11 Şevval sene 87 ve sene-i rûmiyyenin fî 22 Kānûn-ı Evvel sene 86 tarihlerine müsâdif olan Salı günü Ali Şükri nâmında nâm-ı âcizâneme mahsûs sene 286 tarihinden berû isti‘mâl eylemekde olduğum mühr-i çâkerânemi kazârâ zâyi‘ etmiş olduğumdan ma‘rûf olan hatt-ı âcizânemin gayrı hat ile şâyed mühr-i mezkûr ba‘demâ bir tarafda ve senedde zuhûr eder ise makbûlüm olmayacağı husûsunda ……. Meclis-i İdâre ve De‘âvî-yi Kazâ cerîdeleriyle Sicillât-ı Mahkeme-i Şer‘iyye’ye kayd düşürülmek ve ba‘demâ isti‘mâl olunmak üzre Müntesib Ali Şükri nâmında işbu müzekkere-i çâkerâneme mevzû‘ tedârik olunan diğer mühr-i bendegânemin daha mazbatalarda kabûl buyurulması zımnında keyfiyyetin îcâb edenlere emr u havâle buyurulması niyâzı bâbında ve her hâlde emr u irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 11 Şevval sene 87 ve fî 22 Kānûn-ı Evvel sene 86

Bende
Kâtib-i meclis ve tahrîrât-ı
Rize
Ali Şükri Efendi

Sâhib-i arz-ı hâl Rakıcıoğlu Kâşif derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Varotlar karyeli Sarıosmanoğlu Yunus’dan cihet-i karzdan da‘vâ eylediği yüz guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr ile ba‘dehû kendüsüne tamâmen edâ eylediğini beyân ve iddiâ etmiş ve müdde‘î-yi merkūm Kâşif’in inkârına binâen eylediği def‘ iddiâsını isbâtdan âciz bi't-taleb merkūm Kâşif tahlîf olunmağın mûcebince ikrârıyla lâzım gelen yüz guruşun tahsîli iktizâ etmeğin ol bâbda irâde efendinindir fî 14 Şevval sene 87

Rize kasabası mahallâtından Haçanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hutanınoğlu el-Hâc Hüseyin ibn müteveffâ Emin bin müteveffâ Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âkıle Hatun ibnet-i Osman ve sulbî sağîr oğlu Osman ve sulbiyye-i kebîre kızı Rebâbe Hatun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları yirmi dört sehmden olub sihâm-ı mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûre Âkıle

Hatun'a [ve] on dört sehmi ibn-i sağîr-i mezbûr Osman'a ve yedi sehmi bintu'l-mezbûre Rebâbe Hatun'a isâbeti lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkak oldukdan sonra zikri âtî husûsun ru'yet ve tesviyesîçün mezbûr Osman kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunan el-Hâc İbrahim Efendi-zâde Osman Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Memiş Efendi kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De'âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî emlâk ve eşyâya vaz'-ı yedi alâ vech-i şer'î sâbit olan müteveffâ-yi mezbûrun oğlunun oğlu işbu bâ'isu'l-i'lâm Feyzullah bin müteveffâ Abdülkerim nâm kimesne muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Gürgenli Yakub bin Ali bin Hasan'ın ağaçlığı ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ve hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûseyi hâvî bir kıt'a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki' tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Dişlininoğlu Memiş bin Ahmed bin Abdullah'ın ağaçlığı ve taraf-ı râbi'i ırmak ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûse hâvî bir kıt'a ki her biri arz-ı mîrî üzerinde mağrûs cem'an iki kıt'a mülk bağçe ile kasaba-i mezkûre derûnunda Yukaru Çarşu'da Babik Mahallesi'nde vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i Mataracı-zâde el-Hâc Mustafa Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Efendi bin Abdullah'ın dükkânıyla mahdûd fevkinde bir bâb dükkânı şâmil bir bâb mağaza ile işbu meclis-i şer'de muâyene olunan yün memlû dört aded müsta'mel çit döşek ve penbe memlû dört aded müsta'mel basma yorgan ve yün memlû dört aded müsta'mel yasdık ve üç aded müsta'mel kilim ve bir aded nuhâs bekmez tâbesi sağîr-i mezbûr Osman'ın mûrisi babası müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin'in silk-i **[121b]** mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub ba'de'l-vefât tashîh-i mezkûr üzre sağîr-i mezbûr Osman ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuşiken mezbûr Feyzullah emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreleri fuzûli ve bigayr-i hak müstakillen zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunub emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerden tashîh-i mezkûr üzre sağîr-i mezbûr Osman'ın on dört sehm hisse-i şâyi'asından keff-i yedle sağîr-i mezbûr Osman içün bana teslîm mezbûr Feyzullah'a tenbîh olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr Feyzullah dahî cevâbında emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler mukaddem müteveffâ-yi merkūm el-Hâc Hüseyin'in silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olduğunu ve el-yevm emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelere müstakillen vaz'-ı yedini ikrâr lâkin bin ikiyüz yetmiş altı senesi şuhûr-i arabiyyeden Cemâziyelevvelinin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah olub ol tarihde nâib-i kazâ bulunan Şerif-zâde Mehmed Nazif Efendi'nin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a hüccet nâtık olduğu üzre ol vakit ben hâl-i sebâvetimde ve min kıbeli'l-eb ceddim müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin'in iyâlinde olduğum hâlde ceddim müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde iken mâlik ve mutasarrıf olduğu emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerin her birini mahzar-ı şuhûdda ifrâz ve ta'yîn ve tahdîd ederek hibe-i sahîha-i şer'iyye ile başka başka bana hibe ve temlîk ve yine benim içün meclis-i hibede bilâ-mâni ber vech-i muharrer velâyeten ittihâb ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve i'lâm ve işhâd edüb ol vechile emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreler mük-i mevhûb-i sahîhim olduğundan ve ba'de'l-bülûğ ceddim müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin'in hayâtında muvâcehesinde yedi sekiz sene bilâ-da'vâ ve lâ-nizâ' mutasarrıf olduğum gibi hâlâ bihakkın zabt ve vaz'-ı yed ederim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merkūm Feyzullah ber vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-

varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalleleri olan mezkûr Haçanoz Mahallesi'yle mahallât-ı merkūmeden Emineddin Mahallesi muhtarân ve ihtiyâr mecâlisinden Dizdaroğlu Ali bin Osman ve Beşikci-zâde el-Hâc Hâfız Haşim Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Efendi ve Tüfenkcioğlu Ahmed Hulûsi Efendi ibn Memiş Ağa ve Müfti-zâde Mehmed Emin Efendi ibn Abdülhamid Efendi nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan mezkûr Haçanoz Mahallesi ahalisinden Aşıksüleymanoğlu el-Hâc Ali Efendi ibn Mustafa ve mezkûr Emineddin Mahallesi ahalisinden el-Hâc Hâfız Mehmed Memiş Efendi ibnu'l-Hâc İbrahim Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle emlâk ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelerin her birini irâ'e ve tahdîd ve ta'yîn ederek bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh-i mufassal ve nehc-i şer'î-yi mübeccel üzre isbât etmeğin mûcebince müdde'î-yi vasî-yi merkūm Osman Efendi bi'l-vesâye da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Feyzullah bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 15 sene 87

İksenit Mahallesi ahalisinden Topçuoğlu Mustafa bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me'mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt'a memhûr ve matbû' ilm u haberden müstebân olan mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafdan ba'zen Kavaloğlu el-Hâc Mustafa ve ba'zen Yazıcıoğlu Yusuf'un tarlaları ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire-i mağrûseyi hâvî bir kıt'a mülk bağçe ve bir aded kelâm-ı kadîm ve bir aded üç vukiyye nuhâs sini ve bir aded şişhâ[ne] tüfenk ve iki aded sağîr ve kebîr nuhâs tâbe ve iki aded sağîr ve kebîr nuhâs kazgan ve bir aded nuhâs karavana ve iki aded nuhâs güğüm ve bir aded demir zincir ve iki re's öküzleri bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî sulbî sağîr oğlum Süleyman'a her birini irâ'e ve ta'yîn ederek hibe-i sahîha-i şer'iyye ile hibe ve temlîk ve yine meclis-i hibede bilâ-mâni velâ[ye]tim hasebiyle sağîr-i mezbûr içün ittihâb ve kabz ve kabûl ve i'lâm ve işhâd eyledim ba'de'l-yevm menzil ve bağçe-i mahdûde-i mezkûre ile eşyâ-yı muharrere-i mezkûrelere benim aslâ alâkam kalmayub oğlum sağîr-i mezbûr Süleyman'ın mülk-i mevhûbu olmuşdur ba'de'l-bülûğ keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve miteyn ve elf sene 87 fî 17 Şevval sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Rakıcıoğulları Şaban ve Salih ile birâderleri Kâşif ve Tevfik derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Varotlar karyeli Sarıosmanoğlu Yunus'dan çiftçi ücretinden da'vâ eyledikleri ikiyüz guruşdan elli guruş üzerine sulh olub ziyâdeye müte'âllik mutâlebeden her biri merkūmun zimmetini ibrâ ol dahî mezbûr Tevfik'den da'vâ eylediği yirmi aded kestâne ağacından meccânen fâriğ olub mutâlebeye müte'allik da'vâdan merkūmun zimmetini ibrâ edüb tarafeynden her biri âharın ibrâsını kabûl

etmekle bedel-i sulh-i merkūmun tahsîli iktizâ eder olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Şevval sene 87

[122a]
Sâhib-i arz-ı hâl Varotlar karyeli Rakıcıoğlu Yusuf derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Köseoğlu ……. me'mûru hâzır olduğu hâlde bir kıt'a meşelik ile bir kıt'a ağaçlıkdan men'ini da'vâ etmekde iken muslihûn tavassutuyla eylediği da'vâsından meccânen fârig ve ibrâ olub ol dahî ibrâ-yı mezkûru ba'de'l-kabûl merkūm Salih dahî merkūm Yusuf Reis'den da'vâ eylediği yirmi aded mertek da'vâsından meccânen fârig ve mutâlebesine müte'allik da'vâdan zimmetini kabûl hâvî ibrâ ve iskāt ederek kat'-ı nizâ' etmeklerin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 17 Şevval sene 87

Piriçelebi Mahallesi ahalisinden Tuzcu-zâde İsmail Ağa ibnu'l-merhûm Ahmed Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isu'l-kitâb sulbî kebîr oğlu Ali Rıza Efendi tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyânda tasdîke vekîli el-Hâc İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi ibnu'l-Hâc Hâfız Mehmed Memiş Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb derûn-i kasaba-i mezkûrede vâki' etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i leb-i deryâ ile mahdûd üçyüz elli üç ve üçyüz elli dört ve üçyüz elli beş ve üçyüz elli altı ve üçyüz elli yedi numaralar ile murakkam beş bâb mağaza ve kırk sekiz ve elli ve elli iki ve elli dört ve elli altı ve elli sekiz numaralar ile murakkam altı bâb dükkân ile yine kasaba-i mezkûre derûnunda vâki' bir tarafdan Taflı Hasan müste'cîren mâlik olduğu Of kazâsına tâbi Çifaruksa karyesinde vâki' câmi'-i şerîfin vakıf dükkânı ve bir tarafdan Gül'ıraz Hanım ibnet-i Mikdad Bey'in dükkânı ve bir tarafdan Tuzcu-zâde merhûm Reşid Ağa'nın evlâd ve hafîdleri İbrahim Ağa ve Hasan Bey ve Nâme ve Kadîre ve Zeliha'nın müşterek tarlaları ve taraf-ı râbi'i zokak ile mahdûd bir ve iki ve yine iki ve yetmiş beş ve yetmiş yedi ve seksen bir ve seksen üç ve seksen beş numaralar ile murakkam sekiz bâb dükkânın her birinin rub' hisse-i şâyi'aları akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin benim silk-i mülk-i sahîhimde münselik mülküm ve her birinin üç rub' hisse-i şâyi'aları birâderlerim Mehmed Rahmi Efendi ile Hurşid Efendi'nin kezâlik silk-i mülk-i sahîhlerinde münselik mülkleri olmağla ben ber vech-i muharrer mâlik olduğum cem'an on dört bâb dükkân ile beş bâb mağaza-i mahdûde-i mezkûrelerin her birinde olan rub' hisse-i şâyi'alarımı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfside ve uhûd-ı mubtıla ve muvâza'adan ârî ve tağrîr ve gabn-i fâhişden berî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile sekiz bin beşyüz guruşa oğlum müvekkil-i mezbûr Ali Rıza Efendi'ye bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabz ve kabûl etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr sekiz bin beşyüz guruşu oğlum müşterî-yi mezbûr Ali Rıza Efendi yedinden [tamâmen] ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd on dört bâb dükkânı ile beş bâb mağaza-i mahdûde-i mezkûrelerin rub' hisse-i şâyi'alarında benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Ali Rıza Efendi'nin mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr kemisâlihî mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 20 Şevval sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Rize kasabası mahallâtından Romanoz Mahallesi sâkinlerinden ve Devlet-i Aliyye teba‘asının Rum milletinden Haralam bin Yani kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Çiklenar karyesi ahalisinden Mahmud oğlu Salih Reis ibn Yakub muvâcehesinde yedimde olub mâh-ı hâlin on dördüncü günü tarihiyle müverrah ve merkūm Salih Reis’in imzâsıyla mümzâ işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a tamgalu temessük nâtık olduğu üzre merkūm Salih Reis’den cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkım olan on sekiz aded yüzlük mecîdiye altununu edâdan imtinâ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Salih Reis’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl ol dahî cevâbında meblağ-ı mezkûr zâtı gâib ani'l-meclis Lefteroğlu Banika’ya deynim olub lede'l-havâle müdde‘î-yi merkūma deyni olduğunu ve temessük-i merkūm Banika sıhhat-i havâleden sonra meblağ-ı mezkûru tekrâr benden ahz ve istîfâ eylediğine mebnî meblağ-ı mezkûru edâdan imtinâ ederim deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘î-yi merkūm Haralam bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘iyle sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr on sekiz aded yüzlük mecîdiye altununun müdde‘î-yi merkūm Haralam’a edâsıyla merkūm Salih Reis ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 21

[122b]
Pulihoz karyeli Ali Ağa Hazavit karyeli Karaosmanoğlu Abdülaziz’den da‘vâ eylediği sekizyüz seksen guruşu medyûn-ı mezbûr ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 21 Şevval sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-ı cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Of kazâsına tâbi‘ olub ba‘dehû teşkîl olunan Kurâ-yı seb‘a nâhiyesine tâbi‘ Varda karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîfin ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i âlişân mutasarrıf olan Mehmed Halîfe ibn Hüseyin bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun karye-i mezkûre nüfûs cerîdesinin birinci hânesinin ikinci ve üçüncü ve dördüncü ve beşinci ve altıncı ve yedinci numaralarında mukayyed bulunan sulbî sahîh oğulları İsmail ve Hüseyin ve Mustafa ve Mehmed ve Molla Osman İzzet ve İdris kebîr bulunmuş ve bu makūle hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûlelerinin teşrîken tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı kibârının lede'l-imtihân ehliyetce mukaddem ve müreccah olub hakk-ı tefevvuk ve istihkākı yekdiğere fâik olanına müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden mezbûrûn İsmail ve Hüseyin ve Mustafa ve Mehmed ve İdris cihet-i merkūmeye nâ-ehil oldukları tebeyyün etmiş olmağla merkūm Molla Osman İzzet Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Trabzon’da lede'l-imtihân ehliyet ve istihkākı zâhir olduğu hâlde bilâ-kusûr îfâ-yı hizmet etmek üzre cihet-i merkūma babası müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden atîk kaydı mûcibince mezbûr Osman İzzet dâ‘îlerinin uhdesine tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka

ve ihsân buyurulması husûsuna dâir işbu tarih-i i‘lâm senesi şehr-i Ramazâni'l-mübârekin on beşinci günü tarihiyle müverrah bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îsi mezbûr Molla Osman İzzet dâ‘îlerine i‘tâ olunmuş ise de kable't-takdîm bu misillü hasbî ve müncel olan cihât içün uhdelerine tevcîh olunacak kesânın icrâ-yı imtihanları içün merkez-i livâya vürûdları masârif-i zâideye dûçâr olmalarını mûcib olacağından Mahallî Kāim-i makāmlığı Meclis İdâresi’nde evkāf müdîri vekîli hâzır olduğu hâlde icrâ-yı imtihânları hakkında muahharen emirnâme-i aliyye vürûd etmiş olduğundan mezbûr Molla Osman İzzet dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Kazâ’da evkâf müdîri vekîli meveddetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i merkūmeye ehliyet ve istihkākı zâhir ve nümâyân olmağla ol vechile cihet-i merkūme pederi müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden atîk kaydı mûcibince mezbûr Molla Osman İzzet dâ‘îleri uhdesine tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsında ol ki vâki‘u'l-hâldir bi'l-iltimâs huzur-i lâmi‘u'n-nûr-i asefânelerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ ‘aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 21 sene 87

Hanis karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Kelerlioğlu İsmail bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i sağîre kızı Zeliha’nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği karye-i mezkûre ahalisinden Kazdaloğlu Molla Hasan ve İslamoğlu Cafer ile zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan min kıbeli'l-eb ceddeleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Âyişe Hatun ibnet-i Ömer’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf
Kartoğlu Ahmed
Mukayyid-i mahkeme Emin Efendi
De‘âvî mukayyidi Asım Efendi
Halil Ağa
ve ğayruhum

Zavendik karyesi ahalisinden Kitabsızoğlu Feyzi bin Memiş bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden karye-i mezkûre ahalisinden işbu râfi‘u'l-i‘lâm Cerrahoğlu Mehmed bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden Öksüzoğlu Mehmed Keleş bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim merkūm Feyzi’nin merkūm Keleş zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu merkūm Mehmed Keleş’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye îsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Kitabsızoğulları Tahir ve Osman’ın tarlaları ve bir

tarafdan Çalıkoğlu Halid'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Öksüzoğlu Çakır'ın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlasını dahî bedel-i misliyle **[123a]** me'mûru huzurunda bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve bedelini dahî kezâlik ahz u kabza ve kendüye irsâl ve teslîme ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu mezbûr Mehmed Keleş'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ etdikde mezbûr Mehmed Keleş dahî merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruşu müvekkil-i mezbûr Feyzi zimmetinde deyni olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin müdde'î-yi vekîl-i merkūm Mehmed'in ber minvâl-i meşrûh vekâlet müdde'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahalisinden Çalıkoğlu Halid bin Mustafa ve Hacıoğlu Mehmed bin Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka karye-i mezkûre ahalisinden Kitabsızoğlu Feyzi bin Memiş bin Abdullah'ın işbu merkūm Mehmed Keleş zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on guruşu medyûn-ı mezbûr Mehmed Keleş'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki' bir tarafdan Kitabsızoğlu Mehmed'in tarlası ve bir tarafdan Kitabsızoğulları Tahir ve Osman'ın tarlaları ve bir tarafdan Çalıkoğlu Halid'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Öksüzoğlu Çakır'ın tarlasıyla mahdûd tahmînen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlasını dahî bedel-i misliyle me'mûru huzurunda ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile işbu müdde'î-yi vekîl-i mezbûr Ahmed'i bizim huzurumuzda vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğinde mezbûr Ahmed dahî ber minvâl-i meşrûh vekâlet-i merkūmeleri kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi'nden Arnabudoğlu Hüseyin bin Abdullah ve Kolayoğlu Süleyman bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidân-ı mezbûrânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş'âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba'de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 24 sene 87

Kurâ-yı seb'a nâhiyesi kurâsından Kafkame karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Büberoğlu Arif Ağa ibn İbrahim Ağa ibn Memiş Ağa'nın sulbî sağîr oğlu Abdülaziz'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb Ömer-zâde Osman bin Mehmed Ağa'yı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i merşûh vesâyet-i mezkûreyi

kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 24

Sâhib-i arz-ı hâl Humrik Romanoz mahalleli Arslan ve Durali derûn-i arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Şamşalıoğlu Mustafa’dan da‘vâ eyledikleri yüz yirmi yedi guruş ile üç re’s koyun ve bir re’s ……. da‘vâsından meccânen fârig olub husûs-i mezkûrun mutâlebesine müte‘allik da‘vâdan merkūmun zimmetini her biri ibrâ ve iskāta hak etmeklerini irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 24

Sâhib-i arz-ı hâl Humrik Romanoz mahalleli Şamşalıoğlu Mustafa’dan mahalleden Musanınoğulları Durali ve Arslan’dan bâlâ-yı arz-ı hâlde beyân olduğu üzre cihet-i karz ve eşyâ ve ücret-i bedel semeninden cem‘an da‘vâ eylediği beşyüz otuz altı guruşdan muslihûn tavassutuyla ikiyüz guruş bedel-i makbûz sulh olub ziyâde müdde‘âsına müte‘allik mutâlebeden merkūmânın zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ ve iskāta hak eylediği ba‘de't-tasdîk ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fî 24 sene 87

[123b]
Setoz karyeli Mollaahmedoğlu Abdülkerim Kaluharaf karyeli Baskaboğlu Memiş’den da‘vâ eylediği yüz guruşun tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 24 sene 87

Humrik Romanoz Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hutaoğlu Hurşid bin İsmail bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatuli Hatun ibnet-i Durmuş ve sulbî kebîr oğulları Yusuf ve İslam ve Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma’ya münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-ferâiz sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden bir sehmi zevce-i mezbûre Fatuli Hatun’a ve ikişer sehmden cem‘an altı sehmi bunûn-ı mezbûrûn Yusuf ve İslam ve Mustafa’ya ve bir sehmi bintu'l-mezbûre Fâtıma’ya isâbeti tahakkukundan sonra zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Fâtıma meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu bâ‘isû'l-kitâb bunûn-ı mezbûrûn Yusuf ve İslam ve Mustafa mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Semizoğlu Memiş’in ağaçlığı ve tarafeyn ırmak ve taraf-ı râbi‘i Semizoğlu Musa’nın ağaçlığı ile mahdûd bir kıt‘a ve yine mahalle-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn Semizoğlu mezbûr Musa’nın ağaçlığı ve bir tarafdan Sarıhasanoğlu Ahmed’in ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i Civelekoğlu Musa’nın ağaçlığı ile mahdûd bir kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a mülk-i mağrûs fidanlıklar tashîh-i mezkûr üzre benimle karındaşlarım mezbûrûn Yusuf ve İslam ve Mustafa ve vâlide-i mezbûre Fatuli Hatun’un bi'l-irsi'ş-şer‘î iştirâken mülk-i <mülk> sahîhimizde münselik mülkümüz olub ben ber vech-i muharrer tashîh-i mezkûr üzre şâyi‘an mâlik ve mutasarrıf olduğum iki kıt‘a fidanlıkların her birinden birer sehm hisse-i şâyi‘amı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile yüz guruşa

karındaşlarım mezbûrûn Yusuf ve İslam ve Mustafa'ya bâ-izn-i şürekâ bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu karındaşlarım müşterûn-ı mezbûrûnun yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fîmâ ba'd fidanlık-ı mahdûd-i mezkûrlarda olan birer sehm hisse-i şâyi'ada benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim kalmayub karındaşlarım müşterûn-ı mezbûrûnun seviyyen mülk-i müşterâ-yı sahîhleri ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 26 sene 87

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kasabası mahallâtından Emineddin Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tüfenkcioğlu Ahmed Rif'at Efendi ibn Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Cemile Hatun ibnet-i Ahmed ve Hamide Hatun ibnet-i Mehmed ile mezbûre Cemile Hatun'dan mütevellîd sulbî kebîr oğlu el-Hâc Osman Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızı diğer Cemile ve zevce-i sâbıkası müteveffiye Nâile Hatun ibnet-i Abdullah'dan mütevellîd sulbî kebîr oğlu Ahmed Efendi ve sulbiyye-i kebîre kızı Fâtıma ve yine zevce-i sâbıkası müteveffiye Âyişe Hatun ibnet-i Abdullah'dan mütevellîde sulbiyye-i kebîre kızı Şuşika'ya münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Fâtıma vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Memiş bin Salih ve sadrî kebîr oğulları Receb ve Mustafa ve sadriyye-i kebîre kızı Hanife'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme ibnu'l-mezbûr el-Hâc Osman Efendi dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi diğer Havva Hatun ibnet-i Abdullah ve vâlidesi mezbûre Hamide Hatun ile sulbî kebîr oğlu Molla Mustafa ile sulbiyye-i kebîre kızları diğer Fâtıma ve Hadîce'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme zevce-i mezbûre Cemile Hatun dahî vefât edüb verâseti sadrî kebîr oğulları mezbûrûn Mahmud ve Süleyman ve İbrahim ve sadriyye-i kebîre kızı mezbûre Şîşe'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme zevce-i mezbûre Cemile Hatun dahî vefât edüb verâseti sadriyye-i kebîre kızı mezbûre Cemile ve oğlunun kızları mezbûretân diğer Fâtıma ve Hadîce'ye münhasıra olub ba'dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Şuşika dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku diğer Memiş bin Hüseyin ve sadrî kebîr oğulları Hasan ve âhar Mustafa ve Yusuf ve Arif ve sadriyye-i kebîre kızları âhar Fâtıma ve Rukiye ve Penbe'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye kırk dörtyüz otuz beş bin ikiyüz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden beşyüz doksan altı bin altıyüz sehmden cem'an on bir yüz doksan üç bin ikiyüz seksen sehmi bunûn-ı mezbûrûn Süleyman ve Mahmud ve İbrahim ve beşyüz on yedi bin dörtyüz kırk sehmi ibn-i mezbûr Ahmed Efendi'ye ve ikiyüz doksan sekiz bin üçyüz yirmi sehmi bintu'l-mezbûre Şîşe'ye dörtyüz kırk bin dörtyüz kırk sehmi bintu'l-mezbûre diğer Cemile'ye ve ikiyüz elli sekiz bin yediyüz yirmi sehmi bintu'l-mezbûre Havva'ya ve altmış dört bin altıyüz seksen sehmi zevcu'l-mezbûre Memiş'e ve yetmiş **[124a]** yedi bin altıyüz on altışar sehmden cem'an yüz elli beş bin ikiyüz otuz iki sehmi ibnân-ı mezbûrân Receb ve Mustafa'ya ve otuz sekiz bin sekizyüz sekiz sehmi bintu'l-mezbûre Hanife'ye ve altmış dört bin altıyüz seksen sehmi zevce-i mezbûre diğer Havva'ya ve ikiyüz yetmiş dört bin yüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûre Molla Mustafa'ya ve yüz otuz yedi bin altmış sehmi bintu'l-mezbûre Hadîce'ye ve altmış dört bin altıyüz seksen sehmi zevcu'l-merkūm diğer Memiş'e ve otuz beş bin ikiyüz seksen sehmden

cem‘an yüz kırk bir bin yüz yirmi sehmi bunûn-ı mezbûrûn Hasan ve Mustafa ve Yusuf ve Arif’e ve on yedi bin altıyüz kırk sehmden cem‘an elli iki bin dokuzyüz yirmi sehmi benât-ı mezbûrât âhar Fâtıma ve Rukiye ve Penbe’ye isâbeti tahakkukundan sonra ibn-i mezbûr Süleyman kazâ-yı mezkûr mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde zikri âtî menzil ve bağçe ve tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan ibn-i mezbûr Mahmud muvâcehesinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi İsmail oğlu Mahmud Ağa bin İsmail hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Müfti-zâde Tayyib Efendi ibn Tahir Efendi bin Mehmed Âşir Efendi’nin bağçesi ve bir tarafdan tarîk-i âmm ve bir tarafdan Sofioğlu Mustafa bin Mehmed bin Abdullah’ın ağaçlığı ve taraf-ı râbi‘i dere ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûse muhtevî bir kıt‘a mülk bağçe derûnunda kâin tahmînen iki vukiyye buğday tohumu isti‘âb eder arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarla bin ikiyüz altmış iki senesi evâilinde vefât eden babamız müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Ahmed Rif‘at Efendi’nin hayâtında silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda tarlası iken ba‘de'l-vefât menzil ve bağçe-i mahdûde-i.mezkûre tashîh-i mezkûr üzre benimle mezbûr Mahmud ve verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olub ve tarla-yı mezkûr dahî intikāl-i âdî ile benimle mezbûr Mahmud ve yalnız evlâd-ı zükûruna seviyyen ve ihmâsen intikāl etmişiken mezbûr Mahmud menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olduğundan ben bundan akdem emlâk-i mezkûrdan tashîh-i mezkûr üzre hisse-i erîse-i şâyi‘am ile tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan humus hisse-i şâyi‘amı ifrâz ve tefrîk ve bana teslîm mezbûr Mahmud’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eyledim ise de bin ikiyüz altmış bir senesi evâsıtında babamız müteveffâ-yi mezbûr Ahmed Rif‘at Efendi hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatinde olduğu ve mezbûr Mahmud ile karındaşımız mezbûr İbrahim hâl-i sığarlarında bulundukları hâlde menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru alâmet-i fâsıla vaz‘ıyla nısfiyyet üzre ifrâz ve tefrîk ve ta‘yîn ederek menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrun nısf-ı hisse-i müfreze-i ma‘lûmesini mezbûr Mahmud’a ve nısf-ı âhar hisse-i müfreze-i ma‘lûmesini karındaşımız mezbûr İbrahim ol vakit mahalle-i mezkûrenin sipahisi bulunan Müfti-zâde Abdülhamid Efendi ibn Mehmed Emin Efendi bin Abdullah’ın re’y u icâzetiyle bisafka-i vâhide meccânen hibe ve temlîk ve ferâğ ve tefvîz eylediğinde ve yine anlara velâyeten ber vech-i muharrer ittihâb ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve kabûl edüb ol vechile menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûr tahdîd ve tavsîf olunduğu üzre nısfiyyet üzre merkūmân Mahmud ve İbrahim’in mülk-i mevhûbları ve tarla-yı sarîhleri olduğundan babamız vâhib-i müteveffâ-yi evvel-i mezbûr Ahmed Rif‘at Efendi’nin vefâtı tarihi olan mârru'z-zikr bin ikiyüz altmış iki senesi evâilinde biz menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûru nısfiyyet üzre müfrezen yirmi beş sene müddet bi'l-muvâcehe bilâ-müdâhale ve bilâ-fâsıla zabt ve tasarruf edüb işbu tarih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem mezbûr İbrahim menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan nısf-ı hisse-i müfrezesini semen ve bedel-i ma‘lûm ve makbûza mezbûr Mahmud’a bey‘ ve temlîk ve bâ-re’y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl edüb ol vechile menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûr müstakillen mezbûr

Mahmud'un mülk-i mevhûb ve müşterâsı ve tarla-yı müteferriğ-i sahîhi ve hak-ı sarîhi olub benim menzil ve bağçe ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'an alâka ve medhalim ve hakkım yokdur husûs-i mezkûr içün kat'an ve kātıbeten da'vâ ve nizâ' ve husûmetim kalmamışdır dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i'lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27 Şevval sene 87

[124b]
Sâhib-i arz-ı hâl Kurâ-yı seb'a nâhiyesine tâbi' Anzer karyeli Mehmed Civelek meclis-i şer'de bâlâ-yı ârz-ı hâlde mezkûru'l-ism Yeniköy mahalleli Velkülü Memiş muvâcehesinde merkūmun zimmetinde kara celeb ineği semeninden alacak hakkım olan bin dokuzyüz elli guruşdan bin ikiyüz on guruşunu bana teslîm edüb bâkî zimmetinde hâlâ alacak hakkım olan altıyüz kırk guruşun edâsından imtinâ' eder olmağla bana edâ ve teslîm merkūm Memiş'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahî cevâbında cihet-i merkūmeden mukaddem müdde'î-yi merkūm Mehmed Civelek'e bin dokuzyüz elli guruş deyni olduğunu ve ikrârı vechile medfû'âtım olan bin üçyüz on guruşdan bâkî altıyüz kırk guruş deyni kaldığını tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin meblağ-ı bâkî-yi mezkûr altıyüz kırk guruşdan dahî dörtyüz guruş <dahî> müdde'î-yi merkūma def' u teslîm eyledim deyü eylediği def'ini müdde'î-yi merkūmun inkârına binâen isbâtdan ızhâr-ı acz edüb tahlîfe dahî tâlib olmamağla mûcebince dâfi'-i merkūm Memiş def' da'vâ-yı mezkûresiyle müdde'î-yi merkūma bilâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı bâkî-yi mezkûr altıyüz kırk guruşun müdde'î-yi merkūm Mehmed Civelek'e edâ ve teslîmiyle merkūm Memiş ilzâm olmağın irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 27 Şevval sene 87

Malpet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Koçömeroğlu Hüseyin bin Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Havva Hatun ibnet-i Yahya ve Fâtıma Hatun ibnet-i Yakub ve Penbe Hatun ibnet-i Emin ve sulbî sağîr oğulları Ali ve Ömer ve sulbiyye-i kebîre kızı Zülfiye'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına vasî-yi mansûbları olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Penbe Hatun ile zevcetân-ı mezbûretân Havva ve Fâtıma ve bint-i mezbûre Zülfiye'nin taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27 Şevval sene

Bib bâb mülk menzil ma'a arsa	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3	Lazut kîle 3
1500	45	60
İnek re's 1	Yorgan 3	Balta tahra kazma 3
100	60	30
Zincir 1	Etrâfında mülk ağaçlık	Hırdavât-ı menzil
10	100	30

Yekûnu'l-mal	1935
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	100
Mehr-i zevce-i mezbûre Havva	90
Mehr-i zevce-i mezbûre Fâtıma	85
Mehr-i zevce-i mezbûre Penbe	90
Resm-i kısmet	39 10 para
Kaydiyye	2 10 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	407
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1528

Hisse-i zevce-i mezbûre	63 26 para 2 akçe
Hisse-i zevce-i mezbûre	63 26 para 2 akçe
Hisse-i zevce-i mezbûre	63 26 para 2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	534 22 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	534 22 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	267 16 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Penbe Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Malpet karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Koçalioğlu Hüseyin bin Ömer bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğulları Ali ve Ömer’in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Penbe Hatun ibnet-i Emin’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî **[125a]** nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 27 Şevval sene 87

Singöz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hasanbaşoğlu Ahmed bin Memiş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Halime Hatun ibnet-i Ali ve sulbî kebîr oğlu Yunus ve sulbî sağîr oğlu Mustafa ve sulbiyye-i kebîre kızları Havva ve Rukiye ve Hadîce ve Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan ma‘rifetü'z-zât vâlidesi mezbûre Halime Hatun ile ibn-i kebîr-i mezbûr Yunus ve zâtları mu‘arrefeler benât-ı kebîrât-ı mezbûrâtın taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘aları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr [ve terkîm] ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî

zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 27 Şevval

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 1000	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 3 40	Lazut kîle 15 300
Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 20	İnek re’s 2 230	

Yekûnu'l-mal	1480	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	80	
Mehr-i zevce-i mezbûre	100	
Resm-i kısmet	32	20 para
Kaydiyye	2	
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	315	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe	1265	

Hisse-i zevce-i mezbûre	158	5 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	276	28 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	376	28 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	138	14 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	138	14 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	138	14 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	138	14 para	1 akçe

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Halime Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Singöz karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hasanbaşoğlu Ahmed bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Mustafa’nın malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlidesi işbu bâ‘isetu'l-vesîka Halime Hatun ibnet-i Ali’yi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Şevval

Humrik Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Baskaboğlu Mahmud bin Mahmud bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Safiye Hatun ibnet-i Osman Ağa ve sulbî sağîr oğlu Mahmud’a münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir

ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbu olan vâlidesi ma‘rifetü'z-zât mezbûre Safiye Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

[125b] Bir bâb mülk menzil ve ittisâlinde bağçe ma‘a arsa
1600
Yatak kat 1
50

Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye
2
25
Hırdavât-ı menzil
25

Yekûnu'l-mal	1700
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	80
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	38
Kaydiyye	2 20 para
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	221
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	1479

Hisse-i zevce-i mezbûre	181 35 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1294 5 para

Bâlâda murakkam sağîr-i mezbûrun hisse-i ma‘lûme-i mevrûsesi vasîsi vâlidesi mezbûre Safiye Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Humrik Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Baskaboğlu Mahmud bin Mahmud bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Mahmud’un malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlidesi işbu bâ‘isetu'l-kitâb Safiye Hatun ibnet-i Osman Ağa’yı hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd [ve] sedâdına değin malını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 29 Şevval

Sâhib-i arz-ı hâl Müfti-zâde Asım Efendi ve Raif bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Molla Yusuf’dan da‘vâ eylediği yüz seksen guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle

mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Şevval sene 87

Yap[rak]lar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Hulkoğlu Dursun bin Mustafa bin Abdullah'ın sulbî sağîr oğulları Şaban ve Mustafa'nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb u ta'yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma'rûf<e> ve istikāmet ile mevsûf<e> olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir<e> idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ'isu'l-kitâb ammileri ibn İbrahim bin müteveffâ-yi mezbûr Mustafa'yı hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb *-tûbâ lehû ve hüsnü meâb-* Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî üzerine Meto-zâde Osman Ağa ibnu'l-Hâc Ahmed Ağa'yı nâzır nasb u ta'yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerini mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

Sâhib-i arz-ı hâl Haldoz mahalleli Likoğlu Abdülkerim bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Tüfenkcioğlu Osman'dan da'vâ eylediği kırk üç buçuk guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Şevval sene 87

Sâhib-i arz- hâl Kamaşinoz mahalleli Kadı-zâde Hüseyin Efendi bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Devlet-i Aliyye teba'asının Rum milletinden Baltacıoğlu Kostanti'den da'vâ eylediği beşyüz altmış buçuk guruşu medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 29 Şevval sene 87

[126a]
<Yaplar> Yapraklar karyesi ahalisinden olub bundan akdem İsakçe kasabasında vefât eden Mengenoğlu el-Hâc Abdullah bin İsmail bin Abdullah'ın verâseti karye-i mezkûrede sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun ibnet-i Ahmed ve sulbî kebîr oğulları Mustafa ve gāib ani'l-beled Hüseyin ve sulbiyye-i kebîre kızı Güvercin ve sulbiyye-i sağîre kızı Fatuli'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûre ile gāib-i merkūmun tesviye-i umûrlarına vasî ve kayyım-ı mansûbları olan Feyzi oğlu İbrahim bin Abdullah ile verese-i kibârın taleb ve ma'rifet ve iltimâs ve istid'âları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 29 sene 87

Karye-i mezkûrede vâki' bir bâb mülk menzil 3700	İnek re's 2 230	Yatak kat 2 200

Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1 50	Evâ[nî-yi] nuhâsiyye kıyye 5 50	Hırdavât-ı menzil 50
Tarlanın etrâfında kâin mülk ağaçlık 350	Bir kıt‘a mülk ağaçlık 550	

Yekûnu'l-mal	4180		
Minhe'l-masârifât			
Mehr-i zevce-i mezbûre	180		
Resm-i kısmet	80		
Kaydiyye	6	20 para	
Varaka bahâsı		20 para	
Yekûnu'l-ihrâcât	267		
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe 3	3913		

Hisse-i zevce-i mezbûre	489	5 para	
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1141	11 para	1 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	1141	11 para	1 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	570	25 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	570	25 para	2 akçe

Bâlâda murakkam sağîre-i mezbûre ile gāib-i merkūmun hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasî ve kayyımları mezbûr İbrahim’e teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi fî 29 Şevval sene 87

Roşi Mahallesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-i‘lâm Çillimahmudoğlu Osman Ağa ibn Mahmud nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mezkûr Rize kazâsı nevâhisinden Mapavri nâhiyesi kurâsından Akrotir karyesi ahalisinden Kadıoğlu Yahya bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde yedimde olub bin ikiyüz seksen altı senesi Rebîulâhirin yedinci günü tarihiyle müverrah ve merkūm Yahya’nın imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a tamgalu temessük nâtık olduğu üzre merkūmun zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on buçuk aded yüzlük mecîdiye altununun edâsından imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı mezkûrun emsâlini bana edâ ve teslîm merkūm Yahya’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Yahya dahî cevâbında temessük-i merkūm kendüsünün idüğüni ve mukaddem müdde‘î-yi merkūm Osman Ağa’ya meblağ-ı mezkûr on buçuk aded yüzlük mecîdiye altunu zimmetinde deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb lâkin bin ikiyüz seksen altı senesi Zilka‘detü'ş-şerîfenin yedinci günü müdde‘î-yi merkūmun yedinden alacağı olan meblağ-ı mezkûr on buçuk mecîdiye altununu îfâ etmek üzre ben gāib ani'l-meclis el-Hâc Osman Efendi-zâde Mustafa Efendi ile Mercan Çavuş nâm kimesnelerden bir aded ceb saati on beş vukiyye dehre ile âriyyeten alub meblağ-ı mezkûrun mukābelesinde yedimde vedî‘a olan mezkûr iki aded saati müdde‘i-yi merkūm Osman Ağa’ya deyn-i mezkûrumun mukābelesinde teslîm edüb ol dahî yedimden ba‘de kabz gāib ani'l-meclis Vanlıoğlu Ali Reis’e teslîm edüb ol

dahî ba‘de kabz saat-i mezkûrlar sâhiblerine teslîm olunmuş öyle olıcak meblağ-ı mezkûrun mukābelesinde âharın emânet olan saatlerini vermemle deyn-i mezkûrdan halâs olmuş olurum deyü sûret-i def‘de îrâd eylediği kelâmı def‘e sâlih cevâb-ı şer‘î olmayub mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba‘de't-tefhîm mûcebince kelâm-ı mezkûruyla müdde‘î-yi mezbûr Osman Ağa’ya bî-vech-i şer‘î **[126b]** mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâlifü'z-zikr ikrâr ve i‘tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr on buçuk aded yüzlük mecîdiye altununun müdde‘î-yi merkūm Osman Ağa’ya edâsıyla merkūm Yahya ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Yapraklar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Mengenoğlu el-Hâc Abdullah bin İsmail bin Abdullah’ın sulbî kebîr oğlu gāib ani'l-beled Hüseyin ve sulbiyye-i sağîre kızı Fatuli’nin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî ve kayyım nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādir idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkak olan işbu bâ‘isu'l-kitâb Feyzi oğlu İbrahim bin Abdullah nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî gāib-i merkūm ile sağîre-i mezbûrenin zuhûr ve mecî’ine ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî ve kayyım nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve kayyımlık-ı mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî <29> Şevval fî 30 <sene>

Çiklenar karyesi sâkinelerinden Bostanoğlu kerîmeleri Âdile ve Fâtıma ibnetey Hasan bin Abdulah’ın taraflarından zikri âtî bey‘i ikrâr ve takrîr ve i‘tâ-yı hüccete vekîl olduğu her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle karye-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Kakavan-zâde Mikdad Ağa ibn Hüseyin Ağa ve Salih Ağa ibn Hüseyin Ağa nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan zevât-ı mezbûretânı bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân karye-i mezkûre ahalisinden Karahasanoğlu el-Hâc Bekir bin Cafer ve Lazoğlu el-Hâc Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘îde ber nehc-i şer‘î sâbit ve subût-i vekâletine hükm-i şer‘î lâhik olan Bostanoğlu Keleş bin Temel nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Süleymanoğlu Hasan bin Hacı Osman mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretân Âdile ve Fâtıma akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimizde münselik seviyyen mülkümüz olan karye-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Hacıosmanoğlu Hasan Reis tarlası ve bir tarafdan Süleymanoğlu Memiş ve bir tarafdan ırmak ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a mülk-i mağrûs fidanlığımızı bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile üçyüz guruşa mezbûr

Hasan'a bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üçyüz guruşu müşterî-yi mezbûr Hasan'ın yedinden tamâmen ve kamîlen ahz u kabz edüb fîmâ ba‘d fidanlık-ı mahdûd-i mezkûrda bizim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalimiz ve hakkımız kalmayub müşterî-yi mezbûr Hasan'ın mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dediler dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Kuzandinoz karyeli zâtı mu‘arrefe Hamide Hatun zevc-i mutallakı Morgiloğlu Receb'den sağîr oğlu Mehmed'in nafaka-i mefrûza-i müstedâne-i müterâkimesinden bâkî taleb eylediği elli sekiz guruş otuz parayı medyûn-ı mezbûr dahî ikrâr etmekle mûcebince tahsîli lâzım gelmeğin irâde hazret-i men lehu'l-emrindir fî 5 Zilka‘de sene 87

[127a]
Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne'ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Karasu nâm karyede vâki‘ ashâb-ı hayrâtdan ahali-yi karyenin binâ eyledikleri câmi‘-i şerîf vakfından ber vech-i hasbî imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Eyüb Halîfe ibn Osman bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun ancak bir nefer sulbî sahîh oğlu Osman kebîr bulunmuş ise de der-akab vefât eylemiş ve bu makūle imâmet ve hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin ehil ve erbâb evlâd-ı kebîri bulunmadığı hâlde bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye ihâle ile bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden karye-i mezkûre ahalisinden olub ciheteyn-i merkūmeteyne ehliyeti zâhir ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla mütehakkak ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezkûrenin yirmi üçüncü hânenin yedinci numarasında mukayyed ve bin ikiyüz elli üç senesi tevellüd edüb esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylediği kazâ-yı mezkûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Kurkoğlu Molla İbrahim bin Süleyman dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Trabzon'da lede'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eylediği hâlde ciheteyn-i merkūmeteyn müteveffâ-yi mezbûrun mahlûlünden mezbûr Molla İbrahim dâ‘îleri uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulması husûs[una] dâir işbu tarih-i i‘lâm <kimesnesi> [senesi] Şa‘bânu'l-mu‘azzamının yirmi dokuzuncu günü tarihiyle müverrah bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îsi mezbûr Molla İbrahim dâ‘îlerine i‘tâ olunmuş ise de kable'l-kadîm bu misillü hasbî ve münhal olan cihât uhdelerine tevcîh olunacak kesânın icrâ-yı imtihânları içün merkez-i livâya vürûdları masârif-i zâideye dûçâr olmalarını mûcib olduğundan Mahallî Kâim-i makamlığı Meclis İdâresi'nde evkâf müdîri vekîli hâzır olduğu hâlde icrâ-yı imtihânları hakkında muahharen emirnâme-i aliyye vürûd etmiş olduğundan mezbûr Molla İbrahim dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Kazâ'da evkāf müdîri vekîli meveddetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân tevcîheteyn-i merkūmeteyne ehliyet ve istihkākı zâhir

ve nümâyân olmağla ol vechile ciheteyn-i merkūmeteyn müteveffâ-yi mezbûrûn mahlûlünden atîk kaydı mûcibince mezbûr Molla İbrahim dâ‘îleri uhdesine tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsında bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine menşûr-i âlîlerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Anbarlık karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Demircioğlu Hasan bin Abdullah bin Abdulvehhab’ın verâseti sulbî kebîr oğlu Hüseyin ve sulbiyye-i kebîre kızı Hamide’ye münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan bintu'l-mezbûre Hamide Hatun meclis-i şer‘-i şerîf [enverde] müteveffâ-yi mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz‘-ı yedi sâbit olan işbu bâ‘isu'l-kitâb ibn-i mezbûr Hüseyin mahzarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kâffe-i terekesi urûz ve akār ve menkūl olub ve terekesini karındaşım mezbûr Hüseyin müstakillen zabt ve vaz‘-ı yed eder olmağla ben ber vech-i muharrer babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi mezbûrun kâffe-i terekesinden hisse-i erîsemi dahî karındaşım mezbûr Hüseyin’den bi'l-verâse taleb ederim deyü da‘vâya tasaddî ve ol vechile beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni da‘vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-i sulhu hâvî mevâni‘-i müfsideden ârî alâ tarîki't-tehârüci'ş-şer‘î kâffe-i terekesinden hisse-i erîseme isâbet edenden ezyed ve evfer olan yüz altmış guruş üzerine karındaşım mezbûr Hüseyin ile inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yüz altmış guruşu karındaşım mezbûr Hüseyin meclis-i sulhdan kıbeli'l-mufâraka tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim fîmâ ba‘d babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yi merkūmun kalîl ve kesîr celîl ve hakîr nukūd ve urûz ve akār ve menkūl ma‘lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan karındaşım mezbûr Hüseyin’in zimmetini ol dahî bana medfû‘u olan bedel-i sulh-i merkūm yüz altmış guruşun istirdâdına ve cemî‘ hukūk-i mîrâsa müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan benim zimmetimi ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu <el-emru> fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 1 Zilka‘de sene 87

[127b]
Kaçaran karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Aşlamacıoğlu Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Meşhûre Hatun ibnet-i Yusuf ve vâlidesi Fâtıma Hatun ibnet-i Edhem ve sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i sağîre kızları Âyişe ve Zeyneb’e münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan zâtı mu‘arrefe ceddeleri mezbûre Fâtıma Hatun ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-

verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 30 Şevval sene 87

Bir bâb mülk menzil ma‘a arsa 455	Balta tahra kazma 3 15
Hırdavât-ı menzil 30	Tarlanın etrâfında kâin mülk ağaçlık 300

Yekûnu'l-mal	800
Minhe'l-masârifât	
Techîz ve tekfîn	60 20 para
Mehr-i zevce	100
Resm-i kısmet	16
Kaydiyye	1
Varaka bahâsı	20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	178

Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl Kesîr akçe 1	622

Hisse-i zevce-i mezbûre	79	30 para	
Hisse-i ümmü'l-mezbûre	103	26 para	2 akçe
Hisse-i ibnu'l-merkūm	219	11 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	109	25 para	2 akçe
Hisse-i bintu'l-mezbûre	109	[25 para]	2 akçe

Bâlâda murakkam sağîrât-ı mezbûrâtın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri min kıbeli'l-eb ceddeleri mezbûre Fâtıma Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Kaçaran karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Aşlamacıoğlu Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın sulbî sağîr oğlu Ahmed ve sulbiyye-i sağîre kızları Âyişe ve Zeyneb’in mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan min kıbeli'l-eb ceddeleri Fâtıma Hatun ibnet-i Edhem’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrât-ı mezbûrâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî nasb u ta‘yîn etdikde ol dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Akrotir Mahallesi ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Kâmiloğlu el-Hâc İsmail Efendi bin el-Hâc Osman nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî

mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde mezkûr Rize kazâsı kurâsından Ruspa karyesi ahalisinden bâlâ-yı arz-ı hâlde mezkûru'l-ism Mollaahmedoğlu Abdülkerim bin Ali muvâcehesinde bundan akdem merkūm Abdülkerim zimmetinde malımdan ve yedimden iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve umûruna sarfla istihlâk eylediği mikdâr-ı ziyânı beynimizde ma‘lûm eşyâ semeninden iki bin ikiyüz kırk guruş alacak hakkım olub hatta yedimde olub bin ikiyüz yetmiş dokuz senesi Zilhiccetü'ş-şerîfenin yirminci günü tarihiyle müverrah ve merkūm Abdülkerim’in imzâsıyla mümzâ işbu ibrâz eylediğim karz ünvânıyla mu‘anven bir kıt‘a deyn temessükü nâtık olduğu üzre meblağ-ı mezkûr zimmetinde sahîhan bana deyni olduğunu mahzar-ı şuhûdda tâyı‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf ve temessük-i mezkûru yedime i‘tâ eyledikden sonra meblağ-ı mezkûrdan dokuzyüz otuz guruşu bana def‘ u teslîm edüb ben dahî yedinden ahz u kabz etmemle bâkîsi olan bin üçyüz on guruşun edâsından imtinâ‘ eder olmağla suâl olunub meblağ-ı bâkî-yi mezkûru bana edâ ve teslîm merkūm Abdülkerim’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Abdülkerim dahî cevâbında eşyâ semeninden mukaddem müdde‘î-yi merkūm el-Hâc İsmail Efendi’ye ancak dokuzyüz otuz guruş deyni olduğunu ikrâr meblağ-ı mezkûru dahî müdde‘î-yi merkūmun ikrârı vechile kendüsüne îfâ eyledim deyü mâ‘adâ müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-yi merkūm el-Hâc İsmail Efendi ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mezkûr Ruspa karyesiyle Kuzandinoz karyesi muhtarân **[128a]** ve ihtiyâr mecâlisinden Kandiloğlu el-Hâc Hüseyin bin Mehmed ve Uzunalioğlu Mustafa bin Durmuş ve Abdurrahim oğlu diğer Mustafa bin Abdurrahim ve Kelalioğlu Osman bin Hacı Durmuş nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunan mezkûr Ruspa karyesi ahalisinden Sarıahmedoğlu Receb Yazıcı bin Hasan ve mezkûr Kuzandinoz karyesi ahalisinden Küçükmehmedoğlu Reşid bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkî-yi mezkûr bin üçyüz on guruşu müdde‘î-yi mezbûr el-Hâc İsmail Efendi’ye edâ ve teslîm merkūm Abdülkerim’e tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Ma‘rûz-ı dâ‘î ve devâm-cûy-i ömr ve devlet ve ikbâl-i âlîleridir ki Nezâret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâne’ye mülhak evkāfdan Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Siverloz nâm diğer Seveloz karyesinde vâki‘ câmi‘-i şerîf vakfından almak üzre yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet ve hitâbet cihetlerine bir kıt‘a atîk berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olan Yusuf Halîfe ibn Ahmed bundan akdem vefât edüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımeleri muattal kalmış ve müteveffâ-yi mezbûrun yalnız sulbî sahîh oğulları Ahmed ve Mehmed ve Rûşen kebîr bulunmuş ve bu makūle imâmet ve hitâbet ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin evlâd-ı kibârı nâ-ehil oldukları inde'ş-şer‘i'l-enver tebeyyün eylediği hâlde bi'l-intihâb ehliyetlü âhar bir kimesneye ihâle ile bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etdirilmek üzre müstakillen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından idüğünden mezbûrûn Ahmed ve Mehmed ve Rûşen ciheteyn-i merkūmeteyne nâ-ehil oldukları evkâf müdîri vekîli meveddetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde tahakkuk eylediğinden kazâ-yı mezkûr mahallâtından Kuvaroz

Mahallesi ahalisinden olub ciheteyn-i merkūmeteyne ehliyeti zâhir ve câmi‘-i şerîf-i mezkûr cemâatinin müntehab ve muhtarları olduğu ihbârlarıyla inde'ş-şer‘i'l-enver mütehakkak ve cerîde-i nüfûsda mahalle-i mezkûrenin üçüncü hânesinin birinci numarasında mukayyed olub bin ikiyüz otuz bir senesi tevellüd edüb esnân-ı askeriyyeyi tecâvüz eylediği kazâ-yı mezbûr nüfûs mukayyidi efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan işbu bâ‘is-i arz-ı ubûdiyyet Nevruzoğlu el-Hâc Memiş Efendi ibn Hasan dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Livâ-yı Trabzon’da lede'l-imtihân ehliyeti zâhir ve nümâyân olduğu hâlde ciheteyn-i merkūmeteynin müteveffâ-yi mezbûr Yusuf’un mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle atîk kaydı mûcibince mezbûr el-Hâc Memiş Efendi dâ‘îleri uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulması husûsuna dâir işbu tarih-i i‘lâm senesi Şa‘bânu'l-mu‘azzamının on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îsi mezbûr el-Hâc Memiş Efendi dâ‘îlerine i‘tâ olunmuş ise de bu misillü münhal olan cihât uhdelerine tevcîh olunacak kesânın icrâ-yı imtihânları içün merkez-i livâya vürûdları masârif-i zâideye dûçâr olmalarını mûcib olacağından Mahallî Kâim-i makamlığı Meclis İdâresi’nde evkâf müdîri vekîli hâzır olduğu hâlde icrâ-yı imtihânları hakkında muahharen emirnâme-i aliyye vürûd etmiş olduğundan mezbûr el-Hâc Memiş Efendi dâ‘îleri Meclis-i İdâre-i Kazâ’da evkāf vekîli mûmâ ileyh Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cîheteyn-i merkūmeteyne ehliyet ve istihkākı zâhir ve nümâyân olmağla ol vechile ciheteyn-i merkūmeteyn müteveffâ-yi mezbûrûn mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle atîk kaydı mûcibince mezbûr el-Hâc Memiş Efendi dâ‘îleri uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsında bi'l-iltimâs huzur-i …….-menşûr-i âlîlerine arz ve i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 30 sene 87

Pindoz Mahallesi ahalisinden Lazoğlu Hüseyin bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isu'l-kitâb Halid mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm [edüb] akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me’mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a matbû‘ ve memhûr ilm u haber müfâdından müstebân olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan mezbûr Hüseyin’in tarlası ve taraf-ı râbi‘i Tatoğlu el-Hâc Osman’ın tarlasıyla mahdûd ve yirmi birinci numara ile murakkam bir bâb mülk menzilimi bicümleti mâ yeştemilu ve yahvîhî tarafeynden **[128b]** îcâb ve kabûlü hâvî şurût-i müfsideden ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile beşyüz yetmiş beş guruşa oğlum müşterî-yi mezbûr Halid’e bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr beşyüz yetmiş beş guruşu beher mâh yirmi beş guruş umûruma sarf etmek üzre kabûlünü hâvî oğlum müşterî-yi mezbûr Halid’e emr eyledim fîmâ ba‘d menzil-i mahdûd-i mezkûrda benim aslâ ve kat‘â alâka ve medhalim ve hakkım kalmayub oğlum müşterî-yi mezbûr Halid’in mülk-i müşterâ-yı sahîhi ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ yeşâ’u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 sene 87
Arkilikoz Mahallesi sâkinelerinden oğlu oğlu kerîmesi ma‘rifetü'z-zât Emetullah Hatun ibnet-i Yakub bin Abdullah’ın tarafından ber vech-i âtî vekâlet iddiâ eden Alireisoğlu

Ali bin el-Hâc İsmail nâm kimesne kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer‘-i enverde yine mahalle-i mezkûre ahalisinden Dervişoğlu Süleyman bin Memiş nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilem mezbûre Emetullah’ın merkūm Süleyman zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzumu kendüye irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Haliloğlu Memiş ve bir tarafdan Haliloğlu Zekeriyya ve bir tarafdan Cevahiroğlu diğer Memiş tarlaları ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlasını dahî me’mûru huzurunda bedel-i misliyle tâlibine ferâğ ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile beni vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl etmemle binâenaleyh meblağ-ı mezkûr on guruşu merkūm Süleyman’dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl merkūm Süleyman dahî cevâbında cihet-i merkūmeden meblağ-ı mezkûr on guruşu zimmetinde müvekkile-i mezbûre Emetullah Hatun’a deyni olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf edüb mâ‘adâ müdde‘î-yi vekîl-i merkūmun ber vech-i muharrer vekâlet müdde‘âları ma‘lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde‘î-yi vekîl-i merkūmdan ber vech-i muharrer vekâlet-i meşrûhalarına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden zâtı mezbûreyi bi'l-ma‘rifeti'ş-şer‘iyye ârifân Demiralioğlu Mustafa bin Ali ve Delimehmedoğlu Şaban bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub isru'l-istişhâd ve fi'l-hakîka Arkilikoz Mahallesi sâkinelerinden Emetullah Hatun ibnet-i Yakub bin Abdullah’ın merkūm Süleyman zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan on guruşu mezbûr Süleyman’dan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve kendüye irsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Haliloğlu Memiş ve bir tarafdan Haliloğlu Zekeriyya ve bir tarafdan Cevahiroğlu diğer Memiş tarlaları ve taraf-ı râbi‘i hark ile mahdûd tahmînen iki kıyye tohum istiâb eder bir kıt‘a tarlasını dahî me’mûru huzurunda bedel-i misliyle tâlibine ferâğ ve tefvîze ve kendüye irsâl ve îsâle ve husûs-i mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile işbu müdde‘î-yi vekîl-i mezbûr Ali’yi bizim huzurumuzda vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta‘yîn eylediğinde merkūm Ali dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i meşrûhalarını kabûl edüb biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma‘nâ edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-i mevzû‘asına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle mahalle-i mezkûre muhtar ve İhtiyâr Meclisi’nden Feyzi oğlu İsmail bin Ahmed ve Satıroğlu Mehmed bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba‘dehû alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mahtûme-i mersûle-i mezkûrede mukayyed şâhidânın isimleri zeyllerine tahrîr ve imzâ ve temhîr ile iş‘âr ve şifâhen ifâde ile ihbâr olunmağla mûcebince vekâlet-i meşrûhalarına ba‘de'l-hükm ve't-tebeyyün ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'r-râbi‘ min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 4 sene 87

[129a]
Husûs-i âtiyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf fasl u hasbîçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen bi'l-hükm irsâl olunan mahkeme kâtibi Ömer Rüşdi Efendi dâ‘îleri Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı kurâsından Hancı karyesinde vâki‘ zikri âti münâza‘un fîh olan bir kıt‘a arz-ı mîrî üzerine varub Meclis-i De‘âvî mümeyyizlerinden Osman Azmi Efendi ile cerîde-i şer‘îde mazbûtu'l-esâmî yirmi neferden mütecâviz müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî etdikde karye-i mezkûre ahalisinden Sarıahmedoğlu Ahmed bin Abdullah nâm kimesne meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda yine karye-i mezkûre ahalisinden olub zikri âtî arazi-yi mîriyyeden bir kıt‘a tarlaya vaz‘-ı yedi alâ vech-i şer‘î sâbit olan işbu bâ‘iseyi'l-i‘lâm liebeveyn ammileri Mustafa ve Osman ibney müteveffâ Ömer nâm kimesneler muvâcehelerinde kazâ-yı mezkûrda kâin bi'l-cümle arazi-yi mîriyye da‘vâlarını istimâ‘ ve âharı tevkîle sâhib-i arz hükmünde bâ-emr-i âlî me’mûr buyurulan kazâ-yı mezbûr kāim-i makāmı rütbe-i sâlis ashâbından rif‘atlü Osman Nuri Bey ibnu'l-merhûm Mehmed Paşa’nın tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Lazistanlı Halid Ağa ibn Osman hâzır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafdan Hacıselimoğlu el-Hâc Mustafa bin Memiş bin Hasan’ın tarlası ve taraf-ı râbi‘i Sarıahmedoğlu Hasan bin Kasım bin Hasan’ın tarlasıyla mahdûd tahmînen iki kot yani on vukiyye mısır buğday tohumu isti‘âb eder bir kıt‘a tarla bin ikiyüz yetmiş beş senesi evâhirinde vefât eden ammileri mezbûrân Mustafa ve Osman’ın babaları ceddim müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in hayâtında yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası iken müteveffâ-yi mezbûr Ömer hayâtında yedimde olub bin ikiyüz altmış sekiz senesi Şa‘bânu'l-mu‘azzamının on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah ve bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen ve zeyli Defterhâne-i Hâkânî mührüyle memhûr işbu ibrâz eylediğim bir kıt‘a tapu senedi nâtık olduğu üzre tarla-yı mahdûd-i mezkûru yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i sâhib-i arz oğlu babam müteveffâ-yi mezbûr Abdullah’a kat‘iyyen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde babam mezbûr Abdullah dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdikden sonra iki ay muahharen babam mezbûr Abdullah ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûr evlâdları benimle karındaşım müteveffâ İsmail ve kız karındaşım gāibetun ani'l-meclis Hamide’ye intikāl-i âdî ile meccânen ve islâsen intikāl edüb ol vakit ben üç aylık hâl-i sebâvetimde olduğum ve diğer er karındaşlarım sağîr bulundukları hâlde ceddim fârig-i mezbûr Ömer tarla-yı mahdûd-i mezkûru bizim içün bi'l-velâye mutasarrıf olagelür iken zikr olunan bin ikiyüz yetmiş beş senesi evâhirinde ceddim fârig-i mezbûr Ömer ba‘de'l-vefât tarla-yı mahdûd-i mezkûrun işbu mahâlde vâki‘ hendekden esfelini yani bir buçuk kūt tohum isti‘âb eder mahallini babamızdan bize intikāl eyledi diyerek fuzûli zabt ve vaz‘-ı yed edüb altı sene mukaddem karındaşım mezbûr İsmail bilâ-veled-i zükûr ve inâs vefât eyledikde tarla-yı mahdûd-i mezkûrdan sülüs hisse-i şâyi‘ası meccânen ve müstakillen vâlidesi vâlidem gāibetun ani'l-meclis Ulviye Hatun ibnet-i Ömer’e intikāl etmişiken ammileri mezbûrân Mustafa ve Osman tarla-yı mahdûd-i mezkûrun zikr olunan hendekden esfelini hâlâ bigayr-i hak zabt ve tasarruf edüb el-hâletü hâzihi ben bâliğ olmağla suâl olunub tarla-yı mahdûd-i mezkûrun sülüs hisse-i şâyi‘asından keff-i yedle me’mûru ma‘rifetiyle bana redd ü teslîm ammileri mezbûrân Mustafa ve Osman’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü me’mûr-i mürsel-i mezbûrun tasdîkiyle ma‘an ba‘de'd-da‘vâ ve's-suâl anlar dahî cevâblarında tarla-yı mahdûd-i mezkûr mukaddem babaları müteveffâ-yi mezbûr Ömer’in yedinde ve dâhil-i havza-i tasarrufunda müstakillen tarlası olduğunu ve el-

hâletü hâzihi zikr olunan işbu hendekden esfeli tarafına zabt ve vaz‘-ı yedlerini ikrâr lâkin babamız müteveffâ-yi mezbûr Ömer hayâtında tarla-yı mahdûd-i mezkûrun bâlâsından işbu zikr olunan hendekden esfeli tarafeyn yedinde ibkā bâlâsını ifrâz ve tefrîk ve ta‘yîn ve tahdîd ve irâ’e ve tavsîf ederek karındaşımız müdde‘î-yi mezbûrun babası müteveffâ-yi mezbûr Abdullah’a ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahî ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile hendek-i mezkûrdan esfel tarafeyni yedinde ibkā eylediği ve ba‘de'l-vefât bizimle diğer karındaşlarımız gāib ani'l-meslic Süleyman ve Lütfi ve Abdülhamid ve Hüseyin ve diğer kız karındaşlarımız gāibetun ani'l-meclis Asiye ve Hafize ve Fâtıma’ya seviyyen intikāl eylediği cihetle işbu zikr olunan hendekden efseli tarafeyn kendilerimize asâleten ve şerîklerimiz mezbûrûna vekâleten bihakkın zabt ve tasarruf eder deyü müdde‘î-yi merkūmun ferâğ müdde‘âsını her biri inkâr etmekle müdde‘î-yi mezbûr Ahmed’den ber vech-i muharrer müdde‘â-yı mezkûresine mutâbık beyyine taleb olundukda ba‘de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve mirârâ mühlet-i mühel-i şer‘î mürûruyla ityân-ı beyyine[den] kat‘iyyen ızhâr-ı acz edüb bi't-taleb bi'l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre kendi nefslerîçün mezbûrân Mustafa ve Osman ve ba‘de't-tahlîfi'ş-şer‘î mûcebince müdde‘î-yi mezbûr Ahmed da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūmân Mustafa ve Osman’a bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğunu kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb u tahrîr ve ma‘an **[129b]** meb‘ûs-i ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘e gelüb tarafeyn hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde tasdîkleriyle alâ vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de't-tenfîz ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 sene 87

Vonit Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Sabuncuoğlu Ali bin Memiş bin Mustafa’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Güvercin Hatun ibnet-i el-Hâc Ahmed ve sulbî sağîr oğlu İbrahim ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî-yi mansûbları olan zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe vâlideleri mezbûre Güvercin Hatun’un taleb ve ma‘rifet ve iltimâs ve istid‘âsı ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur fi'l-yevmi'r-râbi‘min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 5 sene 87

Basma endâze 100	Yorgan göbeği 2	Çapalı divit top 1
202 20 para	18	30
Amerikan top 1	Penbe kuşak 3	Bayağı çevre 3
65	24	12 20 para
Nâfe çenber 3	Nâfe çenber 13	Basma endâze 65
6	26	130
Bayağı çevre 1	Musul kara bez top 2	……. top 2
2	30	22 20 para
Bayağı purûc endâze 9	Artvin peştamalı 2	Kendir kıyye 1
18	11	4
Sağîr sandık 1	Kara tel bağı 1	Müsta‘mel fes 1
5	1 30 para	2

Sabun kıyye 2	Soğan kıyye 12	İpli teneke terâzi 1
12	6	5
Nuhâs akçe	Bayağı yüzük taşı 1	Küçük kupli 1
6 30 para	2	1 20 para
Kuta tesbih 1	……. 12	Demir 1 endâze 1
4	1 20 para	2
Evânî-yi nuhâsiyye kıyye	Yorgan 2	Döşek 2
10	60	65
120		
Yasdık 1	Balta 1 tahra 1 kazma 1 zincir 1	Hasır 1
15	çapa 1	5
	40	
Müsta‘mel sandık 1	Dana re’s 2	Kara bez şalvar 1
20	50	10
Müsta‘mel çuka mintan	Purûc kuşak 1	Basma entâre ve yelek
15	7	4
		12
Müsta‘mel fes ma‘a purûc	Hırdavât-ı menzil	Hâne ma‘a bağçe 1
2	25	4500
6		

Yekûnu'l-mal	5610	
Minhe'l-masârifât		
Techîz ve tekfîn	150	
Mehr-i zevce-i mezbûre	150	
Resm-i kısmet	132	30 para
Kaydiyye	7	30 para
Varaka bahâsı		20 para
Yekûnu'l-ihrâcât	441	
Sahhu'l-bâkiyi'l-mâl	5169	

Hisse-i zevce-i mezbûre	646	50 para
Hisse-i ibnu'l-merkūm	3015	10 para
Hisse-i bintu'l-mezbûre	1507	25 para

Bâlâda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma‘lûme-i mevrûseleri vasîleri vâlideleri mezbûre Güvercin Hatun’a teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi

Vonit Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Sabuncuoğlu Ali bin Memiş bin Mustafa’nın sulbî sağîr oğlu İbrahim ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtıma’nın mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb u ta‘yîn olunmak ehemm ü elzem olmağın emânet ile ma‘rûfe ve istikāmet ile mevsûfe olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kādire idüği zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbâr ve ta‘rîfleriyle mütehakkak ve zâtı mu‘arrefe olan vâlideleri işbu bâ‘isetu'l-kitâb Güvercin Hatun ibnetü'l-Hâc Ahmed’i hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb -*tûbâ lehû ve hüsnü meâb*- Efendi hazretleri dahî sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını

hıfza ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den vasî üzerine sağîrân-ı mezbûrânın ammileri Molla Memiş bin el-Hâc Mustafa’yı nâzır nasb u ta‘yîn etdikde anlar dahî ber minvâl-i meşrûh vesâyet ve nezâret-i mezkûreteyni kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeklerin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi‘min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 5

[130a]

Paşayan Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât eden Tuzcu-zâde Reşid Ağa ibn Osman Ağa ibn İsmail Ağa’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Hüseyin ve sulbî kebîr oğulları Osman Ağa ve Mikdad Ağa ve İbrahim Ağa ve sulbiyye-i kebîre kızları Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû ibnu'l-mezbûr Mikdad Ağa dahî vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ile liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman Ağa ve İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Nâme ve Gülşe Hatunlara münhasıra olub ba‘dehû ibnu'l-mezbûr Osman Ağa dahî vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtımatü'z-zehra Hatun ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Hasan Bey ve sulbiyye-i kebîre kızları Kadîre ve Zeliha Hatunlar ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun’a münhasıra olub ba‘dehû kable'l-kısme bintu'l-mezbûre Gülşe Hatun dahî vefât edüb verâseti zevc-i menkûh-ı metrûku Mustafa Ağa ibnu'l-merhûm Abdülaziz Ağa ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatun ve liebeveyn er karındaşı mezbûr İbrahim Ağa ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Nâme Hatun’a münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bihükmi'l-münâsahati'ş-şer‘iyye yüz altmış beş bin sekiz yüz seksen sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz sekiz bin üçyüz yetmiş altı sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hatun’a ve elli bir bin beşyüz yirmi sehmi ibnu'l-mezbûr İbrahim Ağa’ya ve yirmi beş bin yediyüz altmış sehmi bintu'l-mezbûre Nâme Hatun’a ve beş bin yediyüz doksan altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtımatü'z-zehra Hatun’a ve on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi ibnu'l-mezbûr Hasan Bey’e ve sekiz bin ikiyüz on birer sehmden cem‘an on altı bin dörtyüz yirmi iki sehmi bintân-ı mezbûretân Kadîre ve Zeliha Hatunlara ve on bir bin beşyüz doksan iki sehmi zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa’ya isâbeti tahakkukundan sonra zevcu'l-merkūm Mustafa Ağa kasaba-i mezkûre mahkemesinde bi'l-cümle Meclis-i De‘âvî mümeyyizleri hâzır oldukları hâlde akd oluan meclis-i şer‘-i enverde mahallât-ı merkūmeden Piri Çelebi Mahallesi ahalisinden olub zikri âtî iki bâb dükkân arsasına bâ-hüccet-i şer‘iyye bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz‘-ı yedleri alâ vech-i şer‘î sâbit olan nefsinden asil ve sağîr karındaşı Sadullah bin müteveffâ el-Hâc Memiş bin Durmuş’un bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî-yi mansûbu olan Tahir bin müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Memiş ile diğer liebeveyn er karındaşı el-Hâc Ali muvâcehelerinde bi'l-verâse üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb derûn-i kasaba-i mezkûrede Aşağı Çarşı’da vâki‘ bir tarafdan muhterik hâne dîvârı ve bir tarafdan verese-i mezbûrûnun müşterek tarlaları ve bir tarafdan kasaba-i mezkûrede vâki‘ Yeni Câmi‘-i Şerîf’in vakıf dükkânı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb dükkânın yalnız arsaları mûrisim müteveffâ-yi evvel-i mezbûrun hayâtında silk-i mülk-i sahîhinde müstakillen mülkü olub ba‘de'l-vefât arsa-i mahdûde-i mezkûreler benimle verese-i sâire-i mezkûresine tashih-i mezkûr üzre mevrûs olmuşiken ibn-i mezbûr İsmail bundan çend sene mukaddem arsa-i mahdûde-i mezkûrede olan kendi hisse-i erîsesiyle ma‘an benim hisse-i erîse-i şâyi‘amı iznim olmaksızın fuzûli ve bigayr-i hak asil ve vasî-yi mezbûrân Tahir ve el-Hâc Ali’nin babalarına semen-i ma‘lûme-i medfû‘a mukābelesinde bey‘ ve teslîm eylediğinde

müteveffâ-yi mezbûr el-Hâc Memiş dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra üzerinde iki bâb dükkânı binâ ve inşâ ederek asil ve vekîl-i mezbûrân Tahir ve el-Hâc Ali ile sağîr-i mezbûr Sadullah'a bâ-hüccet bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde anlar dahî bi'l-asâle ve sağîr-i mezbûr içün hîn-i bey‘de bâyi‘-i merkūm el-Hâc Memiş bi'l-velâye ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb hâlâ bi'l-asâle ve bi'l-vesâye arsa-i mahdûde-i mezkûreyi zabt ve vaz-ı yed eder olmalarıyla suâl olunub arsa-i mahdûde-i mezkûreden tashîh-i mezkûr üzre onbir bin beşyüz doksan iki sehm hisse-i erîsemden keff-i yedle mahallinde bana teslîm mezbûrân Tahir ve el-Hâc Ali'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur deyü bundan akdem tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden muslihûn tavassutuyla dört aded yüzlük mecîdiye altunu üzerine bizleri inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i merkūmu bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan mezkûr dört aded yüzlük mecidiyye altununu tamâmen ve kâmilen sağîr-i mezbûrun malına sirâyet etmeksizin asil ve vasî-yi merkūmân Tahir ve el-Hâc Ali'nin kendi mallarından ve yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim husûs-i mezkûr ve bi'l-cümle hisse-i erîse da‘vâsına müte‘allik âmme-i de‘âvî ve metâlibât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan asil ve vasî-yi mezbûrân Tahir ve el-Hâc Ali ile sağîr-i mezbûrun zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi'l-verâse ibrâ ve iskāta hak edüb anlar dahî bana medfû‘ları olan bedel-i sulh-i merkūm dört aded yüzlük mecîdiye altununun istirdâdına müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î ve bi'l-iltimâs huzur-i âlîlerine i‘lâm olundu el-emru limen lehu'l-emr fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 Zilka‘de sene 87

[130b]

Paşayan Mahallesi ahalisinden el-Hâc oğlu Yusuf Efendi ibn Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mezbûr Rize kazâsı kurâsından Arğaloz karyesi ahalisinden işbu bâ‘isu'l-kitâb Lazoğlu İbrahim Kapudan ibn Osman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb zâten silk-i mülk-i sahîhinde münselik olduğu kasaba-i mezkûre emlâk me'mûru efendi tarafından mevrûd bir kıt‘a memhûr ilm u haber müfâdından müstefâd olan mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir tarafdan Trabzonluoğulları Şakir ve Mustafa'nın tarlaları ve bir tarafdan Turid-zâde Reşid Ağa'nın tarlası ve bir tarafdan bağ-ı mezbûr Yusuf Efendi'nin tarlası ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âmm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile hudûd-i mezkûr dâhilinde kâin eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i mağrûseyi muhtevî bir kıt‘a mülk bağçemi cemî‘ tevâbi‘ ve levâhikiyle işbu tarih-i hüccetden iki sene mukaddem tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr İbrahim Kapudan'a dört bin beşyüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semen-i mezkûr dört bin beşyüz guruşu müşterî-yi mezbûr İbrahim Kapudan yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz etmemle menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûra tarih-i merkūmdan mezbûr İbrahim Kapudan'ın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ'u ve yehtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 sene 87

Kaçaran karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Hamide Hatun ibnet-i Ömer meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i mutallakı işbu bâ‘isu'l-kitâb Kukuçaoğlu Mustafa bin Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Mustafa zevc-i dâhilim olub el-yevm bir talak ile beni tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan dörtyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem ve me’ûnet-i süknâm içün bi't-terâdî ta‘yîn olunan yüz guruş ki cem‘an beşyüz guruşu zevc-i mutallakım merkūm Mustafa’dan taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahî cevâbında el-yevm bir talak ile tatlîkini ve mehr-i mezkûrumdan ancak yüz guruş ile nafaka-i mu‘ayyene-i mezkûrumu ikrâr mehr-i mezkûrdan ziyâde mutâlebem olan üçyüz guruşu inkârına binâen beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişidi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ikrârı olan ikiyüz guruş ile ziyâde mutâlebem olan üçyüz guruşdan dahî elli guruş bana vermek üzre inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr elli guruş ile ikrârı olan ikiyüz guruş ki cem‘an ikiyüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen bana def‘ u teslîm eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim mâ‘adâ ziyâde mutâlebeme ve bi'l-cümle hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden zevc-i mutallakım merkūm Mustafa’nın zimmetini ol dahî bana medfû<fû>‘u olan meblağ-ı mecmû‘-i merkūm ikiyüz elli guruşun istirdâdına müte‘allik âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Zilka‘deti'ş-şerîfe sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf sene 87 fî 6

Mirakaloz karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Fâtıma Hatun ibnet-i Hüseyin meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine karye-i mezkûre ahalisinden zevc-i muhâlı‘ı işbu bâ‘isu'l-kitâb Mollaalioğlu Ali bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkūm Ali zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘âşeretimiz olmadığı ecilden ben hul‘a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrar ve ma‘kūdun aleyh olan dörtyüz guruş mehr-i mü’eccel hakkım ile nafaka-i iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve me’ûnet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak ve bir aded gezi kısalık dahî merkūm Ali’ye nâtık üzre muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol dahî hul‘-i mezkûru ba‘de'l-kabûl hukūk-i zevciyyete müte‘allik âmme-i de‘âvîden birbirlerimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve tarafeynden her birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene seb‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf fî 6 Zilka‘de sene 87

SONUÇ

1495 numaralı Rize Şer'iyye Sicili'nin esas alındığı bu araştırmamızda, Hicrî 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arası, Trabzon sancağına bağlı bir kaza durumunda olan Rize'nin sosyal ve ekonomik hayatı tahlil edilmeye çalışılarak, bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Söz konusu yıllarda, Rize toplumunun temelini oluşturan ailenin, nikâh akdiyle teşekkül ettiği, evliliklerde kadın ve erkeğin rızasına büyük ölçüde önem verildiği görülmektedir. Eşler arasında mal ayrılığı prensibi mevcuttur. Zira kadınlar mehir haklarının yanı sıra, sahip oldukları menkul ve gayr-i menkulleri diledikleri gibi tasarruf edebilmişlerdir.

Rize'de erkek, ailenin reisi konumundadır. Bununla birlikte kadınların sosyal ve ekonomik haklarını talepte mahkemeye başvurarak eşlerini dava edebilmeleri, bu reisliğin baskıcı bir nitelikte olmadığını göstermektedir.

İslâm dininin eşler arasında âdil olma şartına bağlı olarak, dörde kadar kadınla evliliğe müsaade etmesine rağmen, Rize'de yaygın evlenme şeklinin tek eşlilik olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Zira birden fazla kadınla evlenme, evli erkeklerin sadece % 4.48'inde görülmektedir.

Rize'de ailelerin sahip olduğu ortalama çocuk sayısı 4'tür. Çocuk sayısı bu rakamın üzerinde olan aileler, genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşan veya sosyo-ekonomik seviyesi yüksek olan ailelerdir.

Rize'de meydana gelen boşanmalar sayı itibariyle azımsanmayacak ölçüdedir. Boşanmaların çoğu erkeğin tek taraflı iradesiyle (talak) gerçekleşmiştir. Boşanma sonrasında, kadın ve çocukların ekonomik hakları, genellikle güvence altına alınmıştır.

Rize'de nüfusun büyük çoğunluğunu Müslümanlar oluşturmakla birlikte, gayr-i Müslimlere de rastlanılmaktadır. Müslim ve gayr-i Müslimlerin yaşadıkları mahaller, kesin çizgilerle birbirinden ayrılmamıştır. Farklı din gruplarından bu insanlar, sosyal ve ekonomik hayatta birbirleriyle münasebet hâlindedir.

Rize mimarîsinin önemli unsurlarından biri olan evler, genellikle dağınık bir görünüm arz etmekte olup, bahçe içerisinde veya ev sahibinin arazisi üzerinde yapılmıştır. Rize'deki mahalle ve köylerin tamamına yakınında cami veya mescit bulunmaktadır. Çeşitli sosyal, ticarî ve dînî müesseselerin yanı sıra, tarım arazileri ve yeşil alanlar bölgeye hâkim durumdadır.

Entari, peştamal ve çarşaflar Rizeli kadınların; fes, şalvar, gömlek ve kuşaklar da Rizeli erkeklerin günlük hayatta en sık kullandıkları giyim eşyası arasındadır. Bu kıyafetlerde genellikle pamuklu ve yünlü kumaşlar tercih edilmiştir. Mutfak eşyası olarak, bakırdan mamul çeşitli kap kacak kullanılmıştır. Çok az sayıda kişinin kitap sahibi olmasından hareketle, Rize'de okuryazarlığın düşük seviyede olduğunu söylemek mümkündür.

Hemen her toplumda olduğu gibi, Rize toplumunda da gasp, hırsızlık, adam öldürme ve yaralama gibi birtakım uygunsuz olaylara rastlamamız mümkündür. Ancak bu olayların oldukça az sayıda olması ve meydana gelen anlaşmazlıkların toplum tarafından hatırı sayılır insanlarca çözüme kavuşturulması, Rize'de genel bir toplumsal huzur ortamından söz edilmesini mümkün kılmaktadır.

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında Rize'de kullanılan sülale isimlerinin pek çoğu, günümüzde de soyadı olarak kullanılmaya devam etmektedir. Söz konusu yıllarda en çok tercih edilen erkek isimleri, Ali, Ahmed ve Mustafa'dır. Kadın isimlerinde ise, ilk sırada Fâtıma gelmektedir. Çocuğa isim verilirken, aile büyüklerinin isimleri de etkili olmuştur.

Rizeli erkekler arasında en sık rastlanılan ünvanlar, Ağa, Efendi ve Hacı ünvanlarıdır. Haccın meşakkatleri ve beraberinde getirdiği maddî mükellefiyetler dikkate alındığında, Hacı ünvanına sahip kişilerin maddî durumlarının iyi olduğu söylenebilir.

Rize ekonomisinin temeli, tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarımın ve tarım arazilerinin önem arz etmesi, Rize halkı arasında birtakım arazi anlaşmazlıklarının yaşanmasını da beraberinde getirmiştir. Sınırlı olmakla birlikte, Rize halkının diğer bir

geçim kaynağı da ticarettir. İş sahalarının yetersizliği ve geçim sıkıntısı gibi sebepler, bazı şahısları, çalışmak amacıyla Rize dışındaki bölgelere gitmeye sevk etmiştir.

Rize'nin ekonomik hayatında en sık rastlanılan faaliyetler, borç alıp verme ile menkul ve gayr-i menkul mülklerin alım satımıdır. Borç-alacak ilişkileri, toplumun hemen her kesiminden insan arasında meydana gelmiştir. Borç alıp vermede din gruplarına göre bir ayrıma da gidilmemiştir. Alınan borcun miktarı ve ödenmesiyle ilgili anlaşmazlığa düşüldüğünde, durum mahkemeye intikal etmiştir. Alışverişe konu olan mülklerin çoğunun, gayr-i menkul olduğu ve yüksek meblağlarda satıldığı görülmektedir. Bunların yanı sıra ferâğ, hibe, takas, îcâr, kefâlet ve müzâyede gibi ekonomik hayata yön veren pek çok pratiği de Rize'de görmemiz mümkündür.

Söz konusu yıllarda, devletin idarî, askerî ve adlî makamına mensup pek çok şahıs, Rize kazasında birtakım vazifelerde bulunmuştur. Bu şahıslar içerisinde, aslen Rizeli olanlara da rastlanılmaktadır.

H. 1286-1287 (M. 1869-1871) yılları arasında, Rize'de vefat eden şahısların büyük çoğunluğu erkektir. Vefat eden evli erkeklerin çoğunun eşi hayattadır. Buradan hareketle Rize'de ortalama yaşam süresinin erkeklere nisbetle kadınlarda daha uzun olduğu söylenebilir. Vefat eden şahısların vârisleri, genellikle kız ve erkek çocuklarından oluşmaktadır. Dolayısıyla ölen kimselerin geride bıraktıkları miraslarının büyük çoğunluğunun, çocuklarına intikal ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Rize'nin dînî hayatında önemli bir yeri olan vakıf eserlerinin başında camiler gelmektedir. Bu camiler hayır sahibi şahıslar tarafından yaptırılmıştır. Rize'deki vakıfların gelir kaynakları içerisinde, gayr-i menkullerin yanı sıra nakit paralar da vardır. Kâr getirmek üzere işletilen vakıf paraları, ihtiyaç sahibi kimselere kredi imkânı sağlamıştır.

Rize'deki vakıf müesseselerinde vazife gören kimseler, vakfı tesis eden kişinin şartı veya kadının kararı üzerine göreve getirilmişlerdir. Bunlar içerisinde, görevlerini ücretsiz ifa edenler de vardır. Aynı anda birden fazla hizmeti uhdesinde bulunduranlara da rastlanılmaktadır.

Çalışmamızın oldukça kısa bir dönemi içine alması ve tek bir sicile bağlı kalması sebebiyle, birtakım eksiklik ve hataların olması muhtemeldir. Bununla birlikte bu araştırmanın, XIX. yüzyılda Rize'nin sosyal, ekonomik ve dînî hayatının anlaşılması ve bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlaması temennimizdir.

EKLER

1495 NUMARALI RİZE ŞER‘İYYE SİCİLİ’NDEN ÖRNEK VARAKLAR

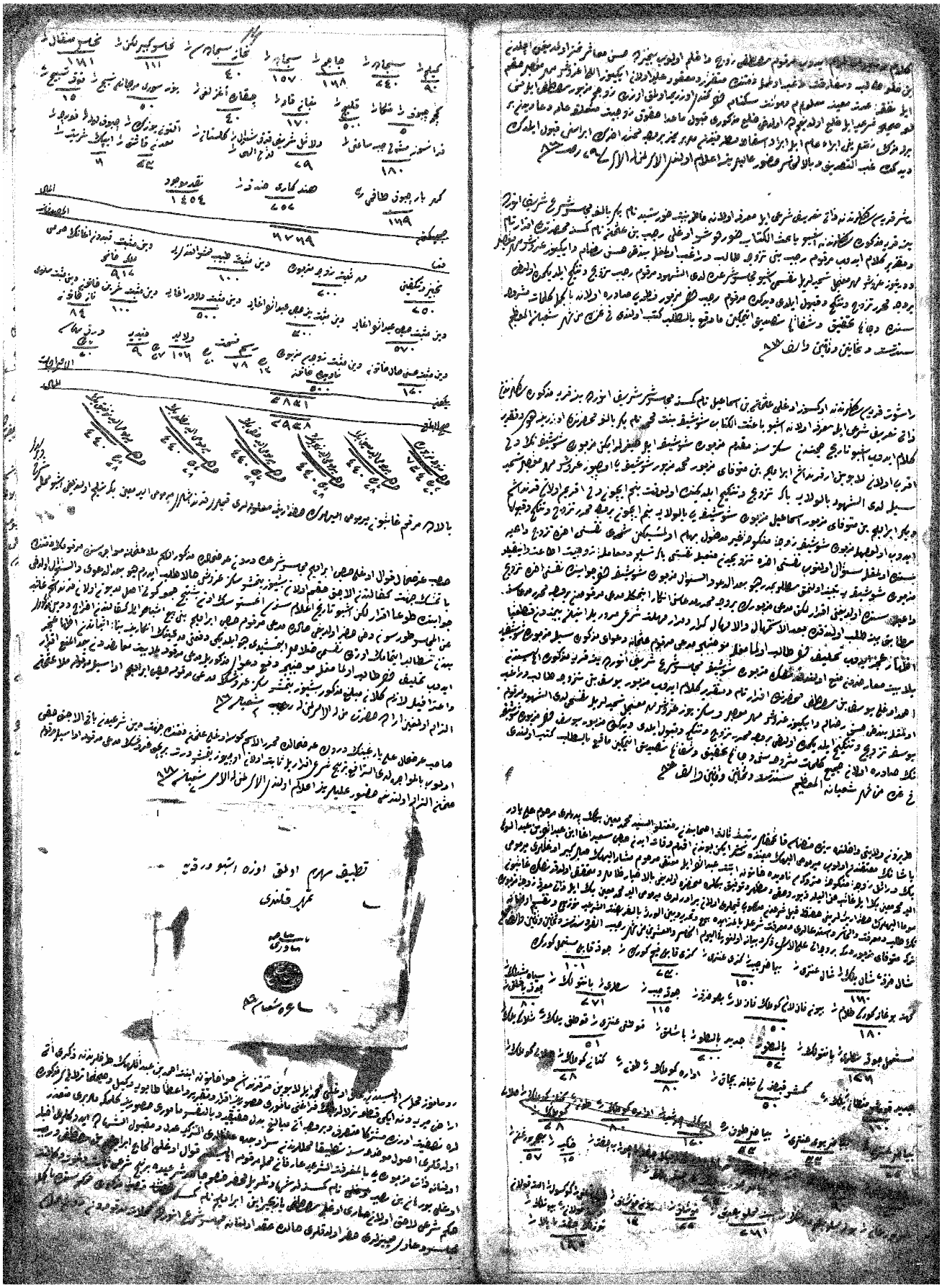

1495 Numaralı Rize Şer'iyye Sicilinden örnek 1: [14a-b] Numaralı Varak

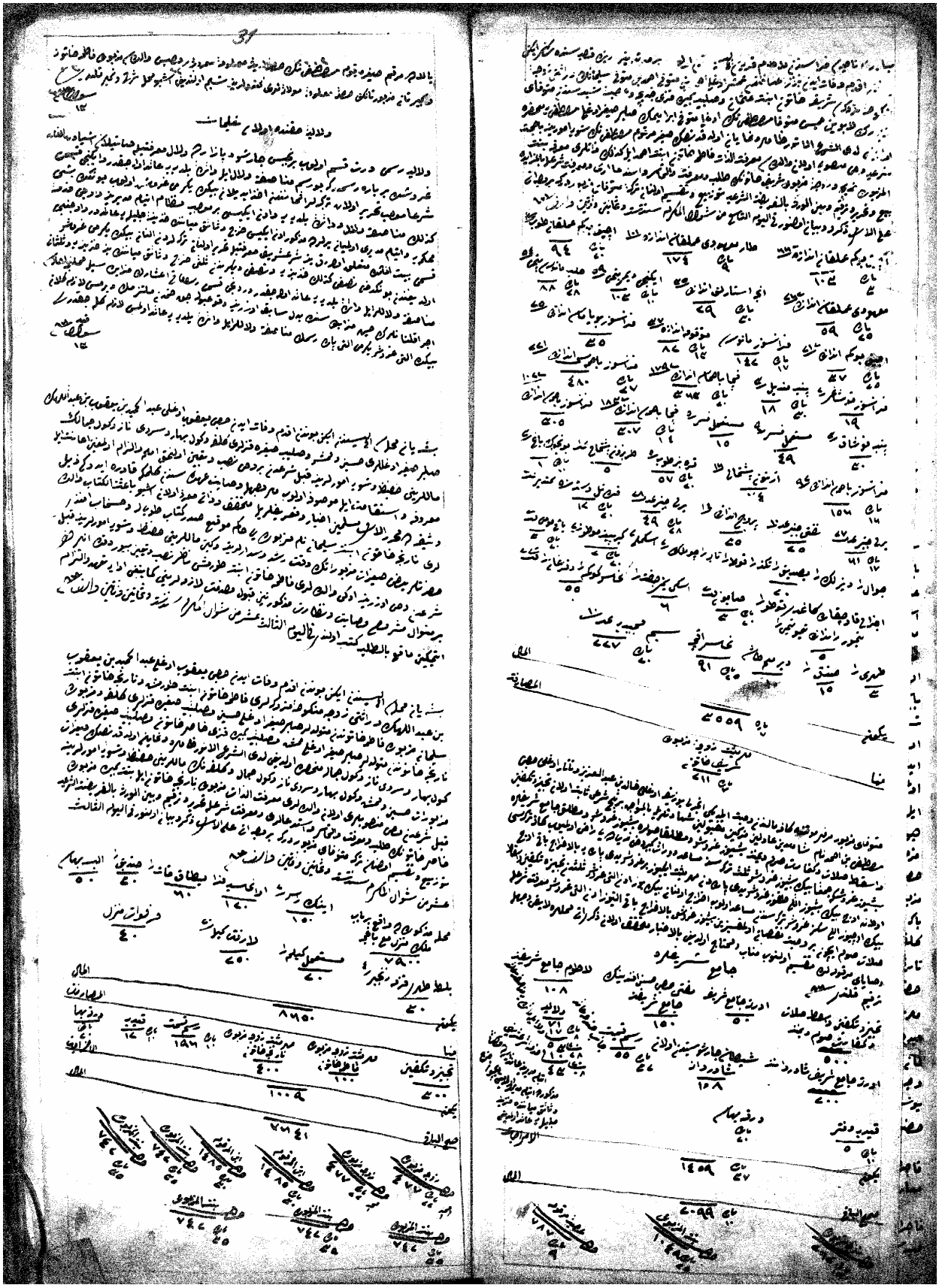

1495 Numaralı Rize Şer'iyye Sicilinden örnek 2: [31a-b] Numaralı Varak

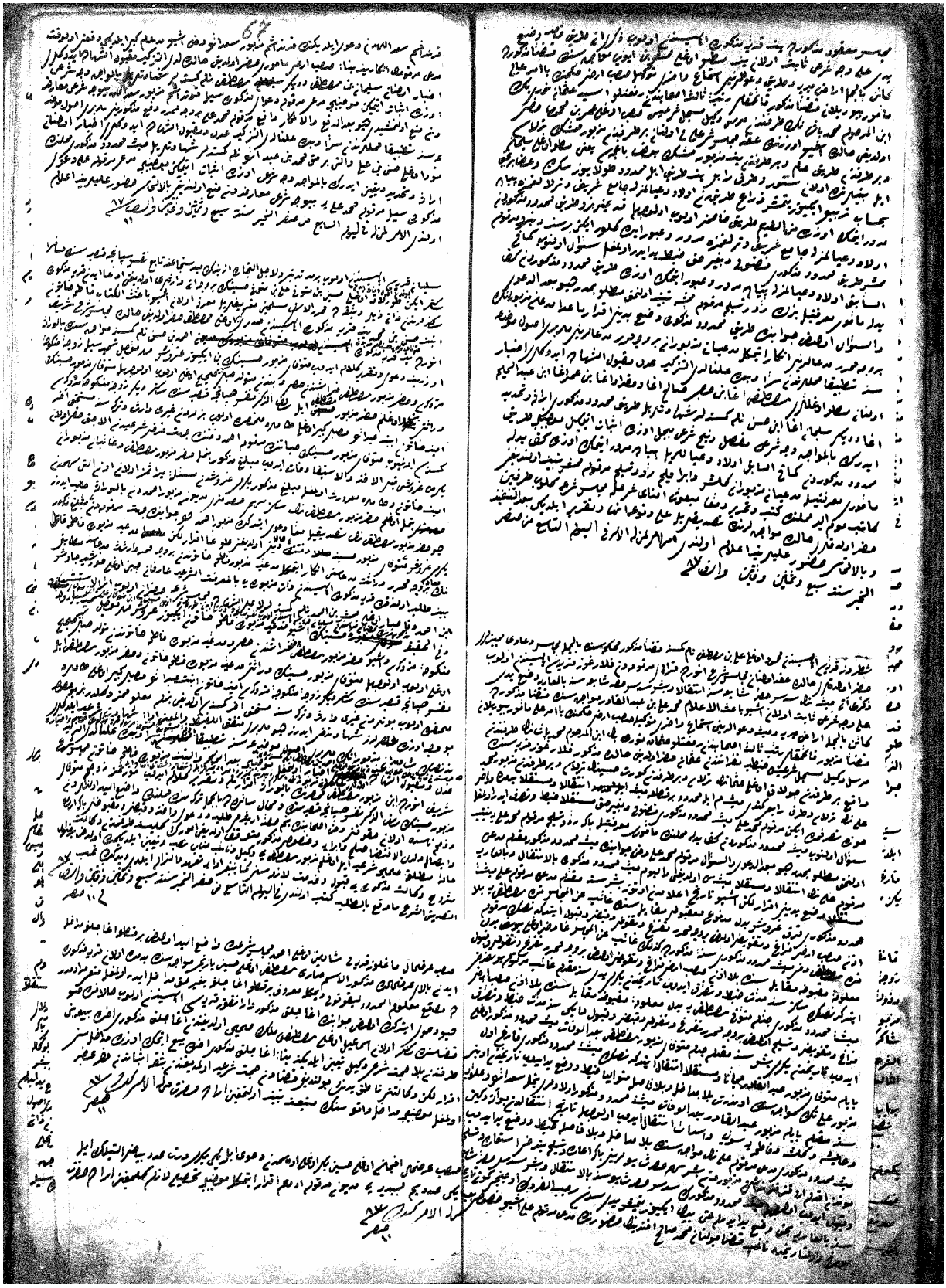

1495 Numaralı Rize Şer'iyye Sicilinden örnek 3: [67a-b] Numaralı Varak

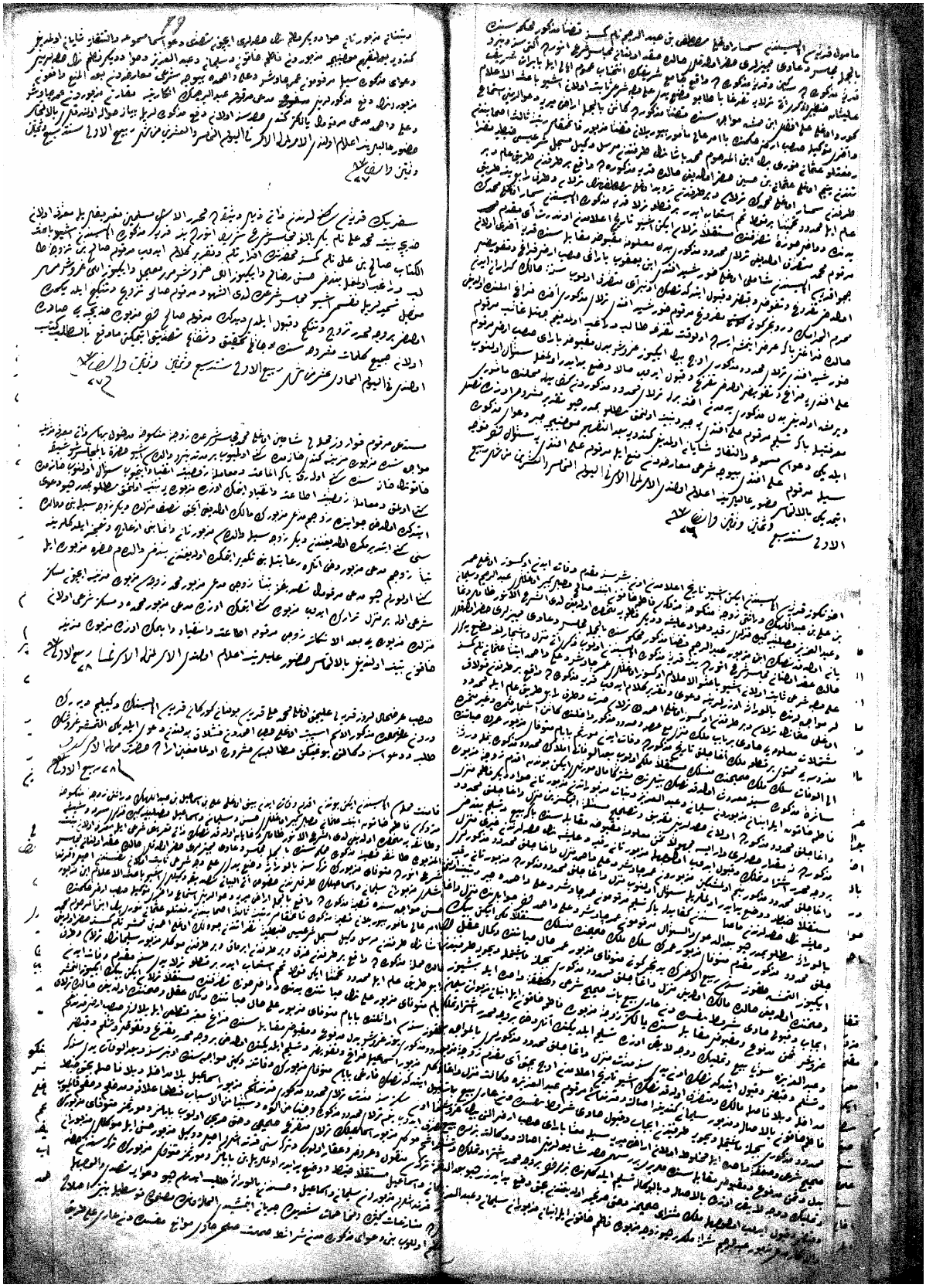

1495 Numaralı Rize Şer'iyye Sicilinden örnek 4: [79a-b] Numaralı Varak

BİBLİYOGRAFYA

1495 Numaralı Rize Şer'iyye Sicili, Ankara Millî Kütüphane.

ACAR, Halil İbrahim, **İslâm Hukukunda Evliliğin Sona Ermesi**, Kültür Eğitim Vakfı Yayınevi, Erzurum 2000.

AFYONCU, Erhan, "Defterhâne", **DİA**, TDV Yayınları, IX, İstanbul 1994.

AHISHALI, Recep, "Muhzır", **DİA**, XXXI, TDV Yayınları, İstanbul 2006.

Ahmed Âşıkpaşazâde, **Tevârih-i Âl-i Osmandan Âşıkpaşazâde Tarihi**, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332.

Ahmed Cevdet Paşa, **Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye**, Matbaa-i Osmaniye, İstanbul 1300.

Ahmed Lütfi, **Osmanlı Adalet Düzeni**, sad. Erdinç Beylem, Marifet Yayınları, İstanbul 1997.

AK, Orhan Naci, **Rize Tarihi**, Rize Halk Eğitim Merkez Müdürlüğü Yayınları, Rize 2000.

AKDAĞ, Mustafa, **Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi**, Cem Yayınevi, İstanbul 1995.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, **Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988.

_____, **Belgeler Gerçekleri Konuşuyor**, Nil Yayınları, İzmir 1989.

_____, **İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi**, OSAV, İstanbul 1996.

_____, "İ'lâm", **DİA**, XXII, TDV Yayınları, İstanbul 2000.

AKTAN, Hamza, "Emânet", **DİA**, XI, TDV Yayınları, İstanbul 1995.

ALBAYRAK, Hüseyin, **Trabzon Kültür Tarihine Bir Bakış**, Kuzey Gazetecilik Matbaacılık, Trabzon 1989.

ALGAR, Hamid, "Molla", **DİA**, XXX, TDV Yayınları, İstanbul 2005.

AnaBritannica, XIV, Ana Yayıncılık, İstanbul 2004.

APAYDIN, H. Yunus, "Kefâlet", **DİA**, XXV, TDV Yayınları, İstanbul 2005.

ARICI, Muzaffer, **Her Yönüyle Rize**, Odak Ofset, Ankara 1993.

ASLAN, Nâsi, **İslam Yargılama Hukukunda Şuhûdu'l-hâl Jüri: Osmanlı Devri Uygulaması**, Beyan Yayınları, İstanbul 1999.

ATAR, Fahrettin, **İslâm Adliye Teşkilâtı: Ortaya Çıkışı ve İşleyişi**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1979.

_____, "Muhâlea", **DİA**, XXX, TDV Yayınları, İstanbul 2005.

AYDIN, Mehmet Âkif, **İslam-Osmanlı Aile Hukuku**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 1985.

_____, "Osmanlı'da Hukuk", **Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, edt. Ekmeleddin İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 1994.

_____, "Mehir", **DİA**, XXVIII, TDV Yayınları, Ankara 2003.

AYVERDİ, İlhan, **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 2006.

BARDAKOĞLU, Ali, "Bey'", **DİA**, VI, TDV Yayınları, İstanbul 1992.

_____, "Eşkıya", **DİA**, XI, TDV Yayınları, İstanbul 1995.

_____, "Ferâğ", **DİA**, XII, TDV Yayınları, İstanbul 1995.

_____, "Hibe", **DİA**, XVII, TDV Yayınları, İstanbul 1998.

BARKAN, Ömer Lütfi, "Edirne Askerî Kassamı'na Ait Tereke Defterleri", **Belgeler**, III, sy.5-6, TTK, Ankara 1966.

BAYINDIR, Abdülaziz, **İslam Muhâkeme Hukuku**, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul 1986.

_____, "Şer'iyye Sicilleri", **İlim ve Sanat**, sy.9, Vefa Yayıncılık, İstanbul 1991.

_____, "Eyüp Mahkemesi", **1. Eyüpsultan Sempozyumu Tebliğler**, edt. İsmail Demirci, Eyüpsultan Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 1997.

BAYRAKÇI, Halil, **Osmanlı Toprak Sistemi Mîrî Hukuk**, Marifet Yayınları, İstanbul 1990.

BERKİ, Ali Himmet, **Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han**, Kurtuluş Basımevi, İstanbul 1953.

_____, **İslam Hukukunda Ferâiz ve İntikal**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1985.

_____, **Vasiyet ve Ölüme Bağlı Tasarruflar**, Ege Matbaası, Ankara 1961.

_____, **Vakfa Dair Yazılan Eserlerde Vakfiye ve Benzeri Vesikalarda Geçen Istılah ve Tâbirler**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Neşriyatı, Ankara 1966.

BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu**, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1985.

BİLGİN, Mehmet, **Sürmene Tarihi**, Sürmene Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 1990.

_____, **Doğu Karadeniz Tarih Kültür İnsan**, Ötüken Yayınları, İstanbul 2007.

_____, "Rize'nin Tarihine Bir Bakış", **Rize**, edt. Seyfi Başkan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1997.

BOSTAN, Hanefi, **XV-XVI. Asırlarda Trabzon Sancağında Sosyal ve İktisadî Hayat**, TTK, Ankara 2002.

BOZKURT, Gülnihâl, **Alman İngiliz Belgelerinin Işığı Altında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu (1839-1914)**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1989.

CİN, Halil, **İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Konya 1988.

___, **Eski Hukukumuzda Boşanma**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1976.

___, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya 1992.

CİN, Halil-AKGÜNDÜZ, Ahmet, **Türk-İslam Hukuk Tarihi**, Timaş Yayınları, İstanbul 1990.

CİN, Halil-AKYILMAZ Gül, **Türk Hukuk Tarihi**, Sayram Yayınları, Konya 2003.

Cumhuriyetimizin 75. yılında Rize, Rize İl Özel İdaresi, Ankara 1998.

ÇAKAR, İlker, **Karadeniz Bölgesi**, Özkan Matbaacılık, Ankara 1994.

ÇETİN, Atilla, "Türkiye Haricindeki Osmanlı Şer'iyye Sicilleri Hakkında", **İslam Medeniyeti Mecmuası**, V, sy.1, İstanbul 1981.

ÇİÇEK, Kemal, "Şer'iyye Sicillerine Göre Trabzon'da Müslim Gayrimüslim İlişkileri", **Trabzon Tarihi Sempozyumu**, Trabzon 1999.

DAĞLI Yücel-ÜÇER Cumhure, **Tarih Çevirme Klavuzu**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1997.

DALGIN, Nihat, **İslam Hukukunda Boşama Yetkisi**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 2001.

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yayınları, İstanbul 2007.

DİA, "Mecidiye", **DİA**, XXVIII, Ankara 2003.

DOĞAN, Mehmet, **Büyük Türkçe Sözlük**, Vadi Yayınları, Ankara 2001.

DÖNDÜREN, Hamdi, **Delilleriyle İslâm Hukuku Şahıs Âile ve Çözümlü Miras**, Erenler Matbaası, İstanbul 1983.

_____, **Günümüz Vakıf Meseleleri**, Erkam Yayınları, İstanbul 1998.

Düstur, I. Tertip, I. cilt, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1389.

ERCAN, Yavuz, **Osmanlı Yönetiminde Gayrimüslimler**, Turhan Kitabevi, Ankara 2001.

ERDOĞAN, Mehmet, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, Ensar Neşriyat, İstanbul 2005.

EREN, M. Erdal, "Tarih ve Kültür Kentimiz Rize", **I. Rize Sempozyumu, 16-17-18 Kasım 2007**, Rize Valiliği, Ankara 2007.

ERGİN, Osman Nuri, **Mecelle-i Umûr-ı Belediye**, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul 1995.

ERGÜNEY, Hilmi, **Türk Hukukunda Lügat ve Istılahlar**, Yenilik Basımevi, İstanbul 1973.

ERKAL, Mehmet, "Arşın", **DİA**, III, TDV Yayınları, İstanbul 1991.

_____, "Beytülmâl", **DİA**, VI, İstanbul 1992.

_____, "Cizye", **DİA**, VIII, TDV Yayınları, İstanbul 1993.

ERSOY, Osman, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **AÜ DTCF Dergisi**, XXI, sy.3-4, 1963.

ERTEN, Hayri, **Konya Şer'iyye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.

ERYILMAZ, Bilal, **Osmanlı Devleti'nde Gayr-i Müslim Tebaanın Yönetimi**, Risale Yayınları, İstanbul 1990.

ESİNER ÖZEN, Mine, "Türkçe'de Kumaş Adları", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.33, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1982.

FERRUH, Ömer, **İslam Aile Hukuku**, trc. Yusuf Ziya Kavakçı, Sebil Yayınevi, İstanbul 1994.

Fetâvâyi Hindiye (Fetâvâyi Alemgiriyye), trc. Mustafa Efe, Akçağ Yayınları, Ankara 1987.

Flavius, Arrianus, **Arrıanus'un Karadeniz Seyahati**, çev. Murat Aslan, Odin Yayıncılık, İstanbul 2005.

GENÇ, Mehmet, "İltizam", **DİA**, XXII, TDV Yayınları, İstanbul 2000.

GOLOĞLU, Mahmut, **Trabzon Tarihi Fetihten Kurtuluşa Kadar**, Kalite Matbaası, Ankara 1975.

_____, **Anadolu'nun Millî Devleti Pontos**, Goloğlu Yayınları, Ankara 1973.

GÖKBİLGİN, M. Tayyib, **Osmanlı Müesseseleri Teşkilâtı ve Medeniyeti Tarihine Genel Bakış**, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1977.

_____, "XVI. Yüzyıl Başlarında Trabzon Livası ve Doğu Karadeniz Bölgesi", **Belleten**, XXVI, sy.102, TTK, Ankara 1962.

GÖYÜNÇ, Nejat, "Vakıf Tesisinde Devletin Katkısı", **Osmanlı Araştırmaları**, XI, Enderun Kitabevi, İstanbul 1991.

GÜLER, İbrahim, "XVIII. Yüzyılda Rize", **I. Rize Sempozyumu 16-17-18 Kasım 2007**, Rize Valiliği, İstanbul 2007.

GÜNER, Şemsi-ÖZGÜNER, Ömer, **Karadeniz**, Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık, İstanbul 1998.

GÜNERİ, Hasan, **Türk Medenî Kanunu Açısından Vakıfta Amaç Kavramı ve Amacına Göre Vakıflar**, Sevinç Matbaası, Ankara 1976.

GÜVEN, İshak, **Kalkandere Tarihi**, Kaya Matbaacılık, İstanbul 1998.

HACIFETTAHOĞLU, İsmail, "Kuruluşundan Fethine Kadar Trabzon'un Kısa Tarihi ve Fethi, **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 2001.

HALAÇOĞLU, Yusuf, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru: Adana Şer'iyye Sicilleri", **İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy.30, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1976.

HAVUŞ, Mehmet, **Karadeniznâme**, Ajans-Türk Basım ve Basın, Ankara 2002.

Herodotos, **Herodot Tarihi**, çev. Müntekim Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul 1973.

IŞIK, Adem, **Antik Kaynaklarda Karadeniz Bölgesi**, TTK, Ankara 2001.

İbnülemin Mahmud Kemal-Hüseyin Hüsameddin, **Evkâf-ı Hümayun Nezaretinin Tarihçe-i Teşkilâtı ve Nuzzârın Terâcim-i Ahvâli**, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Dâru'l-Hilâfeti'l-Aliyye 1335.

İLGÜREL, Mücteba, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, sy28-29, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1975.

İNALCIK, Halil, "Mahkeme", **İA**, MEB, İstanbul 1988.

İNAN, Kenan, "Trabzon'un Fethi", **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 2001.

İPŞİRLİ, Mehmet, "Klâsik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilâtı", **Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, edt. Ekmeleddin İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 1998.

_____, "Bâb-ı Meşîhat", **DİA**, IV, TDV Yayınları, İstanbul 1991.

_____, "Nâib", **DİA**, XXXII, TDV Yayınları, İstanbul 2006.

İSPİR, İbrahim, **Rize İli Yakın Çevre İncelemeleri**, Türkiyem Yayınları, Ankara 1969.

KALLEK, Cengiz, "Kile", **DİA**, XXV, TDV Yayınları, Ankara 2002.

_____, "Müzâyede", **DİA**, XXXII, TDV Yayınları, İstanbul 2006.

KARAGÖZ, İlyas, **Tarihsel Süreçte Trabzon Halkı**, Derya Kitabevi, Trabzon 1998.

KARAMAN, Hayreddin, **Mukayeseli İslam Hukuku**, İz Yayıncılık, İstanbul 2001.

_____, **Anahatlarıyla İslâm Hukuku**, Ensar Neşriyat, İstanbul 1986.

KARPUZ, Haşim, **Rize**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992.

_____, "Rize'nin Yakın Tarihine Dair Mehmet Fahri Mete'nin Anıları", **Tarih ve Toplum**, XXXII, sy.191, İletişim Yayınları, İstanbul 1999.

KAZICI, Ziya, **İslâm Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi**, MÜ İFAV Yayınları, İstanbul 2003.

_____, **Osmanlı'da Toplum Yapısı**, Bilge Yayınları, İstanbul 2003.

_____, **Osmanlı Vakıf Medeniyeti**, Bilge Yayınları, İstanbul 2003.

_____, **Osmanlı'da Eğitim Öğretim**, Bilge Yayınları, İstanbul 2004.

_____, **Osmanlılarda Vergi Sistemi**, Bilge Yayınları, İstanbul 2005.

_____, "Osmanlı Müesseselerinin Yazılı Kaynakları", **İSTEM**, V, Serhat Ofset Matbaacılık, Konya 2005.

KOLERKILIÇ, Ekrem, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Para**, Doğuş Ltd. Şirket Matbaası, Ankara 1958.

KÖPRÜLÜ, M. Fuad, "Anadolu Selçukluları Tarihi'nin Yerli Kaynakları", **Belleten**, VII, sy.26, Ankara 1943.

Ksenophon, **Anabasis**, çev. Hayrullah Örs, MEB, İstanbul 1962.

Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meâli, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2005.

KURT, Abdurrahman, **Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi**, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa 1998.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1994.

MÜMTAZ, Hüseyin, **Elen Irkının Kâbusu Karadeniz**, Türk Ocakları, Trabzon 1997.

ONGAN, Halit, **Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicili**, AÜ DTCF Yayınları, Ankara 1958.

ORTAYLI, İlber, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı**, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 1994.

_____, "Anadolu'da XVI. Yüzyılda Evlilik İlişkileri Üzerine Bazı Gözlemler", **Osmanlı Araştırmaları**, I, Enderun Kitabevi, İstanbul 1980.

OĞUZOĞLU, Yusuf, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **AÜ DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi**, XIV, sy.25, Ankara 1982.

ÖKSÜZ, Melek, "Trabzon Tarihine Kısa Bir Bakış", **Karadeniz Araştırmaları**, sy.5, KaraM Araştırma ve Yayıncılık, Çorum 2005.

ÖZBEL, Kenan, "Eski Türk Kumaşları", **El Sanatları**, C.H.P Halkevleri Bürosu.

ÖZBİLGEN, Erol, **Osmanlı Hukukunun Yapısı**, Nihal Kitabevi, İstanbul 1985.

ÖZDEMİR, Rifat, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **Fırat Üniversitesi Dergisi (Sosyal Bilimler)**, I, sy.1, Elazığ 1987.

ÖZEL, Ahmet, "Gayri Müslim", **DİA**, XIII, İstanbul 1996.

ÖZTÜRK, Nazif, **Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1995.

_____, **Elmalılı Hamdi Yazır Gözüyle Vakıflar**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1995.

_____, "Evkâf-ı Hümayun Nezâreti", **DİA**, XI, TDV Yayınları, İstanbul 1995.

ÖZTÜRK, Sait, "Kassâm", **DİA**, XXIV, TDV Yayınları, İstanbul 2001.

_____, "Osmanlı Ailesi Üzerine Düşünceler", **İlim ve Sanat**, I-II, sy.45, Vefa Yayıncılık, İstanbul 1992.

PAKALIN, Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1971.

PAMUK, Şevket, "Kuruş", **DİA**, XXVI, Ankara 2002.

Rize Alfabetik Telefon Rehberi, Oğul Gazetecilik ve Basın, İstanbul 1996.

Rize İl Yıllığı, Rize Valiliği, 1973.

Rizem 2004, Rideva Yayınları, İstanbul 2004.

SAHİLLİOĞLU, Halil, "Askerî", **DİA**, III, TDV Yayınları, İstanbul 1991.

SÂMÎ, Şemseddin, **Kâmûs-i Türkî**, İkdam Matbaası, Dersaadet 1317.

SARIKAYA, Makbule, **Milli Mücadele Döneminde Rize**, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 2004.

SAYDAM, Abdullah, **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Derya Kitabevi, Trabzon 1999.

_____, "Kamu Hizmeti Yaptırma ve Suçu Önleme Yöntemi Olarak Osmanlılarda Kefâlet Usûlü", **Tarih ve Toplum**, XVIII, sy.164, İletişim Yayınları, Ağustos 1997.

SERTOĞLU, Mithat, **Osmanlı Tarih Lugatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.

SEVÜKTEKİN APAK, Melek-ONAT GÜNDÜZ Filiz-ÖZTÜRK ERAY Fatma, **Osmanlı Dönemi Kadın Giyimleri**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1997.

Strabon, **Geographıka Antik Anadolu Coğrafyası**, çev. Adnan Pekman, Arkeoloj ve Sanat Yayınları, İstanbul 2000.

SÜMER, Faruk, "Ağa", **DİA**, I, TDV Yayınları, İstanbul 1988.

ŞAFAK, Ali, **Hukuk Terimleri Sözlüğü**, Gümüş Matbaacılık, Ankara 1992.

ŞAHİN, İlhan, "Osmanlı-Akkoyunlu Mücadelesinde Trabzon", **Öncesi ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 2001.

Şâkir Şevket, **Trabzon Tarihi**, haz. İsmail Hacıfettahoğlu, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon 2001.

ŞENER, Abdüllatif, **Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi**, İşaret Yayınları, İstanbul 1990.

TAVUKÇUOĞLU, Hakan Şeker, **Her Yönüyle Güneysu Rize**, Güneysu Sosyal Dayanışma ve Kültür Derneği Yayınları, İstanbul 1996.

TELLİOĞLU, İbrahim, **Osmanlı Hâkimiyetine Kadar Doğu Karadeniz'de Türkler**, Serander Yayınları, İstanbul 2004.

Trabzon Vilâyeti Salnâmesi, Trabzon Vilâyet Matbaası, Trabzon 1286.

Trabzon Vilâyeti Salnâmesi, Trabzon Vilâyet Matbaası, Trabzon 1287.

TOPALOĞLU, İhsan, **Rus İşgalinde Rize**, Karadeniz Yazarlar Birliği, Trabzon 1997.

TUĞ, Salih, "İslam Vergi Hukukunun Tekevvünü", **İslam Medeniyeti Mecmuası**, I, sy.1, Tan Matbaası, İstanbul 1967.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, TTK, Ankara 1983.

_____, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı**, TTK, Ankara 1965.

_____, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", **Ülkü Halkevleri Dergisi**, V, sy.29, Ulus Basımevi, Ankara 1935.

ÜNAL, Mehmet Ali, **Osmanlı Müesseseleri Tarihi**, Isparta 1997.

YATMAN, Nurettin, **Türk Kumaşları**, Ankara Halkevi Neşriyatı, Ankara 1945.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, "Vakıf Istılahları Lügatçesi", **Vakıflar Dergisi**, sy.17, Önder Matbaası, Ankara 1983.

_____, "XVIII. Asır Türk Vakıflarının İktisadî Boyutu", **Vakıflar Dergisi**, sy.18, Önder Matbaacılık, Ankara 1984.

YÜKSEL, Hasan, **Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Hayatında Vakıfların Rolü**, Dilek Matbaası, Sivas 1998.

ZUHAYLÎ, Vehbe, **İslam Fıkhı Ansiklopedisi**, trc. Ahmet Efe, Risale Yayınevi, İstanbul 1994.